

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

terjesztésével illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzése nem vállaljuk és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Írói díjak és nyitóléti díjaként az írók részére van fel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:	Postai székköltséggel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.-	Félévre 9.-
Égész évre 14.-	Égész évre 18.-

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelődési, kábel kiállítások és megfigyelések sorozatát 60 fillér.

Előfizetési és esztendői áraknak díja 6 korona. Készletnyitvatartás 6 kor.

Kiadóhivatal:

Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

XXXVII. évf. 192. szám.

Nagykanizsa, csütörtök, 1910. szeptember 1.

Diák-szövetkezet.

Mikor először mentem Budapestre, a Bródy-regényekből ismertem már a magyar fővárost. *Don Quijotte kisasszony*, meg a többiek misztikus romantikus történeti, kiket a csodálatos és bűnös magyar Babylon sodort el, — jártak eszemben, mikor azon a nyári hajnalon a villamosról leszállva, nekivágtam a fényes boulevardoknak. Budapest különös, varázslatos városnak tűnt föl előttem, és szinte babonás félelemmel figyeltem az emberek beszédét, a nagy köruton suhanó szép budapesti leányokat, hátha ráakadok a szomorú Vass Tára alakjára, vagy véletlenül az érdekes és szigorú Faust orvossal találkozom? Hónapok múltán, mikor már megszoktam a színes és lüktető forgalmat s a paloták képe lassankint a kellő világításban helyzedett el agyamban, szinte hihetetlennek tartottam az első impresszióimat. Pedig azokat mindenki megértheti, aki ifjúságában vidéken nevelkedett, s Budapestről csak a fantasztikus regények alapján alkotott képet. A provincia levegőjéből hirtelen egy félig-meddig világáros légkörébe csöppenve, eleven erővel rohanják meg az embert a friss benyomások. Ezeket az impressziókat a fiatal agyvelő a pillanat-dimenziójában nem tudja egyszerre megítélni, lemérlegelni és elraktározni. Idő kell hozzá, míg lassankint minden a maga rendjén, a maga helyét foglalja el. Ha ehhez még az egyetemre menő fiatalember esetét vesszük, kit a fő-

városadta benyomásokon kívül — egyéb új dolgok is lekötnek, nem tudunk elég hálával visszagondolni arra, ki ebben az első zür-zavarban megmutatja a helyes utat számunkra. Csak a baj éppen az, — hogy a főiskolákra és egyetemekre menő vidéki fiúknak vajmi ritkán jut ilyen igaz és becsületes utmutatás. Elmondhatjuk egész bátran, hogy valamennyien — igazán számba se jövő kivétellel — tökéletesen önmagukra vannak utalva, abban a nehéz és fontos időpontban, amikor tulajdonképp az egész jövőjükön van szó. A viszonyok nem ismerésének nemcsak egészségtelen lakás, Isten tudja milyen környezet, idegen társaság lesz a következménye, hanem az is — különösen azoknál, akik az anyagiakért is küzdenek — hogy kiközösítik ezeket a kellemetlen és bántó körülmények a komoly egyetemi tanulmányokból az ifjút. A fővárosi viszonyok mindenféle viszásságát főleg a vidéki diák színyli meg. Méregdrágán fizet meg egészségtelen kis hónapos szobát, vagy egy ideggennel osztja meg. Ha a vendéglői étel árán takarékoskodik, úgy megérzi annak minőségét, vagy mennyiségét. A tanítás és írói munka közvetítése tökéletesen szervezetlen. Jogi védelemről és erkölcsi támogatásról szó sincs. Otthona a kávéházak füstös és bacillusos levegője lesz, — így nem csoda, ha a gyöngye elbukik, mert hisz nincs neki, aki az elcsüggedtet buzdítsa, az egyszer elbukottat felemelve a helyes utat megmutassa. Ezek bajok, ezer és ezer

egyetemi hallgató életébe vágó fontos kérdések. Az állam ebben az irányban, sajnos, jóformán semmit sem tesz, az egyetem vezetőit pedig csak kizárólag tanulmányi dolgok érdeklik és nem látják be, — hogy a diákok ezreit keresetük elvonja a komoly tanulmányoktól.

Ezek az életbevágó bajokon segítettő, *diák-szövetkezet* alakul az ősszel Budapesten. A diák-szövetkezet nagyrészt diplomás emberek, orvosok, ügyvédek, mérnökök csinálják, olyanok, kik a szövetkezet hasznát bizony már nem élvezhetik, de akiket az egyetemi esztendő, a kenyérkereset és létért való küzdelem komolysága már megtanított a budapesti diák-élet veszélyeire. Tehát minden tekintetben bizalommal láthatjuk őket a kezdeményező szerepében. Az illetékes tényezők, a közélet számos kiválóságának részvétele ez ügyben máris biztosítva van. A diák-szövetkezet keretében röviden a következők létesülnek: *étkezdék* a főiskolák közelében, hol minden vendéglőnél olcsóbban látják el a diákságot jó minőségű és kellő mennyiségű étellel. Rossz minőségű élelmiszer orvosi vizsgálattal záratik ki. — *Klubhelyiség*, társalgó, olvasó és játszótermekkel; *tanítás* és egyéb állás közvetítés a szövetkezet tagjainak; *ingyenes jogvédelem*. Erkölcsi támogatás, állások ellenőrzése és egyetemi utmutatás minden ügyben, lakásközvetítés a lakások ellenőrzésével; tanuló zobák ingyenes tankönyvekkel; sporttelep, továbbá olcsó fürdő, olcsó uszoda,

fehérmű mosás önköltségi árban, könyvtárségély biztosíték alakjában, kedvezmények színház, képtár, vasút, villamosbérlet, kiállítások és egyebekre nézve. Röviden ezek volnának azok a dolgok, amelyek a szövetkezet a tagjainak nyújtani fog. A diák-szövetkezet kiépítéséhez csak jóakarattal kell és némi csekély áldozat; nem is áldozat, hanem ugyszólván befektetés, mely jócskán megtérül a tetemes megtakarításokból. A minden oldalról kiállításba helyezett támogatás mellett, 20 koronás részjegyek szükségesek az intézmény létesítéséhez. Minden szülő vagy gyám, kinek gyermeke, gyámoltja, vagy más főiskolai hallgató pártfogoltja van a fővárosban, ezen részjegy jegyzésével — mely semmire sem kötelez — tagja lesz a szövetkezetnek, a jogok élvezetét azonban mindenki gyermekére vagy pártfogoltjára ruházhatja át; a szülői jelentkezésnek egyedüli célja az, hogy a szövetkezet és kiskorúság jogi bizonytalanságával ne legyen kénytelen számolni. Legálább ezer szülő jelentkezése nyújt kellő erkölcsi — nem anyagi — támogatást az intézmény létrehozására. Ezek szerint, aki a szövetkezet tagja óhajt lenni, illetve gyermekeinek vagy pártfogoltjának az egyetemi esztendő alatti nyugodt és biztos elhelyezését kívánja, egy levelezőlapon, pontos cím megjelölésével tudassa a titkársággal, kiról volna hajlandó egy 20 koronás részjegy jegyzésével a diák-szövetkezet létesülése esetében gondoskodni.

Egy régi levél.

Irtá: Ady Endre.

Magda gyászolta az anyját, akit sohase szeretett. Gyászolta, azonban nem tettett gyászszal. Sőtételt, különösen, éjszakáival. Mintha önmagáért ülté ezt a gyászt.

Síró és szomorú asszony volt a Magda anyja. Magdának még a szépsége is más. Nem örökölt a síró és szomorú asszonytól véreben semmit. Hogy nőni kezdett, már az apja mellé állott. A szép és brutális férfi mellé.

És ketten harcoltak az asszony ellen. Zabólatlan vidámságuk két kegyetlen szabály volt. Verle, sebezte a síró és szomorú asszonyt. Ágnes asszonyt, a Magda anyját.

Magdát az apja adta férjhez. Lelekükhöz hasonló lelki harmadikát kerestek. Léha, szép legény, ki csatlásra és megcsatlásra termett. Miután pedig most már hárman voltak Ágnes asszony ellen, a szép, hervadó, csöndes húsa asszony meghalt. Talán még volt, hogy rágonnított a halálra s már jött érte a halál. És talán csodálkozott is Ágnes asszony, hogy miért nem jutott az hamarabb az észbe. Halála juttatta az első győzelemhez. Ág-

nes asszonyt. Magda, az apja s a férje kinos vereséget éreztek. Hiányzott nekik a síró és szomorú asszony. És egyszerre mardosni kezdte őket Ágnes asszony csöndes vértanúsága. Léha lelkükben kísértve s csufolódva keltek föl az emlékek. Világolni s csillogni kezdtek a csöndes asszony lenézett ernyei. És jött lelkiismeretüket égetni a világ. Jöttek a rokonok és ismerősök. Jöttek a gonosz jószágai halogatottak:

- A legjobb asszony volt.
- A legjobb feleség.
- A legszeretőbb anya.
- Szép és ártatlan volt.
- Szépi volt.

Egy-egy izzó parázs minden mondas. És hullt a parázs hármuk zárvára bőven. És gyászolta igaz szívűből Magda. Még az udvarlói is elkergette. Gyászoltak mindhármán a gyűlöltét a halottat.

Magda sok éter éjszakán kutatót a maga lelkében. Érezte, hogy mellette van a halott asszony, ki neki anyja volt és idegen. Mi akar vele? Tőle kéri számon az életet? Itt lehet-e ő arról, ha az az asszony nem volt életre és örömeire teremtve? Szeretett volna kibújni a halottal. Főajtólani az elmaradt gyöngédéseket. A síró és szomorú asszony azonban ott

maradt. Először győzelme után most már fizetni akart élete vereségeiért. Magdának gyászolnia kellett. Sőt néha imádkozni is. Pedig most akart volna élni. Az élet szent és vad szabadságait éppen ez időre ígérgette magának. És időre tervezte, hogy már megint, léha férjét elárulja egy kicsit. S az áhitott botlás már csöndes készséggel sürgette a fölbiztatott medium. Csak egy szót írjon Magda s ő mindent megért és jön.

De Magda fölött ezuttal az anyja öröködt. Életében hiába próbálta. Most erősen tartotta Magdát. Még a hangját is hallotta Magda. (Egy egész életet csak könnyeim voltak. Szép voltam és szomorú. Gyűlöltél s boldogtalanul éltem. Később vértanúságom nevében kérek tőled kíméletet. Ne merj gyalázatos lenni.)

Magda egyre fehérebb lett. Néha babonás szeretettel gondolt halott anyjára. Néha gyilkos gyűlölettel. De szabadulni nem tudott.

Egy forró-hideg éjszakán Magda lázasan süttogott. (Nincs joga az életet meggrontani. És ő is asszony volt. Asszony asszony ellen: én fölvezem a harcot. Hogy ő mindig csak lemondott volna? Hogy öneki vágyak miatt még sohase hullottak a könnyei?)

Egy esős délutánon behúzódt Ágnes asszony szobájába Magda. Dacos szívről fogadta, hogy elfogja úzni az árnyékok. Titkokat sejtett. Ő megfogja tudni, hogy Ágnes asszony könnyei miért hullottak. Kívája a titkot az ágyából. Az imádságmolyából, a függönyeiből, az ékszeréből. Akárhonnan, de kívája.

És teritkre került egy levél. Még érzett rajta a régi parfüm. A tinta elhalványult. Címe nem volt. Ezt a levelet csak el akarták küldeni. Ez a levél egy visszatartott üzenet.

Diadalmas kacagással olvasta három szavát magda: „Jöjj. Várlak. Akarok.”

Hát csak gyáva volt az ő szent édes anyja. Kinek írta? Miért nem küldte el. És miért őrizte meg lepecsételve, cím nélkül?

Magda gonosz, szép fejcskájában egy ördög gondolatát foglalta. Brávo, nem is kell írnia az ő üzenetet váró férfának. A régi papírost kivette. Beletette egy új borítékba, ráírta a címet a valami nagyon vas regénynek örökre rejtelmes három szavával, az édes anyja el nem küldött levelével megváltotta az udvarlóját. A síró és szomorú asszony árnyéka pedig elszállt.

Az, ami ma még csak hő kívánság, őszre valóság lesz. Ott-hona teremődik a magyar diákságnak, amely biztos záloga lesz a magyar értelmiség egészséges fejlődésének és boldogulásának.

A kolera.

Nyugtató hírek Magyarországon.
Riasztó jelenségek külföldön.

— Saját tudósítónk telefonjelentése —

Ma az ország minden részéből megnyugtató jelentések jönnek. A belügyminiszterium hivatalosan jelenti a pozsonyi halálos esetet és hogy más koleraeset még nem fordult elő. Gyanus esetek ugyan előfordultak, de ezekről bebizonyosodott, hogy mind ártatlan gyomorrontásban szenvednek, de nem koleraiban. A külföldön azonban kevésbé vigasztaló a helyzet. Berlinben megfészkelte magát a kolera és Olaszországban is folytonosan terjed.

A koléráról ma a következőket jelentik: Budapest, augusztus 31. A belügyminiszterium ma adta ki jelentését, mely szerint Magyarországon eddig egy koleras beteg volt: Trnka Magdolna, aki tegnap este 7 órakor a pozsonyi járványkórházban meghalt. — Tegnap 4 gyanus eset fordult elő Budapesten, de valamennyiről beigazolódott, hogy nem koleraesetek. — Az ország minden részéből megnyugtató hírek érkeznek és így remélhető, hogy sikerül a kolera behurcolását megakadályozni.

Róma, augusztus 31. Basin provinciában újabban három megbetegedés történt, melyek közül az egyik máris halállal végződött.

Konstantinápoly, augusztus 31. A kormány messzeszennő intézkedéseket határozott el a kolera továbbterjedésének megakadályozására.

Más megyék és városok

— Munkács város vízvezetéke és csatornázása. Munkács rendezett tanácsa város elhatározta, hogy városi vízvezetékét és csatornázását létesít. A vízbeszerzési tanulmányok megejtésével és a tervek elkészítésével a közismert vízépítészeti specialista, Varga József budapesti magánmérnököt bízta meg. Beregvármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén Munkács város és a tervező mérnök között létrejött szerződést jóváhagyta. Varga mérnök a viz kutatására irányuló próbakutatókat a Latorca völgyében már folyamaiba békítette és az eddigi eredmények alapján megállapítható, hogy a városi vízvezeték táplálásához szükséges és a közegészségügyi követelményeknek is megfelelő vízmennyiség a Latorca völgyében mozgó altalajvizekből beszerezhető. Az építési munkálatok végrehajítása a jövő év során várható.

— Tisztviselőtelep Veszprémben. Már egy évized óta tervezik Veszprémben egy tisztviselőtelep létesítését, de a terv mindig abbamaradt. Most azonban egyszerre két magánvállalkozó is akadt, akik tisztviselőtelep, illetve tisztviselőknél terjesztésre eladandó házak építésére vállalkoznak. Egy vállalkozó megvette a városi vasúti állomással szemközti fekvő Kreutzertelepet, amelyen már épülnek is az eladó csinos házak. Két másik vállalkozó pedig egy más nagy telket vett meg és itt építenek 35 házat. Ezekkel az építkezésekkel a tisztviselőknél régi vágya teljesül és enyhül egyszerre mind a Veszprémben már törhetetlenül vált lakásmizéria.

— Leánygimnázium Szegeden. Szeged város a polgármester indítványára följelentést intézett a közoktatásiügyi miniszterhez, hogy Szegeden leánygimnáziumot létesítsenek. A följelentés szövegét az intézet felállítására nagyobb nehézségbe nem ütközik, mert a felső leányiskolát megerősített költségű költségű névelő leánygimnáziummal fejleszti. A följelentés hivatkozik arra, miszerint ma már elkerülhetetlen, hogy a nő akkor is, amikor mint a férfi életre lép, be kell lépjen az életbe egyenlő szellemi alapműveléssel és birjon.

— Temesmezeje az állami közigazgatás mellett. Temesvármegye közigazgatási bizottsága a legutóbbi ülésén az állami közigazgatás, illetve a tisztviselői kar államosítása mellett foglalt állást és a belügyminiszterhez küldött jelentésében ama nézetének adott kifejezést, hogy nemzetiségi vidékeken csakis az állami közigazgatással lehetséges a magyarság szupremáciáját biztosítani.

— Munkásházak Vácán. Több mezőgazdasági munkás kérvényt adott be Vác város tanácsához, melyben arra kéri a várost, hogy építsen gazdasági munkásházakat. A városi pénzügyi bizottság megbízta a városi mérnököt a munkásházak tanulmányozásával. A földmívelési ügyi miniszter kijelentette, hogy a várost támogatni fogja anyagiakkal a földmívelési ügyi kormány, ha gazdasági munkások részére házakat építtet.

Terjed a marhavész.

Már Somogyban van.

Betiltott országos és hetivásárok.

— Saját tudósítónktól. —

Részletesen foglalkoztunk nemrég annak a nagy gazdasági veszedelemnek ismertetésével, mely a sümegi járásban keletkezett ragadós marhavész és körömfájás járványában támadt. Miután a kór a gazdákra nézve roppant kárt jelent, a hatóságok a legerélyesebben hozzáálltak a betegség terjedésének megállításához. A legszigorúbb óvó és elfojtó intézkedéseket léptették életbe s Arany Lajos alispán intézkedett, hogy egy a közigazgatási hatóságok, mint az állatorvosi kar-hathatósan ellenőrizték az elrendelt intézkedések fogantatását. A fertőzött községek veszkerületekké nyilvánítottak s Ma Zala megyében már a sümegi, keszthelyi, zalaszentgróti, tapolcai és pacsai jársók területén a szarvasmarhák forgalma szünetel. Hasított körmő állatokat a veszkerületekbe se bevenni, se onnét kivinni nem szabad. A vásárok be vannak tiltva. Mint ma közlik velünk, a járvány terjedésének legmesszebbmenő óvintézkedésekkel sem sikerült gátat vetni. Egyre újabb és újabb községek marhavészét inficiálta az egész fogalmat megbénító marhavész. Zalamegyében most a balatonfűredi járásban levő Lesencetomaj és Lesence-István községekre terjedt át a vész. De Somogy megyébe is beférkőzött. Ott a Balatonszentgyörgyhöz tartozó Batthyány-pusztán ütötte fel fejét, mire az ottani hatóság az egész marcali járást veszkerületté nyilvánította, hol az összes országos és heti vásárokat betiltatták.

Hogy ez mekkora veszteséget jelent a gazdákra nézve, szinte beláthatatlan. Itt van az őszi vásárok ideje, amikor az állatforgalom különösen élénk; az őszi gazdasági munka befejezésére szintén benitoldaghat az állatok betegsége. Nagyobb gazdaságokra nézve pótolhatatlan veszteség ha az állomány fertőzést kap.

És a betegség még mindig terjed. Kilátás van ugyan arra, hogy ha a közönség maga is segítségére siet a hatóságoknak s nem igyekszik a tilalmakat megszegni, hanem minden mulasztást feljelent és a visszaéléseket maga is megakadályozni törekszik, a veszedelemnek gátat fognak vetni.

Az eddig nem fertőzött helyeken különösen fokozottabb éberség szükséges. A nagykanizsai vásárokon meg kell szaporítani a felügyelő és ellenőrző személyzetet, ha ugyan leáz mostanában állatvásár. Mert a járás ugyazólvan körül van véve veszkerületekkel.

Múlt héten ismét szigorú rendeleteket adott ki az alispán. Figyelme mindenre kiterjed a az állatorvosi kar is részen van és minden tőle telhető elkövet. Reméljük, hogy vármegyénk forgalmára átokként nehezedő a az állattenyésztést és gazdaságokat lényegesen veszedelem minél hamarabb megszünt.

Félévig a disznóiban.

Egy embertelen házaspár rémtette.

— Törvényszéki főtárgyalás. —

— Saját tudósítónktól. —

Még élénk emlékezetben van az a borzalmas eset, mely a közeli Légrad községben a tél folyamán történt. Rusznyák József földműves és felesége, szül. Kosnyák Teréz egy Persa Rozália nevű félkegyelmű lányt fogadtak ezelőtt 7-8 évvel magukhoz, akinek 100 koronát kitevő vagyonért egész életére ellátást ígértek. Abban bíztak ugyanis, hogy a leány, aki testileg is elég fejletlen és csenevész volt, hamarosan elköltözik ebből a világból. Azonban az idő mult és ekkor, hogy megszabaduljanak a szerencsétlentől, éhezették, disznóiban tartották, ruhát nem adtak rá, úgy, hogy majd megvette a szerencsétlent az isten hidege. A sok éhségtől és kínzástól elgyötörve, Persa Rozália f. év január 16-án meghalt. A házaspár ekkor levélben fel szólította dr. Neumann Henrik légrádi orvost, hogy vizsgálja meg a holttestet és azonnal temettesse el. Ha az észlelt jelenségeket eltitkolja, akkor pénzbeli jutalomban részesítik. De Neumann erről a hatóságnál jelentést tett. A nagykanizsai kir. ügyészség, amelyet a légrádi jegyző sürögnyölve értesített a rémes esetről, felkérte az ottani csendőrséget a nyomozás megkezdésére. Az erélyes nyomozás rémes adatokat hozott napvilágra.

A bűnös házaspárt a nagykanizsai kir. törvényszék ma vonta felelősségre embertelen cselekedeteért. Részletesen elmondották a tanuk, hogy Persa Rozáli Rusnyákék állandóan egy piszkos disznóiban tartották, ahol sárban és piszkokban egész ruhátlanul fetrengtek. Enni nem adtak neki, úgy hogy gyakran a szomszédok is hallották az éhező leány jajgatását. Ők adták egynehány falatot neki, amikor is a leány mohón falta az élelőarabokat. Hallották, amikor Rusznyák Józsefnek odaszólt férjének: „Minek adsz neki inni! Hadd, dögöljön meg már egyszer!”

A királyi ügyész vádbeszédében elhangyással vádolta meg a bűnösöket. Rámutatott arra, hogy az orvos szakértői jelentés is bizonyítja a vádlottak bűnösségét. Hogy a jelentés, szerint a gyomor és belső részek világosan mutatják a hosszabb idő óta való éhezést, hosszúra megnőtt szinte állati körmök, az elhanyagolást és az egész test ütlegek és kizsákos nyomai.

A vádlottak a rettenetes vád ellen azal védekeztek, hogy maga a leány akart az ölben lakni, meri a szoba levegője elviselhetetlen volt rá nézve, ruhát pedig azért nem adtak rá, mert minden ruhadarab fájdalmat okozott neki.

A kir. törvényszék rövid tanácskozás után mindkét vádlottat bűnösnek monotta ki és a Btkv 287. és 289. szakaszaiban foglalt elhagyás büntette miatt a súlyosbító 91. szakasz alkalmazásával 6-6 havi börtönrre ítélte őket. Az ítélet ellen a vádlottak és védőjük felebbezték.

Mozgósítás Nagykanizsán.

— A boszniai okkupáció. —

Bizony harginckét esztendeje már annak, mikor Kanizsa utcáin valami kimondhatatlan bus melódiával hangzott a nótá:

„Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
Mind elviszik a legények elejét,
Marad itthon kettő, három nyomorú;
Rátok, lányok, még az ég is beborult.”

Nagyon felkapott nótá volt ez akkor! Lehetett mellette lelkiesedni is, sirni is, vigadni is. Kinek-kinek úgy, ahogy a lelke felhangolódott tőle.

Ugy emlékszem, hogy az én lelkemnek nagyon fájdalmas volt. Haragra gyulasztott; ekesített. Lázadozott bennem az emberi érzés.

Mozgósítottak akkor.

Boszniába vitték a nagykanizsai „Erneszt-bakákat” is okkupálni.

Nemcsak a legények „elejét”, a színe-javát vitték el, hanem a fiatal férfiak is. Hát bizony csak úgy „vitték” vajamennyit. Egy sem ment a maga jószántából.

De ki is lett volna olyan köztönivaló bolond, hogy önként ment volna Boszniába, az embermészárszékre?

Mert 1878. augusztusának végén, amikor már a mi „negyvennyolcas” bakáinkat mozgósították: mindenki tudta, hogy az nem szabályos háború, hanem embermészárlás lesz.

Andrássy Gyula gróf külügyminiszternek arra a büszke kijelentésére, hogy Boszniát valamelyik ezred zeneszóval fogja okkupálni; az ezred zenekarának indulói mellett, egyetlen puskaütés nélkül megtörténik az: ugyancsak rácafoltak az események.

Az elszánt bosnyákok úgy fogadták az okkupálásra küldött katonák első csapatait, hogy csakhamar új ezredeket kellett mozgósítani.

A dió sokkal keményebbnek bizonyult, mint aminők Andrássy hitte. A bosnyákokat éppenséggel nem lehetett elbábozni a rezesbando nótáival. Adtak ugyan nem vélt helyről és nem várt disztüzetek; de ettől azután hullott is a szegény magyar baka.

A bosnyákoknak erről a barátságos, vendégszerető fogadásáról sokat tudnának még most is beszélni azok, akik részesei voltak. Talán Oszlerhuber László kir. táblai és Csesznák Miklós kir. törv. bíró urak is.

Szóval: a boszniai okkupációnak zenekarral vertezett nyitánya vérlázítóan véres lett. A zérzerti lázította fel minden gondolkodó agyu emberben, mert nyilvánvaló volt, hogy ha már belevágtak ebbe a vállalkozásba, ne bántak volna az okkupációt végrehajtó szegény magyar fiúk életével olyan könnyelműen. Vonultak volna be mindjárt elégséges hadi erővel.

A katonák életével való könnyelmű játék azután azt eredményezte, hogy a nagyon is lekicsinyelt Bosznia felé többek között a nagykanizsai Erneszt-bakákat is mozgósítani kellett.

Igy augusztus végén volt a mozgósítás, ezelőtt harminckét esztendővel.

A mozgósított bakák ott táboroztak a „Prater” elején, a hatalmas szép rezgőnyírfák alatt.

Szólt a zene ott erősen. Az ezred zenekara futta a gyújtó nótákat a szegény baka-gyerekeknek. Fújták ők maguk is forruk szakadtából. Zsindelyezték szakadtanul a kaszárnya tetejét. Szegény jó fiúk! Egy-egy csoportban összelepleztek és szinte a zenekar dalait is tulharsogva fújták:

„Verd meg Isten a gőzocsai kerekét!
Mert viszi el a legények elejét.”

Másik csoportban meg néhány szomorúbb legény elszánt képpel, kidüllesztett mellől harsogta a nótát:

„Megy a gözös lefele;
Bodor füstje fölfelé.
Baka-gyerek bujába
Ol a gözös farába.”

Egy-egy nekiszilajult csoport táncra kerekedett.

Elmögtem a fölött a kavargó egyenruhás embertömeg fölött, amin különböző hangulatok erőszakolt mámorával állta el magában a lázadó emberi önéreget, az igazi győzelmet.

Ugy szerettem volna akkor azt a rettenetes, fölértő, örületes hangzavart, a szegény bakáknak azt az öntudatlan halál-zeneit tulkáltani néhány ébreztő szóval! Ugy szerettem volna mély álmá-

ből föltámasztani azt az emberi érzést, mely még most is olyan jól alszik az emberiség nagy tömegeinek lelkében; úgy szerettem volna fölguyítani néhány pillanatra a megváltás szikráját, az emberi ontudatot!

De hát, édes Istenem, mit ért volna ez? Talán azok az Ernesztibakák egyszerűen földhöz vágják volna a fegyvert, lecsörtök volna magukról az egész hadi „kampakot”.

Mit tett volna azonban a hatalom, amely Isten kegyelméből való mindenhatóság a földön?

Szépén megfizetett volna, az egész országot. És azért az emberiséget pojácákban tartó hatalom tovább táncoltatta volna a kisokoruságban sanyalódó milliókat.

Hisz azóta harminckét esztendő múlt el! Akik akkor fiatal lelkünk lángolását alkalmat szöktünk az emberiség ontudatra-ébredéséről, a megváltás szikrájának kigyuladásáról, a vér nélküli való nagy felszabadulásról: ma már megderesedett emberek vagyunk. Bennünk a megváltás vágyának lángja azóta tűzzé erősödött már. És a milliók nagy részében még most is olyan szépen alszik az az isteni szikra.

Forr a vérem most is, ha rá gondolok: hogyan állították sorba mozgó pojácák módjára a negyvennyolcas bakákat egy-egy „Vergatterung” kiáltással; hogyan csomagolták be a „6-los, vagy 36-ember” számára készült vasuti-kocsikba, és hogyan vitték mérszékeltre a bevaggonozott emberanyagot.

Mikor a nagykanizsai állomáson a rengeteg hosszú vonat megindult: a peront betöltő nők keservesen zokogtak, a férfiak arcán is végigördült a visszafojtatlanul feltört köny.

Valami leírhatatlan, fájdalmas föjtogató csend volt ott akkor! Talán az a láng, mely az én lelkemet égette, csapott át a bucsuzók lelkére is!

A szegény bakák szomorúan integtek az itthonmaradtak felé.

Kínos, vérlezítő pillanatok voltak azok, míg a vonat a csarnok alatt elhaladt.

Az utolsó négy vagonban vágomarhák voltak. Bamba, kifejezéstelen ökörszemekkel bámultak ki a zokogó, könyező, szomorú, sápadt arcu embertömegre.

Mintha azt akarták volna mondani a maguk ökörszemével:

— Lássátok, néha az emberek is a mi sorsunkban részesülnek!

Néha?

Mindig.

Még most is!

Hírek.

— **Bocsári Svastics Benó halála.** Egy küzdelmekben és megpróbáltatásokban gazdag élet befejeztét jelenti az a gyászjelentés, melyet bocsári Svastics Benó 48-49-es honvédhadnagynak, Zala-megye nyugalmazott főispánjának haláláról kaptunk. Az egykor tevékeny férfiút a pihenés hosszú éveit után Budapestben, családjá körében érte uton a halál. Hetvenhét éves volt. Földi maradványát ma, szerdán délután három órakor szentelték be ünnepélyesen a kerepesi-temető halottasházában, onnan Kertvárosra szállítják, ott helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

— **A nagykanizsai gyermeknap.** Városunk társadalmának minden rétege érdeklődéssel vesz részt a jövőheti gyermeknap előkészítő rendezésében. Sokan vannak azonban, kik nem tudják, hogy emberbarati nemes szándékunkkal hova forduljanak. Erre való tekintettel és mert az idő rövidsége miatt nem tud a rendező elnökség külön meghívókat kézbesíteni, az elnökök, Vidor Samuné és dr. Szekeres Józsefné urak ezúton arra kéri városunk kisebb és nagyobb urai hölgyeit, hogy a különböző bizottságokba leendő beosztásuk végett egyik vagy másikuk lakásán a lehető legelőrebb időn belül jelentkezni kegyeskedjenek.

Kinevezett tanítónő. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kultusz-miniszter Szalay Ida, okl. tanítónő, Szalay Sándor igazgató és főzárkésztő leányát, a nagykanizsai Állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Akalotmestri kiállításontegnapokhoz kezdtek rendelték: Pischolszky Kálmán, Berger Lipót, Roth Armin és Javor Béla.

— **Junga Sebő műtermet nyit.** Az utóbbi időben egyes újságokban a legkülönbözőbb hazug hírek jelentek meg Junga Sebő századosról. Megirták róla, hogy becsületi eljárást indítanak ellene és hogy a Schwartzberbe internálják. Egyik hír se igaz. Mindezekkel szemben a valóság, a mi szintén elég érdekes, — itt következik: Junga — mint ismeretes — nyugdíjazását kérte. Kérését kedvezően foglák elintézni. Az évi nyugdíja 4000 korona lesz. Természetesen visszakapja kaucióját is, ami 48.000 korona. Gyermekei érdekében névmagyarosításról folyamodott. Meg-e hiten elintézik a névmagyarosítást. Junga új neve E betűvel fog kezdődni. A gyermekeket már az új névvel íratják be az iskolába. A nyugdalomba vonuló százados 1400 koronáért bérelt lakást Budán. Ott műtermet nyit és festeni fog. Junga, aki igaztanár volt a Ludovika-Akadémián, jó festő hírében áll. Régi képek restaurálásával fog foglalkozni, a miben specialista.

— **Gyászszózat.** Összinté részvételt fog találniunk Nagykanizsán az a halálhír, melyet egy ma érkezett gyászjelentés tartalmaz. **Loncsár Hieronymus**, a budapesti 32. közös gyalogezred aktív alezredese hunyt el tegnap Budapestben 52 éves korában. Loncsár alezredes még 12 éve ment el Nagykanizsáról, hol a 48. gyalogezrednek főhadnagya volt. Közkedvelt egyénisége a polgári társaságoknak is egyik elnöke volt Nagykanizsán. Özvegye, szül. **Somssich Katinka** és gyermekei gyászolják.

— **Szocialisták népgyűlése.** A nagykanizsai szocialdemokrata párt vasárnap, szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor a Polgári Egyletben nyilvános népgyűlést tervez, melynek programja a politikai és gazdasági helyzetéről szóló előadás lesz. A főkapitány a népgyűlés tartását megengedte.

— **Fejbevéadás, itélet, fejbevéadás.** A tipikus zalai vrtus jutott kifejezésre három kanizsai közműves legény esetében. **Horváth József** közműves sevédet néhány hete valami egész jelentéktelen ügy miatt alaposan eltárgyalta két pajtása, **Bedő Pál** és **Kovács Imre**. Az alaposan helybenhagyott ember a járásbíróshoz fordult orvosi látleletével és panaszával. A járásbíró tegnapra tüzte ki a verekedő suhancok tárgyalását, mely mindkét vádlott elítélésétével végződött. Mit tesz más ember ilyenkor? Hamut hint a fejére és megfogadja a keresztanyja sírdombjára, hogy többé a légynek sem fog ártani. Nem úgy azonban **Bedők**. Ők azt fogadták, hogy mielőtt alkalmuk lesz rá, a legelső alkalommal újból úgy elverik letelejítőjüket, hogy attól koldul. Az alkalom nem soká várattat magára. Sőt egyáltalán nem várakoztatta meg a harcias elítélteket. Alig hagyták el ugyanis a tárgyaló szobát, a bíróság előtt találkoztak Horváthtal. A haditerv egy pillanat alatt készen volt. Szinleg a legjobb barátságilag közeledtek fejle és békésörözsére invitáltak a Zöldfába. Itt aztán a harmadik pohár sörnél kiürt belőlük az indulat és úgy megvertek a meglepett Horváthot, hogy a segítségére hívott rendőrök alig tudták a verebőket kimosni. Most arra vagyunk kíváncsiak, mi lesz, ha ismét elítelik őket.

— **Sztrájkmozgalom a délvasuti főműhelyben.** Szekesfehérvárról írja tudósítónk: A Délvasut itteni főműhelyében a munkások sztrájkra készülnek, mert szerelmeknek tartják magukra nézve az üzletigazgatóság azon rendelkezését, amelyvel ez a napi munkaidőt két órával leszállította. Az üzletigazgatóság kiküldötte és a munkások vezetői között már tárgyalás folyt ez ügyben s a munkások egy ajánlatot is tettek a kérdés békés megoldására. E szerint az igazgatóság a vasárnapi munkaszüneten kívül még egy napot engedélyezne, amely napon esetleg a munkások másutt vállalatának foglalkozást. Az igazgatóság az üzem érdekében nem fogadja el az ajánlatot. Ha rövidesen megállapodás nem jön létre, úgy a munkások már a közel napokban abbahagyják a munkát és sztrájkba lépnek.

Színház és művészetek.

(—) **Az első előadás.** Változott a színházi műsor. Az idezte elő a változást, hogy a zenekar még mindig nem érkezett vissza a gyakorlatról, hova elvezényelték. Így tehát **Kövesi** direktor nagyon helyes érzéssel mindaddig beszűntette az operettak előadásait, míg csak a zenekar meg nem érkezik. Ez szeptember 6-ikára várható. A megnyitó előadás tehát nem az „Obsitos” lesz, melyet csak zongorával lehetne bemutatni; hanem a Vígsház rendkívül sikert arató pomgás slágere, a **Theodor és társa**. A darab szereplői egytől-egyig új tagok, kiknek nagy része már előbbi kondíciójában játszott szerepét s így a tegnap reggel óta tartó próbák a legkifogástalanabbul mennek. A Theodor és társan kívül próbák folynak a **Koncert**, **Bilincsek**, **Obsitos**, **Nick Carter** és **Ördög** című darabokra, melyek a legközelebbi napok előadásai lesznek. A heti műsort hoinap közzöljük.

(—) **A vidéki színeszet köréből.** Hoinap kezdődik az új év a vidéki színeszetre és a most bekövetkező változások ismerős színészeink sorából sokat mozdítanak ki eddigi állomáshelyükről. A kolozsvári nemzeti színházról megváltak most **Fehér Gyula** és **Kardos Andor**. Utóbbi **Hidvéghy Ernő** ugyancsak jó emlékeztetünkben élő hősszerű színészünk staggione rendszerű társulatához szerződött, mely engedélyt nyert az egész ország területére, tekintet nélkül a kerületi besorásra, drámai előadások tartására. **Haraszti Mici** és **Kormos Ilonka**, továbbá **Latabár Árpád** és **Kertész Mihály** ugyancsak hoinap, szeptember 1-én lépnek a Király és Magyar Színház együttes társulatának kötelékébe. **Nagy Sándor**, mint több ízben is megirtuk, igazgatóvá avaszták. Titkáru **Révész Jenő**, **Faludy** pilótát vitte magával. **Hajagos Károly**, a baritonista Ballánál van Kaposváron. A mai somogyi lapokban már dicséretet is kapott.

Táviratok.

Sikkasztó pénztáros letartóztatása Amerikában.

Newyork, augusztus 31. Az itteni magyar-osztrák konzulátus kábeltelegrammban jelentette a budapesti rendőrségnek, hogy **Pollák György**, volt erzsébetvárosi pénztáros, aki nagyobb összeg elikkasztása után ide menekült és itt állnév alatt tudakozó-irodát tartott fenn, a newyorki rendőrség ma letartóztatta.

Békésgyulai katasztrófa.

Békésgyula, aug. 31. Az új kórház-építés közben tegnap történt katasztrófáról ma újabb részleteket jelentenek. A szerencsétlenség a sebészeti pavilonban történt. Itt, a 2-es számú kórtérben mintegy 15 dolgozó munkás lehetett, amikor egyszerre észrevették, hogy a mennyezetről a vakolat hullik. Mielőtt azonban elmenekülhettek volna a második emelet mennyezete leszakadt, átlörte és magával rántotta az első emelet és a földszint plafonját és a 15 munkást a pincébe temette. Az épülő kórház minden részéből odafutottak a munkások és azonnal hozzáláttak a mentési munkálatokhoz. Eddig 6 halott és 6 nagyon súlyosan sebesült munkást sikerült megtalálniok. A halottak azonnal megöltötték az építkezés folytatását. A kár 200,000 kor.

Réczey betegsége.

Budapest, aug. 31. **Réczey Imre** doktor, az egyetemnek ideai rektora súlyos beteg lefekszik lakásán. Asztmában és szív-elszűrésében szenved. Az éjszakát meg lehetősé jól és nyugodtan töltötte. A rektor állapota iránt fővárosszerre nagy az érdeklődés.

Váltóhamisító hivatalnok.

Budapest, aug. 31. A büntető bíróság ügyénze elfogadó parancsot adott ki **Reiner Dávid** magánhivatalnok ellen, mivel ez egy 20,000 koronára hamisított váltót le számított és a felvett pénzzel megszökött.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Írta: **Rovenszky Árpád.**

29

— Nos, hát vegye tudomásul, hogy én ezt az ostoba ajánlatot egész nyugodtan megtehettem, mert jól tudtam, hogy ön nem fogadhatja el. Dacára annak, hogy ön a megtestesült, úgynevezett jó párti. Szép álása van; derek, egészséges, de én férjemül mégsem kívánom önt. Azonban a neje leszek, mert feleségül kéri.

— Ne folytassa...
— A szeretője nem lehetek, mert ön csakis feleségül vehet engem... Feleségül, mert ez egy; bocsásson meg, óriási ostobaság és mert ön és az egész világ az ilyen nagy ostobaságokat rendkívül nagy hőstetteknek tartja, amelyeknek halálára mindenki ugyan a fejét rázza, de tiszteletteljes bámulattal. Nekem néhány hónap múlva amugy is végem lesz, s hogyha ön megmarad elhatározása mellett, akkor az én kis regényem csak emelni fogja az ön értékét, tekintélyét... Megsiratják majd az ön feleségét és szánakozni fognak önön, a sorsüldözött férjen. Ez volna az ön jövője; ha engem csakugyan feleségül venne és nem annak, aminek tulajdonképpen akart, de felszólítani nem mert. Igazam van?

— Izzonyuan tud következtetni, azt mondtam, — jegyezte meg Szalánczy Ákos epésen.

— Csak sejtem.

— Annál rosszabb.

— Annak sejtteme doktor ur, aki az egyik lábával a sir szélén áll, ritkán csal.

— De azért az ellenkezője sincs ki-zárva.

— A másik eshetőségnek a következ-ményei azonban már semmi esetre sem maradnának el...

— Melyiké?

— Ha szeretője lennék. Egy fiatal, szép jövőjű orvos, akinek szeretője van; aki visszajött folytat egy idővézéses bukott leányt, az lehetetlenné tette magát. Az nem lehet többé sem jó orvos, sem jó párti. Pedig ez nem is olyan nagy ostobaság, mint inkább csak egy kis bolond-ság, szeszély, amelyideig-óráig eltart... Csak ott van egy kis bökkenő, hogy a kis bolondságokhoz, amelyeknek mindenki elítél, rendszerint több bátorság kell; mint azokhoz a nagy ostobaságokhoz, melyeket hőstetteknek minősítenek... Szalánczy ur ön engem igazán csak feleségül vehetne, de ugyebár, a hallottak után most már annak sem kellek... Nem haragszom meg, ha őszintén kijelenti is...

Szalánczy Ákos csakugyan lesütötte szemét és nem felelt.

A fiatal leány szavaira először halvány pirosság lepte el arcát, melyet a következő pillanatban halotti sápadtság váltott fel. Cserey Ilona belelőtt a lelkébe.

A leány megértette a fiatal ember lelkének küzdelmét, s miután előre sejtette kijelentéseinek és vallomásának a következményeit, nyugodt hangon, de amelyből mégis keserű lemondás csendült ki, mondá:

— A visszavonulás talán csak nem aggasztja? Nyugtassa meg magát azzal a mentséggel, hogy ön egyik percében gyenge akart lenni; rólam pedig higgye azt, hogy nemcsak a testem, hanem a lelkem is beteg... Jelentsé ki előttem kérem, hogy a betegségem idegesség tett. Ajánljon részemre feltétlen nyugalmat; rendeljen brómot vagy morfeum cseppeket és a dolog rendben van. Hiszen maguk orvosok oly nagy mesterek abban, ha minket arról akarnak lebeszélni, amit mi betegek a legjobban szeretnénk...

— Ilona... Ilona...

— Higgye meg kedves Szalánczy ur, hogy nagyon szeretnék a maga felesége lenni... Nemcsak a kék halottas kocsit, fehér zászló és mirtus koszorú miatt... Ezekkel már végeztem. Végrendeletben meg fogom hagyni, hogy ne temessenek el engem így, mert nem akarom. Kiküörtölni természetesen nem fogom, hogy miért nem érdemlem meg ezeket a külsőségeket. Ezt sem teszem tisztán magamért, hanem azért, hogy mások annak a szegény halottnak örök nyugalma holmi gyanusításokkal meg ne bolygassák... Szíves örömet lennék az ön felesége, mert úgy érem, hogy mégsem nekem való a hervadó lilom halálán szerepe... Cserey Ilona elhalgatót és mintha lázott volna, egy nagy meleg kásmir kendőt borított a vállaira.

A kiváló bőr- és húshimnusz gyógyforrás

SALVATOR

Vás- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, szukorbetegség-nél, vese-
hany-nél és húrvérzés bántalmak-nál kitűnő hatású.

Terméskészítés és forgalmazás: Budapest, V. kerület, Rákóczi út 10. sz. 1. emelet.

— És úgy gondolja kedves Ilona, hogy ez a tudat megnyugvást szerez majd hányatott szívének? — kérdezte Szalánczy Ákos anélkül, hogy felpillantott volna.

A fiatal leány csak a fejével bólintott hozzá.

— Ha hisz ebben Ilona, akkor nagyon csalódnai fog, mert én jobban ismerem önt, mint ön saját magát — mondá az orvos szárazon.

Cserey Ilona pedig erre is csak a vállait vonogatta.

— Velem csak annyira törődjék Ákos, ameddig részvétet nem kezd érezni irántomban, mert azt nem érdemelném meg öntől. Megvetet a multam miatt; gyűlölködhet, amiért tönkretettem szép reményeit, de a sajnálkozásához nincsen joga... Sőt ha pontosan mérlegeljük a dolgokat, akkor még inkább hálás lehetne irántomban, hogy idejekorán felvilágosítottam.

— Ön könnyen beszélhet.

— Hagyja kérem... Mi közöttünk és a boldogságunk között az én multam áll. Én nem tudnám elfelejteni azt, hogy mily körülmények között nyújtottam önnek a kezemet; — ön pedig azt, hogy valaha gyenge tudott lenni. Önt folyton kínozná az az önvád, amely most magánál a nagylelkűség palástjába burkolózik, s később annál hevesebben előtörne... Azért jobb, ha most bántódk egy keveset, mint később, amikor a megtörtént dolgokon már nem tudna változtatni... Sem ön, sem én... s ez rettenetesebb volna... Kiábrándítottam önt dermesztő józanságommal, mert tudom, hogy önök férfiak úgy vannak alkotva, hogy feleségül vehetnek beteg, sőt bukott leányokat is, csak olyanokat nem, akik bántó józansággal, hideg számításal tudnak gondolkodni, mert az ilyen nők megméltéyzik az önök életét...

Szalánczy Ákos megsemmisülve hallgatta a fiatal leány utóbbi szavait, s mikor Cserey Ilona befejezte, — nem tudott reájuk ellenérvet mondani. Tettett nyugatommal felállt és indulni akart, de csak szórakozottan babrált a kalapjával és nem tudta, hogy hogyan is kezdje el a búcsúzást. A visszavonulás nagyon fájt neki.

— Mi azért jó barátok maradhatunk, — mondotta még Cserey Ilona az ajtóban és barátságosan feléje nyújtotta a kezét. Ekkor megszólalt Szalánczy Ákos is utoljára.

— Ilona! Inkább temette volna magát a titkát; inkább haligatta volna el, mert az első szó után már tudhatta volna, hogy tönkre teszi vele az életemet. Kijelentette őszintén, hogy nem szeret; ez e őt meg-hajlok, de legalább ne játszott volna könnyelműen az életemmel... Egy kevés jóakarattal bátran rám bízhatta volna életét; s ki tudja, néhány év múlva ez-e volna még ellenszenvem irántomban?

— Nem jót gyakorolt velem, hanem a legérzékenyebb oldalamon markolt a szívembe... Büntet meg bocsájtom, mert nem is volt bűn, de ezt soha! A halott iránt kimélettel tudott lenni és az élőtl szívtelenül megalagadja?... Ilona... Ilona, ezt sohasem fogom elfelejteni...

— Bocsásson meg nekem Ákos, mert igazán nem tehetek róla. Nem aka tam önnek fájdalmat okozni, hiszen jól tudom, hogy milyen rosszul esik az embernek, ha azt a rövid életét is megkeserítik. Ne haragudjék rám, mert csak az ön javát akartam... Ön nemsokára el fog engem felejteni, s bár nekem is fáj, de részemről legalább megnyugodhatom abban a tudatban, hogy nem voltam későbbi boldogtalanságának előidézője. Irántam táplált megfizető érzelmieit mindig nagyra becsülöm, s mint egy szép, rövid álomra fogok önre visszagondolni... Szomorú, egyhangú életemben ön volt az egyetlen napsugár és ez a boldogító tudat most sok mindennel kibékít engem... Válasszon el, mint régi jó barátok... Isten önnel

Szalánczy Ákos ráfette kezét a kilincsre és még egy pillantást vetett a fiatal leányra, — de mikor annak arcvonásaiban semmi reményt nem látott, leverten elhagyta a szobát és keserűségében nem vette észre még a leány feléje nyújtott békéjébbát sem... (Folyt. köv.)

Betegeskedés és halandóság

sokkal nagyobb az üvegből táplált, mint a szoptatott gyermekeké, ha nem teszik a tejbe a külföld és a belföld számtalan orvosától legmélegebben ajánlott „Kufeké” típusú. A „Kufeké” alkotórészeinek nagy táplálékeje van, a mely erőssé fejleszti a gyermeket, könnyen emészthető és megakadályozza vagy megszünteti az emésztési zavarokat, hasmenést, hányászkérelést és bélhurutot.

Közzgazdaság.

Távlat.)

Budapest, 1910. augusztus 31.

Készárú-Üzlet

Változatlan.

Határldó-Üzlet i

Buza októberre 9.95, buza 1911. áprilisra 10.21, rozs októberre 7.37, zab októberre 7.98, tengeri augusztusra —, tengeri 1911. májusra 5.85, repce augusztusra —.

Főszekesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Jó család-2 fű kitűnő ellátást nyerhet ből való zongorahaszználattal. Külön szép, nagy utcai szoba, villanyvilágítás. Cím a kiadó-hivatalban.

Sugár-ut végén a honvédlaktanya felé

egy újonnan épült ház 4

szobával és mellékhelyekkel azonnal eladó, ugyanott egy háztelék szintén eladó. Cím meg tudható Weiser gyári portánál. 4213

Naponta

frissen pörkölt
kávé

háromféle nemes kávéfaj keveréke

kilónként frt 2.10.

Drogeria a Vörös kereszthez
Nagykanizsán. 2674

Égy jó iparos-házból való leány jobb házba 4225

gyermek mellé, esetleg más munkára ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

Olla
szakorvosok által megvizsgálva eggyébnek minősítve van. Két évi jótállás.

GUMMI-különlegesség.
Kapható minden gyógyszerárban jobb drogériában.

Az elárusító helyek kimutatását árjegyzék elcsere-detű propagandát a reklámozást ingyen küld az OLLA gummi gyár Wien 1149. Praterstrasse No. 39

Főreklár: Uő-Bakerezt drogeria Nagyk. n. n.

Építőzők figyelmébe.

Tisztelettel van szoromsám a nagyvármi építő közönség szives tudomására adni, miszerint új építőzők, régi épületek tartozásait és az őssze építőzők szakköz-tartozó tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat, mind azt már éveken keresztül is jutanyos és kedvező feltételek mellett készítettem, emul-tal is felkértem az építeni szándékozó n. k. közönséget, hogy bármely terv-kivételhez a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni kégyekedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb megalapozást a kérem nagy-beosztú pártfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építőzeteti vállalkozó
Nagykanizsán, Kínizsy-utca 21. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legújanyosabb áruk mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gözgépek, szalmakaszalozók, lóhara-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek,
marokkrató- és kávékő-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmaszajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsológék, szegek-
vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes szeciekék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Hegedük, Fischel Fülöp Fia
könyv-, zenemű- és papir-kereskedésében Nagykanizsán.

Első kanizsai szörme megóvó Intézet Eötvös-tér 9.

Moly által okozott kárak ellen mindenki biztosítva van, ki a szörme és egyéb téli ruháit gondozás végett hozzám adja, nálam a lelkiismeretes kezelésem kívül a tárgyak tűz és betörés ellen is-biztosítva vannak. Szűcsmunkákat bármiféle kivételben a legújabb divat szerint, javítást és átalakítást olesón-és pontosan eszközölök.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

4039

kiváló tisztelettel

ROBINSOHN GYULA szűcsmester.

Iskolakönyvek

tartós bekötését olcsó árak mellett vállalja a

Zala nyomda részv. társ. könyvkötészete.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

Szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzése nem vállalunk és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Állásajánlatok és nyitóléte díjtalanul szorult vess le a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhöz hordva:	Postai szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7.— „	Félévre 9.— „
Egész évre 14.— „	Egész évre 18.— „

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelő, béli kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Előjegyzési és ekeletési árak: 5 korona. Készletnyitvatartás 6 kor.

XXXVII. évf. 193. szám.

Nagykanizsa, péntek, 1910. szeptember 2.

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

A beiratástól a megélhetésig.

Nagykanizsa, szeptember 1.

Gyermekeikért rajongó családapák nemsokára elvezetik a család szemefényét, a becézett nebulót az igazgató ur irodájába. Lefizetik annak rendje és módja szerint az összes elképzelhető díjakat és boldogan mosolyogva, megelégedéssel konstataják, hogy kellőképpen gondoskodtak gyermekek jövőjéről. Aggódó, gyermekeikért rajongó családapák, fáj boldog illuziókat megzavarni, mert bizony, még most sem ábrándultak ki. Szegény naiv családapák. Sőt talán még jobban hiszitek a tévhitet, hogy Magyarországon csak a diplomás ember boldogul és senki más nem élheti le megelégedésben, jólétben életét. Csak akinek szobájában hatalmas aranykeretben ékeskedik a „Nos Rector” felirású kutyabőr. És ezért a jövődombeli boldogságért bizony valamennyien erőtkön felül áldoztok, sőt akárhányan töméntelen álmatlan éjszakákon át töprengtek súlyos gondok között. Mikor pedig megvalósul álmodtok a fiatalokból évtizedeken át tartó folytonos és szorgalmas tanulás után esetleg „doktor ur” lesz, akkor valamelyik jelentéktelen járásbírószá alacsony, fülledt levegőjű irodájában megfogalmazza a memorandumot, amely kétségbeejtően komoly érvekkel az albirói állás elnyeréseért könyörög. Ez a jövő képe. Gyermekeitek sorsa, — a jövődombi Magyarország sorsa — tehát valóban vigasztalan. És ez az, ami igazi lokális nemzeti szerencsétlenséggé teszi az évről-évre növekvő diplomás nyomort. Más nemzeteknek, más társadalmaknak a szomorú jelennel szemben vigaszt nyújthat a jövőbe vetett rendíthetetlen bizalom. Van miért küzdeniök s abban az édes meggyőződésben áldozzák fel magukat, hogy a jövő kulturájáért az elkövetkező társadalom jólétéért, gyermekeik boldogságáért maradnak a harcúterén. Nálunk évről-évre súlyosabb és nehezebbé válik a helyzet. Éppen ellenkezőleg, azt látjuk, hogy családunk kulturáltságukban és elmaradottságukban is hasonlíthatatlanul jobban érezték magukat, mint mi, akiknek a megélhetés súlyos gondot okoz és akik doktori diplomával, vagy bírói vizsgával, deresedő fejjel várjuk éveken át a száraz kenyeret. Mi lesz azokkal a gyermekekkel, akik még csak

most kerülnek az iskola padjai közé? Egészen kézenfekvőnek látszik a felelet, amelyet unós-untalan hangoztatnak is azok, akik már nyeregben vannak és akik ezzel a magyarázattal is újabb kellemetlen konkurrenciától próbálnak megszabadulni.

— Ha a kultúra, a haladás oka a nyomornak, akkor le a kultúrával, le a haladással! Térjünk vissza ősapáink egyszerű életmódjához!

Igazi, vérbeli magyar szofizma ez. Dölyfös uri koponyákból szár mazik és alázatos, szűk látókörű, meggyőnyedt szegényeknek van szánva. Ti, aggódó, rajongó családapák nem is hisztek többé e szózatnak. Érzitek, hogy más az oka a speciális magyar diplomás nyomornak és hogy ez az oka nem lehet állandó. És tovább nem is gondolkodtok rajta. Meg vagytok győződve valamennyien, különbözően, hogy gyermekeitek erősebb és különb, mint a többi hasonlóképen vig és gondtalan nebuló, akikkel összehozta őket az iskolák előcsarnokaiban és folyosóin a szülői rajongás. És lelkesedéssel hiszitek, hogy bármilyen nagy legyen is a tülekedés, a harc, a ti gyermekeitek a legnagyobb foragatban és legelcsüggesztőbb kenyér harcban is szilárdan, győzedelmesen megállja a helyét.

És ez a hitetek a ti tévedéseitek. Már apáink is súlyosan tévedtek és apáink jóakaratu, rajongó hitének áldozatai a deresedő fejű bírói sorsú gyerekek és az ököllet viaskodó ügyvédek. A ti tévedéseitekért a gyermekek fognak lakolni, talán még súlyosabban. Mert az ok, ami a diplomás nyomort előidézi, nem múló, mátlól holnapig tartó mizéria. Hanem igenis, állandó nemzeti szerencsétlenség. — Ott rejlik ennek a boldogtalan népnek korhadt társadalmi berendezkedésében, elmaradt gazdasági életében. Halálos betegség ez, melynek csak egyik tünete a diplomás nyomor, de ezerféle más relációban is megnyilvánul a politikai viszonyoktól, kivándorlástól, a nemzeti küzdelemtől kezdve le egészen az utolsó közszégi bíróválasztásig. Szomorúan és megdöbbentően egységes és mély annak az oka, hogy amikor ti a legjobb akarattal és boldogan beiratjátok egyetlen reménységeket az iskolába, — talán éppen jövődombeli boldogulásuk előgördít-

tetek elháríthatatlan akadályokat. Aggódó, gyermekeikért rajongó családapák, a világért sem akarunk benneteket elkedvetleníteni, vagy elszomorítani.

Amikor diplomás pályákra adjátok gyermekeiteket, gondoskodnotok kell arról, hogy mire diplomás emberekké lesznek, más társadalmat találjanak maguk előtt. A mai gazdasági viszonyok között tengődő társadalomban nem fognak boldogulni. A gimnáziumba való beiratás kötelezettségével, reátok, szülőkre hárul az a feladat, hogy közreműködjétek egy szebb, jobb, egészségesebb Magyarország kialakulásán s a hová erőtkön elhat, a hová kezetek eljut, ahol szavatoknak súlya van, ahol beszéltek, voksoltok, cselekedtek, ott mindenütt jusson eszetekbe, hogy fiaitok jövőjét ti készítitek elő. Töletek függ, hogy az a gyermek, aki állépi az iskola küszöbét, a mai nyomorúság még még nyomorultabb elfajulásában hagyja el majdan az iskolát, vagy pedig egy kenyeret és jogot élvező új korszakba lépjen be, amikor a diplomát a kezébe kapja.

Bocsári Svastits Benő.

(1834—1910.)

A lázas életrohanás közben nincs nagyon időnk arra, hogy a múltba visszapillantgassunk. Az előretörő emberek szeme a jövőre szegeződik. A jelent is csak a kezök markolják. Tekintetök már a jövőn csúsz. Lázasan sietünk mind, mind, meri éreztük, tudjuk, hogy „eliramik az élet”. Rohanunk előre, lázasan sietünk a sir felé. Csak akkor állunk meg egy-egy pillanatra, mikor mellőlünk ki-kidől egy-egy rohanó alak. Akkor azután akaratlanul is visszatekintünk, hogy mi minden maradt azután a kidőlt rohanó után.

Most, hogy Budapestén bocsári Svastits Benő is kidőlt a küzdő, a kifáradt emberek sgrából, — álljunk meg mi is egy-két pillanatra ennél a megpihenő alaknál, akinek élete az emberi munkabírás leg-szebb korszakával szövődött be Zalavármegye történetébe. A Budapestén elhalt bocsári Svastits Benő ugyanis Zalavármegyében Gelsén született 1834. december 8-án. Atyja Svastits János, a kosoruszeneszerző, az ötvenes évek hazafiai keserveinek országosan kedvelt hegedűöse: anjja pedig a szellő-lelkűletű Csertán Krisztina volt. Svastits Benő atyjának költői lelket, művészi talentumát és édesapjának mindenkit megnyerő, meggyarazó szelidségét, nyájasságát örökölte. Azután külföldre ment tanulmányútra. Onnan mint perfect zongoraművész jött vissza.

A vármegyei élet terén 1850-ben kezdte meg szereplését, s ettől kezdve egy-egy szelők lelké ennek a vármegyének a hiva-

talos és társadalmi közéletével, hogy évtizedek múltán, mikor már a vármegyének legmagasabb polcán, a főispáni széken ült, csakis az ő végtelenül érzékeny lelkének megtépésével lehetett megszakítani ezt a mélyen gyökerezett életkapcsolatot.

Svastits Benő a megyei hivatalos élet terén fokról-fokra, a járási szolgabírószágtól kezdve, a főjegyzői, alispáni pozíciókon át jutott el a főispánsághoz; tehát a szó igazi értelmében maga vivta ki magának azt az őszinte, föltétlen bizalmat, mely hivatalos életpályájának emelkedését biztosította. A vármegyei adminisztrációnak szövevényes szerkezetét főispán egyhamar úgy nem ismerte, mint ő. Hisz a különböző pozíciókon megismerte annak minden szálát, minden jó és rossz oldalát. Biztos szemekkel tekintett bele mindenütt a vármegyei közigazgatás minden legkisebb ágába. Vele szemben nem lehetett „lakargatni.” A tisztviselő munkáján első tekintetre megismerte a kötelesség-tudást is, meg a hanyagságot is. A kötelesség-tudást mindig tüntető elismerésben részesítette, a hanyagságra szelid, atyai, komoly jóakarattal figyelmeztette a tisztviselőt.

Minden ízében nemes, nagyon művelt lelkű, harmónikus egyéniség volt, aki nemcsak a zenének, hanem az emberi érintkezésnek is valódi művésze volt a hivatalos és társadalmi élet minden vonatkozásában.

Már 14 év előtt megvált a főispáni széktől, melyben éppen úgy, mint azelőtt is, életpályájának minden vonalán, valódi és hivatalos volt a szabadelvűségnek. És ragyogott ki nemcsak mindenkit elbűvölő szónoklataiból, hanem tetteiből is.

Mikor mint főispán nyugalmába vonult, benne egy testestül-lelkestül liberális vezér-egyeniségei vesztett Zalavármegye. De azért ez a veszteség akkor mégis az ő érzékeny lelkét sajgaltatta meg igazán és nem azokat, akik őt elvesztették. — Most, hogy örök nyugalomba tért: végre behűgöttek ezek a sajgó sebek is, amelyeket a főispáni székből való nyugalmabartérés sem bírt behegészteni.

A halál most minden sebet, minden ellentétet elsimított.

Nagykanizsa védekezése a kolera ellen

Minden munkát a rendőrség nyakába vartnak.

A közegészségügyi bizottság ülése.

Saját tudósítónktól. —

Magyarország amugy is ezer nyomorúságról terhelt népet, közte Nagykanizsa r. t. város lakosságát, ijeszti, rémes veszély fenyegeti: az ársiai kolera. — Egyszer, régen, már végig söpört ez a gyilkos, szörnyű nyavalya országunkon, nyomában falvak néptelenedtek el, generációk pusztultak ki, reméltet, adót gyászit idézett elő mindenütt, a mérre és ahol csak föltűnt a janyaját. Most újra ajtónk előtt leselkedik ez a rémséges, halált és pusztulást lehelő dögtelen ragály, hogy elrabolja életünket, vagyonunkat, hogy izonyos, mélyet, feleke gyászt hozzon vörös városainkra, falvainkra, az egész magyar nemzetre.

Emberföltölti erőmegfeszítésre van most szükség, hogy gát vetessék a pusztító veszedelem betoppanásának. A kolerajárvány s általában a kontagiózus nyavalyák főfeleke, meleggya tudvalevően a szeny és mocskok. Nagykiszá város rendőrkapitánya nemrég fölhívat intézett az összes házilajdonosokhoz, s ipartelepekhez, hogy udvaraikban s épületeik környékén levő szennyvizet, szemetet, hulladékot a fenyegető járványra való tekintettel haladéktalanul takarítsassák el: Utasította egyben a főkapitány rendőri közegeit, hogy vizsgálják meg az összes udvarokat, ipartelepeket, műhelyeket s győződjenek meg, vajjon a nevezettek eleget tettek-e a fölhívásnak. Hát elvégezheti ezt az épolnyehéz, mint felelősséges munkát a rendes szolgálatával nyakig terhelt rendőrség? Tapasztalásunk azt bizonyítja, hogy nem. De mit tehet az ilyenkor előráncgált közegészségügyi bizottság? A kínálkozó lehetőségek respektálásával kimondja, hogy a rendőrség látja el az ellenőrzést. Mert az nem számít, hogy a bizottsági ülésen gyér számmal megjelent közegészségügyi bizottsági tagok valakinek unszolására beleegeztek abba, hogy minden rendőrral vele megy egy bizottsági tag is. Ezt még a jelen voltak sem vállalták, hát még a távollévolk.

Hogy a városi orvosoknak nincs idejük az udvarok megvizsgálására, azt kconcdáljuk. De akkor miért nem alkalmaz a város megfelelő napidíj mellett teendőkre a helybeli orvosok közül néhányat? Miért varrja ezt a dolgot is a munkával amugy is túlterhelt rendőrség nyakába, mikor az, a csekély legénységi látszám mellett a közbiztonsági szolgálatot sem győzi ellátni.

Ajtónk előtt a sötét, gyilkos rém, a koleraveszedelem s a város itt áll készületlenül, védtelenül kiszolgáltatva egy szörnyűséges kórnak. Egyetlen bizalmunk rendőrségünk vezetőjében, Dedk Péter főkapitányban van, kinek en rgiája bizonyára megfogja menteni a várost attól, hogy a fekete rém nálunk is otthonra találjon. A főkapitányt ne kedvelenitsek el közigazgatásunk nyomorúságos állapotai. A fenyegető koleraveszedelem kivételes hatalmat juttat a főkapitány kezébe, feküdjék rá e kivételes hatalom egész rettenetes súlyára azokra, akik a hatóság okserü rendelkezéseinek bűnös közönyvel nem engedelmesskednek s büntessen könnyörten irgalmat nem ismerő szigorral ott, ahol csak legkisebb mulasztást is lát.

*

A koleraveszély elhárítására irányuló előzetes óvintézkedések megbeszélése végett a város közegészségügyi bizottsága legnap délután 5 órakor ülést tartott. Az ülésről az alábbi részletes tudósításunk számol be:

Az ülésen dr. Szekeres József kórházi igazgató főorvos elnököl. Elmondván az ülés egybehívásának célját, mindenekelőtt a járványkórház állapotairól szólt. Ott jártában, ugymond, meglepődéssel látta, hogy a járványkórházban ápoló személyzet egyáltalán nincs, s ott mindössze egy öreg asszonyi és annak leányát találta, kik az épültre felügyelnek. A kórház különben mintegy 40 ágyra van berendezve, ami eléggé megfelelő.

Ezután az alábbi tizenhét pontba foglalt védekező intézkedéseket olvasta fel a főorvos, hogy azokat a bizottság elfogadja és végrehajtásá végett a városi tanácsnak adja ki. A tizenhét pont egytől egyig olyan intézkedésekről szól, melyek legelőbbre szűgyen, hogy egyáltalán szükség legyen Nagykiszá azokat említeni is. A veszedelemre való felkészülés legelemibb követelményei ezek:

1. Az elsőként közegészségügyi hatóság megkeveszték, hogy a járványkórházba egykét teljesen megbízható ápolót fogadjon fel, vagy legalább biztositassék, hogy szükség esetén azok rögtön alkalmazva legyenek. Az esetleges kolerabetegeknek és a járványkór-

ház személyzetének elmezése oly módon eszközölendő, hogy onnan a járvány elhurcolása lehetetlen legyen.

2. A járványkórházba az ápoló és orvos részére gummi koponyegek szerzetessenek be.

3. A járványkórház részére szerzetessék be külön hullaszállító kocsi.

4. A városnak eddigi hullaszállító kocsija, melyen a kórházi halottak is szállítottak, teljesen elpusztulván, egy másik hullaszállító kocsit is azonnal beszerzendő.

5. A járványkórház részére kellő mennyiségű carbolsav, mosósóda, ojtatlan mész és szublimát azonnal beszerzetessék.

6. Legyen oly betegszállító kocsi, melyen kolerás és erre gyanus beteg szállíttatik.

7. A vasuti kalauzok előre jelezzék a kolerás, vagy erre gyanus beteg utas érkezését, hogy megérkezésükkel azonnal kellő orvosi ellátásban részesüljenek és szükség esetén járványkórházba szállíthatók legyenek. Itt ruhái kellő desinfiálás alá vevendők.

8. A lakosságot nyomtatványba foglalt eljárás szabályok kiosztása által kell a védekezésre felhívni és kioktatni, mert eddig ezt az eljárást célravezetőnek tapasztalták. A szabályok az ismert belügyminiszteri rendeletben foglalt „Életmód és szabályok cholera idején” című fejezetnek megfelelően közöltesse a legnagyobb nyilvánossággal.

9. A pékektől a magánházakba megrendelt sütemények csakis külön papírcsokkba csomagolva szállítandók. Továbbá pékek, cukrászok, kávéházak, vendéglők és egyéb élelmiszerkereskedőknek figyelmeztető táblát kell kitenni, mely a sütemények összefogdosását, ropogtatását megtiltja. Cukrászdákban és egyéb üzletekben a sütemények burák alatt tartandók.

10. A csatornák és nyitott folyókák az egész városban azonnal kitisztítandók. Főleg a Teleky-uton, Zrínyi Miklós-utcában, Rozgonyi-utcában, Sugár-uton és a Rákóczi-utcai Ördögárok, melyek állandón bűzös tartalommal vannak tele.

11. Nagyobb bérkaszányák, nemkülönbön a vendéglők illemhelyei folytonos felügyelet alatt tartandók, hogy ezek kellőképpen tisztíttatnak és fertőtlenítettek-e. Ez utóbira legcélszerűbb az u. n. mészjele (egy kiló ojtatlan mész egy liter vízzel feloldva), esetleg 10 százalékos carbolsav vagy egy ezrelékes szublimátoldat. Különösen nagy felügyeletet igényel a várostulajdonát képező u. n. csatornázás és a Bathányi herceg-féle u. n. nagy udvár. A közhelyek, u. m. iskolák illemhelyei legalább egyszer naponta a mészoldattal felöntendő és fertőtlenítendő.

12. A piacvizsgálat naponta szigoruan teljesítendő.

13. Csont, rongy és bőrtelpek állandó felügyelet alatt tartandók, hogy kiürülés esetén azonnal fertőtlenítve legyenek.

14. Főleg a vágóhid, a hentes, mészáros üzletek kellő felügyelet alatt álljanak. Minden romlott, tisztátalan, egészségtelen élelmiszer megsemmisítendő.

15. A rendőrség az éjjeli zárórarendelet szigoruan hajtsa végre.

16. Olaszországból gyümölcs, főzelék, szóval minden nyers és fertőzést okozható élelmi és egyéb cikk behozatala tiltott.

17. Orvosok, szülészok, papok és a lakosság is felhívandó a kolerás és erre gyanus beteg bejelentésére. A tanító és lelkes urakat meg kell kérni, hogy a közönséget figyelmeztessék és oktassák ki a betegség természetére.

Mindössze a piacvizsgálatról szóló 12. pontnál vethette közbe dr. Rácz Kálmán v. orvos a megjegyzést: „Megtörtént és naponta történik.”

Váry József b. tag az Arany János utcának az ovoda melletti közére hívta fel a figyelmet, ahol minden szerves anyag rohad és bűzlök.

Dedk Péter főkapitány bejelentette, hogy már elrendelte, hogy a rendőrök járják be az egész várost és intézkedjenek az illemhelyek desinfiálására nézve és hogy irják össze azokat a házakat, hol sertéseket tartanak, továbbá hol trágyát, szabálytalan szemétdombokat és nyílt csatornákat fedeznek fel. E jegyzetek alapján ő, a főkapitány fog megtelelelen intézkedni.

Ezután az elnök dr. Szekeres egy hozzá érkezett nyílt kártyát olvasott fel, melyen „egy pesti útutazó” a városház udvarában, a rendőrségtől 3. és 4. lépésnyire lévő nyilvános illemhely hihihetlen állapotát írta meg: — A bizottsági tagok méla rezignációt, olyantörősen hallgattak az épültre felhívásait, mint aniban, mint változatlanba bele kell törődniök.

Dr. Neumann Ede az iskolák lehetetlen állapotban lévő félreeső helyeire hívta fel a bizottság figyelmét.

Miután a bizottság az elnök 17 pontból álló javaslatát elfogadta és elhatározta, hogy annak végrehajtása végett a tanácsot keresi meg, dr. Szekeres József elmondta, hogy az 1892-ben a fővárosban lefolyt kolerajárvány ellen ott hogy védekeztek. A várost számos kerületre osztotta a fővárosi vészbizottság, és ennek tagjai vállalták a különböző kerületekben az ellenőrzést. Így kellene itt is tenni.

— Helyes, elfogadjuk! hagyta helyben néhány hang a főorvos szavait és ezzel a ritka nagyfontosságú bizottsági ülés véget ért.

4 legfinomabb
kávéfaj keveréke a
Kardinal pörkölt kávé
1/4 kg. K 1.10
naponta friss pörkölés
Schwarz és Tauber cégnél.

A gyermeknap bizottságok.

A bájos hadsereg.

— Saját tudósítónktól. —

Vidor Samuné és dr. Szekeres József né úrnok házaiban lázas munka folyik vasárnap óta. A legszebb, legönzettelőbb munka, amiben valaha ember csak verejtékezett. A szegény, árva, elhagyott és beteg gyermekek megmentése az a nemes cél, mely a jövő-heti gyermeknap fáradhatatlan munkálkodásukra ösztökéli. Végre együtt van a nagy lista, a több száz bájos leány és asszony neve, kik a szeptember hetedikéi nagy napon ellenállhatatlan ostromot fognak ellenünk és zsebeink ellen intézni.

A beosztás a következőképpen történt. A gyermeknapot rendező vasárnapi nagygyűlés határozatából kifolyólag az elnökség a különböző bizottságokat így alakította meg:

Az ünnepre rendező bizottság elnökei lettek: Dr. Schwarz Adolfiné és dr. Fábán Zsigmondné, társelnökök: dr. Kenedy Imréné, Grünhut Henrikné és Lajpczig Antalné, intéző tagok: Thallmayer Alfrédné, dr. Tripammer Rezsóné, Bogenrieder Józsefné, Weisz Tivadarné, Ötvös Emilné, Stern Sándorné, Wuszl Alajosné, dr. Villányi Henrikné, dr. Weisz Lajosné, dr. Ollopp Mórné, dr. Neumann Edéné, Dénes Lajosné, Kéri Jenőné, Ledofsky Ernőné, Böhm Emil, Lajpczig Antal, Dobrovics Milán, Gürtler Ferenc, dr. Löke Emil. Titkár: Radnai Jenő.

Az ünnep bizottság elnökeiül megválasztattak: öv Vidor Samuné, dr. Szekeres Józsefné és Kövesdi-Boer Gusztávné, alelnökök: Vécsey Zsigmondné, Jureczky Ivánné, dr. Rothschild Jakabné, Vioza Ferencné, dr. Bentzik Ferencné, Rapoch Gyuláné, Deák Péterné, Katka Józsefné, Elek Ernő. Intéző tagok: Josifovics Milvojné, Halvax Prigyesné, Sauer Ignácné, Gencsi Ödöné, Stern Sándorné, Blumenschein Vilmosné, Gröber Lászlóné, Poreduc Antalné, László Józsefné, Tibolt Boldizsárné, Almásy Mihályné, Svastits Elemérné, Fendler Hugóné, Szalay Sándorné, Kugler Antalné, Haas Vilmosné, Banekovich Jánosné, Lendvai Samuné, Székely Nándorné, Heltai Józsefné, Neumann Aladárné, Farkas Vilma, Kaán Irma, Rauschenberger Adolfiné, Szurovy Gézané, Ujváry Gézané, Kottler Gusztávné, Györfly Jánosné, Lajpczig Antalné, dr. Tuboly Gyuláné, Marzós Tiborné, Schwarz Gusztávné, dr. Ollopp Mórné. Titkár: dr. Miklós Dezso.

A gyűjtő bizottság elnökei lettek: Rauschenberger Richárdné, dr. Pihál Viktorné, Grünhut Henrikné, társelnökök: Schrantz Istvánné, dr. Böry-Szabó Jenőné, Kenedy Imréné, Dreven Lajosné, Remete Gézané és dr. Fábán Zsigmondné.

A gyűjtő bizottság elnökei lettek: Rauschenberger Richárdné, dr. Pihál Viktorné, Grünhut Henrikné, társelnökök: Schrantz Istvánné, dr. Böry-Szabó Jenőné, Kenedy Imréné, Dreven Lajosné, Remete Gézané és dr. Fábán Zsigmondné.

mondné. Intéző tagok: Kleinfeld Ignácné, Böhm Emilné, Guth Józsefné, Samu Józsefné, Bölg Oszkárné, Münz Jenőné, Löwy Arnódné, Hansay Györgyné, Kovács Miklósné, Németh Mihályné, Csizmadia Vilma, Brandhofer Antalné, Gárdai Ferencné, Erdődy Bálintné, Jutasi Istvánné, Szegedy Sománé, Vajta Márkáné, Mathea Károlyné, Pfeifer Elekné, Petrics Ferencné, Miltényi Sándorné, dr. Löke Emil, Kertész Lajos, Bogenrieder Károly, Goldhammer Károly, Bokor Gyula, Székely Nándor, Kertész József, Szabó Istvánné. Titkár: dr. Rothschild Béla.

Az agitáló bizottság elnökei lettek: Pálfi Alajosné és dr. Schwarz Adolfiné. Társelnökök: Szommer Sándorné, dr. Neumann Edéné és Wuszl Alajosné. Intéző tagok: Farkas Jenőné, Fischel Lajosné, Rosenfeld Józsefné, Schillán Jánosné, Rubint Károlyné, Heltai Józsefné, Fesselhofer Józsefné, dr. Fodor Aladárné, Leitner Ernőné, Váry Józsefné, Rapoch Gyuláné, Révész Lajosné, Benedek Józsefné, Erdélyi Jánosné. Titkár: dr. Gürtner Antal.

A sajtóbizottság elnöke: Szalay Sándor. Társelnökök: dr. Villányi Henrik és Heltai István. Intéző tagok: Nagy Samu, Gürtler István és Gáspár Béla. Titkár: Pfeifer Elek.

A leitári bizottság elnökei: Ungelmann Elek és Schwarz Gusztávné. Társelnökök: Konold Frigyesné és Rauschenberger Adolf. Intéző tagok: dr. Rothschild Samu, Schillán János, Szurovy Géza, Zerkovits Lajosné, Szegő Gyuláné, Geizl Viktorné. Titkár: Benek Józsefné.

A számvizsgáló bizottság elnöke: Ebenspanger Léo és dr. Rothschild Samuné. Társelnökök: Rácz Gizella és Eperjessy Ottó. Intéző tagok: Köhler Gyula, Lányi László, Lendvai Samu, Scherz Richárd. Titkár: Dr. Halphen Jenő.

A kolera.

Nem terjed a járvány.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

De azért csak védekezzünk!

A mai jelentések arról látszanak tanuszkodni, mintha kissé nagyobb lett volna az ijedelem a tényleges veszélynél. Így a román kormány jelentése szerint, eddig Romániában mindössze egy haláleset fordult volna elő. Azért, ha így is volna a dolog, okvetlen szükségesek a védintézkedések, amilyenekre ma Nagyvárad adott példát.

A koleráról ma a következőket jelentik: **Bukarest, szeptember 1.** Hivatalosan jelentik, hogy azok a hírek, melyek a kolera terjedéséről szólnak, legnagyobb részben diptalanok. Eddig az országban mindössze egy haláleset fordult elő. Mindentűl a legszigorubb felügyeletet és ellenőrzést gyakorolják.

Nagyvárad, szeptember 1. A város tanácsa elrendelte egy koleraház építését, továbbá a pékműhelyek és mészárszékek legszigorubb ellenőrzését.

Hirek.

— **Diszpolgárság.** Strídvár község képviselőtestülete f. évi augusztus hó 19-én tartott gyűlésén **Terbócz István** nyug. miniszteri tanácsos, a csáktornyai kerület volt országgyűlési képviselőjét, tisztelete és hálája elismeréséül, — a vidék érdekében kifejtett ténykedéseért, — egyhangulag diszpolgárává választotta. — Az erről szóló diszes oklevél átadására báró **Kutzmich Viktor**, **Damitz Sándor** igazgatót, — **Stern Miksa** kereskedőt és **Nemecz Ferenc** községbírót küldték ki. De az ünnepelt iránti szeretet oly mértékben nyilatkozik meg a nép között, hogy az oklevél átadásán nemcsak a küldöttség, — hanem az egész környék részt vesz, hogy az új diszpolgár iránti szeretetét kimutassa és ezáltal az ünnepélyt emelje.

— **Szülő-tanfolyam.** A Kézimunkára Nevelő Országos Egyesület **Sikló Pál** műegyetemi m. tanárt küldte le Budapestről, hogy a nagykanizsai tanítók részére rendezett szülő-tanfolyamot vezesse. A tanfolyamot **Vécsey Zsigmond** polgármester ma (szep. 1-én) délután 3 órakor nyitotta meg ünnepiesen az áll. elemi iskola körponti épületében. Leikes, szep. 2-án délután budafokai a tanfolyamban részt-

vevőket, hangsúlyozván a slójdnek az oktatásügy minden vonalára kiható nagy fontosságát. Beszédét nagy lelkesedéssel fogadták. Ezzel megnyitott a slójd-tanfolyam, melyben 35 tanítónő és tanító vesz részt, és szeptember végéig tart.

— **Meghívó.** A gyermeknap rendező bizottsága nevében ismételtén ez uton kérjük Nagykanizsa város összes urai hölgyeit, az asszonyokat és lányokat egyaránt, hogy az egyes bizottságokba leendő beosztásuk végett alulírottak bármelyikénél mielőbb jelentkezni sziveskedjenek, hogy a humánus cél elérésében minél hathatósabban segítségünkre legyenek. Külön meghívókat az idő rövidsége miatt nem áll módunkban kibocsátani. A rendező bizottság nevében: ö. v. Vidor Samuné és dr. Szekeres Józsefné elnökök.

— **Berlitz-iskola Nagykanizsán.** — Rose Miksa, a debreceni Berlitz-iskola igazgatója, mint olvasónk még bizonyára emlékezik, néhány hónappal ezelőtt azt közölte lapunkban, hogy szeptember hó első napjaiban Nagykanizsán a nyugat-európai nyelvek tanítására Berlitz-tanfolyamot nyit. A tanfolyamra nagyon sok érdeklődő jelentkezett. Mai levelében azonban arról értesít bennünket Rose tanár, hogy e hónapját az általa Csáktornyaán létesített tanfolyam teljesen leköti. Annak közlésére kért tehát bennünket, hogy a tanfolyamot Nagykanizsán csak október hó folyamán fogja megnyitni.

— **A szentmiklósi bucsu epilógusa.** A híres somogyszentmiklósi bucsun, melyet minden esztendőben júl. 15-én tartanak mint rendezes az idén is nagy számmal vettek részt a kanizsaiak. Különösen a kiskanizsai gyolcsigatás aranyifúság volt az idén ott jelentékeny számban képviselve. Ezek uralták a teret a mezessátor előtt éppugy mint a táncolók között. Csak természetes, hogy az elmaradhatatlan verekezésben is ők vezettek. Ez azonban csak tegnap derült ki. A dolog így történt. A bucsun részt vett Szmodics Róza nagykanizsai cselédleány is, kit a kiskanizsai legények szerelmi ajánlataikkal valósággal elődörztek a bucsuról. Amint a leány szökését a csizmás donsuának észrevették, utána iramodtak és a Pátria pótkávégyár előtt elérték. Ajánlataikat ekkor hathatósabban argumentumokkal kezdték támogatni és már-már kilátástalannak látszott a leány védekezése. Ekkor ért azonban oda Oparnicza Miklós kanizsai borbély, ki a leány segítségére volt. Lovagiaságának azonban nagy árát adta, mert az egyik legény biciskájával egy oldalba szúrta, hogy őt hűgig nyomta az ágyat. Másfél hónapig tartó nyomozás csak most derítette ki a féltelen szeladon személyét, aki nem volt más mint Varga György 22 éves kiskanizsai legény, a Stern-féle léglagyr munkása. A rendőrség ellene a kir. ügyészségnél tett feljelentést.

— **A legényegylet tánciskolája.** A nagykanizsai Kath. legényegylet f. szeptember hó 4-ével (vasárnap) megkezdte szokásos tánciskoláit. Értesíti az egylet a tánckedvelő fiatalokat, hogy a jelzett napon a tánciskola a „Polgári Egylet” nagytérképén este fél 9 órától fél 12-ig 50 fillér belépődíj mellett fog megtartatni.

— **Táviró Strádóváron.** Strádóról írja tudósítónk: A Strádóváron felállítandó táviró ügyében a hatósági bejárást augusztus 30-án tartották meg, mikor is az építést a 16 km. hosszú uton megkezdtek Muraszendrőhely és Muraszentmártonon keresztül. Az építést előreláthatólag 10-12 nap alatt befejezik. A strádóvári táviró létesítése által nemcsak a község, de a vasúti állomástól elég távol fekvő vidékek is egy régi óhajra teljesül. Hisz némi ideig már ez is biztosított nyúlt arra, hogy a szőlő és gyümölcs termelés, mely a nép főfoglalkozása, nagyobb mértékben fokozhatják.

— **Az országos Rabbiegyesület II-ik rendes közgyűlése** augusztus 29-én és 30-án volt a pesti izr. hitközség székházának dísztermében. A közgyűlésen a hitk. előjárósága képviseltette magát s ezzel is dokumentálta a Rabbiegyesület tevékenysége iránt való meglehetősen nagy érdeklődését. A közgyűlésen csak a rabbik jelentek meg az ország minden vidékéről. A közgyűlés tanácskozásait dr. Schnitzer Armin komáromi főrabbi a magyar rabbi kar orsz. rektorának, továbbá dr. Neumann Ede első és Fischer Gyula pesti rabbi második alelnök vezetésével folytatta tanácskozással. Az elnök imája után a közgyűlés Öleléseit 80-ik születési napja alkalmából hódolatteljesen üdvözölte és gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez is üdvözlő táviratot intézett. Az elnöki megnyitót után tartott tisztújításon elnöknek dr. Schnitzer Armin, első alelnöknek dr. Neumann Ede, második alelnöknek dr. Fischer Gyula, jegyzőnek dr. Venetianer Lajos újpesti és dr. Löwy Ferencz marosvásárhelyi főrabbi, pénztárosa dr. Edelstein Gyula, ellenőrnek dr. Hevess Simon budapesti rabbi választottak. A „Magyar Izrael”-nek, mint az Országos Rabbiegyesület közlönyének szerkesztésére, az elismerés hála nyilvánításai között dr. Neumann Edét kérték fel, aki azt el is vállalta. — Dr. Baizer Vilmos rabbiképző igazgatójának „Hagyomány bölcssei” című műve tudományos előadásával a közgyűlés első napjának munkája befejezést nyert. — A következő napon dr. Neumann Ede a nyugdíjügyet, dr. Fischer Gyula a hitoktatás ügyét adta elő. — A közgyűlés dr. Neumann Ede javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a nyugdíjintézet létesítése céljából a felekezeti, valamint a kormányhatóságokat és valamennyi hitközséget fogja hathatós támogatás céljából megkeresni, egyszersmind az előadó javaslatára a rabbizövegek és árvák segélyezésének ügyét egy új intéstíval rendezte. — A hitoktatásra vonatkozólag az első közgyűlésnek abbéli határozatát tartotta fenn, amely a hitoktatás alapjául az országos hittani tantervet fogadta el. — Számos indítvány foglalkoztatja a közgyűlést, amelyek közül kiemeljük dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbinak és dr. Diamánt yukovári főrabbinak a rabbi jog állására vonatkozó javaslatát és dr. Neumann Edének egyhangulag elfogadott, amaz indítványait, hogy az egyesület ezután minden évben az ország nagyobb hitközségeiben felolvasásokat, előadásokat és vitákat rendezzen, amelyekhez rendes rabbiektől kivül mások is meghívandók, továbbá azt a javaslatot, hogy az ország valamennyi hitközsége megkeressék, hogy az isteni tiszteletkeltet valas méltóságának és hívek lelki szükségleteinek megfelelően alakítsák, abba a lelkész magyar imáit illeszkessék be és hogy a kicsiny községek, amelyek a tagok csekély számánál és anyagi eszközök fogvatékoságánál fogva, intézményeiket kellően fenntartani nem képesek, — nagyobb hitközségekké egyesíttessék. — Az előadásokhoz és indítványokhoz élénk magas színvonalú viták fűződtek, az egész gyűlés harmonikus és lelkes hangulatban folyt le. — A közgyűlés összegezése után a rabbiképző intézet elhunyt tanárai és a pesti hitközség elhalt kitűnő rabbijának sírját keresték fel.

— **Felülfizetések a legényegyleti mulatságon.** A nagykanizsai róm. kath. Legényegylet f. é. augusztus 20-án tartott nyári tanmulatságon felülfizettek: Pálffy Alajos 10 kor., Berger Ignác 8 kor., Eperjes Gábor Halász Ferenc 5—5 kor., dr. Málek László 4 kor., Horváth Lajos (pincérgyűnk) Karlos és Steiner 3—3 kor., Áts E. Árpád, Csillag Lajos, Heim Gyula, Vlasics Kázmér 2—2 kor., Bíró Lajos (Alsóendva), Hoffmann István (Keszthely), Orbán István, Plichta Lajos (Letenye) 1—1 kor., összesen 50 korona. A szíves adakozóknak ezután is hálás köszönetet mond a Legényegylet elnöke.

— **Milyen idő lesz szeptemberben?** Meteor jelenti: Szeptember kezdete állandó jellegű időjárás nem ígér. Legfőképpen szelesnek, még mindig azonban melegnek ígérkezik az időjárás. Nagyobb valószínűség csak 6-án lesz, viharos, zivataros, de

kevésbé csapadékos jellegű időt hoz le. hűléssel. Ennek hatáskörét követőleg állandóbb meleg idő várható, leginkább száraz jelleggel s csak a 19. és 21-iki változási napok hatáskörében várhatunk nagyobb változást, kiinduló csapadékkal, esetleg lehűléssel s követőleg igen változó idővel, amely aztán szeptember egész utolsó harmadát kitölti. Szeptember változási napjai 1—3—4—6—9—11—19—21—22—23—25—26—27-ikére esnek, melyek közül a legerősebb hatásuk a 6—19—22. és 25-ikiak s így szeptember első és utolsó harmadában igen változó, míg közép részén elég állandó jellegű meleg időt ígér.

— **A kalotaszegi kiállítás** (a polgári leányiskolában) a következők rendelkeznek: dr. Szekeres József egy díszasztalt, Elek Géza, Hajdu Dezső.

— **Tűz a somogy megyei Festetics birtokon.** Berzencei tudósítónk írja: Vasárnap délután 5 órakor Festetics Taszilo grófnak Berzence mellett levő keresztfai majorjában egy 60 méter hosszú szalmakazal kigyulladt s dacára minden erőfeszítésnek, teljesen elégett. A kár mintegy tízezer korona, biztosítás révén megtérül.

— **Szurkálás irigységből.** Csak a nyomor teremt jó barátokat. Akinek valamije van, vagy bármilyen kicsi szerencse éri, barátaitól elcsúsznak. Így járt Mandl István magyarutcai munkásember is. Mandl Novák István és Lakatos Péter nevű napszámosokkal tartott hazafelé tegnap este magyar utcai lakására. Mandl elmesélte pajtásainak, hogy egyik kanizsai borkereskedő pincéjében állandó alkalmazásra sikerült szert tenni. Ez nagyon bántotta Novákot és sértegetni kezdte Mandl, aki természetesen visszafelélt. Alig haladtak öt-hat lépést, Novák hirtelen előrántotta bicikliját és Mandl halántékába szúrta, ahol hat centiméter hosszú sebet ejtett. Mandl azonnal összeesett és a segítségére siető rendőrök alig tudták véreből felmosni.

Színház és művészetek.

(—) **Primadonnák fizetése.** A színházak szerződéses tárgyalásai most folynak. Ebből az alkalmából Réthy L. Pál, színházi ügynök érdekesen nyilatkozik a vidéki színészekről:

— Ami a gázsiviszonyokat illeti, ezek általában romlottak tavaly óta. Főként a „középső regiszterekben.” A nagy fizetések nem sokat változtak, ellenben a kóristák és segédzsinészek helyzete most rosszabb valaminál, mint azelőtt. Egész sereg friss, szép leány és csinos jó torku flu állott a sorba. Nem nehéz valogatni közöttük. A gázsimumum bizony néhol elérte a hatvan koronát is ezek között. Más szerepkörökben, például: anyaszínészek és idősebb színészek szerződésénél meglehetősen sáv gázsialamatok vannak. Primadonnáknak nem panaszkodhatnak. A sokat emlegetett primadonna-kultusz még

jobbap, dühöng, mint azelőtt. Az ország legelső és legjobban fizetett szubrettjei most Felhő Rózi (Szeged) 16.000 korona évi gázsival, Kormos Ilonka (Király Színház), Diósy Nusi (Arad) 15.000 kor. évi gázsival, Salási Etel (Debrecen), Berki Lili (Kolozsvár), Károlyi Leona, Zsigmond Anna (Nagyvárad), Váradi Margit (Kassa), Haller Irma (Temesvár Buda) 12—13.000 koronát kapnak. Jelenként fizetéssel szerződtek még: Lónyai Piroksa és Batizfalvi Elza (Miskolc), Déri Rózi (Pozsony), Tábori Frida (Pécs), Szentgyörgyi Lenke, a Királysínház egykori primadonnája, Fedi Boriska stb. A férfiszínészek között gázsai dolgában a szegedi Nyárai Antal tartja most a rekordot a vidéken. Őt az új pécsi direktorok 12.000 koronára szerződették, de azért lehet, hogy Szegeden marad. Csak Krecsányi baritonistája, Szánthó Gáspár és Bejczy György közelít meg egy-két ezer korona differenciával a kitűnő komikust. Néhány nevezetes színész elérte még a 7000—8000 koronát, de azután rohamosan esnek ezek a számok. A nagyobbakkal különben már hónapokkal előbb kész volt a szerződés. Az utolsó napokra már csak a kis emberek maradtak.

Táviratok.

Az utasok fosztogatója.

Letartóztatott Máv. főkalauz.

Budapest, szeptember 1. A fővárosban ma délelőtti szenzációs letartóztatás történt. Egy államvasúti főkalauzt tartóztattak le, aki már évek óta rendszeresen fosztogatta az utasok kési poggyászát és már egész vagyont szerzett magának ezen a réven, sőt földbirtoka is van. A földbirtokossá lett rablót ma tartóztatták le a rendőrség. A főkalauzt Ormódy Vilmos főrendiházi tag, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója jelentette fel. — Néhány nappal ezelőtt elutazott Tátrafüredre és elutazás előtt mintegy 10.000 koronát érő ékszer csomagolt be kofferjába. Nagy meglepetésére azonban megérkezésekor azt látta, hogy valaki felnyitotta bördöndjét és a drága ékszereket elvette. A rendőrség Ormódy feljelentésére azonnal nyomozást indított és a nyomozás azzal a meglepő eredménnyel végződött, hogy a tettes Szathmáry József, államvasúti főkalauz. A letartóztatás tegnap este történt, amikor Szathmáry vonatjával berobogott a pályaudvarra. Szathmáry eleinte tiltakozott az ellen és tagadni próbált, de mikor a detektívek vele együtt kocsiba ültek — és illés-utcai lakására hajtottak, ahol különböző ékszereket és zálogcédulákat találtak, töredeimes vallomást tett. Beismerte, hogy már évek óta űzi a rablást és fosztogatást, az elemelt értéktárgyakat pedig részben a főváros különböző helyein elzalogosította, részben eladta. Az összegyűjtött pénzen már ingatlant is vásárolt magának és Satorfalujhelyt mintegy 36.000 koronát érő földbirtoka van.

Nagy vihar Tapolcán.

Tapolca, szept. 1. Tapolcán és környékén tegnap délután nagy vihar volt. Jég is esett, a villám pedig többször levágott. A villám beleütött Singer Ignác kereskedő kocsjába is, aki többed magával vásárra igyekezett és a kereskedőt hozzártározóival együtt megölte.

Bankett Miklós király tiszteletére

Cetinje, szeptember 1. A városi előjáróság a királyi tiszteletre díszbankettet rendezett, melyen a királyi pár is részt vett. Miklós király I. Ferencz Józsefre emlékeztető poharat és éltette azért a barátságért, mellyel iránta oly régóta viselkedik. Feltűntetett keltett Polt Mihálynak, a magyarországi szerbek vezérének beszéde, melyben szintén a magyar királyt éltette.

Külgyminiszterek Öfelségénél.

Ischl, szeptember 1. A király ma fogadta külföldi minisztereket és San-Giuliano olasz külgyminiszterét. San-Giuliano a király nagy körülményben részesítette.

Ki nyert?

Budapest, szept. 1. Az osztrálysorsjáték mai húzása 100.000 koronát nyert a 90.840 számu és 10.000 koronát a 65.074-es sorsjegy.

A kiváló bors- és illatos gyógyforrás

SALVATOR

Vese- és hólyagbetegségek, köszvény, cukorbetegség, vérszegység és horvát borsalmi kúrával járó betegségek.

Terápiás és megelőző hatású. — Készítve a magyarországi és a külföldi gyógykezelésekben.

BUDAPEST, ALBERT utca 10. szám alatt. — V. Károlyi utca 10. szám alatt.

Tankönyvek

Iskolakönyvek

Iskolai füzetek

Rajzszer

minden iskola részére a
legjobban kapható

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.

Közigazdaság.

Távirat.

Budapest, 1910. szeptember 1.

Keszárú-Útlat.

Ot fillérrel magasabb.

Hataridő-Útlat.

Buza októberre 9.99, buza 1911. áprilisra 10.21,
rozsa októberre 7.40, zab április 7.76, tengeri
augusztusra 8.07, tengeri 1911. májusra 5.86,
repe augusztusra —.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Jó család- 2 fu kitűnő ellátást nyerhet
zongorahasználattal. Külön szép, nagy
utcai szoba, villanyvilágítás. Cím a kiadó-
hivatalban.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett fér-
jem, illetve édesapám

HORVÁTH JÓZSEF

elhalálozása alkalmával részvétüket
nyilvánítani szívesek voltak, fogad-
ják ezután halás köszönetünket.

Nagykanizsa, 1910. szeptember 1.

Özv. Horváth Józsefné
és fia.

Kiadó üzlethelyiség, melyben
60 év óta
fűszer- és üvegüzlet van, azonnal vagy
január 1-re kiadó. Nagykanizsa, Szattler
Mór, Ötvös-tér 2. sz. alatt. 4176

Kiadó vendéglő

A gőzfürdő vendéglőt bérbeadom.
Csillag.

Kolonnejárati udvari bútorozott szoba

teljes ellátással szeptember 15-re
kiadó. Esetleg tanulónak már azon-
nal. Cím a kiadóban. 4228

Ház

Petőfi ut 19. szám alatt
szabad kézből azonnal
eladó. Bővebbet ugyan-
ott a háztulajdonosnál. 4230

Egy jó iparos-házból való leány
jobb házba. 4225

gyermek mellé, esetleg más munkára
ajánlikozik. Cím a kiadóhivatalban.

Burgonya

bármilyen
nagy
mennyi-
ségben kapható HAAS VILMOS
fűszerkereskedésében Nagyka-
nizsán. 4195

Hegedük,

vonók, hegedűalkatrészek, hurok
stb., a legnagyobb választékban
kaphatók

Fischel Fülöp Fia

könyv-, zenemű- és papír-kereskedésében Nagykanizsán.

LÖNEREFÉJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ ÉS HATÉKOS TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650-1250
DÖRZSELESGIG GÖZGEP MOTOR-5 JÁRGÁNYOS HAJTÁSA
SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LÖNERECSEPLŐ-FEJTŐ ÉS TISZTÍTÓ GEP
OLCSÓ ÁRAK
KÉSZÍTŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
ARJEGYZETEK FELHÍVÁSA
DIJMENTESEN MÜLD
SZÜCS ÖDÖN TEL.
BUDAPEST
VI. NAGYMEZŐ UTCZA 66

Egy-két urileány vagy fiu
zongoratanítását

elválalná saját lakásán zene-
tanári oklevéllel bíró urinó.

Egy fiatal segéd

a rőfös szakmából, azonnali
belépésre kerestetik. Cím a
kiadóhivatalban. 4232

Figyelem!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség szíves tudomására hozni,
hogy Fő-ut 15. sz. alatt levő, régi
jó hírnévnek örvendő

fehérenmű-tisztító intézeletem

a legújabb villanyerőre berendezett

vasaló-géppel

szereltem fel. — Főlösslegessé vált
tehát a fehérenműeknek és gallé-
roknak tisztítás végett Bécsbe és
Pestre való küldése, miután ezen
felülmúlhatatlan gépem által szép
és tiszta munka, valamint pontos
kiszolgálás tekintetében, a versenyt
bármely fővárosi céggel felveszem
s a legkényesebb igényeket is ki-
elégíthetem. — Kérem egy próba
által fentiekre meggyőződni.

Mayer Klotild fehérenmű-tisztító.

Iskolakönyvek

tartós bekötését olcsó árak mellett vállalja a

Zala nyomda részv. társ. könyvkötészete.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykanyisa, Kazinczy-u. 3. Telefon-szám: 78. egy mellékállomással.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykanyisa, Kazinczy-u. 3. Telefon-szám: 78. egy mellékállomással.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postal
házhoz hordva:	székköldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7.— „	Félévre 9.— „
Egész évre 14.— „	Egész évre 18.— „

Egyes szám ára 5 fillér.

Művelők, béli kimutatások és magán-közlönyek soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Közlönyvetnyitási 6 kor.

Kiadótulajdonos:

Zala-Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

XXXVII. évf. 194. szám.

Nagykanizsa, szombat, 1910. szeptember 3.

Politikai perspektíva.

Nagykanizsa, szeptember 2.

Fáradtan és unott egykedvűséggel zakatolt a nyári ülésszak utolsó napjaiban a sok viharban és szenvedélyes tusakban megszűtett törvényhozás munkakereke. Sablonos feladatokon esett keresztül tulnyomó részben. Sem az idő, sem a hangulat nem kedvezett életrevaló politikai akcióknak. Hónapok visszhangos választási lármája után a természeti törvény következetességgel állott be a reakció a külső periferiákon és a fővárosban egyaránt és közömbösen nézték annak a parlamentnek első szárnypróbálgatását, — a mely Magyarország egész jövőjére kiható, döntő reformok megvalósítására van hivatva.

A politikában beállott vakáció, nyugalom jól esett politikusoknak és a politika iránt érdeklődő közönségnek egyaránt és, ha ez az idő arra szolgált, hogy friss erőt és objektív tisztánlátást szerezzenek mindazok, a kik a közügyeket a legdöntőbb fórumokon intézik, úgy erre a nyugodt erőgyűjtésre az ország érdekében szükség is volt.

A hosszúnak látszott vakáció gyorsan a vége felé közeledik. — Benne vagyunk a szeptember hónapban, melynek utolsó felében újra összeülnek a törvényhozók, a kik elé az ország elodáztatlan igényei és szükségletei, — vafa-

mint a törvényben megállapított nap-tári terminusok súlyos problémákat tárnak.

Az államháztartás rendje szerint a jövő évi költségvetés elintézése volna az első teendő, a melyet azonban más sürgősebb feladatok alighanem háttérbe fognak szorítani. Ez év őszén kell összeülnie a delegációnak, a melynek munkáját a normális elintézési valók mellett sajnos fajt a complit-i kényszerű tudomásulvétele is fogja képezni. Bosznia és Hercegovina annexiója, Magyarország és a monarchia érdekében oly korszakalkotón fontos ezen lépés, hatalmi szóval, a nemzet érületének, gondolkodásának kutatása és meghallgatása nélkül befejezett ténnyé vált. Hónapokon keresztül benne élünk az ennek nyomán támadt izgalmakban és most viselnünk kell azokat a horribilis költségeket, a melyeket az annexió ténye felidézett. A milliókat már elköltötték és most reánk vár az a feladat, hogy ezt tudomásul vegyük és a fedezetről gondoskodjunk. Semmiképen sem ideális állapot egy önálló, szabad rendelkezéssel bíró nemzet szuverenitása szempontjából, különösen akkor, amikor egyidejűleg nem történt törvényhozási intézkedés Bosznia-Hercegovina közjogi állása elhovatartozására nézve.

A magyar delegációnak lesz alkalma először hallani Aehrenthal külügyminiszter eljárásának indó-

kait és mérlegelni az eljárás célszerűségét és szükségszerűségét és ennek kapcán bizonyára érdekfeszítő vita lesz a plenaris ülésen.

A delegáció munkálkodása a kormány tagjait és a törvényhozók egy részét elvonván, vagy leköltvén, minden valószínűség szerint ismét rövid szünet fog beállni a képviselőház tanácskozásaiban és legfeljebb a bizottságok fogják a hozzájuk utalt munkaanyagot feldolgozni.

Az a nagy kérdés, amely már körülbelül novemberben úgy szólván kizárólag fogja foglalkoztatni a törvényhozást: a közgazdasági önállóság megteremtésének, vagy a közösség fenntartásának kérdése. Ez annak kapcsán kerül napirendre, hogy a közös bank szabaddalma lejár és a bankszabaddal megújítása iránt törvényjavaslatot fog a kormány benyújtani. A kik a nemzeti bankért folytatott küzdelmet, elszántsággal fognak belemenni a parlamenti kampányba. A kormány bankjavaslatát még nem ismeretes és így a harc méreteiről előre képet alkotni nem lehet, de az elvi álláspontok ismerete mellett nem lehet kétséges, hogy az önállóság és közösség hívei között erőteljes mérkőzés várható. Közrejátsszik az a bizalmatlanság is, a melylyel az ellenzék a kormány választójogi programja iránt viseltetik és alighanem a bankkérdésben megvívandó csata lesz az

első alkalom, amikor a kormány nyílt, félre nem érthető és minden kétértelműségtől ment, záros határidőre szóló, kötelező programmal-
lás szüksége előtt fog állni.

A mint tehát így az előjelekből ítélve, a parlament őszi munkálkodása fest, minden valószínűség a mellett szól, hogy a napirendre kerülő nagy kérdésekben ez lesz a legelső alkalom a mérkőzésre a kormány és ellenzék között.

Az irodalom decentralizálása.

Városunkban néhány nap óta öles plakátok láthatók, melyek jelentik, hogy szeptember elején egy új lap indul meg: *Modern Dunántúl* címmel. Egy hosszú, hullámos haju, kis szőke szakállú, kriztusképi fiatal ember érkezett egyuttal Nagykanizsára, hogy itt a lap számára hangulatot keltsen és egy későbbi propagandá számára készítse elő a talajt. A lap programjának pointje, amint alkalmam volt tőle megtudni: az irodalom decentralizálása.

Az irodalom decentralizálása? Hm. Irodalom? Soha annyira nem kapott lábra a tehetségtelenség, a majmolás, az irodalom atyafiaszkodás, a közpénzszerűs a magyar irodalomban, mint napjainkban. Támadt egy határozott művészetelenség: *Ady Endre*, (hogy minő értékkel, arról ne beszéljünk) telve a zseni hibáival és erényeivel és nyomán mint a zivatar után a gombok, szinte a földből nőnek az utánzók és majmolók száza. Manapság kétféle ember van Magyarországon: az egyik, aki verset ír, a másik, aki azokat el nem olvassa. És valljuk meg, minden tettetés és álszemérem nélkül, a második fajtanak

A bankógyártás titkai.

Itt az új bankó. Azaz dehogyan is, — csak éppen kiadta az osztrák-magyar bank, és eddig kevesen mutogathatták a nem minden irigység híján érdeklődő ismerősöknek. Bécsben pedig már leleplezték egy jómodarat, aki az új százkoronás hamisítására berendezkedett. A gonosztevők közül épp a bankóhamisítókra illik leginkább az obligát mondas, hogy mindig együtt haladnak a modern vívmányokkal. Az első értékpapirokkal együtt megszületett a hamisítások gondolata és minél jobban fejlődött a bankógyártás technikája, annál ügyesebbnek mutatkozik a hamisítók raja is. Utánaotk a vízjegyeket épp úgy, mint a miniatűr íráásokat. Végül olyan lett a helyzet, mint az Agrik a páncéltelenségek viszonya. Az ügyügyöt úgy kellett megcsinálni, hogy minden pincéit Alfúrjon s a páncéltól aztán megkövetelnek a Schönaichok, hogy minden golyóbaissal szemben sikeres ellenállást tanuldson. Ezt „lármajátékok” nyögik aztán az adózó cibél-milliók. S hasonló kis lármajátékok folynak a bankónál is. Az értékpapírokat legyeketkét utánzóhatatlanná tenni, de a hamisítások egy része olyan kiűnő volt, hogy nem ismerték föl, legalább a nagyközség nem ismerte föl azokat. Mésztik, hogy a régi százkoronás is azért voltak ki a forgalomból, mert rájöttek, hogy aránylag könnyen megy és tömredék is a falsítókutató.

A legérdekesebb hamisító, aki valaha bankógyártással foglalkozott, a hírhedt

Bohr báró volt, Pozsonyban született, gazdag kereskedőcsaládból s igazi nevén Borhynak hívták. A vagyonát eltékozte és inas, majd komornyik lett egy magyar magnás családnál. Uri modort, előkelő föllépést sajátított el, sokat tanult a könyvekből is, ami könnyen ment, mivel ritkán mód élesezni ember volt.

Bohr báró egyidőben nagyon ismert személyiség volt Bécsben. Nagyon tisztelték minden lé s különösen az alsó néposztály kedvelte, amelylyel tényleg sok jót tett. A küszövét senki úgy át nem lépte, hogy ajándékot ne kapott volna. Egyre nagyobb adományok kerültek ki a házából, ami föl nem tűnt, mert gavallérnak és löképenzesnek ismerték.

Megnyerő volt a külseje is. Hetven esztendősenek látszott, meghajolva járt, — mindig palyolat fehér kamásnyiban — reszkető kézzel simogatta galambhőszakállát s a felszemen rosszul látott, de azért mindig olyan kiűnően hamisította a bankót, hogy senkinek jöhetett rá. Cinkostársai nem voltak s amikor véletlen következtében leleplezték, kiderült, hogy még a feleségének se volt sejtése az üzelméről. Övatosága annyira terjedt, hogy a bankógyártáshoz szükséges papírt is ő maga készítette.

A báró társadalmi pozíciója egyre emelkedett. Országos önkormányzatok adott emberházi intézeteknek, különböző a vakok és siketnémák számára és legalább öltönytör koronát kötött egy esztendőben. Ezt pedig mind a hamisításból szerezte.

Egyszerre észrevették, hogy kétféle nagy bankók vannak forgalomban. Az egyik fajtan a „bűntettetik” szó „i”-jén a pont magasabban volt, mint a másik fajta „i”-jén. Ez sok fejtörést okozott, amíg végre kiderült, hogy azok a bankók, amelyekben az „i” pontja a kelleténél magasabban volt — jók, igaziak s a többi hamis. (A mostani nagy bankógyárnál, például a százkoronásnál, egyáltalán nem tesznek pontot az „i” befűkre. A jó „pontos” bankókat, mint nagynehezen kisütöttek, Bohr báró gyártotta.) Beismerte a bűnt és így okolta meg:

— Nem volt elég anyagi eszközöm a jótékonyág gyakorlására. Azért hamisítottam, hogy a pénzt a szegényeknek adjam.

A báró fegyházban halt meg rövid idővel az eltelés után.

Az Osztrák-Magyar Bankban őzik dr. Takács Zoltán hamis bankógyártást, amelyeket Oravetz János mezőúri paraszttárával és több más cinkosával fabrikált. Ezek kevéssé jók. A kiszabadulás után Londonban új hamisítási ügybe keveredett belé az ifjúság néhai szemefénye, de most nem tudnak rábizonyítani semmit.

Sokáig cirkulálnak komikusan kezdetleges bankógyártás országjárta. Főképe a parasztnép könnyen elfogadja. Olyanokból szintén annyit elköbortak, vagy deponáltak az Osztrák-Magyar Bank részére, hogy huszezer holdas birtokot lehetne vásárolni a megfelelő pénzösszeget. A bankba mindennap küldenek hamis bankógyártást. A statisztika szerint azonban évről-évre kisebb a hamisítások percentje.

A bankban minden pénzt nyomban megvizsgálják s a legsikerteltebb hamisítványt is agnoszkálják végre. Persze van eset, hogy a bank a gyanús tulajdonos javára nyilatkozik. Megtörtént például, hogy E. K. budapesti kereskedő bájba került egy egészen fehér husz koronás miatt. Kiderült, hogy a bankó sokáig fektűt egy váltóüzlet kirakatiában, a nap kiszitta és elvette a természetes színt. Nyomban be-váltották a pénzt.

Érdekes a reklámbankok gyűjteménye. Némelyik csodásan hü és ezekkel a reklámjegyekkel furfangos alakok sok visszslést követnek el. Csaknem mindennap érkezik panasz a bankhoz, hogy itt, meg ott reklámbankot találtak a parasztnaknál. Szabadán történt meg nemrég, hogy egy paraszt százkoronással akart fizetni adót. Amikor a hivatalnok megnézte, dühösen kiáltott az alyafira:

— Bolondlisa kend az öregapját! Itt nem lehet tréfolni.

— Mi baj, instálom.

— Ez rossz bankó. Nem is bankó!

A paraszt megijedt:

— Könyörgöm, eladtam a tehénkét, csak hogy az adót leszurkoljam. Ezt adta a kupec... rajta van a korona, meg az aranyoz.

Nagyneheren sikerült felvilágosítani az irástudatlan és bonyevác létező szegény parasztot, hogy a bankó egy — kalapgyáros reklámcsodulaja.

Érdekes képe levelezőlapok jelentek

van igaza. Mert az irodalom el van árasztva az Erdős Renéekkel és Berde Máriákkal, Vitézi Árnoldokkal és Flüst Milánokkal, az utánérzés és szalonosság lovaival. A tehetségtelenségek és a középzszerűségek pedig, mivel mint a szavirágoknak csak néhány órára van szabva létük, fény kell, csillogás kell, a közönség szeretete kell. Enhez segítük őket az irodalmi összeköttetések, a heti és napi lapokban való sürű szereplés és a közönség izlésének való hűzelgés. Az igazi művészt független. Sőt kell, hogy független legyen korától, mert felépült. Ott csak anyagi kötelek fűzik ahhoz. (Ez rosszul csúszta ezt az uristen!) De a mai világból már kivesszük a Spinozákat, akik a közszerűk egyhangú mustrája mellett a gondolat hajlamlas szimfóniát élik végig, melyben a föld és az ég minden harmóniája benne van, és a Kantok, akik egy város szűk falai között az egész világot élik fel és merülnek ki a nagykoruk. Ma az irodalom eszköze az élethez és nem megfordítva. Azért kell a közönség szeretete és az pártfogása, mert ez aranyesőt jelent.

Tisztán az anyagi célok szolgálatában áll az irodalomnak mesterséges centralizálása. Nem egyen ez a most induló mozgalom, mint aranyasok vándorlása új, még kiutatlan területre. De minden ember előtt, aki tudja, hogy annak a művésztnek, aki pusztán ösztönből és csak azért ír, mert a megnyilatkozás ősi vágya készült, igazán mindegy sőt jobb, hogy ha látni a tülekedő és zajos centrumoktól hozzá napvilágra művet, ez a külső-gerre lökő mozgalom kell, hogy visszatérítse szülőj. Vagy a vidéki közönséget akarja fővárosi színvonalra emelni? Szép. Ez humanus és emberbaráti feladat. De ez tisztán társadalmi jelleggel bír és akkor ne döntsék ezt a váhlatot az igazi irodalom körébe, melyre nézve eszközként való felhasználása megalkadás, különben is, ha a vidék bár művésziellen, de mindenesetre józan és egészséges izlésű, a fővárosi fonák, felület és körülbelül minden második évben ligadozó izléssel akarják felcsélni, annak a vidék édes-keves hasznát látja. A vidék színeket érzése nyers, darabos elmaradott és ortodox ugyan, de én jobban szimpáizlok egy otromba medvével, mint a kaméleonnal, mely minden percben változtatja a színét.

meg a pesti kirakatokban, amelyek tíz- és huszokorások fénykép-másolatait ábrázolják. Triesztből kerülnek az idevándorlatokba. Több konkrét panaszra megállapította a rendőrség, hogy az aziz bankokát kinyitják, összedülniük, megpattintak, a vidéken egész sereg tépázatlan ember be is csapik velük.

Hogyan ismerjük fel a hamis bankot? Nagyon sok embernek akad már — ártatlanul — kellemetlensége a hozzákért hamis pénz miatt, hosszas rendőri molesztálásokra is elég példa van; komoly érdekünk tehát, hogy legalább általánosságban ismerjük a hamis pénz sajátosságait.

Most itt csak a papírpénztől szólunk, amelyet a rajzban, színben és magán a papíron megnyilvánuló eltérésekről lehet felismerni. A valódi bankok rendszertint lennapi s erősebb fogalma, míg a hamisnak fogása sülpedékesen puhább. — A bankjegyek terjedése, amely valódi papírpénztől még tömörítettebb és erősebb, a hamis pénzénél mindig gyengébb, mert a papír a különböző vegyszerek hatására hamarosan elszárad, azaz a hamis pénz a valódi pénzhez képest, amely a papír készítésével egyidőben nyomtatott. A hamis pénz egyrészt meglehetősen sűrű, de akkor felülete nem látna ki, mint a valódi pénz, hanem a világosság felől távolról látna ki a vízjelét.

A nyomásban és rajzban ezek a jel-

Pusztító égi háboruk.

Viharok mindenfelé.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Az idén rendkívüli sajátságos az időjárás: A nyár első fele rendkívül hűvös volt, majd egyszerre a legforróbb kánikula napjai következtek, majd minden átmenet nélkül a leghidegebb ősz napjai szakadtak ránk. Közben pedig vehemens erővel dühöngő zivatarok vonultak végig Európa különböző országaiban. Sokan a Halley-féle üstökösrre vezetik vissza a gyakori égháborúkat, mintha a vele való találkozás megzavarta volna Európa klimatológiai és meteorológiai egyensúlyát. Annyi tény, hogy oly viharos esztendő rég volt, mint az idén. Tegnap és ma is rendkívül erős előjású viharok söpörtek végig Magyarországon, különösen az Alföld keleti részén és Erdélyben. Kolozsvárra hűvös, emelkedett sodortak el a zivatar köve között megdagadt patakok, melyeknek szentes árja előtölte a falvakat és elsöpörte a hazi állatokat. Kolozsvár nagy része is víz alá került úgy, hogy a tűzoltóságot és a katonaságot kellett alkalmazni a megszorult emberek segítségére. Hasonló sors érte Békésgyulát is, ahol egész utcák kerültek víz alá.

A pusztító viharról a következőket jelentik nekünk:

Kolozsvár, szeptember 2. Tegnap este a megye többi járásában óriási viharok voltak. Sok helyütt valóságos felhőszakadás volt, folytonos dörgés és villámlás közepette. A szakadó zápor és szörnyű szél rendkívüli károkat okoztak. Így a nádasszentiment járásban a félkezesített energiával dühöngő orkán az összes vasúti töltéseket megromlaltta, egyes részeit el is sodorta, úgy hogy a forgalmat minden vonalon be kellett szüntetni és annak megindítása hosszabb ideig nem is fog megtörténni. Bocs faluban a víz 70 házat elárasztott el és döntött le. Több ember a vízbe fullt. A falu összes házállatai a vízbe veszttek. A víz oly magas volt, hogy csak csónakon lehetett menekülni. Hasonló történet történt magára Kolozsvárra is. A Nádas patak a záporozó zivatarok megdagadt, elhárta medrét és egyes helyeken a szintén kiáradt Szamos és szörnyű rombolást vitt végbe. Eljött a tűzoltókat hívták, egy ember nem tűz, hanem víz ellen való védekezésére, hasonlóképpen alarmoztaták a katonaságot is és csak vállvetett munkával sikerült elérni, hogy emberéletben nem essék kár. Azonban annál több pénzületi kár van. A gyufagyár kára husz ezer korona, a magánosoknak pedig mint hozzávetőleg megállapítható több száz ezer korona. Az ár a hidakat is elsodorta, úgy hogy a forgalom a város több pontján megakadt.

Békésgyula, szeptember 2. A városban és környékén nagy vihar volt. Folytonos és erős köd a villám többször is le-
vágott. A víz egész utcákat öntött el. Az

tosabb eltérések. A valódi papírpénznél az egyes betűk és számok formája, nagysága, vastagsága teljesen egyenletes. A hamisra van esetleg szabad kézzel mintált betűk és számok alakjukban, nagyságukban és vastagságukban — nemcsak az eredetű, hanem egymás közt is eltérnek, továbbá a betűk és számok közötti köz sem egyenlő. — A betű, a rajz szi te a valódi bankónál erős és telt; ez utánzatnál többnyire elmosódó. Kivált a fotografikus uton készülték ismerhetők fel a kekes-vörös, vagy ibolyaszín „jatszóda-szik” révén. — Az u. n. goulloch-ozás (a szabályosan egymásba fonódó vonalak alkotja alap) szintén tökéletes.

Ma az éreztető hamisítása, amelyről sokat írtam már egyik bűnügyi könyvemben, Székely-Vladimir rendőrtisztviselő avarotti agéntjeivel. Általában nagyobb hozzáértés kell, mint a papírpénz gyártásához s ennek a hamisítói túlnyomó részét az intelligencia köréből való. Egyetemi képzettségű, diplomás ember akad már közöttük nem egy. Végül tán még az érdekelt az olvasó, hogy legnehezebb hamisítani a német, angol, osztrák-magyar és az U. S. A.-féle (amerikai) bankot, legközelebb pedig az olaszt. Az amerikai pénzénél sajnos ösztönös féltékeny nyomja — ennek a hírközlő csak egyetlen példányát tud a hivatalon kívül, aki harminczhat koronát kap a hírközlő. De már utabban nálunk is produkálnak külföldi, speciális anyagi fűtőket.

Tabori Kornél

országos vásárra felhajtott marhák megvadultak és elfutottak. A városban nagy volt a panik és a kavarodás.

Kecskemét, szeptember 2. A városban égháboru vonult végig. Jég is esett, a bugaci járásban pedig a villám agyonütötte György Balázs 18 éves fiát és feleségét. A vihar nagy károkat okozott, különösen a gazdasági épületekben.

Hirek.

Az áthelyezett bankfőnök.

Hiemesch Frigyesnek, az Osztrák-Magyar Bank nagykanizsai főnökének Nagyváradra történt áthelyezése alkalmából vészszük kereskedői körből a következő sorokat:

A kisvárosok életének bizonyos tragikus vonása nyilvánul meg abban, hogy valahányszor egyik intézmény élén álló kiváló erő a lépcsőn fölfelé halad, utja a városból elvezet s így a kisvárosok közönségének az előléptetés nyomán csak igen mérsékelt öröm jut. — Így állunk Hiemesch Frigyes távozásával is, ki több, mint tíz esztendei itteni főnöksége idejében nemcsak az ő szűkebb baráti körnek, hanem talán még nagyobb mértékben annak a nagy érdekltségnek teszi igazán fájdalmasá az ő távozását, mely Zalamegye egész iparát, mezőgazdaságát és kereskedelmét öleli fel. Azt a széles hatáskört, mely a jegybank főnökének jut, Hiemesch a legnagyobb jóindulat tartalmával töltötte meg; ha valamelyik székér nehezen döcögött s tartani kellett attól, hogy teljesen fennakad, Hiemesch szerető gondossággal sietett segíteni tanáccsal, közbenjárással. Minden komoly, érdemes új alapítást támogatott, nem ritkán a cenzura nézete ellenére. De különös érdemeit szerzett a vidék egész gazdaságával szemben, mikor a két év előtti, az egész világon uralkodott pénzkrisis idején, szakitva a jegybank régi hagyományaival, — sietett minden valamirevaló jogos igényt, a megengedett mértéken túl is, kielégíteni s ezzel a kereskedői, ipari és bankcégek egész sorozatát a biztos katasztrófától megmenteni.

Nagykanizsa és Zalamegye kereskedői igaz sajnálattal látják távozni Hiemesch Frigyeset.

h. j.

— A rendőrkapitány hivatalában.

Bay György rendőrkapitány, a rendőrség bűnügyi osztályának vezetője, nyári vakációjára leteltével tegnap elfoglalta hivatalát.

— Az Ehrlich-szérum Nagykanizsán.

Ugy látszik a kanizsai kórház orvosai is meggyőződtek arról a korszakalkotó jelentőségéről, amelyet Ehrlichnek immár világhírnév tett széruma képvisel. Ennek tulajdonítjuk, hogy bár a kórházi főorvos annak idején, mikor az Ehrlich-Határól az első jelentések jöttek, meglehetősen tartózkodó álláspontra helyezkedett a nagy horderejű találmánnyal szemben, ma a kórház hivatalos táviratot intézett Frankfurtba Ehrlichhez, melyben bizonyos mennyiségű preparátum küldését kéri. Ehrlich gyógyszerét tisztá humanizmusból teljesen ingyen és azonnal rendelkezésre bocsátja a hozzá forduló kórházaknak és így azt hisszük, hogy pár nap múlva megérkezik Ehrlich küldeménye, amikor is a kanizsai kórház leütök beteget beoltják vele.

— Székely Bertalan-festmények.

Nagykanizsán. A nemrég elhunyt világhírnév magyar festőművészeknek, Székely Bertalannak életrajzában olvashatunk mindenki azt az adatot, mely arról szól, hogy a nagyművész fiatal éveiben hosszabb időt töltött Nagykanizsán. A legutóbbi lap szerinti közölte ezt a művész saját elbeszélő szavaival, melyeket 1900-ban, — a Nemzeti Szalonban akkor mondott, midőn ott gyűjteményes kiállítását mutatta be. — Azután Zalaiban, a békés, csöndes Nagykanizsán művészkedett, — szót be-
szédében — portré és oltárkép, — az

így szerzett pénzen vándoroltam 1859-ben Münchenbe. Érdeklődünk, fürkészünk, — hűt lehetnek az azóta jelentékenyen megnövekedett értékű Székely-féle portrék és — oltárképek Nagykanizsán. — Portréit, sajnos, egyet sem sikerült felfedeznünk, oltárképeknek pedig csak a valószínűségét. — A Ferencrendiek u. n. alsótemplomában van két művészi munkájú oltárkép. Mindkettő a szentélyben. Az egyik a főoltár és a másik a közvetlen mellette lévő mellékoltár. De erre sem egészen jó jöttünk rá. Dr. Nydry Sándor, a kiváló műtörténész, aki műegyetemi tanár és az orsz. képtár őre, majdnem évente megfordul látogatásban Nagykanizsán. Neki öltött szemébe pár éve a két oltárkép. — Műértő szemekkel vette azokat rögtön vizsgálat alá, mert mint megjegyezte, mindkettő kiváló becsű művészi munka. Szerzőjüket azonban az ő műértelmének sem sikerült megállapítani, mert a képek kontárkezekkel javítva, felfrissítve voltak és ekkor történetét az, hogy festőjük nevét az otromba ecset eltüntette. Mindazonáltal a leghatározottabban megállapította Nydry professzor, hogy a képek elsőrendű művész munkái. Ugyan ki nem deríthető, de egészen bizonyos, hogy a két oltárkép Székely Bertalan örökítő művészeti terméke. Talán a rendház tagjainak sikerülne a ház okmánytárában erre nézve biztos adatokat szerezni.

— Francia és német nyelvkurzus.

A nyári szünet leteltével Urbanek Károlyné urnó volt tanítványainak kérésére tegnap újból megnyitotta francia és német nyelvkurzusát, mely a múlt évben oly szép sikerekkel működött. Jelenkezni lehet Urbanek Károly urnát, a drogériában és a nyelvtanár lakásán.

— A hamis mérleg használóját elítélték. Nemrég megírtuk, hogy a rendőrség egyik tisztviselője azon csiplet Weinberger Jenő Petőfi-uti gabonakereskedő, amint a hozzá szállított gabonát hamis mérleggel mészálta. A mérlegről egy szeg hiányzott, miáltal a mérleg egyetlen ujjomozdulattal úgy átalakítható lett, hogy egy métermázsánál 10—15 kilogrammal kevesebb súlyt mutatott, mint amennyi a mérlegre rakott gabona tényleges sulya volt. A mérleget a rendőrség elkobozta és a lefolytatott eljárás után ma hozott ebben a csunya ügyben ítéletet a rendőrfőkapitány. A kihallgatott falusi polgármesterek beigazolták azt a tényt, melynek alapján a rendőrség, Weinberger ellen eljárat és őt a főkapitány a kihágási büntetőtörvénykönyv 136. szakasza alapján hamis mérleg használata miatt a maximális kétszáz korona pénzbüntetésre és a lefoglalt mérleg elkobzására ítélte. Az ítélet ellen az elítélt felebbezést jelentett be.

— Megindult a munka a Franz-

malomban. Az a munkásmozgalom, mely a nagykanizsai Franz-féle gőzmalom üzemét néhány napra megállapította, ma reggelre szerencsésen véget ért. A legsimább módon egyenlítődték ki azok a differenciák, melyek a munkások és a gyár igazgatója között felmerültek. Pongor Henrik vezérigazgató nyolcnap kivételével az összes renitens munkásokat visszafogadta a gyár szolgálatába és így a gyár üzeme ma reggel óta ismét zavartalanul működik. — Itt említhetjük meg, hogy tegnap d. u. Pakos Imre szocialista agitátor, a budapesti malommunkások szövetkezetének elnöke érkezett Nagykanizsára, akinek azonban a kanizsai malommunkások között szerepe már nem akadt, és így a hajnali vonattal visszautazott a fővárosba.

— Jegyzői stilsztika. A A fővárosi

rendőrség a múlt héten leírt Szentpéter közleg jegyzőjéhez és megkérdezte tőle, vajlon Kias Istvánnak kiadható-e egy erkölcsi bizonyítvány. Mire tegnap a következő szép válasz érkezett:

A tekintetes

budapesti Rendőrfőkapitányságnak: Kias István szentpéteruri lakos kétes erkölcsűnek nevezhető azért, mert lelki tepedése, renyhe pivoltához buta szívossággal ragaszkodik.

Balog József.

Ez csak szép stílus!

Svastits Benő halála. A minap Budapesten elhunyt bocsári Svastits Benő-ről szól ez a kis írás, melyet a tartalmas élet élt magyar urnak egyik nagyon közeli ismerőse és ügyeinek nagyon alapos ismerője küldött be hozzánk: Mint Zala vármegye nyugdíjazott főispánja hunyta le örökre szeméit Svastits Benő, a magyar zeneköltők egyik legöregebbje. Vármegyéjének közszeretben állott jeles alispánja volt, amikor megüresedett annak főispáni széke. Tiszta Kálmán volt akkor az ország kormányelnöke, akinek jókai, Móri meleg barátság fűzte. A kitűnő író balatonfüredi nyaralójában véletlenül együtt voltak: a háziúr, Écsy László, a földművelési egykori kiváló igazgatója, s egyik, most már öregebb hírlapíró társunk, az első emlíetettnek már gyermekkor óta kedvelt, fiatal barátja. Szóba került közöttük a vármegye-főispáni székeinek betöltése is. Akkor a háromtagú kis társaság legifjabb tagja, aki néhány holdnyi földbirtoka után szintén a vármegye „főre gazdája” közé tartozott, ajánlotta jókainak, hogy említe a kormányelnöknek Svastits Benő alispánt, mint a legalkalmasabb főispánjelöltet. Écsy László, aki személyesen ismerte a 40—80-as évtizedek Magyarországnak csaknem összes, akkor szerepelt politikusait (nagyérdők naplójegyzetei voltak), szerencsésnek nyilvánította eme főispáni megoldást; ezzel azután Svastits Benő főispáni kinevezetése voltaképp már akkor és ott befejezett dologgá vált. Tiszta Kálmán az a főispán kinevezése jól bevált, mert a volt jeles alispánból közszeretben álló, népszerű főispán lett, ő volt az egész országban a legelső vármegyei választott főtisztviselő egyike, aki a főispáni méltóságot elnyerte. Mint a társaság vidám tagja, mint igénytelen polgártárs, mint gondos családó, ép oly kedves, jó ember volt a most elhunyt főispán, aminő szorgalmas, kötelességtudó alispánja volt szülő-vármegyéjének. A lófuttatást nagyon kedvelte az öreg ur; rendszeren látható volt mind a budapesti, mind pedig az alagi pályákon, sőt néha a sífokín is. Csakis tavaly óta maradt el a lófuttatásokról.

— **A kalotaszegi kiállítás** (polgári leányiskolában) tegnap a következők rendelkeztek: Havas Margit, Konold Frigyesné, dr. König. A kiállítás még két napig látható.

— **Iskolai hírek.** A helybeli kereskedő tanonciskolában a javító vizsgákat szept. 4-én d. u. fél 3—5 órakor tartják meg, a tanulók beírása szeptember 5, 6 és 7-ik napjain este 7—8 órakor eszközöltetik. Azok a tanulók, kik az iskolát 1909—10. tanévben látogatták, ez évi ellenőrző könyvecskéjüket hozzák el. A beírásnál 8 korona tandíj fizetendő. Tartoznak a tanulók már a tanév elején a szükséges tankönyvekkel és taneszközökkel magukat ellátni. A tanonc mindaddig, míg tanoncviszonya tart, köteles a tanonciskolába járni. Ez a kötelezettség a kikötött próbaidőre is szól (1884: XXVII. t. c. 88. §.) E törvény értelmében azon főnök, ki tanoncát kellő időben be nem íratta, vagy nem küldi pontosan iskolába, 40—400 kor. pénzbírsággal büntethető.

Múlt szombati számunkban az állami polgári iskola évvizsgálata vonatkozó közleményünkre vettük az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! A nagykanizsai m. kir. áll. polg. fiú- és leányiskola 1910—11. tanévi megkezdéséről becses lapjában közölt értesítés azon kitélét, hogy: „Magántanulóul beírni senkit sem lehet,” úgy hallom, a közönség arra magyarázza, hogy nálunk magánvizsgálat nem tehető. Ez pedig nem így van, hanem a magántanulók ezennel nem irathatók be szabályszerűen, mint eddig, de a kir. Tanfelügyelőséghez elment és az igazgatóságnál benyújtott kérvény alapján nyert engedély után, évente karácsonykor és a tanév végén magántanuló is vizsgázhatik. Kiváló tisztelendő Wálgurszky Antal, igazgató.

Néhány évi gyakorlattal bíró IRODISTA vagy IRODISTÁNO azonnali belépésre kerestetik. — Jó írás, s biztos számolás feltétel! Kellően felszerelt ajánlatok NEU és TÁRSÁ cipőgyárhoz intézendők.

Haramia suszter.

Egy nagystilű gonosztevő elfogatása.

Kanissal ember a feljelentő.

— Saját tudósítónktól. —

Egy nem mindennapi haramiát tartóztatott le tegnapelőtt a zalaegerszegi csendőrség. A napokban Szabó János urodalmi főerdész pincéjébe Merenyén betörték s onnan nagy mennyiségű bort s több gazdasági eszközt elloptak. A megindított nyomozás szála egy Berina István nevű merenyei suszterhez vezetett, akit azután saját sógora Siftár István nagykanizsai lakos jelentett fel. Siftár a feljelentésben elmondotta, hogy itt Nagykanizsán nála járt egy este sógora, Berina suszter, aki Siftár Ilonával el vadházasságban s egy magával hozott pincekulcsnak a mását rendelte meg. Siftár a kulcsot megcsinálta, mert Berina azt mondta neki, hogy az ő saját padláshoz való kulcs. De mikor a főerdésznél történt betörésről értesült, gyanút fogott Berina ellen s ezért jelentette fel őt.

Mikor Berinát elfogták, épületes dolgok derültek ki ennek a fekete lelkű embernek a múltjából. Berina még a 90-es évek vége felé együtt élt egy Horvát Róza nevű nővel vadházasságban, akit később fenyegetésekkel és hazug ígéretekkel rávett arra, hogy részt vegyen vele az éjszakai betörésekben. A nőt kegyetlenül bánt s ez félmében el is járt vele az éjszakai portyázásokra. Berina a nőt ilyenkor mindig férfiruhába öltöztette s lóra ültette magá mellé. Néha külön lovakon ültek. Egyszer a nő valami miatt nem akart vagy tovább nem mert vele rablótúra menni s akkor, azon az éjszakán Berina vadállati kegyetlenséggel meggyilkolta Horvát Rózát. Ezért a bünért Berina István, melyet Varga István zalaegerszegi csendőri járásoficer betitett ki, 10 esztendői fegyházat kapott, amelyet végig kitöltöttek vele.

Berina suszter kisrabadulása után tovább folytatta zsvány életét s egy alkalommal éjszaka felgyújtotta egy volt lakásadójának, Horvát Istvánnak a házat s ez a bűne csak most derült ki. A veszedelmes zsvány állandóan puszkával vagy revolverrel járt s ezt a mostani vadházasságtól is rá akarta venni az éjszakai portyázásokra. Siftár Ilona azonban nem állott kötélnek. Az elfogott betörő múltját most tovább kutatják, mert erős a gyanu, hogy több olyan nagyobb szabású bűntény is terhelheti a lelkiismeretét, amelyek nem jutottak eddig a hatóságok tudomására.

Színház és művészetek.

(—) **Az első előadás.** Tegnap este mutatkozott be az új színtársulat és mint azt már soron kívül is megállapíthatjuk, kitűnő eredménnyel. *Theodor és László* adták, ezt a francia daraboktól megszokott szellemességeken is felülmúló bohózatot, mely a Vigaszínház ideai repertoárjának legjobb darabja volt. A bohózat telve élénk fordulatúval és ötletességgel és bár a hasonló zsánerű darabok megszokott technikájával dolgozik, nem egyszer viharos jövedve hangolta a közönséget. Kár, hogy a pompás darabnak nagyszerűen sikerült előadását oly hevesen nezték végig. Valóban, sajnálhatjuk ezt azokat, akik az előadásról elmaradtak. Az elmaradtok érdekében kívánatos volna az előadás megismétlése. — Ami az előadást illeti, — az meglepően egybevágó ensemble — volt, a szereplő hölgyek részéről pedig egy valódi szépségverseny. Mintha Kövesi direktornak minden ambíciója csak az lett volna az új színtársulat szervezésénél, hogy az ország legszebb színésznőit összegyűjtse. Ez sikerült is neki, de a művészi igényeknek is olyan mértékű kielégítésével, amintre még ennél a társulatnál is csak nagyon régen volt példa. Ha azok is így hárnak, akik eddig még nem szerepeltek, mint a tegnapi előadás nő résztvevői, akkor Kövesi igazga-

tónak olyan téli szezon jósolhatunk, amelyet Nagykanizsa és Pécs keveset látott. A férfi tagok közül kevesen változtak és a régieknek éppen a legjava maradt meg. — Mindnyájan talantumos, ruinas, teljes készségű színészek, kiknek semmi nehézséget nem okozott az új tagokkal két nap alatt összetanulni. — Ha az első előadás egy próbával így sikerült, akkor az új gárda klasszikus műveket is nyújtására ad biztos kilátást. Gömöry Vilma, amely közvetlen és temperamentumos, époly finom stílusu művésznő. Kettős szerepeket számos nehézséget imponáló könnyedséggel győzte. Jakó Amáliát nagyobb szerepben szeretnők látni. Sokat ígér. Az új naívával, Sellő Renével pompás akvizíciót csinált az igazgató. Különösen kifejezésteljes arcjátéka és ügyes mozdulatai a tehetségének erősségei. Mindhármukjátéka művészeitelsimult a lendületes és jól betanult összjátékhoz. A férfiak egy híjján a régiak voltak. Piliy Lajos, az új tag, beugró volt, s annál nagyobb az elismerés, mely neki dukál. Egyik oszlopa lesz az új társulatnak. Várakozással nézünk mai fellépése elé, melylyel az Ördög címszerepét játssza. *Pataky Faludy, Lévy, Abonyi* (Theodor) és *Izso* (last but not least) a régi jók voltak. — Iszóban a többek között egy Fregoli is elvesszett. Illetve nem vesszett el, — mert nagyszerűen érvényesült és pompás humorával óriási kacagásokra ragadta a közönséget.

Táviratok.

A fekete kéz.

Sátorlajauhely, szept. 2. Az iharosberényi eset egy hasonmása történt a napokban Sátorlajauhelyen. *Katona György, városi mérnök a „fekete kéz”* maffiától levelet kapott, melyben a névtelen levélíró felszólította, hogy péntek este 400 koronát adjon át az egyesület egy meghatalmazotjának, aki egy megnevezett helyen fog rá várakozni. Különben elpusztítja egyetlen fiát. Ha pedig feljelentést merne tenni, akkor lelővik. Katona az ügyet átadta a rendőrségnek, melynek emberei elrejtőztek a megjelölt helyen, és ott a pénz felvételre jelentkező fiatalembert letartóztatták. A fiatalember: *Papp Viktor* joghíjját akit átadtak az ügyészségnek. Az eset nagy feltűnést keltett az egész városban.

Ostromállapot Bilbaóban.

Madrid, szept. 2. — A spanyol király egyenes utasítására *Bilbaóban*, ahol még mindig rendkívül harcias a hangulat a nemrég lezajlott kulturharc miatt ma kihirdették az ostromállapotot.

Dolgoznak a malommunkások.

Budapest, szeptember 2. A pesti gőzmalomokban újra megindult az őrlés. A munkások egy része azonban még mindig sztrájkol. A rendőrkapitány ma hivatalosan értesítette a sztrájkoló munkások vezetőit, hogy ha a dolgozókat megtámadják, vagy a munka megkezdésében megakadályozzák, a legerélyesebb intézkedéseket alkalmazza velük szemben.

A sztrájkoló Zaragossa.

Zaragossa, szeptember 2. A városban általános sztrájk uralkodik. Az üzletek mind zárva vannak, a forgalom szűnhet, a lapok nem jelentek meg.

Ki nyert?

Budapest, szeptember 2. Az osztálysorsjáték mai húzásán 30,000 koronát nyert a 74,470 és 20,000 koronát a 106,488 számú sorsjegy.

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer dolgában
b. zalemml fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műorás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zsébet királyné-tér, Szarvas
és Fluime-kávéház között.

A KIVÁLÓ BŐR- és HIBRIDUS Gyógyforrás
SALVATOR
Vese- és hólyagbetegséknél, közpervényél, szarkorbetegségnél, vő-
hényél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Terjedőseleg szarmatizs gyógyvize. — Kaphat ágykórházakban és gyógykezelőhelyeken.
HOMER-VIA AGOST Kávé-Házad Salvator-Forrás-Vásár, Szarvas, V. Hősi-utca 1. &.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Írta: Rovenszky Árpád.

XVII.

Cserey Ilona is más gondolatokkal volt elfoglalva és csak akkor rezzent össze, amikor a fiatalember mögött bezárult az ajtó és ő magára maradt a szobájában. — Ennek is vége, pedig gyönyörű, szép álom lett volna, de nem tehettem másként... így mindkettőnkre nézve jobb — mondotta maga elé végtelen fájdalommal és letörölve könnyeit. Majd lassan odavámszorgott az íróasztalához, elővette naplóját és megörökítette életének egyik legszomorubb délutánját, amelyen a boldogság oly közel volt hozzá és mégis elérhetetlen.

Szeptember 22-én.

Szomorú az élet, nagyon szomorú. Az örömek ritkák, de sűrűn jönnek a fájd keservek; s míg amazok nyomtalanul el-
tűnnek, miként könnyű vitorlájú hajók a nyugodt felszínű tengeren; addig az utóbbiak, mint a viharoktól tönkretett búsze hajók, partra vetik roncsaikat.

Most már egyedül járom az élet utait... Akivel az utóbbi időben annyit foglalkoztam, csakugyan elfjött hozzám és feleségül kért. Annyi remény ragyogott a szemében; annyi vágyódás tört elő ajkairól, hogy nekem új szenvedést okozott vele.

Küzdöttem, Iszonyu harcot vívtam önmagammal. Nem tudtam, hogy eldobjam-e magamtól a boldogságot, vagy vegyem-e kezembe a szerelem kelyhét, hogy azután mindjárt össze is törjem? Boldog legyek-e, vagy nyomorult?

S noha a szorongások és felelőrdalások majdnem eloltották lángoló érzelmeimet, alig tudtam a kísértésnek ellentánni. Különösen amikor láttam, hogy a szép és szerelmes fiatalember, mily mohó vágygyal eped utánam. Amikor szinte hallottam szívének dobbanását, amikor meg-megcsukló hangon könyörgött hozzám, hogy legyek az övé.

A szerelem az én szívemben is szét-törté bilincseit, s mint a börtönből szabadult rab áhítja a tiszta levegőt, úgy követelte megtagadott jogait. Hullámzó vérem örvényeiben a gyönyörök edene tártul fel előttem. Végtelenbe nyúló örömpapokat láttam magam előtt; valami soha meg nem szakadó mámor sejtetem, melyben mi ketten elfelejtettük volna az egész világot. Elképzeltem magam előtt a házassági kedves bizalmaskodásait, odaadó gyengédségét, szerelmét, menyországi gyönyöreit, s végtelen vágyat éreztem magamban, hogy én is szeressek, örüljek, éljek... Akkor fel szerettem volna kiáltani:

— Meneküljünk! — a tied vagyok; vigy el a legragyobb ég alá, zöldelő hantok hazájába. Levegő, virágok, mardal, csillogó patak, napsugár kellemek nekem... meg a te csókaid, szeretet Ákosom!

És mialatt így ábrándoztam, egy szomorú, boszúálló árny lopódzott a hátam mögé és tompa, siri hangon sziszegte fülembé régi jogait.

Egy csapásra meghalt bennem minden. Egy kétségbeesett hang folyton azt rikácsolta, hogy esküszög, csalfa teremtés vagyok...

Az árny a szerencsétlen Kovács Dénes árnya volt. Szomorúan mellém lépett, mikor átölelt, bántó hidegség borzongatta meg tagjaimat; azután beárnyékolta száryaival szememet hogy semmit se lássak. Fuldokolva ríadtam fel, kétségbeesve tekintettem magam körül, de senkit sem láttam szobámban. Magam voltam. Csak lépezetem működött.

Egy óra alatt elvesztettem egy életet, melynek hűsége az enyém lehetett volna. Az enyémet odaadtam akkor... azon végre tes éjjelen, s most semmi sem maradt...

Szeretnék meghalni.
Most már vége...
De azért szeretlek...
Ákos!
Öldöztél Kovács Dénes!... nos meg vagy velem elégedve?
Neked nemcsak a tegnap kellett, hanem a lelkem is... ereszt el, ha irgalmat ismeresz...
Ugye nem? Tudom. Örökre a tied vagyok. Jól van, legyen meg a te akaratod! Amen!

(Polyt. köv.)

Tankönyvek

Iskolakönyvek

Iskolai füzetek

Rajzszeretek

minden iskola részére a
legjobban kapható**FISCHEL FÜLÖP FIA**

könyv- és papirkereskedésében Nagykanizsán.

Közgazdaság.

(Tavaszi.)

Budapest, 1910. szeptember 2

Készárú-Üzlet:

Öt fillérrel magasabb.

Hataljós-Üzlet:

Búza októberre 10.19, búza 1911. áprilisra 10.38,
rozs októberre 7.41, zab áprilisra 7.73, tengeri
augusztusra 8.29, tengeri 1911. májusra 5.86,
repce augusztusraFőszerkesztő: Szalay Sándor.
Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Zongoratanitást

elvállal saját lakásán zenetanári ok-
levéllel bíró urind.

Egy fiatal segéd

a rőfös szakmá-
ból azon-
nalbelépésre kerestetik. Cím a ki-
adóhivatalban. 4232

Ház

Petőfi ut 19. szám alatt
szabad kézből azonnal
eladó. Bővebbet ugyan-
ott a háztulajdonosnál. 4230

Különbejárati udvari beütemezett szoba

teljes ellátással szeptember 15-re
kiadó. Esetleg tanulónak már azon-
nal. Cím a kiadóban. 4228

Olla

szokorvo-
sek által
megviz-
sgálva e-
gyébnek
minősítve
vén.
Két évi
jótállás

Olla

s bizonyított
legjobb hatású
GUMMI-
hullóanyag,
Kapható min-
den gyógy-
szertárban
jobb dro-
geriábantöbb mint
2000 orvos
által leg-
megbizna-
tóbbrak
van
ajánlva
Ára tuc-
sónként
6.-, 8.-
és
10.-
koronaAz előírtak helyek kimutatását árjegyző el és e-
deti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA
gummi gyár Wien 1/149, Pratersrasse No. 57
Törökút: Üb.ósherezt drogeria Nagykanizsa.**ZALA** Hirlapkiadó és
Nyomda R.-T.Nyomdai műintézet.
Könyvkötészet.

Nagykanizsa.

Vonalozó Intézet.
Üzleti könyvek gyára.

ZALA politikai napilap kiadóhivatala.

Legjobban be-
rendezettkönyvkötésze-
tünkbenkönyvtári köté-
seket, díszköté-
seket, naplóköté-
seket, iskolai kö-
téseket, aranyo-
zásokat a legjobb
és a legteljesebb
kiállításban
olcsó árak mel-
lett készitünk.

A Készül A

Mindenféle kereske-
delmi, pénzügyi, köz-
igazgatási, gazdasági,
egyházi, iskolai nyom-
tatvány. - Árjegyzékek,
művek, meghívók, el-
jegyzési és esketési ér-
tesítések, gyászjelenté-
sek, névjegyek, falragá-
szok, körlevelek és min-
denféle izléses kiállítású
reklám nyomtatványok.Nyomdai iroda:
Kiadóhivatal:
Szerkesztőség:

Kazinczy - U.

3.

Melczér-féle ház.

Telefon: 78.

Gyárt: Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyző-
könyveket és naplókat, zsebkönyveket,iskolai írófüzeteket, rajzfüzeteket, rajztömböket,
vázlatkönyveket, mintazacskókat, zsákcédulákat, bevá-
sárlási könyveket, dobozokat, naptárakat, papírzacskókat.

= Áraink a legjutányosabbak! =

Vörösmarty-utcában egy négy
szobás adómentes új ház parki-
rozott udvarral és kerttel, más vá-
lalat miatt **azonnal eladó.**
Cím a kiadóhivatalban. 4233**CARBOLSAV,**

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös keresztnek

Nagykanizsán. 2074

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű
építő közönség szíves tudomására adni,
míszert új építkezést, régi épületek tatar-
ozását és az összes építkezési szakhoz tar-
tozó tervek, bármilyen rajzok, költség-
vetések és elszámolásokat, mind
azt már évek óta keresztül is jutányos és
kedvező feltételek mellett készítettem, esz-
tál is felköttem az építési szándékosok n. é.
közönségét, hogy bármely terv kiviteles és a
legnagyobb bizalommal hozzám fordulni
kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja
legnagyobb megelégedését a kérem nagy-
becsű partfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó
Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.**Iskolakönyvek**

tartós bekötését olcsó árak mellett vállalja a

Zala nyomda részv. társ. könyvkötészete.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

Szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére jöhetnek. — Kéziratok megőrzése nem vállalkozik és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Modelleket és nyitott díjtáblázat szerint vesz fel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhöz hordva:	széktőldeessel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. — „	Félévre 9. — „
Egész évre 14. — „	Egész évre 18. — „

Egyes szám ára 5 fillér.

Műveltségi, ball. kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Köszönetszövegek 5 kor.

XXXVII. évf. 195. szám.

Nagykanizsa, vasárnap, 1910. szeptember 4.

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Elite női zenekar

— a FIUME-kávéházban 2—3 napig, —

FEHÉRVÁRI MARGIT hegedűművésznő vezetésével, PUSKÁS OTILIA cím-
— balomművésznő közreműködésével —

Hangverseny tartatik.

PERLRÖTT ARNOLD
karmester.

Közegészségügyünk.

Nagykanizsa, szeptember 3.

Talán már elmondhatjuk, hogy a kolera veszedelme elmúlt fejünk felül; talán megmenekült ez az amúgy is sok csapástól látogatott ország egy borzasztó járvány borzalmaitól. Egy nyomot azonban okvetlenül hagy maga után, — a mi alkalmasint javunkra szolgál, — azt t. i., hogy fellebbentette a fátlyolt közegészségügyi igazgatásunkról és az ázsiai kolera fenyegetése beigazolta azt, hogy közigazgatásunk milyen ázsiai.

Már maga az, hogy közegészségügyi törvényünk 1876-ból való, eléggé bizonyítja azt, hogy egészségügyi adminisztrációnk elavult. Az a sok csodás felfedezés, új ismeret, a mi az orvosi és egészségügyi tudományokban napfényre ke-

rült, — nem tudta rábírnai az illetékes köröket, hogy évtizedekkel előbb hozott törvényünket a modern élet követelményei szerint átalakítsák. A régi törvényt toldozák-foldozzák rendeletekkel, melyek természetesen ad hoc adatnak ki és nélkülöznek mindenféle egyöntetűséget, vezérlő irányelvet.

Ezen a téren is, mint minden olyan téren, a hol kulturáról van szó, — fogott a magyar átok: minden a politikába fullad bele. Közegészségügyünkre a legilletékesebb ember; Andrássy Gyula gróf, Magyarország volt belügyminisztere mondotta a legilletékesebb kritikát, szomorúan konstataálta, hogy nem áll oly fokon, mint az kívánat lenne, de egyszerre rámutatott az okra is, t. i. arra, hogy a politika tereli el a figyelmet és vonja el az erőket az alkotó, kulturmunkától. „Még az egyetemi tanárok is, — panaszkolja Andrássy Gyula gróf az orvosoknak Miskolcon tartott gyűlésén — előbbrevalónak tartják a politikát és saját karrierjük meg-alapozását, mint a tudományok előmozdítását.”

1876. óta gyökeres változás állott be ugy az orvosi tudomány, mint a higienia terén és bámulatba-ejtő felfedezések és gazdag ismer-

etek terelték ezeket új irányokba. A bakteriologia óriási haladása és pozitív eredményei beigazolták, — hogy a legtöbb és legpusztítóbb betegség az emberi szemmel egyáltalán nem látható, csak ezerszeres nagyítások mellett érzékelhető bacillusoktól ered és a betegségek elleni védekezés az ezek elleni óvintézkedésekben áll, a melyek közül leghathatósabb a folytonos és lehető tökéletes tisztaság. Hogy ezen a téren hogyan állunk, arról azt hiszem jobb nem beszélni. Elszomorító, ha az ember a mostani kolera veszedelem alkalmából kiadott miniszteri rendeleteket olvassa. A legeslegelemből tisztasági követelményekre, kemény bírságok terhe alatt kell szorítani az embereket, mikor igazán csak a tulajdon érdekeikről van szó. A lakások tulszufoltak, azok tisztításával, szellőztetésével egyáltalán nem törődnek; de még ha szellőztetni akarnak is, hogy tehetnének azokon a tenyérnyi ablakokon át. A trágya és szemétdombok egészen a lakhely mellett, a legcsekélyebb óvintézkedések nélkül. A nagyobb városokakban a szemétkihordás, — utcatisztítás, csatornázás olyan patriarchális állapotban van, — hogy csak egy kisebb mérvű kolera kel-

lene és ezrével hullanának az áldozatok.

Igen nagy tévedés azt hinni, hogy a szegénységnek okvetlenül együtt kell járnia a piszokkal; hiszen a tisztasághoz csak víz és levegő szükséges. — Ezen a ponton vár szép feladat a közigazgatásra. Ennek lenne hivatása, hogy erről a népet felvilágosítsa, természetesen nem gögös rendeletekkel, bírságolással, hanem felvilágosító, oktató módon, a mire a közigazgatási tisztviselőknek van legtöbb alkalmuk és magas tekintélyüknél fogva, tanításuknak, utbaigazításuknak legnagyobb hatékonysága.

De ne várjuk ezt a mi „politizáló” közigazgatásunktól. Neki nagyobb gondja a politika, vagy tán maga sincs vele tisztában?

Nem mondhatunk sokkal több jót a kórházainkról sem. Számuk kevés, felszerelésük ócska, hiányos, a fekvőhelyek száma kevés. Még jó, ha ilyen kórház van, mert százszámra akadnak még nagy-községek is, a hol a kórház nincs.

Azok az álláspontok pedig, a melyek az orvosi szolgálat körül uralkodnak, egyenesen kétségbe-ejtők. Száz és száz fielyen nincs betöltve éveken át a körorvosi

Emlékezés Svastits Benőről.

Nomen: omen!

Lehet valami a dologban. Csak hinni kell igaz kalvinista hittel a predesztinációban, és akkor készen vagyunk azzal is, hogy az ember neve sem más, mint sorsának megjelölője.

Ha így van, akkor Svastits Benőnek, Zalavármegye mástélevezélt előtt volt főispánjának sem csakugy ötletszerűen lett a neve Benő, Benjamin; hanem benne volt ez már a predesztinációjában.

Neki t. i. a mindeneket intéző hatalom a bibliai Benjamin sorsát szánta. Azért kellett, hogy a neve okvetlenül Benjamin legyen.

A bibliai Benjaminéval teljesen meg egyezőnek rendelt sorsát még azzal sem kerülhette el, hogy — egész életében következtessen Benőnek iratkozásait. Azért neki is az lett és az volt a sorsa egész életében, hogy nem ugyan testvérrel, de testvérenként szeretett barátai eladták. Nem a szó legszorosabb értelmében; hanem úgy, hogy egyéniséget nagyon ügyesen, kitűnő kereskedői szellemmel a maguk javára értékesítették.

Olyan pozícióba emberrel szemben, mint aminő Svastits Benjamin volt, mindig bőségesen akadnak számító, okos, ravasz izmaelliták, akik fölismerik, csatlakoznak mélyleggel mérlegelik az egyén értékét;

és a testvér-barátoknak, akik az illető egyént értékesíteni akarják, — rendszeren nagyon jól megfizetik az árát.

Maga az ilyen naiy-lelkű, végtelenül hiszékeny nem is tud a vadsárról. Nem is tudja, nem is sejtí: hogyan adják-veszik az ő egyéniségét azok, akiket fölítellen bízalmmal ölelt a szívéhez. Minden szavukal, minden óhajukkal, minden akaratukkal az ártatlant, a fölítellenül hívó barátai szív szívesztáza bízalmával fogadják. Mindenben az ő lelkek sugalma szerint igyekezik cselekedni. Mindenben készséges eszközükkel lesz. A „testvérek” és az „izmaelliták” boldogan nagy meglepéssel, ravasz szemhunyorral dörzsozik kezöket. Bökölnek, hálálkodnak, himnuszokat zengenek és zengetnek a szegény naiy Benjáminnak, aki nem is sejtí, hogy vásárra vilték, eladták az ő hiszékeny lelkét.

Svastits Benőnek ez volt a sorsa Zalavármegye alispáni és főispáni szé-kében. — Az ő rendkívüli hiszékeny, ohám művészlelke mindent bízalmmal fogadott. Nyitva volt az mindig azok számára, akik a baráti érzés melegével közelítették hozzá. Sohasem jutott az neki eszébe, hogy kutasaa, mérlegelje annak a melegségnek forrását, értékét. Sohasem kutatta, hogy az buzáló tisztelet, szeretet, ragaszkodás tőzből jön-e, vagy a számító önös heve szítja-e.

Csak akkor látta, akkor ismerte föl a felje áradt melegségnek, az erősen megnyilatkozott „testvér” érzésnek igazi értékét, amikor az ő, hamisítatlan, nemes érzésekkel megtelt lelke egyszer csak arra ébredett, hogy hiszékeny egyéniségével valóóságos vásárt csaptak. Hogy vele mindenki, a „testvér-barátok” is meg az „izmaellita kereskedők” is pompás üzletet csináltak; csupán csak ő maga csapódott be rettentesen.

Akkor látta, akkor tudta meg csak, hogy a bibliai Benjamin sorsában részesült; hogy azok adták el, azok értékesítették a maguk hasznára az ő végtelenül finom, mindenben bízó egyéniségét, akiket „testvéreim” szeretett és ölelt a szívéhez.

Ez volt az ő sorsa. Ez volt az ő tragikum.

Az ő „testvéreim” azonban sokkal felelősebben jártak el, mint a bibliai Benjamin; mert ezek bizonyosan tudták, hogy közöttük nincsen és soha nem is lesz majd egyetlen olyan „József”, aki számon kórné vagy számon kérhetné tőlük: mit csináltak Benjáminnal.

Mikor elkövetkezett az a pillanat, hogy Svastits Benő szembé került egy egyénnel, aki lépése előtté a lepiet a saját sorsáról, azokról a dolgokról, amiket a testvér-barátok önöz keze szőtt bele életébe, nagy felelősséggel járó hivatalos működésének sok sok érdekvizonyt érintő hálózataiba;

akkor a kinos, a rettentő ébredés léleképő óráiban a „testvérek” is egyszerre szerte-rebentek. — Svastits Benő jól értékesített egyéniségének az ára már zsebükben volt. Az „izmaelliták” hallgattak, lapultak, füleltek. A Benjamin eladás teljesen befejeződött. Sokkal véglegesebb eredmény-nel, mint annak idején a bibliai Benjáminnal.

Azok a „Józsefek”, akiknek pedig akkor már hejh be jól vála sorsuk Putifár házában, — meg sem kérdezték: hol van Benjamin? hova lett? mit csináltak vele.

A kelző „értékesítés” után mindenkiől elhagyott, becsületes, hiszékeny, naivelkű Benjamin mehetett nyugalomba, akár örök-nyugalomba is. Már egyéniségét teljesen értékesítették, teljesen kiaknázták, egész az elértéktelenségig. Egyéniségének minden értéke már az övék volt más-más formában. Mi ördögöt csináltak volna már vele!

Mikor azután küzdelmének, fáradhatatlan verejtékezésének, dicőségének és megvalósulásának színteréről, Zalavármegyből Budapestre költözött: bizony az egykor való „udvari poeták” ajkairól az előbb elzengett hiszelió himnuszoknak legálabb némi igazolásul még a maguk lelke önvetlensége látszatánál megmen-tése végett sem hangzott el egyetlen be-cületes, jóakaratu magyarázó, a mindenben bízó ember lelke fatális tragikumát

Nemény testvérek
SAVOY
nagy szálloda

Budapest, József-körut 18. Telefon 154-03. A főváros legújabb és legmodernebb elsőrangú szállodája a város központjában, 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó teremek — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal. Mérsékelt árak. A legfigyelmesebb kiszolgálás.

állás; még pályázó sem akad; 8—15 községnek van igen sok helyen egy orvosa — Ezt még csodálni sem lehet, ha tekintetbe vesszük azt a súlyos díjazást, a miben a vidéki orvosok részesülnek. 500—600 forint évi fizetésért dotálnak orvost. — Azért a pár hatosért, amit egy látogatásért fizetnek, gyakran 8—10 kilométerre kell utaznia, télvíz idején, nyitott parasztszekéren, döcögős uton. E mellett hogyan bánik a magyar társadalom az orvosokkal, mint minden egyéb kategóriával, mely nem politizál? Egy harmad-negyed-rangú politikusnak, több tekintély, elismerés az osztályrésze, mintegy elsőrangú orvosnak. Vonatkozik ez nemcsak a társadalomra, a mely utóvégre is csak példák után indul. — hanem a hivatalos; felső, sőt legfelsőba körökre is.

Erre nézve csak egy esetet mondok el. Az irtózatos emlékü ököritői tüzkatasztrófánál működött orvosok az értesülés után nyomban a helyszínén teremtek. Működésükkel egész sereg emberéletet sikerült megmenteniök. — E közben minden tőlük telhető erőfeszítést fejtettek ki. Éjt — napot egytől egyig ápolták, gondozták betegeiket, egészségüket komolyan fenyegető megerőltetésekre serkentette őket lelkiismeretük, és kötelességtudásuk. Bátran el lehet mondani, hogy az a munka, a mit az ököritői orvosok végeztek, ember feletti volt, úgy a vállalt, mint várt kötelezettséggel sokszorosan felülmuta, a nevelésesen csekély díjazással egyáltalán arányos és... a királyi kitüntetés mégsem az orvosokat, hanem azokat a min-penesetre dicsőre érdemes urnőket érte, a kik a sebesülteknek élelmiszereket küldtek.

Mindezek a viszonyok gyökeres és alapos reformra szorulnak.

magyarzók megértetni ügyekről őszinte szó. Még távozása nyomára is ráfért a hazugságok, piszkos rétege. Megkároslott, becsapott, martirt „jósztok”, hazudtak azok, kik annak idején azt a bohém művésziellő, tehát a maguk úsznára minden irányban könnyen felhasználható, értékesíthető, kedves, jó embert eladták.

Nem tudom bizonyosan: hogyan találkoztak vele később az ő „testvérei” azok a „kedves” jóbarátok, akik elől neki olyan sokszor megéjtették. Valószínű, hogy ahol csak módjukban volt, elkerülték a kellemetlen találkozást.

Még csak az ilyen „elkerült találkozások” égethették ennek az agyonértékesített, értéktelenségét jóravaló embernek az érzékeny, finom, talán a maga baráti környezete részéről soha meg nem értett, nem lelkét.

Milyen martirium lehetett az, mikor tapasztalta, hogy menekülnek, elrejtőznek, elzárkóznak előle azok, akik elől neki kellett volna a hatalom polcán diplomái óvatossággal és kellő fizeti éberséggel a lehető legerősebben elzárkózni!

Nem vághatott az arcukba semmit. Azok mind előrelátó, ügyes, ügyes, ravasz sálárók voltak. Megőrizték az elsőfokú védekező-paizsát, a becsületesség látszatát, sértetlenül.

Szentgyörgyi Sándor pedig azt, amit az ő becsületességének valóságáról tudott, kínos kereszt gyanúval hordozta a lelken és el is vitte magával a sírba; mert nem voltak bizonyítékok.

Munkásházak Nagykanizsán.

— Saját tudósítónktól. —

Élénk feltűnést keltett néhány nap óta az a tervrajz, mely a drogéria főúti fiók-üzletének kirakatablakán látható. Egy szó volt csak ráírva: „munkásház” és ez az egy szó elég volt arra, hogy az egész közönség osztatlan érdeklődését nyerte meg a tervrajz iránt és állandóan nagy csoportban nézzék a tervrajzot. E tervrajz egy nagyjelentőségű mozgalomnak eredménye, melynek előzményei, hogy Nagykanizsán a közelmúltban egy nagyjelentőségű társadalmi egyesülés keletkezett, melyről már e lap hasábjain is megemlékeztünk. Az egyesülés messzemenő kulturális jelentőséggel bír, és tisztán humanus célt szolgál. A nagy horderejű intézmény neve: „Nagykanizsai munkástelep mint szövetkezet”. Kezdeményezője, elnöke és az egész ügy megteremtője és vezetője: *Ildosi Horváth István*, városi anyakönyvvizsgáló. A szövetkezet tisztán emberbaráti célok szolgálatában áll, amennyiben feladata a munkások lakásnyomórának megszüntetése, vagy legalább is enyhítése és így könnyebb megélhetésük biztosítása.

Azt hisszük, nem igen van ember, aki ne tudná, hogy a munkásszálly mily lakásokban kénytelen tartózkodni. Igaz, nálunk a tömegnyomorosság oly elrettentő példáival mint a fővárosban nem találkozunk. Minálunk a munkás családi élete még nem jutott el, mint a metropolisokban, jórészt a kitarthatatlan lakások miatt a felbomlás végső stádiumára. A kanizsai munkások gyermekei még nincsenek annyira elkülönítve a természet-től, mint a fővárosban, hol egész generációk nőnek fel, melyek fiataláruk egy megbűzhödött levegőjű udvarban, vagy a piszkos utcaköveken töltik. Még egészen nincs a kanizsai munkás annyira korrumpálva, mint a fővárosban, hol a rettenetes bérkaszányak sorvasztó levegője kétszeres erővel fogyasztja az emberéletet. De azért tessék elhinni, rendkívül rosszak a mi munkásházak viszonyai is. Mert a rossznak vannak fokozatai. És azok a higiéniai előnyök, melyek a fővárosi munkást, mint budapesti lakost érik, nálunk hiányoznak. — A mi lakásvizonyainkat csak egy fok választja el a pestiektől. Akárhányszor előfordul Nagykanizsán, hogy az eredetileg állatok elartására szánt helyiségeket istállókat stb.-t, egy kis tatarász után lakósd léptetik elő. Hogy az ily lakás valóságos fészke a miazmáknak, bacillusoknak, az a háziulajdonost edeskevesei érdekli. — Alacsony, egészségtelen lakásokban kénytelen a kanizsai munkás is tartózkodni, amelyek amellel folyton-folyton drágábbak lesznek. Ezeken a bajokon akar segíteni és a további romlást megakadályozni a Nagykanizsai Munkástelep mint szövetkezet.

A szövetkezet munkásházakat akar építeni. — A házak földszintese, egyszerű berendezésűek lennének. — Minden házhoz két külön udvar és két lakás tartozik. — Egy nagyobb két ablakos, és egy kisebb, egy ablakos lakás. — Mindegyik ellátva a szükséges mellék-helyiségekkel. Minden munkáscsalád külön lakásban, tehát külön házban is laknék. A szövetkezet a szükséges összeg előteremtése irányában a legcélszerűbb intézkedéseket teszi. Minden munkás, aki tag akar lenni, illetve a munkáslakásokban óhajt lakni, 200 koronát tartozik fizetni, melynek ellenében hasonló érvényű rézjegyet kap. Ezt a fizetést azonban a tagok úgy eszközölik, hogy minden héten fizetnek 1, azaz egy koronát. A 200 korona fizetése után a munkás véglegesen tag és birtokába veheti a felépített munkáslakást, mely azonban tulajdonába csak úgy megy át, hogyha a rajtalevő

terhet az igazgatóság által megállapítandó évi részletekben törleszti. Természetesen a szövetkezet — tekintve humanus célját — igénybe veszi az állami, megyei, városi és magán vállalatok által adományozandó segélyeket is. Többek közt kénytelen fordul a városhoz is, melyben arra kéri, hogy a házakhoz szükséges telkeket bocsássa ingyen rendelkezésére és a költségekhez adjon egyezsmindenkorra 100.000 koronát. Ez bizony elég nagy összeg, de az áldozat, melyet ezzel a város tesz, eltörpül a mellett a nagy haszon mellett, melyet a munkáslakások nemcsak kulturális, hanem *financiális* téren is jelentenek. Ez az áldozat csak ajakelenben tűnik fel ily nagygnak, de a jövőben kamatosztul megtérül a városnak. És mert a jelen generáció talán nem élvezi teljes egészében ezt a hasznot, nem szabad szükkeblőnek lennünk a jövővel szemben.

A munkáslakások előnye szinte kiszámíthatatlanok. Szinte megbecsülhetetlen az az óriási haszon, mely a munkásra egészségi tekintetben háramlik. A szűk, dohos, nedves és piszkos odúk helyett XX. századbeli higiéniaival és kényelemmel berendezett lakáshoz jut. — A régi lakások tudórsorvasztó levegőjében egy-kettőre elfogy a munkás életerejé negyven-ötven éves korában már rokkant. A lakás maga fél élet. Talán nem is komikus azt mondani, hogy az a sötét pesszimizmus, melylyel a munkás a saját sorsát és az egész társadalmat szemléli, jó-részt az ilyen nyomorult lakásvizonyok hatása. A munkásnak odahaza türelmetlen a helyzete. Ránézze az az alacsony odú, — melyben a konyha gőze és a kályha füstje, a gyermekek sírása és a szomszédok perelése egy gomolyagképpen kevereg, nem otthon. Nem csoda, ha tömegesen lepi el a korcsákat, ahol végre is lársaságot, feledést és kedélyességet talál. Az a nagymérvű spekuláció, mely a házak építésénél a kényelmet, tisztaságot és egészséget a maga önző érdekeinek feláldozza, egész meg-gondolatlanul rettenetes merényletet követett el. Az erkölcs és az egész társadalom ellen. Hogy a munkások család élete és erkölcsi annyira demoralizálódtak, — hogy a proletárság oly cinikusan fogja fel az államot és törvényeit, hogy — de hisz ezer példát hozhatnánk fel, melyek mind azt bizonyítják, hogy a baj forrása, a súlyos oka az, hogy hiányzik a békés tűzhely, a tiszta családi otthon, mely mindenkor a polgári erények menedéke, a család tagjainak összetartója, minden békének, jónak és szépnek oltára volt. A munkásházak ezt akarják vissza adni az emberiségnek.

De pénzbelileg is óriási megtakarítást jelent az a 200 korona, melyet heti egy koronánként törleszt a munkás és nyugodt lakást kap.

Hogy pedig mit nyer e munkásházakkal Nagykanizsa városa, azt könnyen elgondolhatjuk. Nyer 200 (mert ennyi lakást terveznek) új adófizelőt, akik nagyobb teherviselőképességgel bírva, közvetlen uton, fokozatosan, kamatosztul visszafizetik a városnak azt az áldozatot, melyet most fordít rájuk. Új vállalatok alapítása, egészséges iparüzemek megnyitása és egész új perspektívák nyílnak meg a város fejlődésében. A kivándorlás minden bizonyítással csökkenni fog, ha ország-szerte létesülnek ily munkásházak. Nem jelszavak, hanem anyagi kötelek köthetnek csak a XX. század emberét a hazai rőghöz. Az a munkás, akinek békés otthona, esetleg háza van Magyarországon, nehezen fog új hazát keresni magának. Ami a gyakorlati kivétel illeti, erősen hisszük, hogy ügyes kezelés mellett mint a lipcei munkásházak, melyeket különben magánspekuláció hozott létre, a kanizsaiak is meg-hozzák az anyagi sikert.

Végül nem szabad elfelejtünk azt a szolgálatot, melyet a munkásházak a

nemzétgazdaságnak és a kultúrának tesznek. Manapság már a szocializmus apostolai is nem a társadalom-gazdasági berendezkedésnek gyökeres, esetleg társadalom útján való átalakítását követelik, hanem a proletárság helyzetének megjavítását és beírják, hogy egy jó munkásvédő törvényben több a szocializmus, mint messzemenő, de most meg nem valószínűsíthető elméletekben. Hogy pedig a munkásházak a proletárság színvonalát mennyire emelik, mily erős egészséges fejlődést biztosítanak számára, hogy a mai társadalom osztályait mennyire közelebb hozzák egymáshoz, és hogy a szociális kérdés békés megoldásának mennyire elégszolgálnak az útját, azt ugyebár, a mondottak után nem is kell újra hangsúlyozni?

Egy elhanyagolt sirról.

Emléket Eichberg Adolfnak.

Írta: egy hálás tanítványa.

A nagykanizsai izraelita temető jóigondozott útjainak azon részén, mely közvetlenül a Gutmann család sírboltjához vezet a baloldalon, — ott találjuk Eichberg Adolf örök nyugvóhelyét. Egy, az elhunyt gyermekei által emelt egyszerű sírkő jelzi azt, míg a sír maga teljesen dísztelen és elhagyatott. Pedig — aki itt alussza örök álmát, — a szó legnemesebb értelmében a közügyet szolgálta; a legjelesebb paedagógusok egyike volt és a tanügyi terén nagy és igazán elévülhetetlen érdemeket szerzett. A nagykanizsai kereskedelmi iskolának ő volt a megalapítója és azt oly magaslatra emelte, hogy hirtve elterjedt az ország messze határain túlra.

Légiókra megy azok száma, akik Eichberg Adolf tudásának bőséges forrásból merítették, szívták magukba az életpályára szükséges ismereteket, az általános műveltség alapanyagát épűgy, mint a becsületes és szívósan kitartó munkásság iránti szeretetet. A nagykanizsai kereskedelmi iskola abiturientiit mindig előszeretettel akviritáltak nagyobb honi gőcöntjaink, de épily szívesen külföldi cégek részére is. Ezek mint boldogultak az életben és számosan közülük a társadalom kimagasló alakjaivá lettek.

Hatalálkozunk némelyikükkel, mindmégannyi mély hálával és szeretettel emlékszük vissza a jóságos, áldottlelkű felejtethetlen mesterre. De midőn e sirnál megállapodva, az itt nyugvó nagy férfiu hantjainak elhanyagolt elárvult állapota oly fájdalmas érzéseket kelt bennünk, — önként fölmerül előtünk a kérdés, hogy — vajjon hol késik a megvő nagy kegyeletűzés tettekben való megnyilatkozása? Hoi marad azok sokasága, kiknek itt hála és kegyeletűzésük beigazolására oly szép alkalmak nyílnak? Midőn elköltözött nagyjaink érdemeit a modern életfelfogás rendszerint emlékkövekkel örökíti meg, miért van éppen nagy mesterünk sírja annak hiányában, kinek pedig oly sokat köszönhetünk?!

Egy lelkes „Eichbergista” (budapesti nagyiparos) a kérdésre minap nagyon találóan megadta a választ. Azt mondja, hogy csakis a nagykanizsaiakat terhelje a mulasztás vádjá. Innét kell a kezdeményezésnek kiindulnia; kell egy központi intézőségnek kialakulnia, mely megboldogult tanítómesterünk emlékét a feledésből kiragadja és élénk agítást fejt ki abban az irányban, hogy az összes tanítványok bevonásával megfelelő alap létesítsék, úgy egy érdemes emlékkő állítására, valamint a sírnak állandó gondozásának biztosítására.

Városunkban a megboldogult jeles pedagógusnak sok tanítványa van, valamint jelentékeny azok száma is, kik reá kegyelettel emlékeznek. Ezekre hárul a kegyeletlen feladat, hogy Eichberg Adolf örök emlékét a szívükbe véstet jeleken kívül látható emlékoszlop is tartsa fenn.

Az Ehrlich-szérum Nagykanizsán.

Megrendelte a közkórház.

Beszélgetés dr. Szabó Zsigmonddal.

Ehrlich levelei és sürgőnye.

— Saját tudósítónktól. —

Az a világraszóló tudományos felfedezés, melyet az emberi haladás jelenleg elő legnagyobb bajnoka, Ehrlich Pál frankfurti orvostanár, a legrettenetesebb földi nyavalyának, a vérbajnak megszüntetésére tett, alig néhány hónap leforgása alatt meghódította az egész földkerekség tudós világát. Azok a disszonáns hangok, melyek a képzeltető legnagyobb földi jótétemény, az Ehrlich-szérum ellen itt-ott jelt adtak magukról, rég elűltek. Ezerszeresen bizonyosodott, hogy azok az eredménytelenségek, melyek e zűrzavaros hangokban kifejezésre jutottak, nem voltak egyebek, mint avatatlan emberek kontár kísérletezései. Emlékeztet még az az interview, melyben dr. Szekeres József, nagykanizsai közkórházi igazgató-főorvos lapunk hasábjainak nyilatkozott a szérumról. Sokan félremagyarázták a fővárosnak akkori tartózkodó magatartását, pedig az nem volt egyéb a hivatása magasiatán álló orvos szükséges mérsékleténél. Most derült ki, hogy a nagykanizsai közkórházban is lesték a pillanatot, mikor szóla-
lának meg a tudós világ korfeussai a csodás szer valódi értékéről, hogy ekkor nyomban megkezdjék nálunk is annak alkalmazását. A legfelsőbb elismerő kritika megjelent, s annak nyomán tegnap már azt közölhetjük, hogy a nagykanizsai közkórház igazgatósága sürgőnyileg rendelte meg Ehrlich tanártól 606-os számú preparátumát. Tehát Nagykanizsán is látni fogjuk az új vérgyógyítás csodálatos eredményeit.

Ebben az ügyben felkereste munkatársunk dr. Szabó Zsigmond kórházi orvost, aki most dr. Szekeres József főorvos vakációja idején, a kórház ügyeinek intézője. Az interview várokozásunkon felől sikerült. Dr. Szabó egész paksaméta írást, levelezést mutatott, melyek a híres szérumra vonatkoznak. Kérdéseinkre mindenekelőtt válaszolt a kórház igazgatóságának a felfedezéssel szemben tanúsított magatartását. Részletes magyarázatát szolgált annak, hogy a főorvos annak idején mért tette emlékeztet passzív jelentőségű kijelentését:

— Azért, ugymond, mert erről szóló beszélgetésünkben dr. Szekeres többször kijelentette, hogy *telklismeretessége nem engedi, hogy elő emberekben kísérletezzünk*. Mindaddig csupán a napi sajtó számolt be a szérum kolosszális eredményeiről. A mi állásfoglalásunk az volt, hogy megvárjuk, míg valamely szaktekintély nyilatkozik a preparátum (értékéről). Ez tegnapelőtti a Pester Lloydban történt meg, hol Neisser borzsolói tanárnak, a világ legelőkelőbb ismert börtöngyászának (syphilis-dolgozójának) értekezése jelent meg. A legkiválóbb szaktekintély tollából származó cikk mindenben megerősíti a napisajtó elragadtatott jelentését.

Munkatársunk kérésére ezután megmutatta dr. Szabó a leveleket, melyeket a hírneves felfedezővel abból a célból váltott, hogy még az említett szaktekintély megnyilatkozása előtt be legyen szerezve a kórház részére az Ehrlich-fata 606. Azt akarták ezzel elérni a kórházi orvosok, hogy amint a kedvező szakvélemények megnyilatkozása megtörtént, rögtön kezdeni lehessen a próbákkal. Először mint magánorvos kezdett levelezni dr. Szabó, de erre az a magánorvosoknak válaszul szolgált sablon-válasz érkezett, hogy forduljon a beteg a szérumkezelés három németországi gyakorlóházhoz, dr. Alt Konrad tanárhoz, dr. Schreiberhez, vagy a közeli dr. Weichselbaum tanárhoz, mert

a preparátumot magánpraxisra nem lehet kiadni. Ekkor a kórház igazgatósága nevében fordult dr. Szabó a frankfurti tanárhoz, ki erre egy előzetesében szinte bájosnak nevezhető levélben válaszolt, mely magyar fordításban szóról szóra így hangzik:

Frankfurt a M. 1910. aug. 1.

Nagyon tisztelt Kolléga ur!

Nagyon kérem, bocsásson meg, hogy amiazt az óriási igénybevétel miatt, mely az utóbbi időben ért, szíves levelére nem volt módomban előbb válaszolni.

Sajnos azonban kérésének, hogy 606-os preparátumból küldjek Önnek, bármennyire is szeretném, ma még nem tehetek eleget. Olyan óriási arányokat öltött ugyanis a preparátumkérés mértéke, hogy a készlet, melyet a Speyerházban állítanak elő, alig elégséges ahhoz, hogy azzal a számos kezelés napi szükségletét fedezhessük. Azt hiszem azonban, hogy lehető lesz, hogy körülbelül 6—8 héten belül a preparátumot az általános orvosi praxisra közre adhatom, úgy hogy a szert akkor a Lucius & Brüning höchsti (a Majnánál) kémiai gyárból lehet majd beszerezni, mint amely gyár annak készítését és terjesztését vállalta.

Legszívesebb üdvözlémet kifejezve vagyok kiváló tisztelettel

P. Ehrlich.

— Tehát várni kellett, folytatná szavait dr. Szabó. De tegnapelőtti megjelent a Lloydban Neisser professzor cikke. Most már semmi kétség nem volt aziránt, hogy a szérum tényleg az, mint aminek hirdették. Megállapodtunk tehát a főorvos ural, hogy sürgőnyileg kérjük most már a preparátumot.

Megmutatta ezután dr. Szabó a sürgöny fogalmazványát, mely így hangzik:

„Professzor Ehrlich Frankfurt a M. Bitte uns das Präparat 606 einzusenden, da wir im Spital sehr interessante Fälle haben. Ausführliches Referat folgt: „Spitaldirection.“ (Magyarul: Ehrlich tanárnak Frankfurtban a Majna mellett. Kérjük, küldje 606-os preparátumát, mert a kórházban nagyon érdekes eseteink vannak. Kimerítő tudósítás megy. A kórházigazgatóság.)

További kérdéseinkre elmondta ezután dr. Szabó, hogy a kanizsai közkórházban egész csomó olyan súlyos beteg van, kikre igazán megváltás lesz a szérum.

— Tíz — tizenkét ilyen betegünk van, kik könyörögnek, hogy alkalmazzuk náluk a szérumbefecskendezést, mert már semmi nem használ nekik. Ezeknél föltétlenül indikált lenne a szérum, ha volna belőle.

— De ki fogja az oltásokat végezni, — kérdezte munkatársunk, — hisz annak módja speciális elsajátítást kíván.

— Az oltási technikát, az egész eljárást legutóbb Budapestén jártamban láttam, felelte dr. Szabó. E tekintetben tehát el vagyunk készülve. Azonban, mielőtt az oltásokat elkezdénők, még egyszer felmegyek a klinikára, hátha azóta újabb alkalmazási módok is gyakorolnók.

E percben lépett be a sürgőnyhordó a rendelő szobába. A bevénnyen nézte meg először dr. Szabó, honnan jött a távirat.

— Frankfurt, szóló jelentőségteljesen, felém fordulva.

Kíváncsi érdeklődéssel ugrottam fel ülőhelyemből, hogy én is olvassam a legnagyobb ember sürgönyét. Csatlódott az érte követő kíváncsiságotam:

„Wegen materiellen Mangel Abgabe vorläufig vollkommen ausgeschlossen — Ehrlich“ (Az anyag hiánya miatt egyelőre teljes lehetetlenség küldeni: Ehrlich.)

De csak egyelőre. Hisz az augusztus 1-én kelt levélben is azt írja a professzor, hogy 6—8 hét belelelik, míg küldök a preparátumból. E eddig azóta csak 5 hét múlt el. Várnunk kell tehát a legmagasabbban csodának Nagykanizsán való feltűnéséért.

(g. i.)

Hirdetmény.

A Milhofer Simon és neje, nagykanizsai lakosok tulajdonát képező s a nagykanizsai 966,974 és 4250 sz. tkjvekben felvett ingatlanok f. hó 5-én délelőtt 10 órakor nyilvános bíról árverésen a nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi hivatalában el fognak adni.

Az érdeklődő vevők tájékoztatásul közhírré tétetik, hogy: a 96. sz. tkjvkben felvett beltelken 2 utcai lakóház áll, melyek bérhozama 1.000 korona. Ezen ingatlanhoz tartozik a telek folytatása képpen a vasuti sínekig elterülő 200 négyszögöl szántó és mintegy 1.200 négyszögöl rét;

kikiáltási ár 6.063 korona.

A 4250 sz. tkjben felvett ingatlanok közt van egy utcai és egy udvari lakóház, melyek összes bérjövődelme 1.100 kor. Ezen beltelken az utcai telek nagy része még béépítetlen és mint külön háztelek is értékesíthető. E komplexumhoz tartozik 1400 négyszögöl kert;

kikiáltási ár 15.194 korona.

Különösen megjegyeztetik, hogy úgy a 96, mint a 4250 sz. tkjvekben foglalt házak üzleti célokra (vegyeskereskedés, vendéglő stb.) is alkalmasak s évek óta ily célra használtattak.

A kolera.

A Duna van megfertőzve.

Pozsony—Győr—Mohács.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Mintegy két napja a koleraokozta rémület megnyugodni látszott. Ugy hittük, hogy Magyarországot mégis csak elkerüli az ázsiai rém. Ma pedig Győrből jelentenek egy esetet, amelyről az orvosok megállapították, hogy *ázsiai kolera*. Ugy látszik, hogy a Duna van megfertőzve, vagy a dunai hajók hurcolják végig a kolerát és fenyegetik a parti városokat. A fővárosban is fordulnak elő esetek, de mindakettő szívészűhűdés és nem kolera volt.

A koleráról a következőket jelentik:

Győr, szept. 3. Pálmai József munkás gyanus körülmények közt megbetegedett. Megállapították, hogy *ázsiai kolerája van*. Minden óvintézkedést megtettek a ragály terjesztése ellen.

Budapest, szept. 3. Két hirtelen halálát kellett ma megdöbbenést. Varga Pál napszámos a Váci uton hirtelen összeesett és meghalt. Nem kolera, hanem szívészűhűdés ölte meg. A Fehérvári uton halva találtak egy drótosítót. Felboncolták és a vizsgálat megállapította, hogy őt is szívészűhűdés ölte meg.

Hirek.

— Áthelyezett szolgabírók. A megye alispánja Farkas Kálmán zalaegerszegi tb. főszolgabíró és dr. Skubics Ödön kesztelyi szolgabíró saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

— Hír Mihailovitch Gézáról. Zalaegerszegről írják lapunknak: Megbízható forrásból közöljük, hogy Mihailovitch Géza százados, kiról a napokban emlékirataira nézve élénken érdekes híreket írtak a lapok, jelenleg is, mint eddig, — szerény visszavonultságban férfias lélekkel viseli a sorát. Sem elbizakodásra, sem kétségbeesésre nincs oka. Azt hisszük, hogy egy kis pihenés után magas műveltségének megfelelő állást talál közéletünkben.

— Tanácsülés. A tegnapi délután tartott tanácsülésnek egyetlen kiemelő dologja az volt, hogy a tanács elrendelte az Arany János-utca csatornázását és kövezését és az erről szóló tervek elkészítésével a mérnöki hivatal bízta meg.

— Megjött a 20 ezer koronás ügy eldöntése. A Zala telefoni tudósítást közlő hétfői számában a legutóbbi törvényhatósági közgyűlésről, hol a 20 ezer koronás Államsegély ügyének elsőfoku

felebbesztését döntötték el. A meggyűlés határozatát ismertettük. Tegnap jött meg ez írásban is, melynek egy-egy példányát megkapta minden egyes városi tisztviselő. Mint halljuk, az egyes tisztviselők részére megállapított segélyösszegeket a város legközelebb kiutálja.

— Esküvő. Ma délelőtt házasságot kötöttek a nagykanizsai állami anyakönyvezető előtt: Badocsányi József kalauz Rathmann Margittal.

— Zalaegerszeg a magyar iparért. Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestülete a napokban tartott rendkívüli közgyűlésén megszavazott minden oly győrdíjatnak, amely legalább 50 munkást foglalkoztat, 3 ezer négyzetöl területű ingyen telket és 15 évi pótdíjmentességet. Megbízta ugyanakkor a közgyűlés a város polgármesterét, hogy Kesztelytől Zalaegerszegig vezetendő helyi érdekű vasutat az előmunkálati engedélyt kérje meg s a kérvényt a városi képviselőtestület tagjaiból alakítandó küldöttség élén nyújtsa át a kereskedelmi miniszternek.

— Gyászrovat. Az elmúlt héten elhunytak Nagykanizsán: Horváth József csizmadia 60 éves, Kaszás József 4 hónapos, Hotz János 55 éves kovács, Drávecz József 3 hónapos, Bolf Jánosné szül. Pukmon Anna 62 éves földművesné, Weber Nándor 57 éves géplakatos, Weisz István 7 hónapos, Friskits István 47 éves nyug. cs. és kir. számvéví altiszt, özv. Papp Mihályné szül. Sorgóczy Anna 85 éves magánzónó és özv. Hauser Vencelné szül. Volf Erzsébet 76 éves magánzónó.

— Meghívó. A gyermeknap rendező bizottsága nevében ismételtén ez uton kérjük Nagykanizsa város urleányait, hogy az egyes bizottságokba leendő beosztásuk végett alulírottak bármelyikénél holnap vasárnap, vagy legkésőbb hétfőn okvetlenül jelentkezni szíveskedjenek, hogy a humánus cél elérésében minél hathatóbban segítségünkre legyenek. Külön meghívókat az idő rövidsége miatt nem áll módunkban kibocsátani. A rendező bizottság nevében: özv. Vidor Samuné, dr. Szekeres Józsefné és Kövesdi Boér Gusztávné. — Itt említjük meg, hogy a gyermeknap élénkségét nagy díszelődés fogja előmozdítani.

— URASÁGI GAZDAASSZONY. Jó főzónó kerestetik azonnali belépésre. — Cím: Boffai Uradalom, u. p. Zalaegerszeg.

— Bucsuzás. Nagykanizsáról való távozáson alkalmából minden egyes jó barátom és ismerősömtől személyesen nem búcsúzhattam, ennél fogva ez uton mondom minden ismerősömnök isten hozzádot és kérem tartanak meg szíves, jó emlékeztetben. Büchler Lipót Államasi állnök.

— **A tárházak házítottajaja.** Névtelen feljelentés alapján lett figyelmeztetés a rendőrség Kengyel István tárházi munkására, kit azzal vádolt meg az ismeretlen feljelentő, hogy hosszu idő óta rendszeresen dézsmálja a tárházi raktárak gabonakészletét. Állandó rendőri figyelés alá került a házi szarka, akit akkor tartóztatott le tegnapelőtt Varga Vendel titkos rendőr, midőn a reggeli felőrai szünetnél néhány kiló gabonával a ruhájában osont be a Sőházban lévő lakása udvarára. A szorgalmas tolvaj úgy üzte ezt a mesterséget, hogy kabátjának belését felül fejtette és naponta négyezer viitt haza gabonát. Úgy látszik azonban, hogy letartóztatáskor már tudott az ellene készülő veszedelemtől, mert lakásán a rendőrök csak nagyon kis mennyiségben találtak gabonát. A rendőrség most azt nyomozza, hogy kiknél értékesíthette, vagy hol rejtette el Kengyel a sok lopott buzát, rozst. A tolvajt három napig a rendőrség zárkájában őrizték, ma azonban szabadon bocsátották. Bűnügyének iratai már az ügyészségnél vannak.

— **A kalotaszegi kiállításán** (polgári leányiskolában) tegnap a következők rendelkeztek: Stern Mórné, Singer J. né, Sándor István, Gregus Pál. Holnap vasárnap utolsó nap nyitva.

— **Eleven kísértetek egy új házban.** Pusofszy Sándor nagykanizsai borbély a nyáron házat épített a Kisfaludy utcában. Az építéssel Palkó Péter kiskánizsai építőmestert bízta meg, ki a teljesen kész házat tegnapelőtt adta át tulajdonosának. Pusofszy a házra járó költségeket nyomban, az utolsó fillérig kifizette Palkónak. Tegnap este, amint új házához ment, hogy azt megnézzze, mindjárt a kapunál nagy meglepetés érie. Az, hogy egyáltalában nem volt kapu. A kovácsolt vaskapu eltűnt a helyéről. Amint beljebb került, a tornácra, akkor látta, hogy az összes ajtók a falakhoz vannak támasztva, mert minden zár, kilincs és az egész vasalás hiányzik azokról. Még beljebb látta, hogy az ablaküvegek is eltűntek. Mintha valami varázslat működött volna. A kísérteties házból nyomban az építőmesterhez rohant, aki aztán rá is jött a boszorkonyás nyitására. Palkónak valami pénzbeli differenciái voltak Kohn Samu lakatossal és Melzer Jakab üveggel, akiknél az épülő ház felszerelésére megrendeléseket tett, amelyeket — úgy látszik — elfelejtett megfizetni. Ezért a mesterek se szó, se beszéd, nekimentek az épülő háznak és minden, amit több hélig készítettek, pár óra alatt leszerelték és elvitték. Pusofszy a rendőrséghez fordult, ahol a különös ügy szereplőit már ki is hallgatták és az iratokat rövidesen átteszik az ügyészséghez.

— **Német, francia, angol nyelvű kurzusok.** Berger Gizella okleveles német, francia, angol nyelvtanítónő tisztelettel közli, hogy szeptember 1-én ismét megkezdte működését. Kéri, hogy az óra beosztására jó tekintetből a tanulni szándékozók szíveskedjenek már most jelentkezni a Király-utca 23. szám alatt lévő lakásán.

— **Aki tudja, hogy manapság nem kell már bosszankodni** amiatt, hogy a padlóra kent fénymáz lassan szárad, ragad, vagy elkopik, az csak a hatóságilag védjegyzett valódi Eisenstädter-féle Eglasine padlófénymáz használja, amely három óra alatt megszárad és a padlónak utánozhatatlanul szép, évekig tartó fényt kölcsönöz. Az Eglasine padlófénymáz minden nagyobb festék és fúszkereskedésben kapható. Egyedüli gyáros: Eisenstädter Testvérek fénymázgyára Bécs, IV. 1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol és minden dobozon látható.

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképezést, a legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek Bécs, I. Tuchlauben 9. cs. és kir. udv. szállító 1854. óra fenálló fényképezési eszközök, különlegességek áruházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

Színház és művészetek.

(—) **A bilincsek.** Ma és holnap este a Bilincsek c. dráma, Reichenberg Hermannnak világhírű színműve kerül színre. A darab a fővárosi színházak műsorán eddig még nem szerepelt, Kőlozsvárt volt a bemutatója. — A dráma bejárta Európa valamennyi színpadát és mindenütt rendkívüli hatást tett nemcsak mélyen megrázó külső, szcenikai hatásával, hanem művészi finomságaival, melyek hosszú életet biztosítanak neki úgy a fővárosi mint a magyar vidéki színpadokon. A ma esti előadásban az új társulat jeles drámai személyzete mutatkozik be.

(—) **Jutalomdíjak a színházi kar-személyzetnek.** Balla Kálmán szízigazgató a múlt évben épp Kaposváron olyan újítást léptetett életbe, mely követésre méltó például szolgálhatna az összes magyar szízigazgatóknak. Díjakat tűzött ki a kar-személyzet azon tagjainak jutalmazására, akik az év folyamán legtöbbet adnak a színpadi külső megjelenésre, legtöbbet áldoznak színpadi jelmezre. Ennek a reformnak tegnap telt le az első esztendeje. Balla Kálmán igazgató tegnap délelőtti társulati gyűlést hívott össze, melyen a díjakat kiosztotta. A női karból ötten, ellenben a férfi karból csak ketten kaptak 50–50 korona jutalmat az igazgatótól meleg elismerő szavak kíséretében, míg a nyolcadik díjat Jászay Böske sugónőnek ajándékozta az igazgató, aki odaadó munkásságával méltán részesült erre a nem remélt kitüntetésre. Az ünnepélyes aktus után Balla igazgató megköszönte a társulat lefolyt évi működését és fokozott munkakedvre buzdítva őket a jövő évre is kitűzte ugyanezeket a díjakat.

Táviratok.

A király Budapestre megy:

Budapest, szeptember 3. Beavatott körökben az a jól értesült forrásból származó hír terjedt el, hogy a király szeptember 10-ig marad Ischben, onnan rövid tartózkodásra Bécsbe utazik, honnan október elején Budapestre utazik. Vele megy Ferenc Ferdinánd trónörökös is. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy az első minisztertanács szeptember 20-án lesz, amikor is a király pesti tartózkodásának programját fogják megbeszélni. Ugyanakkor töltik be a még betöltetlen államtitkári és egyéb állásokat is.

Léghajózó tisztek.

Abony, szept. 3. A község felett gyönyörű léghajó szállt át, majd a házak mellett réten leereszkedett. A léghajó Potsdamból röpült, az erős szélben az utat nagyon rövid idő alatt tette meg. Katonatisztek voltak az utasai, akik a léghajót vonatra rakták és így tértek vissza kiinduló helyükre.

Halálos kardpárbaj.

Grác, szept. 3. Tegnap délután a város egyik vívótermében halálos kimeneteli párbaj folyt le. A párbajt Fráter János banktisztviselő és Lang József gyártulajdonos vívák. Az előbbi oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány óra múlva meghalt.

A gyilkoló villám.

Trencsén, szept. 3. A városban nagy vihar vonult keresztül, mennydörgéssel és villámlással. A villám egy az országúton haladó automobilba vágott, azt izzé porrá zúzta, a bennülő Horváth Géza sofőrt pedig azonnal megölte.

Az átlósuti dinamitmerénylet.

Budapest, szept. 3. A tegnap történt dinamitmerénylet dolgában a vizsgálat egyre halad. Megállapították, hogy a merénylet nem tréfa műve volt, hanem komoly szándékból történt. A merénylet a 16-os számú gyorsvonatnak szólt, de a 2314-es tehervonat előbb ment el, mint a gyorsvonat és azáltal, hogy a merénylet az a gyorsvonattal összetévesztették, meghiusult a merénylet. A színhelyen több bűnjelét, többek közt egy összetépett női kendőt is találtak.

Letartóztatott szocialista vezér.

Losonc, szeptember 3. A rendőrség letartóztatta Zuber Ferencet, a vasúti szakszervezet főnökét, mert a szakszervezet pénztárából mintegy 3 ezer koronát elcsikkasztott.

A polgármester egyezkedik.

Bécs, szeptember 3. Neumayer bécsi alpolgármester ellen egy Est Teréz nevű asszony pert indított, egy állítólag tőle elutalajdonított rendkívül értékes gyűrű és 2460 korona visszaadásáért. A polgármester a tegnapi kitűzött tárgyalás előtt az asszonnyal klgyezett.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Irt: Rovenszky Árpád.

Cserey Ilona letette a tollat. Mikor fáradi pillantással, tűnődve maga elé bámult, észrevette az újján a gyémántgyöves smaragdgyűrűt, a halott egyetlen emlékeit, nézte, forgatta, majd bűnbánóan ajkaihoz emelte és elkezdett keservesen zokogni.

XVIII.

Egy hét múlt el a mindkettőjükre nézve kínosan végződött párbeszéd után.

Cserey Ilona fájdalmasan tapasztalta, hogy Szalánczy Ákos azon emlékezetes délután óta teljesen megváltozott.

Észrevette, hogy valahányszor összekezdte vele, a régi udvariasság mögé rejtőzött komolyságot mindannyiszor bizonyos indulatok, majdnem dühöngésig fokozott kedélyállapot váltott fel, melyet csak nagy nehezen tudott féken tartani a művelt ember önuralma, mely mindenkor alárendelmi tuja a szenvedélyeket.

Azóta ugyan többször találkoztak, s habár Cserey Ilona minden lehető alkalmat megragadott, hogy a köztük kiélekedett ellentéteket lompítsa; addig a fiatal orvos részéről az érintkezés inkább ridegnek, megközelíthetetlennek volt mondható, mint udvariasnak, vagy barátságosnak.

Cserey Ilona ilyenkor valami megnevezhetetlen fájdalommal nézett rá, de az életkedvet veszített fiatalember semmikép sem engedte a leányt a lelkéhez közelebb férközni. Ez nagyon bántotta Cserey Ilonát, de nem tudott ellene tenni.

Nyolc napra rá Cserey Ilona a többi tüdővésztes beteggel együtt épen a zongoraterem ablakai alatt ült és élvezte az ősze esti levegőt.

Gyönyörű nyári este volt. Az egész vidékre titokzatos csend borult, s a sötét lombok közül csak a pihegőre tért madarak álmos csicseregése hallatszott ki. A levegőben láthatatlan és bódító virágillat uszított, s a melegséget a közeli havasok holdvilágában csillamló hőmérséklet sem tudták lehűteni.

A szegény tüdővésztes betegek szóltanul, elmerengve bámultak bele a néma éjszakába, s a csendes hangtalanság oly ünnepélyes volt körülöttük, hogy igazán szent-ségi éresem tartották, hogy valami közönséges beszélgetéssel zavarják meg a természet leigázóan fenséges némaságát.

A halotti csendben váratlanul megszólalt a zongorateremben a hangszer...

Eleinte csak néhány lágy, leheletszerű fulam rezgett át a levegőben, mintha az esti szellő indult volna el megszokott útjára a lombok között, hogy sorba csókolja az álmos virágok mézzel telt kelyheit. Aztán lassan-lassan valami csodaszép, soha nem hallott melódia tört elő a játékos ujjai alól. Majd erősebben és erősebben jaidultak fel a hurok, míg aztán egyszerre a vihar tombolásánál is fékevesztettebb zugtak bele a csendes éjszakába.

Aztán újra elhaló, fájdalmas panasz következett.

Ilyen játékok, ilyen káprázatos harmóniát még senkinek sem hallott. A játékos lelke sirt bele a holdvilágos éjszakába és a szíve panaszkodott gyógyíthatatlan kínjairól.

— Szalánczy doktor játszik odabent, — suttogta az egyik tüdővésztes beteg a másikkal odafordulva, aki szintén áhítattal leste a varázshangokat.

— Ha az orvosnak eszébe jut, néha órákon át is képes így játszani, s úgy látszik, hogy maga is gyönyörűséget talál játékában. Amit ő játszik, az uem dal, — hanem egy csodaszép fantázia, — amely semmiféle hangszerre leteve nincsen... ez a lelkéből fakad... hallgassák csak... jegyezte meg egy másik beteg műértőleg.

A panaszos hangok hallatára beleszólt a társalgásba egy harmadik tüdővésztes is: — Szalánczy doktornak valami bánata lehet.

— Miért? — kezdte az első kíváncsián. — Mert csak az képes így játszani, akinek valami kínzó fájdalma van. Az örömmek a dala nem olyan megkapó, mint a bánaté... Meglehet, hogy szerelmi csalódás keseríti a lelkét...

— On tud valamit... — Semmit sem tudok... csak azt látom, hogy egy idő óta nagyon megváltozott.

— Tényleg... — Mikor hozzánk jött olyan vigkedélyű volt, most ellenben magába zárkózott, barátságatlan... (Folyt. köv.)

Kaufmann Mór

uriszabó
Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Rák ház).
Dua választék a legfinomabb szövete-
tekből. Gondos és izéess kidolgozás.
Szolid, jutányos árak!

PRITZELACK

A legjobb padlófénymáz.

Tartós! Elegáns! Kiadós!

Használatban legolcsóbb.

A tudományos folyóiratokban egészségi szempontokból igen el-
ismerőleg nyilatkoznak e fénymázról.

Raktár Nagykanizsán: Neu és Klein és Fialovits Lajosnál.

Fatermelő Részvénytársaság, Budapest Mechanikai Hordógyár Brod (Slavonia)

Szállít mindennemű tölgyfahordót ki-
tűnő minőségben, mérsékelt áron!

Ájánlatokkal szívesen szolgálunk:

Fatermelő Részvénytársaság

Központi iroda: BUDAPEST, Nádor-utca 19.
Gyártelep: BROD, (Slavonia).

Első kanizsai szörme megóvó intézet Eötvös-tér 9.

Mely által okozott károk ellen mindenki biztosítva van, ki a szörme és
egyéb téli ruháit gondozás végett hozzám adja. nálam a lelkiismeretes
kezelésen kívül a tárgyak tűz és betörés ellen is biztosítva vannak.
Szűcsmunkákat bármiféle kivételben a legújabb divat szerint, javítást és
átalakítást olcsón és pontosan eszközölök.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve
4039 kiváló tisztelettel

ROBINSOHN GYULA szűcsmester.

Tankönyvek

Iskolakönyvek

Iskolai füzetek

Rajzszerkek

minden iskola részére a
legjobban kapható

FISCHEL FÜLÖP FIA

könyv- és papírkereskedésében Nagykanizsán.

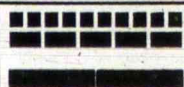
Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ véd-
jeggyel!

Nyári mulatságokra

Lampionok

és

kertdiszítések

kaphatók a

ZALA

nyomda r.-t.-nél

Nagykanizsán.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó,
20.000 gyümölcs- és szállózúzó,
300 hydraulikus sajtó
bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó 1200 zúzó.

Csaltonos bizonyítékra ezen gyárlá-
nyok töltendő jószágának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. ÉS T^{SA}

mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz

BÉCS II., TABORSTRASSE 71.

Kitűntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

Kápolnák és vállalatirányítók keresetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

Iskolakönyvek

tartós bekötését olcsó árak mellett vállalja a

Zala nyomda részv. társ. könyvkötészete.

Eladó ház.

Arany János-utca 11. sz.
ház elköltözködés miatt
azonnal eladó.
Bővebbet a tulajdonosnál
ugyanott.

Sziveskedjék a címre figyelni!!!

AMERIKA

Indulás Havre-ből minden szombat és Wien-
ből minden kedden. — Utazási jegyek a
francia vonalon át amerikai vasúti jegyek
minden állomásra eredeti árak mellett.
Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve
csak a **Französische Linie** útján
Wien, IV. Wiedener Gürtel 12. sz. (a
déli és államvasutak átellenében.)

Sziveskedjék a címre figyelni!!!

Sarokház

Gyár-utca-Hajcsár-ut
szép kerttel ELADÓ, eset-
leg ugyanott 2 kétszobás
lakás mellékhelyiséggel
együtt november 1-re kiadó.
Bővebbet a kiadóban.

ZALA Hirlapkiadó és Nyomda R.-T.

Nyomdai műintézet Vonalozó intézet.
Könyvkötészet. = Nagykanizsa. Üzleti könyv gyár.

ZALA politikai napilap kiadóhivatala.

Legjobban be-
rendezett

könyvkötésze-
tünkben

könyvtári kötéseket, díszkötéseket, naplókötéseket, iskolai köteteket, aranyozásokat a legjobb és a legfeszettebb kiállításban olcsó árak mellett készítünk.

Készül

Mindenféle kereskedelmi, pénzügyi, közgazdasági, egyházi, iskolai nyomtatvány. — Árjegyzékek, művek, meghívók, eljegyzési és esketési értesítések, gyászjelentések, névjegyek, falragaszok, körlevelek és mindenféle izléses kiállítású reklám nyomtatványok.

Nyomdai iroda:

Kiadóhivatal:

Szerkesztőség:

Kazinczy-d.

3.

Melcer-féle ház.

Telefon: 78.

Gyárt: Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyzőkönyveket és naplókat, zsebkönyveket,

iskolai írófüzeteket, rajzfüzeteket, rajztömböket, vázlatkönyveket, mintazacskókat, zsákcédulákat, bevásárlási könyveket, dobozokat, naptárakat, papírzacskókat.

— Áraink a legjutányosabbak! —

Nincs többé buza üszög a
NUMA DUPUY & CO

»Magcsáva« használatával.

27 év óta nagy eredménnyel használják buza üszög ellen, továbbá korom- és porbuzog ellen kukorica, árpa, zab és burgonyáknál stb.
— Egy csomag 2 métermázsza vetőmághoz 50 fillér, egy métermázsához 26 fillér.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI. 1. Windmühlgasse 4. b.

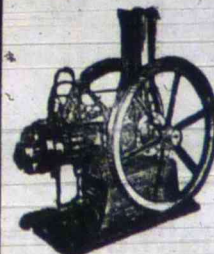
Raphaél Nagykanizsán:

Rosenfeld A. fia, Strém és Klein, Körös, Géza, Armuth Nátán, Schwarz és Tauber.

Csáktornán:

Graner testvérek, Strahla testvérek, Mraz testvérek.

CLIMAX
nyersolaj-motorok
és lokomobilok

legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély! se pénzügyi ellenőrzés. Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
Budapest, Wien, Hamburg.
MOTORYÁR

WIEN, XIX/6, Neuligengasse 11. (Károlyi utca)
Magyarországi mintareklám és iroda:
Budapest, V. ker. Szabadság-tér 17. (Törsén-palota).

Tehénárverési hirdetmény!

A hegylalusi gazdaság ezennel közhírré teszi, hogy többázorosan kitüntetett, jól tejlő, erős csontú, törzskönyvezett

bern-simmenthali

fajta tehénzetet (cca. 50 darab tehén és 26 darab üszög) nemkülönben cca. 50 darab vasmegegyi fajta tehénét 1. évi szeptember hó 18-án délelőtti 9 órakor a gazdasághoz tartozó Rózsa majorban önkéntes árverésen, készpénzfizetés mellett eladára bocsátja.

Kocsik előzetes bejelentésre a hegylalusi állomáson rendelkezésre fognak állni.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a

Hegylalusi gazdaság, Vasmegegye.

Hirdetmény.

SURD község KORCSMA, BOLT és MÉSÁRSZÉK helyisége folyó évi szeptember hó 5-én délelőtti 10 órakor Surdon tartandó árverésen 1911. év január 1-től 3 évre haszonbérbe adatik.

Kiküldési ár 650 korona. Bántépénz 10 %.

Egyéb feltételek a surdi közigazgatásnál megtudhatók.

Surd, 1910. augusztus 29.

4222

(Olvashatatlan aláírás) közigazg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

szakszervezetek által közzétett és szerkesztett közértesítő. — Készítők megismerik az országban és külföldön élő magyarok helyzetét és a szerkesztőség.

megjelenik és szilárdulást nyújt a szerkesztőségnek és a kiadóhivatalnak.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRÁK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székhelyre:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.30 K.
Negyedévre 3.50 "	Negyedévre 4.50 "
Félévre 7. — "	Félévre 9. — "
Égész évre 14. — "	Égész évre 18. — "

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, hallás, kíméletesség és megkülönböztetés a szerkesztőség körében.

Eljegyzési és esküvői hirdetések díja 5 korona. Képfelrakás díja 6 kor.

XXXVII. évf. 196. szám.

Nagykanizsa, kedd, 1910. szeptember 6.

Kiadóhivatal: Zala Hirtapkiadó és Nyomda Rt.

A huskérdés.

Nagykanizsa, szeptember 5.

(x) Ez az elcsépeletnek látszó téma még sokáig nem fog lekerülni a napirendről, addig nem, míg ez az elsőrangú gyomorkérdés radikális, a néptömegeket kielégítő megoldást nem talál. Néhány hét óta már azt lehetett remélni, hogy a bécsi közsegélytanács kezdeményező lépése folytán az osztrák kormány a husdrágaság elleni intézkedéseket megfogja tenni, melyeknek majd mi, magyar husfogasztók is élveznénk ha znát.

Vége valami jó is, amit az osztrákoknak köszönhetünk volna.

Az osztrák minisztertanács foglalkozott is a kérdéssel, három napig tanácskozott. És mi lett a nagy tanácskozmány eredménye?

— Az egyik az, hogy hivatalosan konstátálták, hogy a monarchiában tényleg marha- és husinség uralkodik, a másik, talán még fontosabb eredménye a tanácskozásnak pedig az agráriusok dogmájának megtörése, mely szerint a monarchiába élő marhát sehonnan behozni nem szabad.

Sajnos azonban, hogy épen az utolsó, fontos eredmény csak oly klauzulákkal körülvett határozatnak a következménye, mely annak gyakorlati értékét megint semmivé teszi. A husdrágaság tudvalevőleg nem új keletű, hanem szerencsétlen következménye annak a károsnak, egyoldalú kereskedelmi politikának, mely az élő állatok behozatálát megtiltotta, takarmánylélek behozatálát megnehezítette, viszont marhakeviteltünk a legkülönösebb tarifakedvezményekkel elősegítette. E szerencsétlen politikának nem is lehetett más következménye, mint a hus árának folytonos emelkedése és az a szatirszamba menő anomália, hogy például Németországban az elsőrendű magyar hizott marhának a husát olcsóbban mérik ki, mint

nálunk a sovány, kivitelre már nem oly alkalmas marhának a husát

Mi azonban tehetetlenek voltunk a népet mindinkább súlyosan nyomó drágasággal szemben és csak mikor ez oly elviselhetetlen lett, hogy az osztrák jobb módú és intelligensebb polgárság fölzdult ellene, tünt föl kis reménysugár a mi egünkön is, hogy most már gátat vetnek a folytonos élelmiszer-áremelkedésnek. Mert már nálunk, Magyarországon a hivatalos körök nem törődnek a kérdéssel; tudjuk tapasztalatból, hogy Ausztriában, ha a kormány valamit határoz, ami Magyarországot is érinti, ezt minálunk is hamar megcsinálják.

De csalódtunk. Keservesen csalódtunk, mert mindaz, amit az osztrák minisztertanács a husdrágaság csökkentése érdekében határozott, gyakorlatilag értéktelen. Elhatározták, hogy minden előkészületet megteszünk, hogy Romániából, mely országgal kötött kereskedelmi szerződés már szeptember elsején életbe lép, a szerződésben megállapított husmennyiség — vágott állatok — tényleg be is hozassék.

Ugyanez határozatott el Szerbiára nézve még pedig legkésőbb október elsejétől kezdve, esetleg még a szerb kereskedelmi szerződésnek ratifikálása előtt is. Ez intézkedés azonban nagyon problematikus, mert ma Romániában magában — szakértői jelentések szerint az állattenyésztés annyira hanyatlott, hogy Románia egyelőre még a szerződésben biztosított husmennyiséget sem lesz képes kivinni. A szerb vágott állatok szállításával tett eddigi tapasztalatok sem olyanok, hogy a helyzet lényeges javulását ez által remélni lehetne.

De élő állatok behozatalának engedélyezését is elhatározták csak, hogy nem akárhonnan, nem is oly szomszédságokból, melyekben az

állattenyésztés elég intenzív és melyekből a szállítás is gyorsan és olcsón lehetséges, hanem Olaszországból, Franciaországból és Hollandiából! Franciaországban ma épp oly husdrágaság uralkodik, akárcsak nálunk. Hollandiából pedig a szállítás Németországon keresztül nemcsak megdrágítaná a husárát, de még kérdéses, nem jobban értékesíthetik-e a holland gazdák állataikat Németország piacain? Olaszország pedig eddig inkább a minarchiából vitt be marhát. Így tehát utópia volna a fől sorolt országokból való állapotbehozattól a husárak csökkenését várni. Ez a miniszteri határozat nem is más, mint ámitás, mely szerint a néppel, a fogyasztó polgársággal akarja elhárítani, hogy érdekeit az agráriusokkal szemben is megvédi. A husprobléma ma olyan, hogy úgy sem oldható meg máról holnapra. De mégis hozzá kell logni alapos szánáláshoz, melyhez nem vezet más út, mint az országhatárnak megnyitása minden állattenyésztő állammal szemben, tarifakedvezmény a kigazdák részére szükséges takarmányfélékre és legelők teremtetése, mely nélkül intenzív és jövedelmező állattenyésztés el sem képzelhető.

A husdrágaság elleni erős védekezés szükségét mi sem mutatja jobban, mint a mai nap. E hó elsején lépett életbe román kereskedelmi szerződés, amelynek értelmében — igaz, hogy csak az ország keleti felében — a behozatal révén elegendő hus áll rendelkezésre. Tehát, a husáraknak ie kellene szállni. És mert le kellene szállni, tehát emelkedik. E napokban a fővárosban és a vidéken egyszerre 20–30 százalékkal emelkedtek a husárak. A mészárosok és husnagykereskedők megmutatják, hogy mégis ők az urak. A fogyasztók pedig kérdezhetik: meddig még?

Tanoncotthon Nagykanizsán.

Egy nagykanizsai iparos tervel.

A jövő iparos nemzedék nevelése.

— Saját tudósítónktól. —

Az ipartestület ma, hétfőn este ünnepi megfennállásának 25 éves jubileumát. A huszonöt év múltó megünnepléseképpen egy nagyon fontos indítványt terjesztettek elő az ünnepi közgyűlésen. Az indítvány benyújtója: Rosenfeld Miksa cipész, aki már pár nappal a gyűlés előtt röpiratban fordult az Ipartestület előjáróságához, hogy indítványára felhívja a figyelmet. Ez az indítvány pedig azt a messzemenő tervet akarja megvalósítani, hogy létesítsünk tanoncotthont Nagykanizsán.

Vajon szükség van-e tanoncotthonra? Habozás nélkül ráfelelhetünk: igen. Gondolatkörünk tipikus alakja a vásott szuszterinas, akinek csinytevésén nevet az ember és nem gondolja meg, hogy mennyi felegyeztetlenség, elmaradottság van a szegény mas sorában. Ha a fiunk nem akar tanulni, azt mondjuk neki: „Inasnak adlak”, mintha az inassors valami keserves állapot volna, ami bizony ma már csak részben igaz, arról majd lesz a tanoncotthon.

Hát kérem, ez egy gyönyörű, világos, tágas helyiség, ahol szép glédában vannak felállítva a fehér, tiszta ágyak, ahová szurkos, kis inasok, ha fáradtan megtérnek a munkából, miután persze megmosdottak, szépen lefeksznek és nyugodtan alszanak. A levegő tiszta, nem úgy mint a mesternél, ahol a műhelynek poros levegőjét kell szívni egész éjjel. Nagy csönd van, nem úgy mint otthon, ahol gyakran 11 óráig zörögnek, mozognak a házbellek. Aztán meg jó kosztot kapnának a tanoncok, meg jó felügyeletet is. Ezt ugyan a legtöbben nem igen köszönik meg, t. kintve, hogy így vége lenne a régi aranybadságnak, hogy nem mehetnének vacsora után, vasárnapra, oly szabadon mint annak előtte saját céljaik irányában. De annál többet köszön nekik a társadalom többi tagja, meg a rend, az illem, az erkölcs és ezek is számítnak csak még valamit. Aztán kérem, a tuberkolózis! Azt nem lehet elvitatni, hogy a műhely rossz levegője mennyire nyírálja a tanoncok gyenge, fejlődő tüdejét. Itt a tanoncotthonban pedig természetesen jó, friss levegő lesz. Ez pedig legjobb orvosság a fiatalágot pusztító ama rém ellen.

A mesterek sem panaszkodhatnak a tanoncotthon ellen. Fizetnének valami csekélységet: Teszem fel, 20 koronát egy hó-

A gyakorlat emberei gyakorlati Kisérletek

alaján bizonyítják, hogy a kőhányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját körében ezen szakszervezeteket tartalmazó ismeretanyagot áránjától, melyeket kőhányai kőhányai

BUDAPEST-KŐHANYAI TRÁGYAKÖZVETŐTÁRSASÁG, Budapest, II. kerület, 11. sz. utca.

!!! Sajnos figyelembe: Minden hirdetéshez új szakszervezet van mellékelve !!!

Az Önök által szállított sertéstrágyával melyet repülőgéppel hoztunk, rendkívül meg voltam elégedve, mivel halála eredménye volt. A sertéstrágyával trágyázott földjemen a repátermes növények a trágyázást költözköztetted, hanem még erősebb is bizonyult. Miller Adolf nagybecsű, Kőhányai.

A sertéstrágya értéke a növények meg erősítése, hogy a gyakorlati kísérletek eredményeivel egyetértek, így annak legelőteljes megelégedését fejezi ki, a mi természetesen a kőhányai kőhányai Trágyaközvetítő Társaság részéről is elvárható. Kőhányai.

napra. Ezért aztán nem kellene sem kosztot, sem fekvőhelyet adni az inasnak. — Igaz, igénybe veszik a tanoncot a munka-
idő után is. Hát, ezt is lehetne. Ha — mondjuk — vásárra menne a mester, akkor bejelenti ezt a tanoncotthon felügyelőjének és elviszi a fiút. Azután itt vannak a lelencek. Érettük a szombathelyi lelenckház, ha jól tudom fizet 10—12 koronát a mesternek. Nem volna könnyű ehhez a hiányzó 8—10 koronát hozzátenni, miáltal minden terhet levezz a mester magáról.

A tanoncotthon helyiségét a legalkalmasabb a mostani gimnázium volna. Persze ezt a nagyjelentőségű intézményt nem lehet máról holnapra megcsinálni. Ehhez idő kell és pénz. Az első, az Kanizsán bőven van. Hogy pedig a második is meglesz-e, az nagy kérdés. Én szívből kívánom, hogy ismerje fel mindenki ennek az indítványnak humanus voltát, lássa be annak a nagy jelentőségét, hogy mi az, ha gondos felügyeletben részesülnek a tanoncok és így derék, felvilágosult iparosok válnak belőlük. Vegye támogatásába az Ipartestület ez indítványát, csináljanak neki propagandát városzerte és az államsegély sem fog sokáig várni magára. Ezáltal az újabb időben annyira rosszabbul tanonckérdés is rendezetné és megjavulna, tehát a mestereknek is érdeke, hogy a terv minél előbb megvalósulást nyerjen.

A kolera.

Megszűnt a veszedelem.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A kolera fenyegető veszélye, úgy látszik, megszűnt Magyarországon, mind a mai napig koleraeset a pozsonyin kívül nem fordult elő. Ha ehhez vesszük, hogy az idő kezd hűvösebb lenni, bizvást remélhetjük, hogy elkerül bennünket az ázsiai járvány. De azért helyén való az óvatosság, mert pl. az 1892-iki járvány is csak szeptember 16-án kezdődött, és mert az őszi, erős időszak nem kevésbé alkalmas a kolerára, mint a nyári kánikula.

A koleráról ma a következő jelentést vettük:

Debrecen, szeptember 5. A Máriapócsról jövő zarandokokról az a hír terjedt el, hogy közülük több kolera eset fordult elő. Ezt ma a hatóság hivatalosan megcáfolja.

Viharok mindenfelé.

A pusztuló Krassószörény.

Lezuhanat segítővonalat.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Egész Magyarországon mindenfelé esőzések és viharok vannak. Pár napja szakadatlanul következnek egymásután a zivatarok és felhőszakadások. Tegnap Krassószörény megyét érte ismét az árvíz csapása, ugyanazt a megyét, melyet tavaszszal hasonló szerencsétlenség sújtott. Orsova környékén valóságos bibliai özönvíz volt. Rétek, mezők kerültek víz alá, számos ember a vízbe fullt, elsodort házak roncsai, úszó fák, úszó hullák jelzik a pusztulást. A vasúti közlekedés egy jó nagy vonalon teljesen szünetel, egy segítő mozdony és egy vasúti kocsi a megrongált töltésről lezuhanat; a rajtúlok a vízbe fulltak.

A viharokról a következőket jelentik nekünk:

Temesvár, szeptember 5. Orsován és környékén óriási felhőszakadás volt, mely hosszabb ideig tartott. A város egy része és főleg környéke árvíz alatt van. A lakosság egész éjjel talpon volt, hogy a szükség esetén segítséget megvehessen. A város környékén a megáradt patakok tövéstől csúszdák ki a fákat, a telefon- és távír

póznák is, úgy hogy a telefon és távíró összeköttetés Orsovával és környékével megszakadt. Az egész Cserna völgye víz alatt van. A szennyes árban kitépett fák, állati és emberi hullák usznak. 12 ember a vízbe fullt. Az orsói vasúti állomáson lévő telepház egészen a víz alá került. A vasúti töltést az orkán és a víz ár több helyen formálisan elsodorta. A vasúti igazgatóság kijelentette, hogy hetek munkája lesz a közlekedés helyreállítása. **Túr-Szeverin és Palánka** közt az egész vidék víz alatt áll, csak a töltés áll ki a vízből. Túr-Szeverinből egy mozdonyt indítottak a mentésre szoruló segítségére, a mozdony azonban a megrongált sinen kisiklott és a hozzákapszólt vagonnal együtt a töltés mellett hullámzó árba fordult. A vasúti kocsiban ülő öt ember a vízbe fullt. A magyar államvasutak igazgatósága ma hivatalosan jelenti, hogy Karánsebes és Orsóra közt a vasúti közlekedés megszakadt.

Versec, szept. 5. A városban nagy vihar vonult keresztül villámlással és mennydörgéssel.

Fogarás, szept. 5. Négy nap óta állandó az eső. Az Ott kiöntéssel fenyeget.

4 legfinomabb
kávéfaj keveréke a
Kardinal pörkölt kávé
1/4 kg. K 1.10
naponta friss pörkölés.
Schwarz és Tauber cégnél.

Hírek.

— **Tanfelügyelői látogatás.** *Ruzsicska* Kálmán dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő, szept. 5-én a déli vonattal Nagykanizsára jött és az állami elemi iskola mind a három körzetének igazgatóival értekezletet tartott. Meglátogatta a síjód-tanfolyamot is, és nagy elragadtatással szölt az ott tapasztalt, a népoktatás jövő irányát hatálmason jelző dolgokról. Örömmel hallotta a tanfolyam vezetőjétől, *Sinkó Pál*, budapesti műegyetemi magántanártól. Nagykanizsa városának szép áldozatkészségét, mellyel a tanfolyamot támogatja s a véletlenül éppen a tanfolyami munka megtekintésére odaérkezett *Vécsey Zsigmond* polgármester előtti a tanítást segítő haladás érdekében hozott eme szép áldozatkészségért elismerését és köszönetét fejezte ki. A kir. tanfelügyelő megígérte, hogy legközelebb ismét meglátogatja a tanfolyamot.

— **Fehér kabaré a gyermeknapon.** Lankadatlan buzgósággal dolgoznak a ligahölgyek a holnaputáni gyermeknap minél sikeresebbé tétele érdekében. Miután az elmúlt napok legnagyobb munkája, a jótehető cél érdekében közreműködésüket felajánlott hölgyeknek az egyes bizottságokba való beosztása körülbelül véget ért, a bizottságok vezetői tagjai ma délelőtti gyűlést tartottak a városház kis tanács-termében, hol azt a tervüket beszélték meg, hogy *Kövessy Albert* szinigazgatót megkérk, hogy a gyermeknap estéjén valami bűnügyi jellegű előadást rendeztesen társulataival. A bizottsági tagok abban állapodtak meg, hogy „*Fehér kabaré*” rendezésére kéri fel a szinigazgatót, kihez nyomban hölgybizottság indult utnak, hogy neki ezt a kérelmet előterjeszék. *Kövessy* direktor a legnagyobb előzékenységgel fogadta a deputáció tagjait és humanizmusnak fénys tanujelét adva a szerda esti fehér kabaré jövődelmének tele részét készséggel a Liga céljai javára ajánlotta fel. A fehér kabaré a legartisztikusabb családi műsorból lesz összeválogatva, úgy hogy

ott minden korban lévő leányok is megjelenhetnek. Emellett azonban a legmulatatóbb és a legszellemesebb lesz annak egész programja, mely humoros magán-számok, a legválogatottabb és pompás zenei produkciók hosszú sorából fog állni. A fehér kabarének mérsékeltlen felemelt áru jegyeit a gyermeknap rendezésében résztvevő fiatal hölgyek „házhoz fogják szállítani.” — Amennyiben szerdán kedvezőtlen idő lenne, természetesen a gyermeknapot elhalasztják. Még pedig arra a legközelebbi napra, mikor reggel eső nem esik s így kilátásban lesz az, hogy a nap sikerét az időjárás nem kockáztathatja. Az ünnepi fehér kabaré terminusa nem változik. Azt szerdán este az arénában minden körülmények között megtartják.

— **A kanizsai husdrágaság.** Vezető helyen foglalkozunk ma a mind ijesztőbbé váló husdrágaság országos jelenségével. Mint értesülünk, Nagykanizsát sem hagyja érintetlenül az általános drágulás, mely rövidesen elképzelhetetlen állapotokat fog itt teremteni. Megkérdeztük a drágulás okairól és várható méreteiről legelső mérsárosaink egyikét, ki a következő siralmas vázlatban számolt be a mai és a várható állapotokról: A legutolsó áremelkedéssel a marhahús (leveshús) ára 1 korona 36 fillért ér el. Ez a közel napokban 1 korona 44 fillérré szökött. A szelethus 1 kor. 80 fillérről 1.84-re, a vesepecseny 2.60-ról 3 koronára emelkedett. Ez azonban, sajnos, még nem jelent mindent. Elkerülhetetlen lesz ugyanis a további áremelkedés. A leves és szelethus ugyanis a mai számítás szerint még 1.50, illetve 1.88 K-ig is könnyen emelkedhet. Mindezek a jelenségek azok után az engedmények után is okvetlenül fel fognak tűnni, melyeket úgy a mi kormányunk, valamint az osztrák kabinet az idegen állatok beözönlésének fokozása céljából tettek. És hogy ez nem frázis, — arra nézve a megkérdezett iparos okmányokkal igazolva mutatta be alábbi üzleti számítását. A minap a mérsáros egy ökröt vett 450 K-ért. Erre adója és minden néven nevezendő üzleti rezsije kb. 50—60 korona. Ezt fedezi az állat bőré ől és faggyujából befolyó ugyancsak 50—60 koronányi összeg. Már most az ökr 265 kilót adó húst legálább átlagos 1.70 K-ért kellene eladni, hogy abból 450 K vételár kikerüljön. Ezzel szemben a marhahús állagosa ára még mindig csak 1.50 K, vagyis kilónként 20 fillérről olcsóbb, mint amennyibe az magának az eladónak kerül. Lehet, hogy ez nincsen minden kereskedői túlás nélkül, de bizonyos az, hogy a mérsáros-
ipar többé már nem tartozik vagyonszerző vállalkozások közé. Kanizsán rövid néhány hét alatt 3 mérsárosék szüntette be üzletét és mind háromnak tulajdonosa csak azon lamentál, hogy ezt már hónapokkal előbb nem tették. Budapesten tudvalevőleg másfél hónap alatt kerek 50 mérsáros mester mondott le iparengedélyéről, ami szintén a kornak jele. A borjuhusnak áremelkedése, szerencsére, most ában nincs kilátásban, sőt a hozzáértők azt mondják, hogy a fűrdőszezon t. ljes befejezése után annak árai jelentékenyen csökkenni fognak. Éppen ezért a legnagyobb mértékben indokolatlan és élenk visszatetszést keltő, hogy a vendéglősök étlapjain a borjuhusárak emelkedése konstatalható.

— **Megyeegylés jövő hétfőn.** Zala-vármegye törvényhatósági bizottsága jövő hétfőn, t. hó 12-én Zalaegerszegen a vármegyház gyűléstermében délelőtti 10 órakor rendes közgyűlést tart, melynek 177 pontból álló tárgysorozatából kiemeljük ezeket: Állapítási jelentés a törvényhatóság állapokról. A megye és két r. t. tanácsú városának 1909-ik évi gyámpénztári számadása. A földművelési miniszter leirata a hazai szarvasmarha állomány felszaporítása tárgyában. A választott vármegyei bizottsági tagok sorából 6 évi megbízatásuk letelte folytán a folyó év végén kilépő, továbbá az elhunyt és lekötözött tagok helyébe teljesítendő választások hatánapjának kitűzése és a választási előkötés és helyettes előkötés megválasztása. A nagykanizsai, tapolcai, pacnai és zalaegerszegi járáásokban törvényhatósági és községi pótlódó törés. Bizottsági javaslat

egy automobil beszerzése tárgyában. vármegyei távbeszélő hálózat létesítése körül tett intézkedésekről állapítási jelentés. Nagykanizsa város határozata a nagykanizsai városi közközház kibővítése terveinek elkészítése tárgyában. Sándy Gyula budapesti lakos építési tanárral megkötött szerződés tárgyában. A Ganz-féle villamosági részvénytársaság kérvénye a kesztely—hévízi vasút kiépítésének segélyezése iránt. Lenkei Zsigmond nagykanizsai járási írnok kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

— **Esküvő.** Tegnap, vasárnap délelőtti tartotta dr. *Bartha József* ügyvéd esküvőjét *Villányi Henrik* kereskedelmi iskolai tanár leányával. A fiatal pár előbb a városházára hajtatott, hol a polgári házasságkötési maga *Vécsey Zsigmond* polgármester végezte. Tanukul itt *Pongor Henrik* vezérigazgató és *Csesznák Miklós* törvényszéki bíró szerepeltek. Innen az íz. templomba vonult a fényes menet. A rokokó, ismerősök és ismeretlen érdeklődők zsúfolásig megtöltötték a templomot. A fiatal pár frigvét dr. *Neumann Ede* főrabbi szép beszédben áldotta meg. Az istentisztelet után, melyen az egész város urí népe jelen volt, nagy lakzi következett. Ezen azonban a fiatal pár nem vett részt, mert ők a déli gyorsvonattal Bécs felé elutaztak.

— **Bérmálás a megyében.** Báró *Hornig Károly* megyés püspök megbízásából *Krdnitz Kálmán* főlz. püspök a jövő héten bérmálóköruttra indul Zala-megyében. A kanizsai származású püspök a bérmálás szentségét a következő program szerint szorgáltatja ki:

Folyó évi szeptember hó 11-én Kiskomáromban, a kiskomáromi plébánia híveinek,

12-én Galambokon, a galamboki és nagyrécei plébániák,

13-án Zalamerenyén, a zalamerenyei és nagybakónaki,

14-én Nagyradán, a nagyradai, orosztónyi és zalaszabari,

15-én Zalaapátiban, a zalaapáti és diós-káli plébániák s a zalacsányi plébániához tartozó Bókaháza és Zalahosszafalu fióközsegek,

16-án Kehidán, a kehidai és zalacsányi,

17-én Sármelléken, a sármeléki és zalavári,

18-án Alsópáhokon, az alsópáhoki és szentgyörgyvári,

19-én Kermacson, a karmacsi, nemesbükfi és rezi és

20-án Zalazántón, a zalazántói és zsidó plébániák híveinek.

— **Felvették a drágasági pótlékok.**

A városházán ma az irodákban csupa derűs arcot látfunk. Szokatlan volt ez a vig hangulat s ezért nem mulaszthatuk el, hogy érdeklődjünk annak oka iránt. De nem is kellett sokat kérdezősködni. Az okok látható jelekkel voltak képviselve minden díjnoki asztalon, s minden irodaszolga és rendőr markában. A drágasági pótlék kifizetésének nagy napja volt ma, mely néhány órára bearyozta a komoly városházi szobák felhomályát, hogy aztán holnapról fogva egy esztendőre ismét helyet adjon a gondoknak, melyek ott oly otthonosak.

— **Itéletidő a Balatonvidéken.** Badacsonytomajról írják lapunknak: Borzalmas idő vonult végig pénteken délután 4 órakor a Balaton zárai partján. Délnyugat felől sűrű fekete felhő közeledett, amely gyorsan vonult végig a Balaton partján, estéli sötétséget borítva a tájra, majd nagy szélvész közben villámlani és dördögny kezdett és megeredt a jégeső, amely kezdetben csak nagyszemű jégdarabokból, később kisebb szemű jéggel valóságos felhőszakadásá vált, ami rövid egy-negyed óra alatt amerre csak elvonult tönkre tette a szőlősgazdák még meglevő termés-ményét, úgy, hogy egyes helyeken nemcsak a termést tette tönkre, hanem még a szőlővetőt is megsebeszte. A vihar és jégeső legtöbb kárt tett a szőlővető, badacsonytomajból, kislórai, guácsai és káptalanfői bácsi szőlőhegyeken. Valóban siralmas képet hagyott maga után az éjfélszél.

amely nemcsak a szőlőkben, hanem egyes helyeken a kapásnövényekben is érezhető kár okozott. Ez betetőzte az idei amugy is rossz termésű esztendőt. Sulyosbija a bajt, hogy azóta állandóan esik az eső és hű a szél, ami még több bajt von maga után. A rettenetes elemi csapástól sújtottak adófelengedését folyamodnak.

— **Csizmadia Sándor Nagykanizsán.** A magyarországi szocialdemokratapárt nevére embe, Csizmadia Sándor ír és jött járt tegnap Nagykanizsán, hol a helybeli szocialdemokratáknak tartott nyilvános előadást a mai közgazdasági helyzetéről. Egy hibája volt csupán a tartalmas szövegnek, az, hogy nagyon kevés volt hozzá a — hallgatóság. Alig 60—70 ember tehető annak a kis csoportnak a száma, mely a Polgári Egylet kerthelyiségében tegnap délelőtt egybegyűlt, hogy a jeles agitátor meghallgassa. Nem is volt nagyobb baja Csizmadia Sándornak, mint hogy ily gyér érdeklődésre talál, aminek szigorú megrovással szavaiban kifejezést is adott. Utána Ungár Sándor, az itteni szakszervezetek elnöke beszélt a szervezkedés szükségességéről.

— **A rendőrség egy francia papot keres.** Zalavármegye alispáni hivatala tegnap átiratot intézett a rendőrséghez, amelyben közli az alispán, hogy hivatalos értesülése szerint valamí Pirók Gyula nevű canadai (Amerika) francia plébános néhány nappal ezelőtt Magyarországra jött, hogy a katolikus magyarság körében a canadai magyar hívők részére könyvradományokat gyűjtsön. Minthogy a nevezett pap a célt csak azért hangoztatja, hogy a gyűjtést minél eredményesebbé tegye, holott ha ez sikerülne neki, úgy a gyűjtött pénz nem a canadai magyarok, hanem az ottani francia papság érdekét van hivatva szolgálni, — az alispán utasítja a rendőrséget, hogy ha a nevezett pap netán Nagykanizsára jönne s itt engedély nélkül könyvradományokat gyűjtene, a rendőrség föltétlenül tartóztassa le. — A rendőrfőkapitány most utasította a rendőrlégénységet, hogy nyomozzanak arra nézve, Pirók Gyula nem tartózkodik-e már most is Nagykanizsán.

— **Eleven kísértetek egy új házban.** E cím alatt legutóbbi lapszámunkban megjelent hírlinkre vonatkozólag vetjük az alábbi levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

B. lapjuknak f. hó 4. kélt számában „Eleven kísértetek egy új házban” című cikkében személyem téves információ alapján úgy lett feltüntetve, mintha én jogtalanságot követtem volna el. Kérem, hogy a tényállást, melyet a következőkben vagyok bátor előadni, nyilvánosságra hozni sziveskedjenek.

Palkó építőmester úrnál Pusofszyk urnak építendő ház üvegmunkáit azzal a kikötéssel vettem át, hogy a munkadíjat a munka megkezdésekor fizeti ki, mert neki több hitelt nem nyújthatok. De a munka megkezdése után Palkó ur nem fizetett, mire én a munka folytatását abba hagytam és felszólítottam Pusofszyk urat, hogy fizesse ő ki a munkabért, mert csak úgy folytatom és fejezem be a munkát. Pusofszyk ur azt felelte, hogy neki hozzám semmi köze nincs. Minthogy lemetelt felhívásom is eredménytelen volt, kénytelen voltam a már elkezdett üvegmunkáimról kizsejteni. Ehez pedig jogom volt, mert a munkának legfeljebb csak 1/3-át része volt megkezdve és így azt át nem adhattam és át nem is adtam. Nem áll tehát az, mintha a ház már készen lett volna, hiszen majdnem az összes munkaszakok megtagadták a munka folytatását. Az sem áll, mintha én „se az, se beazé, nekimentem” volna a házban, hanem miként feljebb írtam, értesítettem erről Pusofszyk urat és csak az ő közönyössége volt az oka annak, hogy én nemcsak hogy nem folytattam a munkát, de még a részben elhelyezett üvegmunkákat is kizsejtettem.

Tisztelettel

Melzer Jakab.

Színház és művészetek.

(—) **Bilincsek.** A „Bilincsek” című porosz drámát, egy kevésbé ismert, reklámmentes darabot adtak elő két estén egymásután a színházban. A rossz idő visszatartotta a színházhoz a közönséget, pedig ezt a darabot érdemes megnézni. Forró, fanatikus zsidó levője szokatlan ugyan nekünk, de különben a dráma mesterien kiszámított jelenetei nem tévesztik el a hatást. Az előadás nagyon jó volt. Uglátszik, hogy Kövesy emlékeztetése akarja tenni az utolsó igazgatósági évet, mert nem csak a nőszemélyzet csodaszép, hanem a férfiak között is egész csomó tehetséges művész van. Az esti előadásban négy új tagot láttunk: *Piliszy Lajost, Bene Emmát, Lajthay Károlyt és Jákó Amáliát.* *Piliszy Lajos*, az egyik főszerepet, *Lehmann Sender* Ábrahámot, *Bene Emma*, a feleségét, *Lajthay*, Simon fiát, *Jákó Amália*, *Ráchelt*, *Szenderék* örökbe fogadott leányát játszolták. A négy új tagról csak dicséretet írhatunk. Korai lenne ugyan a harmadik napon tehetségükről határozott véleményt mondani, de már ma is a legjobb reményekkel várjuk további szerepléseiket. *Piliszy Lajos* kitűnően játszotta a vén zsidót, a hangja kissé erős volt a reszkeleg agg hangjához, de játéka kibékített az „Ördög” rossz alakításáért is. *Bene Emma*, a kisebb szerepében is elárulta a szinpatikus tehetségét. *Lajthay Károly* is sokkal jobb volt, mint az „Ördögben”. Fiatal, még nem egészen kiforrott művész, de nagyon intelligens embernek ígérkezik, aki sokat fog még tanulni, ha akar. A másik nőszereplő *Jákó Amália* is jó színésznő. Érdekes, fess leány, akinek még az az előnye is megvan, hogy remek alakja van. *Lévayt, Abonyit, Patákyt*, szóval a többieket mind már tavalyról ismerjük. Még csak annyit, hogy *Izso* a drámai szerepekhez is ért. Ezermester! (—i—r.)

(—) **Nap-nap után.** Ezen a címen jelentek meg a *Zala*-nyomda r. t. feltűnően izéles kiadásában dr. *Abonyi Andor* helybeli ügyvédjelölt versei. *Abonyi Andor* lapunknak régi dolgozótagja, a közönségünk jól ismeri; feleslegesnek tartjuk tehát a különösebb könyvismertetést. Különben is, mi még a szeretet nevében sem szeretünk a tulzásokba csapni, de az emelgős baráti hang még azért sem való *Abonyi* könyvéhez, mert nem szorult rá erre. Szépírodalmi munkatársa: a Fügetlen Magyarország, Ország-Világ, Egyetértés stb. függetlenségi lapoknak. A tavasszal feltűnést kellett *Kavicsok* c. verse, a *Petőfi-Társaság „Vigyzó”* pályázaán. — Ugy hisszük, hogy teljesen felesleges, ha túl megynék a könyvismertetés szükkeretén. *Abonyi* könyve mindössze helven oldal, ami azt mutatja, hogy a kötet össze van válogatva. A könyv különben 6 ciklusra oszlik. *Percek, Évának, Skálák, A régiekből, Parfeume de Amour és az Önző fejezetekre.* A legjobb a *Percek és az Évának* ciklus. „A régiekből” kissé gyengébb és egyenlőtlenebb, mint a többi. Van egy sajátos *Abonyi* verseskötete, ami nekünk különösen feltűnt és ami kell, hogy másoknak is okvetlen feltűnjön: a *könyvek, de különösen a Percek ciklusnak, egységes, komoly és férfias* alapötösa. Nem dacos, fiatalos, sokszor kellemetlen, vagy szinte kórikus kilendülések ezek a versek, hanem egy mélyen érző és gondolkodó ember becsületos, sőt néha magasatos elmélyedései. Ez a nemes és tiszta kedély csillámlí ki a könyvből folytonosan, néhol még ott is, ahol különben a forrongó fiatal lélek a rapzódialkba csap át. Igen! A könyv sajátos hangjában van a költő különös egyénisége, s hogy talált-e fel új szavakat, vagy sem? *Auf Endre*, vagy a nyolcvanas

évek szóvirágai ragadták e meg? Mindezek művészi értékelés szempontjából csak másodlagos kérdések. Hej, de különös dolgok is a versek! Kevés ember szereti, de még kevesebb érti őket igazán. Az értéküket megállapítani pedig, — tul azon a bizonyos irodalmi mesgyn — egyenesen nehéz feladat. *Szilágyi Géza* dr. az *Ujság* érdekes tehetőségű „Aegrotus” írta nem régebben az „Uj Időkben” napvilágot látott versbírálataban, hogy *ő nem merné egy verse határozottan rámondani, hogy jó-e az, vagy rossz. Legfeljebb csak azt, hogy tetszik-e neki, vagy sem?* Mi is így vagyunk. Nekünk őszintén tetszenek *Abonyi* kollégánk versei; hogy jók-e, vagy rosszak: azt döntsek el a *Szilágyi Gézá*nak merészebb és határozottabb emberek. Mi csak igaz, meleg és komoly meggyőződéssel kínáljuk verseket szerető közönségünknek ezt a kis friss hazai verstermeket. A könyv ára 2 korona. Kapható kiadóhivatalunkban. (Kazinczy-utca 3. sz. alatt.)

Táviratok és telefonjelentések.

Insultált képviselő.

Nagyszében, szeptember 5. *Mongra Vazul* Nagyszében orsz. gy. képviselője néhány nap óta itt tartózkodik. Tegnap este betért egy szállóba, hol több fiatal román legény mulatott. Ezek a belépő képviselőt titelig *insultálták*. Az ügyben a képviselő feljelentésére vizsgálat indult meg.

Ipartestületi csendélet.

Arad, szept. 5. A helybeli ipartestület előjáróságát a rendőrség az ügyek vezetésétől tiltotta, mivel a testületet alapszabályellenesen politikai célokra használta fel. Tegnap volt az új választás, de ezen olyan *botrányok és botrányos visszaélések* történtek, hogy a rendőrség a választást felfüggesztette. Most érdeklődve várják az új választást.

Nagykereskedő a börtönben.

Budapest, szept. 5. A budapesti kir. törvényszék vádtaácsa ma foglalkozott a letartóztatott *Zucker Henrik* nagykereskedőnek letartóztatása ellen beadott fel-folyamataival. A törvényszék felfolyamást elutasította és a vádat fentartotta.

Családi dráma.

Budapest, szeptember 5. A Felső-Erdősor egyik bérházában ma családi tragédia történt. A házban lakik *Knoblach Imre* drótos, akinek lánya egy *Kumenyik* nevű nyomdásznak a felesége. Férje már hosszabb idő óta rosszul bánt vele, mire ma az asszony atyja felsőerdősori lakására menekült. *Kumenyik* azonban utána ment és felszólította, hogy azonnal térjen vissza. Az asszony vonakodott, mire a nyomdász neki ment brutálisan földre tiporta és megverte. Ezt látva a leány apja, *Knoblach* egy keze ügyébe akadt konyhakéssel leszúrta *Kumenyikot*, akit haldokolva szállítottak a Rókus kórházba. *Knoblachot* letartóztatták.

Vasuti szerencsétlenség Zalaszentivánon.

Zalaegerszeg, szeptember 5. Szentiván Állomás mellett a *Céldömök*-felé haladó személyvonat hibás váltóállítást következtében a tehervonattal összeütközött. A személyvonatnak 2 a tehervonat 4 kocsija kislított és megrongálódott. Az utasok közül többen megsérültek.

Sikkasztó titkár.

Satoraljauhely, szept. 5. Az iparosok hitelszövetkezetének titkára: *Gábel Géza*, miután a szövetkezet egész pénzállományát elikkasztotta és miután ez kiűződött, ma agyonlőtte magát.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Írta: Rovenszky Árpád. 32

Cserey Ilona a gyanulán megjegyzésekre hirtelen úgy érezte magát, mintha a szívébe markoltak volna. Minden csepp vére a fejébe szökött és nem mert résztvenni a beszélgetésben.

A sötétben úgy sem láthatta volna senkisémet az arcát, mégis elfordult a beszélgetőtől, hogy észre ne vegyék hirtelen elpirulását.

Oh ő megérette a hurok siránkozásait, fádalmas panasza!...

Hiszen ő volt az okozó!...

— Szerencsétlen ember!... gondolta magában a fiatal leány és a szíve nagyot dobant hozzá.

A fájdalommal vele érzett.

Sokáig nem bírta ki a zongora hangjainak akaratlan szemrehányásait, hirtelen felemelkedett a helyéről, s kezét keblére szorította, hogy ne érezze annyira felindultságát.

— Már itt hagy bennünket Ilona nagyszád?... hiszen oly szép az est?... kérdezte az egyik beteg, aki nagyon csodálkozott, hogy a fiatal leány olyan hirtelen menekül a társaságukból, — holott máskor majdnem ő volt az utolsó, aki nyugalomra lért.

A hold épen egy sötét felhő mögé rejtőzött és így senkisémet láthatta a fiatal leány dult arcvonásait.

— Fáradt vagyok, — felelte Cserey Ilona halkán, azután alvajárá módjára bevászorgott az épületbe.

Szalánczy Ákos a sötétben játszott, s csak a két ablaknyílásból szűrődött be a hold ezüst fénye. Azonkívül háttal ült az ajtó felé és nem láthatta a belépőt.

Csak akkor vette észre Cserey Ilonát, mikor a fiatal leány már közvetlen a zongora mellett állott, de akkor egyszerre abban is hagyta művészi játékát és félig-meddig szemrehányással tekintett rá, amért megzavarta illuzióját...

— Miért nem folytatja tovább Szalánczy ur?... hiszen oly szép volt?... — kérdezte Cserey Ilona fádalmasan.

Ugyanakkor valami fojtogatni kezdte a torkát, de azért bátran nézett a fiatalemberre és mondta: — Igazán hálát adhat az istennek, akiknek ilyen művészi tehetsége van...

— Parancsolja talán, hogy tovább játszam? — kérdezte a fiatal orvos kifogástalan udvariassággal és azonnal átszippantott valami divatos szalankeringőbe...

Cserey Ilona ajkaiha harapott.

— Azt folytassa, kérem, amit előbb játszott Szalánczy ur... ez semmit sem ér... nem egyéb fűres butaságnál... a másikkban azonban érzés volt. — Mondotta Cserey Ilona szokatlan gyengéd hangon, de a fiatalember szomorúan rázta fejét és tovább játszotta a keringőt.

A varázs meg volt törve...

Az igazatnak, illuziónak vége volt... A fiatal leány izgaltalan vizsgálta Szalánczy Ákos arcát, de az nyugodt, — változatlan maradt és semmit sem árult el lelkének háborgásából.

Sőt ha a fiatal orvos a hangját és a szemét is úgy tudta volna fegyelmezni, mint a viselkedését, senkisémet gyanította volna, hogy az a nyugodt, egykedvű arc milyen rettenetes lelki kínokat palástol.

Ha Cserey Ilona gyanulán pillanatokban kérőleg rávetette szemét, — azonnal ijedt zavarral másfelé kellett, elfordítania arcát, mert Szalánczy Ákos olyan haragos gyűlölettel nézett a szemé közé, hogy a leányka nem bírta ki az éles tekintetet. Cserey Ilona ilyenkor úgy érezte magát, mintha az orvos szemének néma szemrehányásaival mindannyiszor végigkörtört volna a lelkét... A hangja meg olyan volt, miként a sa-orkba szorított fenevad elfojtott morgása, melyet csupán a korbács látása tartott vissza attól, hogy bántalmazójára ne vessen magát...

— Jó éjt! — mondotta Cserey Ilona és keserű lemondással távozott a zongora mellől.

— Jó éjt! — felelte rá színtelen hangon a fiatal ember, de a leány nem az egyszerű, udvarias köszöntést érezte ki belőle, — hanem mintha Szalánczy Ákos mindannyiszor azt mondaná neki, hogy nem felejt el soha sem, amit akkor déltől neki elmesélt...

Előbb a fiatal leány nem ismert kiméletet, most meg a férfi, és mindketten akarlatlanul megkínózták egymást.

A KIVÁLÓ BŐR- ÉS BÍRLIMOS GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

vers és hólyagbetegséknél, könyvnyél, szukorbetegségnél, vörhenyénél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes szénmentes ásványvíz. — Kapható szigorúan ellenőrzött és győződtethető.

BEMÉLTATÁS ÁRÓST Gyógy-Légyed Salgótarján, Várm. Salgótarján, V. Salgótarján.

XIX

(Folgt. kÖv.)

Tavirat.3

Készlet-üzlet:

Változatlan.

Natavido-Üzlet:

Buza októberre 10.14, buza 1911. áprilisra 10.39,
rozsa októberre 7.34, zab áprilisi 7.73, tengeri
augusztusra 8.24, tengeri 1911. májusra 5.81,
repce augusztusra —.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

elvála saját lakásán zenetanári oklevéllel bíró urinő.

Sándormajorban Kherndl Imre földbirtokosnál.

Vörösmarty-utcában egy négy szobás adómentes új ház parkirozott udvarral és kerttel, más, vállalat miatt azonnal eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 4233

Tisztelettel van szoracsem a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezésem, régi épületek tatarozását és az összes építkezési munkához tartozó tervet, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat, mind azt már éveken keresztül is, jutányos és kedvező feltételek mellett készítettem, azutal is felkérem az építési szándékúknak n. é. közönséget, hogy bármely terv kivitehez a legnagyobb bizalommal hozzáam fordulni képeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb meglegedését s kérem nagybecsű partfogata.

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó
Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

Forrás: a kiadványadatok: „ZALA Hírlapkiadó és Nyomda Rt. évkönyvének” könyvnyomtatásában Nagykanizsa. – Igazgató: Ficsor Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

tervezőjelű illő közlemények a szerkesztőség társaságában. — Készítők megőrzésük nem válik ki a névelő leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

indokolást és nyilatkozatokat követően van fel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:	Postai szétküldéssel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.	Félévre 9.
Egész évre 14.	Egész évre 18.

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelők, béli kíméltek és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Készenléti díj 5 kor.

XXXVII. évf. 197. szám.

Nagykanizsa, szerda, 1910. szeptember 7.

Zala-Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Csak néhány este
hallható még az

Elite női zenekar

művészi játéka a „Flume kávéház”-ban. A zenekar kiválóságai: PUSKÁS Miskának, a kolozsvári híres cigányprímás nővére PUSKÁS OTILIA cimbalomművész és FEHÉRVÁRI MARGIT hegedűművész a primásnő.

Kezdeté este fél 9 órakor.

A hús-probléma.

Nagykanizsa, szeptember 6.

A modern világgazdasági életnek érdekes megnyilatkozása az ausztriai huskrisis, amely különben a Romániával és Szerbiával kötött új kereskedelmi szerződések eredménye. Legutóbb tegnap ismertették az osztrák kormánynak a husdrágaság ellen hozott határozatát. Az osztrák kormány mindent megtesz, csak az állatkvitelti tilalomba nem akar belemenni, mivel erre jogi, gazdasági és politikai okai vannak.

Az a kifogás, hogy a kvitelti tilalom ellen Németország tiltakozna, teljesen alaptalan. Hiszen például a múlt évben Magyarországból mindössze négyszázötvenhárom darab szarvasmarhát vittek ki Németországba. Ismeretes különben, hogy a német kormány mindent fölhasznál, hogy az Ausztriából és Magyarországból irányuló állatimportot lehetetlenné tegye. A németország felé irányuló állatkvitelt tehát nem sok vizet zavar Ausztria és Magyarország közlemezésében. Sokkal súlyosabb szempont alá esik az Olaszországba irányuló kvitelt. — Olaszországba a múlt esztendőben csak Magyarországból hatercehetezhatszázhuszonhét darab szarvasmarhát vittek ki Görzön át. Olaszország tehát Ausztriából és Magyarországból pótolja azt a hús-szükségletét, amelyet az olaszországi állattenyésztés nem tud fedezni.

Ezen azért nagyon különös, hogy az osztrák kormány úgy akar enyhíteni az ausztriai husdrágaságon, hogy meg akarja engedni Olaszországból az állatbehozatalt. Hollandiából sem számíthat Ausztria jelentékenyebb állatimportra. Nem csak a nagy költségek, a tetemes szállítási díj tenné drágává a Hollandiából jövő húst, — de a németalföldi szarvasmarha árák különben is megdrágítja a nagy kereslet. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a németalföldi állatállomá-

nyon Hollandián kívül Anglia, Belgium és Németország tartozik.

Azt mondja az osztrák kormány, hogy az argentinai hus behozatalának kérdését újolagos, — sürgős egészségügyi és állategészségügyi szempontból való vizsgálatnak fogják alávetni. Ez is olyan ígéret, amelytől az osztrákok nem fognak jóllakni. Az argentinai hus nem új frázis Ausztria közlemezési politikájában. Hat évvel ezelőtt, a nagy takarmányinség és husdrágaság idején Lueger argentinai fogyasztott hussal akarta olcsóbbá tenni Wien közlemezését. Próbaképpen rendelték is egy hajórakomány húst, de ezt a húsállományt az osztrák földművelésügyi miniszter lefoglaltatta. És ami hat esztendővel ezelőtt megtörtént, az most meg fog ismétlődni. Az agráriusok meg fogják akadályozni nemcsak az Argentinából való husimportot, de meg fogják akadályozni a Hollandiából és Franciaországból jövő állatbehozatalt is. Így tehát utolsó segítségnek csak a romániai és szerbiai husbehozatal marad. Ez a husbehozatal pedig a magyar és osztrák husfogyasztásnak olyan elenyészően kicsiny hányada, hogy sem a romániai, sem a szerbiai husbehozattól nem várhatjuk, hogy olcsóbbá teszi a közlemezést és lenyomja a húsárakat.

Romániából az idén tízenkétezer darab leölt szarvasmarhát és 60 ezer darab sertés-husát szabad behozni az új kereskedelmi egyezség szerint. Románia azonban nem lesz abban a helyzetben, hogy e jogával éljen, mert marhaállománya nem exportképes. De ha megfelelő marhaállomány fölött rendelkezne, az exporttól az idén már akkor is lekésett, mert nincsenek meg a húsexporthoz szükséges vágóhidjai. Szerbia husbehozatali kontingensét az új kereskedelmi szerződésben leszálították. Harmincezer darab helyett csak tizenöt-ezer darab marha-husát és hetven-ezer darab leölt sertés helyett csak ötvenezer darab sertés-husát hozhatja be. De a szerbiai husbehozatal már akkor sem tangálta a húsárakat, amikor még harmincezer leölt szarvasmarha és hetven-ezer darab leölt sertés behozatalára volt joga. A vám, a vágási költségek, a szállítási díj és a fogyasztási adó annyira megdrágították, hogy a budapesti piacon a szerb hus nem volt versenyképes. Egy sertést körülbelül har-

minc korona, egy szarvasmarhát nyolcvan korona terheli, míg Budapestre vagy Bécsbe ér, a fogyasztási adót, a bevétel helyének vágó-, vásár- és husvizsgálati díját nem is számítva. Ezt a terhet nem bírja meg a szerb hus, amely a vasúti kocsik rossz berendezése miatt szintén sokat veszít értékéből. A még rosszabb minőségű romániai hus természetesen még kevésbé bírja meg a rengeteg költségeket. — Jellemző különben, hogy 1908. szeptember elejétől 1909. február végéig, tehát hat hónap alatt, az engedélyezett harmincezer darab levágott marha helyett csak 3318 darab marha-husát hozták be; sertést pedig csak 38.526 darabot hoztak be, pedig hatvanezer leölt sertés behozatalára volt joga Szerbiának.

A szerbiai és romániai husbehozatal tehát nem fogja olcsóbbá tenni sem nálunk, sem Ausztriában a húst. A husdrágaságon csak az segíthetett volna valamiképpen, — nem sokat — ha Szerbiából az élő állat behozatalát megengedték volna. A husfogyasztásra játékonnyan hatott volna az is, ha az osztrák kormány akceptálja Bécs város tanácsának a kérését és az állatkvitelti tilalmat csakugyan életbe lépteti. Ennek az intézkedésnek a jótékony hatását megérezték volna nemcsak Ausztriában, hanem Magyarországon husfogyasztó központjaiban is, mert ha a húsárak nem is szállottak volna le, de bizonyos, hogy egy ideig legalább jobban már nem emelkedtek volna. Így azonban el lehetünk készülve arra, hogy a hus ára még jobban emelkedni fog nemcsak Ausztriában, hanem sajnos, Magyarországon is.

Zalamegye az év második negyedében.

Az alispáni jelentésből.

Saját tudósítástól.

Jövő hétfőn, t. hó 12-én Zalavármegye törvényhatósági bizottsága öszi repdes közgyűlést tartja. Ennek tárgysorozán első pontként szerepel Arany Lajos alispánnak a törvényhatóság állapotáról szóló jelentése. A nyile nyomtatott irodalmi jelentés hű tükröt adja Zalamegye legutolsó negyedestendei közállapotainak. A jelentés gondos munka tárgya. Kiterjeszkedik mindenre, aminek a megye körzetében csak a legkisebb jelentősége van. A jelentésből, melyet a törvényhatósági bizottsági tagok a megyegyűlésre szóló meghívó mellett megkaptak, kivonatban közöljük az alábbi érdekes részeket.

Lovascsendőrség Zalában.

A titkos kivándorlás megakadályozása módozatainak megállapítása érdekében a belügyminiszter ur által a múlt év november havában tartott értekezleten nemcsak a kivándorlás megakadályozása, hanem és főként általános közbiztonsági érdekekből és különösen a kőbörzsiányok garázdálkodásainak megszüntetése céljából lovascsendőrség szervezését hoztam javaslatba. Indítványomat az értekezlet egyhangulag elfogadta s minthogy az a megvalósítás küszöbéhez jutott, a szárnyparancsokkal egyetértőleg több csendőrsőt jelöltem ki, mint olynt, amelyben a földrajzi viszonyokhoz képest lovascsendőrség volna szervezendő; egyúttal pedig aziránt is intézkedtem, hogy ezeken az őrsökön jutányos bért megfelelő istálló legyen beszerezhető. Amint erre vonatkozólag az adatok beérkeznek, a szárnyparancsokkal egyetértve nemcsak a kijelölt őrsök lovasítása iránt, hanem tekintettel arra, hogy földrajzi viszonyaink az összes őrsök lovasítását nem engedik meg, az iránt is előterjesztést teszek, hogy egyes lovas őrsök a mai őrsök keretén túlmenőleg úgy szervezessenek, hogy azok mint száguldó járőrök egy esetleg két járás területét állandó portyázás alatt tartják.

Előterjesztésem folytán a megyei közigazgatási bizottság a miniszterelnök urhoz legutóbbi intézti felvétele jelentése a csendőrség lovasításának kérdését ily értelemben már fölvetve.

Közegészségügy.

A fertőző betegségek közül ronszoló toroklobban kezelése 58 beteget, kik közül 10 meghalt. Leginkább pusztított a kanyaró (Nagykanizsa 3 hónapon át), melynek 1133 esete közül 1087 halálos kimenetellel végződött. Öngyilkossági kísérlet 1, öngyilkosság 18 egyén követett el; véletlen szerencsétlenség általi halálának 29 egyén esett áldozatul; szerencsétlen szülés 15 esetében volt orvosi beavatkozásra szükség. Az elmekórnak 18 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát; az illetők közül 12 a zalaegerszegi, 1 a kaposvári kórházhoz elmeosztályába szállított, a többi pedig megfigyelés alatt házi ápolásban hagyott.

Népesedés.

Az alsólendvai járásban 254 fővel szaporodott 1910 április 30-tól július 1-ig a lakosság száma. A balatonfürediben 25, csáktornyiban 276, keszthelyiben 115, letenyeiben 181, nagykanizsában 108, novában 118, pacsiban 112, perlakiban 222, sümegiben 118, tapolciban 147, zalaegerszegiben 210, zalaszentgrótnban 79, Zalaegerszeg r. t. városban 2, Nagykanizsa r. t. városban 38 lélekkel, vagyis az egész megyében 2005 emberrel.

Mezőgazdaság.

A tavaszi hónapokat a gardák az időjárásal egyezve az átküldések s elvégzték a növényápolási munkákat. A kapánövények — ideig ahol kellőképp megműveltek voltak — kedvező fejlődésnek indultak, úgy hogy a répa, tengeri, a burgonya is megfelelő terméshozamot ígérnek. A burgonyánál a buja nedves időjárás úgy látszik előnyösen hatott a fejlődésre, amennyiben a gombabetegsé-

gek a peronospora kivételével — nem léptek fel oly nagy mértékben, mint várható volt. Amint a szőlőben a lisztharmatnál, éppen úgy a burgonyabetegségnél az a tapasztalati tény nyert beigazolást, hogy a korai fejlődés útját állja a betegség nagyobb mérvű elterjedésének.

Az aratás kevés kivétellel a szokott időben kezdődött meg. A májusban jó termést ígérő gabonák ezen reménységet beváltották annyiban, hogy számlára nagy termést adtak, azonban a szemtermés az időközben megejtett próbacéplések és cséplési eredmények alapján azt igazolja, hogy a termés közepes, sőt egyes terményekben csak gyenge közepes.

A gabonárák annak következtében, hogy a hivatalos adatok szerint az egész országban óriási termésre volt kilátás, az év második negyedében fokozatosan estek, úgy hogy az aratás idejére az árak 18 korona körül mozogtak.

A szőlők.

A szőlők a múlt évinél jóval kevesebb termést ígérnek még ott is, ahol a védekezés ideje szerencsésen volt megvalósulva; másutt pedig általában véve kevés, sőt igen sok szőlőben nagyon kevés termést adnak olyannyira, hogy a munkáltatási költségeket sem fődözik, ami az őszi és jövő évi munkáltatókra s így a termésre is hátrányos lesz. Hogy az idei termés minősége sem lesz jó, az majd biztosra vehető, mert a szőlő a sok betegség és kedvezőtlen időjárás következtében nagyon hátramaradt a fejlődésben. A bor ára mindezek következtében tetemesen emelkedett és bizonyos, hogy a must is jó lesz ott, ahol eladásra is kerül, értékesíthető, ami azonban a terméshiányt nem pótolhatja.

Tűzek a megyében.

A vármegye területén az 1910. évi ápr. 1-étől július hó 31-éig előfordult tüzesetek száma 49 volt, amelyeknél az összes elhamvasztott érték a betérjesztelt kimutatások szerint 179,499 koronát képviselt. Biztosítás folytán megterült ebből 142,843 K érték s így a szenvedett kár 48,024 koronára rug. (A sormási tűzről itt nincs említés. Szerk.) — A tűzet, a teljesített vizsgálatok szerint 9 esetben gyermekek játéka, 10 esetben gyújtogatás, 12 esetben gondatlanság, 4 esetben villámcsapás okozta; a tűz keletkezésének oka 14 esetben kideríthetetlen maradt.

Kriminológia.

A m. kir. csendőrség által az elmúlt időszakban Zalavármegyében ember élete elleni büntetért 29, súlyos testi sértésért 66, hatóság elleni erőszak büntetért 6, lopásért 60, szemérem elleni büntetért 2, csalásért 10 és gyújtogatásért 19 egyén lett letartóztatva; különböző természetű kihágásokért pedig 107 tettes lett az illetékes hatóságoknak följelentve.

A megyei vasutak.

Budapestben három ízben vett az alispán részt a dunántúli h. é. vasuti és a körmend—muraszombati vasuti részvénytársaságok ülésein azért, hogy a vármegye közönségének a vasuti programja keretében előzetesen—Zalaegerszegi h. é. vasut kiépítését és a zalaszentiván—kislaludi vasuti vonaltelepnek Zalaegerszegről leendő áthelyezését elősegítse és befolyással az említett két vasutnak egymással valamint a zalavölgyi h. é. részvénytársasággal leendő egyesülésbe. Ezt el is határozták és ez a dunántúli h. é. vasut-társaságot abba az anyagi helyzetbe hozza, hogy az úk—csáktornyai vonalat nagyobb teherbírással és gyorsabb járattal megerősítheti, amire vonatkozólag a munkálatok már meg is kezdettek és a jövő évben befejezést nyernek. Mindezek azt fogják eredményezni, hogy a vármegye közönségének a vasuti közlekedésével szemben fennálló jogos igényei kielégítést nyernek és vasuti programjának megvalósulása is kezdetét venni.

A kolera.

Magyarországon nincs járvány.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A fővárosból érkező jelentések arról tanuskodnak, hogy nálunk nem fordult elő koleraeset. Ugy látszik: elkerül minket a járvány. De a külföldről riasztó jelenségeket közölnek. Így a kolera Olasz- és Poroszországban egyre terjed. — Feltűnő nagy az olasz kolera haláleseteinek száma, ami az ottani járvány vehemens voltáról látszik tanuskodni.

A koléráról ma a következőket jelenlik nekünk:

Budapest, szeptember 6. A fővárosban tegnap koleraeset nem fordult elő. Az egész főváros szinte felszabadulni látszik az ázsiai járvány lidérc nyomása alól. — Az egészségügyi óvintézkedések továbbra is érvényben maradnak.

Berlin, szeptember 6. A kolera terjedése kezd nagyobb arányokat ölteni. Több újabb megbetegedés történt. A gyanús belegeket mind a Wirchow kórházba szállítják.

Róma, szeptember 6. Apuliában a járvány folyton terjed. Tegnap 18 haláleset történt. Nagyon sok újabb megbetegedés fordult elő.

Hirek.

— **Megjutalmazott tanítók.** A magyar földhitelintézet az évben ismét 21 díjat oszt ki azon faiskola-kezelőknek, kik a gyümölcsfa-tenyésztés terjesztés és oktatás körül különös érdemeket szereztek. A megjutalmazottak között második helyen állt Ország Kálmán tanító, az alsólendvai faiskola kezelőjének neve, kit 400 koronával jutalmaztak buzgó és sikeres munkálkodásáért. Ország tanítói ez esetben már másodikra éri a kitüntetés, ami legjobb bizonyosságra annak, hogy szakavatottabb kezekre aligha bízhatók a faiskolák. Zala megyéből még Tóth Albert szepetneki tanító nyert jutalmat.

— **A holnapi gyermeknap.** Ugy látszik, lehet „holnapi” gyermeknapról beszélni. Az idő-gyönyörű, kilátás van tehát arra, hogy nem kell a gyermekek napját elhalasztani. Kövesy Albert szinigazgató ma idekülte hozzánk a holnap esti gyermeknap jótékony kabaré műsorát, mely csakugyan megfelel azoknak az ígéreteknek, melyeket erre nézve tegnap tettünk. A jótékony kabarét holnap este az időjárásra való tekintet nélkül minden körülmények között megtartják. Ime a műsor:

1. Költemények. Előadja Lajthy Károly.
2. Nem eszokolozom többé. Dal Farkas Imrétől. Dal a két facipőrlől — Bródy Istvántól, éneklő: Bartók Etel.
3. A vigéc. Énekes magánjelenet. Előadja Derengi István.
4. Marion. Pierre és Ninon. éneklő Tábory Frida primadonna.
5. On-e az a nő? (Tánc kuplé). Éneklő és táncolja Pataki Ferenc.
6. Egy kórta keservel. Előadja Faludy Károly.
7. Dal a kis Théáról. Előadja Kövesy Mariska.
8. Szoknya dal. Falusi kislány Pesten, éneklő Árdó Ilonka szubrett.
9. A vén cigány, költemény. Előadja Gyárfás Odón.
10. A. B. C. néni. Előadja: Izsó Miklós.
11. Weisz Adél, kuplé. Éneklő Pilsy Lajos.
12. Angol tánc, lejtek Pataki és Patakiné.

A kabaréra szóló jegyeket már ma árusították a bájos liga-hölgyek, kiket Kövesy direktor e szerepre állandóan szerzőltetne. Akkor biztos, hogy őbelőle lenne hamarosan a leggazdagabb magyar szinigazgató. De viszont fehér kabarekből sem lehetne megélni egy egész életet át.

— **Elhalasztott befizetések.** A Nagykiszai takarékpénztár által alapított Önszolgáltató szövetkezet a csütörtöki befizetését, tekintettel az ünnepre pénteken fogja megtartani.

Egy érdekes iparügyi ülés.

A nagykiszai iparügyi ülés előjárásának tegnap este tartott rendes havi ülése jóval kiemelkedett a gyakori ülések megszokott keretéből. A nyári szünet, úgy látszik, nagyon jótékony hatással volt az új fejlődésnek indult testület vezetőségére, mely a legelőre valóbb eszmék jelszavaival fogott az új munkába. A nagyszabású tervek közül az iparosanconcthon létesítésének eszméjét már tegnap nagyobb cikk keretében ismertettük. E tervek megvalósulása mint az a Zala cikkéből is kiderült, időbeli halasztást kénytelen szenvedni, mert annak súlyos kivételi akadályai vannak. A tegnapi előjárás ülése azonban biznyságot tett arról, hogy az épp oly humánus, mint okos terv keresztülvitelét komoly meggyőződéssel akarja. E célból biznyságot delegáltak az Iparügyi ülésekből, melynek feladata, hogy az országban már létesült hasonló intézmények alapszabályait idekerje és a dolgot tanulmányozás tárgyává tegye. Az ülésen jelen volt 22 előjárásági tag ama komoly öhajása jutott egyhangú kifejezésre, hogy a jövő év januárjában tartandó iparügyi ülési jubilaris évforduló a tanconcthon megalakításával legyen emlékeztetéssé téve. Nem kevésbé fontos ügy volt a nagykiszai munkások mozgalmának tárgyalása. Meretes, hogy a nagykiszai asszisztosok és munkások egy olyan szövetkezes létesítéssel foglalkoznak, hogy szövetkezeti alapon az államtól kéri gépekkel közös munkalepet állítsanak fel. — Az Iparügyi ülést élénken résztvenni öhajta a mozgalom szervezésében, melynek előkészítése céljából, folyó hó 11-én, vasárnap lesz az érdekelték értekezlete. Erre az Iparügyi ülést meghívja az összes nagykiszai asszisztosok és bognárokat, továbbá az elmaradhatatlan zalaegerszegi iparügyi ülést: Braun Istvánt, akirek pártfogásától az ügy sikerét illetőleg sokat várnak. — Az Iparügyi ülést 25 éves fennállását jubileummal ülik meg, amirek tartását 1911 január 18-ára határozták el. Az előjárásági végül közönetelt szavazott Reisz Zsigmond, nagykiszai címtemplakészítőnek, aki az Iparügyi ülést művészi becsű címtáblával ajándékozta meg.

— **A hévízi villamosvasut.** Ugy látszik a jövő fűrdőszereban már mégis elkészül a hévízi villamos. Erre enged következtetni Készhely képviselőtestületének mult szombaton tartott közgyűlési határozata. Ott ugyanis a Ganz részvénytársaság beadványát tárgyalta, mely szerint a társaság a várostól ötvenezer korona elsőégi és százezer korona törzsrészvény jegyzését kéri. A közgyűlés az előjárásági javaslatát fogadta el, vagyis negyvenezer korona elsőégi és nyolcvanezer korona törzsrészvény jegyzését határozta el 26 szavazattal 2 ellenében. Feltétlenül szabja ki a város az igazgatóságban való arányos részvételt, a forgalmi igények kielégítését, a kocsik csinoságát és hogy a vasuti állomástól a főutcán át a Georgikon utvonalon haladjon a villamos.

— **A asszonyért.** Kollarics (bedő) György, rózsautcai napszámos tegnap d. u. 2 órakor berugott állapotban elment Eötvös-ter 19. szám alatti lakó kedveséhez, és elkezdett zörgetni ennek ajtaján. Az asszony azonban nem volt odahaza. — Kollarics részvételében azt hitte, hogy kedvese nem akarja bebocsátani. Ezen rendkívül feldühödött — és rettenetesen elkezdte vagdosni az ajtót, úgyhogy az egész környék összeszaladt. Majd mikor ezt megunt, az ablakoknak esett — és pusztá okköllel egy pár üvegáblát bevágott. Az üvegcserep átmetszette az üvegérét. A rögtön hívott mentők a rendőrségre vitték, ahol a rendkívül erős sugárban fecskendő vérzést a napszámos rugkapálása miatt nem tudták elállítani, úgy hogy a kórházba kellett vinni a sebesítet, ahol csak a legnagyobb ügyvel-bajjal tudták a vérzést elállítani.

— **A közönség szavazása a Csány szoborra.** Zalaegerszegről írja tudósítónk: Zalaegerszegen a Csány szobor pályázatán kiállított szoborműveket mintegy 1000 látogató szemlélte meg. Ezek közül 56 látogató egy-egy levelező lappal szavazott is. A szavazatok így oszlának meg: Az első helyre János 29, Kozsári Sándor 15, Lukácsy 5, a második helyre Lukácsy 22, Istók 17, Sándor 5, a har-

madik helyre Sándor 18, Lukácsy 9, Horváth és Istók 7—7 szavazatot nyert.

— **Állami támogatás a munkások nyugdíjgyűléseinek.** A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjgyűlése 1907. óta három éven át évi 5000 korona állami támogatásban részesült. A kereskedelmi miniszter méltányolva az egyet közhasznú működését, az állami támogatást további három évre engedélyezte s annak a folyó évre esedékes ötezer koronán első részletét az egyetnek tegnap kifizettette. Az egyet központi választmányának pákai Kilber Alajos udvari kocsigyáros elnöklésével tegnap tartotta rendes havi ülést József-utca 23. sz. a saját házában, melyen Katits Antal igazgató jelentéséből örömmel vették tudomásul, hogy az egyet vagyona az idén kilencszázezer koronával növekedett s a hatmillió koronát jóval felülhaladja. A tagok száma szintén rohamosan növekedik s az idén belépett 23 ezer új taggal a rendes fizető tagok száma a százhuszszerezer elért. Az idén 55 új fiókpenztár alakult, ezek száma országsszerre 346-ra emelkedett. Az egyet kiváló jótékonyágának feltüntetésére megemlítették eddig 870 elagotti és rokkant tagjának, továbbá 249 árvának nyújtott rendes támogatást s 1903. óta mostanig kilencszázezer koronát meghaladó összeget fizetett ki segélyekre. Legutóbb Körömbánya, a kir. főbányaváros lépett be 200 koronával az alapító tagok sorába. Az egyet központi irodája Budapest, József-utca 23. szám alatti saját házában van, ahol szívesen szolgálnak az egyet felől bővebb tudósítással. Az egyetnek városunkban is működik népes fiókpenztára, ahol az érdeklődők tájékozást kaphatnak.

— **Életmentő kertészeged.** Zalaegerszegi tudósítónk írja: Grodek Gusztáv kereskedelmi iskolai tanuló a Zalában fürdött. A víz szokatlanul nagy volt s ahol az ár legerősebb volt, oda uszott. Egyszerre a fiu kezét és lábát görce fogta meg és a víz alá merült. Laurencsik Ferenc kertészeged látva a diák veszedelmét, a vízbe ugrott és kimentette a már-már öltösző diákot.

— **Bún Samu a kereskedelmi iskolai reformbizottságban.** Nagy megtiszteltetés érte Bún Samu felső kereskedelmi iskolai igazgatót és ezzel felső kereskedelmi iskolánkat is. Az országos kereskedelmi és iparoktatási tanács most foglalkozik a négyéves felső kereskedelmi iskola tantervének módszeres feldolgozásával. Ebből az alkalomból meghívták Bún Samut, a kereskedelmi szakoktatás régi kipi próbált munkását, a reformbizottság rendtartási osztályába. Természetes, hogy Bún Samu e kitüntető meghívást elfogadja.

— **Eleven kiseretek egy új házbán.** Pusosfyz Sándor Kislaludi-utcai házában kiseretei még mindig kiseretnek. Ezuttal azonban az igaztalan ügy valótlanágából szőtt fátyolát kibegittek fel. Kohn Samu lakatosmester a következő levélben állítja elénk igazságát:

Tekintetes Szerkesztőség!

A Zalának vasárnapi számában „Eleven kiseretek” cím alatt téves és rosszakaratú információ alapján belekerült htr helyesbítése céljából bátorodom a valóságnak megfelelő alábbi adatokat szives közlés végett rendelkezésre bocsátani.

Nekem Palkó Péter építővel semmiféle differenciám nem volt. Az épülő (?) ház kapuját, a zárat és az ablakzárakat csakugyan hazavitttem. — De így gyakorlatom ezt tizenöt év óta tízöt iparom egész tartama óta. — Mert nem adtam át még a lakatosmunkákat Palkó Péternek, mivel azok még javában készítés alatt vannak; hogy adhatta volna át tehát a „kés” házat Pusosfyznak? — A kaput ugyanis azért kellett elvitetnem, mert a kilincseket kellett még rácsinálni és egy tolozarat, amit csak otthon, a műhelyben lehet elvégezni. Az ajtók zárait amatt kellett leszerelnem, mert azok kilincsel még szintén nem voltak készen s ezeket is csak a műhelyben lehet rendszeren a zárra ráigazítani. Az ablakoknak sárga rézből lévő zárai ugyan készen voltak, de azokat leltisméretes iparos kétemre szintén le kellett vennem helyükre.

— És?
 — Ne szakítsa félbe Ilona, ugyanis tudom mit akart most tőlem kérdezni? ...
 Akkor délután ugyan elég őszintén kijelentette azt is, hogy nem szeret; sőt azt is, hogy annak későbbi lehetőségében sem hisz; de én úgy érzem, hogy én van annyira józan és igazságos, hogy az átalakulás lehetőségeinek már előre, talán pusztán szeszélyből, nem szegi a szárnyát.
 — Ezt nem tettem soha Szalánczy ur.
 — Ön már abban a korban van, melyben már jól tudhatja azt is, hogy az idő sok mindent kiegyenlít. A fájdalmak emléket ép úgy elhalványítja, mint ahogy elszínteleníti az öröm rózsáit. Szerelném, ha én is ehhez az elvhez alkalmazkodnék. A többire pedig borítsuk mindketten a feledés fátyolát. Minden lehetséges Ilona csak egy kis jóakarat kell hozzá és nem akarom hinni, hogy ez ne volna meg önben, amikor egy józan fiatalember igaz vonzalmát, lángoló szerelmét, becsületes szándékát a napnál is világosabban láthatja.

— Hiszen a multkor is azt mondtam, hogy nagybecsülöm ajánlatát.
 — Ha összevetjük Ilona azt, amit az egyik is, másik is ad és vesz, úgy gondolom, hogy egyik félnek sincs valami nagy oka, hogy elégedetlenkedjék, vagy hogy magát kijátszottnak tartsa. Én meg elégszem ennyivel, tovább én se menjem és ne tagadjam meg önmagát, ami, mellesleg mondván, nem is sikerült önnek. A multkor olyasmikkal ijesztegetett engem, amelyeknek még a kimondásától is irtóztam az ön feltétlen, tisztaságérzete, amely mindennél erősebben megmaradt a lelkében.

— Az igazságot mondtam.
 — Igen, de ép úgy vergődött a saját hálójában Ilona, mintha csak egy fehér hattyú fenyegetőzött volna azaz, hogy nekimegy a legelső piszkos pocsolóának, hogy benne egyszer a kedvére megfürödhessék. — Mindezt pedig csak azért tette, hogy engem vele érzékenyen megkínózhasson. Ha éppen valami nagy örömeire szolgálna, akkor őszintén beismernem most én is, — hogy ez önnek teljes mértékben sikerült is.

— Téved Szalánczy ur... én csak arra iparkodtam, hogy meglássa, ki vagyok én? Milyen a lelkem? Mit rejteget a szívemben? Hiszen amit megtudott tőlem, az mind olyan dolog volt, amit egy fiatal leány nem hogy egy idegen férfinak, de még a saját édes anyjának sem árult el volna. — Bizalmammal akartam meghálálni vonzalmát.

Nyílt-tér.*

Nagyobb mennyiségű

barcsi kereskedelmi rész-
 vénytársasági részvény
 eladó. Megkeresések „Hévíz” jellegére
 a kiadóra.

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Helyes cím, jó cég, hova
 6 óra és látszer dolgában
 bizalommal fordulhatunk
 SZIVÓS ANTAL műorás és
 látszerész Nagykanizsa Er-
 zsébet királyné-tér, Szarvas
 és Fiume-kávéház között.

Közigazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 6.

Készítési-árak:

Változatlan.

Határidő-útlelet:

Buza októberre 10.08, búza 1911. áprilisra 10.33,
 rozs októberre 7.36, zab április 7.72, tengeri
 augusztusra 8.12, tengeri 1911. májusra 5.81,
 repce augusztusra

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Gyorsáru csomagforgalom — értesítése! —

A magyar kiviteli r. t. budapesti és
 a C. H. Hirsch wieni gyorsáru-
 csomagokat naponta kétszer
 reggel 6 órakor és d. u. 4 órakor
 szállítjuk hához

Brück Márk és Társa
 szállító.

Első kanizsai szőrmemegővő intézet Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítenek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra,
 szőrme-kucsmát különlegességet, utazóbundát, lábzsákokat, szó-
 val minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a
 legjobb kivitelig.

Raktáron tartók: mindennemű szőrmét, valamint kész
 szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végeznek.
 Szabóknak előnyös ár!

A n. érd. közönség szíves
 pártfogását kérem. —

Kiváló tisztelettel
 Robinson Gyula
 szűrmester.

Van eladó borom
 25 krajcártól 35 kr.-ig
 literenkénti árban. — Megtekinthető
 naponta reggel 6 óra körül időben.
 Sándormajorban Kherndl Imre földbírókánál.

Bazsó József

kovács és kocsigyártó

NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut 6.

Készít és állandóan raktáron tart
 könnyű és divatos új kocsikat.

Elvállal:
 lövasalást, kocsik átalakítását,
 tisztogatását és bérelését.
 Kifűző munká, jutányos árak. 2479

Burgonya bármilyen
 nagy mennyi-
 ségben kapható HAAS VILMOS
 flüsterkereskedésében Nagyka-
 nizsán. 4195

CARBOLSAV,

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös keresztől
 Nagykanizsán. 2674

ZALA Hírlapkiadó és Nyomda R.-T.

Nyomdai műintézet
 Könyvkötészet. = Nagykanizsa. Vonalozó intézet.
 ZALA politikai napilap kiadóhivatala. Üzleti könyv gyár.

Legjobban be-
 rendezett

könyvkötésze-
 tünkben

könyvtári kötéseket, díszkötéseket, naplókötéseket, iskolai köteteket, aranyozásokat a legjobb és a legkisebb kiállításban olcsó árak mellett készítenk.

A Készül a

Mindenféle kereskedelmi, pénzügyi, közgazdasági, egyházi, iskolai nyomtatvány. — Árjegyzékek, művek, meghívók, eljegyzési és esketési értesítések, gyászjelentések, névjegyek, falragaszok, körlevelek és mindenféle izléses kiállítású reklám nyomtatványok.

Nyomdai iroda:
 Kiadóhivatal:
 Szerkesztőség:

Kazinczy-u.
 3.
 Melczér-féle ház.

Telefon: 78.

Gyárt: Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyző-
 könyveket és naplókat, zsebkönyveket,
 iskolai írófüzeteket, rajzfüzeteket, rajztömböket,
 vázlatkönyveket, mintazacskókat, zsákcédulákat, bevásárlási könyveket, dobozokat, naptárakat, papírzacskókat.
 — Áraink a legjutányosabbak! —

Iskolakönyvek

tartós bekötését olcsó árak mellett vállalja a

Zala nyomda részv. társ. könyvkötészete.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

szakszerkesztőgészt illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megküldése nem vállaljuk és névelve leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Helyettesítést és nyitólatt díjtalanul szorítunk vissza a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székhelyiséssel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.—	Félévre 9.—
Égész évre 14.—	Égész évre 18.—

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, kálm. kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Köszönetnyilvánítás 6 kor.

XXXVII. évf. 198. szám.

Nagykanizsa, csütörtök, 1910. szeptember 8.

Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Mit eszik ön?

Nagykanizsa, szeptember 7.

A dölyfös, elbizakodott ember erre a kérdésre azt feleli: Mi köze hozzá? A szerény és alázatos: Felsorolja egy csomó ételnek a címét. — Az okos ember válasza erre a kérdésre: Mit tudom én?

A székesfőváros tápszer vizsgáló intézete az Országos Kémiai Intézet, a különböző állami s magán vegyészeti laboratóriumok nap nap után tanúsítják hivatalosan, hogy mi a különböző élelmiszereknek jobbara csak a címét szoktuk fogyasztani. A tej, a mivel tenmagadat és családodat tápláld, csak volt valamikor tej. Most vízből, gipszből meg tudja a jó Isten miből álló habarék. A disznósirt, a mit piritós kenyeredre felkenesz, a forró égőv kókusz pálmája nemzette. A kávé, a mit részint kapuciner, részint pikoló alakjában elődbe tesz a kávéházi pincér, a Bakonyban látta meg a világot és rendszerint disznókat szoktak hizlalni vele.

De nem folytatom tovább. — Mindössze azt a kijelentést teszem, hogy mi nálunk jóformán mindent hamisítanak, a mit a gyomor fogad be. Ezt tudjuk mindannyian. Tudja a székesfőváros tisztí főorvosa, tudják az ország összes közegészségügyi felügyelői és ennek dacára nap nap után olvassuk a lapokban, azokat a válvéregetés szerű kijelentéseket: Ne félj magyarád sem a tifusztól, se a kolerától. Nem szabad annak bejönnie a négy folyó és három bérce honába.

Nagyra becsült tisztí főorvos uram és mélyen tisztelt közegészségügyi felügyelői hiszünk önöknek. Hiszünk már évtizedek óta. Ez az ország az egészség hona. Nem félünk semmitől. Bunkósbottal kergetjük ki a kolerát. Ezt a pár sort sem a félelem sajtolja ki belőlünk, hanem inkább az epedő vágyakozás. Szeretnénk már nemcsak az ételek és italok címét fogyasztani, hanem valósággal jó is szeretnénk már lakni igazi ételtől és szeretnénk szomjunkat előlítani ha egyébbel nem, legalább nyíri vinkóval, de az aztán nyíri vinkó legyen, mert tudomásunk szerint még ezt az italt is hamisítva szokták forgalomba hozni. Hajdanában azokat a pékeket, a kik parányi zsemjét merleket sütni, fülüknek

fogva szegezték boltjuk ajtajához. Barbárság volt. — A mostani kor sokkal humanusabb, most, minél kisebb zsemjét süt a pék, annál hamarabb lesz törvényhatósági bizottsági és képviselőtestületi tag.

Mit szólnak a mészáros és hentes ipartestület érdemes tagjairól? Ne szólnak semmit, mert ha ki nyitjuk a szánkat, az lesz a következtetése, hogy árvaszéki dijnokságra aspiráló sógorunk a legjobb igyekezt és a legnagyobb erőfeszítés dacára se fogja a kérelmezett állást elnyerni. Hanem ha valaki meg akarja ismerni ennek a fogalomnak a lényegét: minden, annak melegen ajánljuk, hogy bujjék belé egy virslibe vagy szafalédába, ennek a bőrben igazán van minden.

Rádadásul aztán a mindenkori kormányok esztendőnkint hivatalos és félhivatalos ujságaikban iratnak hangzatos vezércikkeket, a melyek előre lefestik, milyen kitűnő lesz az új tápszer-törvény. A kiegyezés óta nem volt még egyetlen egy földművelésügyi és egyetlen beügyminiszter sem, a ki meg ne fürdött volna a dicséreték tömjénfüstjében azért, mert nagy kegyesen kiáltásba helyezte ennek az országnak, hogy megcsinálja a tápszer-törvényt, a mely egyszersmindkorra véget vet az élelmiszer hamisításnak.

Ez a helyzet képe.

A katonai ügyeket gondozó miniszterek pedig minden esztendőnként telesírják a zsebkendőiket, hogy satnyul a magyar, ma holnap alig akad katonának való ember. Amikor aztán kisírták magukat, csodálkozva kérdezik, mi lehet ennek az oka. Miniszter urak nem áruljuk el az igazi okot, hanem alázatosan kérjük, hogy a sorozó bizottságokhoz állítsanak egy statisztikust is és a katona orvosoknak tegyék kötelességükké, hogy minden sorozásra jelentkezőtől kérdezzék meg:

Mit eszik ön?

Ekkor aztán megkapják a választ arra a kérdésre miért satnyul a magyar.

A városok államségélye. Az ország törvényhatósági joggal fölrüházott városai polgármestereinek legközelebb tartandó kongresszusa elé, amely Temesvártól fog lefelé, mint hitlik, azt a javaslatot terjesztik elő, hogy a városok részére kiutalt nyolcmillió korona államségélyt ne négy év alatt, hanem egyszerre fizessék ki a városoknak. Inkább aziránt kellene lépéseket tenni, hogy az államségély évi részleteit pontosan kapják meg a városok, mert: kétszer ad, aki gyorsan ad.

Gyermeknap Nagykanizsán.

Az elhagyottakért.

Az irgalom nevében.

— Saját tudósítónktól. —

Ma volt a gyermeknap Nagykanizsán, melyet a gyermeknap rendező bizottsága annyi gondnal és melegséggel készített elő. E nagyszerű rendezésnek, meg természetesen a résztvevők nagy buzgalma-nak kell tulajdonítanunk, hogy a gyermeknap várakozáson felül is oly nagyszerűen sikerült.

Már korán élénkek voltak az utcák. — Feltűnő sürgős-forgás, nevető és a szokatlan foglalkozástól kipirult bájos női arcok, nevetve tiltakozó fiatal emberek adják meg a gyermeknap alapjónusát. Különböző utóbbiaknak már meg voltak a multból merített tapasztalataik és nem minden rezignáció nélkül tekintettek a mai napra. Sőt értékesítették is a mult tapasztalatait. Így a máskor legkésőbbben jövő hivatalnokok ma pontosan, sőt már a hivatalos óra előtt ott voltak hivatalukban. Azonkívül feltűnően megnövekedett a melléktáncok forgalma is, különösen ott, ahol nem pirosítottak az urnák posztói. Sőt akadnak olyan szűkebbek is (nem is éppen a legszűkebb keblük közt), kik egész napjukat önkéntes szobafogságban töltötték — az elhagyott gyermekekért. Sőt — állítólag — némelyek *Faludyt* is megintertellálták: Hogy is vagyunk azzal a repüléssel? Szerencsére *Faludy* gépe még nem kész, különben sem tudták volna hasznát venni, mert ebben az esetben a gyermeknap-rendező bizottság bizonyára gondoskodott volna megfelelő felfogó hálóról. De aki elment a veszélyes területen, ha egy szikra emberség volt benne, nem tudott ellenállni a bájos kéréseknek és utolsó kártyáját is odaadta az elhagyott gyermekek szószólójának. Különösen a fiatal emberek és az agglegények tűntek ki az adakozásban, akik valahányszor adtak, mindig rezignált mosollyal nyultak be zsebkébe, — ők tudják, miért.

Ezre pedig gyakran nyílt alkalom, mert a gyermeknap-rendező bizottság hét urnát állított fel. A főhadiszállás a korzó közepe felé, Strasser Mór optikus üzlete előtt. Itt folyt a legvidorabb élet *Vidor* Samuné vezetés alatt. Egy fonográf szólt itt és a hangjára odagyűlt közönség virsli fogyasztott. — az elhagyott gyermekekért. Itt voltak *Ötvös* Emilné és *Kövesdi* Boér Gusztávné. A posta mellett urnánál: *Sauer* Ignácné, *Rapoch* Gyuláné és *Fischel* Lajosné, a Kazinczy-utcai egyik urnánál *Stern* Sándorné, *Porcedus* Antalné, öv. dr. *Tuboly* Gyuláné és *Reichenfeld* Edéné, a másikonál *Vécsey* Zsigmondné, *Blumenschein* Vilmosné és *Szekély* Nándorné voltak, míg a Sugár-utj urnánál dr. *Rotschild* Jakabné dr. *Bereczky* Viktorné, a Csengery-utcai urnánál *Urbanek* Károlyné, *Révész* Lajosné, *Czibulka* Vilma, végül az Eötvös-téri urnánál *Kertész* Józsefné és *Szekecs* Józsefné álltak fel. Nekik Nagykanizsa lánya, a nyújtott segítségüket. Minduntalan megcsörrent kezükben a pelyes szavakkal: „Az elhagyott gyermekekért.” Egyenesen

ellenállhatatlanok voltak, épp ezért a közönség hidegebb szívé része menekült is lehetőleg a melléktánc felé. De itt sem volt menekvés, mert akadt egy merészebb hölgy, aki, természetesen megfelelő kísérettel, a távolabb eső utcákat is bejárta és a legkérgesebb paraszt-szíveket is megindította édesen csengő szavával és a legakaratossabb garasokat is elővárdolta bájos mosolyával.

Természetesen az elhagyott gyermekekért a szokott élcek sem maradhattak el. Akik nem váltották meg az „Ó már fízett, ne bántás” megváltó jegyét, azok vagy siralmas lamentálással vagy egy-egy többé kevésbé sikerült elmésséggel iparkodtak magukat kivágni. Megelőzve a megszokott élcelődéseket, melyek majd az urnákra, majd az urnákra vonatkoztak, itt csak még a következő jelenetet akarjuk elbeszélni, mely a mai nap epilógusát képezte.

A hölgyek táborában már takarodót futtak, mert a gyermeknap lealkonyodott. Éppen a végső számadást végezték, mindentől csend volt, amikor egyszerre egy fiatalember bukkant fel a láthatáron. A szegény réveteg félénkséggel nézett szeretőt leveteg leptekek indult meg, mert nem sejtett semmit. Egyszerre felhangzott a hölgyek csatariadója. Az áldozat megremegett, mert érezte a közeledő veszét. Egy perc alatt körülfogták „Elő a zsebekkel” parancsolt egy amazon külsejű, lobogóhaju hölgy, aki nyilván a vezér lehetett. Az áldozat letérdelt és így szólt:

— „Hölgyeim én egy kifosztott, ki gyermeknapozott halandó vagyok. Én ma az elhagyott gyermekekért valóságos hosszunapot tartottam, jóllehet nem tartozom azok közé, akikre a hosszunap obligát. Könyörüljenek rajtam!”

De a hölgyek elzsebmetszték a fiatal ember szavait. De sehol semmi, csak egy árva medaillon. A vezérhölgy kinyitja, megnézi a benn levő képet és jobban szemügyre véve az áldozatot, szói:

— Ah te!...

— Pszt! sugja a megkínzott.

— Mindegy! A közlő: közlő, szólt az elhagyott gyermekek patronája és az ékszer egy olyan, mozdulattal, mit egy Wilde Oszkár és annyi önzetlenséggel, mit egy Cincinátusz megirigylhetett volna, az ékszer a többi zsákmány közé dobta.

Ez utóbbi történet hiteléről azonban nem áll egészen jól a tipoter. si.

A kolera.

Külföldről még mindig fenyeget.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A kolera réme folyton fenyegeti Magyarországot. Most az Oroszországból érkező utasokra fordul a rendőrség figyelmé. A keleti pályaudvar, melyen a külföldi utasok legnagyobb része érkezik, állandó orvosi felügyelet alatt áll. A győri kolerára vonatkozólag pedig azt jelentik, az az eset sem volt kolera, hanem egyszerű bélhurut, amint más kolera mentes időben talán fel sem tűnik.

A koleráról a következő jelentést vettük:

Budapest, szept. 7. A fővárosban tegnap óta kolera megbetegedés nem fordult

elő, sőt gyanus eset sem volt, egyetlenegy sem.

Varasó, szeptember 7. Az itteni rendőrség távirailag közölte a budapesti rendőrkapitánysággal, hogy két kolera-gyanus vidékről indult utas tart Budapest felé: Geneczin orosz herceg és felesége. A hercegi párt tisztí orvosok várták a keleti pályaudvaron, akik őket ugyan nem (!), de a podgyászukat fertőtlenítették.

Győr, szept. 7. Enyedi János fűtő, aki kolera-gyanus tünetek között betegedett meg, az itteni járványkórházban tegnap meghalt. Nyomban megkezdődött a boncolás, melynek folyamán a vizsgálat erős természetű bélhurutot állapított meg a halál okául.

Csecsemő-holttest a sárban.

A barcsi vásártér titka.

— Saját tudósítónktól. —

Egy lelketlen anya borzalmas bűnére vezetett rá tegnap Barcsan a véletlen, illetve a három nap óta tartó esőzés. Igaz, hogy a tettes személye még nincs kiderítve, de ezt a csendőri nyomozás majd csak kideríti. A tegnapi barcsi vásár teljesen elázott. A vásártér sárban gázolták az emberek. Az eső elmosta a vásári kedvet is és egy hang sem hallatszott a mászkáló, zibongó nagy térségen.

A szokatlan csendet egyszerre nagy zúrvaz, lármá váltotta fel. Néhány vásári asszony hangos kiabálással futott a vásártér azon része felé, ahol gyermekek játszottak a sárban. A riadalom oka az volt, hogy a gyermekek egy 4—5 hónapos körüli csecsemő idétlen hulláját ásták ki a sárból és azt ide-oda hajigálták.

A gyermekek borzástól játékszere egy kis holttest volt, amely nem tudni hogyan, de minden bizonyossággal bűntény folytán, a vásártér földjébe került. A leletéről rögtön jelentést tettek a csendőrségnek és azok a nyomozást folyamatba tették, hogy vajon ki követte el ezt a lelketlen bűntényt. A nyomozás rögtön megállapított annyit, hogy a hulla nem rég kerülhetett a föld alá. A földtakaró is, amelyvel a holttesteket elhantolták, nagyon keskeny földréteg, amelyet az esővíz lőmosott.

A gyanu egy cselédleányra irányul. A csendőrség öt gyanúsítja azzal, hogy a kis csecsemőt láb alól eltette.

Nincs vállalkozás Nagykanizsán.

Helyi közlekedés.

Egyik fiatal kollegám itt a szerkesztőségben néhány nappal ezelőtt azt mondta: — Igazán furcsa város ez a Nagykanizsa. Itt semmi nem változik. Hosszú esztendővel ezelőtt éppen ilyen volt a város és a társadalom képe, mint most. Ha véletlenül valahová egy csemetét beültetnek vagy valahol egy korhatag köcszopot a másik oldalára fordítanak, az már nagy esemény. Isten tudja: mi az oka ennek a nagy megállásnak, ami egyenlő a hanyatlással. A többi vidéki városok: Szombathely, Kaposvár erősen elhagynak bennünket.

Egyideig szomorúan bölöngtattam fiatal újságíró kollegám kínos panaszához, melyre a szerkesztőség ablaka alatt az őszi szél felelt, övöltve felcsillított, amiképen Eötvös József énekelte egykoron.

Később csak igen csendesen, mintha magamnak mondtam volna, mormoltam: — Nincs vállalkozási szellem. Mindenki a tőkéjén ül. Itt mindenkinek kedvesebb a biztos négy százalék, mint a remélhető tizenkét százalék. Székely Bertalan azt mondta városunkról, hogy nagyon csendes hely; Tisót a hírneves francia utazó meg azt, hogy itt olyan csendesek az emberek, mint Franciaországban az istenek. Szóval: Nagykanizsa nem termőhelye az

idegességnek. Ide inkább gyógyulni lehetnek az idegbetegek.

Eközben belépett szerkesztőségünkbe lapunknak egyik legkitartóbb barátja, kinek a türelmiellen természetű felelőssünk mindennap kéltszer mutatja be a falon lógó figyelmeztetési tábláskákat:

Az idő pénz.

A szives marasztalást ne tessék komolyan venni.

Ez a mi, kedves barátunk, aki minden rendű és rangú kidobások iránt érzéketlen, csak azt a néhány szót hallotta, hogy ide gyógyulni lehetnek az idegbetegek. Ez éppen elég volt neki arra, hogy egyetlen dühbe guruljon.

— Micsoda? Gyógyulni? Sőt! Itt már a kötéldegzett ember is beleőrül, hogy egyebet ne mondjak: a helyi közlekedés mizériáiba. Hát mondjátok meg őszintén: nem kell itt az embernek okvetlenül tengeri-betegséget kapni, ha egy hamisítatlanul nagykanizsai fiákeron kocsikázza be a város utcáit? Itt van Szombathely. Annak a kis városi „villamos” egész nagyvárosi képet ad. Milyen nagyszerű lenne, ha Nagykanizsa utcáin is villamosok szaladgálnának Magyar-utca végétől a vasuti állomásig és Teleky-ut végétől a kiskanizsai Flórián-térig. Ugy tudom: volt is már valami eféle vállalkozásról szó; de persze Nagykanizsán nincs. Vállalkozási szellem, tehát nem kelhet életre semmiféle vállalkozás.

A riporter odaállott „barátunk” elé.

— Csituli, barátom, és ne ügykezzél tulkiáltani a zivatart! Felelőssünk most Németszághban fírad ugyan, hogy aztán itthon nagyobb odaadással pihenhesen, de azért nem illik visszaélned a helyzettel. Fogadd el barátai jobbkunkat és távozzál csendesen!

Barátunk azonban elég merész volt ahhoz, hogy visszaéljen a helyzettel. Megtagadta az engedelmességet és kijelentette, hogy addig most el nem megy innen, ha százszor kidobjuk is, míg őszintén meg nem mondjuk neki: mi lesz azzal a vállalkozással, amit Eperjesy Gábor tervezett. — Mi az? Mi az? — kérdeztük egyszerre nagy érdeklődéssel.

A kidobhatatlan hős gunyosan nézett reánk.

— Hiába játszatok a ludatlant. Ti éppen olyan jól tudjátok, mint én, hogy Eperjesy Gábor egyből pattant ki legelsőbben az a gondolat, hogy Nagykanizsán már át kell lépni a villamos vasutat; itt automobil-közlekedést kell létesíteni, még pedig részvény-lársaság útján. — Tudjátok ez a gondolat nekem úgy imponált mindjárt az első pillanathban, hogy valóságos rabja lettem. Már előttem van az automobilos Nagykanizsa. Így lépett át annak idején ez a mi városunk a gázvilágítás és megcsinálta a villamos világítást akkor, amikor még Budapest utcáit is csak gáz világította. Ezt Babóchay György volt polgármesternek köszönhetjük, mert mikor a gázvilágítás behozatalát a képviselők sürgették, azt mondta: „Várjuk meg a villamosvilágítás ügyének kifejlődését! Talán átélhetjük a gázvilágítást!” A képviselőtestület hallgatott rá és így megtörtént, hogy a villamosvilágítással megelőztük Budapestet. Így leszünk majd az automobilos, ha Eperjesy Öbört kisné lelkesítik a részvénytársaság szervezésére. Amíg ez meg nem lesz, ezeknek a jobb sorsért nyögő, keserves fiákeros-gebéknek a sorsa, mindé a lelketlen szárad, valamint azoké is, akik a helyi közlekedés kényelmét, kedvességét nálunk akár tengeri-betegség, akár rubabenzinexés formájában átszenvedték.

Szólt a mi barátunk és amit még eddig meg nem állunk — ezúttal önkénti távozzát. Talán azért, hogy akaratához híven megírjuk szótatunkban a helyi közlekedés kényelmesebbé, kellemesebbé, modernebbé tétele érdekében.

mi pedig úgy gondoltuk, hogy minden frázisos szózatnál kiáltóbban propagáljuk barátunk akaratát, ha e szerkesztőségi jelencről riporterri lelkiismeretességgel beszámolunk. És így cselekedtünk.

Hírek.

Mátka-dal.

Oh nem járt még le a csodák kora: Van nekem is hát édes mátkapárom, A csalfa álmok fáradt vándora. Oázist lelt a tenger pusztaságon. Aranyfényel kacag az ég felettem, Lágy rózsaszínű ködbe vész szemem; Lám, érdemes volt mégis megszületnem És annyi harcot végig küzdenem.

Egy kis gyűrű mily játszva tépi szét A zordon arcu illem rabblincset, S a két karom már senkinek se vét Szívemre zárva lelkem drága kincsét. Enyém a boldogság minden varázsa, A csókos édes, mámoros való, Enyém egy kis szív minden dobbanása S egy kék szempár, gyönyörbe ringató.

Hogy is lehet, hogy egy kolduskirályfi Ily mérhetetlen nagy kincset talált, S hogy annyi titkos, féltve őrzött, játszi Szerelmes álom mind valóra vált? Boldogságom kábitó érzetében Még hinni, — hinni is alig merek, — Hogy is lehetne, hisz' sohasem reméltem, Hogy így szeressenek az istenek.

Nem érzek mást, csak azt, hogy szép az élet S hogy ringatózik a világ velem, Most már nem bánom, érjen ami érhet, Mámoros vágygal behunom szemem És szomjas ajkam félve, önfelédten Lázás gyönyörrel suttog egy nevet, Kit mindennél jobban imád a lelkem S kiért odaadnám egész életem!

Borbély József.

— Udvari tanácsos nagykereskedő.

A hivatalos lap mai száma nagy kitüntetéssel közöl. Öfelsége baranyavári Ullmann Emil kir. tanácsos, budapesti nagykereskedőnek a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A Junga gyerekek új neve. Junga Sebő kapitány aktái már lezárultak. Róla mostanában alig fog hallani az újságolvasó. A hivatalos-lap mai száma pedig a szerencsétlen honvédszázados bájos fiacskának is lezárta a napi szenzációkban való szereplését. Nincsenek többé Junga-fiók. Közölték a lapok, hogy Junga Sebő kiszabadulása után sürgős kérvénnyel fordult a belügyminiszterhez, hogy ártatlan gyermekeinek változtatása meg a nevét, melyet oly sok vihar ért. A mai hivatalos lap ezt a nem minden lelki mélyreág nélkül való hírt ebben a száraz formában közli: „Kiközl Junga Ágoston, Sebő és Aladár kanizsai születésű, budapesti lakosok családi nevének „Endrédi”-re kért átváltoztatása az 1910. évi 125. 301. számú belügyminiszteri rendelettel megengedettet.

— Dr. Dezsényi Árpád halála. Ma délelőtt döbbenetes hírt közölt velünk a szerkesztőségi telefon. Keszthelyen az éjszaka hirtelen meghalt dr. Dezsényi Árpád, Festeleich Tasziló gróf uradalmának jószágigazgatója. Szívroháza ölte meg. A Nagykanizsán is általánosan ismert jószágigazgató halálának híre nagy részvételt fog találni az egész vármegyében. Ez a halálhír pedig annál megdöbbentőbb, mert a rendkívül népszerűségnek örvendő jószágigazgatót egészen fiatalon, 44 éves korában ragadta el a mindennél szeszélyesebb halál. Dr. Dezsényi Árpád a 90-es évek elején Nagykanizsán ügyvédkedett, majd beleunva e pályának apró küzdelmeibe, járásbírónak ment Keszthelyre. Itt érte a váraiban szerencse, hogy Festeleich gróf régebbi jószágigazgatójának, dr. Pappnak elhunytával a főúr őt hívta jószágkormányzói állására. — Ez állásában úgy a gondozására bízott grófi hitbizománynak, mint Keszthely városának, valamint mindazoknak, kik valamiért hozzá fordultak, oly szolgálatokat tett, melyekért mindezek emlékének a leghálásabb kegyelettel tartoznak. Az ő kezelésében a hitbizomány viszonyai a legrendezettebbek lettek, a Festeleics gróf család pedig megszabadult millió adósságainak gondjaitól. Jószágigazgatói minőségében gyakorolt nagyszabású tevékenységének egyik legnagyobb horderejű aktsa az ollári urodalom parcellázása volt; melynek révén a gróf 8 millió koronára készpénzhez, a hitbizomány pedig akkora tőkéhez jutott, melynek betéti kamatai meghaladják a megszüntetett ollári urodalom bármikori jövedelmét. Keszthely is nagyon sokat köszön az erős kezű és erős fejű jószágigazgatónak. A város fejlődésében neki legalább annyi része van, mint a többi Keszthelyen lakóknak együttvéve. Dr. Dezsényi Árpád intencionálta Keszthelyt a mai híres fürdővárossá. A villamosvilágítás létesítése az ő kizárólagos érdeme. Posthumus alkotása lesz a Keszthely—hévízi villamos vasút, mely a jövő tavasszal készül meg, mialtal a szintén Dezsényi Árpád által rendkívül jövődelmelzen bérbeadott Hévíz fürdő nagy lépéssel közelebb jut Dezsényi Árpádnak ahhoz az álmához, hogy Hévíz világfürdő legyen. Dr. Dezsényi Árpád, a régi mórchelyi bérli fia, Nagykanizsán járta elemi iskoláit és a gimnázium nyolc osztályát. Innen is nősült, feleségül vévén néhai Markó Antal nagykanizsai D. V. állomásfőnök híres szépségű legfiatalabb leányát. Korai halálát özvegye és több kicsi árvaja siratják.

— A kanizsai választott bíróság megalakulása. A nagykanizsai munkásbiztosító választott bírósága tegnap délelőtt tartotta a törvényszék tárgyaló termében alakuló ülését. Dr. Kenedy Imre a választott bíróság elnöke üdvözölte a majdnem teljes számban megjelent ülnököket, kiket arra kért, hogy a törvényben lefektetett nemes és szép cél elérésére segédkezet nyújtani sziveskedjenek. — Kizárási ok egy ülnöknél sem forogván fenn, következett az eskütel, illetve fogadalom. Meglepetés számba ment, hogy úgy a munkaadó, mint a biztosított ülnökök mindegyike eskült tett. Az új ülnökök tisztsége a mai nappal kezdődött, mert az eddigi ülnökök ideiglenes tisztsége a pénztár átszervezésével megszűnt. — A választott bíróság ötös tanácsban ül. Október hónap elején lesznek az első tárgyalások. Eddig három ügy vár elbírálásra. — A választott bíróság jegyzői teendőit Nagy Károly törvényszéki írnok végzi.

— A katolikus legényegylet szüreti mulatsága. A nagykanizsai kath. legényegylet október 2-án tartja idei szüreti mulatságát. A mulatság szenzációsan kiemelkedő pontját a „Ademagyar” tánc képezi. Az ebben szereplők 1. hó 8-ára

Áraink a legjutányosabbak! ==

Mayer Klotild lehéreműltsziló:

LŐNEREFEJTŐ GÉPEK
 EGYSZERES ÉS KÉT SZÁRÚ TISZÍTÓ SZERKEZETTEL 650-1250 %
 DÖRZSELESGIGŐ GŐZGÉP MOTOR-3 JÁRDANYOS HAJTÁSSAL
SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LŐNERECSEPLŐ FEJTŐ ÉS TISZÍTÓ GÉP

OLÉO ANKA
 KÖRÖZÖDŐ FÉRTÉSEK FELTÁRLÁSÁRA
 ADALÉKZÁRÓK FELHÍVÁSÁRA
 KÖRÖZÖDŐ FÉRTÉSEK FELTÁRLÁSÁRA
SZÜCS ÖDÖK
BUDAPEST
 VI. HÁGMEZŐ UTCA 66

[illegible]

Gyárt: Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyző-
könyveket és naplókat, ♦ zsebkönyveket,
lakóai írófüzeteket, ♦ rajzfüzeteket, ♦ rajzfüzemböket, ♦
vázlatkönyveket, ♦ mintazacskókat, ♦ zsákcédulákat, bevá-
rárlási könyveket, dobozokat, ♦ naptárakat, papírzacskókat.

Áraink a legjutányosabbak!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kasziny-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy melléklettel.

Szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megküldése nem vállalható és névelés levétel nem lesz fizetendő a szerkesztőség.

Államháztartási és nyitvatartási táblázat szerinti van és a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhöz hordva:	szétküldésével:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.	Félévre 9.
Egy évre 14.	Egy évre 18.

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, hallás, kíméletesség és magán-közlemények áronként 50 fillér.

Eligyezői és esketési díjaknak díja 5 korona. Készletnyitvatartás 5 kor.

XXXVII. évf. 199. szám.

Nagykanizsa, szombat, 1910. szeptember 10.

Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Ma péntek, szombat és vasárnap este

hallható még az

Elite női zenekar

művészi játéka a „Fiume kávéház”-ban. A zenekar kiválóságai: PUSKÁS Miskának, a kolozsvári híres cigányprimás nővére PUSKÁS OTTILIA cimbalomművész és FEHÉRVÁRI MARGIT hegedűművész a primásnő.

Kezdeté este fél 9 órakor.

Magyar higiénia.

Nagykanizsa, szeptember 9.

Nem lehetett azt mondani, hogy éppen csak most aktuális erről a tárgyról beszélni. Szó sincs róla. A magyar higiénia, különösen a falusi higiénia kérdése mindig oly aktuális, amelyről lehet és kell is időnkint egyet-mást elmondani. — Hiszen szorosan véve nincs is falusi higiénia. — A falusiak mindennel inkább törődnek, mint az egészségükkel. A falusi emberek festi jövőtá fölött egyedül a természet örködik néhány oly jelenségével, amelynek áldásos hatásához kevés köze van emberi előrelátásának, céltudatos gondosságának. — Falusi tiszta levegő és egészséges jó kenyér! Ha a kettő nem lenne, sohasem lehetne ki-pusztítani falvainkból a fertőző betegségeket.

Menjünk csak végig egy községen, kivált így nyárutólján. Még a község főbb utcáin is találhatók kutyafolyások, moslékiontések. Tessék csak azután elhagytatottabb utcákat, közöket is meglátogatni! Szemét, hulladék, moslék, kazalnyi trágyarakások, néhol egy-egy baromfidög alig beföldelve, orrfacsaró bűz. Ha ezek a falusi földmíves emberek oly munkára lennének egész nyáron át utalva, amely a házhöz, lakáshoz köti őket, egy egészséges nem akadna közöttük.

Orvos néhol három községen van egy, gyógyszerár szintén. — Gyógyjég, fertőtlenítő anyag ritka helyen. — Különösen a mostani gyenge tél után ütközik a gyógy-szükséglet beszerzése akadályokba. Ahol van, ott a jég tartása a tisztaság legegyszerűbb követelményeit is sérti. A jég és a jégverem pusztító földtája közé vékony szalma vagy nádbetétet tesznek csapán úgy, hogy a közeli posvány, árnyékszék, szemétdögör szivárgó szenny minden nagyobb nehézség nélkül odajut a gyógyjéghez. Tessék azután az ilyen jeget be-

tegek italába tenni vagy velük élveztetni. Sokhelyt magát a jeget is valami lehiggadt, látszólag tiszta mocsárvízből szerzik be, holott tudnivaló, hogy a víz és jég átlátszóssága még mit sem bizonyít, az ily átlátszó víz és jég a káros élősködő milliárdjaival lehet fertőző. De ki törődik ezzel? Csak nem fognak a jégszerzéshez is orvost hívni! A betegek utáni fertőtlenítés egyszerűen neveltséges. Egy-egy elhalt falusi tüdővész után kiszellőztetnek és pont. Még az állati betegségek utáni fertőtlenítés tűrhető. Az ólat újrameszelik, a földet fölássák, az elhullott állatok vályuját elégetik. De hogy a fertőző betegségben elhalt ember ruháját kifőzzék, ágyneműt fertőtlenítsék, beteg szobáját kimeszeljék, arról szó sincsen. Sőt az egész falu öregasszonya mind elmegy halottat nézni és vigan hurcolja szét a betegség csiráit.

Fertőző betegség van is állandóan minden községen, — de megtörik ereje a hatalmas falusi egészséges, a szabad levegőn, a jó kenyéren.

Mi lesz azonban, ha oly fertőző betegség üti föl tanyáját a községekben, mely független az egészségtől, levegőtől, kenyértől, amely csak egytől fél: a tisztaságtól, a hygienikus életmódtól. Mi lesz akkor a falvak lakosságával? Rettenetes elgondolni is. Azt mondjuk, hogy az orosz kolera terjedésének az oka az orosz tisztasági állapotoknak tudható be. — Vajjon mi mennyivel különb állapotokat mutathatunk föl? Például a magyar földmunkás ruháját egy hétig le nem veti, benne dolgozik, izzad egész héten át. Például az apró-birtokos egész nyáron az istállóban alszik, az istálló bűzét, szennyét szívja be. Nyolcan-fízen alusznak egy-egy szobában összezsúfolva, szinte egymás szájába lehelve. Ilyenkor látjuk leginkább, mikor szükség lenne a higiénia, hogy nincs higiénia. És ilyenkor borzadunk meg, ha arra gondolunk, mi lenne egy veszedelmes fertőző betegség föllepése esetén? Mi lenne, mondjuk, ha a kolera tényleg felütné a fejét?

Sok-sok része van a magyar higiénia hátramaradottságában közgazdaságunknak. Az előjárásokok nem törődtek, talán mivel egyéb irányban nagyon igénybe vették őket, a köztisztasági tennivalókkal. Az egészséget és mindent, ami az-

zal kapcsolatos, a természetre bíz-ták. Hiszen jó, talán addig a per-cig beválik a közigazgatásnak e sajátos módja, míg valami kü-lönösebb betegség elő nem adja magát. De ha előadja magát, akkor egész községek lakolnak, — és egész tartományok, mint Orosz-országban — azért, amit a köz-i-gazgatás apródonként elmulasztott.

Most talán (engedje az ég, hogy ne történjék) számon kéri tőlünk is a kolera, hogyan iparkodtunk évtizedek óta a köztisztasági vi-szonyokat megjavítani. És ha szá-mon kéri, bizony köny, kin, em-berélet lesz, a feleletünk. Félre a nemtörődömséggel valahára, félre ezzel az utálatos magyar áttokkal! Szokják a munkához, gondosság-hoz falusi közigazgatásunk a köz-tisztaság terén is. A higiénia-kimondhatatlanul nagy fontossága van egyébkörös, hiszen emberéletek függ-nek tőle, de megszorozódik most mi-kor ez az emberpusztító morbus tárja felénk halálos ölelésű karjait. Még most is nem törődni, halo-gatni: bűn, Isten ember és mind-nyájunk ellen. . .

Más megyék és városok

— Munkásgimnázium Szegeden.

Szegeden ismét egy új, a modern kultu-rális haladás szellemét terjesztő intézmény nyílik meg október elsején, a DMKE kezdeményezéséből. Az egyet munkásgimnáziumot állít föl, melynek életrevalósá-gát és hivatásának nagy fontosságát igazolják azok az eredmények, amelyeket a munkásgimnáziumok a legtöbb város-ban a nép oktatása terén eddig fölmutat-tak. A munkásgimnázium tanfolyamait addig, amíg később erre a célra külön épületet nem építenek, a munkások a polgári fiúiskola épületében hallgatják. A munkásgimnázium nagy előnye nemcsak abban rejlik, hogy a munkások és általá-ban a kevésbé iskolázottak körében kul-turát terjeszt, hanem főleg abban, hogy a munkásgimnázium négy évig tartó tan-folyamának elvégzése után a sikerrel vizsgázott munkások olyan iskolai bi-zonyítványt nyernek, amely egyenrangú az állami polgári iskolák négy osztályáról szóló bizonyítványokkal. A kapott bi-zonyítvány alapján azután minden hivatal-beli állást segédültséggel lehet elő, sőtval; a polgári iskolai tanulmányoknak me-gfelelő pozíciót érhet el.

— A por leköltése. Niessner Aladár Szeged városi mérnök, a ki jelen volt a brüsszeli nemzetközi közúti kongresszu-son, előterjesztett telt Szeged város tanács-ának, hogy a por leköltésére tegyen ki-sérletet. A por leköltésére szolgáló anyag a *calcium chlorid*, mely vízbe öntve igen olcsón, nagy mennyiségben állítható elő a port úgy lekölti, hogy az utcai teljesen portalanítja. A kísérlet elé nagy érdeklő-

déssel néz Szeged városa, mert annak sikerétől reméli a város teljes portalaní-tását.

— Kaposvárról elviszik a honvéde-ket. A kaposvári honvédséget elakarja a honvédelmi minisztérium vinni Kaposvár-ról. Értesülésünk szerint a honvédséget Kaposvárról Fiuméba helyezik át. Az át-helyezés oka az, hogy Kaposvár városa nem hajlandó újabb kaszányát építeni, a jelenlegi pedig nem felel meg a követel-ményeknek. Fiumében egy mérnök-kapitány járt a városnál, hol tanácskozá-sokat folytatott. Fiumében a jelenlegi kaposvári zászlóalj részére már készítették helyét.

A kolera.

Bécsben újra terjed a járvány.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Egy időre úgy látszott, mintha teljesen megszűnt volna a kolera aggasztó ve-szélye. Most azonban a bécsi hatóságok elképzelhetetlen könnyelműségéből megint nagyobb arányokat kezd ölteni a kolera-nak egyelőre még csak a féltelme, de nem lehetetlen, hogy később maga a kolera is. Feltűnő nagy számú gyanus eset fordult elő Bécsben. Ez annál több okot szolgáltat az aggodalomra, mivel az egész-ségügyi tanácsot már feloszlatták. Kon-stantinápolyban is terjed a járvány. Ma-gyarországon kolera eset nem fordult elő. Mindössze egy gyanus eset fordult elő, mely felett az orvosi vizsgálat most van folyamatban.

A kolerráról ma a következőket jelentik nekünk:

Budapest, szept. 9. Az éjfel a Kmetty-utca egyik házában nagy riadalom támadt, mivel egy asszony, Tóth Vilmosné kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett. — A mentők bevitték a Szent-Gellért kórházba.

Bécs, szept. 9. Ujabbán 11 kolera-gya-nus megbetegedés történt.

Nyíregyháza, szept. 9. Az alispán ma beültetotta a máriapócsi búcsujárást, mivel a búcsura sok földi díj jelentkezett, akik a lengyel-orosz határról, gyanus vidékekről jöttek volna.

Konstantinápoly, szept. 9. Ujabbán 4 kolera megbetegedés történt, melyek kö-zül kettő halállal végződött.

Az elvált grófnő meg a kocsisa.

A demokratizmus diadala.

— Saját tudósítónktól.

Egy régebbi romantikus úgy befejez-seképpen érdekes pert tárgyalt a minap a kaposvári kir. törvényszék. Maga a tárgyalás zárt volt, azért nem kerülhetett nyilvánosságra, de az előzmények, amelyek hosszú ideig szöbészert tárgyat képeztek Somogy megyében, annál érdekesebbek. A romantikus históriáról, amelynek S. H. grófnő meg a kocsisa, illetve a kocsis felesége a főszereplői, a következőket írják Kaposvárról.

A marcali járás egy kis pusztáján történt az eset. A Balatonról nem nagy mes-szerebben van a pusztá, amelyet Ombánának neveznek és ez a hajdan F. B. gróf volt. Most a gróf elvált felesége, S.

H. lakik a pusztán és az elvált grófné a hűsége annak a romantikus históriának, amely közel három éven át messze környéken a szó beszéd tárgyát szolgált. Mintha a Balaton titokzatos regéi megismétlődtek volna a kis pusztán. Olyan elképzelhetetlen, mesészerű, pikáns kalandok játszódtak itt le, hogy közel egy év után már szinte hihetetlennek tetszik előtűnni.

A pikáns eset aztán egy súlyos testi-sértés révén a kaposvári törvényszék elé került.

Egyik kaposvári hírlapíró a törvényszék folyosóján beszélgetést folytatott a per egyik tanújával, Tóth Jánossal, a grófné parádés kocsisával, akinek a per előidézésében nagy szerep jutott. Tóth János, aki vöröses bajuszu, himlőhelyes magyarképi férfi, az újságírónak körülbelül a következőket mondotta:

— Ide gyűlttem a törvényre, mert a feleségemet bepörölte a grófné, akivel az elmúlt évben április 18-án összeveszekedtem. A grófné megsejtette a feleségemet, az meg megölte.

— Miért veszett össze a grófné meg a felesége?

— Hát kérem annak hosszú históriája van. Azt nem lehet úgy röviden elmondani. Az asszonyok féltettek egymástól.

— Hogyan, hogy féltettek?

— Hát, hát a grófné az nagyon szeretett. A feleségem azért el akart ölteni. Erre én inkább csak az asszonyomnál maradtam. Kibékültem a feleségemmel és többé nem akartam tudni a grófnéról, aki annyira ment, hogy még a szobába is utánam gyűlt.

Meglátogattam Tóth Jánost, hogy tovább nem szívesen folytatja a beszélgetést. Nem is folytatta tovább.

Tóth János, aki az öreg, 50 év körüli grófnét meghódította, nem csupán Don Juan benyomását teszi az emberre. Közönséges himlőhelyes kerek arca, nézése nem tulajdonosan szellemes, egyszerű. Magyar ember, akit a szerelem nagyon közel hozott az urnójához. Nem is bántak vele úgy a pusztán, mint ahogy a parádés kocsisokkal szoktak bántani. Tóth Jánosnak három év alatt elég jól ment a sora; dédelgették. De annál nagyobb üldözésben volt része a feleségének. Tóth Jánosné egyszer aztán boszút akart állani a grófnén, s a múlt év április 18-án súlyos testi sértést követett el rajta. Emiatt Tóth Jánosné a vádlottak padjára került. Büntetése két heti fogház lett, amit a viaszszertett urát szívesen ki is áll.

A pöstyéni strand.

— Egy elkésett fűrdőlel.

Molnár Ferenc beszél az „Ördög”-ben tengeri hajóról, egy hajó tengeriről, de tengeri hajóról tenger nélkül ő sem szól. Pedig közel járunk ahhoz, hogy olyan is legyen. Legalább az a hír, mely a multkoriban szemembe ötlött valamelyik berlini lapban, erre enged következtetni. Az állott benne, hogy Pöstyénben nagy költészetekkel hatalmas „strand”-ot létesítettek. Kiseb elmosolyodtam erre, gondolván, hogy Pöstyén — legalább akkor, amikor én utóljára ott voltam — sok száz kilométernyire esett a tengeriről és így aligha építhettek ott tengerparti sétányt, am csakhamar megbékültem azzal a gondolattal, hogy a jó pöstyéniiek bizonyára a Vág mentén emeltek új utat. Szinte restelkedtem azután előbbi gúnyos érzésem fölött.

Mert nagy dolog olyan mérföldes utat létesíteni, aminőről a német újság pöstyéni híre szólt. Sok pénz kell hozzá és az is lélek is, hogy a pénz rácsán járj. Járjam eljett ezen a fűrdőhelyen, tudom, hogy óriási parkjában vannak szebbnél szebb hársorok, jegenyével szegélyezett utak, sűrű cserjeföl és szőlőkhöz a vendég, és ha mégis oly nagy költséggel, mint aminőről a német újság említett, egy mindezeknél nagyobb szabású utazást lehet létesíteni, úgy megmutatják a pöstyéniiek, hogy a fejlődés útján a legjobban csapnunk haladnak.

Bertinből jövet, ugysis utban érve a fűrdőt, nem túrtöztettem kíváncsiságomat, hanem siettem megsejteni az új pöstyéni alkotást. El voltam rá készülve, hogy a lap, mint már ilyenkor szokásos, tuloz és felvertezttem magam esetleges csalódások ellen. A fűrdőszigetre, ahonnan át akartam tekinteni az új utat, alig tudtam ráismerni. Száz és száz szorgos kéz ásta a hőforrásoktól itatott földet, mely talán boszúságában füstölgött az asócsapások nyomán. Odébb újabb százan és százan rakták egymásra a téglákat, melyek, mint hallom, hivatala vannak hajlékot nyújtani ezentul a legszigorúbb téiben is a köszvényeseknek és rheumásoknak. Ugyanis a készülő épület, az új nagy iszapfűrdő és a vele kapcsolatos még nagyobb téli szálló.

De térjünk vissza az új utra. Az első érzés melyet bennem ébresztett, joleső meglepés volt. Ez az út, gondoltam magamban, valóban megérdemli a „Strand” jelzővel való kitüntést, mert még a teiger partján is ritkítja pártját. Előbb a nyugtalanul lovaimodó Vág mentén halad, mintegy 1400 m. hosszúságban, majd a parkhoz pártolva, átvág azon és a mögötte elterülő erdőségeken s végig vonul a távoleső község legszebb határára. Itt már az ötödik kilométert számoltam. Az utat legmegkapóbb részlete az, amelyik a folyam mellett terül el. — Koronkint a sétány félkör alakban kitágul és helyet ad padoknak, melyek a járkáló közönséget pihenésre csalogatja. A parimenti rész erős vasráccsal van ellátva, mely csak ott szűnik meg, ahol elő rácsozat: fák és bokrok veszik át szerepét. Mennyivel drágább a vaskorlát és mennyivel szebb mégis a természet alkotta zöld rác. Különösen, ahol mögölk egy-egy kecses villa kándikál ki ablakszemével kíváncsian a Vágra.

Az ideai szűkmarku nyár e napon ugyan csak megerőltette magát és napsugaras derűs idővel lepett meg. Lehet, hogy ez a körülmény elfogódottá tett és tán részben emiatt voltam annyira elragadtatva a látottaktól. Sőt így kellett lennie, mert ugyanazt a folyót, ugyanazokat a kéklő hegyeket, feketéllő erdőket sohasem találtam oly hangulatosnak, oly megragadó szépségűnek, mint most. Mintha még a hamisítatlan szépségű természet is jobban hatna a pazar palota erkélyéről, mint roskadozó viskók ablakvívágásaiból szemlélve.

Amikor aztán a lenyugvó nap vöröses sugarai mind fáradiabban, erőlenebbül tükrözötték vissza a folyó színén a tuloldali erdőt, mezőt, azzal a meggyőződéssel vettem búcsút a pompás sétánytól, hogy ez az út — ha vízszintes is — a magasba vezet!

Hírek.

— Mit eredményezett a gyermeknap?

Sokan voltak, kik az ideai gyermeknap nimfáit nem találták elég agresszívnek és ebből azt, a következtetést vonták le, hogy a gyermeknap jövedelme is jóval alatta marad az első évi nagyszabású gyermeknap bevételeknek. Akik ezt gondolták, nagyon tévedtek, mert ha nem is volt akkor sem a gyűjtők, sem pedig az adakozók ambíciója, mint két év előtti, mikor a dolog (ha mindjárt csupa ada közönségből állt is az) az újszerűség varázsaival hatott. A számvizsgáló bizottság még nem készült el teljesen munkájával, melynek legkiadósabb része annak a rengeteg rézpénznek a megolvasása, melyeket a számos persely Vidor Samuné szalonjának asztalára nagy halomba hordott össze. Hozzávetőleg azonban meg van állapítva, hogy ez a körönd valamivel felül megy a jövedelem. Az urnáknál egybevétele ebből 895 korona 13 fillér, a pénzüntézetek adományai pedig mintegy 140 koronát tesznek. A legtöbbet a városház sarkán álló 1. számú urna produkált, mely egymagában 189 korona 85 fillért juttatott az elhagyott gyermekeknek. A pompásan sikerült kabaréjövödelméből a szingizagató 103 korona 90 fillért engedett a Liga előjárta. A gyermeknap rendezésének azonban voltak kiadásai is. Ezek levonásával marad tiszta jövedelem gyanánt körülbelül 1000 korona, ami meglespőn szép eredményt mutat.

— Dr. Dezsényi Árpád halála. A korai tragikus halállal kimúlt jószágigazgató, dr. Dezsényi Árpád haláláról gyászoló családja az alábbi gyászjelentést adta ki: Örv. Dr. Dezsényi Árpádné szül. Markó Lujza mint neje, Dezsényi Viktor fia, özv. Dezsényi Elekne mint édesanyja, Dezsényi Ilona férj. Bentik Józsefné, Dezsényi Béla, Jenő, Géza mint testvérei, özv. Markó Antálné mint anyós, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják forrón szeretett kedves férj, apa, gyermek, testvér és rokonnak Dr. Dezsényi Árpádnak, nagyméltóságú gróf Festetics Taszilo főtitkárának folyó évi szeptember hó 7-én reggel 9 és fél órakor, munkás életének 48-ik évében rövid szenvedés után történt váratlan elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó hó 9-én d. e. 10 órakor fog beszenteltetni és a lelkilúdvért végzett szent. mise után a Szent Miklósról nevezett helybeli rómkath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Keszthely, 1910. szeptember hó 7-én. A keszthelyi „Társaskör”, melynek a megboldogult elnöke volt, külön gyászjelentést adott ki. Dr. Dezsényi Árpád temetésére Nagykanizsáról is többen mentek át Keszthelyre. A temetésen részt vett Vécsey Zsigmond polgármesterünk is.

— A városok kongresszusa. A rendezett tanácsú városok polgármesterei f. évi október 9-én Szombathelyen kongresszust tartanak. A program három napra van tervezve. A kongresszus tárgysorozata a következőképpen állapította meg az elnökség:

1. Elnöki megnyitó.
2. A tanács jelentése az egyesület működéséről.
3. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1909. évi számadásairól.
4. A tanács előterjesztése az 1911. évi költségvetés-megállapítása iránt.
5. Igysz. választása.
6. A jövő-évi rendes közgyűlés helyének és idejének a meghatározása.
7. A városok államsége és a r. t. városi tisztviselők fizetésrendezése. Előadó Várhidy Lajos e. titkár.
8. A tanács előterjesztése 1000 korona pályadíj kiütése iránt.
9. A közgyűlési választói jog és a virilizmus. Előadó: Ujváry Ede dr. szombathelyi városi tanácsos.
10. Szombathely város rendezésének és fejlődésének ismertetése. Előadó: Horváth György dr. szombathelyi városi főjegyző.
11. Az időközben beérkezett indítványok tárgyalása.

A kongresszus tagjainak szórakoztatására a következőképpen állapították meg a programot:

Október 8-án délután 3 órakor indulás kocsiok a város meglekintésére. Megtekintendők: 1. A székesegyház. 2. A Szent István és Erzsébet királyné-parkok. 3. A városi vízművek kibővítésének munkálatai. 4. A sporttelep és népliget a gyermekmenhellyel. 5. A villanytelep és a gázgyár. Délután 5 órakor Brenner Tibás szombathelyi polgármester lakásán pihenő. Délután 6 órakor a szaksztyályok majd a tanácsulása a közművelődési házban. Este 8 órakor a Szőkeföldi sörházkertben ismerkedő est.

Október 9-én (vasárnap) délelőtti 9 órakor közgyűlés a közművelődési ház nagytermében. Közgyűlés után a közművelődési ház gyűjteményeinek (könyvtár, régiségtár, képiár, természetrajzi tár és néprajzi tár) meglekintése.

Délután 1 és fél órakor közö ebéd a Sabaria vendéglő nagytermében.

Mint értesülünk, a kongresszuson Vécsey Zsigmond, városunk polgármestere is részt vesz.

— Gyászorvat F. hó 6-án, kedden, Budapestben elhunyt Hetényi Oszkár nagykanizsai ázarmazásu banktisztviselő 30 éves korában.

— Végrehajtás pofonok mellett. Kína botrány történt a napokban Kaposváron az ottani Koronaszínházban. Elszálló bérlője Tóth Oszkár nagyobb, 20.000 koronát is meghaladó összeggel tartozott egy debreceni hiteltörlesztőnek, aki pénzt másképp nem bírván behajlani, végrehaj-

tást indított Tóth ellen. Ennek fogantatására dr. Szűcs Andor debreceni ügyvéd érkezett Kaposvárra, akit mikor a szállóban megjelent, Tóth gonomba szavakkal fogadott, majd mikor ezek halasukat el nem érték, ököllel támadt az ügyvédre, akit véresre vert. A végrehajtást aztán rendőri asszisztenciával folytatták a brutális adós ellen pedig bűnvádi feljelentés történt.

— Betörők egy bezárt lakásban. Vellák János Magyar-utca 121. szám alatti földműves tegnap délelőtti elemi hazulról. Leánya, kit otthon hagyott, röviddel később szintén elemi hazulról és a lakást jól bezárta, hogy senki be ne mehesen. Amint apa és leánya délelőti hazaérkeztek, az ajtót felnyitva nagy meglepetés érte őket. Az egész szoba minden bútoraival együtt fel volt forgatva. A szekrényajtók felfeszítve és tárva-nyitva, az ágy nemű szanaszét szórva a szoba minden zugában. Első pillanatra látszott, hogy ott betörő gazdálkodott. Még pedig az ablakon ment be az ajtón jól bezárt szobába. A betörő a kis napszamos családnak minden pénzcskéjét felkutatta és elvitte. A leány szekrényéből 30 koronányi papírpénz tűnt el, apjának meg 68 koronát kitévő ezüst pénzt lopta el. Vellákék nem számítottak arra, hogy az ablakon is bejuthat valaki a lakásba, mert annak udvari ablakai egy embernél jóval magasabbak. A furlagos gonoszlelvő azonban úgy segített magán, hogy az udvar szögletében álló vízgyűjtő hordót gurította az ablak alá s annak segítségével sikerült a kiszemelt lakásba jutnia. A rendőrség a vakmerő betörőt nyomozza.

— A német császár Nagykanizsán.

Az idén nincs okunk panaszkodni, bár átutazóban ugyan, de mégis csak megtestesítik látogatásukkal Nagykanizsát a koronás uralkodók. Március végén a magyar király átutazott Boszniából Nagykanizsán át Bécsbe, most, szeptember 15-én amint már jelentettük, Vilmos német császárt viszi az udvari vonatot a szombathelyi állomáson át Bélyére, hol a hatalmas uralkodó — Frigyes királyi herceg vendége lesz és a sok bak után, melyet a legutóbbi időkben lőtt, most szarvasok után fog vadászni. A német császár utazási programja eddig még nincs véglegesen megállapítva és csupán az eddigi intézkedések szerint vehető bizonyossá, hogy a császár szeptember 15-én indul el Bécsből Bélyéire. A német császár természetesen udvari vonaton utazik és vonattal valószínűleg a déli vasutnak ugyanazok a vezetői vezetnek, akik márciusban a király vonatát. A rendőrség és a csendőrség még nem kapott hivatalos értesítést a császár átutazásáról; ez valószínűleg csak a jövő hét elején érkezik meg.

— Mi konzerválta a Hadik-mumiát?

Az alsóien vai ismeretes Hadik-mumia úgy élénken foglalkoztatja a két vidéki lapot: a zalaegerszegi „Magyar Pajzst” és az „Alsólendvai Híradót”. A Magyar Pajzs legutóbb az alábbi érdekes módon ír arról a kérdésről, hogy minek köszönhető tulajdonképpen, hogy a néhai való jó Hadik gróf porhüvelyé megmenekült az enyészettől:

„Az alsólendvai Hadik-mumiának az a nevezetessége is van, hogy nem egyiptom módon balzsamozták be mesterségesen, hanem a természet az ő helyi sajátosságának csodás erejével tartotta meg ezt a hős ifjut kétszáz éven át olyan épen, hogy egyik szemének az kékénye is valódságon látható. De hogy semmiféle babona ne bántsa az embereket, megemlítjük, hogy nemcsak Alsólendván van ilyen természeti elem (föld, víz vagy levegő), mely megbalzsamozza az embert, hanem van Északolaszországban Udina megyének Venzone nevű kis városkájában is ilyen természeti erő, mely épen tartja az embereket. Ott ugyanis több száz év előtt meghalt, de épen maradt embereket sor a álltva a fal mellé költözik a turisták előtt heves szónoklatokkal magyarázatokat tartanak róluk a papok néhány soldier. De hogy Magyarországon eddigi tudunkkal csak Alsólendván van ilyen különös balzsamozó természet, az bizonyos.”

XX.

Midőn Cserey Ilona később magára maradt, a váratlan boldogság annyira megrészegette, hogy alig birt érzelmeivel.

Még akkor este a következőket írta naplójába:

Szeptember 30-án.

Hát igaz volna? Egészség, új élet, szerelem, boldogság várna rám?

En rá?

Pedig kell, hogy úgy legyen, mert ő mondotta. Eleget küzdöttem szerelmem ellen; az összes eshetőségekkel számolt vettem, de ő minden érvelésemet halomra döntötte.

Gyenge lettem...

De édes istenkém, mily gyönyör volt gyengének lennem!

Az ő erőssége mellett! S mily szépen beszélt hozzám... Így csak egy olyan férfi tud beszélni, akinek szerelme nem pillanatnyi fellángolás, hanem egy egész életre szóló érzelmek, aki úgy beszél, mint ő, az úgy érez is. És én tudom, hogy boldog leszek az ő oldalán.

Édes istenem, ha már megengedted, hogy megízleljem a boldogságot; add, hogy élvezzem tovább is. Adj erőt, egészséget és hosszú életet, hogy boldog lehessék és őt szerelhessem...

Öt!

(Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

(Távlat.)

Budapest, 1910. szeptember 9.

Készárú-Üzlet:

Olcsóbb

Hatalmód-Üzlet:

Búza októberre 10.03, búza 1911. ápriliara 10.28, rozs októberre 7.31, zab április 7.67, tengeri augusztusra 8.03, tengeri 1911. májusra 8.28, rapce augusztusra 5.77

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Nyílt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen emlékü jó férjem és anyám,

Kappel János

asztalos-mester temetése alkalmából jóleső részvételnek személyes megjelenésükkel is kifejezést adtak; továbbá a helybeli asztalos-mestereknek, kik a temetésen testületileg résztvenni szívesek voltak, ez uton is hálás köszönetet mondunk.

Nagykanizsa, 1910. szept. 9.

Özv. Kappel Jánosné és gyermekei.

Zongoratanitást

elvállal saját lakásán zenetanári oklevéllel bíró urinő.

Egy ügyes cipőfelsőrész-készítő

jobb fizetés mellett állandó alkalmazást kaphat KELLER MÁTYÁS cipésznél Nagykanizsán. 4257

Burgonya

bármilyen nagy mennyiségben kapható HAAS VILMOS.

fűszerkereskedésében Nagykanizsán. 4195

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Kiadó lakás. Két szép utcai szoba mellékhelyiségekkel NOVEMBER 1-re KIADÓ. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4259

Szépen bútorozott két ablakos utcai szoba azonnal kiadó Nádor-utca 4. szám alatt. 4265

Uri családnál egy utcai 2 ablakos bútorozott szoba esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Számlázó (strazista) magyar, német, rövidítés — AZONNAL FELVÉTELIK. Ajánlat, bizonyítvány másolatok, igények „A. B. C.” jellege alatt a „Zala” kiadóhivatalához.

Csapot keresek óvadékkal önálló üzlet vezetésére. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó üzlethelyiség, melyben 60 év óta fűszer- és üvegüzlet van, azonnal vagy január 1-re kiadó. Nagykanizsa, Szattler Mór, Ötvös-tér 2. sz. alatt. 4176

Elköltözés miatt egy Wertheim pénzszekrény, bútorok és konyahaberendezés nagyon jutányos árban azonnal eladó. Cím: a kiadóhivatalban. 4255

Előkelő tudakozó iroda

Nagykanizsa és vidékére egy ügyes és megbízható

tudósítót

keres. Ajánlatok az eddigi működés pontos megemlékezésével és referenciákkal „C. 3952” jellegű Haasenstien és Vogler A.-G. Wien 1. címre-küldendők.

Lakás kiadó.

2-2 szobás lakás azonnal kiadó

Teleky-ut 25. szám alatt. 4266

CARBOLSAV,

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán. 2674

STOCK

Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis & Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli cognac-gőslőde
Állandó hivatalos vegyi ellen-
őrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Csődötmegeledési hirdetmény.

A vb. Schlesinger Izidor nagykanizsai Ötvös-tér 2. sz. alatti vegyes és fűszerkereskedő cég csődötmegehez tartozó s a csődleltár 1—1465 tétele alatt felvett áruk együttléve 18342 K 95 fillér beszerzési árban 10649 K 04 fill. szóval: Tízezerhatszáznegyvenkilenc korona 04 fillér, valamint az 1477. t. a. egy drb. Wertheim-szekrény 100 K becsértékben zárt írásbeli ajánlati verseny útján egy tételben szabad kézből eladatnak.

A zárt ajánlatok alulírott tömeggondnoknál legkésőbb

1910 szeptember hó 15-ik napjának d. u. 4 órájáig

1100 korona szóval: Ezerszáz korona bánatpénzzel együtt adandók be. Az ajánlatok felett a csődválasztmány ugyanazon napon délután 5 órakor fog alulírott tömeggondnok irodájában határozni s fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és esetleg az összes ajánlatokat elvethesse.

Az ajánlattevő az ajánlatától vissza nem léphet és köteles ajánlatának jóváhagyása után az árut átvenni s a helyiségből azonnal elszállítani. Ha vevő vb. üzlethelyisége után, valamint a raktár, pince s padlás után 1911. évi január 1-ig vagyis 3 és fél óra járó boltbért összesen 440 koronát, szóval: Négyezerhatszáz negyven koronát a tömegnek megtéríti, joga leend az árukat e határnapig a helyiségben tartani s esetleg ott kiárulítani.

A csődötmege sem az áruk minőségeért, sem azok mennyiségeért szavatosságot nem vállal.

A vételár az ajánlat elfogadásakor a tömeggondnok kezéhez azonnal lefizetendő. Ha a vevő a vételárat ezen idő alatt le nem fizetné, bánatpénzét a tömeg javára elveszti és a tömeg bárkinek eladható.

A vételi illeték a vevőt terheli.

A leltár az áruaktár és berendezés megtekintése végett naponta d. u. 3 órától 5 óráig lehet a tömeggondnoknál jelentkezni.

Nagykanizsán, 1910. szeptember hó 9-én.

Dr. Málek László

Ügyvéd, mint vb. Schlesinger Izidor csődötmege
rendező kirendelt tömeggondnok.

ZALA Hirlapkiadó és Nyomda R.-T.

Nyomdai műintézet

Könyvkötészet.

Nagykanizsa.

Vonalozó intézet.

Üzleti könyv gyár.

ZALA politikai napilap kiadóhivatala.

Legjobban be-

rendezett
könyvkötésze-
tünkben

könyvtári kötéseket, diszkötéseket, naplókötéseket, iskolai kötéseket, aranyozásokat a legjobbat és a legköltségtetőbb kiállításban olcsó árak mellett készítünk.

Készül a

Mindenféle kereskedelmi, pénzügyi, közgazdasági, egyházi, iskolai nyomtatvány. — Árjegyzékek, művek, meghívók, eljegyzési és esketési értesítések, gyászjelentések, névjegyek, falragaszok, körlevelek és mindenféle izléses kiállítású reklám nyomtatványok.

Nyomdai iroda:

Kiadóhivatal:

Szerkesztőség:

Kazinczy-u.

3.

Melczér-féle ház.

◇

Telefon: 78.

Gyárt:

Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyzőkönyveket és naplókat, ◇ zsebkönyveket,

iskolai írófüzeteket, ◇ rajzfüzeteket, ◇ rajztömböket, ◇

vázlatkönyveket, ◇ mintazacskókat, ◇ zsebkönyveket, bevá-

sárlási könyveket, dobozokat, ◇ naptárakat, papírzacskókat.

Araink a legjutányosabbak!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

szertartásokról (illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk és névelési levéleket nem veszünk igénybe a szerkesztőség.

hirdetelmek és nyitóléte díjtalanul szerinti vesztel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva:	Postai szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. „	Félévre 9. „
Egész évre 14. „	Egész évre 18. „

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltségi, halli kíméletés és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Kézírtmányok díja 6 kor.

XXXVII. évf. 200. szám.

Nagykanizsa, vasárnap, 1910. szeptember 11.

Kiadóhivatal: Zala. Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Ma szombaton és holnap vasárnap

hallható még az

Elite női zenekar

művészi játéka a „Flume kávéház”-ban. A zenekar kiválóságai: PUSKÁS Miskának, a kolozsvári híres cigányprimás nővére PUSKÁS OTTILIA cimbalomművész és FEHÉRVÁRI MARGIT hegedűművész a primásnő.

Kezdetek este fél 9 órakor.

A hatvan éves múzsa.

Nagykanizsa, szeptember 10.

Blaha Lujza hatvan éves lett. Hatvan év, — ez már az öregség, de Blaha Lujza még nem öreg, csupán az a művészi irány öregeedett ki a magyar színészetből, mely összeforrott Blaha Lujza nevével.

A hetvenes évek nyitják meg az ujjaébredt Magyarország legregényesebb korszakát. A hosszú elnyomatásból új életre született a gyar nemzet. Szabad lett a szó, a gondolat. — A főváros hatalmas templomát emelt a magyar nemzeti színművészetnek. És a gondviselés, amiként adta a korhoz méltón a nemzetnek Petőfit, a csaták dalnokát, úgy adta a békés fejlődéshez méltón a nemzet csalogányát a magyar Népszínház dalos madarát: Blaha Lujzát. Elragadó, szép fiatal leány volt. — Bogárszemű, fekete haja, eleven, pajzán lélek, típusa a magyar nőnek, valódi Emessóivadék. És dalolta a magyar dalokat oly elragadóan, olyan elbűvölően, olyan gyönyörűen, hogy a legszebb népszínművek írásaira ihlette a szunynyadó talentumokat és jeles sorukban még az egyszerű magyar asztalos legényt is. Ugy szép kora volt ez Magyarországnak, amikor Blaha Lujza és Tamásy varázsolta magyar színpadra a daltól zengő falut, amelyet az öregek ma is ábrándozva sóhajtanak vissza, amikor már a népszínmű csak a — múlté. Nincs hozzá kor, amely lelkesüljön érte, melyet szórakoztatni tudjon. A magyar nyelv, melyet művelni hivatva volt, klasszikusan kifejlődött, a nemzeti gondolatot ma már nem üldözi senki. A nagy haladás után tespedt kor jött, amely már a kabarékat keresi, a macsi-

cson jelkesül. Blaha Lujza hatvan éves lett. Őszülő hajjal csicsergi már egykori hódolónak bűbajos dalait. De ő azért most is a régi, csak a kor változott meg körülötte és az idő haladt el fölőtte. — Ő ma is a nemzet csalogánya, aki még ma is énekel, most is emlékeztet az ország egy szebb multjára, — melyben ő kultúrháttörési szerepet játszott s amellyel e mosódhatlanul élte be magát a nemzet hálás emlékeztetébe.

Blaha Lujza ma is énekel az a szomorú, hogy nincs már, aki igaz megértéssel hallgassa. Ez a tény pedig oly szomorú, oly mélyrevágó, hogy minden politikai szenzációt megelőzően elsőbbség illeti meg a vezércikk helyén. Ez a tény nemcsak azt jelenti, hogy a nemzeti művészet egy iránya múlt le a deszkákról, hanem bizony lemult onnan minden, ami sajátosan a mienk volt, ami a mi színpadunkat minden mástól megkülönböztette, ami ezt a színpadot teljes művészi szabadságban is nemzetivé, speciálisan magyarra tette. Nem a népszínművek ama parasztlégényeit sirjuk ezzel vissza, kik Berzsenyi ódákkal az afkukon haltak el, sem Finom Rózsit, ki néha oly dagályos és finom, akár Beöthy Zsolt, hanem magát a becsületes, igazán művészi igyekezetet, mely jellegzetes magyar nemzeti művészetet akart teremteni.

Nem tisztán nemzeti sovénizmus az, mely a művészetek nemzeti jellegét meg akarja őrizni, ez első sorban igaz művészeti szempont. A művész hazája lehet a nagyvilág, de a példák azt bizonyítják, hogy nemzeti korlátoknál felül emlékező elismerésre csak azok a műtermékek találjanak, melyek megőrzik annak a földnek a zamatát, jellegét, amelyen születtek. — Az orosz filozófus írók műveiben is első sorban nem a kiélezett tendenciók kapnak meg, hanem az: amit sehol másutt nem találunk meg, csak nálunk: az orosz nép lelke, az orosz föld színe, magva. Az olasz színművekben az olaszok hamisítatlan temperamentuma, heve, erkölcsi éleke, a német regényekben német kereskedők, német

parasztok, német tudósok, német férfiak, asszonyok, a francia regényekben túlnyomóan a párisi szalonok alakjai. A magyar irodalmi termékek érdekes muzeumai a másolt orosz, svéd, francia embereknek, de magyar ember, magyar lélek, magyar vonás nincsen bennük. Ez tehát másolás, utánérzés, ami nem elsőrendű művészi kvalitás. Miért van ez így? Az Isten tudja, hiszen ez a mi földünk csupa- eredeti gazdagság, csupa szín és virág, a nép élete duzzad a művészeti momentumoktól, társadalmi vajudik és olyan harcolat viv, melyek szinte kíváncsoknak arra, hogy megrendítő színpadi drámákba pattanjanak ki. Minde-nünk meg van ahhoz, hogy ezen a talajon gazdag és jellegzetes művészet fakadjon, de ez a virág-fakadás egyre késik.

Blaha Lujza kivonult a kulisszák világából. A nemzeti irány ama vágása, melyen ő haladt, nem ide-álja a várt igaz magyar művészetnek, de ezt akart teremteni és ezért Blaha Lujza és kortársainak érdemei hervadhatatlanok. Vajon mikor következnek el az ő utódai ép oly nemes, magasztos igyekezettel, de a művészet tartalmasabb felfogásával és a nemzeti irány helyesebb értelmezésével?

Lesz-e hát közszínházunk?

— Nyavalygás az arénáról.

Mélyentisztelt színházlátogató közönség, aki a nagykanizsai arénában immáron eléget áztál-fáztál, — szállók tehozad. Ugy-e hogy mégis csak fura sor az, mikor egy város közönsége és a közönség érdekeit becsületes hűséggel szolgáló sajtója esztendőkönt át sóhajtoz, kiabál, lár-máz, imádkozik, könyörög, káromkodik a színház kérdésének megoldásáért: és a kérdés olyan mozdulatlanul áll ma is, mint a megmerevült macacság. Azok a lelkes és megtermelt férfiak, kik a színház ügyét a kezökben tartják, már szinte roskadoznak nem a gondoktól vagy munkatételtől, hanem a türelmetlenségtől. Bennök ugyanis megvan a munkavágy: ők nagyon szívesen megmozdítanák az ügyet; van a lelkekben ehhez elég erő is: de — valahányszor meg akarnak mozdulni — mindig valami bűvös hatalom megállítja, mozdulatlanul kárhoztatja őket. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy a hegyeknek ez a keserves, kínos vajudása meddig tart még?

Valóságos boszorkánytáncot jár a színház építésének kérdése körül és a mi közönségünk, akiről nem mondhatja még az ellenség sem, hogy logikátlanul és következtelenül szokott volna viselkedni a komoly haladási kérdésekkel szemben. Ennél a kérdésnél azonban egyenesen érthetetlen a viselkedése.

Mikor ugyanis a közszínház építésének kérdését senki nem bolygatja és a közönség példás rezignációval látogatja az arénát: akkor hol itt, hol ott támadnak klubbeli parlamentek, amelyek lassan-lassan, titokban érlelik a közszínház kérdésének munkabáráját. A közönségnek az a része pedig, amely az arénának bel-sejét sohasem látja, irgalmatlanul lamentál az aban tapasztható türethetetlen állapotokról. Ez a rész fogfájást, fülzsárgulást, reumát és különböző nyavalyát kapott az arénában, melybe soha, egyetlen este be nem tette a lábát.

Mikor azután a közszínház kérdésével szerető, gondos munkát végző egyének előállanak a gondolattal, hogy már talán bele kellene egyszer komolyan kezdeni a közszínház építésébe: akkor meg egyszerre előrenyomulnak azok az arénán kívül kegyetlenül megköszvényesedett egyének és egyenesen hatalmas szónoklatokat tartanak arról, hogy Nagykanizsán az igényeket teljesen kielégíti egy aréna; hogy itt közszínházat építeni valóságos vakmerőség lenne; mert arra itt még nincs közönség.

Amint látni méltóztatnak: ez a viselkedés teljesen logikátlan, következtelen, megérthetetlen.

Hogy miért az: talán te értheted meg legjobban, türelmes, lelkes, odaadó színházlátogató közönség, aki nem jajgat az aréna miatt; nem is zengsz himnuszokat az arénának, nem kiabálsz közszínházért, habár szívesen fogadnád is; hanem hallgat, vársz, remélsz türelmesen és példás buzgalommal látogatsz az előadásokat. Azért is szállottam hozzá mindjárt soraim elején, mert a te becsületes rezignáció a leghatalmasabban kiáltó szó, hogy egyszer már állapodjanak meg a közszínház fölépítésé iránt azok, akik ennek ügyét szintén bámulatos kitartással, becsületes, példás odaadással gondozták.

Aki a közszínház ügyének eddig való folyamatát gondosan, ébren és elfoglaltan figyelte, — az már teljesen tisztában lehet arra nézve, hogy a közszínháznak legnagyobb meggátolója az arénakérdés. Amig akadnak itt olyan egyének, akik a maguk és mások lelkébe beleerőszakolják azt a nagyon megtévesztő gondolatot, hogy nálunk, Nagykanizsán, a színházszemben fenforgó igényeket egy nagyobb aréna felállításával meg lehet oldani: addig a közszínház ügye mindig háttérbe tolódik.

Legelőbbben is tehát legyünk tisztában azzal, a helyekedjünk arra a helyes állapogra, hogy nekünk bármiféle aréna felállításának tervével foglalkozni ahny!

Nemény-testvérek
SAVOY
nagyszállóda

Budapest, József-körút 16. Telefon 154 08. A főváros legújabb és legmodernebb előrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó teremek — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal. Mérsékelt árak. A legfigyelmesebb kiszolgálás.

mint visszafizetendő a folyton homlokterbe törekvő közhírházi kérdést.

Azt elismerem, hogy az aréna kérdését mindig könnyű édes szószban találni a közönség elé. Az aréna olcsó dolog. 12—15 ezer forintért olyan arénát lehet produkálni talán, amely, szükség esetén fűthető is. Az olcsóság mindig nagyon kínlatossá teszi a dolgokat. — Nincs nagy rizikó. Milyen egyszerű dolog az, mikor ilyen csekély tőke-befektetéssel és mégis nagy igényeket lehet kielégíteni!

A közhírház ellenben szazsereket kíván, és a létesítésén fáradozó mögött szakadatlanul ott settenkedik, ott bujkál a deficit sötét szelleme. Leglázasabb munkájuk közben, mikor agyukban életre kelni akaró tervek izzanak, a lelkekbe markot kegyetlen, hideg, fagyasztó kézzel és megállítja őket. Ki lehet aztán elég erős az aggodalom, a kétség e nehéz óráiban a deficit hatalmas szellemével szemben?

És azt mondom, hogy minden megjelenő vagy meg nem jelenő rémképpel szemben mégis végre hatalmasabbnak kell lennie ama nagy és izzó akaratnak, melyet a közhírházért hevülők lelkében a művészeti, haladási igények erős, leküzdhetetlen tudata szított föl. Ennek az izzó, tisztá, nemes akaratnak szembe kell helyezkednie minden nehézséggel, akadállyal; le kell küzdenie minden belső és külső erőszakot azzal a gondolattal, hogy a közhírház megvalósítása Nagykanizsát egy nagy, hatalmas lépéssel viszi közelebb ama kulturális jövője felé, mely elkerülhetetlenül a haladás egyik legkiválóbb gyújtópontjává predesztinálta.

Vizitársulat Nagykanizsán.

A Principális kanális és mellékvizeinek rendezése.

Alakuló gyűlés.

— Saját tudósítónktól.

Még a télen népes értekezlet volt a városház tanácstermében, hol mindazok a községek és magánosok megjelentek, kik a rakoncátlan Principális kanálisnak gyakori kiontásai által bármilyen módon érdekelve vannak. Az értekezlet azé volt, hogy abból kifolyólag arra kérjék Vécsey Zsigmond polgármestert, hogy ő a földművelésügyi minisztérium vizitár útát alakítására vonatkozó eljárást kérelmezzen. E vizitársulat munkaprogramjával az értekezlet a Principális kanális és mellé-

vizeinek jókarba helyezését és ezeknek állandó rendben tartását jelezte meg, hogy ezáltal a gyakori ártól sújtott területek ármentesítése legyenek.

A szombathelyi kulturális hivatal ennek folytán részletes terveket, költségvetést, érdekeltségi kimutatást és társulati alapszabálytervezetet készített, melyek a városházán f. hó 5-ig voltak közzételezésre helyezve. Az alispán most kibocsátott hirdetményével az érdekelteket újabb értekezletre hívta meg, hol azok afelől fognak szavazással dönteni, hogy a bemutatott tervek szerint létesüljön-e a tervbe vett vizitársulat. Nagykanizsa r. t. város érdekeltsége f. szeptember hó 26-án a városház kis tanácstermében, a szomszédos Légrád, Belezna, Fityeháza, Bajcsa és Murakeresztur községek pedig Murakeresztur községében szeptember 27-én fognak szavazásra egybegyűlni. Amennyiben a szavazás eredménye azt mutatja, hogy az érdekeltek többsége (terület-arányban) a vizitársulat megalakítása mellett szavazott, akkor a vizitársulat megalakítására október hó 3-ának délelőtti 9 órakor alakuló közgyűlés lesz a nagykanizsai városházán. A vizitársulat működésének színteréül a Principális kanálisnak a Murától Lazának pusztáig északi határáig terjedő része van kijelölve.

E nagy területen az egyis községek és magánosok érdekeltsége a következőképpen oszlik meg: Légrád községhez tartozik: 1148 □-öl, Murakeresztur (Kollátszeg) községhez 386 hold és 1123 □-öl, Beleznához 179 hold 1274 □-öl, Fityeházához 108 hold 945 □-öl, Bajcsához 148 hold 1175 □-öl, Nagykanizsa r. t. városhoz 1798 hold és 108 □-öl, a herceg Bathányi Sratmann-féle uradalomhoz tartozó bajcsai vízimalomhoz 215 hold és a Franz-féle gőzmalomhoz 155 holdnyi berki terület.

A megalakuló vízi társulat ügyvezető elnököt és tisztiakart választ, kik egy szakembert bíznak meg az egész éven át dolgozó munkások irányításával. A vizitársulat évi költségje 65 ezer koronára van kontemplálva, ami holdankint 27 korona összegnek felel meg. Ennyibe kerül egy hold földnek évi ármentesítése, ami azonban az eddig jóformán egész éven át víz alatt állott, gyér jövedelmű területi termőképességének teljes fokozásával sokszorosán megtérül. A vizitársulat megalakulása egészen biztosra vehető.

ki először Ágnes. Nagyon szépen tudott kacagni. En körülbelül a leggyazlagabb legény voltam. Sok volt a pénzem tudniillik. Amandát ezt mondta nekem:

— Faragassa le előbb a pupját. Aztán nyuljon meg annyira, amilyen magas Wolfenstein Henrik volt.

Ez a Henrik az én egyik ösöm, Ágnes. Ennél magasabb német nem taposta még a port. A Wolfensteinok általában valamennyien óriásoknak születtek. Rendes növekedés nem is akad közöttük. Nagyenergia él a Wolfenstein-sejteknél. Legalább öléssé szoktak lenni minden Wolfenstein. Nálam egy puppa kőltözött ez a nagy energia. Furcsa, ha még mindig nem fogok beszélni a pupról!

Magát árvaházban nevelték, Ágnes. Sok, fontos földi dolgotól nem is hallott talán még. De én kiméletlen leszek. És most beszélni fogok bátran. Mert én meghalok mindjárt. Kinek valljak? Kinek? Csak magát szeretem, Ágnes.

En meghalok. Talán vásárolhattam volna egy-két csokot. De tudtam, hogy sok aranykört is csak údorral adnak. Az ilyen csók nem kellett. Babonából. Nyilván babonából. Hiszen a Wolfensteinok rabló urak voltak. Kegyetlenek és dölyösek. Bennem van ez a vér. Mégis: údoros csókot nem akartam. Meghalok hát öröme és csókok nélkül.

Most fogok a puporól beszélni. Ágnes. Viselném még tovább e szörnyű pupot, de a vak leányok nem akarják. Igen, Ágnes, a vak leányok.

Mivel nem él még férfiú asszony-szeretőbb s mivel tetézni akarom, Ágnes,

Látogatás a Vajdánál.

Nagykanizsa 300 év előtti történetéből

Faluszemesen, a vasúti állomással éppen szemben van egy kis nyaraló, amelyben Eötvös Károly, írodalmunknak eme kitűnője tölti most idejét.

A minap átrándultam Faluszemesre és meglátogattam a nagy Vajdát. Ő maga is így írta alá azt a képes levelezőlapot, melyen tudatta, hogy: „újságíró számdra mindig itthon van a Vajda”.

A Vajda igen szívesen fogadott s az a két órai idő, amelyet nála töltöttem, örökké emlékeztetem fog maradni.

A kis, három szobás nyaralójának dolgozó szobájában üldögélt Eötvös Károly s alig, hogy helyet foglaltam, megkínált szivarral, ő maga pedig pipára gyújtott s úgy diskurálgatott az elmúlt időről, érdekesebbnél érdekesebb történeteket mondva el.

Az Eötvös-családnak Abauj-, Gömör- és Borsodvármegyében voltak ősi birtokai, azonban egyik Eötvös ellen, mivel Thökölynék volt a hive, nota pert (nota infidelitas) indítottak, amelynek fej, és jószágvesztés szokott a vége lenni. A kuruc Eötvös ez elől a per elől a Hajduságba menekült s ott halt meg 1736-ban, az akkor dühöngött pestisben. Ennek a kuruc Eötvös Jánosnak volt a fia Ferenc, aki Nagykorösi református lelkész volt s akitől Eötvös Károly ősapái származtak le.

Eötvös Károly anyja Hódossy leány volt s így az egykor Olge községben lakott Hódossy János és Hódossy József birtokosokkal rokonságban állott. Hódossy József nagy méhező volt, amit igazol az is, hogy 1854-ben 350 métermázsát mézt termelt. Ebből a Hódossy-családból származik Hódossy Lajos, aki jelenleg Győrben a királyi ítélőtáblának elnöke.

Zala-, Somogy- és Veszprémmegyék múltját és családjainak történetét jól ismeri Eötvös Károly, a régmúlt időkre vonatkozólag is igen sok érdekes dolgot beszélt el nekem.

A 14. és 15. században hatalmas szerepet játszó tóthi Lengyel-családnak birtoka 204 faluból állott.

Különösen nagy lelkesedéssel beszélt az egykor hatalmas Csobánc-vár uráról, a kiváló magyar hazafiról, Gyulaffy Lászlóról és vítez kartársairól, jóbarátairól: Tury György volt nagykanizsai várkapitányról, Zrínyi Miklósról, a szigetvári

hősről és Dobó Istvánról, Eger várának dicső védelmezőjéről.

Miksa császárnak magyar királyi koronáztatása alkalmával fényes lovagversenyt rendeztek 1563-ban Pozsonyban, amelyen Európa összes vítez lovagjai megjelentek. Ennek a lovagversenynek az volt a célja, hogy a híres magyar vítezség fényét elhomályosítsák, hogy lássa mindenki a külföldi lovagok ügyességét, amely messze túlhaladja a magyart.

Azonban a rendezők ezt az örömet nem érhették meg, mert a vítezi lánzsavetésben az összes külföldieket legyőzték a magyarok, akiket most a királyné egymás elleni viadaira készítetett, hogy mutassák meg, melyik lesz a győztes? Csak az országgyűlés beavatkozása folytán maradt el ez a mérkőzés, mert az országnak szüksége volt a két kiváló víteze.

Pálóczi Horváth Ádám, a költő, aki a nemzeti szellem ébrentartásának szentelte életét, Balatonfüreden lakott, majd első neje, Orosz Jozefa elhalván, Nagyabonyba költözött.

Arról a híres Thury Györgyről, aki Nagykanizsa várának volt kapitánya, szintén sokat beszélt el a Vajda, azonban sem ennek, sem kiváló kortársának, Gyulaffy Lászlónak — aki később itt hagyta rengeteg birtokát és várát s Erdélybe költözött — vítezségéről hallgatnak a krónikák, csak a titkos levelekről elsárgult lapjain találhatunk érdekes adatokat a kiváló férfira vonatkozólag.

Az a két óra, melyet a Vajdánál töltöttem, gyorsan röpült el s búcsúzóban megígérte, hogy majd egyszer eljön Kanizsára is, hova néhány szép ifjúkori emlék fűzi. Ugy tettem, mint aki komolyan veszi ezt az ígéretet.

Az ünneprontók.

Bertalan Lajosné már régóta volt özvegyasszony. Vagyonos volt, szép is volt valamikor: de epéje több volt, mint humora. Nem tudni, nevelési hiba volt-e ez nála, vagy veleszületett hajlam. Tény az volt, hogy mindenben úgy cselekedett, hogy cselekedeteinek neve ne legyen benne ama emberek szájában, kiknek szívük van. Ferfit, nőt, gyereket, intézményt, családot, mindent egyaránt gunyolt és kedve csak abban tellett, ha embereket egymással össze tudott vezetni.

Az őt látogató néneknek mindig tudott valamit fölükbe autogni. Ha eljegyzés történt a városban, feltárta a jegyesek

A pupos vallomása.

Írta: Ady Endre.

Wolfenstein Luitpold báró csókolja a lelkét Fischer Ágnesnek. Fischer Ágnes, ugy-e, maga tanítónő abban a kis svájci faluban? Őt esztendő óta keresi magát egy detektívem s pálmák vasárnapján kaptam magáról az első hírt. Most husvét van s maga ma tudja meg, hogy él valami Wolfenstein Luitpold. Báró és a maga jogos sejtése szerint bolond. Ágnes, Ágnes, mindjárt először valótlanságot sejtök. Talán bolond vagyok, de márnem élek én, Ágnes. Ezt a levelet még megírom s nyomban távozom. Ki a világból egy kicsit. Jaj, ha látná, milyen furcsa koporsóm lesz nekem. Iszonyúan rövid és magas. Nekem óriási pup van a hátamon, Ágnes s állig vagyok magasabb egy méternél. Nem sok ugy-e? De erről és a pupról még nem beszélek.

Fischer Ágnes, maga husz esztendő. Szt. György lovag napján született. Edesanyja Amandát volt, ki meghalt ugyanezen napon. Edesapjáról nem tud semmit. Olyan volt, mint Amandát volt. Maga az egyetlen nő, akit szeretek. Pedig senki sem szeretle még egy nőt, mint én. Ágnes, azt mondják, hogy van vagy 20 millióm. Ez mind a magamé. Ha urál egy pupos embert választ. Nagy, szörnyű pupja legyen ám.

Amandát, a maga edesanyja kacagott

palotát emelem a vak leányoknak. Újságokban talán olvasta is ezt. Elhagyott, nagy, vak leányokat gyűjtöttünk össze. Eltek gondosság alatt, tanuló és élvező vídamságban. En csak minden tavasszal látogattam meg őket. Mikor a barackfánál is virágosabb volt a szívem. Mikor úgy áhítottam a nők hódolását, mint valamelyik legszerelemesebb óriás-ösöm. Csak annyit, hogy ne lássak a pupomat. Hogy ahdának és szépek képzéjenek. Hogy fogják meg a kezem a reszkessen a kezük, mikor megfogják.

E tavasszon is meglátogattam a vak leányokat, Ágnes. A jó anygokat, kik szebb életet látnak a mienkél. Direktírik szük e tavaszi napon is elmondta mondókáját a nagyteremben:

— Kedves leányok, eljött hozzátok a jöltevők, Wolfenstein Luitpold báró. Ti ismeritek a történelemből a Wolfenstein nevet. Nincs német név, mely több dicsőséget jelenten. A Wolfensteinok nagyok voltak a harcos időkben. Utódjuk nagy a szeretetben. Jöltevők, kezet fog veletek, leányok.

Ez a közfogás volt mindig az én tavasziünnepeim, Ágnes. Tudtam, hogy én vagyok az egyetlen férfiú, kit e finom leány-ujjak érintenek. Éreztem vérük ujlongó, nagy éntáját kezükben. Biztos voltam, hogy ők engem nagyszerű lovagnak látnak. Nemes természetűnek és arcúnak. Szikrázó szeműnek és szépek. Ilyennek látnak.

Asszonypusztító s asszonyboldogító nagy szenvedelmemből lime ennyi maradt. A nők Amandák voltak hozzám. Akek, a fekete, a barna és a szürke szeműek.

Csak a vakok álmában élték én férfiként.

Most már elhagytak ők is, a vakok Ott állottak körben. Negyven vak leány s elindultam, hogy megszoríthassák a kezemet. A tavasz napja haholázott be fényhahotával az ablakon. Szépek voltak a leányok. Nehányan különös madonnákként álltak. Mintha a tavaszt szebbnek látnák a tavasznál. Az életet szebbnek látnák az életnél s a ferfit Apollónál.

Egy fölséges szöke leányhoz értem. Olyan volt, Ágnes, mint a maga edesanyja. Olyan, mint maga. És mintha vak sem volna. Kék, béma szemébe belefutott s ott benne ragyogott fekete hajának fénye. Tüzt az arca ennek a leánynak. Két kezével nyúlt a kezem után. Rávetett így fogadhatta Amandát, a maga edesanyját. Ágnes, azt, akit nagyon várt. En is mind a kettőt. És most jött a rettenetesség. A vak leány, a vak Amandát, liheget karolt bele a levegőbe. Fölöttem csapkodott, keresztet. Legugrott s megtált. Magához ölelt. Nagyon, ijedtet sikitott, de még mindig átkulcsolva tartott, aztán eldobott s úgy lajveszélt.

— Ocamány, pupos, nyomorék!

Hallottam zibongását a vak leányok rajának ropak muva. És most is hallom. És ezért halok meg, Ágnes. Ezért kúrtam föl magat. Ezért akarom, hogy pupos ura legyen, az Amandát leánynak. Akarom, akarom. Nem kellene a millióm. Ekkor lesznek, akik e milliók által magat megkínózzák. Maga lesz a legboldogtalanabb asszony akkor. Akarom, ígérem. És most meghalok. Wolfenstein Luitpold báró csókja a lelkét Fischer Ágnesnek.

összes titkait, mert melyik titkot ne ismerete volna az ő éleslátó szeme? Ha valahol meglepődöttséget, boldogságot vett észre, módfelett haragra gerjedt. Hogy is mert valaki nélküle boldog lenni? Ha valaki földőbe utazott, kikutatta az utazónak pénzügyi viszonyait és kitalálta, hogy neki ugyan több pénze van, de ő nem utazik, csupa igénytelenségből és szerénységből. Ha valamely egyesület az ő áldozatkészségére apellált, az ellene elkövetett igazságtalanság ügye alá, megtagadta az adományt. Ünneprontó volt.

Pedig erre nem volt alapja. Ő mások érdekeit nem volt képes észrevenni. Ez az érzék hiányzott belőle és éppen ezért legboldogabb perce az volt mikor választ állt erre a kérdésre:

„Tisztelt Uram, tisztelt Asszonyom! Mivel járulhatnék hozzá — szerencsétlenségökhöz?”

**

Az ünneprontók egy másik nemét azok képezik, akik nem tudnak, nem akarnak ünneplési szertartáshoz vagy alkalomhoz időben öltözködni. Ők becses személyüket időre tartják az ünneplő közönségnél.

Az alkalomnak tehát fittyet hányva, eljönnek világos zakkóban és szürke kalapban, míg esőben fekete kalapban és Ferenc József-kabátban járkálnak a közön. Nem volna-e jobb, ha az ilyen ünneprontók egyáltalán elmaradnának az ünnepségtől? Az ünnepély díszét nem emelik, hisz a bevett szokás ellen vétnek. A munkások is hódolnak e bevett szokásnak, hát az ugynevezett ur, aki főlényt szeret gyakorolni, miért nem veti magát alá? Vagy talán a hányó-vetiséggel akar uri volta mellett tüntetni?

Ur az ur akkor is, ha rüppökköntőben van? Vagy pedig leszál Kovács Lajos vegyeskereskedő üzletének nivójára, mikor az ellen vét, amit valamikor urak meghonosítottak? Smyrna.

4 legfinomabb
kávéfaj keveréke a
Kardinal pörkölt kávé
1/4 kg. K 1.10
naponta friss pörkölés
Schwarz és Tauber cégnél.

A kolera.

Újabb eset Mohácson.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Mint már a tegnapi és ma reggeli híradásokból is kitűnt az az öröm, melyet a kolera alól vált felszabadulás okozott, korai volt. A fővárosi lapok hasábjain a napi hírek rovataiba szorult már a kolera, mindenki azt hitte, hogy elkerül bennünket és most teljes félelmetességében áll előttünk az ázsiai járvány. Mint már a Zala napokkal ezelőtt kifejezte, most a fővárosi hatóságoknál is az a vélemény terjedt, hogy a Duna van megfertőzve. Ezt erősíti meg az a körülmény, hogy az öt kolera eset mind a Dunaparti községben fordult elő. Ma Mohácsról jelentenek egy újabb halálesetet. Ez volna a hatodik koleraeset. Tekintve, hogy a szintén Mohácsra koleraiban megbetegedett Schlotthauer János halála óta a kriminális 5 nap eltelt, Mohács környékét fertőzött vidéknek kell tekintenünk.

A koléráról ma a következő jelentést vittük:

Budapest, szept. 10. A belügyminisztérium egészségügyi tanácsa hivatalosan jelenti, hogy Magyarország területén eddig 14 kolera gyanus eset fordult elő,

melyek közül ázsiai kolera volt 5 eset, míg 9 esetben nem állapították meg ázsiai kolérát. A belügyminisztérium továbbá felhívást intézett az egyes hatóságokhoz a járvány ügyében hozott egészségügyi utasítások legszigorúbb betartására.

Mohács, szept. 10. A városban a kolera gyanus tünetmények között egy újabb haláleset történt. Nyomban jelentés ment a belügyminisztériumhoz, amely elrendelte a holttest felboncolását és a bakteriológiai vizsgálatot. A vizsgálat, mely most folyamatban, még nem vezetett pozitív eredményhez. Egész Mohácsra nagy az ijedelem, mert azt hiszik, hogy a Duna vize van megfertőzve. A városi tanács, mely a kolera ügyében már előbb rendkívüli gyűlést tartott, a legszigorúbban felügyel a tisztaságra és az egészségügyi szabályok betartására. A városi előjáróság kiküldöttet bejárta a várost és különösen az egészségtelenebb fekvésű lakásokban a szükséges higiénikus intézkedéseket ellátja.

Siófoki párbaj.

A két becsülethős.

Megszökött az egyik, beteg lett a másik

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Valódi operett-történetet telefonál siófoki tudósítónk. Két ottnyaraló becsülethős lovagias alferjéről szól a történet, kiknek gyávaságán mulat most egész Siófok megcsappant nyaraló közönsége. A dolog így volt:

Westfried Gyula pécsi nagykereskedő mindennap korán reggel már ott sétál a siófoki strandon. Karisbadi kurát tart. — Korai sétáján tegnap Schwarz Mór budapesti háztulajdonos csatlakozott hozzá. — A két hangos legény egymást minden áron lefőzni akarta, s midőn Westfried azt a kijelentést tette, hogy ő Rákosszörstúron villateltet vásárolt, Schwarz, aki telekspekulációval is foglalkozik, a szemmel látható irigységtől ingerelve ezt a kijelentést tette:

— Az marhaság volt!

Nem kell indokolni, hogy Westfried urat e szóra előntötte az epe és — legazemberezte barátját. Rövidesen: a dologból párbaj, pisztoly párbaj lett. Azaz hogy, éppen ez a vicc: nem lett párbaj. Mert minden szükséges kellék megvolt a párbajhoz, éppen csak a hadakozó felek, a két vérig sértett hős nem volt a kitűzött nap reggelén, tegnap hajnalban sehol található. Schwarz ur csak úgy dél felé mutatkozott az utcán és mindenáron azt akarta mindenki elhitetni, hogy az édesanyja belegedett meg-hirtelen az éjszaka és azért nem mehetett ő (nem az édesanyja!) párbajozni. Westfried ur azonban még annyit sem mondott. Ő egyszerűen megszökött a párbaj elől. Csütörtök este óta nyoma veszett. A magukra maradt párbajsegédek pedig szépen összeültek, jegyzőkönyvet vettek fel, melyben az egész hős megretirálás történetét ékes szavakba foglalták és ezt közlés végett elküldték a fővárosi lapoknak.

Siófokon ez a jóízű történet edesítette meg a mindunalmasabbá váló késői nyár egyhangúságát.

Most még csak egy kérdés. Vajon hol lehet Westfried ur?

Hírek.

— **Hiemesch Frigyes távozása.** Aból az alkalomból, hogy Hiemesch Frigyes, az osztrák-magyar bank helyi fiókintézetének főnöke elávozik Nagykanizsáról, tisztelői szombaton, e hó 24-ikén a Szarvas-szálló éttermében társasvacsorát rendeznek. Miután a vacsorákra személyekre szóló meghívókat nem bocsátanak ki, az összes helybeli pénzintézeteknél és társasgyületemeknél aláírási leveket helyeztek el és kéri azokat, kik a társasvacsorán résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek ezen óhajuknak aláírásukkal idejekorán kifejezést adni.

— **A patronage-egyesület közgyűlése.** A Nagykanizsai Patronage-egyesület folyó évi szeptember hó 25-én vasárnap délután fél 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart a városhoz dísztermében. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. az alapszabályoknak a belügyminiszter leirata szerint való módosítása, 2. a megüresedett egyik társelnöki, titkári és több választmányi tagsági állásnak betöltése. Vécsey Zsigmond polgármester, egyesületi elnök az egyesület tagjait és az érdeklődőket ez uton is meghívja a tartandó a közgyűlésre.

— **Szerkesztőségünkben.** Nagy Samu felelős szerkesztőnk nyári szabadságát befejezve ma haza érkezeit.

— **A hivatalos lapból.** Az igazságügyminiszter Hudi József nagykanizsai kir. törvényszéki főhízelügyelőt a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— **A béklyei fejedelmi vadászat.** Pécsről jelentik: Izabella kir. hercegnéasszony holnap, veje, Hohenlohe herceg e hó 12-én, Frigyes kir. herceg 15-én hajnalban Budapest felől jövet Pécsen át Mohácsra mennek szarvas vadászatra, illetőleg a fejedelmi vendégek fogadására. — Bécsből jelentik: Izabella főhercegnéasszony és leányai, Gabriella és Izabella Mária főhercegnők, valamint Mária Krisztina salm-salmi hercegnő ma délután Mohácsra utaztak. A német császár béklyei utazásának részletes programját megállapították.

— **Ipartestületi értekezlet.** Az ipartestületi kezdeményezésére a nagykanizsai faiparosok holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az ipartestületi helyiségében értekezletet tartanak, melyen ipari helyzetük szanalását beszélnek meg és megkísérlik egy faipari szövetséget létesítését is, esetleg lépéseket tesznek egy közmunkaműhely felállítására iránt. Az értekezletre meghívják Braun István zalaegerszegi iparfelügyelőt is, ki részvételét szivesen megígérte. A nagy fontosságú értekezlet elé az iparos körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

— **A polgármester a pénzügyminisztériumban.** Vécsey Zsigmond polgármester a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy a pénzügyminisztériummal Nagykanizsa város fogyasztási adóátalány összegére nézve tárgyaljon.

— **Megjutalmazott tanító.** Szép és lélekemelő ünnepély folyt le f. hó 8-án. Kaszasszony napján Szepetneknek, a román. népiskolában. Ekkor adta át Berkovich József szepetneki r. k. plébános és iskolaszéki elnök, Zalavármegye kir. tanfelügyelőjének megbízásából, a tanítást, az iskolaszék és a növendékek jelenlétében a Magyar Földhivatalintézet által Tóth Albert szepetneki r. k. kántortanító falkolakezelőnek adományozott díszoklevelet és 200 kor. jutalomdíjat. Ezt a megjutalmazott szép beszédben köszönte meg, — igérve, hogy minden erejét és minden igyekezetét mélyenlőli kötelességeinek legteljemenesebb teljesítésére szenteli.

— **Gyászmise Erzsébet királynéért.** A Ferencrendiek templomában ma, Erzsébet királyné tragikus halálának évfordulóján, nagy gyászistentisztelettel adóztak a megboldogult királyné emlékének. A misén a kir. törvényszék, járásbíró és a város képviselői vettek részt.

— **Iskolai hírek.** A kereskedő tanoncskolai igazgatóság figyelemzetti azon főnököket, kik tanoncaikat mindeddig be nem írátták, hogy azt f. hó 15-ig annál inkább eszközöltesék, mivel ellenkező esetben az illetőket kötelesség szerűen az iparhatóságnál be fogja jelenteni. — A női ker. tanfolyamban a rendes tanítás szept. 12-én veszi kezdetét.

— **Építési engedélyek.** A képviselőtestület építésügyi bizottsága legutóbb tartott bizottsági ülésén az alábbi építési engedélyek kiadását javasolta a városi tanácsnak: Rosenthal Géának szőlőke-mence átalakítására, Pankósz Ferencnek József főherceg-ut 2. alatt utcai lakóház építésére, Varga Istvánnak Magyar-utca 110. lakóház toldás, Kovács Józsefnek Árpád-utca 37. fűskamara, Trojko Kálmánnak Rákóczy-utca 1/b lakóház építésére, Borki Józsefnek Gyár-utca 50 sz. utcai lakóház, Tuboly Gyulának Gyár-utca 48. sz. utcai lakóház, Bucholz Viktor-nak Ország-ut 23. sz. régi malomépületnek lakóházzá átalakítására, özv. Buncon Ferencnek Pivári-utcában kut építésére, Svetecz Lajosnak Telek-ut 32. sz. alatt lakóház, Holl Boldizsárnak József főherceg-ut 96. sz. alatt udvari laképület és özv. Halász Józsefnek Rákóczi-utca 46/a szám alatt udvari lakás és mosókonyha építésére.

— **A gyanus zsebmetszés.** Graf Simon gabonakereskedő tegnap reggel 143 koronát adott át Pfeifer György nevű 18 éves segédének, hogy az összeget a segélygyeleti könyvescskéjére-fizesse be. A fiu végigment a néptelen piacon és néhány üres utcán, majd hirtelen a zsebéhez kapott és lelkendezve szaladt a rendőrségre jelentést tenni, hogy felválták a hátsó nadrágzsebet és elvitték abból a 143 koronát tartalmazó pénztárcáját. A mistikus előadást nagy figyelemmel hallgatta meg a rendőrbiztos, — de abban semmi olyan körülményt nem tudott felfedezni, amiből megállapíthatta volna nem a tolvaj személyét, hanem, hogy egyáltalán zsebmetsző fosztotta volna ki a fiut. Tényleg a felváltott nadrágzseb olyan, — hogy annak durva repítése nemcsak egy néptelen utcán haladót, hanem még egy narkozissal érzéstelenített zsebtárcatulajdonost is felébresztett volna merengéséből. Ennek a kétkedésnek Graf Simon egyenes kifejezést is adott és most a rendőrség azt kutatja, hogy a fölöttébb gyanus zsebmetszési műveletnek mi a kulcsa, illetve, hogy hol van a 143 korona.

— **A bolgár kertészek családja.** Tegnapelőtt egy jókedvű szerb fiu szólította meg a piacon áruló bolgár kertészek principálisát, a „gazdát”. A fiu arra kérte a kelkaposzták és zoldpaprikák teljes hatalmu urát, hogy adjon neki a telepen valami munkát, mert különben éhen vesz. A gazda megsajnálta a rokon-nemzet gyermekét és felfogadta. A zombori származású szerb fiu azonban rutul becsapta jóakaróját. Egy napig szorgalmasan dolgozott a Práter melletti telepen részére kijelölt ketrérszben, tegnap reggelre viradóra azonban a bolgár hűlt helyét találta. Veie együtt eltűnt azonban a bolgárok több arab ruhája, melyek mindegyikében pénz is volt. A csunyan becsapott bolgárok panaszuikkal a rendőrkapitányhoz mentek, de még csak a nevet sem tudták megmondani rászédőjüknek. A rendőrség nem igen számítanak rá, hogy a széthámos szerbet elcsiphessék.

— **Tűzerek átvonulása Nagykanizsán.** A nyári nagy hadgyakorlatok befejeztével megkezdődött a rengeteg katonaság hazavonulása. A varasdi 39-es tűzerek, kik Veszprém megyében gyakorlatoztak, Siófokon, Nemesvidon és Kiskomáromon keresztül f. hó 17-én, jövő szombaton érkeznek Nagykanizsára, honnan másfél napi pihenő után, 19 én hajnalban mennek tovább hazafelé. Az átvonuló ezred latazáma: 31 tiszt, 282 altiszt és közember. A folszerelésre 206 lőből, 20 tábori ágyból és 20 löszerkocsiból áll.

— **Lezuhant aviatikus.** Pécsről jelentik: Versepuy Leon francia aviatikus tegnap ismételt akarta a repülést. Délfelől próbarepülést végzett gépevel, azonban mintegy 16 méter magasságból lezuhant. Az aviatikus könnyű sérülést szenvedett, a gép megromlott és így a felszállás elmaradt. Az aviatikus vasárnapra új felszállási helyet küldt.

— **Zrínyi-ünnepség Szigetváron.** Mint minden évben, úgy az idén is a szokásos kegyelettel ülte meg Szigetvár közönsége az 1566. szeptember 7-én a török ellen a vár védelmében vértanú halálát halt hős Zrínyi Miklós és dicső bajtársainak emlékét. Kedden este 8 órakor az ünnepi harangszó elhangzása után megdörmöltek a mozsarak a vár fokán, s ezután a Zrínyi-téren a szobor előtt Vörös Mihály nyug. pécsi felsőkereskedelmi iskolai igazgató-tanár tartotta az ünnepi beszédet. A dalárda hazafias énekeket adott elő. A zenekar pedig hazafias darabokat játszott. A szobortól a közönség nagyrésze az olvasó-egylet kerthelyiségébe vonult, ahol tűzijáték, majd táncestély volt. Szerdán reggel 9 órakor a ferenc-rendiek templomában az elhunyt hősökért rekviem volt, melyet Hayer József esperes-plébános tartott. Az ünnepi és egyházi szónok pedig Hofmeister Ferenc szentszéki ülnök, lakócai plébános volt.

— **Gyermek a repülőgépen.** Érdekes hírt közölt velünk budapesti levelezőnk. A Krisztina-városban lakik Hajdu István családja, köztük a 10 éves Sándor fiúval. A fiu tekintélyes összeget költött különböző dolgokra. Szülői sohasem tudták, honnan veszi a pénzt és a fűszekárban, melyet éjjel, nappal zárva tart, mit csinál. Most végre kaptak, honnan veszi a pénzt és az is, hogy mit csinál. Ugyanis édesanyja megcsúszott, mikor a pályaudvarokról kofferet vitt haza és azzal naponta 60—65 krajcárért szert. Már most feltörték a kamrát, egy teljes komplett repülőgépet találtak, amit a gyermek igazi technikával egész önállóan oldott meg. A szakértők véleménye szerint a repülőgép felszerelésével meglepő. Ez a fiu, aki egyike legjobb tanulóknak, mintegy két éven át megtudta őrizni titkát. A nagy akaratot, mint ő mondotta, Verne Gyula műveiből merítette. Csodálatos, kicsoda hatásai van ez a világhírű író a gyermekre. A legnemesebb amit fiainknak adhatunk, Verne Gyula művei. Most ismét időszerű, mert egy gyönyörű sorozat 30 kötetben jelent meg a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” hírlap- és könyvkiadóvállalat kiadásában diszkótésben és emellett nagyon olcsó.

— **Az új katonák mulatsága.** Nem lehet mondani, hogy nincs ötlet Nagykanizsán. Kivált ha titulus bimbóit kell találni. Mert reméljük, hogy a katonáknak besorozott ifjúság, mint ilyen még sehol nem tartott külön e céger alatt táncmulatságot. Hát Nagykanizsán ez a pompás ötlet is napvilágra látott. A Zala nyomdájában készült meghívó jelenti ugyanis, hogy „A nagykanizsai besorozott ifjúság” f. szeptember hó 25-én vasárnap a Nép-könyha javá a zárkórú jótékony célú táncmulatságot rendez a Polgári Egylet nagyertermében. Nahát, ha itt se lesz igazi jókedv és kedélyesség, — akkor sehol a világban.

— **A dunántúli futballisták bajnoksága.** A pécsi atlétikai klub labdarúgó csapata a tavasszal 32 arányban megverte a kaposvári atlétikai klub csapatát, amely a Dunántúli bajnoki csapata. Ennek a győzelemnek a hatása alatt a pécsi atlétikai klub most belépett a labdarúgók szövetségébe és részt vesz a dunántúli kerület 1910—11. évi bajnokságáért folytatandó küzdelemben. A szövetség örömmel fogadja a pécsi atléták belépését és azonnal ki is tűzte a bajnoki mérkőzések halánapiját. — A pécsi atlétáknak Kaposvár és Székesfehérvár csapataival kell fővenni a küzdelmet és az őszi és tavaszi fordulón mindkét csapattal egy-egy mérkőzést tartani. E mérkőzések sorrendjét a magyar labdarúgó szövetség vidéki osztálya így állapította meg: Őszi forduló: Szeptember 18. Pécs—Kaposvár (Pécse). — Október 2. Székesfehérvár—Pécs (Székesfehérváron). — Október 16. Kaposvár—Székesfehérvár (Kaposváron).

— **Tavaszi forduló:** Március 26. Pécs—Székesfehérvár (Pécse). — Április 16. Kaposvár—Pécs (Kaposváron). — Április 16. Kaposvár—Pécs (Kaposváron). — Április 30. — Székesfehérvár—Kaposvár (Székesfehérváron).

— **Egy elterjedt haziszer.** A folyton növekvő érdeklődés a „Moll-féle sóbor-szesz és só” után biztosítja annak eredményét úgy fájdalomcsillapító beforzsolóseknél, mint reuma ellen való használatánál. Egy korona 90 filléres üvegekben naponta szállítja utánvéttel A. Moll cs. és kir. udv. szállító, Wien I. Tuchlauben 9. A vidéki elárúsító helyeken csak Moll-féle készítményt kérjük annak védjegye és aláírásával.

— **Pót-oltás.** Azokat, akik az oltásról lemaradtak, a városi orvos most utólag pót-oltásban részesíti. A pót-oltás a VI. és VII. kerületben vasárnap d. u. 2 órakor lesz a kiskánizsai városban, az I—V. kerületben pedig 13-án kedden d. e. 10 órakor a rendőrkapitányi hivatalban.

— **A legérdekesebb fővárosi naplajap.** Minden kétségen felül áll, hogy ez az elnevezés a „Polgár” című, egyetlen kétfélcáros budapesti reggeli napilapot illeti meg. A tartalma mindig friss és eleven, minden napi esemény megvan benne jól és érdekesen, hűen tüdösít minden magyar és külföldi do. orról, emellett pedig bő és változatos szórakoztató olvasmányt nyújt. Napról napra elsőrangú tárcát ad olvasóinak, emellett állandóan két regényt közöl, vidám krónikát kitűnően szolgálja a közönség-mulattatását, egyéb közleményei pedig mindig vonzóak és érdekesek. Előfizetőinek páratlan ajándékkal kedveskedik. Minden hónapban díszes és érdekes regénykötettel lepi meg őket. A „Polgár-Regényesarnoka” kötetek a magyar irodalom legkiválóbb termékei, amelyek hónapról hónapra pontosan közönségnek be a „Polgár” előfizetőihez. Azok, akik negyedévre fizetnek elő a „P. L.”-ra, megkapják az eddig megjelent hat díszkötetes regénykötetet. A „Polgár” előfizetési ára egy évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. Egy s. szám ára 2 krajcár (4 fillér). Előfizetni a „Polgár” kiadói hivatalában (Budapest, VI., Főútv. utca 17.) lehet: mutatványsszámot szívesen küldenek.

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer dolgában
b. zalommal fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műorás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zsébet királyné-tér, Szarvas
és Fiume-kávéház között.

Színház és művészetek.

(—) **Heti műsor:**
Szombat: A koncert.
Vasárnap: délután: Tatárjárás.
este: Ósitos (katonazenekarral).
Hétfő: Erdészleány.
Kedd: Igloi diákok.
Szerda: Luxemburg grófia.
Csütörtök: Sashók (Jákó Amáliával a címszerepben, ki legutóbb Kassán aratott e szerepben hatalmas sikereket.)

(—) **Tatárjárás.** A múlt év nagy vonzóerejű slágere, a Tatárjárás tulajdonképpen csak tegnap hódította meg Nagykanizsa város színházba járó közönségét. A hódítást tulajdonképpen nem is a darab, hanem annak katonai rangléra szerint egy egészen jelentéktelen szereplője, egy kis incifincni huszáronkéntes csinálta meg. A dolog rejtélye az, hogy a jóvágyásu bricses és huszáratilla mögött az operett művészetnek Napoleon-jelöltje, Ardó Lionka rejtőzött, aki azonban nem a borjújában, hanem fényes szubretik-pésségeiben viseli az operettbirodalom marsall pálcáját. A kis huszáronkéntes, a színeszerepek torok-frigyeitje, bevette a leg rösebb vírat, a közönség osztatlan tetszését, elragadtatását. — Bajos modora, temperamentuma, nagy színpadi készlettsége és mindenek fölött való szépsége a legfényesebb jövő ígértét képviselnek pályáján. Lörenthei főhadnagy volt a másik debütáns Gyúrfus Odón személyében. Elragadó szépen énekel, játéka pedig a rutinos, rég befejezett művész játéka. Bartók Etel (Rizá baronesse) mind beval-

totta azokat a szép ígéreket, melyeket a minapi kabarében való fellépésével tett. Sella René rokonszenves játéka érdemel még feljegyzést az új szereplők közül, kiknek játéka megkülönböztethetetlenül simul a régi jeles ensembleshez.

(—) **Megjött a zenekar.** Isen bizony megjött. Most már csak elhiszi mindenki, hogy megjött. Már 4.-ére ígérték jövetelüket, de úgy látszik a magasabb taktikai szempontok azt kívánták, hogy a banda tovább a hadgyakorlatok színhelyén maradjon, mint maga az ezred. Tegnap aztán a következő szenzációs táviratot kapta Kövesy direktor, aki izgatottságában sürgőnyileg kért felvilágosítást a karmestertől:

„Musik rückt morgen Samstag dort ein Horák.”

Ezek után csak el kell hianunk, hogy megjönnek a zenészek és Kövesy is pihenhet szónoki sikere után és azt a bizonyos zongorát is vissza lehet állítani a probaszobába.

(—) **Nap-nap után.** Abonyi Andornak a hétfői számunkban e címen ismertett verses könyve, tegnap hagyta el a sajtót. A könyv ára 2 korona. Kapható a Zala-kiadóhivatalában, Kazinczy-utca 3. sz. a.

Nyílt-tér.*

SARG-féle 60
KALODONT
LEGJOBB
FÜLLŐ FOG-CRÈME

Borivoknak a bor keveréséhez!

WATTONI FELE
GLESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

közömbösít
a bor savanyúságát,
íze kellemesen perzsgó.
Nem festi a bort.

Időjárásunk augusztus havában.

Klimatologiai jegyzetek alapján:

A folyó évi augusztus hónapunk általában nagyon kedvezőnek mondható; hőmérséklete az átlagosnál csak fél fokkal volt hűvösebb, általában félig derült, mérsékelt szelekkel, kevés zivatar és inkább a végén mérsékelt csapadékkal.

A részleteiben következőleg alakult:
Léghőmérséklete az átlagos 20.2-del szemben 19.7 volt; legmelegebb 22-én 24.4 fok (reggel 20.0; délel 32.0; este 21.2 fok meleg volt) leghűvösebb 6-án és 31-én 16.3 fok, (reggel 13.6, délel 20.2, este 15.0 melegebb.)

Felhőzet: Állag félig derült; egészen derült 9, egészen borult 6 nap volt.

Az uralkodó szél délnyugati volt elég élénken; szélszendes nap 9.

Csapadékos napok száma: 10; legnagyobb csapadék volt 27 és 31-én (15.2 mm.) legkisebb mértéket sem elérő csapadék (fűg eső) 4-én, 7-én, 10-én, 11-én és 14-én; egész havi csapadék az átlagos 81 mm.-el szemben 50.1 mm. volt.

Zivatarok (menyőörgés villámlassal) 5-én, 6-án, 10-én, 23-án, 27-én és 31-én.

Harmat 11. reggel — köd 8-án, 18-án és 25-én észleltetett.

Szivárvány 6-án délután az északi-keleti égbolton volt látható.

Időjárás Horváth István

a megf. állomás felügyelője.

* Az a rövidtávú közlések nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Táviratok.

Őszi reformok.

Budapest, szeptember 10. Politikai körökben beavatól forrásból ázármas az a hír terjedt el, hogy Khuen-Hédervy miniszterelnök a belügyi költségvetés folyamán megfogja határozni az az időpontot, amikor a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot a Ház elé terjeszti. E reform mibenlétéről a legkülönbözőbb verziók keringenek, melyek reálitását azonban nem lehet ellenőrizni. Hasonlóképpen nagy horderővel látszik bérni a magyar közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat, melyre szintén az őszi időszak folyamán kerül sor. Ugyanekkor teszik szövé a huszárság kérdéséről is, mely immár az ország egyik legerősebben sürgető baja. A kormány — mint hírlak — messzemenő javaslatlall lép az országgyűlés elé. Tekintve továbbá a jelenlegi rendkívüli állapotokat, a kormány továbbra is fentartja a Romániával és Szerbiával kötött pöegyezményt, mely az élő állatok behozatalára vonatkozik.

Jeszenszky marad.

Budapest, szept. 10. Több fővárosi lap azt a szenzációs hírt közölte, hogy Jeszenszky Sándor miniszterelnökét államtitkár, akiknek a Khuen-kormány sokat köszön, elhagyja az állását, még pedig — állítólag azért, mivel a miniszterelnök és ő között bizonyos különbségek merültek fel. Ezt ma a kormány felhivatalosa a legerélyesebben megcáfolja.

A Saskör elnöke gondnokság alatt.

Budapest, szept. 10. A budapesti királyi törvényszék ma gondnokság alá helyezte Kékh Istvánt elmebetegség miatt. Kékh a Pesti Takarékpénztár igazgatója volt, a Saskör elnöke és a fővárosi bizottság előkelő tagja. Már régebbi idő óta súlyos ideggyógyászati betegségben szenvedett, amely utóbb már annyira elhatalmasodott rajta, hogy a Schwarzer szanatóriumba kellett vltetni. Itt azután az orvosi vizsgálat megállapította róla, hogy baja gyógyíthatatlan. Ennek következtében történt a gondnokság alá helyezés, amely szenzációs feltűnést keltett az egész fővárosban.

Csendőrré és oláhok harca.

Máramarosziget, szept. 10. Mayer János csendőrré kiküldetéséből kocsin tért vissza a városba. Mikor már közel járt a városhoz, egy sötét erdő mellett vezetett el az útja, melyből egyszerre hat bekormozó oláhlegény ugrott elő, akik a csendőrré rohantak. Abban a hiszemben, hogy magányos emberrel van dolguk, ki akarták rabolni. Hanem a csendőrré emberükre akadtak. Hirtelen előrántotta fegyverét és a legvalószínűbb rablót leterítette, egy másikat halálraan megsebesített, mire a többi futásnak eredt. A csendőrré azonnal jelentést tett a csendőrrészlaktanyán, és a hadbíróság már ki is szállt az eset színhelyén, hogy megvizsgálja, vajjon a bátor csendőrré tényleg önvédelemből használta-e a fegyverét.

Egy asszony rémtette.

Arad, szept. 7. Az aradmegyei Veri pusztá melletti órházban történt a következő rémes eset. Borsos János vasuti őr már régebbi idő óta rossz lábón élte feleségével. Tegnap ismét valamin összeeszoálkozott. Borsos tetteleg bántalmazta feleségét, mire az egy hirtelen felkapott konyhakéssel agvaszturta férjét. Rémes tettet, mikor magában tért, nagyon megbánta, olyannyira, hogy a közeledő vonat elé fektült, mely a szerencsétlent agyongázolta.

Öngyilkos uriaszony.

Arad, szeptember 10. A városban szenzációs öngyilkosság történt. Az itt. elemi leányiskola, igazgatója, Klein Katalin megmérgezte magát és rövid idő alatt kiszervezett. A szerencsétlen urinál hosszabb idő óta duskomorság áldozta, mely már közel járt a teljes elmebajhoz. A duskomorságot súlyos természetű ideggyógyászta meg, melyet viszont az a rendkívüli lelkiismeretesség idézett elő, melyet a volt igazgatónő feladatait betöltött.

Sikkasztó pénzügyőri felügyelő.

Budapest, szept. 10. A budapesti büntetőtörvényszék másképp élt döntéssel. Körmendics Miklós volt pénzügyőri felügyelő, sikkasztás miatt.

A HIVÁZ BÓR- és ILLUMOS Gyógyforrás

SALVATOR

vala a helyszíneknél, bővebbnyúl, onkorbetegségnél, vő-
bőrtől és húrtól bántalmaknál kitűnő hatása.

Fontosabb és fontosabb gyógyulások: — Képzelt érzékszervi betegségek és gyulladások
SOMLYA ÁRNYÉK Gyógyfürdő, Borsos-Heide, Tatabánya, Budapest, V. kerület, Rózsai utca 1.

Huis der Duin
Verdighagymakertszet **Needwijk**
(Haarlem meijett.) **Hollandia.**

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Írta: Rovenszky Árpád. 37

Őt, aki emberfeletti erővel küzdött, hogy bírasson. Aki nem nagylelkűségéből bocsátotta meg a multat, hanem igaz szerelemből. Most áldom azt a pillanatot, amelyben azon elhatározásra jutottam, hogy neki mindent őszintén, becsületesen bevalljak. Ugyan féltem vallomásaim következményeitől, melyek teljesen feldulnák volna életemet, de a becsületességem megérdemelte, hogy győzedelmeskedjem. Arasz reám édes istenem egy kevés boldogságot és én mindennap ezerszer megfogom köszönni kegyedet. Jól sejtettem, mikor Szalánczy Ákos először meglátta, hogy ő lesz sorsom végzele. Szegény meggyőződött szívemnek mily sokáig kellett nyomorultul szenvednie, míg diadalhoz jutott. Tehát az ő felesége leszek! A felesége? Nem. A rabszolgája akarok lenni, hogy némiképen leróhassam hálaamat határtalan szerelmeért.

Vagy talán a fényben, napsugárban, boldogságban fogok hirtelen meghalni? Csak ezt ne engedje édes istenem. Akkor inkább itt a nyomorúságban, a szanatóriumban hunyam volna le örökre szememet. Ugy legalább soha sem tudtam volna meg, hogy egy szebb élet is létezik e földön. Hiszek és remélek te benned uram istenem. Könyörülj rajtam, már csak az ő boldogsága végett is, mert megérdemli. Tehát asszony leszek. Asszony! Mily szép lesz. Azt mondják az emberek, hogy a nagy események előre vetik árnyékukat. Ugy látszik, hogy most is úgy történt. A gyémántköves smaragdgyűrűm nem hiába pattant el. Most már tisztán visszaemlékszem Kovács Dénes szavaira, amikor annak idején szinte magánkiáltással kijelentette előttem, hogy ő hisz az emberek és a megholt lelkek láthatatlan viszonyában. Szellem-alakban bizonyára körülbegett engem, az ő egykori szerelmét és mikor a szellemek látnoki erejével meglátta talán a jövőben az én boldogságomat, meg-

nyugodva, tért vissza nyirkos sírjába, de előbb a fenyegetést, az átkot — áldásra változtatta. Kovács Dénes a szellemek erejével összetörte a gyűrűt, hogy nekem tudomra adhassa, hogy ő, a halott, feloldott esküm alól. — Szétlörve a kapocs, amely bennünket egymáshoz fűzött... légy boldog!... — Isten veled örökre! — Körülbájlal ezt jelentette a gyűrű elpattanása. Igen... igen ezt jelentette... a halott üzenetét tolmácsolta a gyűrű. Oh köszönöm ezt neked Kovács Dénes. Cserey Ilona megértette a tulvilági üzenetet és azon este buzgón imádkozott a meghalt lelki nyugalmaért. Talán utoljára. XXI. Szalánczy Ákos másnap délelőtt az orvosi látogatások után azonnal felkereste menyasszonyát. Cserey Ilona mosolyogva fogadta vőlegényét és beszélgetni kezdtek a jövőről, amely most oly szépek kínálkozott. — Most már jogom van hozzád Ilona, — mondá Szalánczy Ákos, — és azonnal intézkedni fogok, hogy a szanatóriumot

minél előbb elhagyjad, mert ha sokáig itt maradnál, csakugyan még komolyabb bajt szenvedhetnél magadnak. A folytonos komorság látása is veszélyeztetni az egészséget. Azt akarom Ilona, hogy míg új otthonodba vezetlek, addig is e berek között légy. A fiatal leány arca elkomorodott és inkább önmagához, mint hangosan, kérdezte: — De hát hová is mennék? — Senkid sincs Ilona, aki arra az időre magához fogadna? — Nincs... — mondá Cserey Ilona szomorúan. — Épen senki... — Vannak ugyan rokonaim, de... — felelte a fiatal leány vonakodva és Szalánczy Ákos azonnal tudta, hogy mire céloz. — Értelek kedves Ilonám... nehéz kenyér a kegyelem kenyere, s nem akarom, hogy minden falatnál azzal busítad magadat, valjon szívesen adják-e, vagy kit fosztasz meg tőle? Én már tegnap gondolkodtam efelől és megoldást is találtam hozzá. (Folyt. köv.)

Helyi iparos előfizetőinket e rovatba díjmentesen vesszük fel.

HELYI IPAR.

Helyi iparos előfizetőinket e rovatba díjmentesen vesszük fel.

ASZTALOS és BUTORKESZÍTŐ:

Dants Kálmán, Magyar-utca.
Fialovits Lajos, Bazar-épület.
Scherz Lujza utóda Kazinczy-utca.
Torma Lajosné Kinizsy-utca 8.
Günser Lipót Erzsébet-tér 2.
Brantín József Eötvös-tér 31.
Tancsics József Csengery-ut 13.
Bassa András asztalos, Lotenyen.
Kaufman Ferenc Rákóczi-utca 4. szám.
Scherman József, Petőfi-ut. 37. szám.

VIZSGÁZOTT ACSMESTER:

Czindrich Lajos, Rózsa-utca 28. sz.
Gozdán Károly, Kiskunizsa.

ACSMESTER:

Persovits József Vörösmarty-ut 44.
Schlegler József Kisfaludy-ut. 37.
Németh István Magyar-ut. 128. sz.

Agyhalozat készítő:

Weisstein Sándor, Magyar-utca 46. sz.

SÁDOGOS:

Pollák Mór, Király-utca 21. sz.
Székely József Erzsébet-tér 17.
Török Nándor, Eötvös-tér 31. sz.

BÉRKÖCSI TULAJDONOS:

Balkas János Kinizsy-utca 19.
Ifj. Döme Ferenc Zrinyi Miklós-ut 62.
Kovács Sándor Vörösmarty-utca 5. sz.
Döme János, Kisfaludy-utca 22. sz.
Somogyi József, Fő-ut 21.

BORJUHUSMÉRÉS:

Singer László, Erzsébet-tér 14.

BORBÉLY és FODRÁSZ:

Bród Ignác Kazinczy-utca
Gärtner Árpád Csengery-ut 54.
Kálovics János Deák-tér 3.
Puschofsky Sándor Csengery-ut
Sugár Adolf Erzsébet-tér
Schweitzer József Főut
Tóth Lajos
Zapletal Ignác
Hitzelberger György Kazinczy-utca 2.
Fleischacker József Erzsébet-tér 16. szám.
Bukacs Ignác borbély Sugár-ut 2. sz.
Mankovics József, Erzsébet-tér,
Szalay Zsigmond Fő-ut 17.
Balog Jenő Fő-ut.
Kutscher Imre Eötvös-tér 29.
Opárcicza Miklós Csengery-ut.

OEMENTGYÁROS:

Weisz Soma, Erzsébet-tér 4.
Schmidt Zsigmond, Magyar-utca 13. sz.

OIM- és SZOBAFESTŐ:

Perkó Péter Csengery-ut. 13.
Hirsch Lázár Király-utca 49.
Antalics Ignác Hunyady-utca 4.
Schlechte Kálmán Petőfi-ut. 7.
Szakáts Károly Kőcsy-utca 7. szám.
Petrekovics Lajos, Ötvös-tér 27. sz.
Szattler Oszkár Kőcsy-utca 19.
Falczer Jakab Kőcsy-utca 17.
Wolfram Károlyné, Kőcsy-utca 3.

OIPÉSZEK:

Milényi Sándor, Főut
Marsics Ede,
Keller Mátys, Erzsébet királyné-tér.
Rosenfeld Miksa, Csengery-ut.
Meiser Fülöp Bajor-ut. 16.
Heli János Kinizsy-utca 10.
Vejnes Ede Deák-tér 10. sz.
Mémel Károly Petőfi-ut 64.
Kovács Vince, Fő-ut 1. sz.
Kohnár Gábor Magyar-utca.
Titz Antal, Bajza-utca 11.
Jancsó Imre, Fő-ut 23. sz.
Dukács József, Ötvös-tér 29.
Iván József, Ötvös-tér 10.
Schmidt Gyula Eötvös-tér 27.

OKRÁSZAT:

Makovits Gyula Főut.
Vary Zoltán, Deák-tér.

OSERÉP és PALAFESTŐ:

Horváth György, Király-utca 18. szám.
Legrádi József, Teleky-ut 81. sz.

REGYAR:

Schmidt Zsigmond, Magyar-ut. 13. sz.

ÉTEKEZŐ:

Magyar István, Páncsár és Árpád-ut. 35.

KÖZTARTALOM:

Schmidt József Erzsébet-tér, Csoportház.

OSZMADIA:

Tóth György Petőfi-utca 11.
Bakonyi György oszmadia, Magyar-utca 76.
Horváth József Attila-ut. 17.
Turek Géza Magyar-utca 23.
Kovács György, Árpád-utca 7. sz.
Bede Kovács József, Teleky-ut 8. sz.
Farkas József Ötvös-tér 29.

EKSZERÉSZ és ARANYMŰVES:

Kugler A. Kazinczy-utca
Berény József és Fia Főut
Hamburg Miksa
Milhofer Odón

ÉPÍTŐMESTEREK:

Geizl Viktor, Kazinczy-ut
Mitró József, Rákóczi-ut 18.
Szuknay Lajos József főherceg-ut.
Szántó János és Lajos Kinizsy-ut. a. 56.
Mankovits Jakab, Kinizsy-utca 21. sz.
Bölcsöfő János Teleky-ut 25.
Palkó Péter Kiskunizsa.
Ködbaum József, Magyar-utca 28. sz.
Somogyi Ferenc, Rákóczi-ut. 20.

FAZEKAS:

Bakó János Magyar-utca 120.

FÉNYKÉPÉSZ:

Mathe Károly, Bazar-épület

FÉRFISZABÓ:

Tölöszy Péter Teleki-ut 9.
Haltó János, Főut
Kaufmann Mór, Erzsébet királyné tér
Sörley Zsigmond, Hunyady-utca
Németh György, Erzsébet-tér
Ehrlich Agoston Zrinyi Miklós-ut. 52.
Lidit Miksa Magyar-utca 29.
Czvetko Ferenc Eötvös-tér 25.
Gotreich Antal Zrinyi-M. ut. 8. sz.
Skerlak János, Hunyady-ut. 5.
Móger Károly, Kinizsy-utca 55.
Stern Ignác, Huszti György-tér 6. szám.
Krausz József katona szabó, Sugár-ut. 18.
Weisz József, Magyar-utca 30. sz.
Komanovics Pál Teleky-ut 36.
Hencsics József Hunyady-ut 15.
Németh József, Kinizsy-utca 45.
Frommer Jakab, Magyar-utca 31.
Kohn Zsigmond, Zrinyi Miklós-ut. 30.
Tóth Lajos, Deák-tér 10.
Weiszstein Zsigmond, Arany János-ut 9.
Pollermann János, Magyar-ut. 31.
Zvillinger Samu Magyar-ut. 56.
Pávek János Erzsébet-tér, Csoportház.
Skrlitz Ferenc Teleky-ut 9.

GÉPGYÁROS:

Weiser József, Sugár-ut

GÉPÉSZ:

Fischl János, Szemere-ut 9. szám.

GÓZMALOM:

Franz Lajos fia, Csengery-ut.

GÉPHARISNYA-KÖTŐDE:

Frischman Lipótné Kinizsy-ut. 37. szám.

Helyszerző:

Piszkács Sándorné, Kőcsy-utca 9. sz.

HUSARU:

Özv. Adler Mórné, Kazinczy-utca
Lewner Antal Király-utca 39.
Hein Béla, Fő-ut Neu és Klein mellett
Veitner Rudolf Király-utca 47.
Schwarz Adolf Király-utca 38.
Kardos Vilmos Erzsébet-tér 4.
Hein Ernő Kazinczy-utca

HENTEN:

Weltner József Rákóczi-utca 10.
Marion János Kinizsy-ut. 37. és Fő-ut 3. sz.
Szabó András Teleky-ut 27.
Gombos József, Teleky-ut 6. sz.
Simon István, Király-ut. 34.
Darvas János-Petőfi-utca 34.

JÁTEKGYAR:

Spitzer és Steiner Zrinyi Miklós-utca

KALYHÁSZ:

Tóth József Teleky-ut. 30.
Hognár István Kőcsy-utca 19.

KÁVÉHAZAK:

Aranyasszonya kávéház, Erzsébet királyné tér
Fiume kávéház
Korona kávéház, Főut
Korona kávéház, "Bazar-épület"

KÁRÍTÁS és DISZTÓ:

Pleiser Albert, Főut
Mész József Kinizsy-utca 21.
Somogyi és Gieró Kazinczy-ut. 1.

KADAR:

Guttmann Gyula és fia, Kazinczy-utca 23.
Percsevit József Magyar-ut. 42.
Hofman Henrik Csengery-utca 20.
Kaufmann Elek, Petőfi-utca 8. sz.

KÉFEGYÁROS:

Kardos Sándor és Társa, Szemere-ut

KÉKFESTŐ:

Pollák Ede és fia, Főut

Rosenberg János, Erzsébet-tér 1.

KOVÁCSMESTER KOCSIGYÁROS:

Bazsó József Teleky-ut 6.

KOVÁCS:

Bojtor József Kazinczy-utca 1. major
Horváth József Kazinczy-utca 8.

KOROSMAROS:

Kovács János László söracsnok
Berger Adolf Petőfi-ut. 23.
Czár János Király-ut. 26.
Halász Ferenc, (Polg. Egy.), Sugár-ut 3.
Uitz Ferenc Örköröcsma Teleky-ut
özv. Krausz Lipótné Erzsébet-tér 7. Zöldfak.
Fodor Vilmos Kazinczy-ut. 55.
Hilcz Lajos, Magyar-utca 34. szám.
Pinter János Hunyadi-ut. 17. Zöldhordó.
Schlesinger Mór ifj. Kazinczy-ut. 29.
Slujtner József Eötvös-tér 4.
Vida Lajos Fehér galambhoz Kazinczy-ut. 2.
Somogyi Zsigmond Deák-tér 14.
Faics József Kiskunizsa Hunyadi tér 21. sz.
Hercfeld David Petőfi-ut 81.
Merkly János Kinizsy-utca, 4. sz.
Petrics Ferenc Király-utca. 25.
Petrics Odón Csengery-ut.
Ungár Sándor Csengery-ut. 72.
Kő József Fő-ut 17. sz.
Goldmann Ignác Teleki-ut 34. szám.
Toch Zsigmond Feketesashoz.
Milhofer Gyula Ötvös-tér 1.
Koban János Szemere-ut 21. sz.
Badacsony vendéglő Fő-ut.
Opárcicza Károly, Kinizsy-utca 65.
Özv. Kovács Mihályné, Magyar-utca 26.
Nagy Károly Rákóczi-utca. 26. sz.
Macsovis István Arany János-utca.
Pachinger Odón Petőfi-utca 2.
Heckenberger György Kinizsy-utca 29.
Özv. Kécs József Fő-ut 13 (Rózsa).
Maschanzker Ignác Csengery-ut 87.
Fodor korcsma Ötvös-tér 10.
Krausz Samu, Magyar Király Magyar-ut. 9.
Szilvási István Teleky-ut 43.

KÖTSZERÉSZ:

Perlaky József Király-utca 28.

KÖMŰVES és CSEREPESMESTER:

Lenex Boldizsár Petőfi-ut. 22.
Godinek József Király-utca 24.
Schuhel Lajos Csengery-ut. 29.
Reidinger Gyula, Kisfaludy-ut. 88. sz.

KÖTELGYÁRTÓ:

Balinger Ferenc, Teleky-ut 4. sz.

KÉMENYSEPRŐ:

Mantuano Ede Zrinyi Miklós-ut. 34.
Polin Péter Teleki-ut 62.
Mantuano József Teleky-ut 18.
Rattmann Lajos Teleky-ut 88. sz.

KÖFARAGÓ:

Hild Ferenc, Király-utca
Weisberger Kálmán, Csengery-ut.

Művirág és koszorúkészítő:

Özv. Benesikné Kossuth Lajos-tér, 7.
Loser Józsefné Kisfaludy-ut. és Kossuth-tér.

MŰKERTÉSZ:

Petermann József Fő-ut 1. sz.

MŰLAKATOS:

Kohn Samu, Magyar-utca
Paus József Árpád-ut. 19.
Szántó Géza, Magyar-ut. 60.
Bukovitsa és Ulaky, csoportház.
Becsenyi István Kossuth-tér 18.
Brüll Sándor Csengery-ut 19.

MŰKÖSZÖRŐS és KÉSEK:

Majon Testvérek Erzsébet-tér.
MEZES KALACOS:

Horváth György, Eötvös-tér 26.

MÉRLEK és VIZVEZETÉK-ESZERELŐ:

Goldensky Ferenc Eötvös-tér 31.
MOSÓ INTÉZET:

Heckel Lajos Hunyady-utca 6.
Mayer Miklós Fő-ut 16.
Németh Ilona Kazinczy-utca 6.

ÓRÁS és VÉSŐK:

Schapinger Adolf Erzsébet-tér 23.

ÓRÁS- és LÁTSZERÉSZ:

Szívós Antal, "Szarvas Szálló" épületében.

NŐI SZABÓ:

Báron Nővérek Magyar-utca 2. sz.
Kovácsics Anna Batthyány-utca 13.
Szabó P. Kinizsy-utca 42.
Lux Linka, Zrinyi Miklós-utca 36. sz.
Weisz Irma Kinizsy-utca 13.
Rotter Nővérek, Király-utca 15. sz.
Rácz Mariska, Báhory-utca 14. sz.
Szisz Ilona Erzsébet-tér, Csoportház.
Pollák Margit Király-utca 34.

RESZELŐVÁGÓ:

Zollner János, Hunyady-utca 1. sz.

RÉZMŰVES:

Samu József, Főut

RUHAFASTÓ és VEGYTSZÍTŐ:

Mayer Károly, Kőcsy-utca
Wilhelm János, Zrinyi Miklós-utca

SŐRGYAR:

Nagykanizsai Műtárgyár és Serfőzde Rt.

SÜTŐMESTER:

Gärtner Vilmosné Zrinyi Miklós-ut 37.
Lodner Ferenc Csengery-ut 28.
Tóth Gyula Magyar-utca 73.
Mihályi István Teleky-ut 15.
Vida Adolf Magyar-utca 41.
Mandler Géza, Csengery-ut 67.
Gärtner Vilmos Király-ut 19. sz.
Rosenthal Géza, Eötvös-tér.
Steiner Armin Magyar-ut 13/a.

SZÁLLODÁK:

Arany Szarvas Szálloda, Erzsébet-tér.
Korona " Főut és Sugár-ut
Vaskapu " Király-utca
Hungaria " Sugár-ut
Rákóczi szálloda Erzsébet-tér.
Vida Lajos Kazinczy-utca.
Schlesinger Mór Sörház Kazinczy-utca.
Fodor Vilmos Kazinczy-ut 66.

SZESZGYÁR:

Első dunántúli szeszfinomító részvényár.

SZIKVIZGYÁROS:

Rosenfeld Alajos, Kazinczy-ut
Özv. Steidmann Samu, Magyar-utca
Szűcs Fehér, Magyar-ut 146.

SZÁLLÍTÓ:

Brück Markus és Társa, Erzsébet-tér
Lackenbacher Ede Fő-ut 1.
Günzer Zsigmond, Csányi László-ut. 2. sz.
Lidit Samu Király-utca 15.
Szemmer Ede, Kisfaludy-ut. 11.

SZÉKES:

Lukács József Király-utca 47.

Szülésznő:

Boldics Lászlóné, Sikátor-utca 11. sz.
Portelek Ferencné, Csengery-ut 30.

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES:

Horváth Károly Kazinczy-utca (Nagy udvar)

SZAPPAN-GYÁROS:

Pollák Lipót Magyar-ut. 23.
Kohn Fülöp Király-ut. 10.

TÉGLAGYARAK:

Stern Sándor Csengery-ut 87.

ÜVEGES:

Melcer Jakab, Kazinczy-utca
Weiss Jakab, Erzsébet királyné tér

Üveg színtábla festő:

Reiss Zsigmond, Kazinczy-ut. 6. szám.

VARRÓGÉP és KÉREKPARJAVITÓMŰHELY:

Weisz Kálmán és Társa,
Bród és Weber Erzsébet-tér.

Zongorakészítő és hangoló:

Wogrinics Ferenc Erzsébet-tér 10.

Nyomtatványok

csinos kivitelben és jutányos áron gyorsan készíttetnek a Zala nyomda részv. társ. nál Magyarul.

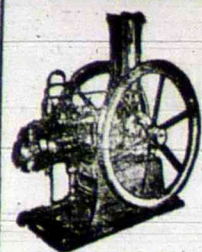
Első kanizsai szőrmegővő intézet

Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítik: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra, szőrme-kucsmát különlegességgel, utazóbundát, lábszakot, szóval minden a szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész szőrmegarnitúrákat. Javitást és átalakítást olcsón végezek. Szabóknak előnyös ár! Kiváló tisztellel

A n. érd. közönség szíves **Robinson Gyula** — pártfogását kérem. — szűcsmester.

CLIMAX
nyersolaj-motorok
és lokomobilok

legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra. Nincs robbanási veszély! se penálgyőri ellenőrzés. Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
Budapest, Wien, Hamburg.
MOTORYAR

WIEN, XIX. 6., Hellinggasse 83.
Magyarországi mintarepár és iroda:
Budapest, V. ker. Szabados-tér 17. (Törzspalota).

Burgonya bármilyen nagy mennyiségben kapható

HAAS VILMOS
fűszerkereskedésében Nagykánizsán. 4195

CARBOLSAV,

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös keresztchez

Nagykanizsán. 2674

Tehénárverési hirdetmény!

A hegyfalusi gazdaság ezennel közhírré teszi, hogy többszörösen kitüntetett, jól tejelő, erős csontú, törzskönyvezett

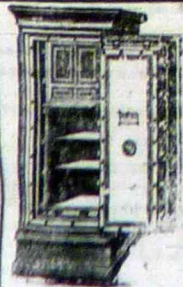
bern-simmenthali

fajta tehenészetet (cca. 50 darab tehen és 26 darab üsző) nemkülönben cca. 50 darab vasmegyei fajfajta tehenét f. évi szeptember hó 18-án délelőtt 9 órakor a gazdasághoz tartozó Rózsa majorban önkéntes árverésen, készpénzfizetés mellett eladásra bocsátja.

Kocsik előzetes bejelentésre a hegyfalusi állomáson rendelkezésre fognak állni.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a

Hegyalusi gazdaság, Vasmegye.

„METEOR” pénzszekrény

és Tresorgyár

VAJDA ERNŐ, BUDAPEST

VI. Gőmb-utca 59

Telefon 103—71.

Thermit és lángvágó ellen biztos páncélszekrények, pénzszekrények páncélszobák safe deponit, értékpapír, okmány és könyvszekrények. Árjegyzék és költségvetés díjmentesen.

REFERENCIÁK:
Pesti Magyar Keresk. Bank (szállított az új palotájába 12 csom.)
M. kir. Posta-társaság
Magyar Takarékpénztár Rt.
Központi Értéktároló Rt.
Mag. Államháztart. Takarékpénztár
Mag. Kereskedelmi Bank Rt.
M. kir. Értékt. és Pénztároló Bank Rt.
Győzelem Rt.
Hagyományos Magyarországi Takarékpénztár (10 csom.)
Mag. Takarékpénztár Rt.
Hagyományos Magyarországi Takarékpénztár Rt.
Létszámítás és fizetési könyv f. é.
Hagyományos Magyarországi Takarékpénztár (páncélszobák teljes készlete)
Vasárnap (pénztárak) (pénztárak)
Erdélyi pénztárak (pénztárak)
(teljes készlete)

Specziálista

éshállyagóvszer-különlegességekben Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Árak tucatonta 2—16 kor.

UJI „Auto vaginal spray”. UJI a legmodernebb és legkényelmesebb női öklönköltesség. Ár 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett. Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet. 4017

KELETI J. orvos-sebészeti műszer és gummiáruk gyára. BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17. Alapítástól 1878. Telefon 13—78

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak

álló, szép, és előkelő színt amíg a valódi Eisenstädter-féle

EGLASINE
padló-fénymáz

Bejegyzett védjegy nem használja.

Az „Eglasine” három óra alatt megszárad.

Kemény mint a borostyán, gyönyörű lükröző színi ad.

Az „Eglasine” teljesen szagtalan.

Az „Eglasine” fénytartós, mosható és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is. Régen mindenütt csak valódi Eisenstädter-féle

padlófénymáz és így legyen a „páncélos laj” védjegy, amely minden dobozon látható.

Páncélos laj „Eglasine”

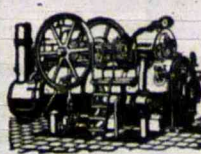
padlófénymáz és így legyen a „páncélos laj” védjegy, amely minden dobozon látható.

Linx 1909. aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselet:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29

Járkerek és helyhez kötött feltett és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

— WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig. —

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 700 000 lóerőn felel

Fatermelő Részvénytársaság, Budapest
Mechanikai Hordógyár Brod (Slavonia)

Szállít mindennemű tölgyfahordót kitűnő minőségben, mérsékelt áron!

Ajánlatokkal szívesen szolgálunk:

Fatermelő Részvénytársaság

Központi iroda: BUDAPEST, Nádor-utca 19.

Gyártelep: BROD, (Slavonia).

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó,
20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó,
300 hydraulikus sajtó
bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyíték ezen gyártmányok föltűnő jószágának

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. ÉS T^{SA}

mezőgazdasági és ipari gépgyáraikhoz,

BÉCS II., TABORSTRASSE 71.

Kitüntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen.

Képviselet és vizitációkhoz keresetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

Egy minden üzleti teendővel

megbízható irodai alkalmazott állást nyerhet azonnal vagy október 1-ére Neufeld Henrik és Fia bornagykereskedő cégnél Nagykanizsán. — Szakember előnyben részesül. 4258

Figyelem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Fő-ut 15. sz. alatt levő, régi jó hírnévnek örvendő

fehérnemű-tisztító intézetemet a legújabb villanyerőre berendezett

vasaló-géppel

szereztem fel. — Főlöszlegessé vált tehát a fehérneműeknek és galléroknek tisztítás végett Bécsbe és Pestre való küldése, miután ezen felülmulhatatlan gépem által szép és tiszta munka, valamint pontos kiszolgálás tekintetében, a versenyt bármely fővárosi céggel felveszem s a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. — Kérem egy próba által fentiekre meggyőződni.

Mayer Klotild fehérneműtisztító.

„Cäsar“ zseb-tűzszerszám!

behozatala céljából elhatároztuk, hogy minden más reklám helyett, 15.000 dr-ból gyári árban rusitunk, mely a következő leszállított árban kapható: 1 drb K 3 helyett csupán K 2, 3 drb K 4.50, 6 drb K 8, 12 drb K 14 után vét mellett. — Ezen reklám gyártmány kiadását követően az ár tetemesen emelve lesz. — „Cäsar“ zseb-tűzszerszám a legjobb a világon. Egy nyomás, rögtön világosságot és tüzet ad. Sohasem válik hasznavehetetlenné. — Batteria mentes. A tűzkő kicserélhető, ennélfogva évekig eltar.

Öst.-Ung. Union Unternehmung
Fürst, Erlindungen. WIEN, U. Wiedner Hauptstr. 104.

Varróleányok

jó fizetéssel felvételnek. Minél számsabb-jelentkezés kéri. HIRSCH BENÖNÉ Kazinczy-u. 5. szám az udvarban. 4250

Olla

szakorvosok által megvizsgálva a legjobb minőségű van. Két évi jótállás.

Az Olla Gummi a legjobb hüvelybetegségek kezelésére szolgál. Kapható minden gyógyszertárban, jobban drogériákban. Ár: tucatonként 4, 8, és 10 korona.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörés, gyomorfűv, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb terjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll“ felirattal van zárva. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közkönyv, csúsz és meghűlés egyeb következményeivel legismertebb népszerű. Egy üveg eredeti üveg ára 2 korona.

Moll gyermekszappanját legújabb módszer szerint készítik legfinomabb gyermek- és hölgy szappant a bőr ókszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. Ára darabonként 40 fillér. 5 darab 1 kor. 80 fillér. Minden darab gyermekszappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész, cs. kir. udv. szállító által Bécs, Tuchlauben 9. sz. Vidéki megrendelések naponta postautóval mellélt teljesítenek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.“ aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: Rosenfeld Adolf Fia.

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú benzín-, nyersolaj-, gáz-, petroleum

motorokat és lokomobilokat

valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő újdonság!

Egyetemes generatorunkkal a tényleges időnként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselő:

Gelléri Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.

Legmészebb módra jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

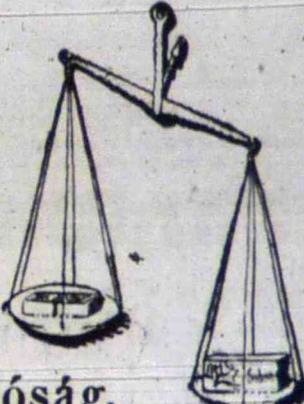
Fix-fizetés és magas jutalék

mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jutalmam 300—600 korona.

Recht Bankház Részvénytársaság Budapest, IV., Ferenciek-tere 6.

Kaufmann Mór

úriszabó
Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Elek ház).
Dus választék a legfinomabb szövetekből. Gondos és ízletes kidolgozás.
Szolid, jutányos árak!

Jóság, ár és súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágyágában és olcsóságában.

a legjobb és legfinomabb
cipőcrème

Fritz Schulz jun. K.T. Aussig a/E.

Nincs többé buza üszög a NUMA DUPUY & CO

»Magosá» használatával.

27 év óta nagy eredménnyel használják buza üszög ellen, továbbá korom- és porlaszóg ellen kukorica, árpa, zab és burgonyánál stb. — Egy csomag 2 métermázsára vetőmaghoz 50 fillér, egy métermázsához 26 fillér.

Övökadjunk utánzatoktól!

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI., 1. Windmühlgasse 4. h.

Raphaél Nagykanizsán:

Rosenfeld A. fia, Ström és Klein, Körös

Géza, Armuth Márton, Schwarz és Truber,

Csáktornya

Orbán István, Strahm István, Nagy

4204

Építkezők figyelmébe.

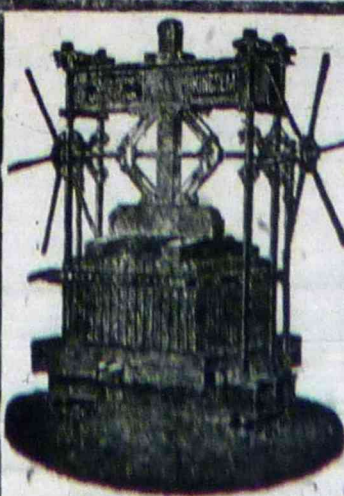
Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezést, régi épületek tartozásait és az összes építkezési munkához tartozó tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat, mind azt már éveken keresztül a jutányos és kedvező feltételek mellett készítettem, ezáltal is felkérem az építési szándékozó n. ö. közönséget, hogy bármely terv kivétel és a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb megelégedését a korom nagybani partfogásai

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építkezési vállalkozó

Nagykanizsán, Kincsey-utca 24. sz.

SZILÁGYI ÉS DISKANT

gépgyáros, MISKOLCZ.

1872. évi. pat. kiállítás. Pozsony, I. díj aranyérem. 1876. Nagybányán, I. díj díszoklevél. — 1901. temesvári kiállítás, I. díj díszoklevél. — 1907. évi pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű

BORSAJTÓK

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabilie és Acélorsós a magyar börtörművek legkedveltebb borsajtóit.

Legújabb rendszerű víznyomású (hidraulikus)

kettes kosaru sajtók

nagyüzemi préseléshez

Sajtóink töltője: A must sehol sem éri el a vassajtókhoz.

Egyesüri kezelési: Orsai orsókészítési A török egy darabban és könnyen kivethető. Egy ember által könnyen kezelhető.

Szőlőszűrők és bogozók. „VILLAM” legújabb

centrifugális bogozó- és szűrőgépek.

1908. borászati kiállítás Eger, I. díj díszoklevél és aranyérem.

Arjegyzék ingyen.

hosszat tanácskozott vele. Lukács a tárgya körébe vágó összes aktuális kérdésekre vonatkozólag megállapodásra jutott a miniszterelnökkel. A miniszterelnök délelőtt fél 12 órakor jelent meg a királyi kihallgatáson, mely egy óra hosszat tartott. Kihallgatás után Khuen gróf egy újságíróval közölte, hogy a delegációk összehívásának napját az e hó 21-iki közös minisztertanács fogja megállapítani. A miniszterelnök délután Aehrenthal gróf közös külügyminiszterrel tanácskozik.

A mai megyegyűlés.

A keszthelyi villamost elutasították

Nyugdíjazások.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zalaegerszeg, szeptember 12.

A vármegye mai közgyűlésén mintegy száz bizottsági tag jelent meg. A gyűlés legfontosabb ügyei voltak a keszthelyi villamosvasuté, továbbá néhány nyugdíjazás. 28 évi szolgálat után nyugdíjba ment Víz Gyula vármegyei aljegyző, kit 3400 koronával nyugdíjaztak, továbbá ugyan csak 28 év után Lenkei Zsigmond kanzsai járási írnök. Fried Gyula felsőmihályfalvai jegyző nyugdíjazását szintén jóváhagyta a közgyűlés.

A közgyűlésen Árvay Lajos alispán elnökölt. Napirend előtt Eitner Zsigmond indítványozta, hogy ezúttal a közgyűlés póttárgysorozatát is nyomassák ki és küldjék meg a bizottsági tagoknak, mert gyakran igen fontos kérdések kerülnek erre a póttárgysorozatra. Az indítványt a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés a tárgysorozat összes számadásait jóváhagyta. Előnevebb vita csak a keszthelyi—hévízi villamos vasut ügye körül fejlődött ki. E pont érdekelt a Keszthelyről és vidékéről a bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg, hogy támogassák a Ganz-gyár kérvényét aziránt, hogy a megye kilométerenként hatezer koronát adjon a villamos építéséhez. Az állandó választmány javaslata az volt, hogy a kérésnek a megye fedezet hiányában ne adjon helyt. Dr. Csák Árpád, Csérán és még többek felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy a kérelmet ezúttal nem teljesíti, de tekintve, hogy eminens vármegyei érdekekről van szó, kiállításba helyezi a megyei támogatást arra az időre, ha lesz fedezet. Ezzel elintéződött ez a pont is, melynek tárgyalása kezdett már éles felelőssébe átszárni a keszthelyiek és többi bizottsági tag közt. Csérán Károly humoros felszólalása után a közgyűlés nem engedte meg, hogy a vármegye részére autóbilit szerezzenek be.

Ezzel a mai közgyűlés véget ért.

A városok kongresszusa.

Ma kezdődött.

Temesvár, szeptember 12.

Ma kezdődött Temesvárott a városok országos kongresszusa. Vasárnap este érkeztek ide a főváros küldöttségén kívül 42 város képviselői. A törvényhatósági jogú városok gyűlése ma délelőtt volt Brolly Tivadar pozsonyi polgármester elnöklésével, amelyen Szilárd Emil főmérnök előadást tartott a közművek, középítkezés és városrendezésről. Ma délután Bárczy István budapesti polgármester elnöklésével a városok országos kongresszusa lesz, amelynek napirendjére sok nagyon fontos kérdés van kitűzve, többek között a városi tisztviselők fizetésrendezése. Temesvár város tanácsa ez alkalomból értékes és tanulságos nagy művet adott ki Temesvár város mai közállapotáról. A törvényhatósági jogú felruházott városok jegyzői és fogalmazói terjedelmes memorandummal fordulnak a kongresszushoz, melyben sérelmeiket sorolják fel a azoknak orvoslását kéri.

Faiparosok közmunka-műhelye Nagykanizsán.

A tegnapi értekezlet.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala már előzetesen megemlékezett arról a mozgalomról, mely a nagykanizsai faiparosok körében indult meg és melynek az a célja, hogy a faiparosok részére szövetségi alapon közmunkaműhely alakuljon. Ez a mindenképpen helyes elhatározás, modern eszme a tegnapi értekezlettel jelentős lépéssel haladt a megvalósulás felé. Az értekezlet a műhely felállítását elhatározta, miután meghallgatta Braun István zalaegerszegi iparfelügyelő magvas és felvilágosító előadását.

A közmunka-műhely ügyét tudvalevőleg az ipartestület vette kezébe, mely egy idő óta örvendtes készséggel nyit utat azoknak a modern eszméknek, melyek megvalósulásukkal segíthetnek a kisiparosok mai szomorú helyzetén. A tegnapi értekezlet is az ipartestület hívta egybe a saját helyiségébe. Az értekezleten az ipartestület elnökségét Fischel Lajos alelnök képviselte, azt Weiser János bizottsági elnök vezette. Megjelentek az összes faiparosok és a rokon szakmák tagjai. Az értekezlet vendégül látta Braun István iparfelügyelőt és Pongor Henrik vezérigazgatót.

Az értekezlet célját a fölvelet eszme fontosságát, hivatását, a megvalósítás módjait Braun iparfelügyelő ismertette. Az értekezlet elhatározta, hogy közműhely megalakításához vezető lépéseket megteszi és évévi szűkebb bizottságot küldött ki.

A közérdeklődés szélesebb körre számíthat Braun iparfelügyelő előadásának ama nagyon tanulságos része, mely a kisipar elmaradottságának okait és a szükséges teendőket foglalkozik; a beszéd-e részét itt közöljük:

Tény az, — mondta az iparfelügyelő, — hogy kisiparunk tulnyomó része ma is igen szomorú helyzetben van. A legutóbbi statisztika szerint a hazai kisipari vállalatok csak 16.5%-a nevezhető életképesnek. A többi csak nyomorúságosan tengődik máról-holnapra, de ha a kisiparosok idejekorán nem ismerik fel helyzetüket és nem követik el mindent, hogy a kapitalisztikus gyárpárral sikeresen versenyezzenek, ezek is el fognak pusztulni s önálló iparosokból munkásokká válnak.

Pedig vannak eszközök, amelyek módot nyújtanak arra, hogy a kisipar a gyárpár terfeloglalása következtében megváltozott versenyviszonyok közé ne csak beilleszkedhessen, hanem erőinek szabad, sőt koncentrált kifejlesztésével, természete, helyzete, alkalmazkodó képessége s termelésének módja által nyújtott számos előny felhasználásával mint gazdasági tényező elfoglalhassa azt a helyet, melyre jelenlény száma és szakképzettsége predestinálja.

Mielőtt ezen módokat s eszközöket részletesen ismertetnénk, nézzük, mi az oka a kisipar mai elmaradottságának s gyenge ellenálló képességének.

Az első és egyik legnagyobb oka a kisipar technikai elmaradottsága. Különösen a tömegtermelő iparoknál a gép nélkül dolgozó kisiparos ma már jóformán alig élhet. Hogyan versenyezhesen egy gép nélkül dolgozó butorasztalos például a gyári butor al akkor, midőn ugyanazon anyagot, melyet ez a kisiparos 2 segéddel egy egész nap fűrészelt, a gyáros szalagfűrészén egy emberrel egy óra alatt elfűrészelte. Már most mennyivel drágább ennek a kisiparosnak a termelése?

A kisipar elmaradottságának másik fő oka a kereskedelmi szervezet hiánya s a tökeszegénység. A kisiparosok legnagyobb része ugyanis töké hiányában kénytelen közvetítő kereskedőnél és hitelben vásárolni. Már most mi ennek a következménye? Az hogy a kisiparos a nyersanyagot rendkívül drágán veszi meg, mert kénytelen a közvetítő kereskedelemben sokszor nem kis hasznot megfizetni. Következésképpen másodszor az, hogy miután a kereskedőnek rendszerint mindig tartania kell, nem tudja megszakítani vele az üzleti összeköttetést még akkor sem, ha az eset-

leg nem oly minőségű nyersanyagot szállít, mint a minőre neki szüksége volna. Tehát láthatjuk, hogy elengedhetetlenül szükségesek kellei a kisiparos boldogulásának, hogy műhelye 1. a legszükségesebb gépekkel fel legyen szerelve; 2. hogy legyen olcsó és állandó hitele a kisiparosnak, hogy a közvetítő kereskedelemtől lehetőleg függetleníse magát.

Kölgyminiszterek találkozása.

— Saját tudósítónk távirata. —

Bécs, szeptember 12.

A N. F. Presse értesülése szerint gróf Aehrenthal külügyminiszter e hó végén viszonzni fogja San Giuliano olasz külügyminiszter látogatását. A találkozás helye még nincs megállapítva, de az semmi esetre sem lesz Róma.

Szerencsétlenség a vadászaton.

A katori jegyző balesete.

— Saját tudósítónktól. —

Katori tudósítónk jelenti: E hó 7-ikén délután Hajdu Lajos, Kotor község jegyzője ötdmágával Murakirályon az ottani jegyző vendégeként vadászatot volt. A vadászaton a vadászok és a hajók egymásmellett haladtak. Midőn a társaság előtt néhány fogoly felrepült, egy lövőtől fegyverdőrenés hallatszott és Hajdu jegyzőnek sörétek furódtak a homlokába, jobb szeme alá, a bal szem felső örcsontjába, az állkapocsba és a bal oldalába. Késégtelen, hogy a lövés vadászoktól eredt, kiknek sikerült elmenekülniök. A jegyző állapota súlyos.

Az esettel kapcsolatban megjegyzi tudósítónk, hogy kívánatos lenne, ha a vadászjegyek és fegyverengedélyek kiadásánál az illetékes tényező a kényvezetőt miltja iránt érdeklődést tanusitanánk.

A kolera.

Ismét három kolera-eset.

Gyanus tünet Balatonfűrden.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, szeptember 12.

A bálgyminiszterium jelentése szerint a bakteriológiai vizsgálat ismét három esetben megállapította az ázsiai kolérát. Legújabbban Mármora-Szigetről jelentik, hogy ott Egyed Imréné, egy leányos ház tulajdonosa kolera-gyanus tünetek közt megbetegedett. A házat a hatóság fertőtlenítette és őrizet alá vetette.

Kolerahir Balatonfűrden.

(Saját tudósítónktól.) Amióta a kolera rémitgeti az országot, a hatóságok a legéberebb figyelemmel kísérik a gyanus megbetegedéseket s egyszersmind a legmesszebbmenő óvintézkedéseket rendelik el. Árvay Lajos alispán is kelő utbaigazításokkal látta el a járási és községi tisztviselőket, akik minden gyanus megbetegedést rögtön kötelesek bejelenteni. Csütörtökön Balatonfűrdről jött tudósítás, hogy ott egy vasuti munkás gyanus körülmények között megbetegedett. A vasutnál állandóan 40—50 munkás dolgozik, akinek nagy része Hevesmegyből való. Ezek a múlt héten otthon jártak látogatásban s mikor visszatértek, Dér András karácsondi 41 éves ember erős hányógöröcsökben megbetegedett. Langer István főszolgabíró a beteget azonnal a járványkórházba szállította, a többi munkásokat pedig egy barakkban elkülönítette; az alispán pedig, mihielt az értesítést megkapta, a helyszínerre küldte Dr. Thassy Gábor főorvost. Mire a főorvos Balatonfűrdeire ért, a beteg már jobban érezte magát s a vizsgálati-kezelést, hogy Dér András gyomorgöröcskeinek semmi köze sem volt az ázsiai kolerahoz. A beteg munkás társával együtt Hevesben volt látogatásban s otthon jóllakott dinnyével, nyers paradicsommal, gallics szőlővel, Balatonfűrden pedig, ahol tudvalevőleg az ivóvíz nem a legjobb, égő gyomrát, bő vizivással gyógygátta. Balatonfűrden állandóan megnyugtató kellett, amikor a főorvos megállapította, hogy Dér András nem kolera.

Sertésorbánc és sertésvész.

Lezárt zalamegyei községek.

A miniszter rendelkezett.

— Saját tudósítónktól. —

Az alsólendvai és csáktornyai járáskban a járványos sertésorbánc az utóbbi hetekben olyan méreteket öltött, hogy ez a határi községre való tekintettel az osztrákok magukra veszélyesnek találták és az osztrák földmívelési miniszter beviteli tilalmat rendelt el. Ennek következtében Serényi Gusztáv földmívelési miniszter távirati rendeletével közölte Zala vármegye alispánjával, hogy a sertésorbánc fenállása miatt sertéseknek Auszriába való bevitelét az alsólendvai és csáktornyai járáskból megtiltja. Ehhez képest sertéseket külön engedély nélkül Auszriába csakis vasuton és kizárólag a konzumvásárookra és közbághidakra lehet szállítani.

A sertésvész miatt legujabban zár alá vették Légrad, Surd, Pusztamagyaród, Iháros, Zalaigrice, Nagyhorvát, Kányavár, Kiskomárom és Alsószerénye községet, a sertésorbánc miatt Hahót és Pacsatúnd, a lépfene miatt Esztergály és Misefa, a ragályos száj és körmfűrés miatt Zalahosszafalu és Zalaapáti községeket.

Zárfeloldások történetek a sertésorbánc megszűnésével: Eszteregnye, Tótszentmárton, Orosztony, Pacsatúnd, Eszteregnye községekben. A sertésvész megszűnésével: Sormás, Szepetnek, Korpavár, Palin, Perivente, Zalamenye, Valkonya, Sand, Kilimán és Orosztony községekben. A sercegő fűzők megszűnésével Zalahosszafaluban, a lépfene megszűnésével: Kiskomárom, Csernec és Alsórajk községekben.

A vakmerő Zsazsa.

A háborgó Balatonon.

— Saját tudósítónktól. —

Fedák Sári a napokban Siófokra utazott, hogy ott a gőzhajóra illyen s átkeljen rajta Almádiba. Itt nyaral a bátyja, akinek úszulást gyermekét akarja keresztvíz alá tartani. Este érkezett. Csakhamar el is indult a kikötőhöz. Az esős időben, a rozszul világított utakon eltévedt és lekéselt a gőzhajóról, kénytelen volt a Fogas-ven-dégőben megszállni. Másnap azután elment a fürdőigazgatósához, hogy engedje át neki a motor-csónakot, mert feltétlen ott kell lennie a keresztelő idejére. Az igazgató azonban elszörműködött a kérésen mert a Balatonon óriási hullámok táncoltak a melyek könnyen felborítják a könnyű vizijárművet. Ezért a kérését, bármily megüszelő helyről jött is, meg kellett tagadnia.

Fedák Sári azonban szépen elment a motoros gépéhez. Megcirkogatta, hogy szokjenek át szépen az igazgató tudta nélkül. A matröz már nem tudott ellenállani a híres művész szívéhez szóló kérésének beültette a motorba, s megindította a gépet. — Az igazgatónak valami megbeszélni valója volt a gépessel. — Ezért odament a kikötőhöz. Legnagyobb meglepetésére a csónaknak csak hült helyét találta. Hát amint lenéz a Balatonra, ott látja ám a motort, amint a zajló hullámok le-föl, ide és oda dobálják, mint a könnyű dióhéjat. A vihar tombolt, sőt fellegek tornyosultak az égen. — Minden perc halált hozhatott volna a vakmerő utasokra, akik ugyálszik mégis kiérték az almádi partra. Az indiszkrét hajós szerint csupán egy kis tengeri betegség érte el Fedák Sárít. Az öreg matröz visszafelé már nem mert menni, noha akkorra már kisebb lett a vihar. Haza már vasuton tért meg. Mikor azután gazdája kérdőre vonta a von lovagot, akkor az egy spanyol grand előkelőségével monodotta, hogy csak nem szabad megretteni attól a gondolat-tól, hogy az ember Fedák Sárral esetleg egy hullámsírba temetkezzék.

Hirek.

— **Személyi hírek.** Zalaegerszegről írják, hogy *Odor Géza* kir. tanácsos, pénzügyigazgató és dr. *Thassy Oábor* vármegyei főorvos nyári szabadságukról hazatértek. A szabadság idejét mindketten Olaszországban töltötték.

— **A polgármester és a temesvári kongresszus.** Lapunk más helyén ismerjük bőszerűséggel a magyar törvényhatósági városok polgármestereinek mai nappal Temesvárott folyó kongresszusát. E kongresszussal kapcsolatban tartja választmányi ülését Temesvárott az összes magyar városok polgármesterei kongresszusának állandó bizottsága. E bizottság tagja Vécsey Zsigmond polgármester is, kinek tehát eszerint ma szintén Temesváron kellene lennie. A polgármester azonban nagy elfoglaltságára való tekintettel, s mert még helyettese sincs, sürgőnyleg mentette ki távolmaradását *Bárczy István* székes fővárosi polgármesternél, a kongresszus elnökénél.

— **Ülésez az iskolaépítő-bizottság.** Ma délután tartja megalakuló gyűlését a Rozgonyi utcai és Templomtéri elemi iskolák építésének ellenőrzésével megbízott képviselőtestületi 12-tagú bizottság. — A bizottság elnöke Vécsey Zsigmond polgármester.

— **Zalaegerszegi ügyvédjelöltből — jogakadémiai tanár.** A pécsi püspöki jogakadémia megüresedett kereskedelmi és váltójogi tanszékére megtörtént a ki-nevezés. Mint egyik pécsi lap magánúton értesül, a püspök a tizenegy pályázó közül *Farkas Elemér* dr. zalaegerszegi ügyvédjelöltet nevezte ki a megüresedett jogtanári állásra.

— **Egy megyei iparvállalat tulajdonost cserél.** Alsólendvai tudósítók jelentik: Itt elterjedt hírek szerint az alsólendvai esernyőgyár és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közti oly arányú tárgyalások indultak meg, melyeknek az a céljuk, hogy a bank megvegye a gyárat. Ha az üzet létrejönne, akkor a bank az esernyőgyárat, hirszerint, egyesítené a berzencei botgyárral, melyet a célra szintén megvásárolna. Egyébként, mint értesülünk, kitalált van rá, hogy a lendvai gyár végre megkapja a kormánytól a rég várt anyagi támogatást.

— **Gyászrovat.** *Hanny Andor* volt nagybérlő 91 éves korában Keszthelyen meghalt. Az elköltözött igen szeretetteljű, kedves öreg ur volt, akit mindenkinek a tisztelete környezett. Az elhunytban néhai *Sebestény Lajos* nagykanizsai ügyvéd özvegye édesaitja gyászolja. — Az elmúlt héten elhunytak Nagykanizsán: *Mátész József* 1 hónapos, *Szegedi István* 2 napos, özv. *Pál József* szül. *Pál Rozália* 67 éves napzámosnő, *Bezek Sándor* 10 hónapos, *Kappel János* 54 éves asztalos, *Móri Antal* 52 éves koldos, *Beznica György* 67 éves magánzó, *Iván Rozália* 40 éves hávezetelőnő, özv. *Berdő Károlyné* szül. *Kovács Anna* 62 éves magánzó, özv. *Tólosi Józsefné* szül. *Füsti Katalin* 74 éves városi szegény, *Anek Erzsébet* 9 hónapos, *Dörme Julianna* 16 hónapos, *Pfeiffer János* 2 éves, özv. *Németh Mihály* szül. *Gyergyák Julianna* 52 éves napzámos, *Horváth Katalin* 13 hónapos és *Horváth Julianna* 20 hónapos.

— **A zalaegerszegi városi jeggyár üzeme.** Zalaegerszegről írják: A városi jeggyár eszméjének megpendítésével s üzeme helyezésével dr. *Korbai Károly* polgármester olyan szolgálatot tett a város közönységének, melyet kellőképpen méltányolni alig lehet. Azóta, hogy a jeggyár üzemét megkezdette, ellenségeire méltó fejlődést mutat. A jeg napi szükségletté vált minden háztartásban és bizony nehezebb esnek sokaknak, ha a jeget nélkülözni kénytelenek volnának. Hogy a napi szükséglet könnyebben beszerezhető legyen, a jegnek házhoz való szállítását honosították meg, így minden család a legeszkényebb nehézség nélkül lehet szerzi jegre. Most jegszekrény mintákat szerettek be a telepre, hogy azokat bárki megrendelhesse. A jeggyár augusztus hónap 675 méter-mázsa jeget termelt, ebből Zalaegerszeg város közönysége elfogyasztotta 421 mm.

16 kilót. Elszállítottak innen és pedig Keszthelyre 2100, Jánosházra 5910, Vasvárra 450, Zalaszentgrótra 4360, Alsólendvára 1220, Hévízre 1120, Zalavárra 890, Zalaszentivánra 980, Novára 470, Bucsuszentlászlóra 800, Pókafára 970, Sümegre 240, Zalaapátiba 396. Csácsborsokra 94 kilót. Ebből látható, hogy a jeggyár eszméje életrevaló s hovatovább úgy kifejlődik, hogy a város kénytelen lesz kibővítéséről, megnagyobbításáról gondoskodni, főként, ha a tervezett és már munkába is vitt hűtőkamrát teljesen elkészítik és a közönség rendelkezésére bocsátják.

— **A munkásbiztosító köréből.** *Tóth Kálmán* dr., az országos munkásbiztosító pénztár titkára Nagykanizsára érkezett és résztvesz a kanizsai kerületi pénztár mai igazgatósági gyűlésén.

— **Esküvők.** Tegnap és tegnapelőtt házasságot kötöttek a nagykanizsai állami anyakönyvvezető előtt: *Ötvös Gyula* vonatvezető (Szigetvárról) *Bindinger Teréz* székely Ferenc szalmagyári munkás Mihálec Katalin napzámosnővel.

— **A gyermeknap tiszta jövedelme.** Most már ez is megvan állapítva. Összesen 1154 korona 21 fillért gyűjtöttek nemesen érő úri hölgyeink. Ebből a szép összegből a kiadás csupán 61 korona 88 fillért emésztettek fel. A szorosan vett gyermeknap bevételén felül szerepel a gyűjtés en 154 korona 48 fillér, mely összeget a legagilisabb gyűjtő, *Rosenberg Richárd* né urnő hozta össze legnagyobb-részt a helyi pénzintézetektől és nagyobb iparvállalatoktól. Benne van azonkívül az a két ítélet, melyek közül a mai nappal 50 koronát özv. *Szalacszy Farkas* né Ventesztáról, 30 koronát pedig özv. *Pallini Inkey Kálmán* né Rigyáról küldött dr.

Szekeres Józsefné elnöknőhöz. Végül bennfoglaltatik a végösszeget a Kiskánizsán tegnap tartott gyermeknap bevétele: 24 korona 60 fillérnyi összeg. A kiskánizsai gyermeknapot mondhatni kizárólag *Szabó Istvánné*, a kiskánizsai igazgatótanító neje rendezte, aki harmadmagával gyűjtötte ezt az aránylag nagy összeget a miséről kijövő polgárok és polgárasszonyok között. Az egybegyűlt és tisztán megmaradó 1092 korona 33 fillér pénzből 10 százalékot kap az Országos gyermekvédő liga, 50 százalékot a nagykanizsai Patronázs egyesület és 40 százalékot a Népkönyha.

— **Csalárd bukás.** Mosonyi Henrik és Társa zalaszentgróti kereskedők mintegy 600 korona értékű árut adtak át hitelbe *Szijártó György* zalaszentlászlói kiskereskedőnek. A fizetést kiszabott idő már leletit s minthogy *Szijártó* még nem fizetett, Mosonyi elküldte az embereit az árment hozzá, hogy azokat visszavigyék. És ekkor kiderült, hogy *Szijártó* az árut részben rokonainál és ismerőseinél elrejtette, részben megpotomi áron eladogatta s azután fizetési képtelenséget jelentett. Most család bukás vádjá miatt az eljárást megindították ellene.

— **Sorozási eredmények.** Letenyei tudósítók jelentése szerint a fősorozást Letenyén e hó 6-án fejezték be. A 763 állításkötetes közül 555 jelent meg, kik közül az ujonczutaléka 127, a póttartalékba 24 legényt soroztak be.

— **Tolvaj tisztiszolga.** *Knezits Imre* második esztendejét szolgálta a honvédségnél. A fiu egy Sugár-uton lakó főhá-nagynak volt a pucérja és a házban lakó boltoznak már rég gyanúja volt a fiura, hogy ez az ő rejtőre díszmáljátja. A fiu azonban oly ügyesen operált, hogy egyszer sem sikerült őt tetten csipni. Végre a minap, mikor a honvéd már szabadsá-golva volt, a véletlen folytán Berkes, a kereskedő rajterle, amint egy lopótökkel rumot szivattyuzott a pincében levő hordóból. A cizruhás kutyamosó ijedében

elejtette a lopótököt és otthagya egy félig töltött pintesüveget biciklijén úgy elkarkázott, hogy azóta teljesen nyoma veszt. A táviratilag értesített csáktornyai csendőrség otthon, Miksaváron is kereste, de a megijedt honvéd otthon sem járt. De még ide Kanizsára sem jött vissza, pedig minden cökmökjait itthagya, ami között a főhadnagy is ráismert több olyan tárgyra, miket a fiu tőle lopott el.

— **A pesti rendőr a vidéken.** *Lyubics István* légrádi származású székesfővárosi „röndér” a napokban rokon látogatóra hazatért. Tegnap benézett Kanizsára is és úgy látszik, megakart mutatni, hogy milyen a pesti virtus. Ugy berugott tehát a Fiume kávéházban, mint egy viharágyu. Dülöngve indult innen utjára, mely mint később a cirkáló rendőrbiztos megállapította, a Kínizsy és Arany János-utcák sarkán végződött. Itt akadt rá ugyanis a biztos a vizes kövezeten civilruhában fetregő pesti rendőrré, kinek zsebei ki voltak fordítva s minden jel arra mutatott, hogy a pasast kifosztották. A rendőrt bevitték a pricse s még az éjszaka megállapította a rendőrség, hogy ki volt, aki minden pénzt elvitte. *Horváth Lajos* notárius jászfitu volt a tettes, aki 6 forint s néhány krajcárt vett ki az öntudatlan ember zsebéből. Minthogy azonban ez nem tett ellene feljelentést (tudja ő, miért nem!), a fiut eleresztették.

— **Népfőlkélok szemléje.** A nagykanizsán tartózkodó népfőlkélok szokásos évi szemléjét október hó 5. és 6-án tartják a Polgári Egyletben. A jelentkezésnek igazolatlan elmulasztóját 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

— **Felvétel a tapolcai vincellériskolába.** A tapolcai m. kir. vincellériskola most kezdődő évfolyamára azokat veszik fel, kik a következő kellékekkel rendelkeznek: 1. keresztlevel, vagy katonakönyv, mely a be-töltött 26 évet igazolja. 2. Iskolai bizonyítvány. 3. Egészségi bizonyítvány orvostól. 4. Erkölcsei bizonyítvány. 5. Szülők, vagy gyám beleegyező nyilatkozata. A kérvényeket október 30-ig kell benyújtani.

— **Halász Imre cikksorozata.** A „Nyugat” szeptember 15-iki számában egy cikksorozat indul meg Halász Imre tollából (ly cim alatt). Egy letűnt nemzedék. E cikksorozat az 1867-ki kiegyezés előkészítésében és kérésztüvelében s később a 19-ik század végéig szerepelt legkiválóbb magyar államférfiakkal foglalkozni. A ma élők közül már nagyon kevesen ismerhették közéletünk jeleseit e ma már kihalt nemzedékét. A cikksorozat szerzőjét a Nyugat olvasói Széchenyiről írt tanulmányából s e folyóiratban megjelent egyéb közleményeiből ismerhetik. E veterán publicistánk 1866-tól 1900-ig tevékeny működést fejtett ki a hazai sajtóban mint vezércikkíró. 1867-ben Lónyay pénzügyminiszter oldala mellett különösen a kiegyezés pénzügyi részének létrehozása körül, később id. gróf Andrássy Gyula miniszterelnök mellett mint sajtófértök működött. Volt a káma érintkezni ama korszak összes aktív államférfiaival. Azok közül a kis számú nagy újságírók köi való, a magyar publicistika hőskorának bajnokai közül, akik osztották a nagy államférfiakkal egy a gondolat, mint a kereszttüvel munkájában. Műve-zete, mely akkor alkotásban és igazatában ragyogott, most mint emlékezőt fog nem csökkent fényrel rávilágítani újabb történetünk e legnevezetesebb s nemzedékünk első legismertebb korszakára. A cikkekkel szám-ról-száma megszakítás nélkül adja közre.

Színház és művészetek.

(—) **Heti műsor:**

Hétfő: Erdészleány.

Kedd: Igloi diákok.

Szerda: Luxemburg grófja.

Csütörtök: Sasfők (Jáko Amáliával a címszerepben, ki legutóbb Kassán aratott e szerepben hatalmas sikereket.).

(—) **Színészeti Zalaegerszegen.** *Molnár Gyula* jól szervezett színtársulata csütörtökön kezd meg egy hónapra terjedő előadásainak sorozatát Zalaegerszegen.

(—) **Színésztitkárból — vendégfő.** Pécsről írják, hogy *Károlyi Lajos*, a Kövesy színtársulat hosszú időn át volt titkára vendégfő lett. *Károlyi* társul a pécsi „Bohém csárda” című vendégfő tulajdonosával és joggal reméli, hogy ez a vállalkozása kedvezőbb anyagi eredménnyel jár, mint a majdnem félszázados színészség. A „tata” tehát nyugalomba vonult és most már Ibolyka leányára vár a feladat, hogy a tisztelet, mely a magyar színészetben a *Károlyi* névnek kijutott, megőrizze és fokozza.

Táviratok

és telefonjelentések.

Az első petíció tárgyalása.

Budapest, szeptember 12. Holnap délelőtti kezd bele a Curia az első petíció tárgyalásába, mellyel *Ostffy Lajos* orsz. képviselő mandátumát támadják meg a kisebbségben maradt választók. A tárgyalás elé élénk érdeklődéssel néznek a politikai körökben.

Somoskeőy felesége börtönben.

Budapest, szeptember 12. A fővárosi rendőrség feljelentés folytán letartóztatta a fogva lévő nevezetes szélhámosnak *Somoskeőy Géza* né feleségét *Kovács Ilonát* is. A szélhámos az ügyészségre kísérték.

Meghalt az anyja sirján.

Arad, szept. 12. *Szereday György* kereskedő ma délelőtti édesanyja sirján fölé lőtte magát és szörnyet halt. — Tettenéka oka gyanánt szerelmi bánatát írja hátra-hagyott levelében.

Negyzőköött rablógyilkos.

Mátészalka, szeptember 12. Az itteni törvényszék fogházából az éjeli megszökött *Szabó István* vizsgálati fogságban lévő rablógyilkos. Országos körzése iránt intézkedtek.

Henc Károly kegyelmet kapott.

Vác, szeptember 12. *Henc Károly* a párbajhős volt képviselőnek ma tellett le az utolsó halasztása, melyet a *Keglevich* István gróffal vívott halálos párbaja miatt rá rótt büntetésének kiállítására kapott. Henc reggel jelentkezett a fogházigazgató-ságnál, hogy a 3 havi államfogházbüntetését kiállja. De nem kellett fogságba vonulnia, mert felmutatták neki a királyi kegyelemről szóló irást, mely tegnap érkezett a fogházba s amely szerint őfeisége Henc Károly büntetését elengedte. Henc azonnal elhagyta a fegyintézetet.

Egyszakadás Pólaban.

Trieszt, szept. 12. Pólaban tegnap hajnalban akkora felkőszakadás volt, hogy a város nagy része azóta még mindig víz alatt áll.

Rohitsi

Tempel

Styria

Donati

Legdusabb természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főtanács Magyarországi részére

Hoffmann József Budapest, V. Ráthóly utca 8. sz.

A kiváló hő- és lúgosos gyógyforrás

SALVATOR

Város- és hólyagbajoknak, köszvénynek, exokorbetegségnek, vér-henységnek és hurutos bántalmaknak kitűnő hatása.

Termésként van megvásárolható. — Kapható leghygieiénesebben és leggyorsabban.

Dr. HUMBERTUS ADOLF üzemeltető Salvator-Turkó-Vallás, Budapest, V. Ráthóly utca 8.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Írta: Rovenszky Árpád.

38

— Milyent Ákos?
— Nos hát tudj meg te is valamit az én életemről... Szüleim régen elhaltak, de dacára annak, hogy teljesen árván maradtam nővéremmel, hosszas viszonyosság és nélkülözés után felküzdöttem magamat addig, hogy most már tisztességesen megélhetek. A nővéremet a természet nem áldotta meg szépséggel, s mivel vagyont sem adhattam vele, szinte magától értetődik, hogy pártban maradt. Ez már a vagyontalan lányok keserves sorsa...
— Hiszen nekem sincs semmi.
— Te azért gazdag vagy... a szépséged, a szíved kincseit... A nővéremhez fogsz menni. No azért ne ijedj meg kedves Ilonám. A nővérem egy áldott lelkű, jószívű nő, akiben nyoma sincs a vén lányok ingerlékenységéből, vagy félszességéből. Szívesen fog fogadni, s ha megtudja, hogy téged választottalak feleségemnek, meglátod Ilona, hogy szeretni fog téged is, már csak azért is, mert engem is szeret...
— Milyen jó maga hozzám Ákos! — hálálkodott Cserey Ilona.

— Nővérem napjai addig folytonos egyhangúságban pergették le, de ha te Ilona hozzá költözöl, legalább arra a rövid időre is, amíg érted nem jövök, hogy magammal vigyelek, felvidítod napjait. Nővéremnek otthona ugyan nincsen fényesen berendezkedve; a butorok is még mindig a régiek, mert szüleink után maradtak ránk de minden tárgyhoz kellemes emlékek fűződnek és meglátszik rajtuk, hogy gondos női kezek ápolják, vigyáznak rájuk. Az egész lakásban mindenütt csak egyszerűséget fogsz találni... de még valamit... Olyat, amit manapság ritka helyen lehet feltalálni: békét és szeretetet. Menj hozzá Ilona, én azután nemsokára ugyis érted jövök... Ugye Ilonám így jó lesz? — mondá Szalánczy Ákos rájogással.

— Oh Ákos, hogyan köszönjem én meg neked mindezeket? — Kérdezte Cserey Ilona meglepetten és a fiatal ember keblére temette lángoló arcát.

— Majd a nővéremmel együtt elkészítetek a szükséges kelengyét és ha készen lesztek, értesítesz, — s akkor magammal viszlek. Még márai fogok nővéremnek, hogy jöveledről értesítem. Mulass nála addig is a kedvedre... Néha-néha pedig, amennyire hivatásom engedi, meg fogom látogatni az én kedves kis menyasszonyomat, hogy lássam, s hogy egy édes csókot váltsak vele. Jó lesz?

— Adok, adok, akár mindennap...

— Ha pedig teljesen rendbe jöttünk, akkor megtartjuk a lakodalmat: Azután elvezetlek új otthonodba, az élet zajába, s a boldogsághoz. Ha pedig már az én kis feleségem leszel, akkor első sorban is a betegségedet fojtjuk el; a turbékolásra ráérünk később is, de ugyebár szerelmünk ezáltal nem fog csökkenni? Majd teszek róla, hogy sokat légy a szabadban; táncolj, fuss, fűdj, korcsolyázz és meglátod, hogy bajod úgy elmúlik, mintha sohasem szenvedtél volna benne...
— Beh jó volna!

— Ugy lesz... de első sorban az szükséges, hogy a lelked legyen nyugodt. Vidám szív, vidám lelket már fél gyógyulás. A vidám szív elsimítja arcunk redőit, míg a komorság kiszárítja a velőt is csontjainkból. Vezetni foglak, mint egy kis gyermeket, aki most tanulja a járást és ígérem, hogy mához egy esztendőre olyan egészséges leszel, mint a makk...
— Ákos, mily jól esnek szavaid! — felelte Cserey Ilona áradozva. — Bár csak úgy lenne, amint te mondod. Élni szeretnék, csakis értem, hogy meghálálhassam jószágodat. Szívesen megyek a nővéredhez és tudom előre, hogy őt is szeretni fogom, mivel épen a te nővéred... Csak szeress Ákos!... a te szerelmed éltetni fog, de ugyanugy megölné a fájdalom is, ha valamikor észrevenném, hogy szerelmed csökkent irányomban. Ugye Ákos, nagyon fogsz szeretni?

— Örökre Ilona! — felelte Szalánczy Ákos ünnepélyesen és esküre emelte a kezét. Hiszen ha nem szeretnéd egy hosszú élethez szót szerelmemmel Ilona, akkor nem is lett volna bátorságom, hogy minden megkockáztassam és küzdjem értem. Ha csak futó kaland vágya ösztönözt volna, akkor már az első viszonytalanság után nem mertem volna erőszakolni a

a dolgot... Légy nyugodt, hogy örök szerelemmel foglak szeretni...

— Akkor csakugyan boldog, nagyon boldog leszek Ákos! felelte Cserey Ilona boldogságtól könnyben úszó szemekkel és most már ő kínálta csókra ajkait.

— Most megyek Ilona, hogy megtegyem az első lépést — mondá Szalánczy Ákos és szívélyesen elbucszott menyasszonyától.

— A viszontlátásra Ákos! — felelte a fiatal leány vidáman és kikísérte vőlegényét...

XXII.

Szalánczy Ákos azonnal szobájába sietett és nővérenek levelet írt.

Negyedik napra megkapta a fiatal ember a nővére választát és mindjárt a menyasszonyához sietett vele.

— Itt a válasz! — kiáltotta Szalánczy Ákos már messziről és átadva Cserey Ilonának. — Olvasd te majd Ilona...

Ugye előre megmondtam, hogy a nővérem mit fog válaszolni levelémre...

— És Cserey Ilona kellemes meglepetéssel olvasta a sorokat, melyek jövendő boldogságának kezdetét jelentették:

Kedves Ákos!

Leveled éppen nem lepett meg, sőt figyelembe véve az ember rendeltetését, vártam is rá, hogy valamikor bekövetkezik.

Vonzalmaidról ugyan semmit sem tudtam, de azért tudtam, hogy egyszer csak te is élettársat fogsz magadnak választani. Leveled mutatja, hogy nem csalókoztam. Mindenekelőtt fogadd részemről is igazi szerencse kívánataimat, választásodhoz. Légy nagyon boldog azzal a fiatal leánnyal, akit feleségül kiszemeltél. Szeresd őket egymást soha meg nem szűnő szerelemmel, mert ez a boldogság egyetlen ereje.

Most pedig áttérek feveled többi részére.

Nagyon helyeslem, sőt ha másképp határoztál volna, magam is nehezteltem volna rád. Tudniillik, ha menyasszonyod, míg a szükségességgel rendbe jöttél, nem én hozzád küldtet volna. Szegény leány, no de te majd kárpótolni fogod a szenvedésekért. Menyasszonyod csak jöjjön minél előbb hozzám.

Igaz ugyan, hogy köztem és menyasszonyod között nagy különbség lesz, de közös akarattal iparkodni fogunk, hogy a különbséget áthidaljuk. Én már idősebb nő vagyok, s az öregséggel sok mindenféle gyengeség jár, de egy gyengéden érző ifjú félek hamar hozzásimul. Szeretlek fogom őt házamba fogadni, mint annak leendő feleségét, aki valamikor értem is fátadott. E csekély szíveséggel akarom neked Ákos meghálálni mindazon jó-téteményeket, amelyekkel szüleink halála óta engem elhalmoztak.

Leveledből meg tudtam azt is, hogy ti mindketten szegények vagytok. Ne félj Ákos a szegénységtől, hiszen a mi szüleink is szegényen kezdték, de azért még sem érezték annak átkát, mert ők is nagyon szerették egymást. Bizzál te is ebben.

Hát valóban?...

Belőled Ákos férj, családapa lesz? Igazán; ha nem ismerném komolyságodat, el sem tudnám hinni.

Menyasszonyod fényképét, melyet leveledhez metéltél, megtartottam magamnak, hogy addig is gyönyörködhessenem kedves, megnyerő arcában. De minden nap láthatod őt, s ez az előny jobban boldogít, mint egy fénykép.

Írd meg, hogy mikor utazik hozzám a menyasszonyod, hogy idejében várhassam. Csókold meg az én nevében is, neked pedig még egyszer sok szerencsét és boldogságot kívánok.

Szerető nővéred

Anna.

(Folyt. köv.)

Közigazgatás.

Távirat.

Budapest, 1910. szeptember 12.

Készlet-Üzlet:

Buzs 5-10 fillérrel magasabb.

Hatalm-Üzlet:

Buzs 1910. októberre 10.12, 1911. áprilisra 10.40, 1912. októberre 7.41, 1913. áprilisra 7.80, 1914. októberre 8.10, 1915. áprilisra 8.41, 1916. májusra 6.91.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Használt, jó karban levő kocsit veszlek. Ajánlatokat a szerkesztőségbe kérem.

Lakás kiadó.

2-2 szobás lakás azonnal kiadó
Teleky-ut 25. szám alatt. 4269

Ménészgazdák figyelmébe!

Sonkolyos, valamint pergetett

Méz

bármily mennyiségben a legjobban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

ménzgyároskészdőnél Nagykanizsán, Magyar-utca 19.

Egy minden üzleti teendővel

megbízható irodai alkalmazotti állást nyelhet azonnal vagy október 1-ére Neufeld Henrik és Fia bországykereskedő cégénél Nagykanizsán. — Szakember előnyben részesül. 4258

CARBOLSAV,

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán. 2674

Nemespátró község korcsmahelyisége

folyó évi szeptember hó 22-én délelőtt 10 órakor

nyilvános árverésen 1911. évi január 1-től 3 évre

HASZONBÉRBE ADATIK.

Kikiáltási ár 350 korona. — A bálnapénz 10 %.

Surd, 1910. évi szeptember hó 11.

Tarr Lajos, körjegyző.

ZALA

Hirlapkiadó és
Nyomda R.-T.

Nyomdai műintézet

Könyvkötészet.

Nagykanizsa.

Vonalozó intézet.

Üzleti könyv gyár.

ZALA politikai napilap kiadóhivatala.

Legjobban be-

rendezett

könyvkötésze-

lünkben

könyvtári kötéseket, diszkötéseket, naplókötéseket, iskolai köteteket, aranyozásokat a legjobban és a legkisebb kiállításban olcsó árak mellett készítettünk.

A Készül A

Mindenféle kereskedelmi, pénzügyi, közgazdasági, egyházi, iskolai nyomtatvány. - Árjegyzékek, művek, meghívók, eljegyzési és esketési értesítések, gyászjelentések, névjegyek, falragaszok, körlevelek és mindenféle izléses kiállítású reklám nyomtatványok.

Nyomdai iroda:

Kiadóhivatal:

Szerkesztőség:

Kazinczy-u.

3.

Meczer-féle ház.

Telefon: 78.

Gyárt: Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyzőkönyveket és naplókat, zsebkönyveket,

iskolai írófüzeteket, rajzfüzeteket, rajztömböket,

vázlatkönyveket, mintazacskókat, zsákcédulákat, bevásárlási könyveket, dobozokat, naptárakat, papírzacskókat.

Áraink a legjutányosabbak!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőséghez illető költségek a szerkesztőség címére vonatkoznak. — Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk és névelim leveleit nem vesszük igénybe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozatokat szívesen vesszük a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székhelyiséssel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.00	Félévre 9.00
Egész évre 14.00	Egész évre 18.00

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, kál. kimutatások és magán-közlemények sorozatát 50 fillér.

Eligyezési és elvételési áraknak díja 5 korona. Készletnyitási díja 6 kor.

XXXVII. évf. 202. szám.

Nagykanizsa, szerda, 1910. szeptember 14.

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

A polgármester.

Nagykanizsa, szeptember 13.

Tíz esztendővel ezelőtt, 1900. májusban tartották Győrtől első és alakuló Kongresszusukat a vidéki törvényhatósági városok. Hat évig tartott a kezdeményezés, céljai felől a világos magyarázat mellett is tapogatództak maguk a városok és munkájukkal szemben tartózkodó volt a kormány. — Tíz esztendő alatt kifejlődött a szervezet, ma van külön szervezetük a törvényhatósági polgármestereknek, — külön egyesületük a rendezett tanácsú városok polgármestereinek és a harmadik testület valamennyi magyar város kongresszusi tervezete, a kormány pedig mindegyiknek tanácskozáson megjelenik és a városokkal velük dolgozik.

Érdekes jelensége ez az akció tíz éves történetének, hogy úgy a törvényhatósági, mint a rendezett tanácsú városok szervezkedése a polgármesteri álláshoz simul, de megmagyarázhatjuk e jelenséget azzal a tapasztalattal, hogy a városok típusát, fejlődésük irányát és arányát a polgármesterek személye, energiája, arravalóság, látókörüknek terjedelme, munkakészségük agilitása szolgáltatják.

A városok új életében egy egészen speciális faktorrá fejlődött a polgármesterség. Ez állás régi de kóruma a hivatás jelentőségében kibővült. Nálunk, Magyarországon, mert hiszen a külföldön, az angol, német, sőt olasz várostörténetben megtaláljuk ez állás különlegesen kiemelkedő jelentőségét és nyomukban megtaláljuk azon városok világvárosi fejlődését. — És pedig nemcsak a fővárosoknál, hanem a vidéki empóriumoknál.

A ma polgármestere működési tere tekintetében nem helyezhető semmiféle közjogi vagy kommunális hivatalfőnökök egy sorba, mert ma a polgármesterség nem csupán áktaintó és rendtartó hivatal, hanem összpontosul állásában az illető város helyi életének minden tagozata, mert kiindulásában és végeredményében a polgármesternél találkozik minden érdekszal, amikből az illető város kereskedelme, ipara, gazdasága, szóval a

megélhetésnek helyi szükségletei táplálkoznak, feltételei életre kelnek, hogy a város fejlődésére harmonikusan összedolgozzanak.

A ma polgármestere ugyan első tisztviselője a város tisztikarának, első polgára a város polgárságának, de egyúttal vezérigazgatója a városüzletnek. Mert a tekintetben üzleti alapokra kell helyezkedniök a városoknak, hogy az ország gazdasági és kulturális életének ök az erőt gyűjtő és adó várai. A már említett kellékek valamennyire folytonos munkában van a haladó város polgármestereinek polgármesterkedésében, hogy városát minden vonalon vezetni és fentartani tudja a fejlődés sok águ és valamennyi ösvényén. Üzemeket, vállalatokat létesítenek újabbban a városok. Üzletes találékonyság, kereskedői szellem szükséges nem ritkán még a strikte nem üzleti kérdésekben is ahhoz, hogy a városok célj érjenek.

A városok kongresszusa mellett még egy körülmény ad aktualitást sorainknak. Megüresedett egy szomszéd város polgármesteri széke. A város nagy vármegye székhelye, mostanában szerezte meg a fejlődés több feltételét. A polgármesteri állás jelölésének feltételét azonban így határozták meg: „Nem tudjuk, akad-e olyan vagyonilag független ember, ki meghozza az áldozatot, hogy elvállalja ezt az állást.” Végzetes bajok származnak abból, ha a városok így állítják fel a polgármesterek kvalifikációját. Mert nem áldozati bárányok kellenek polgármesterekül, hanem alkotásra, ideák termelésére, nagy feladatok munkáinak végzésére képes férfiak. Akkor cselekszenek helyesen a vidéki városok, ha javadalmazása megállapításával függetlenítik vagyonilag a polgármesteri állást és az így megerősített, körülbástyázott állásba azután beleültethetik a legzsenálisabb embert, akit a polgármesterségre méltónak és alkalmasnak találnak. Nyilván erre gondolt a közigazgatásnak és modern városi haladásnak első szakembere, a belügyminiszter is, mikor ismeretes ízetes osztályozó rendeletében előre megadja szankcióját a magasabb osztályba sorozáshoz,

hangsúlyozottan „különösen a polgármestereknek.” Ne a hivatali állások fizetési skáláját vegyék alapul, hanem a vállalatok igazgatóitól.

De a polgármesteri működésre nézve még nagy fontossággal bír egy másik feltétel. Nem elég ugyanis, hogy a városok közgyűlései modern látással szervezzék az állás anyagi részét, hanem szükséges, hogy ezen állás fontosságának elismerésére vonatkozó minden határozat egyértelmű felfogással, osztatlan egyértelműséggel hozassék. E kívánalmaknak igen fontos az indoka. A városok polgármestereinek kötelességük, hogy egyéni és párt-tekinetektől mentesen, magas látókör pártatlan bástyáiról intézzék a város összes ügyeit. Vas eréllyel és biztonsággal vezessék az adminisztrációt, alkotó vágytól lelkes ambícióval intézzék a városfejlesztés sokos munkáit. Ehhez a munkához és a fellépéshez a biztosságot az a tudat adja, hogy mögötte áll osztatlanul az egész közgyűlés, tehát az egész közönség. A polgármestereknek mindig előre kell mennie; ha ütközben jobbra vagy balra lenne kénytelen tekinteni, megláthat az adminisztrációban a fegyelem, megakadhat a fejlődés folytonossága. De elől jártában utját a közgyűlés bizalmának osztatlansága tartsa tisztán, hogy érezhesse és érezze, hogy rátámaszkodhatik erre a bízalomra.

Ezek a gondolatok kívánczokat tollunk alá a temesvári jubiláris kongresszus és egy szomszéd város polgármesterkereső gondolai aktualitása alkalmából.

Meghívsult az új kölcsön. A Budapesti Hírlap beavatott helyről a következő értesítést kapja: A Franciaországban folvendő kölcsön iránt való tárgyalást az előző kormány indította meg. E kölcsön azonban, melynek feltételei különben is kedvezőlenek voltak, a törvényhozás működésének teljes szünetelése miatt nem volt realizálható. Az új országgyűlés megadta a jelenlegi kormánynak a kölcsön folvételére szolgáló felhatalmazást. Ekkor azonban a kölcsön eszméje a francia közvélemény részéről oly ellenszenves fogadásra talált, hogy a jelenlegi magyar pénzügyminiszter meg se kísérelte, hogy az előző által megindított tárgyalásokat folvesse. Miután időközben a francia pénzügyi viszonyzatban is jelentékeny változások állottak be, azért egy francia kölcsön eszméje, a mint az előző kormány által folvételre, ma már végleg eljettnek tekintendő.

A közös hadügyminiszter a Dunántúl.

— Saját tudósítónktól. —

Mint dombóváról jelentik a Zalának, Schönaich Ferenc közös hadügyminiszter szombaton délelőtt 10 órakor feleségével Ujdombóvárra érkezett, ahonnan Dalmandra utazott az ottani csikótelep megtekintésére. A hadügyminiszter kíséretében voltak: Bacsák Sigmund altábornagy, a csikótelep főfelügyelője, Klingspor Guidó, a hadügyminiszter hadsegéde és gróf Batthyány Gábor, a mentelepek országos főfelügyelője.

A hadügyminiszter Dombóváron kíséretével megreggelizett, majd délután egy órakor folytatta útját a közeli Dalmandra, hol hétfő estig időzött.

Schönaich báró utja a mentelepek áthelyezésének tervével van kapcsolatban. Dalmandra pedig azért ment, mert az ottani csikótelepről nagymennyiségű, nemcsak meénekkel akarják ellátni a telepeket, köztük a palini mentelepet is. — A hadügyminiszter azt akarja, hogy a csikók egy részének kiválogatása az ő személyes jelenlétében történjék meg.

Főispán nélkül.

Kombinációk.

„Főispán nélkül” című tegnapi vezércikkünkre ma a következő, érdekes tartalmu levelet kaptuk, melyet minden hozzászólás nélkül közlünk, mert nem áll módunkban, hogy azt megcáfoljuk, még kevésbé, hogy megerősítsük:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nem minden kockázat nélkül írom e levelet; megtörténhetik ugyanis, hogy mire rendeltetési helyére jut, a hivatalos lap már közli a zalamegyei főispán kinevezését. Erre az eshetőségre komolyan számítani lehet, mert, mint mondják, a kinevezés dolgában napok óta ismét tárgyalások folynak. Ha tehát a hivatalos lap megelőzne engem, akkor ezt a levelet, mint tárgyalat, tessék félretenni. De ha én érkezem előbb, akkor még lesz e hírek érdekessége.

Arra akarom felhívni b. figyelmét, hogy a főispáni kombinációk körül méltóztatnék némi figyelemmel lenni arra, hogy Nagykanizsa városának törvényhatóságává való emelése komolyan utban van. A kormány ezt annyira soron kívül, sietve szedte elő az irattárból, hogy ennek kell, hogy jelentősége legyen. Tessék elgondolni, hogy a politikai zavarok hosszú hónapjaiban mennyi sürgős és fontos ügy halmozódott fel, melyek elintézésre várnak és a kormány ezek felett előnyben részesítette Nagykanizsát kényért, holott ez a város mindegyik jól megvolt, t. t. állapotában s így bizonyára néhány hónapot még türelemmel kívárt volna. Azt hiszem és hiszik ezt nálam jobban értesültek is, hogy ez a sietés szorosan összefügg a zalai főispánság vajdó kérdésével. Nem lehetetlen, hogy a képviselőház őszi ülészakánának elején már elintézik Nagykanizsát és így e város előléptetése mintegy egy időben fog megtörténni a főispán kinevezésével. Ennek az egyidejűség-

Nemény testvérek

SAVOY
nagyszálloda

Budapest, József körút 10. Telefon 154-08. A főváros legújabb és legmodernebb előrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó terem — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasút közlekedés az összes pályaudvarokkal. Mérsékelt árak. A legf. velmesebb kiszolgálás.

nek pedig az lenne a célja, hogy így egy főispánparti nagy várost akarnak megszerezni a zalai főispán hátréjára, ki egyuttal Nagykanizsa szab. kir. város főispánja is lenne. Ha aztán Nagykanizsa simán beiktatná a főispánt és ez, vagy a főispán további működése Zalaiban nehézségekbe ütközne, akkor a főispán még mindig meleg helyről, egyik székhelyéről, Nagykanizsáról intézkedhetne.

Hogy így lesz-e, ez elvájik majd, de hogy a nagykanizsai kérvényt a kormány ily sietve, soron kívül elővette, ez mindenestre feltűnő jelenség és azt hiszem, indokolt, ha ezt a tényleget a főispánkérdéssel összefüggően figyelembe vesszük.

Zalaegerszeg.

Egy megyebizottsági tag.

A bankkérdés megoldásáról.

— Saját tudósítónktól —

A N. Fr. Pr. mai számában ezeket írja: A banktárgyalások a bankszabadalom meghosszabbítása ügyében hamarosan le fognak folyni, mert a bankjavaslathoz legkésőbb novemberben a Ház asztalára kell kerülni. A készfizetések felvétele ügyében mindkét oldalon deklaráció fog tetetni, melyekben kinyilvánítják, hogy milyen előfeltételek mellett lehet a készfizetést eszközölni. Mihelyt a precíz meghatározott feltételek bekövetkeznek, a készfizetés automatice fog életbelépni, úgy, hogy egyik kormánynak se lesz módjában azt megakadályozni.

A bankszabadalom meghosszabbítása 1917-ig fog eszközölni és a magyar kormány semmi különös követeléssel nem fog fellépni a bank organizációját illetőleg.

*

Íme ez az a híres megoldás, melyet Khuen-Héderváry szerint az ellenzék is elfogadhat.

Petició Rakovszky ellen.

A kuria tárgyalja.

— Saját tudósítónktól telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 13.

A kuria ma kezdte meg a benyújtott hatvan petíciónak a tárgyalását. A mai ülésen a Rakovszky István csornai mandátuma ellen benyújtott petíciót tárgyalták. A kérvényező Rakovszky ellen azt hozzák fel, hogy a választáson vallás ellen izgatott és a Czirák-pártot többek között zsídópártnak nevezte.

Megyegyülés.

A második nap.

A vármegye monografiája.

— Saját tudósítónktól telefonjelentése. —

Zalaegerszeg, szeptember 13.

A megyegyülés mai második napja a szokásosan üres közgyűlési teremben, ugyancsak a megszokott zavartalan egyhangúsággal folyt le. Apróbb tárgyakat intéztek el, mint pl. azt, hogy a vármegyei hivatalos lap előfizetési árát 6 koronáról fölemelték 8 koronára, rendszeresítették egy új hivataloslap állást, az egyetemes körhözgyűlésnek és a József műegyetem segélygyletnek megfelelő alap hiányában nem adhat a megye segélyt, azonban az egerszegi múzeum részére megszavazott a közgyűlés évi 600 korona támogatást. Az egerszegi főszolgabírói hivatal hivatalos órát reggel 7-től délután 1 óráig állapították meg.

A vármegyei monográfia megírása dolgában Holub József tanárral kötött szerződést jóváhagyta a közgyűlés. A tanár már évek óta szorgalmasan végez előtanulmányokat a megírandó műhöz, a folyó évben a vesprémi és zalavári apátokat kutatta fel és igen értékes adatokra akadt. Holub tanárnak a monográfia megírásához még négy év áll rendelkezésére és remélhető, hogy az becses, magas színvonalon álló mű lesz, mely hűen tünteti fel az ország egyik legszebb történelmi múltját bíró megyéjének történetét. Még néhány apró-cseprő ügy elintézésével véget ért a közgyűlés.

A kolera.

Baranyamegye alispánja a koleráról.

— Saját tudósítónktól telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 13.

Hivatalosan jelentik, hogy azok a rémhírek, melyeket fővárosi lapok hoztak a koleráról, a legnagyobb mértékben túlozoltak voltak. — Ennek megfelelően Magyarévi Mladen dr. tiszt főorvos egy öt e tárgyban megintpelláló újságon oly értelemben nyilatkozott, hogy a legnagyobb tekiismeretesség volt a lapoktól, hogy rémlátásokkal tulzott híreket közlöltek a koleráról. A fővárosban eddigelé egyetlen koleraseset fordult elő. A hatóság a legébrebb figyelemmel őrködik, hogy a kolerát a fővárosba be ne hurcolják.

Bécs, szeptember 13.

(Saját tudósítónktól telefonjelentése). Munka társunk ma felkereste Baranyamegye alispánját, és megkérte őt, hogy Zala megye, mint szomszédos megye közönségének megnyugtatása végett nyilatkozzék a koleráról. Az alispán a következő érdemleges nyilatkozatot tette:

A lapok jelentései legnagyobb részben megfelelnek a valóságnak. Hogy a tegnap beszámított Kovács István ázsiai kolerában betegedett-e meg, arra vonatkozólag felvilágosítást nem adhatok, mert a bakteriologiai vizsgálat még nem állapított meg pozitív eredményt. Az tény, hogy több koleragyanus megbetegedés, sőt halálzás is történt. Ezért kellett a mai vásárt is elhalasztani. Különösen a duna menti járárok vannak a veszedelemnek kitelve. A hatóságok óva intenek mindenkit az esetleg megfertőzött víz használatától. A hatóságok egyáltalában mindent elkövetnek a rend és nyugalom fenntartására, de nem riadhatnak vissza a legéresebb intézkedésektől sem, bár ezáltal nagyobb lesz is a kolerától való félelem és rettegés.

4 legfinomabb

kávéfaj keveréke a

Kardinal pörkölt kávé

1/4 kg. K 1.10

naponta friss pörkölés

Schwarz és Tauber cégnél.

Hányan járnak iskolába Nagykanizsán?

— Saját tudósítónktól. —

Erre a kérdésre még nem lehet egészen pontos választ adni, mert az összes nagykanizsai állami elemi iskolákban, továbbá úgy az iparos-, mint a kereskedelmi-tanonciskolákban még vigan folynak a beiratások, úgy, hogy ezek statisztikája csak tán egy hét múlva lesz megállapítható. Ahol már véget értek a beiratások, azoknak az intézeteknek itt közöljük az idén beíratkozott tanulóinak számát, összehasonlítva a múlt évi létszámmal.

A főgimnázium idei tanulóinak száma: 441 (tavaly 433). A kereskedelmi iskolába beíratkoztak: 114-en (tavaly 112), a női kereskedelmi tanfolyamra 31 hallgató (tavaly 33), az állami polgári fiúiskolába 119 (tavaly 205), a polgári leányiskolába pedig 240 (tavaly 247). Az íz. elemi iskolában, hol már szintén véget ért a beíratkozás, jelentkezett 165 fiú (tavaly 143) és 115 leány (tavaly 115).

Az állami elemi iskolában a beíratások eddigi eredménye szerint ezideig jelentkezett az I.-V. kerületben 761 fiú és 700 leány. A múlt évi létszám 965 fiúból és 887 leányból állott. A VI.-VII. kerületben (Kiskánizsán) eddig fiúk és leányok összesen 250-en jelentkeztek elemi oktatásra. Számuk azonban az idén is elérni majd a tavalyit, mely a fiúknál 327, a leányoknál pedig 305 volt. Az iparostanonciskolába a mai napig 362 iparostanoncot írtak be, de ezek számának is el kell érni az 500-at. A folyó hó 15-e után jelentkezők gardái pénzbírsággal fogja a hatóság rendhez szoktatni.

A püspöki tanár.

Egerszegi ügyvédjelöltből — jogtanár.

Egy kinevezés pikantériája.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala tegnap magánértesülés alapján közölte, hogy a pécsi püspök a püspöki jogakadémia megüresedett kereskedelmi és váltójogi tanszékére tizennégy pályázó közül dr. Farkas Elemér zalaegerszegi ügyvédjelöltet nevezte ki. E kinevezésre vonatkozóan egyik egerszegi olvasónktól a következő nagyon, nagyon, igen nagyon érdekes levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Tegnap lapjuk ama hírére vonatkozólag, hogy a pécsi püspök jogakadémia kereskedelmi- és váltójogi tanszékére egy egerszegi ügyvédjelöltet neveztek ki, kérem, sziveskedjenek tudomásul venni és közölni, hogy a kinevezett fiatal tanárt nem Elemérnek, hanem Tibornak hívják, ami különben nem lényeges. Tudni kell még, hogy Farkas Tibor jó néppárti családból származik, főpapi körökben igen szép összeköttetései vannak s ő maga legutóbb Zúrányban néppárti programmal fölépített képviselőjelöltnek. Zúrányban megbukott, — de nem ez a bukása az, mely pécsi kinevezésének különös érdekességet kölcsönöz. Dr. Farkast a pécsi püspök a jogakadémia kereskedelmi- és váltójogi tanszékére nevezte ki tanárnak; az eset pikantériája abban rejlik, hogy Farkas dr. az ügyvédi vizsgán legutóbb éppen a kereskedelmi- és váltójogból bukott el a budapesti ügyvéd vizsgáló-bizottság előtt.

Ennek az Egerszegen köztudomású ténynek a közlésével nem denunciózni akarok, hanem maga az eset oly jellemző a legtöbb jogakadémiánk tanügyi viszonyaira, hogy ennek közlését méltán elvárhatjuk.

Faludy új repülőgépe.

A hét végén lesz a felszállás.

Még egy kis gyűjtés.

— Saját tudósítónktól. —

Faludy Károly, a repülőgépész színész, nem töltötte haszontalanul azt az időt, míg az elmúlt hónapban Nagykanizsáról távol volt a színtársulattal. Sürgősen közöltük telefonon értesítéseink alapján azokat az eredményes kísérletezéseket, melyeket Faludy Siofokon is lankadallan ambícióval folytatott. Ismeretes, hogy midőn egyszer gépe több méter magasságra szökött, a váratlan sikertől egészen frappirozott aviatikus egy pillanatra elvesztette uralmát a gép felett s ez nekiment egy akácának, amilyen igen sok volt a repülőpróbákra alig alkalmas térségben. A gép izzé porrá tört és így egyszerre igen nagy szükség lett arra a kis pénzre, amit Nagykanizsa megértő közönségének jóvoltából gyűjtöttek össze.

Még a színtársulat megérkezése előtti napok egyikén átrándult Faludy Nagykanizsára, hol új gépének fából való vázát Torma Pál műasztalosnál megrendelte. Azóta Faludy személyes felügyelete alatt készült az új gép a Kinizsy-utcai asztalosműhelyben. A már majdnem teljesen kész gépet olt bárki megtekintheti. Torma Pál pedig készséges magyarázatokkal szolgál az érdeklődőknek. A vasaktrészeket egyetlen öntött darabból a Merkurgyár készíti. Az összes mechanikai munkákat a Puch-féle motorgyár volt munkavezetője, Wagner mechanikus készíti. Az új gép szerdára valószínűleg már teljesen fel lesz szerelve és ha péntekre készen lesz a hangár, akkor szombaton kezdetüket vehetik a további repülési kísérletek. Egy baj van azonban. Az, hogy ez a sok mindenféle munka már majdnem teljesen felemésztette azt a pénzt, amit a rokonszenves vállalkozás nagykanizsai pártfogói addig adakoztak. Több utánvételes csomag van a vasuti rakárban, melyek kiváltásához még vagy 200 korona kellene. De ezt nem lesz nehéz megszerezni. Hisz igen sokra megy azok száma, kik egyenesen várják, hogy az előkelő neveket szálaló gyűjtőbizottság felkeresse őket gyűjtőivel. És ez nem történt meg, mert azt hitték, hogy az a 728 korona mely július 30-ig egybegyűjtött, teljesen elégséges lesz Faludy teljes sikerének eléréséhez. Ezért tehát máris újabb gyűjtési akció indult meg,

melynek során az illusztris gyűjtő-bizottság mindazokat fogja az immár korlátozott határu adakozásra felkérni, kik még nem járultak hozzá a városi közéletnek tekinthető kulturális esemény előmozdításához.

Az „Egyetértés” egyik minapi számában elsőrendű szaktíkántól tollából jelent meg egy másfélhasábos cikk, mely Faludy repülőgépét a legprecízebb alkotásnak jelenti ki, mely a legszebb aviatikai eredményeket igéri. Ha az újjéppel, bármilyen okból nem juthatna el Faludy a repülésig az idő alatt, míg a színtársulat Nagykanizsán időzik, akkor a jeles leltaláló külön e célra fog az október eleji napok egyikén Kanizsára jönni, hogy nyilvános felszállást rendezzen és ezzel rájaja le halálját a közönség előzeteségeért.

Az ujonnan megindított gyűjtés

adatai a következők:

— Sándor Ernő mérnök 10 K, Fischel Ernő 5 K, Hegedűs Pál 5 K, Mészáros Jaques 3 K, László Vilmos, Berényi Árpád és Wlassics Kázmér 2-2 koronát adományoztak legújabbban a repülőgép rekonstrukciójának céljaira. Hiszük, hogy az új gyűjtés, — 200 korona erejéig, — teljes sikerrel fog járni. Az eddig egybegyűjtött összeg: 756 korona.

Hírek.

— Pályázat a kanizsai főjegyzői állásra. Lengyel Lajos örökre, a városi főjegyzői állásra még nem írták ki a pályázatot, de azért már tudni lehet, hogy Nagykanizsáról kik fognak pályázni. A megindult mozgalmak szerint dr. Bród Tivadar, dr. Rosenberg Mór és dr. Sabján Gyula ügyvédek fogják benyújtani pályázati kérvényeiket.

— Megint felebbezik a 20 ezer koronát. Nagy sugás-bugás van egy városi háznál. Készül az új felebbezés a mi külön házi — tengerikigóknak, a 20 ezer koronás ügy második fórumának, a törvényhatósági közgyűlésnek határozata ellen. A törvényhatóság tudvalevőleg helyt adott az első felebbezésnek és a városi közgyűlés gavalieros kivonulását a minimumra redukálta. Most természetesen azok felebbeznek, akik ezzel a redukálással meglehetősen érzékenyen rászódnak. A felebbezések a megyén át a belügyminisztériumhoz mennek.

— Kiténtetett egyetemi tanárok. A hivatalos lap mai száma két budapesti egyetemi jogtanár legmagasabb kiténtetését közli. A király a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Balogh Jenő és dr. Csarada Jánost, a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanárait a főiskolai oktatás terén szerzett érdemeik elismerésül magyar királyi udvari tanácsosi címmel tüntette ki.

— Munkásbiztosító-pénztár házvetele. A legtöbb kerületi munkásbiztosító-pénztár hivatalos helyiségei ugymint Nagykanizsán, bérházakban vannak elhelyezve. Ezen helyiségek dacára, hogy célnak rendszerint nem felelnek meg, szokatlan drágák. A nagykanizsai Kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága látja azt, hogy sem a tisztviselők, sem az orvosok alkalmas helyiség hiányában céltudatos működést nem tudnak kifejteni, elhatározták, hogy házas telket vásárol meg a pénztár céljaira. Hogy határozatát mihamarabb érvényesítse, előterjesztést tett az Országos Pénztárnál, mely az ügy letárgyalására kiküldte dr. Tóth Karoly központi titkár, kinek közbenjártásával az igazgatóság hettől este ülésezett, mikor is a vétel lebonyolításának módjait megállapították. Az Országos Pénztár kiküldte maga is tájékozást szerezvén a helyi viszonyokról, a pénztár igazgatóságának törekvéseit méltányolva, az ügy mielőbbi sikeres megoldására hatni készséggel bírte. Dr. Tóth Karoly titkár, ki a pénztári ügykezelés terén elismert szaktíkánt, ittöndözést arra is felhasználja, hogy a pénztár ügykezelését megvisszajassa.

— A hittan miatt. Kaposvárról a közönséget élénken foglalkoztatta az az eset, hogy a zsidó hitoktató elbuktaitott egy mindenből jó tanuló gimnazistát. A fiú az egész 2 hónapi szünidőben szorgalmasan tanult, de a hitoktó a pótviszámra is elbukatta. A hitközség rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen szóvá tessék a hitoktatói szokatlan esetet.

Három hónapra rá a fiatalok már férj és feleség voltak.

A meghívott lakodalmi vendégek között volt a szanatórium öreg főorvosa is, aki nem győzte eléggé csodálni, hogy Cserey Ilona ezen aránylag véve rövid idő alatt is, mennyire átalakult.

Lakodálás közben azután felemelkedett helyéről és a fiatal asszonyka felé fordulva, felköszöntötte:

— Kedves Nagyság! Ön és a kedves férje... Önök ketten megmutatták a világnak, hogy igaz szerelem mindenre képes... Ön ma esküdtök örök hűséget annak a férfinak, akinek odaajándékozta jószágos, melyen érzi szívét. A mai nappal ön egy irigylet embernek szerető felesége; a társadalmi számára egy fiatal, boldog asszonyka és néhány rajongó szemében egy örökre letűnt elérhetetlen ideál...

— Boldog perceiben ugyan eszébe jutnak-e még leánykori évei? Azok a vidám, napsugaras, gondtalan napok, melyek feje fölött észrevétlenül tovarohantak. Kedves nagyság, emlékszik-e még gyermekjártékaira? Mikor bohókás szívvél talán azt gondolta, hogy az aranyifjúság örökké tartó lesz? Mikor nem számolt azzal az idővel, melynek évei egymásután tűntek el a múltban. Hiszem, hogy vannak picit, parányi emlékek, amelyeket annak idején figyelemre sem méltatott, de amelyet most annyi esztendő után annál értékesebbeknek látszanak... Örizzze meg kérem kegyelettel ezeket a kedves emlékeket, mivel ők képviselik a múltat, mely a jövőt alakítja.

— Kis leány korában bizonyára gondtalanul élte át napjait, fogalma sem volt az életéről s annak néha rettenetes küzdelmeiről. Azután jött a kénytelen sors, s az ifjúkori játszóházakat szétdobálta a nagy világba. Kit erre, kit arra. Az édes, ifjúkori emlékeket lassankint megkeserítette a lét nehézsége és idővel felejtett belőlük. Eleinte talán nem is vette észre, s csak évek múlva látta talán, hogy bizony már nagyon is sokat felejtett. Kegyet kedves nagyság a mai nappal már asszony. Mily igaz, bájos fogalmakat rejt magában e szó: asszony! Érzem, hogy most valami rendkívüli szépet kellene kívánnom, de mit? Tudom előre, hogy leányos tündérműveim amugy is teljesedésbe fognak menni, azért csak néhány jó tanácsot adhatok. Fogadja őket jó szívvel kedves nagyság, mert egy régi, öreg barátja adja önnek...

(Folyt. köv.)

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer doigában
bizalommal fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műorás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zsébet királyné-tér, Szarvas
és Fiume-kávéház között.

Közgazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 13.

Készárú-Üzlet:

Buza 5—10 fillérrel olcsóbb.

Határidő-Üzlet:

Buza 1910. októberre 10.05, 1911. áprilisra 10.34, roza 1910. októberre 7.30, 1911. áprilisra 7.78, zab 1910. októberre 8.04, 1911. áprilisra 8.34, tengeri 1911. májusra 6.85.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felolós szerkesztő: Nagy Samu.

Ügyes segéd és tanonc

a fűszer szakmából felvételt 10. Fischer
Ferenccel Erzsébet-tér. 4282

Nyomatványokat
és a
ZALA-nyomdában
szerezhető be, mert legteljesebb
legnagyobb gondos kiállítás és
legelőnyösebb beszerzés.

Strazzist, deutsch-ung., Spe-
zerel, Provinz wird
aufgenommen. Offerte, Zeugnissscopien,
Gehaltsanspruch unter Z. Z. an die Ex-
pedition der „Zala“. 4281

Két ház Eötvös-tér 9. sz. alatt
saját kézből ELADÓ.
Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.
4280

Kiadó lakás. Két szép utcai
szoba mellék-
helyiségekkel NOVEMBER 1-re KIADÓ,
Báthory-utca 14. sz. a. házban. 4259

Használt, jó karban levő kocsit
veszek. Ajánlatokat a szerkesz-
tőségbe kérem.

Lakás kiadó.

2—2 szobás lakás azonnal kiadó
Teleky-ut 25. szám alatt. 4269

Varróleányok jó-fizetéssel
felvételnek.
Minél számo-
sabb jelentkezés kértetik. HIRSCH
BENŐNÉ Kazinczy-u. 5. szám az
udvarban. 4250

2 szoba és konyhából

álló udvari lakás műhelynek vagy
raktárnak kiadó. Bővebbet Weisz
Jakab üvegnagykereskedésében.

Ház, Magyar-utca 62-ik
szám alatt kerttel
és mellékkeliséggel
együtt azonnal eladó, esetleg
bérbe adó. Bővebbet ugyanott.

Méhészgazdák figyelmébe!

Sonkolyos, valamint pergettett

Méz

bármily mennyiségben a legjobb-
ban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

méznagykereskedőnél Nagykaniz-
sán, Magyar-utca 19.

Strasser Jakabnál,

Letenyén

100 darab első osztályú

ürü,

200 darab

anyabirka

eladó.

CARBOLSAV,

CREOLIN, LYSOFORM

és egyéb

fertőtlenítő szerek

legelőnyösebben beszerezhetők:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán.

2874

Háztulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsénk a háztulajdo-
nos urak b. figyelmébe ajánlani

kút-szivattyú jókarbantartási vállalatunkat

Elvállalunk régi, romlott kútszivattyúkat kijavításra és jókarbantartásra évi
átalányösszeget, felolóság és jótállás mellett. Továbbá, berendezünk ujonan
vizezeteket, fűdősorokat és új kútszivattyúkat.

Kérjük a háztulajdonos urak szíves megbízását. — Kiváló tisztelettel: —

Simkovits és Ujlaky épületlakatosok kútszivattyú és vizezetek berendezési
vállalata Nagykanizsán, Erzsébet-tér (Csopori-ház).

Burgonya

bármilyen

nagy

mennyi-

ségben kapható HAAS VILMOS
fűszerkereskedésében Nagyka-
nizsán. 4195

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű
építő közönség szíves tudomására adni,
miserint új építkezést, régi épületek tata-
rozását és az összes építkezési szakhoz tar-
tózó terveket, bármilyen rajzok, költség-
vetések és elszámolások, mind
azt már években keresztül is jutányos és
kedvező feltételek mellett készítettem, ezut-
tal is felkértem az építési szándékozó n. é.
közönséget, hogy bármely terv kivételére
legnagyobb bizalommal hozzáam fordulni
kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja
legnagyobb meglepődését s kérem nagy-
becsű pártfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó

Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

Mezei egerek

10 megosztó és 10 darab kútszivattyú, a fűszer-
szakmából felvételt 10. Fischer
Ferenccel Erzsébet-tér. 4282

egérmérget

10 darab alábbi, eddig legteljesebb mértékű
holtra 1—3 kiló elapadók 100 kg-
ára 90 kor, 60 kiló 100 kor.

SIPŐCZ ISTVÁN

gyógyszeres
Pécsen, (Barany-megyén).

Megrendeléshez határozati engedélyt ké-
rek mellékelni.

LŐNEREFÉJTŐ GÉPEK

EGYSZERŰ és HEITZS TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650"-1250"-
DOBOSZELLESGŰ GÉPEK MOTOR S JÁRGANYOS HAJTÁSSAL

SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LŐNERECSEPLŐ-FÉJTŐ és TISZTÍTÓ GEP

OLCSÓ ARAN
NEHÉZŰ FELTÉTELI FELTÉTEL
ARJEGYZETEK FELTÉTEL
DIJMENTESEN KÜLD

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST
VI. NAGYMEZŐ UTCA 66

Egy ügyvédi irnok

ki a telekkönyvi teendőkhöz teljes jártassággal bír, irodám-
ban azonnali belépés mellett állandó alkalmazást nyer. A
horvát nyelvben jártassággal bírók előnyben részesülnek.
Fizetési feltételek megállapodás szerint. Bizonyítványokkal,
— vagy azok másolataival felszerelt sajátkezü ajánlatok —

Dr. Reményi Zoltán ügyvédhez Perlakra

4283 (Zalamegye) címzendők.

Első kanizsai szőrmemegóvó intézet

Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítenek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra,
szőrme-kucsma különlegességet, utazóbundát, lábszákot, sző-
val minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a
legjobb kivittel.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész
szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek.
Szabóknak előnyös ár! Kiváló tisztelettel

A n. érd. közönség szíves **Robinson Gyula**
pártfogását kérem. szőrmester.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomásal.

A közkeletű (úti) közlemények a szerkesztőség ügyében közölhetők. — Készen állunk arra, hogy nem vállalkozunk a névtelen leveleknek nem valószínűsítésére a szerkesztőség.

Működését és nyitását a közkeletű közlemények és a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székhelyre:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. „	Félévre 9. „
Égész évre 14. „	Égész évre 18. „

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, hallgatók és magán-könyvtárak soronként 50 fillér.

Előfizetési és elosztási díjak díja 5 korona. Készletnyitáskor 5 kor.

XXXVII. évf. 203. szám.

Nagykanizsa, csütörtök, 1910. szeptember 15.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

A kanizsai utcák.

Nagykanizsa, szeptember 14.

A kolera nagyon kényelmesen csúszja a maga kirándulását Magyarországon földjén. Hol itt, hol ott lép föl hivatlanul. Mintha csak vendégzereplésre járó művész szerepében tetszelegne.

Azt talán hangoztatnunk is fölösleges, hogy a föllépésre majdnem mindenütt akad színtér, egy-egy pompás talaj. Ebben nincsen hiány. Az eféle vendégzereplésre nem kíváncsi közönség azonban sok mindenre hajlandó lenne, csak-hogy megakadályozza bevonulását.

Ugy hisszük: szívesen meg is tesznek nemcsak a hatóságok, hanem a közönség is minden lehetőt, hogy a kolera látogatását elkerülje. Nagykanizsa város hatósága is megcsinálta az intézkedéseket. Így kell ezt kijelentünk, mert mi a papirost, a rendeleteket is respektáljuk. A szigorú rendeletek is elég értékes védekezés, ha nem is a kolera, legalább a hatóság megvédelmezése ellen. Szóval: megtörtént az intézkedés. A hatóságot vád nem illetheti. A többi most már a kolera becsületességére van bízva. Talán lesz benne annyi becsület, hogy respektálja a rendeleteket és nem jön el hozzánk.

Azok a felebarátaink, akik Nagykanizsának csak a belsőterületi utcáit járják, elég nyugodtak is; mert azt mondják, hogy nálunk valóban megnyugtatók a köztisztasági intézkedések mellett a köztisztasági állapotok is. Ámde azok, akik a külsőterületi utcákba is el-eljárnak, már nem tanusítanak ilyen nagy nyugodtságot. Sőt egyik-másik felebarátunk, aki a külső-utcákat is járja kedvtelésből vagy kénytelenségből, — akárhányszor valami tengeribetegség-féltet éreznek az ott látottaktól vagy szagoltaktól. Hát bizony ezt nagyon megengedjük; mert — hogy egyebet ne mondjunk! — menjen csak végig valaki az úgynevezett „Ördög-árok” mellett, mely a Honvéd utcából a Petőfi-ut átvágásával a Rákóczi-utcába jutva, valahol a Magyar-utca derekán huzódik ki a bécsi vasúti vonal mellett elterülő rétségre! Ez az árok vezet le Nagykanizsa városa felének minden néven nevezhető szennyvizét. És ez az árok nyitott. Egyebet talán nem is kell mondanunk. Éppen ilyen nyitott csatornában ömlik a szenny-

víz a Teleky-úton és több külső utcán is. Ezeknek a csatornáknak megfertőzőtt, bűzös vizében valóságos gyakorlatokat tartanak a békák és patkányok. Estenkint egész kedélyes jelenetek rögtönződnek itt-ott, mikor a békák és ugráló patkányok utját állják a sétálni akaró közönségnek.

Szeretnők mi látni azt a szigorú hatósági rendeletet, mely ilyen állapotok mellett távoltarthatja tőlünk a kolérát. Hiszen itt a legpompásabb fészkek várnak rá. Egyenesen hívogatják, csalogatják ezek a fészkek, melyek a legpompásabb melegágyai minden rendű és rangú járváynak.

El kell ismernünk, hogy a városi hatóság bizonyos fokozatossággal igyekezik keresztülvinni az utcák rendezéseit és csatornázását. Néhány utca képe már elég tiszta is. De hát egyszer már csinálnak nagyobb arányú munkát. — Mindig azzal odázzák el az utcák rendezését, hogy majd csak az általános csatornázási hálózat terveinek megkészültével lehet a mostani mizerabilis állapotokat megszüntetni és tisztebb köztisztasági állapotokat teremteni. — Ha csak ez hiányzik, mert nem vizsgál az egész munkálatot egyszerre keresztül?! Miért nem mennek bele nagyobb vállalkozásba?! Ilyen részleges rendezéssel nem érnek el soha nagyobb eredményt. Nagykanizsa így állandóan úgy fest, mint egy olyan ember, akin csinos új dolmány, nagy kalap van, a lábára pedig irlalmatlanul kopott nadrág és lábbeli. De még ez a hasonlat is nagyon sántikál, ha a város birtokában levő „csoporház” állapotára gondolunk. Ez igazán, határozottan skandalum! Ott már korhad, pusztul minden. Az még csak a pompás patkányvár. Udvarából állandóan fullasztó párái szállnak szét a levegőt-megfertőző rothadásnak. Szóval, kérjük, itt nálunk olyan kolerafészkek vannak, hogy igazán istencsodája lesz, ha elkerüljük a kolérát. Bármint történjék is, azonban, ezeket a városfertőző helyeket, a kanizsai utcák nagyrészenek jelenlegi állapotát tovább tűrünk, így hagyunk nem lehet, nem szabad. Félre kell tennünk ezt a csigalassúságú utcarendezést. Egyszerre nagyarányú munkával kell megváltoztatni ezeket a tiszteletlen köztisztasági állapotokat, melyek bizony nem valami

vonzó hatással lehetnek azokra az idegenekre, akik talán egy-egy városfejlesztő vállalkozás gondolatával jönnek hozzánk háztűznézőbe. Sőt még az ősi tűzhelyek lakóit is elkergették innen.

Peticiók a Kurián.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Kurián ma folytatta a Rakovszky és Ostfy Lajos mandátuma ellen beadott peticiók tárgyalását, mely az egész délelőtti elfoglalta. Ítélethozatalra ma még nem került a sor.

A minta-város.

A megsértett Kaposvár.

— Saját tudósítónktól. —

Kaposvár nem fog ki a botrányokból. A botrányok szakadályán láncolatában is feltűntést kelt a legújabb, mely Somogyország bűszke székvárosáról állít ki fényes bizonyítványt. Az történt, hogy egy hírlapíró Kaposvár egész közigazgatását korrupcióval, panamázással vádolta meg és a hírlapíró, ki ellen a város képviselőtestülete sajtópórt indított, a pécsi kir. törvényszék esküdtbírósa — ítéltette. Az érdekes tárgyalás lefolyásáról a következő tudósítást kaptuk:

Faragó Rezső hírlapíró ellen indított sajtópórt Kaposvár képviselőtestülete. A tárgyalást Finkei Pál vezette. A pert indító kaposvári tanácsot Kovács József dr., városi főügyész képviselte, mint főmágnavádó. A védelmet Hajdu Gyula dr. pécsi ügyvéd látta el.

Faragó Rezső Toronyja és Sötétség országából címmel cikket írt a Somogyi Hirlapban a város képviselőtestülete ellen. Erkölcsei nulláknak, intelligencia nélküli embereknek nevezte a képviselőtestületi tagokat, mert a nyilvánosságot kizárták tanácsközségeikből és az újságírókat a karzatra küldték. Ugy mellesleg megemlítette azt is, hogy panamázna, csalnak, sikkasztanak, lopnak a közigazgatási hivatalnokok. A cikk szerzőségét elismerte.

Kovács József dr. vádbeszédében arra hivatkozik, hogy a város képviselőtestülete eddig eredményesen teljesítette kötelességét. És ezt a tanácsot azzal vádolta Faragó, hogy buta, dreszeji és csak annyi esze van a polgármesternek, mint ahány hajszála van. (A polgármester ugyanis kopasz.)

Hajdu Gyula dr. védelmében rámutat arra a harcra, mely a kaposvári képviselőtestület és az ottani sajtó közt már évek óta folyik. Oka e harcnak az, hogy sokáig nélkülözött a kaposvári tanács a nyilvánosság kritikáját, aztán pedig egyszerre két helyi lap is megindult és állandó támadásaival lerántotta a közigazgatási hivatalnokok panamáit a leplet. A cikk csak konkrét vádak összegezése, ezért vádat emeltek, mert a védelem a bizonyító eljárásról el van zárva. A kaposvári közigazgatás pedig borzasztóan helytelenül járt el. Azok az intézkedések, melyeket főmágnavádó felsorolt panamák, sikkasztások közt letettek. Orsiai a pótdó, a város mégis olyan, mint egy falu. Mikor

a sajtó ezekről lerántotta a leplet, akkor a tanács — amint a házasságtörő kidobja a divánt — kidobta az újságírókat is. A Somogyi Hirlap nem önérdéke vezette támadásaiban, mert hisz a lap maga is függetlenségi és ép a saját embereit támatta e lap. Faragó Rezső hírlapíró kötelességét teljesítette, kéri tehát felmentését.

Finkei elnök reárendreállítja védőt, mert a kaposvári tanácsot panamázással vádolta.

Kovács József dr. nem tartja komoly jogászhoz méltónak védő okfejtését.

Finkei elnök ezért főmágnavádót reárendreállítja.

Az elnöki rezümé után az esküdtek tanácskozára vonultak vissza. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság felmentette Faragó Rezsőt.

Zalavármegye tanügye.

— Saját tudósítónktól. —

Zalavármegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, kir. tanácsos a következő jelentést terjesztette elő:

Ezen időszakban miniszter úr rendelkezése az áll. építészeti hivatal kiküldöttjével egyetemben tárgyaltam a strádi előjárókkal, gondnoksággal és tanfelügyelővel az 1912-ben építendő új iskolaházak elhelyezésére szolgáló legalkalmasabb telek, nemkülönben a mai iskolaház veszélyes helyeinek lezáratása, az oktatás zavartalan menete ügyében.

Miniszter úr jóváhagyta a muracsányi állami iskola elhelyezésére vonatkozó tervet és költségvetést, mely immár 8 tantermet fog magában foglalni, a költség 42423 kor. járulmányával.

Egyben elrendelte, a ráczkanizsai iskola elhelyezésére legalkalmasabb telekre vonatkozó s a megyei áll. építészeti hivatal műszaki bírálat alá bocsátandó adatgyűjleszt.

Miniszter úr jóváhagyta a Zajk-községben megnyitandó áll. iskola elhelyezése céljából emelendő épületre vonatkozó tervet és költségvetést, s a műszaki kivétel ellenőrzésével a megyei államipolitikai hivatalt bízta meg.

Miniszter úr engedélyt adott egy magán polgári leányiskola fenntartásához az 1908. évi 99 000 sz. körrendeletben és az 1868. évi 38. t. c. IV. és V. fejezetében foglaltak alapján s azt a várm. kir. tanfelügyelő felügyelete alá helyezte.

Miniszter úr Felsőpálfa községnek a muraióvi iskolától különválása, illetve áll. el. iskola iránti feltételeit meghallgatva, a tárgyalás megindításához felhatalmazást adott.

Ezen időszakban meglátogattam a balatonfüredi Erzsébet-szeretetházat. Megvizsgáltam úgy ennek, valamint a balatonfüredi állami polgári iskolának internátusát.

A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet és áll. polg. iskolák több függő ügyében tárgyaltam a helyszínen s megtekintettem a csáktornyai leányinternátust magában foglaló bérhelyiség építkezését.

A tanév előkészítése céljából. árgyaltam Nagykanizsán az összes körzetek áll. elemi isk. igazgatóival, megtekintettem a 42 tanító és tanítónő által látogatott előző tanfolyamot.

Pusztadercsen új községi iskola nyitott.

Van szerencsénk jelenteni, hogy a földművelési miniszter a „Földhivatal Intézet” 1910. évi faiskola jutalmából egy 400 kor. jutalmat Orságh Kálmán alnádornak, kath. tanítónak, egy 200 kor. jutalmat pedig Tóth Albert szepetneki kath. tanítónak adományozott.

Trachoma-veszedelem Nagykanizsán.

Tíz eset Felsősáncban.

Csak hat hely van a közkórházban.

Az egész környék inficiálva.

— Saját tudósítónktól. —

Most, mikor az egész ország sajtója a koleraveszedelem remét testeteli a legsötétebb színekkel a lakosságnak, Nagykanizsán egy olyan ragályos betegség ütötte fel a fejét, mely közgazdasági jelentőségében tíz kolerajárványnál rettenetesebb. Félelmetes szomszédunk, a trachoma (más néven, egyiptomi szembaj) ez, mely kaján vigyorgásával már évtizedek óta kacsintgatott ránk a közeli Muraközéből, hol egymásután veszít el szemük világát tőle az emberek. Amitől hosszú éveken át rettegnünk kellett, a gyógyíthatatlan betegség, a trachoma itt van közöttünk, és a legkétségesebb jövőnek remével fenyeget bennünket. Akinek csak némi fogalma van arról, hogy mi a trachoma nevezetű borzalmas szembetegség, az tudja azt is, hogy e veszedelemmel szemben nem lehet újságcikk eléggé tulzós, nem lehet e veszély közeledtére eléggé vészesen félrevernő a hangokat. A rém, az ugyszólván gyógyíthatatlan, fertőzés útján könnyen terjedő és majd minden egyes esetben elmaradhatatlan megvakulással végződő szembetegség a nyakunkon van és ellene a koleraintézkedések ezerszeresen meghaladó buzgósággal, emberfeletti éberséggel és elővigyázattal kell küzdenünk. Ez órában még nem is tudjuk tulajdonképpen hányadán állunk is csak a veszedelemmel, mert csupán véletlenül felfedezett esetek vannak számon tartva, de már ezekből is megállapítható az a háborzongató tény, hogy Nagykanizsa város körül van véve a trachoma veszedelemmel. Pedig ez minden kolerarémmel rettenetesebb. A kolera két-három évtizedben egyszer ha jön, elpusztít több-kevesebb emberéletet, s aztán elvonul más tájakra. A trachoma élőhalottakat, vakokat teremt borzalmasan bőséges produkcióval és hol egyszer megfészkelte magát, onnan többé ki nem irtható. Amit ez a veszedelem Nagykanizsa és környékének lakosságára nézve jelent, ahhoz semmiféle természeti csapás nem hasonlítható.

Tegnap délután terjedt el a híre annak, hogy a nagykanizsai közkórházban a város környékéről több trachomás beteget szállítottak, és még többet el kellett onnan utasítani, mert a kórház mindössze 6 helyet rendelkezik ily betegek számára. A trachomát úgy fedezték fel, hogy a környéken folyó katonai sorozások alkalmával az asztaltól katonasorvos nagy megdöbbenéssel több trachomás ujjjelöltre akadott. Ezeket a járási főszolgabíró azonnal a nagykanizsai közkórházba szállította, hol igen nagy ijedelmel kellett az a trachomainvázó. — A kórházi

orvosok figyelmeztették dr. Rótz Kálmán városi orvost, hogy a sorozáson felfedezett hat trachomás között egy felsősánci szolgagyereket is találtak. A polgármester intézkedésére azonnal kiment Sáncba dr. Rácz városi orvos és egyenesen Löwenfeld Joachim bérli majorjába hajtatott, hol a beteg mint gazdasági cseléd volt alkalmazásban. A tisztí orvos megdöbbenő felfedezést tett a majorban. A berekek között nem kevesebb, mint tíz trachomától inficiáltat talált. A kórházban fekvő szolgaleányok édesanyja és az öccse is trachomásak, s azonkívül még nyolcan, mindnyájan a legsúlyosabban inficiálva.

E rettenő hírek hallatára munkatársunk má felkereste dr. Szabó Zsigmond közkórházi orvost, kit a nagykanizsai trachomáról és ezzel kapcsolatban a közkórházi viszonyokról kérdezett meg.

Dr. Szabó mint a legnagyobb csapásról beszélt a trachomáról, mely, ha megveti a lábát Nagykanizsán, ennek a városnak kiirthatatlan, örökös átká, bennünket félelmetessé, hírhedt tévő nyavalyája lesz.

— Eddig csak Murakeresztúrig haladt előre a veszedelem a Muraközéből, melynek lakosságát már mintegy 25 év óta sújtja ez a rémséges vész, szólt dr. Szabó. Ott siralmas látványt nyújt a trachomától megnyomorított szerencsétlenek nagy száma. Murakeresztúron már akkora mértéket ért el a veszedelmesen fertőző szembaj, hogy a kormány állami trachomaorvost is küldött oda. Ennek munkáját azonban roppantul megnehezíti a lakosság indolenciája, mellyel alig ad a bajára valamit. Még nagyobb baj azonban, hogy a trachomás betegek nem különíthetők el, ami gyógykezelésükhöz és a járvány terjedésének megakadályozásához feltétlenül szükséges volna. Hasztalan gyógykezelési az állam a trachomás betegeket díjtalanul, az azok családjáról nem gondoskodik. Mert így a trachomás eltiukolják bajukat, csak hogy napi munkájukban ne zavarják őket.

— Nálam is jelentkezett a minap egymásután két Petriből való ember, kiknek mindkettőnek trachomás szembaja van. Egészen megdöbbenem felfedezésemre, mert Petri itt Szeptetnek mellett van. Most aztán, hogy Sáncban is felfedezték a trachomát, látható, hogy körül-vagynak véve a legrettenetesebb veszedelemmel, a megvakulás fenyegető remével. Biztos, hogy Fityeházán, Bajcsán és még sok egyebütt is megtalálják most már a trachomát, mely mint egy lánggyűrű egyre szorosabban veszi körül városunkat. Most már nem lehet télenfűl nézni a dolgot, itt meg kell mindent mozdítani, hogy a veszedelemnek eleje vételessék. Hisz a dologban épp az a legkétségbeesettebb, hogy tulajdonképpen nem lehet sikeres intézkedéseket fogantatítani a trachoma ellen. A marhák ragadós száj és körömfájása miatt, mely pedig nem is életveszedelmes a marhákra, a hatóságok minden forgalmat, minden vásárt beszüntetnek, a trachomás vidékek lakossága pedig szabadon érintkezik az egészséges helységekkel. De hát itt csak emberekről van szó!

— Dehát mit lehet tenni, doktor ur? kérdezte munkatársunk. Hogyan lehetne Nagykanizsát megmenteni a veszedelemtől? — Azt találják ki a belügyminisztériumban, — szólt az orvos, — hisz ez nem

csak a mi érdekünk, hanem országos érdek. A betegség lassan, de biztosan megy előre, s miként például Vas megye nagy része már át meg át van itatva trachomával, éppúgy gázol az keresztül Nagykanizsán is és halad lassu, de biztos újján bejebb az ország szívébe. Ha Amerikában egy trachomás bevándorolót fedsznek fel, azt rögtön toloncölják haza Európába, a trachomás kivándorlót pedig be sem eresztik oda. Nálunk szabad a

vásár és vigan terjed a halálos járvány-nál retentőbb betegség. Nagy baj még az is, hogy a betegség felismerése nagy speciális szakjudást és igen nagy gyakorlatot kíván. Vidéki orvosainknak, a körorvosoknak legnagyobb része alig látott életben trachomát, melynek tüneteit vajmi ritkán képes felismerni. Itt a legsürgősebben össze kell fogni a megyének, városnak, a kormánynek és a lakosság minden egyes tagjának és akár egy Nagykanizsán felállítandó, legalább 100 ágyas trachoma kórházzal, akár más radikális intézkedéssel gátat kell vetni a betegség terjedésének.

Nagykanizsára minden ellenőrzés nélkül jönnek Muraközéből cselédleányok, iparostanoncok és iparosleányok, kiknek törvénytörést kötelező szemvizsgálatát a leglányhábban teljesítik. Ez a gazdák és munkaadók nem törődőmségén mulik, kik nem vizsgálják meg új alkalmazottakat. Mindenekelőtt ezeknek a mulasztóknak szigorú megbüntetését kell alkalmazni. A rend itt kezdődik.

Ami az egyes egyének védekezését illeti, arra nézve ezzel a tanításokkal látta el munkatársunkat dr. Szabó Zsigmond:

— Szigorú dreszurával kell mindenkinek arra szoktatnia magát, hogy soha ujjával a szemébe ne nyuljon. Minden kilincsen rajt lehet a trachoma bacillusa, mely csak az ujjakkal kerülhet a szembe. Minél sürűbb kézmosás ajánlható, annál is inkább, mert főleg nagyobb mennyiségű kutvizben is teljesen elveszti a trachoma-baktériuma fertőző hatását.

Az aggodalmának kifejezésére szavakat alig találó kórházi orvostól távozása előtt azt az ígéretet sikerült nyernie munkatársunknak, hogy a trachoma veszedelméről legközelebbi szákszerű cikket fog a Zalaiak küldeni, hogy az itt megjelenjen.

A kolera.

Fehérmegyében és Tolnában.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Székesfehérvár, szept. 14.

Az Ercsiben előfordult koleraesetre vonatkozólag munkatársunk ma meginterjúvolta, Székesfehérvár tisztí főorvosát, aki munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

Folyó hó 12-én Ercsiben olyan eset adta elő magát, amely már több a gyanus-lak. Keresztes József, 47 éves községi lakos 24 óra alatt meghalt igen erős kolera-gyanus tünetek között. A községi orvosi épfeltájtban hívták a beteghez, aki ekkor már közel volt a haldokláshoz. A körorvos az egész testre kiterjedő görcsöket, erős ahasi fájdalmakat, rekedtséget, igen szapora és gyenge ürölerőkést, hasmenést észlelt, melyek között a beteg reggelre meghalt. Azonnal kiszállította a haldott a járványkórház hullaházába, hol a járásorvosok a tisztí főorvos is megjelent, az adonyi szolgabíró pedig a szükséges intézkedéseket fogantatította. A boncolásnál talált tünetek, a becselt arc, az erősebb hullamerevség, a magasabb hőfok, az arca, mellkasra és a törzsre kiterjedő kékes szederjes szín, a kerek görcsös összehúzódása, az ujjak ráncos volta és feltűnően kék színe, belső vizsgálatnál pedig a halavány, helyenkint belővelt, tejszerűen áttetsző, lelapult belek, azoknak véres, helyenkint rizálészertű és uszátkáló nyákcsatokat mutató tartalma

majdnem biztosan tették a kolera jelenlétét. A végleges diagnózist a bakteriológus vizsgálat lesz hivatva megállapítani.

Sárgasárd, szeptember 14.

(Saját tudósítónk távirata). Agárd községben kolera gyanus tünetek közt megbetegeett Pozold József földműves. A járási orvos azonnal a járványtelepre akarta szállítani, de ez mindeztideig nem volt lehetséges, mert nem volt senki, aki bármi pénzért hajlandó lett volna a beteget beszállítani. A beteg még most is lakásán fekszik.

Nyitra, szeptember 14.

(Saját tudósítónk távirata). A Nyitra 14. gyalogezred, mely a veszprémi nagygyakorlatokon vett részt, ma váratlanul visszaérkezett. Ennek oka az, hogy a gyakorlatokat a kolera való tekintetből lefújták.

Egy anya rémtette.

— Saját tudósítónktól. —

Borzalmas tragédia híre érkezik a somogyi Bakóvárról. Balogi János bakóvári gazda felesége tegnap délután, mialatt a házban nem volt senki, egy tésre fent konyhakéssel elmesztette kis gyermeke nyakát; majd saját maga ellen fordította a gyilkos szerszámot. Mire rátaláltak, mindketten meghaltak már. Ott fekdt a két szerencsétlen ember holtteste a szoba padlóján nagy vértócsa közepette. Az asszony hirtelen támadt elmezavarában követle et rémes tettét.

Orvossztrájk.

A kanizsai munkáspénztár orvosai lemondanak?

— Saját tudósítónktól. —

Kezdjük hinni, hogy az Országos munkásbiztosító-pénztár intézményét egyenesen azért létesítették, hogy a magyar hírlapírásnak állandó, kimeríthetetlen anyaga szolgáltatassanak. Ez a nagy hivatás, új intézményünk nem kerül ki a zavarokból, melyeknek egyik lényeges mozzanata az a szakadatlan harc, mely több-kevesebb szüneteléssel tart az orvosok és a kerületi pénztárak között. Legújabbban ismét a nagykanizsai pénztárnál ütött ki az orvosválság.

Orvosok dolgában egy ideig rend volt a kanizsai pénztár házatáján. Legutóbb a zalamegyei orvosok Balatonfüreden összegyűltek és azt a határozatot hozták, hogy a pénztárral egy orvos sem tárgyal közvetlenül, hanem a tárgyalásokat az orvosok részéről az orvosszövetség megyei fiókjá, — illetve ennek Balatonfüreden kiküldött heles bizottsága folytatja. — Erről értesítették a nagykanizsai pénztárt. Am az orsz. pénztár arra az elvi álláspontra helyezkedik, hogy a pénztár és az orvosok közt a kérdés rendezése szabad egyezkedés tárgya és ezért a pénztár ebben a dologban nem ismeri el az orvosszövetség illetékességét. Mivel természetesen a kanizsai pénztár is ezt az álláspontot tartja, az orvosszövetség ultimátumot küldött a pénztárnak. Ebben az ultimátumban közlik, hogy ha a pénztár nem bocsátkozik tárgyalásba az orvosszövetséggel, szeptember 15-ikén, azaz holnap az összes kerületi pénztári orvosok benyújtják lemondásukat. A kanizsai pénztár még nem nyilatkozott és ezért már ma több pénztári orvos lemondó levele beérkezett.

Mindkét részről még az a remény táplálják, hogy holnap, az utolsó órában mégis csak megtörténik a közeledés. De ha ez nem következik be, akkor holnap kiűt az orvossztrájk.

Nagyon érdekes, hogy Zalaegerszegen az orvosok és a pénztár közt létrejött a megegyezés, pedig itt évek óta a legelkeseredettebb harc folyt és e tekintetben Egerszegen példátlanul szűkös állapotok voltak.

A KIVÁLÓ BÉR- és ILLUMOS Gyógyforrás

SALVATOR

VESZ- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, szukerbstegnél, vese-
hénynél és hurutos bántalmakkal kitűnő hatáau.

Természetes vizesmentes szappanok. — Kétféle tisztáltozóeszközök is a gyógyszertárban.

MEMPHIS, TENN. A. H. & C. Co. Gyógyvizek Salus-terápiája. Kétféle, Budapest, V. Rózsák-utczán 6.

REGÉNY.

CSEREY ILONA.

Iria: Rovenszky Árpád. 40

— Az ember egész élete a szív örökös kísértéseiből áll a küzdelmekkel szemben. Mindenki maga magáról tudja legjobban, hogy mennyi gondot, munkát, hány álmatlanul keresztül virrasztott éjszakát okoztak neki az egyes küzdelmek? S mikor az egyiket szerencsésen leküzdötte, csakhamar egy másik előtt találta magát. A különbség csak a küzdés nemében és mértékében van. Az egyiknél vesztes felhők gyanánt támadnak magában a szíven, lélekben; a másiknál akarattalanul és hivatlanul jelennek meg, majd utálatos, majd kecségető alakban. Gondoljon mindig arra kérem, hogy a boldogság nem örökké tartó, s hogy a szerencse sem állandó. Am enyelegünk vele, de ne kössük hozzá az életünket, mert megtörténhetik, hogy csak azért emel fel a magasba bennünket, hogy aztán annál mélyebben taszithasson a szenvedélyek kárhozatába...

— Szeressék mindig egymást és feltétlenül boldogok lesznek egymással... Osszák meg a terhet, hogy könnyebben tudhassák elviselni, de osszák meg az örömeiket is, hogy annál edesebbek legyenek. Hit és hűség a tiszta családi élet alapkövei, s e kettőn nyugszik a házasság temploma. Ássák alá megmondhatatlanul ezt az alapot és minden megoszlik, inog, minden szeretszét bomlik. Az élet nem annyit jelent, mint lélegzeni, hanem cselekedni... Nem az élt legkisebb, kinek vállaira számos év nehezedik, hanem az, aki leginkább érezte létezését. Az élet csak azért látszik oly rövidnek, mert a múltat nem számíjuk, s mert a megszűnt létet nemlét gyanánt vesszük. Önzésünket csupán a jövő érdekli, s azért történik meg az életben nagyon sokszor, hogy hidegen megyünk el a keresve keresett igazság mellett és meghalunk köre álmunkért. Használjuk fel összes szerveinket, érzéseinket, melyek létünk fenntartásának vágyát ébresztik bennünk. Életünk folyásával úgy vagyunk, mint a fősvény, akinek ládája tele van ugyan mindenféle kincsekkel, de aki mégis azért győlti magát, mert azt hiszi, hogy semmije sincsen... Kell, hogy az élet minden változatát úgy fogadjuk el, ahogy van, hogy a sokkal nagyobb dolgok készületlenül ne találjanak bennünket.

— Nem kívánom, de jöhetnek önökre olyan napok is, amikor keserves csalódások, súlyos csapások nehezédenek vállaira. Feledjék el később a szükség óráit, de azt sohasem, amire önöket megtanították. S lesznek olyan napjaik is, amikor majd megismerik az elérhető emberi boldogság teljes valóját. Legyenek elkészülve mind a kettőre; a megpróbáltatásokra ép úgy, mint az örömeire, de bármilyen legyen is az életük ege, a szerelmük sohasem csüggedjen és egymás iránt érzett érzelmeiket ne ingassa meg semmi sem. Hajlamokat és szenvedélyeket kaptunk a természetből, hogy emelhessek velük az élet értékét. Helytelen mértékben élvezve azonban örömlenket, munkálkodásunkat romlásá, átokká változtatja...

— Legyen a szerelem az élet-kísérője, de sohasem foglalja el a bírálás és kötelesség helyét. Férfi a gond, a munka, s kell, hogy ő fáradjon. Épen azért a nő mutassa ki iránta érzett szerelmét mindenkor; biztassa bátorító szavakkal kitartásra, amelyet előbb-utóbb siker fog koronázni. Az élet oly rövid és annyira köd szerű valami, hogy álom és valóság csaknem egyet jelentenek. Ne mondjuk azt, hogy „szenvadni akarunk”, mert szenvedni ugyanis kell és fogunk is; hanem mondjuk azt, hogy „dolgozni akarunk”, mert dolgozni utóvégre nem feltétlenül szörűség. S minden pillanat szerzőlt becses, mert az örökkévalóság képviselője. Egy perc lehet egy emberélet, de megfordítva is áll... ezt ne feledjék...

— Jön majd aztán olyan idő is, mikor az őz lombhervasztó uja elvenzi arcuk öde színt, rózsái lehullanak, tagjaik elerőtlenednek; homlokaikon a gondok mély barázdákat szántottak; szemük töze, lobogó meleg fénye majdan bágyadtanban kldi szét sugarait, mert elszállt az ifjuság; szíveikben a láng nem fog oly magasra

fellobogni, mint most, de érzelmeik akkor sem változnak. Az öregség napjaiban sem. Éltető meleget ad a parázs is, mely a hamu alól kivöröslik. Kell, hogy a szívük megmaradjon az egyszerűség feltümulhatatlan pompájában; kell, hogy a szívük jósága és nemes érzelmei dacoljanak az idővel és a korral, mert ez a boldogság egyetlen, igaz útja...

— Most pedig Szalánczy ur, önhöz volna néhány szavam... Ön a mai nappal olyan kincset nevez a magának, melynek értékét nem lehet meghatározni. Becsülje meg ezt a kincset az életénél is jobban. Egy viruló rózsát tűzhet a keblére, de jól vigyázzon rá, hogy az élet zord szele, viharja, viszontagsága idő előtt el ne hervasszák. Ön férfi, tehát tudni fogja kötelességét és ebben a reményben mindketten bizalommal tekinthetnek a boldogság elé, amely nem mindenkinek adatik meg. Önzetlen szívből kívánom önöknek, hogy ériék meg azt a boldogságot, melyet az ifjuság tündérrálmából szöttek... Légyenek boldogok!

Zúgó helyeslés követte az öreg főorvos szavait, mindenki koccintásra emelte a poharat és elvette a fiatal párt.

Szalánczy Ákos aztán megköszönte az öreg főorvos jó kívánságait és a kedélyes társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét...

A rákövetkező napon pedig a fiatal pár megkezdte az új életet, amelyről minden jót reméltek. Kárpótlást a szenvedésekért; vidámságot, békét, megelégedettséget és boldogságot.

Cserey Ilona már Szalánczy Ákos nővérénél visszanyerte életkedvét és amikor vőlegénye érte jött, hogy új otthonába vezesse, már egészen másnak találta, annyira megváltozott.

Szalánczy Ákos is otthagytá a szanatóriumot és mint magánorvos működött abban a városban, amelyhez ifjúkori emlékei fűződtek; ahol gyermekéveit töltötte, s ahol szüleinek gondosan ápolt sírhalmai is domborultak.

Hálából ugyan a fiatal asszonyka azt akarta, hogy férjének nővére is költözzék hozzájuk, de az idős nő csendes rezignációval megköszönte a meghívást. Nem akarta jelenlétével megzavarni a fiatal pár boldogságát. Ő legalább ezt hozta, fel. Am meg lehet, hogy inkább a boldogság látása fájt neki. (Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 14.

Készaru-üzlet:

Buza 10 fillérrel olcsóbb.

Határldó-üzlet:

Buza 1910. októberre 9.91, 1911. áprilisra 10.25, rozs 1910- októberre 7.35, 1911 áprilisra 7.74, zab 1910. októberre 7.98, 1911 áprilisra 8.25, tengeri 1911. májusra 5.79.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Feloldó szerkesztő: Nagy Samu.

Zongoratanítást

elválal saját lakásán zenetanári oklevéllel bíró urinó.

Kiadó üzlethelyiség, melyben 60 év óta fűszer- és üvegüzlet van, azonnal vagy január 1-re kiadó. Nagykanizsa, Szattler Mór, Ötvös-tér 2. sz. alatt. 4176

Bazsó József

kovács és kocsigyártó
NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut 6.

Készít és állandóan raktáron tart könnyű és divatos új kocsikat.

Elvállal: járműjavítást, hűtőszelvényjavítást, elektromosítást és helyiséskészítést. Kétféle munka, jutányos árak. 4170

BOROLIN

SOS = GORSZEST

Felülmulhatatlan háziszser

meghülés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, ischias, zsá-bában szenvedők fájdalmainak megszüntetésére. Ára kis üvegnek 2 korona, nagy üvegnek 2,50 K, próbáüvegnek 1.20 korona. 4261

Ökirtják:

Dr. Borovazky R. és Borovazky K.

Budapest, II., Fő-utca 75-77. sz.

Kapható mindenütt.

Jó házból való, fűszer-szakmában jártas kereskedősegéd

azonnali bétézésre kerestetik **ADÁM RÓBERT** cégnél Király-u. 8. 4289

3536/tk. 910. 4286

I. Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pollák József nagykanizsai lakos végrehajtatonak Novák Mária férj. Markotán Istvánné, Novák Julianna, Novák Erzsé, Novák Róza férj. Ács Gyuláné, kiskoru Novák Vilmos és kiskoru Novák Eleonora végrehajtást szenvedettek elleni, 863 K 68 fill. tőke, ennek 1910. évi február 27-ől járó 5%, kamatai, 75 K 70 fill. per, 27 K 70 fill. végrehajtás kérelmi, 29 K 30 fill. árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti, — továbbá ezen-nei csatlakozottak kimondott Gazdasági öné-gyélző szövetkezet végrehajtatonak 400 K tőke, ennek 1906. december hó 3-ól járó 6.76%, ka-matai, 6.76%, késedelmi kamatai, 18 K 36 fillér zálogbekeblezési, 38 K 40 fill. per, 22 K 80 f. végrehajtási kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagyka-nizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a nagykanizsai 411. sz. jtkvben + 465. hrsz. háznak udvarral Novák Mária férj. Markotán Istvánné, Novák Juliannát, Novák Erzsé, Novák Vilmos kiskorut, Novák Róza f. Ács Gyulánét és Novák Eleonora kiskorut illető id. Novák János (nős volt Viola Juliannával) után örököit fele része 600 K becsértékben 1910. évi szeptember hó 30-ik napján d. e. 10 órákor ezen telekkönyvi hatóságnál dr. Lőke Emil és Faics Lajos feleperesi ügyvédek vagy helyettesük köz-benlőttével megtartandó nyilvános bírói árve-résen eladtni fog, és pedig C. 25. sorsz. alatt özv. Novák Jánosné szül. Samu Erzsébet javára bekeblezett özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával akkor, ha a megelőző jelzálogos követelések kielégítésére szükségesnek mutakozó 2500 K véte ár elérték, ellenkező esetben az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgalmi jog fenntartása nélkül a kitűzött határ-napon újabban elárvereztetik.

Kikiáltási ár a fentebb kített becsár, melynek felénél alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a ki-küldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Nagykanizsa, 1910. július 15.

Székkács, s. k. kir. írtv. 1. bíró.

Lakás kiadó.

2—2 szobás lakás azonnal kiadó Teleky-ut 25. szám alatt. 4286

Kiadó lakás. Két szép utcai szoba mellék-helyiségekkel NOVEMBER 1-re KIADÓ, Báthory-utca 14. sz. a. házban. 4259

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán. 2674

Méhészgazdák figyelmébe!

Sonkolyos, valamint pergetett

Méz

bármily mennyiségben a legjob-ban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

méznagykereskedőnél Nagykanizsán, Magyar-utca 19.

Kaufmann Mór

uriszabó

Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Elték ház).

Dus választék a legfinomabb szöve-tekéből. Gondos és izléses kidolgozás.

Szolid, jutányos árak!

Arverési hirdetmény.

Alulírott dr. Kasza Sándor marcali királyi közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a Balatonkeresztur községhez tartozó Mária-telep II. szakaszában levő Herczeg József-féle villában, harmincz hektoliter bor, — felében fehér és felében vörös, —

folyó hó 21-én délután 3 órákor

készpénzfizetés és azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, a hely-színen nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Marczaliban, 1910. szeptember hó 14-án.

Dr. Kasza Sándor, kir. közjegyző.

(P. H.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Készenléti megrendelés nem vállalkozik és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Árjegyzék és nyilatkozat díjtalanul szorult van a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. — „	Félévre 9. — „
Égész évre 14. — „	Égész évre 18. — „

Egyes szám ára 5 fillér.

Műveltség, hírlapkiadások és magán-könyvtárak soronként 50 fillér.

Kijegyzési és esztétikai értékek díja 5 korona. Készletnyitvatartás 6 kor.

XXXVII. évf. 204. szám.

Nagykanizsa, péntek, 1910. szeptember 16.

Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

A magyar kölcsön.

Nagykanizsa, szeptember 15.

A magyar kormány nem tudta megnyerni a francia pénzügyi piacot a magyar kölcsön finanszírozására. Hiába volt minden: az alacsony árfolyamon való kínálás, az aranyban való fizetés kötelező ígérete, a francia pénzeszsákok nem nyitlak meg a magyar nemzet számára. Ötszáz és egy néhány millióról volt szó, mely összeget a gazdag francia pénzesemberek játsza előteremtettek volna és amelynek százszor nagyobb összeget bocsátottak az abszolút monarchiájuk, zsarnokot uraló Oroszország rendelkezésére, de amelyet nekünk, a „szabadságért hevülő”, a „lovagias”, a „vendégszerető” magyaroknak nem adtak meg, egyszerűen azért, mert Ausztriának néztek bennünket. Tudni kell ugyanis, hogy a francia tőke erősen van érdekelve a Déli Vasútnál, mely vasut utabban olyan súlyos anyagi zavarokkal küzdött — saját hibáján kívül, — hogy a francia tőke a maga érdekeit veszélyeztetve látta... Hasonlóan sérelmes volt a francia pénzérdekre az osztrák kormánynak a galiciai petroleum-társaság ellen tett intézkedése, miért is a francia érdekeltek az osztrák kormánytól a Déli Vasut prioritásai, nemkülömben a Galiciában érdekelt francia tőke érdekei megóvására garanciákat, a sérelmes intézkedéseknek pedig visszavonását kívánták s kívánságaik teljesítésétől tették függővé a magyar kölcsönnek a francia pénzügyi piacra való elhelyezését.

A kölcsönnek a francia pénzügyi piacra való elhelyezését a sokat szidott Wekerle-kormány kezdeményezte; a magyar pénzügyi piacnak az osztráktól való függetlenítésére egy kezdő, éppen ezért tán bátor lépés volt ez, de a franciák ezt a maguk javára akarták fordítani. Azt hitték, hogy az osztrák a mi kedvünkért eleget tesz az ő kívánságuknak, azt hitték, hogy egy és ugyanaz az állam vagy ha már kettő, hát olyannyira egységes, hogy ami az egyiknek fáj, az a másiknak is fáj. Beszélhetett nekik Lukács, hogy mi nem vagyunk Ausztria, hogy semmi közünk a galiciai petroleumhoz, meg a Déli Vasut prioritásaihoz, nem hitték el neki. Nem tudta nekik megmutatni

az Ausztriától csak pénzügyileg is független Magyarországot. Alkalmasint megkérdezték tőle, hogy hát ha függetlenek vagytok Ausztriától, hát hol a magyar bank? És Lukács büszkén verhte a mellét; hogy olyan nincs, hiszen én magam tettem meg, én az ország legelső pénzügyi szakembere, kapacitása, ki mesteremet, Wekerlét felülmutattam... Bizony osztrák provinciának néztek s ezért osztrákok gyanánt, ellenségesen kezelték bennünket, — hiszen őket olyan régi gyűlölet fűzi össze, akár minket Ausztriával.

Az osztrákoktól meg csak nem kívánhattuk, hogy ők hódítsák pártján kedvességükkel, — melynek Franciaországban örvendenek, a francia pénzügyi piacot: nem kötelesek, nem is kénytelenek vele. Csak nálunk kormányzati elv az, — hogy „Ausztriáért mindent.”

De nem is bolondok, hogy a franciáknak engedjék át a kölcsönből kínálkozó hasznot; megadják ők a pénzt, de a francia kudarc után még alacsonyabb árfolyamon veszik át s újra hasitanak egy darab sziljat a hátunkból.

Jól teszik; Lukács úr ezen sikeres manőver után siet elfelejteni a készfizetésekre vonatkozó Wekerle-féle követelést és újra belátván a közönség előnyeit, még tán októberben meghosszabbítja a bank-szabadalmat — 10 évre.

A kormány pedig újra hirdeti, hogy agyrem, örültség az Ausztriától való függetlenségre való törekvés, mert ime ez az eset bizonyítja és pedig a napnál sokkal fényesebben, — hogy számunkra „Extra Austriam non est vita”; sem pénzügyileg, sem másként.

A miniszterelnök Geszten

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 15.

Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma Gesztenre utazott Tisza István gróf családi ünnepére. A miniszterelnök Gesztenről a fővárosba tér vissza.

Peticiók a kurián.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 15.

Miután az Oslay Lajos mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását október 4-ére halasztották, ma csupán a Rakovszky elleni petíció tárgyalást. Ma délelőtti Tetéti Ármán ügyvéd mondott nagyobb beszédet. Hírlapozataira nem került sor.

Eichberg Adolf emléke.

Egy elhanyagolt sírról.

Gutmann báró adománya.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala szeptember 4-iki számában néhai Eichberg Adolf egy tanítványa megkapó szavakban felhívta a figyelmet arra, hogy a helybeli kereskedelmi iskola egykori kiváló igazgatójának sírja gondatlanul és elhanyagolva áll az izretetőben. Egykori tanítványainak nagyrésze, kiket ő oly szeretetteljes lelkességgel készítet ki az élet útjára, ma már előkelő állásban van; rájuk vár a feladat, hogy — mint a Zala cikke mondta — „Eichberg Adolf örök emlékét a sírvekbe vésett jeleken kívül látható emlékoszlop is tarlisa fenn.”

E kegyeletes felhívásra válaszul Gutmann Vilmos — báró adományával és hozzánk intézeti levelével, mely a következő:

Budapest, 1910 szeptember 13.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A Zala felhívása, melyben megboldogult Eichberg Adolf, a régi Kanizsa egyik kiváló alakjának elárvult sírjára hívja fel a figyelmet, nálam meglette a hatást, azt örömmel fogadva, ezennel 200 (kétszáz) korona hozzájárulással megkezdem a gyűjtést.

Ajánlatom, hogy Eichberg Nagykanizsán lakó volt tanítványai az ügyet magukévá téve, alakítsanak egy nagyobb bizottságot, mely a gyűjtést és a továbbiakat eszközölje.

Kiváló tisztelettel

báró Gutmann Vilmos.

A Zalában megjelent felhívás írója, Szigeti Soma, a Bankkegyesület főtiszviselője bizonyára magára vállalja, hogy fölvevett kegyeletes eszméjének megvalósításához a kezdeményező lépéseket megtegye. A nemes ügynek mi szívesen rendelkezésére állunk.

Más megyék és városok

— Nyugalomba vonuló főorvos. Kaposvárról jelentik, hogy Polányi Lajos dr., a kaposvári közpórház főorvosa előrehaladott kora miatt beadta lemondását. Polányi, kinek neve egész Dunántúl ismeretes, 41 évet töltött Kaposvár város szolgálatában.

— Több katonaságot kap Pécs. Apécsi helyőrség létszámában nemsokára nagyobb változás fog beállni. Egy teljes zászlóaljjal szaporodik meg a Pécsen állomásozó katonaság. A 19. honvédszázalognak ugyanis két zászlóalja Pécsen, a másik kettő pedig Kaposvárt állomásozik. A kaposvári honvédeknek azonban sem jó elhelyezése, sem megfelelő gyakorlótere nem volt és ez a régi panasz most már egészen befejezett tényre lett, hogy a két honvédszázalóaljat elviszik Kaposvárról. A Kaposváron levő zászlóaljak egyikét, mint azt már meg is írtuk, Fiumébe viszik állandó állomásozásra, a másik zászlóalja pedig Pécsre kerül, ahol így a 19-es honvédeknek három zászlóalja fog állomásozni.

— Védkezzen a zalai állatbetegségek ellen. Somogyvármegye közigazgatási bizottsága Makfalva Győza főispán elnöklésével tartott ülésében „Hoyos Miksa gróf megnevezésű állatállományt a Zalamegyéből behurcolt szarvas és kormátjás és az aranka nagymértékű terjedése, meg a kolerajárvány elleni védekezés tárgyában. Kacsokvics állomány meggyújtás választ adott, melyet a Zala megye tudomásul vett. A bizottság társaság felhívja a veszprémi püspököt, hogy az (v)

zen érvényt rendeltetének az iskolák megnyitása dolgában, mert a barcsi iskolaszéki elnök az iskolákat még máig sem nyitotta meg. A pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóban 889.417 korona folyt be, 172.000 koronával több, mint a múlt év augusztus havában.

Trachomaveszedelem Nagykanizsán.

Egy orvos levele.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala tegnapi tudósítása, mely közölte, hogy Nagykanizsa városának közvetlen környéke az egyiptomi szembetegséggel van megfertőzve, érthető nagy felzúdulást keltett úgy a hatóságok, mint a közönség körében. Az előbb említett tényezők, mint halljuk, túlzottan találták a Zala vészkiáltását; elismerik, — hogy az adatok helyesek, de úgy vélik, hogy ezek az adatok Nagykanizsára nem jelentenek közvetlen, gyors veszedelem. A hatóságok e nézetét osztjuk mi is. Mi sem állítottuk azt, hogy már Nagykanizsa városa is meg lenne fertőzve, de kétségtelen, hogy közvetlen közelünkben van a baj és nem lehet elég erősen és hangosan követelni a legsürgősebb óvintézkedések megtételét és a közönségnek a legnyomatékosabban s lelkére kell kötni, hogy ami főle telik, tegye meg a baj elhárítása végett. Ha állatbetegséggel indított közönségre lenne szó, ezeket a közönségek lezárják. Mivel azonban a trachoma évekig megmarad ott, hová befészkelte magát, — az ilyen befészkelésre nem lehet gondolni, ezért tisztán a hatóságok és a közönség okos óvatossága állhat csak útját a baj terjedésének. Tehát nem rémiteni akarunk; amit tettünk és teszünk, azt hisszük, az a legszigorúbban értelmezett kötelességünk, melynek határait a tegnapi élénk figyelemzésünkkel nem léptük túl.

Ma újabb példáját említhetjük annak, hogy mennyire ajánlatos az óvatosság. Pillitz Sámuel dr. tegnap a szomszédos Murakereszúron járt és ott egy vasúti alkalmazott fián megállapította a trachomát. Ez a fiú pedig az egyik nagykanizsai iskola beiratkozott növendéke. Ugy látszik, tiszta véletlen, hogy a beteg gyerekre egy kanizsai orvos ráakadt. A helyzetet tisztán megvilágítja egy helybeli orvos következő, hozzánk érkezett levele:

Nagyon helyes, hogy végre a sajtó kellő figyelmet szentel a trachomának, mely Muraközben sokkal nagyobb pusztítást végez, mint nálunk hiszik. E tekintetben pedig Muraköz egészségügye igen gyenge lábon áll. A kirendelt trachomaorvosok főképpen csekély számuknál fogva, de meg a lakosság indolenciája miatt is alig tudnak eredményt elérni.

A Zala tegnapi adatai egyenesen megdöbbentők, mert bár egy-egy környéken, mint itt benn, a városban is fordultak már elő egyes megbetegedések, a legújabb tömeges esetek azonban arra vallanak, hogy a betegség területe bővült és olyan községeket lepett meg, mely élénk összeköttetésben áll Nagykanizsával. A legkevesebb, amit tehetünk az, hogy a trachomás betegek elhelyezésére szolgáló helyiségekről kell gondoskodni.

Ezek után tehát nem az ellátatlanság van helye. A baj tudomásul kell venni és védekezni kell ellene.

Terjed a kolera.

Lassan, de biztosan.

Budapest, szeptember 15.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) A belügyminisztérium által kiadott jelentés szerint a bakteriológiai vizsgálat újabb négy esetben állapított meg ázsiai kolérát. Ezek: Varjas József Csúrán, Slapp Péter Mohácson, Menyhart István Dunaföldváron és Balog Jánosné Kalocsán, szóval a dunántúli községekben.

A bakteriológiai vizsgálat eddig összesen 29 koleragyanus eset megállapításával foglalkozott. Ezek közül 15 esetben határozottan megállapították a colera asiaticát. Még három vizsgálat hátra van.

Tegnap este a debreceni rendőrség távirata érkezett a főkapitánysághoz arról, hogy a Debrecen felől Budapest felé haladó személyvonalon egy Horváth Andor nevű egyén koleragyanus tünetek között megbetegedett. A rendőrség intézkedett a veszélyes utas megfelelő fogadásáról, s midőn a vonattal a Keleti pályaudvaron megérkezett, azonnal a Szent Gellért járványkórházba szállították.

Ma délelőtt a Duna mellékéről, Bajáról, Ercsiből és Szegzárdról küldtek jelentést több koleragyanus esetről.

Az osztrákok védekeznek.

Bécs, szeptember 15.

(Saját tudósítónk távirata.) A városi tanács szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy a Magyarországról Ausztriába utazókat az állomásokon fizetés vizsgálat alá vegyék. A kormány intézkedett, hogy a határon vizsgáló állomások legyenek felállítva.

Szeged övintézkedései.

Szeged, szeptember 15.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) A rendőrfőkapitány szigorúan elrendelte a Dunáról a Tiszán át Szegedre érkező hajók megvizsgálását és fertőtlenítését. Minden hajó rakományát is a kirakás előtt a leg gondosabban fertőtleníteni kell. A főkapitány elrendelte még, hogy az esetlegesen gyanús hajókat öt napi vesztőház alatt kell tartani.

A férj becsülete.

Szöke dr. az esküdtszék előtt.

— Saját tudósítónk távirata. —

Balassagyarmat, szeptember 15.

A balassagyarmati kir. törvényszék esküdtbírósa ma fokozott érdeklődés mellett folytatta Szöke Jenő dr. ügyvéd bünygyének tárgyalását.

Szöke dr. az egész éjszakát átvirrasztotta. Rendkívül idegesen viselkedett és gyakran oly heves zokogásban tört ki, hogy a bírónő többször bement hozzá és igyekezett csillapítani. A ma délelőtti tárgyaláson is nagyon izgatottan viselkedett.

Ma délelőtt elsőnek Martos Margitot, Szöke volt szobalányát hallgatták ki. A tanu kijelentette, hogy a nevezetes napon este tízenegy órakor látta Reököt belépni Szökéék kapuján és látta, midőn onnan hajnalban eltávozott. A látottakat reggel elmondta Szöke Margit nevelőnőnek, majd pedig június 24-ikén gazdájának is, ki efelől őt megkérdezte.

Elnök: tudja-e azt, hogy a vádlottnak viszonya volt Nagy Margit nevelőnővel?

Dr. Feledt védő: Tiltakozik az ellen, hogy erre a kérdésre a tanu válaszoljon.

Szöke dr. vádlott közbe szól: Nagyon fáj, hogy engem a vád, ily léha kéjencnek akar feltüntetni, ezért én kérem, hogy tisztázzák ezt a pontot is.

Erre Bartos Mari kijelenti, hogy ő semmit sem tapasztalt, ami arra engedne következtetni, hogy a vádlottnak a nevelőnővel viszonya lett volna.

Ezután Nagy Margit nevelőnő kihallgatása következett.

Passzív rezisztencia

a Déli-Vasut osztrák vonalán.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs, szeptember 15.

A Déli-Vasut osztrák vonalának hivatalnokai, mint jelentették, elhatározták, hogy tegnap éjféltől megkezdik a passzív rezisztenciát, minthogy az igazgatósággal folytatott tárgyalás eredménytelenül végződött. Ezt a határozatukat a hivatalnokok be is váltották, mert a passzív rezisztencia az éjjel csakugyan megkezdődött.

A kisebb rangú hivatalnokok és egyéb alkalmazottak csak ma este fognak határozni a passzív rezisztencia dolgában.

Nagykanizsa, szeptember 15.

Ma újból megerősítik ama tegnapi hírlunket, hogy a Déli-Vasut magyar vonalának alkalmazottai nem csatlakoznak a mozgalomhoz. A Déli-vasutnak az összes vonalakon harminckétezer alkalmazottja van.

Mikor a finánc mulat.

Az egerszegi főbiztos Nagykanizsán

Botrányok városhosszát.

— Saját tudósítónktól. —

Egy részeg ember rekedt orditozásától volt az éjszaka hangos a város közepe és a vasúthoz vezető utcája. A zalaegerszegi pénzügyi főbiztos-rándult le hozzájuk hivatalos teendőinek ellátása végett néhány napra és nehogy valaki is legyen, kinek nem lenne tudomása az ő titlétéről, a hazautazását megelőző éjszakán akkora botrányokat csapott, hogy arra még a süketek is megtudták, hogy az egerszegi fináncbiztos járt Nagykanizsán.

A hecc a Központ-kávéházban éjfél tájban kezdődött, ahova Lukács Ferenc zalaegerszegi pénzügyi főbiztos két kollégájával, Lukács József helybeli biztos-helyettesével és Lodner sörgyári pénzügyi szemlésszel tért be. A biztos egymásután vonultatta fel asztalukra a söröket és a butéllákat és felőra sem telt bele, s már ugy be volt nyakalva, hogy magáról teljesen megfeledkezve a meglehetősen népes kávéházban torka szakadtából kiabálni kezdett és a legtrágárabb dolgokat ordította. A vendégekre nézve a legkínosabb helyzet lámadt, s mindenki síelve fizetett és iparkodott kifelé. Az épületes jelenetek egészen hajnali fél három óráig tartottak a kávéházban. Ekkor az utcára vonult társaival a zöldre mázolt generális és az éjszaka csendjében próbálgatta a vízhangos utcában üde csengésű hangját.

A főtéri rendőr próbálta elhallgattatni, de azt a mindjobban nekirugaszkodott hős olyan inzultusokkal illette, hogy a rendőr ezek miatt „botrányos éjjeli rendezvények és hivatalos eljárásban levő hatósági közeg megsértése” címen tett ellene a főkapitánynál feljelentést.

A főtérről tehát minden fennakadás nélkül jutott ki a kedélyes fináncbiztos a vasútra, hol az I-II. osztályú étteremben szakasztott az előbbi zsánerben folytatta megkezdett működését. Egy átutazó ezred s ma nt ki az étteremből a vasúton szolgálatot tevő rendőrhöz, hogy a féktelenül duhajkodó és reprodukálhatlan kifejezéseket kiabáló fináncbiztos onnan kivezettesse. A rendőr azonban ezt nem merie megtenni, mert módfeleli-respektálta a pénzügyi uniformist és így ennek tulajdonosa egészen negyed hétig, a bécs vonat indulásáig folytatta a botrányokat, melyek az egész vasúti állomást mozgásba hozták. Végre a személyvonattal Lukács Ferenc egerszegi pénzügyi főbiztos hazautazott Nagykanizsáról, hova most már egy szép görbe éjszakának emelkedésén fogik őt.

Lówy — nem oroszlan.

— Saját tudósítónktól. —

Siófok szenzációs párbajnak volt a színhelye, amely azonban véres egyáltalában nem volt, sőt ha jobban meggondoljuk a dolgot még hárbaj sem igen volt és a szenzációja egészen másban van.

Az eset úgy történt, — telefonálja a Zala tudósítója — hogy a főfoki Fogaszálló egyik asztalánál ült Látrányi István, tolnatamási gazdálkodó, a másikon pedig Lówy József, akinek Felsőnyéken van házaja és aki a Lówy Dávid és fia-eg-betagja. Csendesen mulattak, amikor egyszerre Látrányi a pincértől 5-ért „Lówyt” kért. A pincér elámult erre a szokatlan ételre és minthogy Lówyt nem vihette oda, ez felkelt és magától odaállott Látrányi elé és őt provokálta. A párbaj kardpárbaj lett volna és tegnap reggel lett volna, ha egyáltalában meglelt volna. Ezt a sok voltát pedig Lówy József miatt kell ideírni, aki a párbaj színhelyén háromszor egymásután eldült. Ezért az orvos harcképtelennek jelentette ki. Reméljük, hogy a bátor fiatalember már jobban érzi magát.

Hirek.

A kolera és a császár.

Egy elkéseredett vármegye.

Már a fővárosi lapok is szóvá tették azt, hogy a német császár fogadásának széleskörű előkészületei miatt a baranya-megyei hatóságok elhanyagolják teendőiket a mohácsi koleravészszel szemben. Egyik pécsi laplarsunk erről a következőket írja:

Baranyamegye kínos zavarban sanyfödik. Minek tulajdonítson nagyobb jelentőséget: a császárnak, vagy a kolera-nak. Elvégre mind a kettő olyan előkelő vendég, hogy illő gondossággal és fokozottabb udvariassággal kell a fogadásáról gondoskodni. Sőt, ha vesszük, a kolera még inkább vendég, tehát nagyobb becsületet és több figyelmességet érdemel annál inkább, mert tán még nagyobb tömegeket tud remületbe ejteni, mint a császár öfelsége. De viszont az imperátor rövidebb ideig marad, mert hisz az illetékes körünk elkövetnek mindent, hogy a Kolera öfensége látogatása mentül hosszabb tartamu legyen. Epen ezért szolgabíró, csendőr, rendőr és mindazok, akiknek az egészség-ügyi övintézkedéseket kellene tenni, mind kivonult a karpáncsai erdőbe, hogy a feleséges ur jól érezze magát. És mentül nagyobb biztonságban. Mert utóbb még anarkista talál jönni. Vagy más baj eshetik. És inkább pusztujon el egy fél kétség kolera-ban, sem hogy a feleséges ur esetleg náthát kapjon. No hát bizunk is ebben. Nátha nem lesz, de kolera — az van és lesz szépen. És ugy tetszik nekünk, hogy ebben a vadászattal komplikált koleraügben talán ezen a mezőn, a kolera tisztánban fővik majd a legközelebb — bakokat.

— Telefon Sümegen. Sümeg képviselőtestületének legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy a telefon bevezetését és ennek az unterurban hálózatra való bekapcsolását fogja kérelmezni. Sümegen 21 telefonelőfizető jelentkezett.

— A Csáktornya-alsórendvna — ukki vasut megerősítése. Az illetékes körök már évek óta foglalkoznak azzal az eszmével, hogy a csáktornya-ukki vasuti vonalat nagyobb teherbírásra és gyorsabb járatra megerősítetik. Az eszme azonban mindeddig csak tervezetések tárgya volt és a kivitel esztendőről-esztendőre késeli, dacára annak, hogy a forgalom és megmegújuló kívánalmak immár elkerülhetlenné tették a megerősítést. Valószínűleg a dunántúli h. é. vasut r.-t. igazgatósága is belátta, — hogy a mai állapotok nem valószínűsíthetik meg a Csáktornya — ukki vasut jövőjéhez fűzött reményeket, mert mint nekünk írják, — a dunántúli h. é. vasut igazgatósága legutóbbi ülésén egész határozottsággal kimondotta, — hogy a vasut megerősítésének ügyét a legrövidebb időn belül feltétlenül nyelbeülti. Az ülés határozatának komolyságát és megbízhatóságát az is bizonyítja, hogy az átalakításra vonatkozólag a munkálatok már meg is kezdődtek és a jövő évben befejezést nyernek. Eszerint tehát alapos kilátás lehet arra, hogy ha nem is építetik át a vasut elsőrangú pályává, de a mai csúfos állapotoknak egyszer és mindenkorra vége szakad.

— Gyászrovat. Kupfer Miksa, a magyar leszámítoló és pénzváltó bank barcsi raktárának gondnoka hosszas, fájdalmas betegség után tegnap 53 éves korában Bécsben elhunyt. Kupfer 21 évig állt az intézet szolgálatában, ez idő alatt feljebbvalói, hivatalnoktársai és barátai osztottan szeretetét és becsülését élvezte. Teme-tése holnap lesz Bécsben. Halálát neje, szül. Lówy Lina és kis leánykaja gyászolja. — Zalaszentgróton f. hó 13-án elhalt Singer Ignác, valamikor jőnevű gabna és terménykereskedő, aki nagykanizsai származású volt és az itteni kereskedelmi iskolát végezte. Huzamus ideig a zalaszentgróti izraelita hitközség elnöki állását nagy intelligenciával és teljes odaadással töltötte be. Az elhunytban Szigeti Soma, a Nagykanizsai Bankgyesület titkára, fivérért gyászolja.

— Kik pályáznak a városi állásokra? A megfűresedett főjegyzői állással egyidejűleg, mint ismeretes, a városi közgyűlés a megfűresedett levéltárosi és egy irnoki állásra is pályázat hirdetését határozta el. A levéltárosi állás újból való betöltése azáltal vált aktuálissá, mert a legutóbbi tisztújítás e részét meglebebeztek. A választásból ugyan is Orbán József v. díjnok került ki győztesen, kinek megválasztása ellen néhány v. képviselő azon formai okból felebbezett, hogy Orbán József nincs az adófizetők névjegyzékében. Néhány hónapja már, hogy a miniszter helyt adott a felebbezésnek. Orbán József azóta már két éve adófizető, s most ismét pályázik a levéltárosságra. Ennek az állásnak másik aspiránsa Hajós Ferenc rendőrbiztos. — Az irnoki állás a végzett teológus-irnoknak, Tóth Nándornak halálával üresedett meg. Erre ezidig csak egy pályázó van, a jelenleg rangban legidősebb díjnok, Kamendr Géza. A választás hatánapjának kiírása a legközelebbi napokra várható.

— Mayersberg Frida tanfolyama. Adorjáné Mayersberg Frida urnó, a kanizsai közönség kedvelt és nálunk évek óta kiváló sikerrel működő táncánánője ma Nagykanizsára érkezett, hogy táncanfolyamát megnyissa. A több tanfolyamra beosztott tanítás vasárnap délután 5 órakor kezdődik a Casinóban. A részvételre személyesen lehet jelentkezni a Casino földszintjén (balra), naponta délelőtti 10 órától délután 5-ig.

— A dalárda újra dolgozik. Egyetlen effektív jelentőségű kulturintézményünk, az Irodalmi és Művészeti Kör Dalárdája ez ősz bráitával új munkába kap. Ötletler Ferenc karmester és titkára a tagokhoz felhívást bocsátott ki, melyből közzük az alábbi részeket:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy melléklettel.

A közreadásért illető költségek a szerkesztőség önként vállalkozás. — Kérlekint megőrzés nem vállalható és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Működésével és nyitvatartásával kapcsolatban szeretettel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhöz hordva:	szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. — „	Félévre 9. — „
Égész évre 14. — „	Égész évre 18. — „

Egyes szám ára 5 fillér.

Műveltségi, képzési, kulturális és magán-közműveltségi áronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Köszönvénydíjak 5 kor.

XXXVII. évf. 205. szám.

Nagykanizsa, szombat, 1910. szeptember 17.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Két vadász.

Nagykanizsa, szeptember 16.

Két nagy hírű vendég jut ebben a hónapban Baranyavármegyének. Az egyik, amelyik már itt van: a kolera. A másikat ma köszöntik: a német császárt. — Az egyik az emberekre vadászik, amaz a szarvasokat irtja. Az ember nem tudja, melyik gondja nagyobb a baranyai hatóságoknak: az-e, hogy az egyik vendéget ajtón kívül tegyék, vagy hogy a másikat minél kellemesebb tegyék a tartózkodást?

Szinte imponáló a német császár, hogy ettől a kis járványtól nem hagyja magát zavarfatni, az elhatározásától eltérítettni. — A kolera ellenére is lejön a járványfészek szomszédságába, Bélyre vadászni s mindössze annyi koncessziót tesz a veszedelemnek, hogy Mohácsot elkerüli az útjában. Más uralkodók a legkisebb szétlétől s az ideális anarkistáktól is féltene, amikor utra mennek. Ő sohasé tartott a merénylőtől s nem reszket a Mars imperátor legerősebb katonájától, a kolerától. Ő, az isten kegyelméből való, bizonyára immunisnak hiszi magát, minden oly veszedelem ellen, amely közönséges halandókat szokott megkönyörkedezni.

S a császárnak körülbelül igaza van. A kolera különben is a szegény embernek nyávalója. A császár sohasé jut olyan sorsra, hogy a Duna vizéből igyék, rom-

lott gyümölcsessel fertőzze magát, vagy egyéb módon érintkezhesse a komnabacillusokkal. Az utóbbi századok járvány-krónikái alig adhatnak számot trónon ülő áldozatokról. Ha a tüdővész kérdését Nothnagel pénzkérdésnek nevezte, akkor a járványok bizonyára joggal nevezhetők a nyomor problémáinak.

A császár tehát nyugodtan jöhet, vadászhat, szórakozhatik, adhatja le ötleteit, amelyek bizonyára most is szaporán fognak teremni — és mégis van, ami ebben az utazásban bántó, az emberi érzést szurkáló. Olyan ez, mintha a beteg ember szobájában lumpol valaki. Vagy ha egy házban, ahol halott fekszik, táncmulatságot rendeznek.

Sajnos, ismerjük a mi hatóságainkat. Azok mindig többen törődnek egy eleven császárral, mint egy olyan járvánnyal, a mely halottakkal utazik. A császár lába nyomán kitüntetések fakadnak, a járvány körül végzett munkát pedig a felülről jövő elismerés se koronázza mindig. A kik Mohácsot jártak, azok szemébe nem azok az óvó-intézkedések ötlöttek, a melyeket a kolera megfékezésére csináltak, hanem azok a díszítések, lombfűzések, a melyekkel a német császárt várják. Akkor még nem tudták, hogy a kolera miatt nem lesz szerencsésük a kiváló uralkodóhoz.

Olyan veszedelem, mint a ko-

lera, az amugy se nagy hadsereggel rendelkező közigazgatás egész apparátusának készenlétét, állandó munkáját teszi szükségessé. Hiszen nemcsak Mohács van fertőzve, hanem az egész baranyai Dunamente. Súly helyzetben a járvány ellen való küzdelem nemcsak a vármegye kérdése; a vármegye embereinek, a melléjük adott segítséggel az egész ország érdekében kell dolgozniok, hogy a halálvész szerte ne hurcoltassék.

Gondolom telik meg az ember szíve, ha elgondolja, hogy ezeknek az embereknek felét elvonja a felelősségteljes munkától a császárjárás körül való tisztelgés, bizton-sági és egészségügyi szolgálat. A császár ugyan nem tesz hivatalos látogatást, csak vadászni jön. De, aki az uralkodói látogatásokkal ismerős, az tudja, — hogy az ilyen magánjellegű látogatás is mozgósítja a vármegye fél tisztikarát, valamennyi csendőrt, s néhány orvosát is. A tisztviselők az alatt nem intézkedhetnek s a csendőrök nem tartóztathatják föl azokat, a kik a kolera veszedelmét magukkal cipelik.

Se Baranyavármegye, se Frigyes főherceg, a vendéglátók nem üzenhetik a német császárnak: „ne jöjjön, felséges ur”. De a császár, — ha egyszerű emberek módjára tudna gondolkodni, maga lemondana erről a vendégjárásról, a mely olyan rendkívüli komoly körülmények közé esik. Mert uralkodói

szórakozásnak se lehet a legjobb a vadászat gyönyörűsége olyan helyen, a melynek szegény házal fölött a halál mindennapos veszedelme kóvályog, s a hol minden emberről, a kit az ő mulattatására rendelnek ki, leolvashatja az aggodalmat: vajjon hányal több ma a halott?

Trachomaveszedelem Nagykanizsán.

A tulzsfutott kórház.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsán trachomajárvány van. Ez kétségtelen. Ugyanis Felsőhánc közigazgatásilag Nagykanizsához tartozik, Löwenfeld bérli, kinek cselédsége közt egyszerre tíz trachomás beteg talált. Nagykanizsára fizet adót, pótdót, városunk képviselőtestületének tagja. A miniszteri rendelet szerint, ha egy kétezer lakost számláló községben 3—4 trachomás család van, „a tájkör” járványszerű föllépte megállapítandó. Hogy Nagykanizsán és környékén hány „tájkör” (trachomás) beteg van, ezt még sejteti sem lehet, mert az eddig fölfedezettekre is csak tiszta véletlenségek, hogy ráakadtak.

Bejön a sánci asszony a kanizsai orvoshoz és gyomorjairól panaszkodik. Az orvos mellesleg megnézi a gyuladt szeméit. Ez ellen tiltakozik az asszony, mert fél, hogy trachomát állapítanak meg és hónapokra elvonják a munkáját. Az orvos megállapítja, hogy az asszonynak trachomája van. Egy másik asszony csecsemőjével a karján jön be. Az a baja, hogy a torka fáj. Az orvos mellesleg a trachomát is megállapítja rajta. És az asszony tovább szoptat. Dr. Rácz Kálmán v. orvos kiment Sánca, hogy egyetlen trachomás esetet megvizsgáljon. Mellékesen megnézi még tíz embert és mind a tíz trachomás. Így állunk.

Krónika.

(Szóke doktor.) A valóság kevésbé nyújtott kézzel műveket, mint tette és teszi most a szécsényi családi drámában. Az újmagtudósításokat csak jeleníteni kellene, a mindent megértő és mindenit megbocsátó Szóke doktort nevével, Szécsényi Bóvarinájával, továbbá Reököt, a nevelőtől, a szobaleányt, Szóke névvel, a szécsényi és gyarmati zsidókat és keresztényeket úgy, amint vannak, hétköznapi ruhákban ki kell állítani a színpadra és a legművészebb, legérettebb, legbejellezett, legmodernebb és legigazabb színműhöz lesz szerencsénk. Ennek a drámanak megkapó háttere lesz a magyar kisvárosi élet és Szóke doktor oly monumentális főhőse, mint Hamlet a Hamletnek.

Szóke doktor, ki mindent megért és mindent megbocsát. Tout comprendre c'est tout pardonner. Szóke dr. kabinet-aktája az életnek. A felesége bizonyosan egyszer és valószínűleg kétszer, vagy többször megcsalta. Megbocsátja az asszonynak, ki gyermeget kedély, végtelen jólelkű, valóságos gyermek. Reökre, ki megölt, szintén nem haragszik, megérti őt és látni a gyilkosság pillanatában sem haragudott rá, mert hiszen Reök az igazságszolgáltatás, legnemesebb, legkedveltebb jellem. A Szóke fő karakterek

legőhajtottabb vágya a nyugalom, ha ennek ágya bűnré és gyalázatra van is vetve. De Nagy Margit, kinek denunciaciója a férj nyugalomát megzavarja, „intelligens, jólelkű teremtés.” Szóke doktor senkire sem haragszik, — mindenkit megért és mindenkinet megbocsát. Meg, meg, mert fiataloktól ártatlan szenvedések öröke, mely bevágásokat hagyjak a lelken, magáról tudja, hogy mikor vele rosszul bántak, mikor őt gyanúsítottak, oldalba vágták, sarokba lökték, a rasszian elvitték a rendőrk és a csendőrök egy asztal körül kergettek, szóval, midőn ötni, verni, dobni való tárgynál többet nem jelentett, akkor ő ártatlanul szenvedőnek érezte magát és egy egész világot szenvedett benne. Az ifjú korában megtestesült igazságtalanságot oly mélyen érezte, hogy ma sem meri hinni, hogy akit gyanúsítanak, kit a társadalom, a szécsényi pletyka, vagy az ügyesség vádol, az bűnös legyen. — Hazán a maga szemponyjából mindenki a lehető legjobbat cselekszik és Szóke és Szókek csak azt tartják gazembernek, ki meggyőzőn hagyja magát arról, hogy valóban az.

Az éjjeli menedékhely gyermeke Szóke ügyvéd lett Szécsényben. Iróda, vagyona, szép felesége, mely szalonja és szüroza társasága van. Ugy érzi magát e boldog környezetben, mint a falusi gyermek a nagyvárosban. Már minden az övé, — őt urálja az a környezet, az érzés nem hagyja

el, hogy ő itt a felkapaszkodott, őt csak írtik, szabad mindezt élveznie, de nincs joga, hogy megbírálja. — A biztonságos nyugalmát soha nem találja meg, — ezért sétál a temetőben és olvassa a bibliát.

Hoffmann ur el akarja vinni a feleséget; de aztán marad mégis minden a régi. Az asszony tagadja, hogy viszonya lett volna Hoffmannal, Szóke ezt elhiszi, de azért — sirtak mindketten egész éjjel át. Szóke hisz, nem tőri ki, nem dühög, — ez sok lenne tőle, de Reök tanácsára mégis végig csinál egy nevelésen párhat, mert azt hiszi, hogy Szóke doktornak, egy szécsényi ügyvédnek, Reök jegyző barátjának ez kötelessége. És azt is csak hiszi, — nem érzi — hogy egy Szóke doktornak kötelessége lelőni urát barátját, a csabítót, ki a legzsebb jellem. A gyilkosság után széles bőszjűdőséggel megeli fünek, fának, hogy megbosszulta magát. Szóval, megteheti kötelességét, melyet a meg nem szokott, neki idegen környezet, idegen erkölcsök reá róttak. Vagy talán, hogy a keserűségek embere egy pillanatra ököbe szorította a kezét és egy kegyetlen kitérővel Reökön boszút állt mindentől, ami őt szomorú sajnó emberé tette? — Ez egy kitérő után pedig lement megérti és megbocsátja mindent.

A gyermekkorai szenvedések neveik az igaz kereszténységet, a kenyeret — hódol-

ket, ha mindjárt Szóke Jenőnek hívják is őket.

„Ez az asszony a szeretőm lesz” — jelentette be Reök nyomban, hogy Szécsénybe érkezett. Ez a jelszó csatalként zug végig a Szécsényi háziorosok és ur szobákban. Lába jön az egész társaság és feszülten figyel. Szécsényben és Kanizsán nemcsak azt tudják, hogy ki bukkolt el, hanem azt is, hogy ki fog elbukni. Kegeletes irások a legmagasabb tényezőre hivatkoznak, ha fölvetik a kérdést: „Ki lát a szívekbe?” Nos, mindenkori, aki egy habos fánkot megevett egy vidéki cukrászdában.

Szóke doktor pedig védi a feleségét, az asszony az urát, kibékülnek és ha lehet, kimennek külföldre. Ha meg a csabító meghalt. Az asszonynak nem lesz baja. A hűtlenség drámájában az asszony mindig az elcsabított, a félrevezetett és a férfai a teljes felelősség. Az ilyen Szóke főlelki tragédia-végek aligha alkalmazzák arra, hogy a nők egyenjogúsításának követeléséhez érveket szolgáltatassanak.

Végül a lényeg: Szóke nem szerette az urát, de azért felesége lett, nem szerette Reököt, de azért megcsalta vele az urát, nem szereti az urát, de visszalát hozzá — és így tovább.

Ezt talán a nagy megértő, maga Szóke doktor sem értheti meg.

A kórházban kihallgatták az összes trachomásokat. Kiderült, hogy egy sem való olyan vidékről, hol a trachomát már hivatalosan megállapították. Gelseiek, langvizek, sormásiak. Ki tudja, hány trachomás beteg lehet ezeken a vidékeken?

Néhány napon belül két cseledékányt találtak Kanizsán, kiknek trachomása a szemük. Mindezeknek a felfedezése tisztá volt. Egy orvosunk saját állítása szerint *placi kofút* is ismer, kinek évek óta trachomája van és zavartalanul árulja a körít. Ki tudja, hány száz és száz fölfezetlen trachomás van még Kanizsán és a környéken?

A trachomajárvány igen nagy baj, de legnagyobb akkor, ha Kanizsán lép föl. Itt ismét előtérbe nyomulnak a kórházi mizériák. A kórház ház nevésegesen kicsiny, elkülönített, ragályos betegek részére való pavillonja már zsufolva van. Ma tizenöt trachomás beteget kezelnek benn és van még Sáciban egész sereg, kiket már nem lehet behozni. De aztán egyéb ragályos beteg részére sincs már egy talpalattnyi hely sem a kórházban. Tegnap az egyik katonai laktanyából *sarlachos* beteget akartak oda beszállítani. Nem lehet, nincs hely; a *sarlachos kinn maradt* a kaszárnyában. Se *sarlach*, se tifusz nem imponál a kórháznak. Egyetlen egy ragályos betegnek sem adhat már helyet.

A polgármester átíratilag megkérdezte a kórházhoz, hogy szükség esetén hány vidéki kolerás beteg nyerhet elhelyezést a kórházban? Egy sem, — volt a válasz.

A trachomára visszatérve, tudjuk, hogy a miniszter rendelkezése szerint ezeket a szembetegeket nem kell elvonni napi foglalkozásuktól és ezért nem szükséges őket kórházba szállítani. Igen ám, de egyéb intézkedés még nem történt a baj terjedésének megállítására, ha sánci zsufolt béreslakásokban pedig nem hagyhatók meg a fertőző betegek. Az kellene, hogy tartanak általános, intenzív szem-szemvizsgálatokat és a betegeket meghatározott napokon valamely közhelyen kezeljék.

A trachoma, tudjuk, nem életveszélyes betegség, csak éppen ha egy helyen jól kifejlődni hagyjuk, onnan többé sohasem pusztul ki. Arról van szó, hogy a betegség végleges befészkelését meg kell akadályozni, és e cél érdekében nem szabad

sajnálni a fáradságot, költséget, sőt még a lapok figyelmeztetését sem szabad rossz néven venni. Szombathelyen is rá támadtak a lapokra, hogy a tifusz rémével ijesztgetik a lakosságot. A főorvos mosolygott és tudatlansággal vádolta a lapokat. Aztán kihalt Szombathely öt százeke, a főorvos családja is gyászba borult. A trachoma nem tifusz, — de ahhoz elég nagy ur, hogy mosolyogni ne lehessen felette.

Vilmos császár Magyarországon.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 16.

Vilmos német császár ma Budapesten át a bárányamegyei Bélyére utazott. A császár különvonata ma reggel 5 óra 59 perckor Zsolnán át a kelenföldi pályaudvarra érkezett. A hálókocsi ablakai le voltak függönyözve, a császár és kísérete mélyen aludt. Az államvasutak igazgatósága tegnap táviratot kapott Berlinből, ebben fölkerik, hogy gondoskodjék reggelről a császár és kísérete részére; ami megtörtént. A külön vonat Dombóváron át elrobogott Kisköszegre.

Budapest, szeptember 16.

A Magyarországon állomásozó hetedik huszárezred, mely Vilmos császár nevét viseli, e hó 20-án küldöttséget mentett Bécsbe, mely délelőtt 11 órakor Schönbrunnban Vilmos császárnak üdvözlő táviratát és díszkardot nyújt át abból az alkalomból, hogy a császár huszonöt év óta tulajdonosa az ezrednek.

A bán a horvát helyzetéről.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 16.

Tomasics dr. horvát bán ma fogadta a B. H. munkatársát és többek közt a következőket mondta neki:

— Magától értetődik, hogy én a kormányzati programban biztosítani kívánom a kiegyezési törvény tiszteletben tartását úgy a közigazgatásban mint a törvényalkotás minden terén. De másrészt arra is töreksem, hogy azok a feltételek, melyeket 1886-ban és azóta sem sikerült Horvátország és Magyarország között tisztázni, regnikoláris bizottságok kiküldése útján eloszlassanak. Ebből az alkalomból célszerű volna Horvátország jobb, kedvezőbb gazdasági fejlődésének lehetőségeit és előfeltételeit a modern gazdasági alakulás alapján biztosítani. Mivel pedig meggyőződés, hogy a kiegyezési törvény tiszteletben tartásával és a gazdasági élet föllemelésének biztosításával a horvát közvélemény és maga a nép szélesebb rétegeiben is meg volna elégedve és mivel erős meggyőződés, hogy legalább ez idő szerint Horvátországban nincs talaja az olyan politikai irányzatnak, mely az ország közjogi alapját akarná megingatni, erős a hitem, hogy a választás útján mindezenre tudni fogok olyan országgyűlési többséget szervezni, mely minden tekintetben kormányképes lesz.

A kolera.

Kolera a szomszédban

Kolerariadalom Nagykanizsán.

Az immár országossá váló kolerajárványnak a legutóbbi 24 óra alatt való terjedéséről a legújabb tudósításaink a következők:

Budapest, szeptember 16.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) A magyar államvasutak igazgatóságának jelentése szerint a romániai kormány elrendelte, hogy a Predealon át (budapest-brassói vonal) Romániába érkező összes podgyászok fertőtlenítsenek, az élelmi szereket pedig elkobozzák.

Budapest, szeptember 16.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) Dr. Preisz Hugó, a budapesti bakteriológiai intézet igazgató-főorvosa ma délelőtt kijelentette, hogy a helyzetet veszélyesnek tartja, mert a Duna az egész országon végig meg van fertőzve. A főorvos meggyőződése, hogy ha a kolera a télen el is alszik, a tavasszal ismét ki fog ujulni, s ezért szükséges, hogy a legszigorubb intézkedéseket fogantassák.

Kolera gyanyu a szomszédban.

Veszprém, szeptember 16.

Pápai Lőna városi szegényházi tag aki a múlt héten Budapesten járt rokonainál, hazaérkezvén, kolera gyanyu tünetek között megbetegedett. A gyanyu megbetegedése alkalmából a városi hatóság újból figyelmeztette a közönséget az elrendelt óvintézkedések szigorú betartására.

Pécs, szeptember 16.

A 69. gyalogezred kőzatonája, Pintér Mihály tudvalevően kolera gyanyu tünetek között betegedett meg tegnapi délután. A vizsgálat megállapította, hogy a gyakorlatról való hazaszállítás közben a Duna vizéből ivott. A dejektumot a bécsi Sani Áll-Komitenek küldötték föl, amely azonban eddig nem küldött jelentést arra vonatkozóan, hogy a bakteriológiai vizsgálat

milyen eredménnyel végződött. A hadtestparancsnokság egészségügyi osztályának vezetője rögtön a legszigorubb óvintézkedéseket tette meg, a beteg katonát elkülönítette és megfigyelés alá helyezte az egész második századot. A kaszárnyában egy külön helyiséget tiz ágyval járványkórházzá alakítottak át.

Kaproncán nem lesznek vásárok

(Saját tudósítónktól.) A közeli Kaproncáról ma délután a következő sürgöny érkezett a rendőrkapitánysághoz:

„Behufs Verhütung eines Einschleppung der Kolera ist den Marktfahren der Aufenthalt und Verkauf der Waren auf weiteren verboten.“ (Magyarul: A kolera behurcolásának megakadályozása végett a vásárosoknak további intézkedésig tilos itt kiszállni és áruikat eladni.)

Kapronca mindössze négy óra járányira van tőlünk és nagyon sokan vannak Nagykanizsán, kik majdnem minden héten átrándulnak oda üzleti ügyeik intézése végett, vagy a nagy kaproncai vásárokra.

Kolerariadalom Nagykanizsán.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt megint a koleráról szóló rémhírek jártak be a várost. Megint egy kolera eset hírért portáltak az emberek, kiket Nagykanizsán már nem először riasztanak meg ezekkel a felfújt szenzációkkal. A ma délelőtti riadalomra az adott alapot, hogy a Sikátor-utca 11.b. számú házban Szentgyörgyi József névű munkás asszony ma reggel gyomorgröcsöket kapott, melyekről azonban a leghitelesebben megállapították, hogy az heveny gyomorhurutnál nem egyéb.

Passzív rezisztencia a déli vasutnál.

— Saját tudósítónktól. —

A Déli Vasut pénzügyi helyzete már hosszabb idő óta felette kedvezőtlen, s állandó gondja a vasutársaságnak, hogyan lehetne szanálni a vasut pénzügyi helyzetét. S mialatt a vasut vezetősége, a kötvénytulajdonosok, meg azok gondnokai a társaság pénzügyeinek rendezésén törik a fejüket, a Déli Vasut osztrák alkalmazottai elhatározták, hogy megkezdik a passzív rezisztenciát.

Úgy látszik azonban, hogy ma, amikor a passzív rezisztencia már megkezdődött, s a forgalom lebonyolítása zavarokat idézett elő, az igazgatóság nem zárkózott el az alkalmazottak követeléseinek teljesítése elől. Mert az igazgatótanács végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen megvitaták az alkalmazottak követeléseit, s azok nagy részének teljesítését kilitásba is helyezték, kikötötték azonban azt, hogy a függőben maradt kérdések rendezését nem engedik passzív rezisztenciával sürgetni. Az alkalmazottak azonban ez a határozat nem igen elégti ki, ragaszkodnak ahhoz, hogy egyszerre intézzék el az alkalmazottak összes követeléseit, mert különben nem szüntetik meg a passzív rezisztenciát. Így áll ma a dolog, s úgy látszik, hogy a Déli Vasut osztrák vonalainak alkalmazottai követeléseik teljesítéséhez minden körülmények között ragaszkodnak. A társaság magyarországi vonalain nincs passzív rezisztencia, a személy- és teherforgalom rendben bonyolódik le.

Bécs, szeptember 16.

A Déli vasut igazgatósága jelenti: A Árgyalások meghisulása folytán, tegnap éjjel 12 és 1 óra közt a déli vasut összes osztrák vonalain megkezdtek a passzív rezisztenciát. A vonatok jelentékeny késést szenvednek. A gyorsvonatok és személyvonatok forgalma is meg van zavarva. Matzeinsdorf, Marburg, Innsbruck, Kulstein, Trieszt és Laibach állomásokon a helyszíne is növeli a nehézségeket. Az

igazgatóság gondoskodni fog arról, hogy a tárgyalásokat kielégítő befejezésre jutassa.

Bécs, szeptember 16.

A déli vasut összes állomásain megkezdtek a passzív rezisztenciát. Ennek a hatása már a kora reggeli órákban érezhetővé vált, különösen a teherforgalomban, hol már komoly zavarok mutatkoznak, míg a személyforgalmat a passzív rezisztencia kevésbé érinti. A reggeli gyorsvonatok a passzív rezisztencia ellenére is, alig számottevő késésekkel érkeztek.

Bécs, szeptember 16.

(Saj. tud.) A déli vasut igazgatótanácsának végrehajtó bizottsága mai ülésében hosszas vita után elfogadta az igazgatótanács jóváhagyásának fontosságával azokat a javaslatokat, amelyeket a bécsi vezérigazgatóság a béke helyreállítására tett. A javaslatok engedményeket foglalnak magukban, melyek az alkalmazottak legfontosabb követeléseinek a teljesítését jelentik, de határozottan kikötik, hogy a szolgáltatást ezenül rendesen fogják teljesíteni és a még függőben maradt kérdéseket nem szabad többé passzív rezisztenciának a tárgyává tenni. Egyben a végrehajtó bizottság biztosítja az alkalmazottakat, hogy ezeket a kérdéseket is meg fogja vizsgálni és elhatározását legkésőbb november elsejéig közölni fogja. Ezeket a javaslatokat most közölni fogják az alkalmazottak bizottságaival és ezeknek kell majd határozni arról, hogy a javaslatokat megfelelőnek találják-e arra, hogy a passzív rezisztenciát beszüntessék.

A végrehajtó bizottság ülése után a vezérigazgatóság fogadta azokat a küldöttségeket, melyek a személyzetet képviselik. Az igazgatóságnál közölték a személyzet képviselőivel a végrehajtó bizottság határozatait, amelyet a személyzet képviselői tudomásul vettek, de nem nyilatkoztak arról, hogy milyen határozatot fognak hozni.

Budapest, szeptember 16.

A „Budapesti Tudósító” jelenti: Az osztrák déliavasutak mozgalmával kapcsolatosan több lap azt írja, hogy a mozgalom a Déli vasut magyarországi vonalaira is kiterjed, s hogy a vasutas személyzet ma a Déli vasut valamennyi vonalán megkezdte a passzív rezisztenciát. Ez a hír, mint a „Budapesti Tudósító”-val illetékes helyen közlik, nem felel meg a valóságnak, mert a társaság magyarországi vonalain mozgalom egyáltalán nincs, a passzív rezisztenciának semmi jele nem mutatkozik s úgy a személy-, mint a teherforgalom teljes rendben bonyolódik le.

Szőke doktor bűnügye.

A balassagyarmati főtárgyalás.

— Saját tudósítónk távirata. —

Balassagyarmat, szeptember 16.

A balassagyarmati törvényszék esküdt-bírósa Szőke Jenő dr. ügyvéd gyilkossági bűnügyében ma folytatta a főtárgyalást. Délelőtt megszüvezték az esküdtekhez intézendő kérdéseket és ezeket a tárgyalási elnök délből közölte az esküdtekkel. Az esküdtekhez a következő kérdéseket intézték:

Első főkérdés: Vádolt Szőke Jenő dr. bűnös-e abban, hogy Reök Istvánt szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal agyonlőtte;

első mellékérdés: ha igen, akkor a büntetést oly erős felindulásban követte-e el, mely a büntethetőséget kizárja;

második mellékérdés: vádlott bírt-e a beszámíthatóság kellékeivel a tett elkövetésekor.

A kérdések felolvasása és az elnöki összefoglaló beszéd után az ügyész elmondta vádbeszédét, melyben a legszigorubb büntetést kéri. Délután a védőbeszédek terjesztették elő. Határozataira este kerül a sor.

A szenvedélyek.

A Zala új regénye.

Ma kezdjük.

A tegnapi lapban véget ért regényünk és mai számunkban egy új regényt kezdünk, melynek írója, Rovenszky Árpád

„A szenvedélyek”

címét adta. A regény lélektrázó hatalommal festi

a szenvedélyek

hatalmát és épp oly érdekes, mint értékes leletrajz.

A szenvedélyek

megindítóan érdekes regény, mely megpólpó erővel festi azt a rombolást, melyet

a szenvedély

okoz, ha az emberi lelken elhatalmasodik. Hisszük, hogy

A szenvedélyek

olvasó közönségünk kedvelt olvasmánya lesz.

Hírek.

— Előkészültek a vizitársulat alakulásához. Nem is kétfőzött, hanem bizvást elmondhatni, hogy tiszteser bu-

gósággal dolgoznak néhány nap óta a város kataszteri hivatalában. A nagy munka, melyhez a számvevőségűl is be-rendeltek rendkívüli munkaerőket, azért van, hogy a Principális kanális és mellékvezetének gondozására alakítandó vizitársulat megalakulásáig az összes kataszteri előmunkálatok készen legyenek. Az alakuló gyűlés tudvalevőleg már a jövő hétfőn, folyó hó 26-án lesz, így hát nagyon derekas munkát végeznek a hivatalnokok, ha addig elkészülni akarnak. E munkák javarésze abból áll, hogy pontos megállapítást nyerjen az egy vizitársulat működési területén ki mennyi ingatlannal bír s így a terhek ezek nagyságának arányában osztassanak meg. E megállapítást a kataszteri bírtokívek alapján végzik és ez ívek idevágó adatait az egyes érdekelt szavazólapjaira jegyzik össze. E szavazólapokkal fogunk 26-án az érdekelt községek, vállalatok és magánosok arra nézve szavazni, hogy kívánják-e a vizitársulat megalakítását. A vizitársulat létesítésének gyakorlati feltételeiről és egyéb körülményeiről holnapi számunkban részletes ismertetést közlünk.

— Ügyvédeljöltöltő jogtanár. A Zala ily című tudósításaira, valójában a pécsi püspökség sugalmazása folytán egyik pécsi lapban a következő közlemény jelent meg:

— A pécsi püspöki jogakadémián megüresedett tanári állás betöltéséről terjedt el a napokban a városban azon hír, hogy arra Farkas Tibor zalaegerszegi ügyvédeljölt nevezetett ki. Ezen hírhez a Zala nagykanizsai napilap megjegyzéseket is fűzött, melyek épen olyan időelöltek, mint a kinevezés megtörténtéről szóló értesülés. Sőt Farkas Tiborról bizonyosan tudjuk, hogy nem ő lesz kinevezve. Komolyabb jelölt ezen tanszékre Bozóky Géza ügyvéd, az egy jogakadémia tanára, de a püspök ez ideig még nem döntött véglegesen a kinevezés tárgyában.

— Tanítógyűlés. A zalamegyei tanítótestület sümegi járásköre és hó 28-án Sümegen közgyűlést tartódnál Alajos elnökségével. A közgyűlés tárgysora:

1. Elnöki megnyitó.
2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása, megbeszélés hítelestésére.
3. Az elnök jelentése.
4. Emlékeztető néhai Glazer Gyula zalamegyei igazgatótanítóról. Elmondja Szűcs Imre zalacszentgyörgyi tagja.
5. Gellert Már sümegi állami iskolai tanító leolvasása. Szeretne a nevelésben című tételről.
6. Bárdi Alajos igazgató rövid áttekintést nyújt Magyarország és Amerika felfogása között a népiszkolákrol.
7. Pénztári jelentés — ezzel kapcsolatban

az elnök előterjesztése a tanítók országos szöv. működéséről és a befizetendő tagdíj hányadról.

8. Rózsa Károly sümegi áll. isk. tanító betérjesztése a járás tanítókörének segély egyesületi alapszabályait.

9. Eszmecsereöl: Miként szerveztessék az ismételő iskola, hogy az a hozzá kötött várokozásnak megfeleljen.

10. A jövő ülése helyének és előadónak kijelölése.

— A dalárda szerenádja. Az Irodalmi és Művészeti kör dalárdájának ismeretes az a régi tradíciója, hogy valahányszor valamelyik tagja a házasság rózsáncát ölti magára, az új pár tiszteletére szerenádöt ad. Tegnap este a dalárda Áts Ede Árpád póstatistát, a körnek egyik legtevékenyebb tagját lepte meg szerenáddal, ki ugyan már a tavasz óta nő, de mindeddig a dalárda nyári szünete miatt a szokásos konvencióban nem részesülhetett. Miután több hangulatos énekszámot énekelték a dalárdisták Áts Árpád Csengeri-utj lakásának udvarában, egyikük néhány üdvözlő szóval köszöntötte a házaspárt, kik a dalosokat alaposan megeendégtették. Körülbelül éjfél-tájt aztán az egész dalárda a Korona éttermébe vonult, hol vagy egy órán át a vendégeket gyönyörködtették művészi karénékukkal.

— Honvédőnkéntes-iskola Sopronban. Sopronból írják, hogy Pápay Imre honvédszázados bejelentette a városnál, hogy a székesfehérvári honvédőnkéntes-iskolát ez évre Sopronba helyezték át. A soproni honvédkasznárát annak idején olyan nagyra építették, hogy ott állandóan hely van kétszáz legénynek. Az iskolával együtt 70 önkéntes jön Sopronba.

— Az ékszerutazó mintaböröndje. Pekarek Rudolf bécsi ékszerész, a Pekarek és Weltner ékszerész cég tagja tegnap délután Pécsről Nagykanizsára érkezett, hol a Korona szállóban vett lakást. Az ékszerész mintaböröndjének venyértét átadta a szálló portásának, hogy az hozassa azt be a vasútról. A mintaböröndben nagy értékű ékszermintákat visz magával az utazó ékszerész. Ugy látszik valaki megsejtette a börönd nemes tartalmát, mert midőn a kofferit behozták a szállodába, itt nagy meglepetéssel azt látták az emberek, hogy a böröndnek két oldalsó zárja fel van törve. A böröndöt azonban mégsem sikerült a kontár böröndnek felnyitni, mert a középső nagy zárral sehogysem budo-gult. Vagy tán munkájában megzavarták az illetőt s azért nem sikerült a terve. Pekarek a rendőrségnek az ismeretlen tettes ellen lopás kísérlete címén feljelentést tett. A rendőrség egyelőre annak megállapításával foglalkozik, hogy Pécsről Nagykanizsáig a vonaton, vagy a kanizsai vasutálomláson történt-e a bűntett megkísérlése. Az ékszerész kára 100 korona.

— Halálos gombamérgezés. Barcsi tudósítónk írja: Koch Imréné barcsi lakos tegnapelőtt este gombát főzött vacsorára. A gombából csak férje, Koch Imre és 17 éves Juliska leánya ettek. Még tegnapelőtt éjjel Koch és leánya rosszul lettek. Orvost csak tegnap reggel hívtattak, aki azonban már későn érkezett, mert Koch Imre és leánya egy negyed órával az orvos érkezése után gombamérgezés következtében meghaltak.

— Szabad lesz a bor cukrozása. Budapestről jelentik: A soproni borkereskedők küldöttsége tisztelettel tegnapelőtt Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkárnál. A küldöttség az államtitkárról a borsörvény revízióját kérte, „valamint azt, hogy a mostani termésre való tekintettel engedessék meg a bor cukrozása. — Az államtitkár kijelentette, hogy a borsörvény hiányait iparkodni fognak megjavítani. A cukrozás kérdésében a kereskedelmi miniszter ma Általános földművelési miniszterhez a arra kérte, hogy az idej termésre való tekintettel a cukrozásra vonatkozó rendelet szigorúságán enyhítsen.

Színház és művészetek.

(—) Heti műsor:

Péntek: Obsitos (mérsekelte helyára kkal).

Szombat: Elvált asszony.

Vasárnap: Nick Karter (a Vigszínház nagysikerű ujdonsága).

(—) Luxemburg grófja. A Luxemburg grófja csodát művelt. Azt, a nem is éppen kis csodát, hogy ötödik vagy hatodik előadásában olyan zsufolt házat teremtetett össze, aminőre Nagykanizsán a leghíresebb premierek is vajmi ritkán számíthatnak. De aztán érdemes is volt megnézni azt az összevágó szép előadást, — mit a bizonyára nagyon meglepett színesnek egyetlen zökkenés nélkül műveltek. Tábori Frida voltaképpen csak most adta először valódi bizonyosságát annak, hogy csakugyan az a jeles primadonna, mint aminek a híreben áll. Csupa eleven-ség, élet és csapongó pajzosság a játéka, melynek technikai hibája nincs egyetlenegy se. Mindenben méltó partnere volt Bartók Etel, kinek értékes hanganyaga még nagyon szép fejlődést ígér. Játéka pedig

szinte meglepően jó volt, s csak ritkán hézagos. — Pataky Ferenc végre egy elsőrendű szerephez jutott. Bazilovics

herceget eredetinek látszó felfogással és sok ötlettel kreálta olyan hatással, melyre csak a legjobb komikusok számíthatnak. Bene Emma a házasság hajhászó aggleány kitűnő groteszk alakítását nyújtotta. Egy lényeges hibája volt azonban, az ami a színpadon kívül tán elsőrendű érénynek számít, hogy nagyon — fiatal volt. Ne spórolja azonban ilyen szerepnél a festéket. A kitűnő együttesben jeleskedtek: Abonyi, Derengi, Lévai és Faludy, kinek sokszor méltott pompás tenorjában zavartalanul gyönyörködünk. A zenekar játéka felért egy külön művelvettel.

(—) Sasfiók. Edmond Rostand klasszikus történelmi drámáját tegnap másodszor adták Nagykanizsán. Sajnos azonban, az igyekezet nem volt elégséges ahhoz, hogy a káprázatos darab másodszor is olyan bemutatásban kerüljön a határozottan művészi élvezetre vágó közönség elé, mint ahogy Zöldi Vilma emlékezetes alakításában azt utolsó részcskéjéig kiélvezni lehetett. Jakó Amália, a Sasfiók, megérdemel minden méltánylást és nagy ambíciójának elismerését, mert valóban nagy volt a vállalkozása és ennek keresztülvitelében erején felül igyekezett. Sőt, bármilyen furcsán és ellentmondóan hangzik is ez, éppen ez volt a hibája, mely megfosztott bennünket a klasszikus remekül zavartalan élvezetétől.

— Ha a minden női képességen tul-lépő erőlködések nincsenek e különben tiszta értelemmel és úgy lélektani mint történelmi megértéssel megjárzott alakításban, hanem ehelyett önmagának, minduntalan nekilendülő páthosának, — minél erősebb lemerészkését gyakorolja szerepében Jakó Amália, akkor a L'aiglon sokkal inkább megközelítette volna azt a beláthatatlan magasságu ideált, mit e szerepben a nagy francia tragika, Bernhard Sára képvisel. A mérsekeltek ez a hiánya tette aztán azt, hogy különösen nagy szenvedelmének paroxizmusában, a záró jelenetekben sokszor érthetetlen és mindig egyformán rémes volt. Mindazonáltal értékes, szép munka volt a rettentően fáradtságos alakítás, mely akkor lesz igazán jó, ha Jakó Amália azt — kevesebb ambícióval próbálja legyűrni. Új szereplő volt a darabban Pálly, ki Flambeaut, a vén francia gránátos az igazi hős erejével látta elénk. Csak ilyen lehetett a nagy gárda katonája, ki vakon követte császárt végig a világon. Légyon fogott a jelek, brutális póza az ötödik felvonás végén jelenetében ez alkalommal könnyű gesztussá változott, mely nem zavarta meg a befejezés megkapó hatását.

A Halál kaszájának suhítására még Metternich kancellár is mutat egy kis emberi magabasszállást. Gydrás Odón az agg Ferenc császár szerepében pompás maszkiával, valamint családost keltő játékkal brillírozott. Nagy stílus-érzékkel jeleskedtek a többiek közül az ujak: Madarassy Berta, Seltő René, Gömöry Vilma és Kanizsai Elza, a régiek közül pedig: Abonyi, Pataky, Lszó. (g.)

(—) Egy sziniszagató a városra el-len. Sopronból írják: Nádasy József sziniszagató hosszabb beadványt intézett Sopron városhoz, amelyben azt mondja, hogy nagyon sajnálja, hogy mindeddig a szin-ház nem készült el. Kijelenti, hogy ő szerződésadta jogához ragaszkodik és társulatával október elsején Sopronba bevonul. Ői nem terheli felelősség. Abban a reményben ment el Sopronból korábban, hogy az idén teljesen kész színházban zavartalanul kezdhesse meg az előadásokat. Végül újból hangsúlyozza, hogy csak egészen kész állapotában veszi át a szin-házat, mert a félig kész színházba közön-ség ugy sem menne bele. Ha a színházat nem kaphatná meg, akkor hétköznapiakra 600 és vasárnapokra 1000 korona kár-térítést követel.

A legközelebbi napokban

megnyílik

az „Urania” villamos mozgó-fényképszínház

a Szarvas szálló disztermében.

Teljesen új felszerelés!

Szakzerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német-, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! — Különlegesség!
Színes felvételek s beszélő mozgóképek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

Táviratok.

Elutasított petíció.

Budapest, szept. 16. A kir. kuria első választási tanácsa ma délbén hirdette ki ítéletét a Rakovszky István csornai mandátuma ellen beadott petíció ügyében. A kuria a petíciót elutasította és a költségek megfizetésére a petícionálókat elmarasztalta, mert a petíció állításait nem sikerült beigazolniok.

A miniszterelnök utazik.

Budapest, szeptember 16. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma délbén hédervári birtokáról Budapestre érkezett. A miniszterelnök hélfőn utazik Gesztre, hogy Tisza István gróf ezüst lakodalmán résztvegyen, onnan visszatérve, most már állandóan Budapesten marad.

Justh Gyula jól van.

Budapest, szeptember 16. Justh Gyula kalabadi kurájáról hazatérve, ma Makóról Budapestre érkezett. Kijelentette, hogy pompásan érzi magát és frissen tekint a parlamenti küzdelmek elé.

Vasúti katasztrófa.

Budapest, szeptemb r 16. Budapest közlemben, Erzsébetfalván egy vicinális vonat összeütközött egy szembejövő gőzmozdonnyal. Mindkét mordony összetört, több utas megsebesült.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

I.

Székely Gyula egyszerű, de jó módú parasztszülőknél volt egyetlen gyermeke.

Az apja eleinte magafajta gazdát akart nevelni a fiából, de mikor a kis Székely Gyula már ott a falusi iskolában kitűnt évesével a többiek közül, akkor mégis hallgatott a plébános és a jegyző tanácsára és beleegyezett abba, hogy a fiából valamikor ur, talán nagy ur is legyen. Az édes anyja pedig olyan határtalan rajongással csüngött egyetlen gyermekén, hogy nem is volt terve, csak boldognak szeretne volna látni és az apai elhatározásnak talán jobban örült, mint a kis fiu, aki akkor meg nem is sejtette, hogy mit jelent mindez az ő életében?

Igy tehát Székely Gyula bekerült a faluból a városba, ahol szorgalmasan tanult a gimnásiumban és a nyolcadik esztendőben jeles érettségi bizonyítvánnyal a zsebében hagyta el az iskolát.

A pályaválasztásnál édes apja teljesen szabad kezet engedett fiának. Az édes anyja egyszer ugyan emlegette a papi talárt, de az öreg Székely egy szemhunyórással jelezte, hogy ez sehogysm volna kedvére, mire a felesége is megnyugodott. Székely Gyula a szünidő leteleivel fejezte Budapestre és beiratkozott az egyetemre, ahol ugyanazzal a szorgalommal és kitartással tanult tovább, mint fiatalabb éveiben. Őt esztendőre rá pedig mint kész ember lépett ki az életbe, amelytől most már nemcsak szülői, hanem ő maga is sok szépet várt.

És az előjelek úgy mutatták, hogy a fiatalember szerencsés csillagzat alatt látta meg a napvilágot. Mások hiába, vagy esztendőkön át várnak állásra, míg ő alig telt el otthon néhány hét, máris megkapta első kinevezését minden protekció nélkül. A debreceni járásbíróshoz került, mely város jól távol esett dunántúli szülőfalujától. Érzékeny bucsu után azonnal utra kelt. Az anyja áldásáról, az apa férfias, sokat jelentő kézzorításával. Más valami akkor még nem húzta vissza a fatutához. Tehát könnyű szívvél távozott.

Székely Gyula kellemes modoru fiatalember volt és az idegenben is hamar tudott magának utat nyitni a legelőkelőbb körökhöz. Nemsokára mindenki már úgy ismerte őt, mint a becsületesség ritka mintaképét és mivel az édesapja az anyagiakkal is bőven ellátta, könnyen tudott lépést tartani mindazokkal, akik abban a városban az aranyifjúság körében akkor vezető szerepet játszottak. Az aranyifjúság legkedveltebb tagja volt, akin a fiatal leányok szívesen fejezték szeméiket; s akit a leányos mamák a kínáló jó párti fejében valósággal dédelgettek, noha Székely Gyula egyelőre nem is gondolt arra, hogy kezére forrasztassa Hymen rózsáncáit. Szabad akart maradni, mint a dalos madár.

Néhány kellemesen eltöltött esztendő után az ő füléhez is elért az a kőszó hír, hogy egy dúsgazdag vállalkozó, valami Bánváry János nevű, a városban akar letelepedni, miután már fáradtnak érezte magát és a lőkéjének csak a kamatait akarta élvezni.

A vállalkozó még meg sem érkezett, mikor a nyughatatlan pletyka nyelvek máris kisírták, hogy az öreg Bánváry János harminc esztendővel azelőtt jótormán semmivel kezdte és hogy most száz-ezrek felett rendelkezett, mindjárt annak a gyanújoknak adtak kifejezést és eléggé leplezetlenül, hogy ez semmi esetre sem történhetett megengedett, vagy tisztá módon. Ennek a pletykázkodásnak pedig az lett a vége, hogy az előkelőbb körök már előre félték attól a parvenü szellemiét és gőgjét, ami az ilyen zsánerű emberekkel már együtt jár és hallgatagon megállapodtak abban, hogy egyszerűen bojkottálni fogják. Viszle az egész család a totakodó emberek megszokott sorsát. Még a városi közönség álláspontjára sem akartak helyezni, hanem előre pálcát lőttek felette. Hogy is ne, csak debreceni „ovissal” kezdjen ki valaki, a rövidbebet minden bizonnyal ő húzza.

A vállalkozó építőtérben levő palotáját különféle megjegyzésekkel kísérték a kíváncsi emberek, de azért minden nap arra tele jártak. Az érkező berendezés, bútorok láttára már nyitva maradt egyúchánynak

a szája és ezek aztán mindjárt el is hallgattak. S mikor egy szép napon megjelent a vállalkozó, már akadtak egyesek, akik mégis szóba állottak vele, noha előbb a sárga földig lerántották, de mikor a feltűnő szépségű Lujza leánya legelőször robotgott végig Debrecen utcáin a sajátkezüleg hajtott gíggén, akkor egyszerre vége volt minden előítéletnek és mindenki megemelte kalapját. A fiatal emberek értetődő csodálattal bámultak utána; a leányok bebesápadtak az irigységtől; a leányos mamák pedig pukkadoztak, de azért egy csapásra meghódoltek a vállalkozó szépeireinek; ünnepeleék a leányát és egymásután nyitották meg előttük szalonjuk ajtóit.

Az ősz beálltával öreg Bánváry János is megnyitotta szalonját és mindenki megtisztelve érezte magát, aki meghívóhoz jutott. A vállalkozó szalonjában jóformán találkoztott adott egymásnak az egész város; a legkritikusabb bírtól sem tudott náluk semmiféle parvenü büszkélkedést felfedezni; az öreg ur igen jovialis urnak bizonyult; a leányában pedig megcsodálatták a legbájosabb, legkedvesebb háziasszonyt, akit valaha láttak. Bomlott is utána az egész arany ifjúság.

Székely Gyula is az első között volt, akik meghívót kaptak. A vállalkozó leányával eddig csak más családok szalonjában találkozott, de mikor most a saját otthonában láthatta, Bánváry Lujza kiváló egyénisége annyira lebilincselte érzékét, hogy egyszerre csak azon vette észre magát, hogy szenvedélyesen beleje szeretett.

Nem az apja százezrei miatt, amelyen még érezhető volt a romlatlan, falusi egyszerűség... Életében most szeretett először és akkor is mindjárt oly szerelemmel közeledett a szép Bánváry Lujzához, mint amilyen szerelemmel csak azok a lelkek tudnak szeretni, akik csak egyszer képesek fellángolni és akiknek illúzióit a legcsekélyebb csalódás örök időkre összezuzza.

Néhányszori együttlét után kellemes meglepetéssel vette észre, hogy a szép leány sem idegenkedik már tőle. Apró semmiségekből látta, hogy kedveli társaságát; a tennispályán csak őt választotta partneréül; a saját zsurjainak sikerét egyenesen reá bízta; elfogadta virágait és mindig maradt számára egy-egy tánc, mosolygása.

A többi fiatalembernek is szemet szurt a kettőjük látszólagos vonzalma és irigkedve, de diszkrétén félreállottak szerencsésebb vetélytársuk utjából. Bánváry Lujza tényleg nagyon kedvelte a sápadt arcú, kissé melankolikus lelkű fiatal embert, de azért komolyabban mégsem foglalkozott vele. Kis korától fogva a szerető édes anyja szelleme nélkül nevelkedett fel és a megélhetésükért működő nevelőnők bizony nem igen fáradoztak azon, hogy a fiatal leánynyal megismertessék az élet becsét. Bánváry Lujza megjelenése mindenkör teljesen kifogástalan volt, de már az érzelmi világának csak a külső lényeges zománca volt meg, míg alatta üresség, semmiség látongott, s az évek alatt úgy alakították a fejlődő leányt, hogy minden komolyabb és mélyebb érzelmre képtelen maradt. Szerelemről alig lehetett szó nála és Székely Gyulának is csak a jó pajtást látta, akivel mindenkor kellemesen elfirtóltathett... (Folyt. köv.)

Zongoratanitást

elválal saját lakásán zenetanári oklevéllel bíró urinó.

STOCK

Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis & Stock

gőzpároló telephébl

BARCOLA

Egyedülálló cognac gőzpároló
Állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt

Kapható minden jobb üzletben

Közigazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 16.

Készáru-Üzlet:

Változatlan.

Hataridő-Üzlet:

Buza 1910. októberre 9.97, 1911. áprilisra 10.32, rozs 1910. októberre 7.33, 1911. áprilisra 7.75, zab 1910. októberre 7.79, 1911. áprilisra 8.35, tengeri 1911. májusra 6.76.

Főszervező: Szalay Sándor.

Felelős szervező: Nagy Samu.

Méhészgazdák figyelmébe!

Sónkolyos, valamint pergetett

Méz

bármily mennyiségben a legjobbban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

méznagykereskedőnél Nagykanizsán, Magyar-utca 19.

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

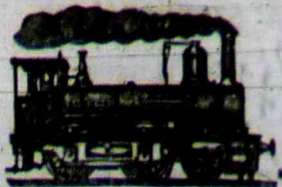
90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán.

2574

A cs. és kir. szab. Déli Vaspálya társ. nagykanizsai állomásának nyári menetrendje.

INDUL NAGYKANIZSÁRÓL

Budapest felé

Reggel 4.00 személyv. *Este 7.00 vegyesvonat
Reggel 5.56 gyorsvonat Éjjel 12.45 személyv.
Délelőtt 9.20 személyv.
Déltűn 2.12 személyv.
Déltűn 5.25 gyorsv.

Bécs felé

Reggel 4.10 gyorsvonat Déltűn 5.80 vegyesv.
Reggel 6.20 személyv. Nagykanizsa - Szombathely között
Déltűn 12.45 gyorsv. Éjjel 12.55 személyv.

Pragerhof felé

Reggel 4.50 személyv. Este 6.00 vegyesvonat
Déltűn 12.03 gyorsv. Este 9.55 személyvona
Déltűn 2.45 személyv. Éjjel 12.21 gyorsvonat

Barcs felé

Reggel 5.06 személyv. Déltűn 5.16 személyv.
Déltűn 3.13 személyv. Este 8.54 személyvona
Nagykanizsa - Gyékényes közt

ÉRKEZIK NAGYKANIZSÁRA.

Budapest felől

Reggel 3.50 személyv. Este 8.42 személyvona
Reggel 7.56 vegyesv. Este 9.45 személyvona
Déltűn 11.50 gyorsv. Este 10.58 személyv.
Déltűn 1.35 személyv. Éjjel 12.11 gyorsvonat

Bécs felől

Reggel 3.42 személyv. Déltűn 5.00 személyv.
Reggel 8.34 személyv. Éjjel 11.50 személyv.
Déltűn 2.00 személyv. Este 8.37 gyorsvonat

Pragerhof felől

Reggel 3.48 személyv. Déltűn 12.20 személyv.
Reggel 8.37 vegyesv. Déltűn 5.15 gyorsv.
Reggel 5.41 gyorsvonat Éjjel 11.40 személyv.

Barcs felől

Reggel 3.18 személyv. Déltűn 1.17 személyv.
Reggel 7.55 vegyesv. Éjjel 12.00 személyv.
Délelőtt 11.23 személyv.

Bécsközi díjszabály: Vaspálya udvarán vagy onnan vissza K 1.60; — a kocsi belsejében el nem helyezhető podgyász-darabért egyenkint — 20 fillér; — a kocsi belsejében 25 kilogrammnál súlyosabb darabot elhelyezni nem szabad. — A bécskocsi a viteldit előre is követelheti. — **Omnibusz** személyenkint — 40 fillér.

ZALA

Hirlapkiadó és Nyomda R.-T.

Nyomdai műintézet

Könyvkötézet.

Nagykanizsa.

Vonalozó intézet.

Üzleti könyv gyár.

ZALA politikai napilap kiadóhivatala.

Legjobban be-

rendezett

könyvkötésze-

tűnkben

könyvtári kötéseket, diszkotéseket, naplókötéseket, iskolai köteteket, aranyozásokat a legjobb és a legbiztosabb kiállításban olcsó árak mellett készítünk.

Készül

Mindenféle kereskedelmi, pénzügyi, közgazdasági, egyházi, iskolai nyomtatvány. - Árjegyzékek, művek, meghívók, eljegyzési és esketési értesítések, gyászjelentések, névjegyek, falragaszok, körlevelek és mindenféle izléses kiállítású reklám nyomtatványok.

Nyomdai iroda:

Kiadóhivatal:

Szerkesztőség:

Kazinczy-u.

3.

Meczer-féle ház.

◇

Telefon: 78.

Gyárt:

Üzleti könyveket, ügyvédi és egyéb jegyzőkönyveket és naplókat, zsebkönyveket,

iskolai irófüzeteket, rajzfüzeteket, rajztömböket, vázlatkönyveket, mintazacskókat, számkódulatokat, bevásárlási könyveket, dobozokat, naptárakat, papírzacskókat.

Áraink a legjutányosabbak!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illetékes közlemények a szerkesztőség címére jöhetnek. — Kéziratok megküldése nem vállalunk és névelve levelekkel nem vesszük foglalkozunk a szerkesztőség.

Művelődési és nyelvtanítási osztályunk szerkesztésével a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSLÁRAK

Helyben házhoz hordva:	Postai székküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7 „	Félévre 9 „
Égész évre 14 „	Égész évre 18 „

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelődési, bál, kimutatók és magán-közlemények sorunkból 50 fillér.

Eljegyzési és eseményi értesítések díja 5 korona. Közzétételért 6 kor.

XXXVII. évf. 206. szám.

Nagykanizsa, vasárnap, 1910. szeptember 18

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Nagykanizsa és a választójogi liga.

Nagykanizsa, szeptember 17.

A választójogi országos szövetség már a nyár folyamán több végrehajtóbizottsági ülést tartott, amely ülésekben az őszi nagygyűlések előkészítésével foglalkozott. Az így előkészített nagygyűlések közül az első szept. 18-án lesz Szatmáron. Szeptember 25-én Kaposvárt szállja meg a liga. Tehát ismét eljön Dunántúlra is.

Megjegyezzük, hogy eddig 25 városban tartott már a liga nagygyűlést. Dunántulon: Sopronban, Pécsen, Győrben, Szombathelyen, Pápán és Székesfehérváron. Most Kaposvár lesz a hetedik Dunántuli város, melyet eszméinek propagálása végett megszall.

A liga egész tervezetét, t. i. működési helyeinek megállapított sorrendjét még nem ismerjük, tehát egész határozottan még nem tudjuk, hogy Nagykanizsát fölvette-e tervezetbe működési helyül. Ha véletlenül föl nem vette volna, vagy ha azért hagyta volna ki mivel a nagykanizsai választókerület országgyűlési képviselője, Bosnyák Géza, úgy is nyíltan hirdette, hogy a választójogi legszélesebb kiterjesztésének, tehát az általános választójognak a híve: nagyon is szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy mi nagy súlyt helyezünk Nagykanizsa közvéleményének e tekintetben való határozott megnyilatkozására.

Ha már az országnak több városa s ezek között Dunántulnak is hét városa kérvényt intéz a képviselőházhoz az általános egyenlő, s titkos választójog érdekében: nem akarjuk, nem engedhetjük, — hogy Nagykanizsa kimaradjon azoknak a nemesen küzdő városoknak sorából, amelyek a népjognak ilyen képpen való kiterjesztésével és általánosításával végre valahára megalapozzák Magyarországon is a nemzeti szellem talaját. Mert az, már bizonyos, hogy ezidőt nem beszélhetünk jogosan nemzeti szellemről itt, ebben a mi hazánkban, ahol nem az egész nemzet lelke, szelleme, akarata, hanem csak a nemzet egyes osztályai érvényesül az állami közélet minden vonalán. Nekünk pedig nemzeti szellem kell és nem osztályszellem. Mi a nagy nemzettársadalom minden rétegét akarjuk munkában látni ott, ahol a nemzeti akarat megnyilatkozásának, tehát véleményünk szerint a legfelsőbb akarat megnyilatkozásának a színtere van. E nélkül hazugság volt az egész történelmen keresztül és hazugság most is nemzeti akaratról, nemzeti szellemről beszélni, szónokolni.

Szóval: mi az általános, egyenlő, titkos választójogot a nemzeti közszellem, a nemzeti közakarat lényeg és hamisítatlansága szempontjából a haladás olyan eminens követelményeül ismerjük, hogy az ezért folyó nemes, igaz, jogos

küzdelemben a nyíltan küzdő városok sorában ott akarjuk látni Nagykanizsát is. Még ha azt fogják is ránk, hogy önző hiúság vezet bennünket, — akkor sem szűnünk meg hangoztatni, hogy a választójogért folyó küzdelem nagy történelmi eseményeinek keretéből Nagykanizsa nevének, szereplésének nem szabad kimaradnia. A választókerület polgári nagyságának s országgyűlési képviselőnek, Bosnyák Géza politikai meggyőződése is teljes joggal követeli, hogy Nagykanizsa az általános egyenlő és titkos választójog mellett nyíltan, félreérthetetlenül állást foglaljon.

Az már azután teljesen közönséges dolog, hogy ez az állásfoglalás, a közvélemény megnyilatkozása a választójogi országos liga, vagy a helyi vezető-politikusok kezdeményezésére történik-e meg: csak megtörténjék. Mert igazán megbecsülhetetlen mulasztásnak tartanók, ha a nyílt színvallást kerülgető alkalmazkodás valami egyszerűen surranna el e nagy és fontos megnyilatkozás előtt.

A trachomakérdéshez.

Írta: Dr. Szabó Zsigmond.

Az a riadalom, amit a sánci majorban talált 10 gazdasági cselédnél constatál trachoma okozott nem egészen jogosult. Mondom nem egészen. Absolut nem kellett volna feltűnést a közegészségügyi hatóságnál, ha bejelentés alatt áll 19 tra-

chomás béres, akiről valakinek a világon van tudomása.

Az elismorító a dologban, hogy egy véletlen folytán, egy csomóban 10 trachomásra bukkannak Magyarországon, ahol a trachomára vonatkozólag olyan szigorú rendeletek vannak érvényben és ahol senkinek tudomása sem volt és gyógykezelés nélkül állott 10 trachomás beteg. Ez az oka a nagy riadalomnak.

Egy beteg béres egész más bajjal jelentkezik a kórházban, szeméből nem is panaszodik, a kórházi orvosnak feltűnő, hogy a beteg szeméi gyulladásosak, megvizsgálja, trachomát constatál. Kötelességszerűen bejelenti a hatóságnak, a hatósági orvos kimegy a majorba és még 10 trachomás beteget talál akiről senki nem tudott.

Ez a tényállás méltán riasztja fel a sajtot, az embereket, mert ime bebizonyosodott, hogy nemcsak annyi trachomás van Magyarországon, mint annennyi papiros van, hanem sokkal — sokkal több.

Azok a trachomások, akiket a kórházba internáltak; még most is azt állítják, hogy nekik nincs szemük, ők egészségesekek, eresszük őket haza. Hiába minden magyarázat — a család és a kenyér iránti érzék nagyobb a népnél — mint az egészségre iránti érzék. S a szegénység százszor nagyobb hatalom minden hatóságnál. Itt rejlik a trachoma veszedelmének oka. Ezért átok a trachoma Magyarországon, hol a szegény nép nem azért könyörög, hogy gyógyítsuk meg a szemét, hanem azért, hogy eresszük el, nem kell őt gyógyítani, ő kenyeret akar keresni.

És sajnos, — igazat nem adni ezeknek a rimázkodó embereknek könnyű — de nem egészen emberies.

Nagy dilemma elé állítja az orvost, a hatóságot, hogy mittevé legyen. Azért vacillálóan rendelkeznek is, mert hát ha nyomást gyakorolnak az egyéni szabadságra ott fáj, ha közömbösen veszik a dolgot — nagy veszedelem lesz belőle.

Szemben a cárral.

Friedbergben üdül az orosz cári család. A Friedberggel szomszéd Nauheimban gyógykezelik a cárnét. A cárné nagyhegyes hercegnő, tehát Friedbergbe haza jött: Haza jött, de nem úgy, ahogy elment innen. A viruló szép, életvidám német hercegnőből rettegő, idegbajos, beteg szívű asszony lett, aki szellemeket idéz és nihilistát rejt. Lithon mindent megtalál, amit itt hagyott, csak önmagát nem találja. A hercegnő asszony többé nem tért vissza. Gondos fiúre egykori lakóhelyét visszahelyezte régi állapotába, mondják, hogy a cárné egy félbehagyott kézműves is azon mód van a himzőtálmán, ahogy távozásakor maradt. A cárné kitenkített a friedbergi gíblire és ott áll az okogott.

Nauheim lázban van. Jön a minden oroszok cára. Jövetelét előre jelezték a Nauheimba érkezeti orosz és francia titkos rendőrök és a század darmstadti zászló. Mindenki várja a cárt, csak a nyúcsa hűségese alattvalói nem voltak kíváncsiak őfelségére. Nauheimban mintegy ötezer orosz üdül az időn. A cárné és

kezése napján volt ott még egy félzer. Másnap már egy sem. — Eltűntek, mert nekik mindenütt jó, de legjobban ezer kilométernyire atyuskától és detektívjeitől.

Nagy isten, itt a cári! Kaprázatos tény ez! Európa legnagyobb ura jár közlünk, százhetvenmillió ember átká és boldogsága, százhetvenmillió ember, százhetvenmillió világ öröme és szenvedése. Egy bódító hatalom van itt, melynek nagyságát ép úgy nem tudjuk átérteni, ahogy a milliók értelmébe sem tudunk behatolni. Szavaink vannak a kifejezéshez, de a teljes áttekintéshez hiányzik az értelem intenzitása. A cárt, kil évek óta őriz a finn vízekben a hadihajók áttörhetetlen falán és Carazkoje Szelo legtekintélyesebb rendőrszervezete. A minden Nick Cartenél ligatöbb orosz detektív és nihilista történetek főhőse jár közlünk, szinte hihetetlen, hogy valóban ő maga az. Nem vagyunk babonások, sem túlóra lojalisek, mégis úgy reméljük, hogy ennek a kolosszális hatalomnak valami szokatlan természeti kitérőse pom-pájában, menyőrgésűtől és villámlástól kiadva kell megjelennie.

A cárt itt van. Itt ül a nauheimi Tennis kávéház terraszán, szemben velem, alig öt méterre tőlem. Itt ül a százhetvenmillió orosz minden reményének koncentrált kivonata. A hadsége és az orvosa van vele, senki más. En az asztalra könyökölök, nézem a cárt és mosolygok. Ez a cárt, a titkoszatos fehér cárt, minden oroszok cára. Egy révedező tekintetű, szakállas uri ember. Olyan, mint egy Tizsamenti földbirtokos — a sanatoriumban. Sem tiszteletet, sem meghatótságot nem érez. Egy embert látok magammal szemben és semmi többet. Egy embert, kit ha most oldalba szurnak, mindjárt nem "pénztáros" — ahogy a Liliom-ban mondják. Ha ez a kis velodóg puská a zsebemben tréfára venné a dolgot, — ez a fekete ember mindjárt nem cárt, csak egyszerűen néhai Nikola. Miért is nem teszi a kis velodóg? Az ő pukkanásában sok millió ember feszült vágya pattanna ki, — más utalkodna Oroszországban és más írta utalgó. Nagykanizsán. — Itt látom, a nemes vadat közpredára bocsátva. Szembe nevetet, megdobhatná, megölné bárki; százhetvenmillió orosz retteg, belekővül a hatalomba és egy

sem teszi meg. Komolyan mondom, e perctől kezdve hazugságnak tartok minden nihilista rémregényt.

Szemébe nevetek a fehér cárnak. De nemcsak én. Csodálatos hatása van a nagy ur megjelenésének: minden jól nevelt emberből suszterinas lesz, ha atyuskával szembe kerül. Büntetni akarjuk, vagy magunkat észrevetelni? Nem tudom, de tény, hogy vele szemben mindenki az az érzés támad, hogy szégyéne kell nevetni a cárnak, keresztetni kell az utját, vagy bármilyen módon keltetetlenkedni kell neki. Őfelsége nem is bírta soká. Hecmadnap már nem hagyta el hatalmas automobilját, a közönséget pedig a hatóság figyelmeztette, hogy hagyják békén a cárt, — hiszen az senkit sem bántott.

Előkelő protekcióval bekerültem az orosz templomba, mikor a cárnak misétek. Láttam egy riadt tekintetű asszonyt, ki a püspöknek kezét csókolta. — Semmi többet. Egy szegény, ijedt, zaklatott beteg asszonyt.

Nagy Samu.

Nemény testvérek
SAVOY
nagy szálloda

Budapest, József-körút 10. Telefon 154-00. A főváros legújabb és legmodernebb elsőrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó terem — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasút közlekedés az összes pályaudvarokkal. Mérsékelt árak. A leggyorsabb és legkiszolgálóbb kiszolgálás.

Közközházba erőszakolni a miniszteri rendeletek nem akarják a trachomákat, csak akkor, ha el nem különíthetők ott-hon. Ezért is a 85604—1889. rendelet szerint a trachomás munkások iránti eljárás különböző és fennforgó körülmények alapos megfontolása után, nehogy az egyik vagy másik munkás szükség nélkül kenyérkeresetétől megfosztassék, esetről-esetre az orvos által meghatározandó.

Tessék itt most úgy eljárni, hogy mindenki meg is legyen az orvos eljárásával elégedve. Nehéz kérdés, de nem is tartozik e helyre, inkább a trachoma mivoltát ismerje meg a nagy közönség, mért is ezt lelkésznek, tanítóknak, jegyzőknek ki is adta a belügyministerium 51.066—1884. sz. a. Ez az utasítás minden hatóság, lelkész és tanító poros aktái között meg is van, de sajnos, a por is pókhálójával lepve.

Hisz igaz, — történik valami a trachoma ellen mindennél, de a kivételben olyan nehéz az, majdnem lehetetlen, hogy aztán belefáradva és egy kissé engedve is a nép ellenállásának, bizonyos ugynevezett könyörületességből — lazábban veszik a dolgot a hatóságok és az összes trachoma elleni eljárásokból Magyarországon a hatóságok az orvosoktól csak egyet tanultak meg — amit az orvosok tolvajnyelvén úgy mondanak, hogy: „Ut aliquid fieri videatur”. „Hogy úgy lássék, mintha csakugyan történne valami”. Kivülről csakugyan úgy néz ki a dolog, mintha a drákói szigorról járnánk el a trachomával — (nem a trachomásokkal) szemben.

De tényleg úgy áll a dolog, hogy isten csodája, hogy még jobban nem terjed a trachoma. Mert időszaki beadványoktól még sose gyógyult meg a trachoma, s nálunk, ha az időszaki beadványok rendben vannak — akkor rendben van minden.

1. A más vidékre elávozó munkásokat akik Muraközöből jönnek, ki vizsgálja meg nálunk? (1887—17346. sz. rendelet.)

2. Van-e kellő óvintézkedés, ha ilyen trachomás vidékből munkások jönnek azok kellő elkülönítésére vonatkozólag?

3. A mi gyárvállalatainkban, ahol annyi munkás dolgozik, nálunk, ahol oly közeli érintkezésben vagyunk muraközzel, történik-e féltékeny szemvizsgálat? És ki végzi? stb. stb.

Pedig ezek az egész országra elrendelt öveljárásban mind benne vannak.

Lehet, hogy mindezek az előírt rendeletek végre is hajthatnak. Mondom lehet — En nem állítom az ellenkezőt.

De a jelenlegi esetből kifolyólag bátor vagyok ezekre a hatóságok figyelmét felhívni.

A trachoma igen messziről Egyiptomból származott el hozzánk, azért hívják egyiptomi szembetegségnek. Európában azelőtt alig fordult elő. A francia hadseregek, melyek I. Napoleon alatt Egyiptomban harcoltak ott csoportonként ezen betegség által meg lettek támadva és később Európában a mi seregeinkkel érintkezésbe jöttek, ezek között is fellépett járványilag és a hazatérő katonák által a nép közé is elvittették. Galícia, Bukovina és Magyarország sok vidéken igen sok bajt okozott.

És ime annyi év múlva I. Napoleon után a trachoma még mindig nem volt kipusztítható, sőt hazánk több megyéjében még mindig sok kárt tesz.

Nem-e kell nagy optimizmus hozzá azt állítani, hogy Nagykanizsán köztívve trachomás községektől — nincs trachoma veszedelem.

Munkásházak Nagykanizsán.

A. Nagykanizsai munkástelep m. sz.

Részletes ismertetés.

— Saját tudósítónktól. —

Mintegy két hete a fentebbi első címet alalt a Zala terjedelmes cikkelyben foglalkozott a nagykanizsai lakásmizériával és általánosságban ismertetve azokat a nagyjelentőségű terveket, melyek szerint az ihási Horváth István anyakönyvezető kezd eményezése alatt alakult „Nagykanizsai munkástelep mint szövetkezet” Nagykanizsa munkáslakások nyomorúságát leghatékonyabb módon megszüntetni, vagy legalább is igen — nagyon enyhíteni lenne képes. Ennek a nagy hivatottágu egyesületnek épülettervezői láthatók már néhány hét óta egyik főúti kirakattal meg. Miután a még az év elején alakult szövetkezetnek alapszabályait a törvényszék, mint kereskedelmi bíróság, elfogadta és ott annak szabályszerű cégbejegyzése megtörtént, időszerteinek látjuk, hogy ennek a szép eszmének terveit összes praktikus kivitelei módzataival együtt részletesen ismertetessük.

Miután ihási Horváth István, kit a nagykanizsai kisexisztenciák lakásnyomora már régóta nagy gondokkal foglalkoztatott, mindent jól kiszámított, egyik májusi vasárnap délutánra gyűlésre hívta meg a Szarvas-szálló termébe a város iparos és kereskedelmi munkásait. A jelen voltak: előadva eszméjét, azok nyomban megalkották a munkástelepi szövetkezetet. Összesen 35 földműves, napszámos, 59 gyári munkás, 50 különféle vállalati alkalmazott, 21 vasúti munkás, 27 kisiparos és 8 zenész, vagyis 200, kizárólag kézi munkájából élő vagyontalan munkásember volt az alapító, kik avégből társultak, hogy türethetetlen lakásinségükön változtassanak, s ezáltal egy a saját, mint utódaik életét az eddiginél értékesbbsé tegyék.

Kétszáz kanizsai munkáscsaládot ment meg tehát az új intézmény a tödővésztől, a testi és szellemi degenerálódástól, Köztudomásu ugyanis, hogy Nagykanizsán minden pusztító járványnak és egyéb betegségnak ősi fészkei azok a kültekli odok, melyek valamikor majdnem kivétel nélkül állatok lakóhelyei gyanánt szolgáltak s csak az általános szegényedés s az alsó néposztály aránytalan szaporodása folytán alakultak át majdnem minden átalakítás nélkül, „emberi lakásokká.” Ha sikerül az új szövetkezetnek az egész város általános érdekéi képviselő terveinek keresztülvitele, akkor ezek az odok felszabadulnak hatóságilag is alig türethető rendeltetésük alól s néhány ezer eszenévész gyermekkel kevesebb fogja a nép sorsát aggodókat szomorítani.

Miután a szövetkezetet törvényesen bejegyezték, az most már mielőbb megindítja a segélyakciót, hogy kitűzött céljai mielőbb megvalósulhassanak. A szövetkezet 139 egyszobás és 61 kétszobás (és előszobás) lakásból álló épület létesítését tervezi, melyek mindegyikét külön külön munkáscsalád látná. E házcskák mindegyikéhez külön kertecské és udvar is tartozna. Az egyszobás házak 2200 koronába, a kétszobások pedig 3450 koronába kerülőnek, ami összesen 516.250 koronát tesz. Ez összegből a szövetkezet tagjai 52.400 koronát jegyeztek, részlegyenként 200 koronával, amit 200 héten (4 év) át heti 1 koronás részletekben fizetnek le. Az 52.400 koronán felül hiányzó szép sumáscska fedezésére a szövetkezet a városiól százezer korona segélyt, valamint a kormánytól, vármegyétől és helybeli gyárosságtól és magánosoktól is hathatós anyagi támogatásokat remél. — Ami még e segélyek után is fedezetlen marad, azt a szövetkezet felépítendő ingatlanai-

nak jelzálogi lekötése mellett tizenöt évi amortizációs kölcsönrre venné fel, — amelyet a tagok részjegyeik arányában törlesztene. Itt kell megjegyezni, hogy a kétszobás lakás megegyezzen annyi kötelezettséget ró annak leendő tulajdonosára mint az egyszobás. Mindazonáltal a tervezők számítása szerint a kétszobás lakás havi fizetendő összege 12—14 forintnál, az egyszobásé pedig 5—6 forintnál alig kerülhet többbe. Ez pedig a mai lakbérhez képest (a nyomorúságos lakások lakbéréhez képest!) jelentékeny csökkenést jelent.

A kétszáz házat a szövetkezet a tervezők a kórház mögötti katonai gyakorlóter helyén szeretnék elhelyezni, melynek egy része a város tulajdona. Az egész szükségessé teket ismét a városiól kérné a szövetkezet. A projektum szerint a közkórház és a katonai rakár helyén létesítendő katonakórház között kezdődne a munkástelep keftős utcásora, melybe haránt csatlakozna a Telek-utból nyitandó új utca, mely szintén csupa munkásházból állana.

A munkástelep mint szövetkezet gondos munka tárgyát képező alapszabályait legközelebb ismertetjük.

Markos páter nyilatkozik.

— Saját tudósítónktól. —

Markos Gyula, nagykanizsai származásu ex-országgyűlési képviselő, a Herkó páter szerkesztője, a Talabér újból kifolyólag annak idején megrálgalmazta a kanizsai kir. törvényszéket és ezért — mint ismeretes — három havi fogházra ítélték. Az immár országos hírhedségre szert tett Markos most hagyta el a fogházat és egy hírlapíró el t a következő nyilatkozatot tette:

— En valósággal egy politikai bünszövetkezet áldozata lettem. — mondta Markos. — A Khuen hatalmában álló Székely Ferenc igazságügyminiszter valósággal megohant, hogy mandátumomtól megfosztassanak. Ugyanakkor mikor én a válasziára csak hat, később csak háromnapit büntetés megszakítást kértem, rem kaptam persze, de mások könnyűszerrel jutottak kedvezésekhöz. — Mikor a király Budapestén járt, én anyám felségfolyamodványt akart benyújtani. A nyolcvan éves öregasszonyt a miniszteriumból kiutasították és a kabinetirodába se eresztették be. A választások idején összes leveleimről, haditerveimről, azonnal telefonjelentéseket küldtek a minisztereknek, fogházi ellenőreim, meri tudták, hogy hacsak egy napra is kimehetnék, a kerületem feltétel nélkül engem választana meg. Minden intézkedésemet a kerületben azonnal ellen-súlyozták.

Szóval Markos páter nagyon el van keseredve amiatt, hogy mandátumától elűzték és a kormány, azaz „a politikai bünszövetkezet,” mint ő nevezi, nem adott alkalmat neki a korteskedésre. Hogy a kanizsai kir. törvényszékkel kibékült-e, arról Markos páter, legnagyobb sajnálatunkra nem nyilatkozott.

Göcsejországi krónika.

— Egerszegi level. —

Rovatvezető: PUBLI.

(Különböző ötletek.)

A sok kellemetlen és büszkélkedésre legkevésbé okot adó jelzők dacára, melyekkel ezt a vidéket, különösen Egerszeget, a fővárost illetik, terem itt elég gyakran sikerült ötlet is. (De itt mindjárt szomorúan kell konstatálnunk, hogy nem a vezető elemek részéről.)

Egyik fiatal tisztviselőt behívták fegyvergyakorlatra. Mint hadapród őrmester taposta a megyének hol a völgyeit, hol a dombjait. Ebben a menetel-tapostásban elérték egy olyan vidékre, hol egy vendégszeretetről és jókedvéről híres föld-birtokos lakik. Nagy volt az öröm előre. Kivált mikor megtudták, hogy azon a helyen 2 napi pihenőt is tartanak. Tisz-tában voltak vele, hogy legalább is két sikerült estét kifognak.

Tényleg úgy is történt. Alig érkeznek meg, a tisztikar nagy része, kik anélkül is már rég személyesen ismerték a föld-birtokos családot, átvonul a szomszéd-községbe, a hol a régi barátságos ud-varház fekszik. A mi őrmesterünknek valami harcszerű formalitáson kellett előbb átesni. A csapatok mint ellenségek feküdtek egymás mellett, és bizony a hogy az est beköszöntött, egyenruhás embert egyik csapat a másik csapat területére a világot sem engedett által. És ő egy ilyen csapat vezetésével volt megbízva.

Gondolta azonban, hogy csak csöndesedjék el a tábor, ő majd szépen utána baktat a többieknek, és ismervén a környék útjait jól, az eltévedést kizártnak tartotta.

Hát nem is tévedt el, de amint odaért a másik csapat határvonalához, az örök, bár egyszerű közlegények voltak, feltartoztaták és nem engedték által.

Most mi az ördögöt csináljon? Így egyenruhában már át nem mehet, az egyszerű bizonyos. De honnan vegyen civil ruhát? Amint így tépelődik, összekérül a falu mesterével. Rövidesen elpanaszolja keserves sorsát és kéri a mestert, hogy egy civil ruha kölcsön-adásával segítsen rajta.

Az meg tudni való, hogy a falusi mesternek nagy része még nincs abban a helyzetben, hogy több rend ruhával rendelkezze. A mi mesterünk éppen így volt. De azért mégis tudott őrmesterünkön segíteni.

A harangozóknak a fia szintén be volt hívva fegyvergyakorlatra és annak egy rend ruhája, miután az apát bizosították róla, hogy azon mód megkerül, lett hivatalva arra, hogy a mi őrmesterünket civilbe varázsolja. Egy-kettő, magára öltötte. De rettentően borzalmasan nézett ki. Eltekintve, hogy förtelmesen kopott, zsíros és foltos volt és a színet már évszázadokkal előbb elvesztette, de éppen a legkritikusabb helyeken csupa rongy volt.

Mindégy. Az volt a fő, hogy a veszélyes vonalon az örök étengetdék és emberünk boldogan sietette léptét, csakhogy mielőbb elérhesse a most már valószínűleg vigkedélyű udvarházat.

Tényleg ott kell vígan voltak. A vacsorán is tul lévően, már mozogtak, készlődtek, hogy a hamarosan összeszervezett falusi banda hangjai mellett a ház hőlgyeit megtáncoltassák. Ebben a nagy készülődésbe egyszerre a kutyák ekleter vonyítása és ugatása vegyül. A cselédék

FONYÓ MIHÁLY

női és férfi-divat és szövött áru üzlet

Nagykanizsán, Kazinczy (Vasuti) utca, Városház-épület.

Ajánlja az őszi idény beálltával dűsan felszerelt rakárát, u. m.:

Jaeger alsóruhák, harisnyák, keztyűk, női és gyermek kötött kabátok, férfi-, női- és gyermek-cipők, bokavédők, ugyazintén női és férfi fehérműk, nyakkendők,

bőröndök és bőrárak, fűzők, zsinórok, ruhadiszek, linoleum szőnyegek, toll pamutok, pipere cikkek, megkezdett kézimunkák és kézimunka anyagok, valamint minden egyéb rövid és szövött árukat legjobb minőség és legújanyosabb árak mellett.

Gummi különlegességek!

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

körönnak, hát egy ütött-kopott alakot látnak az udvaron, ki mindenáron a házigátságra akar bejutni. Erre a határozott kívánságra a háziúr, társulván hozzá egy pár tiszt, ki is megy az udvarra.

A mi őrmesterünk eleinte humoros jelleggel akart köcsönözni jelmezes megjelenésnek, de látván, hogy sem a házigazda, sem a tisztiek meg nem ismerik, egész nyíltan kezdte inkognitóját felfedni. De a csodák-cso-ája, mégsem akarták felismerni. Emberrünk már kezdett kétségbeesni, míg végre a nagy zajra megjelent a házigazda, aki nem lévén a hirtelen és szólanak alakított titokba beavatva, azonnal felismerte a vállalkozó szellemű őrmestert.

Évvel azán vége lett az odisséának. Őt-kopott ruháját kicserélvén a házigazda által köcsön adott ruhával, egész nevelig vígan kárpótolta magát a harangos fiú ruhája által okozott szenvedést.

De még ennél sokkal komolyabb és ridegebb helyeken is teremnek ötletek. Amint hogy az adótárgyalás, miután eddig még meg nem történt, hogy valaki a terhére megállapított adó nagyságát vig arccal fogadta volna, tényleg ridegnek nevezhető.

Egy törekvő kereskedősgéd önállósítván magát, fűszerüzletet nyitott Eggerszeg legféltreesebb helyén, távol minden forgalomtól.

A tárgyaláson, hol a kincstári képviselő 26 kor. adót akart megállapítani, személyesen jelent meg és tiltakozott az adó nagysága ellen.

— Nem bírom ki! Ebbe tönkre megyek. Hatás azonban semmi. Ez már olyan sablonos védekezés.

— Hisz az egész üzletem nem ér 26 koronát! Újfelet semmi hatás. Ez is megszokott érvelés.

Végre kirukkol a mi emberünk. — Nagyságos elnök ur! Ugye hogy ismeri itt mindenkit és mindent Eggerszegen? Az elnök önelégülten igent int.

— Hát tetszik tudni hol van a Galamb-utca? Az elnök csodálkozva nem int. — Na, hát ott van az én üzletem! Ez hatott. Az adót 6 koronában állapították meg és még a kincstári előadó sem felebbzte meg.

Egy korcsmárosra meg 30 kor. adót javasolt az előadó.

Az ember helyett felesége jelent meg. Képzeltet, hogy mennyire sokallotta az adó összegét.

— Hogy tudnánk, kérem, ennyi adót fizetni? Hiszen 10 év alatt sem fogy el, annyi áru bor a korcsmánkban.

— Ugyan ne beszéljen ilyeneket — szól a szigorú előadó. Itt van a kimutatás, mely szerint a múlt esztendőben kimérték 20 hektoliter bort.

— Azt nem is tagadom. De tessék csak tekintetbe venni, hogy ennek a felét meg az édes apám itta meg.

És micsoda különböző lefogása az embereknek? A rideg gondolkodásu bizottság egyhangulag megállapította a javasolt adót.

Most különben nagy kultur esemény készül Eggerszegen: Bevonul Molnár Gyula — van-e ki e nevet nem ismeri? — szintársulata. Vajjon ki bírja-e 8 napot, mint most egy esztendeje Szalkayék?

A legközelebbi napokban megnyílik az „Urania” villamos mozgó- tényképszínház

a Szarvas szálló dísztermében.

Teljesen új felszerelés!

Szakszerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! — Különlegesség!
Színes felvételek beszéző mozgóképek.

Kényelmes dílhelyek. Előadások 7-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

A fekete-rém.

Kolera Budapesten.

Halottak és betegek.

Az ázsiai kolera gyors, biztos terjedéséről ma a következők jobb, nagymértékben ijesztő jelentéseket kaptuk:

Budapest, szeptember 17.

(Saját tudósítónk távirata) Budapestnek is kijutott a koleraveszedelemből. Ma a fővárosban két ember meghalt koleragyanus tünetek közt és e hatósági orvosok megállapították, hogy mindkettő ázsiai kolerában pusztult el. Az egyik Rás József matróz, a másik Szekulics Lajos kazánfűtő.

Dunaföldvár, szeptember 17.

(Saját tudósítónk távirata) Dunaföldváron ma délelőtt ismét két ember halt meg ázsiai kolerában és pedig: Pfeifer Péter és Krenáz Mihály iparosok. Krenáz felesége is megbetegedett kolerás tünetek közt. Apostagról ma egy fiút hoztak Dunaföldvárra; ki szintén kolera gyanús beteg. A Dunát a rendőrség szigorúan őrzi, nehogy a lakosság a Dunából vizet merítsen. A dunaialmási két betegről, egy matrózról és egy hajókormányosról, kiknek váladékát feköldték a budapesti bakteriológiai intézetbe, szintén megállapították, hogy ázsiai kolerában szenvednek.

Bécs, szeptember 17.

(Saját tudósítónk telefonjelentése) Bécsben ma újabb két koleragyanus megbetegedés történt.

Budapest, szeptember 17.

(Saját tudósítónk távirata) — Konstantinápolyból riasztó hírek érkeznek. Olaszországból, Angliából kilenc-négy nagyobb megbetegedés és több haláleset híre érkezik.

Elmaradnak a népfőlkései — zomok.

Budapest, szeptember 17.

(Saját tudósítónk távirata) — Hivatalos forrásból jelentik, hogy a népfőlkélok jelentkezési szemléje a kolerajárvány miatt a folyó évben végleg elmarad.

Övintézkedések Nagykanizsán.

— Saját tudósítónktól. —

A tegnapi kolerariadalom passzív hőse, Szentgyörgyi Jánosné élénk bizonyosságát adja annak, hogy csakugyan muló gyomorgörcei voltak. Vigan sétál a városban.

Minduntalan újabb meg újabb rendeletek látnak a városi hivatalokban napvilágot, melyek a kolera elleni védekezésről intézkednek. Minden utcáskoron ott lógnak a polgármesteri névaláírással ellátott plakátok, melyek a lakosságot hasznos tanácsokkal látják el, a főkapitány pedig azt rendelte el, hogy a pékek csakis csomagolva szállíthadják a süteményeket az egyes házakhoz. A pékek, cukrászok, kávéházak, vendéglők és egyéb élelmiszerkereskedők 4 nap alatti a következő felírást tábláikat tartoznak üzleteikben kifüggeszteni:

„A sütemények összefogódása és ropogtatása tilos. — Főkapitány.”

A táblák már több helyen készen is vannak, csak legyen is kellő respektusuk.

A rendőrség a város összes udvarait meglatogatja és a személerakó helyeket, kutakat és csatornákat a közegek megvizsgálta és a tapasztalt rendtelenségekről (melyek apróbb jelentőségűek csupán) jelentéseket a kapitányságnál megtették.

A déli vasutasok passzív rezisztenciája.

A Déli vasut osztrák alkalmazottainak passzív rezisztenciája a mai nap folyamán még inkább érezhetővé vált s máris nagy zavarokat okozott az összes vonalakon. A tárgyalások a személyzet makacs ellenállása miatt eddig nem vezettek eredményre, bár az igazgatóság a személyzet összes főbb követeléseit teljesítette. A vasutasok koalíciója egybékelt ma memorandumban összegezte követeléseit s ennek tárgyalása során előreláthatóan egy-két nap múlva meglesz a béke. Távirataink a következők:

Bécs, szeptember 17.

(Saját tudósítónktól) A Déli vasut vonalain egész Ausztriában kezd érezhetővé válni a passzív rezisztencia, a mely egyre terjed. A mozgalom bizottsága tegnap táviratokat menesztett az egyes állomásokra a bizalmi férfiakhoz, de a vasuti minisztérium a telegrammokat feltartóztatta. Délben az igazgatósághoz jelentés jött Bécsühegyről, hogy ott az egész forgalom megakadt. Az olaszországi zöldeges és virágos tehervonat, a melynek reggel 5 óra 20 perckor kellett volna megérkeznie, csak este fog Bécsbe érni, tehát teljes 12 óra késést szenved.

Bécs, szeptember 17.

A Déli Vasut vezérigazgatósága a következő közleménnyel teszi közzé:

A passzív rezisztencia vezetője által közzétett azon nyilatkozattal szemben, hogy azon engedmények, melyekre az igazgatóság készen nyilatkozott, nem tekinthető a személyzeti bizottságok által támasztott követelések csak részleges kielégítésének sem és hogy ezen engedmények megvalósítása mindössze 200.000 koronába kerülne, kijelenti a déli vasut vezérigazgatósága, hogy az általa tervezett kompromisszum egyértelműen a személyzet követeléseinek több pontjával, minden kérdésben a személyzet javára a legmesszebbmenő jóakarati interpretációt jelentik és a déli vasut évi számláját már

az első esztendőben kerek 800.000 koronával terhelik meg. Az igazgatóság közli továbbá, hogy a személyforgalom eddig majdnem teljesen normálisban bonyolítottatik le, a teherforgalomban azonban már történtek késések, amelyek néhány órát teltek ki.

Budapest, szept. 17.

A déli vasut igazgatósága jelenti Bécsből, hogy az osztrák alkalmazottak passzív rezisztenciája a forgalomra nem gyakorol nagy hatást. A személyforgalomban semmi zavar nincs és csupán az áruforgalomban érezhető nagy késés. A helyzet tegnap óta változatlan.

VITA

természetes hazai gyógyásványviz.
Kisúró gyógyszer: gyomor- és cukorbetegségeknek, köcsvény, hólyag- és vesebetegségek ellen.
Felpohár VITA-terrást a gyomorbetegséget azonnal meggyógyítja.
A vállalat tulajdonosa: 4294
„CONSUM” kereskedelmi részv. társ.
Budapest, VI. Teréz-körút 4. Telefon 10-12.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.
Forrás: Jelep: Sóskaufala, Vas megye.

Fölmentés után.

Szöke dr. nyilatkozik.

Kibékül? Nem békül?

Budapest, szeptember 17. Szöke Jend dr. szécsényi ügyvéd a tegnapi fölmentő ítélet után azonnal elutazott Budapestre, hová ma reggel megérkezett. Megérkezésekor hangosan beszélgetett egy újságíróval. Az a szándéka — mondta, — hogy néhány heti pihenés után felköltözzék a fővárosba és itt ügyvédi irodát nyit. Azt még nem tudja, hogy feleségével kibékül-e; az asszony rokoni ellenzik a kibékülést, viszont azonban 6 gyermekei kedvéért hajlandó lenne a békére; de ismétli, hogy erről még nem határozott.

Helyes cím, jó cég, hova óra és látszer dolgában bizalommal fordulhatunk SZÍVOS ANTAL műorás és látszerész Nagykanizsa Erzsébet királyné-tér, Szarvas és Püme-kávéház között.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

Rohitsj
Tempel
Styria
Donati
Legdusabb természetes magnézium-glauber-sóforrások.
Főraktár: Magyarországi Állami Kereskedelmi Bank Rt. Budapest, V. Bányászó-utca 8. sz.

STERN JÓZSEF DIVATÁRUHÁZA

NAGYKANIZSA, FŐ-TÉR.

Ajánlja dusan felszerelt

ősz és téli női és gyermekfelöltő raktárát

Legújabb szabású angol peluche és fekete kabátok. Orfői válasszék: kész blousok, pongyolák aljak. Boát és karmantyuk. Ugyanígy seiflon, vászon, mosó-parchettek és mindennemű divatelekek.

Meglepően olcsó árak.

Hirek.

— **Tanácsülés.** A tegnap délutáni tanácsülés foglalkozott csak még a legutóbbi képviselőtestületi közgyűlés ama határozatával, mely szerint a tanács utasította, hogy a megüresedett főjegyzői, levéltárosi és írnoki állásokra hirdetendő pályázat iránt intézkedjék. A tanács tegnap határozata szerint megkeresést intéz Zalavármegye alispánjához, hogy a választás napját jelölje meg, amikor a közgyűlést a polgármester egybe fogja hívni. Foglalkozott még a tanács Bay Ferenc városi rendőr bejelentésével, ki, miután a Déliváros segédkezlauz gyanánt alkalmazta, a rendőri szolgálat alól felmentését kérte. Ezt a tanács megadta és utasította Deák Péter főkapitányt, hogy a megüresedett II. osztályú rendőri állásra pályázatot hirdessen. A pályázati hatánap október hó 1.

— **A hercegprímás elutazott Zalából.** Balatonfüredről jelentik, hogy dr. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás ma Balatonfüredről elutazott a fővárosba.

— **Eichberg Adolf emléke.** Örömmel vettük Szigeti Soma ur hozzánk intézett következő levelét, mely arra vall, hogy egy fölvetett kegyeletes, szép eszme a megvalósulás útjára tért:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

B. lapja tegnapi számban „Eichberg Adolf emléke” cím alatt megjelent cikke van szerencsém a következőkben reflektálni. Nyilvános szereplésre — már a reármetszés hiánya folytán — soha sem szoktam vállalkozni. De minthogy Önök sorompóba szólítanak és különösen miután az általam felvetett eszme oly előkelő oldalról és nagyon respektábilis összegfoglalással honoráltatik, kötelességemnek tartom; a megtört ösvényen tovább haladni. Máris sikerült az ügynek lelkes úri embereket megnyernem, a propagandát buzgalommal folytatom és minden jel azon reményre jogosít, hogy a csatlakozók száma már legközelebb elérí az a magasságot, mely egy jölszervezett intézőség megalakulását lehetővé teszi. Fogadja tek. Szerkesztő ur hálás köszönetemet szíves készségért, melylyel a nemes celnak szolgálatába szegődni méltóztatott. Kelt Nagykanizsán, 1910. szept. 17.

Maradtam kész hive

Szigeti Samu.

— **Pályázat a főjegyzői állásra.** Midőn a minap arra vonatkozó értesítésünket közölük, hogy kik fognak pályázni a Nagykanizsa városi főjegyzői állásra, a városban az a hír terjedt el, hogy a Zala közlése téves, mert dr. Bród Tivadar ügyvéd már leletett arról a szándékról, hogy a főjegyzőségre pályázzon. E hírrel szemben dr. Bród ügyvéd annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy a hír teljesen alaptalan, pályázati kérvényét be fogja adni és a pályázattól nem lép vissza.

— **Nem lesz párhuzamosítás.** A nagykanizsai polg. fiúiskola igazgatósága — miként a múlt iskolai év elején — most is fölterjesztéssel kérte az I. osztály párhuzamosítását a közoktatásügyi minisztertől. Kérelmét azonban most is — miként a múlt évben — nem teljesítették fedezet hiányában. A szülők, akiknek gyermeke a polgári iskolába be nem juthatott, most már iraszkodnak be az elemi iskolába V. v. VI. osztályába. Az V. osztály elvégzésével a polg. isk. II., és a IV. osztály elvégzésével a polg. iskola III. osztályába léphet a különbözeti vizsgálat letétele után. Az iskolai év végén a különbözeti vizsgálatra

vonalkozó részletes utbaigazítást szívesen meg fogja adni minden ez iránt hozzá forduló szülőnek Valigurszky Antal polg. iskolai igazgató.

— **Gyászrovat.** Az elmúlt héten elhunytak Nagykanizsán: Döme Juliánna 16 hónapos, Pfeiffer János 2 éves, öz. Németh Mihályné szül. Gyergyák Juliánna 52 éves napszámos, Horváth Katalin 13 hónapos, Horváth Juliánna 20 hónapos, Török János 42 éves városi utfelügyelő, öz. Varga Jánosné szül. Cséplő Katalin városi szegény, Balás János 72 éves cipész, Horváth Mária 6 hónapos, Császár Rozália 4 éves, Mohari Pál 38 éves kocsis, öz. Pollák Bálintné szül. Márkus Nanetta 91 éves magánzón, Magyar Jánosné szül. Baj Anna 23 éves földművesné és Háhn Miklós 1 hónapos.

— **Október 2. E dátum azt a sokaktól nagy érdeklődéssel várt napot jelzi, amikor a Nagykanizsai Kath. Legényegylet immár évente szokássá vált szüreti mulatságát rendezi. A múlt évi szüreti mulatság sikerét jogot támaszt az egyet vezetőségében az iránt, hogy az idei szüreti mulatság is, mint szezonnyitó, a legnagyobb siker jegyében fog lezárni. E reményt erősíti az a körülmény, hogy az október 2-iki estélyn a helybeli fiatalság színe-java ismét bemutatja a „Rákóczi-körmagyart”, melynél képrázatosabb, elevenebb és nagyobb szabású produkció mostanában a ig volt Nagykanizsán. Ujból meg fognak elevenedni a nézők szemei előtt azok a legendás idők, melyekre az az igazán magyar, nemzeti sajátosságban dúsz tánc emlékeztet. A táncot előadó fiatalság nagy kedvvel és fáradsággal végzi a próbákat és buzgalommal követi tanító mesterük, Szabó István egyetelő főtantervező utasításait, kinek kiváló képességei egymagukban garanciát nyújtanak az est teljes sikerének. Az estélyre szóló meghívók is már készülnek és a jövő héten lesznek szétküldve.**

— **Házasság.** A mai napon kötött házasságot Bölcsházy János építész öz. Réti Lajosné urnóval, a Délzalai Takarékpénztár volt pénztárnoka özvegyével.

— **Szöke doktort felmentették.** A széchenyi véres családi drama hősei, Szöke Jenő dr. ügyvédet, ki felesége csábítóját, Rók Istvánt agyonlőtte, a balassagyarmati törvényszék esküdtörőse felmentette. Az erről szóló távirati tudósításunkat ma a kora reggeli órákban kifüggesztették szerkesztőségünk egyik ablakába. Megállapíthatjuk, hogy a közönség a felmentés híre meglepedéssel fogadta.

— **Tűzterek átvonulása Nagykanizsán.** A veszprémmegyei hadgyakorlatokról hazavonuló 39. varazdsi tűzrezred ma reggel Kiskomárom felől bevonult Nagykanizsára. A tűzterek két napi pihenőt tartanak itt, hol legnagyobb részük Kiskánizsán van elhelyezve. Az ezred hét óra hajnalban vonul tovább Sormás irányába. Az átvonuló ezred létszáma: 31 tiszt, 282 altiszt és közember. A főszerelésre 206 lóból, 20 tábori ágyúból és 20 löszercsiből áll.

— **A felsőkereszk. iskolában a szeptemberi szóbeli érettségi vizsgálatokat 19-en tarílják meg.**

— **Zsemlye, cukor, szalvéta.** Ez a három tárgy mint a kávéházi reggelik és oszonnak kellékei kerülnek itt egymás mellé. — Tegnap óta ugyanis az összes helybeli kávéházakban a következő feliratu táblácskákat függesztették ki:

A sütemények megtagogatása és megtagogatása tilos.
A főkapitány.

Ez a főkapitányi intézkedés a mai koras időkben nagyon bölcs és helyénvaló, de tudnánk mi ennél bölcsőbbet és helyénvalóbbat is. Azt, ha elrendelné a főkapitány, hogy minden csésze kávéhoz, csokoládéhoz, tejhez csak egyetlen egy süteményt adjanak, mert minden főkapitányi rendelet ellenére is elkerülhetetlen az, hogy a vendégek, ha egész kosár süteményt tesznek eléjük, ebből a legjobbat ki ne válogassák: ennek pedig az a módja, hogy a kosárban levő összes süteményeket végigtagogatják és végigtagogatják. Egyszerre minden ember csak egy süteményt ehett, felesleges tehát, hogy 8-10 darabkal traktálják. Németországban is minden csészehez csupán egyetlen darab süteményt szolgálnak fel s kinek ez kevés, ha megetté, kap még egyet. — Igaz, hogy ezzel a kávéházakban dúló korlátlan ur hatalmak szenvednének, de nyerne vele a közizlés és közisztaság. — Ezt az üdvös változást csak a főkapitány honosíthatja meg. Mellesken emlíjük, hogy ugyancsak Németországban a kávéhoz járó 4 kocka cukrot is csomagolva kapja a vendég. — Az asztalkendők dolgában szerencsénk van, mert Deák Péter főkapitány ur egy ízben hozott már országos felhívást kellett bölcs rendeletet. Kíváncsún lenne, ha legalább a járványos betegségek tartamára ezt kiegészítené az, hogy a kávéházakban egyebet, mint papírszalvétát nem szabad használni. Mi teljes bizalommal vagyunk ugyan a kanizsai kávéos iránt, azt hisszük, itt-ott mégis csak akad szalvéta, melybe nem csak egy ember törölte a száját. — A papírszalvétát használat után eldobják, de az kétséges, hogy a rengeteg sok asztalkendő egyszeri használat után mosásba kerüljön. Megteszi az is, hogy vízzel lefecskendezik és lepréselik. Maguk a kávéház tulajdonosok boldogok lennének, ha a papírszalvéta használatát meghonosíthatnák, de ez sok vendég különös izlése miatt lehetetlen. A rendőrségre vár a fontos feladat, hogy a kávéházi asztalkendőket, mint a legbiztosabb bacillus-közvetítőket, kiültsa a forgalomból.

— **Tanítói áthelyezések.** A hivatalos lap szerint a kultuszminiszter Schönstein Erzsébet muracsányi állami elemi iskolai tanítónő eddigi minőségében a somlyó csehi állami elemi iskolához helyezte át; — Nádor Ferenc balatonfüredi iskolai tanítót pedig a miskolci cementtelepi állami elemi iskolához nevezte ki.

— **Megcáfolt parcellázás.** Több lap azt a hírt közölte, hogy Esterházy Miklós herceg zalamegyei birtoka parcellázatni fogja és a parcellákat bérbe adja. — A hercegi följárgazgatóság ezt a hírt most megcáfolja.

— **Lövöldöző mezőőr.** Lajki József napszámos tegnap a temetőben egy sir körül dolgozott. Vörös János mezőőr pedig közelében próbálta ki forgó pisztolyt. Egy eltévedt golyó Lajki balcarját érte és azon 14 napon kívüli és 20 napon belül gyógyuló sérülést okozott. A gondatlan mezőőr ellen megtették a feljelentést.

— **Készül a hangár.** Ahik ma reggel véletlenül a kórház mögötti gyakorlóterre vetődtek, nagy meglepetésben voltak. Egy irdatlan nagy faépület emelkedett a térnek északnyugati sarkán, hol júliusban Faludy aeroplánjának rozoga ponyvasára állt. Most szilárd és kényelmes hangár épül gyönyörű új repülőgép részére Vécsey Zsigmond polgármester és Szegő Gyuláné urnó jóvoltából. Az előbbi a város hozzájárulása fejében a városi éscokat bocsátotta a gyűjtőbizottság, illetve Faludy rendelkezésére, az utóbbi pedig azonnal az áldozattal járult a kulturális közadakozáshoz hogy ingyenes kölcsönben bocsátotta rendelkezésére fakeskedéséből a hangár építéséhez szükséges gerendákat és deszkákat. Az új repülőgép, mely valószínűleg filigrán alkatrészeit. Ez a munka már hétfőn estig véget ér, s akkor megkezdődnek az új géppel a kísérletek, melyek az eddigi eredmények után biztos sikerrel kecsegtetnek. A még hiányzó 150-200 koronának gyűjtését a gyűjtőbizottság lankadatlan buzgalommal folytatja és úgy a honvéd mint a közös tisztikar körében, valamint néhány helybeli hivatalban elhelyezett gyűjtővel véli akciójának sikeres befejezését. Az eredetileg megkezdett gyűjtőket legújabbán a következő adakozásokat jegyezték:

Dénes Lajos	10 K.
Bíró Jenő gyűjtése	5 „
Weisz Tivadar	5 „
Alt és Böhm	5 „
N. N.	5 „
Balog Oszkár	5 „
Melczér Jakab	5 „
Keleti M. Mór	3 „
Leitner Ernő	3 „
Viosz Ferenc	3 „

vagyis újabb 55 koronát, amivel együtt az eddigi gyűltés eredménye 811 korona.

— **A Legényegylet tánciskolája.** Holnap, vasárnap a Polgári egyet nagytermében a táncoktató fiatalság közös táncgyakorlatot tart este fél 9 órától fél 12-ig. Belépő díj 80 fillér.

— **Zalai ember halála Amerikában.**

Newyorkból jelentik: A múlt vasárnap éjszaka Oxford egyik kocsmájában három magyar munkás nagy verekedést rendezett, a mely az egyik magyar munkásnak életébe került. A munkások az érbányához közel lévő vendéglőben mulattak, miközben egy palack viskín összeestek. A civakodásból verekedés lett s az egyik duhajkodó Barót József zalamegyei származású harminchárom éves bányász az alsó testen megszurta. A bányász még azon az éjszakán meghalt. A rendőrség Székely és Hornyák magyar bányászokat letartóztatta, mert alapos a gyanu, hogy ők öltek meg társukat.

— **Nincs jobb és olcsóbb fénysztító** mint a Globus-fénysztító kivonat, amely már esztendők óta kitűnően bevált és milliónyi háztartásban használatos. A kitűnő készítményt az ifjabb Fritz Schulz betéti társaság Aussig a E gyártja. A Globus-fénysztító-kivonat minden arany, ezüst, nikkal, sárga- és vörösrézből készült tárgymagyon és fáradság nélkül pompás, tartós fényt kölcsönöz, abszolút ártalmatlan, nem karcos és nem hagy nyomot maga után. A Globus fénysztító-kivonat soha tisztító erejét el nem veszíti, nem piszkít, mint a tisztító pomádé és sokkal jobb és kiadósabb, mint legtöbb forgalomban levő folyékony fénysztító. Száz azónak egy a vége: a Globus fénysztító-kivonat a legeslegjobb fénysztító, amelyet

A kiváló bőr- és húslimosó gyógyforrás

SALVATOR

VESZ- és hólyagbajoknál, köszvényél, csukorbetegségél, vese- és húrtörési bajoknál, húrtörési és húrtörési bántalmaknál kitűnő hatású.

Természeti forrásból származó, — kapható készítményekben is — és gyógyszerekben.

BONIFERUS AGOST. Gyógyszer- és Készítménygyártó Rt. Budapest, V. Rákóczi-utca 10.

Új fakeskedés!

Tisztelettel értesítem a n. é. építendő közönséget és vállalkozó urakat, hogy Nagykanizsán, Erzsébet királyné-tér 13. sz. (Rákóczi-vendéglő) saját telephelyem — fakeskedést nyitottam és raklaron tartok mindennemű deszkát, épületfát, tűzfát és porosz szemet a legpontosabb kiszolgálás és legutányosabb árak mellett. Számos megrendelést kér, kiváló tisztelettel

LEHR OSZKAR fakeskedő.

hálósága miatt több ízben kitüntették, így legutóbb St. Louis kiállításán 1904-ben, a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, nehogy valami értéktelen szöveget szövegezzünk a nyakunkba, mert sok ilyen van. Mindig a valódi Globus-féltisztelet-kivonatot kérjük dobozban és védjeggyel ellátva. Kapható minden fűszerkereskedésben, drogeriában stb. stb.

— Az éj leple alatt. Ugy látszik, Kálmán még mindig rendkívül biznak az emberek mások becsületességében. Még éjszaka idején is tárva-nyitva hagyják a kaput, az ólt, talán még a lakást is. Így lett Török Boldizsár is József főherceg-ut 5. szám alatt levő lakásán. A jó alkalmat nem is hagyta kihasználni egy ismeretlen tolvaj, hanem szépen belopózkodott a zártlan udvarra. A háziak nagyon meglepettültek a dologtól: még a kettőt is nyitva voltak. A tolvaj összeszedte egy tyukot és három csibét. Majd a kénst esztette ki az ólból. Ezt is valószínűleg elvitte volna, ha időközben a szögessre fel nem ébred Török Boldizsár és ki nem megy az udvarra, mire a tolvaj a disznót elvesztette, a szárnyasokkal azonban sikerült észrevétlenül tovább állnia.

— Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét a Triumph takaréktűzhely-gyár mai hirdetésére. E gyár 43 év óta áll fenn Nürnbergben s 13 év óta fiókgyára van Welsben (Felső-Ausztria). Kálhái elsőrendű gyártmányok s az egész monarchiában el vannak terjedve. E kálhákkal 60%, tüzelő-anyag takarítható meg. Minden takarékos háziasszonynak ajánlható a hálya beszerzése.

— Horváth Rezső: Holdugáras vízeken. (Egy haditengerész naplójából.) Mesék a tengeről jelennek meg néhány hét múlva. Vaskos, tartalmas kötet, amelyet Horváth Rezső írt és rendezett sajtó-alá, a Pécsi Napló belső munkatársa. Későbbi egyedülálló kötet lesz ez a maga nemében. Magyarországon ugyanis szépirodalmi formában senkinek foglalkozik a tengerészélettel, senkinek fűti le a matróz-tragédiákat, a komor, szürke csatahajókon, a fűrgen száguldó torpedónaszádokon, és tengeraltárjarkon folyó, hol vig, hol szomorú, de legtöbbször kemény, nehéz életet, mint Horváth Rezső. Nagyobb fővárosi napilapokban ezen novellái közül már nem egy láttat napvilágot s minden egyike a nagyközönség osztottan tetszésével találkozott. Szeretettel és ami fő: érdekesen írja meg a kékgaléros katonák életében előforduló epizódokat, érdekes variációk s meséiben kihagyja az oktatni kívánó, száraz passzusokat. Novellákat ad: egyszerű, teljesen kultiváltan témájú, nagyon nem írt meséket a tengeréről.

— Az üzletes kiállításban megjelenő terjedelmes kötet a jövő hónap végén jelenik meg és azonnal szétküldetik a megrendelőknek. Előfizetési ára mindössze csak két korona.

— Szájról-szájra. jár a híre és ezért minden rendes háztartásban használatos a valódi Eisensädter-féle Mollin paszta, amely gyönyörű lükrös fényt kölcsönöz a parkettnek. A „Mollin” paszta minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyártója Eisensädter testvérek Bécsben, IV/1. Úgyeljen a védjegyre, amely egy egy páncélos lovatgot ábrázol s amely minden dobozon látható.

— A Budapestben megjelenő „Világ” című politikai napilap, mely tudvalevőleg a legradikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s — a magyar szabadságküzveltség szövetsége: miközben az általános választójogért, a felekezeti közoktatásért s a szekularizációért vívja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékot adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ” t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10-én az előfizetői között kiosztani, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknek azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ” utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ”-nál beválthatják azt. Ez nem sorsolás, mert a „Világ” tulajdonképpen testvére szerint osztgatná ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra bizza a nyerők megállapítását. Azok a cégek, amelyeknél vásárolni lehet a „Világ” minden számában fel vannak sorolva.

— Egy elterjedt háziször. A folyton növekvő érdeklődés a „Moll-féle sóbor-ször és só” után biztosítja annak eredményt úgy láthatóan alapított beörzörölésnek, mint réuma ellen való használatát. Egy korona 50 filléres üvegekben haponként szállítja utárvetellei A. Moll ca.

és kir. udv. szállító, Wien I. Tuchlauben 9. A vidéki elárúító helyeken csak Moll-féle készítményt kérjük annak védjegye és aláírásával.

Színház és művészetek.

(—) A heti műsor. A jövő hét csontka lesz, Pénteken, 23-án hajnalban mennek a színészek Pécsre, hol szombaton este lesz már az első előadás. A felszínházi hétnek még nincs meg a műsora s abból csak a holnap esti Nick Kartert és az utolsó előadás tárgyát, a Csituli szivem című bohózatot közölhetjük. A Nick Kartert, az érdekesített detektívregények írójának, Alexandre Bissonnak igen nagyszerű drámája, mely a párisi Ambigu színházban egy év óta állandóan műsoron, nálunk pedig a múlt szezonban a Vigszínházban rendkívüli sikerrel került színre. A Csituli szivem csütörtökön az utolsó előadásán kerül színre. A pompás bohózat, mely ugy technikai, mint szellemi részével műfajának elsőrendű alkotása, a Vigszínháznak állandó kasszadarabja.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, szeptember 17. Khuen Hédervay gróf, miniszterelnök elnöklésével ma délután 3 órakor minisztertanács volt, az első a nyári szünet után.

Dunából kifogott holtest.

Budapest, szept. 17. Kluger Sándor soroksári főjegyző telefonon értesítette a főkapitányságot, hogy ott a Dunából kifogták Balog Sándor debreceni gazdasági akadémiai tanár holtestét. A tanár két nappal ezelőtt ugrott a Lánchídról a Dunába. Személyazonosságát a zsebében talált iratok alapján állapították meg.

Katonák és munkások verekedése.

Komárom, szept. 17. A gyakorlatokról bevonuló katonaság és a Dunán tutajokon utazó tót munkások között az éjjel nagy verekedés történt, melyben két tót és két katona halálos sebeket szenvedett.

Szerkesztői üzenetek.

Hj. Ny. K.-né. A kért címmel sajnálattunkra nem szolgálhatunk, mert ilyen tanfolyam most nincs Kanizsán. Volt, de már rég véget ért és a tanítónő elávozott. Terve van véve, hogy új tanfolyamot nyitának. Ha ez megtörténik, a címet szívesen közöljük.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád. 2

Annál szenvedélyesebb szerelemmel gondolt rá a fiatalember... Éjjel nappal a szép Bánváry Lujzáról álmodott; az arca lassankint még borongósabb lett és nem-sokára már azon a ponton volt, hogy vagy — vagy.

Vagy Bánváry Lujza, vagy soha senki! S mikor Székely Gyula idáig jutott, akkor már csak az alkalmat leste, hogy a szép leány előtt nyilatkozzék. És a kedvező alkalom nem sokáig késett. A városi dalárda éppen majálisát tartotta, melyen az öreg Bánváry János is megjelent a leányával. Szép holdvilágos éjjel volt, a levegőben mámorító virágillat uszott és ők ketten a tánc utáni szünetet rövid sétára használták fel.

Hogyan történt, hogyan nem, hamarjában talán egyikük sem tudta volna megmondani. Talán a földet nyári levegő volt az oka; talán mind a ketten kissé mámorosab voltak, mikor a szerelemről kezdtek beszélgetni és Székely Gyula, midőn már alig birt magával, hirtelen odahajolt a leányhoz és egy szenvedélyes csókot lehelt cseresznyepiros ajkaira.

Bánváry Lujza nem haragudott meg a csókért, csak a haja tövéig elpirult, sőt szerelmesen visszamosolygott a fiatalemberre és titokban megszorította a kezét... Csak ennyi történt közöttük és azt sem látta senki. Ők ketten tudták. Azután ismét a táncolók közé vegyültek.

Székely Gyula pedig másnap déli órák feketébe vágta magát és a legszebb reményekkel indult a vállalkozó palotájába. Az öreg ur nem volt oda haza és a komornyik a leánynál jelentette be a látogatást. A következő pillanatban szemtől-szembe állott a szép Bánváry Lujzával és akkor szertartásos merevséggel meghajtotta magát előtte; hódolatul ajkaihoz emelte a leány filigrán ujjait és kissé elfogultan, de őszintén elmondotta jövőtől-lének célját. Bánváry Lujza nyugodtan végighallgatta a fiatalember vallomását és mikor Székely Gyula befejezte, gúnyosan a szeme közé kacagott. Mintha a fiatalember valami jól sikerült mókával mulattatta volna, úgy kacagott hozzá.

És visszautasította.

Igen udvariasan, de mégis eléggé értetlen tudomására adta, hogy őszintén rokonszenvez vele; a személye ellen sem volna semmi kifogása, sőt azt is tudja, hogy Székely Gyula annyira szereti őt, hogy csak az ő boldogításán fáradoznék, de azért mégsem tud a felesége lenni, mert előre érz, hogy a származását sohasem tudná elfelejteni. Így beszélt Bánváry Lujza és hogy úgy érezte is, amint érzelmeit előadta, azt a fiatalember megsejtette a leány rideg hangjából, melylyel hozzá beszélt.

Székely Gyula alig akart a füleinek hinni és halászápadtan állott a fiatal leány előtt, azután minden további szó nélkül meghajtotta magát és megemmisülve távozott Bánváry Lujzától, akinél boldogságát remélte feltálni. Mindig tudott magán uralkodni, még a haragján is, de a leány kegyetlensége ez egyszer jobban felbőszítette, mintha más valaki talán a becsületességében kételkedett volna.

A palota előtt megállott, megdörögte gyöngyöző homlokát, azután gondolkodni akart, de nem tudott. Forgott vele az egész világ és szemei előtt csak a boszu lebegett. A sötét halálos volt és az indulata lassan-lassan annyira elragadta, hogy minden áron vért akarta mego-

rolni a gyalázatot. Akár a saját vérével, akár a máséval.

Vért szomjuzott, mint egy bandita: Ugy ahogy volt, felkereste Bánváry Lujza bányáját a kaszinóban; hűsít be-számolt neki a történekről és elégtételt követelt tőle: A fiatalember csitította, de Székely Gyulával már nem lehetett okosan beszélni. Nem fogadta el a magyarázatokat, sőt amikor észrevette, hogy Bánváry Lujza bátyja ki akar előle térni, titlegességre ragadta magát, hogy ezzel is kényszerítse. És a következő fél órában csakugyan már segédek tárgyalták a lovagias ügyet. (Folyt. köv.)

Közigazdaság.

Távirat.

Budapest, 1910. szeptember 17.

Készáru-üzlet:

Változatlan.

Határidő-üzlet:

Buza 1910. októberre 9.90, 1911. áprilisra 10.26, rozs 1910. októberre 7.26, 1911. áprilisra 7.72, zab 1910. októberre 7.90, 1911. áprilisra 8.27, tengeri 1911. májusra 6.73.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felölös szerkesztő: Nagy Samu.

Eladó bor. Megtekinthető Kiscsécse Sándor majorban reggel 6 és 7 óra között. — Ára 25-től 35-ig.

Levágni való marha ELADÓ. Megtekinthető a nagykanizsai beregben (Konold féle legelőn. : : :)

Két ház Eötvös-tér 9. sz. alatt saját kézből ELADÓ. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Kiadó üzlethelyiség, melyben 60 év óta fűszer- és üvegüzlet van, azonnal vagy január 1-re kiadó. Nagykanizsa, Szattler Mór, Ötvös-tér 2. sz. alatt. 4176

2 szoba és konyhaból

álló udvari lakás műhelynek vagy raktárnak kladó. Bővebbet Weisz Jakab üvegnagykereskedésében.

Adorjánné MAYERSBERG FRIDA táncitanítását

f. hó 18-án, vasárnap délután 5 órakor kezd meg a

== CASINO termében. ==

Beiratkozni mai naptól kezdve lehet d. e. 10 órától d. u. 6-ig a Casino épületében, földszint, balra. ==

Külön boszton-kurzus!

A tanítás több csoportra lesz osztva!

Kaufmann Mór

urizabó

Nagykanizsa, Erzsébet-tér (tűz ház).

Dua választék a legfinomabb szövetekből. Gondos és izlással kidolgozás.

== Szolid, jutányos árak! ==

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle
pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk jól és határozottan Réthy-félet kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-féle fogadjunk el!

Fix-fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, IV., Ferenciek-tere 6.

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez
Nagykanizsán. 2574

Bazsó József

kovács és kocsigyártó

NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut. 6.

Készít és állandóan raktáron tart könnyű és divatos új kocsikat.

Elvállal:

lévasalást, kocsik átalakítását, tisztogatását és bélést.

Különb. munka, jutányos árak. 2479

Egy 90 korona értékű ajándék előfizetőinknek!

Alant felsoroljuk a 30 kötet regény cimeit, melyek gyönyörű szép angolvaszon díszkötésben vannak kötve, egy egy kötet bolti ára 3 korona, tehát a 30 kötet kilencven korona

Ingyen adjuk mind a 30 kötetet

ha megrendeli egy évre „A BAZÁR” divatlapot és beküldi az érte járó hat forintot. Félévre is megrendelheti 3 forintért s akkor ezen 30 kötetből 10 kötetet adunk (a felsorolt csoportok bármelyikét) teljesen díjtalanul. Ezen itt említett összegekben már benne foglaltatik a kedvezmény után járó díj is és így semmiféle külön összeg ezen díszkötetek után nem fizetendő. A műveket postafordultával megküldjük, mielőtt az előfizetés beérkezett. Negyed-évre is előfizethet, ami 1 forint 50 krajcár és akkor 5 kötet díszkötésű regényt adunk, postadíjra 20 krajcár csatolva ezen 5 kötethez és a következő negyedben kapja a másik 5 kötetet ugyanilyen feltételek mellett. Utánvétellel is megrendelheti félévre vagy egész évre.

Ilyen fejedelmi ajándékot lap még nem adott!

Kötelezőleg kijelentjük, ha bármely okból nem felelne meg ezen kedvezményünk, a nekünk befizetett előfizetési összeget minden levonás nélkül visszaküldjük. A BAZÁR havonként kétszer jelenik meg és minden száma százezer úrnő kezén fordul meg. Kérjen díjtalanul egy mutatót.

Itt felsoroljuk a 30 kötet angol vászonkötésű regény cimeit.

I. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Malonyai D. A gróv.
2. Zempléni P. Gyula, A leg hatalmasabb érzés
3. Gatti S. A papok.
4. Tábori K. A nőgyűlölő.
5. Zboray A. Megváltó szerelm.
6. Sas E. Küzdelem a sirt.
7. Tábori K. A boldogságot.
8. Vértess J. Az élet beteg.
9. Hevesi J. A becsület.
10. Garai F. dr. Molitorisz rögeszméje.

II. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Hervien. Titokzatos hatalom
2. Pukots J. A nyáradt kényur.
3. Czobor M. Két arany hajszál
4. Nagy E. A Geódyhek
5. Lombroso. Lángos és örökség
6. Seres I. A végtel.
7. Sienkiewicz, Quo Vadis I
8. Sienkiewicz Quo Vadis II
9. Köbör T. A tisztesség nevében
10. Bárosny I. Sugok valamit.

III. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Abonyi A. A fehér asszony
2. Kövér I. Révész Magda
3. Darvin K. Házra a természetben I
4. Darvin K. Házra a természetben II
5. Verne Gy. Camp Otis sorsjegye
6. Nográdi L. Katóka
7. Barna J. Idétek könyve
8. Verne Gy. A dunai hajós
9. Prém J. Idegen szavak szótára
10. Rexa D. Egy nemes család története

Előfizetések a „Bazár” kiadóhivatalához küldendőek,
Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 16. szám.

Fontos!

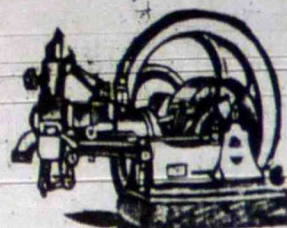
Ha nem kívánja a 30 kötet regényt, e helyett megküldjük Tolnai Világtörténelme három kötetét, a fent említett évi 6 forint előfizetési ár mellett, melynek bolti ára 90 korona, félévi előfizetés után csak egy kötet jár.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legújabb árak mellett ajánlatok:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalók, lőhő-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyűjtők, szén- és szalmaszállítók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélek, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú **benzín-, nyersolaj-, gáz-, petroleum**

motorokat és lokomobilokat

valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő újdonság!

Egyetemes generatorunkkal a tényleges lőerő óránkint csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképvislet:

Gelléri Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.

Legnagyobb mennyiségű árték. Kedvező ártékú ártékek.

Hirdetmény.

Horvátország legjobb buzatermő vidékén közel egy nagy kőszénbányához, 7 község központján

egy 4 járatú gőzmalom

14000 kóronáért kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó, esetleg bérbe is kádó. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál

Günzberger Zsigmond úrnál Ligetvár, Zalamegye.

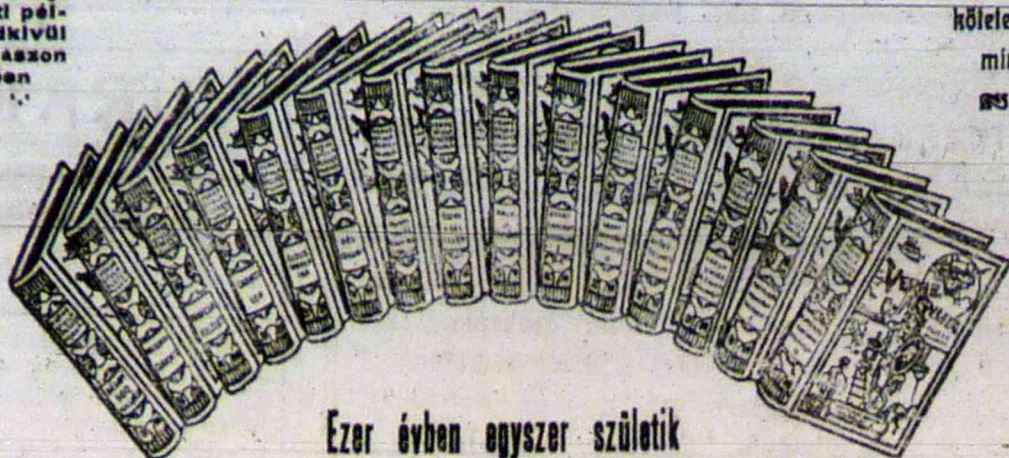
Vasutállomás: MURAKIRÁLY, PERLAK.

EGY LÁNGESZ TERMÉKE.

A század legnagyobb ifjúsági írója tudvalevőleg **VERNE GYULA** volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki, pompás nyelvezetben előállított angol vászon "diszkötésben."

Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, 2 korona 5 fillér bolti ár helyett.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzát, az eredeti példányok rendkívül pontos angol vászon diszkötésben vannak.

Ezer évben egyszer születik

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok számai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, Mikes Lajos dr., Cholnoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékoztatót nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vászon kötésbe, igazán pompás 8 színi beakasztási táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címeit alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nem csak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a lényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

5 kötet 12 korona 50 fillér helyett 8 korona 50 fillérért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.

10 kötet vételnél 25 korona helyett 16 korona 50 fillérért számítjuk és így 8 kor.

50 fillért takarít meg.

15 kötet egyszerre megfizetve 37 korona 50 fillér helyett 22 korona 50 fillér, tehát 15 koronával olcsóbbá kerül.

20 kötet megrendelésnél 50 korona bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 koronát takarít meg.

Ha a megjelölt 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bégné 500 milliója.
2. Bombardac Claudius.
3. Branciano asszony.
4. Chancelor.
5. Clovia Dardentor.
6. Del családja.
7. Dunai hajós-Camp Öt sorjegye.
8. Észak a dél ellen.
9. Falu a levegőben.

- 10-11. Grant kapitány gyermekei, 2 kötet.
12. Győzedelmes Robur.
13. Három orosz és három angol kalandja.
- 14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.
- 16-17. Jégphintz, 2 kötet.
18. Keraban a keményfejt.
- 19-20. Két Klipp testvér, 2 kötet.
21. Orinokon keresztül.

22. Öt hét léghajón.
- 23-24. Sándor Matyas, 2 kötet.
25. Servadac Hector.
26. Strogoff Mihály.
27. Tizenöt éves kapitány.
28. Utazó város - Zártörök.
29. Utazás a föld központja felé.
30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.

Megrendelések a Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó vállalatához küldendők, Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti mint a vidéki összes könyv- és papírkereskedőnél.

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szorosságra, nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezési, régi épületek tartozó tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat, mind azt már évekkel ezelőttől is jutányos és kedvező feltételek mellett készítettem, ezáltal is felkérem az építési szándékos n. é. közönséget, hogy bármely terv kivételéhez a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb megelégedését a kérem nagybecsű pártfogását.

maradok teljes tisztelettel

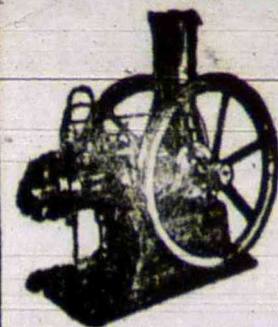
Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó
Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

CLIMAX

nyersolaj-motorok

és lokomobilok

legjobb és legolcsóbb hajtó-erőmezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs

robbanás

vészély!

se pénzügyi

ellenőrzés.

Elsőrangú

referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA

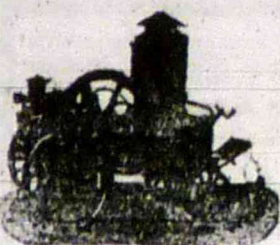
Budapest, Wien, Hamburg.

MOTORGYÁR

WIEN, XIX/6, Holligenstädterstrasse 83.

Magyarországi mintaraktár és iroda:
Budapest, V. ker. Szabadság-lér 17. (Tőzsde-palota).

Benzin-, szivógáz-,
nyersolaj-, gőz-, petró-
lin- és világító-gáz-
Motorok
Benzinlokomobilok

Plewa és Társa

gép- és motorgyár

Wien, XVII., Wattgasse 78-80.

Sürgőncim:

Plewa, Wien-Hernal.

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

sütőkemencék

keverő- és gyúrógépek

az összes

sütőipari segédgépek, eszközök

és

sütőkemence-armaturák.

Fatermelő Részvénytársaság, Budapest
Mechanikai Hordógyár Brod (Slavonia)

Szállít mindennemű fűgyfahordót ki-
tűnő minőségben, mérsékelt áron!!

Ajánlatokkal szívesen szolgálunk:

Fatermelő Részvénytársaság

Központi iroda: BUDAPEST, Nádor-utca 19.

Gyártelep: BROD, (Slavonia).

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó,
20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó,
300 hydraulikus sajtó
bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyítékra ezen gyártmányok föltűnő jószágának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és TSA

mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz,

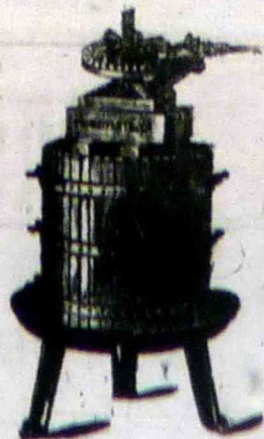
BÉCS II., TABORSTRASSE 71.

Kitűnő minőségű mint 600 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzéknek ingyen.

Képelemék és viziontelárstűk kerestetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

KLITHIA a bőr ápolására
az arc- és testszépsítésére
és finomítására **PUDER**

Legelőgánsabb toletté, bál és salon puder.

Fehér, rózsaszín, vagy sárga.

Vegyileg analizálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl orv. és kir.

tanár által Bécsben.

Ellenőrző levél a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

GOTTLIEB TAUSSIG

orv. és kir. udv. toletté szappan és illatanyaggyára

Központi: Bécs, I. Weliselle 2.

Szállítók: Bécs, I. Weliselle 2.

Szállítók: Bécs, I. Weliselle 2.

Egy doboz 2 kor. 40 f. Kapható a legjobb illatanyaggyára, drogus kereskedésben és gyógyszertárban. Magyarországon: Ali és Böhm, Károlyi M. Mór Kémiatár Gyula (Göteborg és Götting) cégénél.

kultúra alá. Természetesen nem azonnal, mert jó néhány esztendő el fog mulni addig, míg a humusz kiszárad s a rögök ekével föltörhetők lesznek. Akkor azután bővleges kárpótlást nyújt a befektetett költségekre a buja, szűzföld, amelynek termő ereje talán évezredekig keresztlül szunynyadott. A tizenöt ezer katasztrális hold terület ontani fogja az áldást, a kenyér-adó, acélos, piros szemű búzát.

A nagy berek lecsapolása a szomszédos községeknek, főként Balatonkeresztúr és Fonyód-fürdőtelepnek is mérhetlen előnyt jelent, mert megmenekedtek az évenként föllépő szunyoghadtól, a miazmás mocsárlázak és veszedelmes terjesztőtől.

Megnyugtató

értesülések a trachomáról.

— Saját tudósítónktól. —

Azon a tényen már nem lehet változtatni, hogy Nagykanizsa környékén szörvénys trachomamegbetegedések fordultak elő, ezzel szemben csak az szolgálhat teljes megnyugvásunkra, ha tudjuk, hogy a hatóság a szükséges óvintézkedések dolgában a legszigorúbb kötelességérzettel jár el. Ma erre nézve illetékes helyeken a legmegnyugtatóbb felvilágosításokat kaptuk. Közönségünk már a mi közleményeinkből is tudja, hogy a trachoma nem terjed oly gyors járványszerűséggel, mint például a skarlát, vagy pláne a kolera, ezért tulzott megfélemlítés lenne a trachoma iránt, ha feltűnését a közönség körében ép oly riadalmak követnék, mint a koleraét. A trachoma terjedésének megakadályozása végett elég, ha a hatóság pontosan végrehajtja a vonatkozó belügyminiszteri rendelkezéseket, annál is inkább elég ez, mert a tájkorral szemben egyebet tenni alig áll módunkban. Ma töviről-hegyre utána járunk annak, vajjon a hatóság kellő alapossgal kezeli-e az említett rendelkezéseket és módunkban volt meggyőződni róla, — amit kész örömmel közlünk, — hogy az ide vonatkozó 110.000/1903. sz. rendeletet a legnagyobb lelkiismeretességgel, gondossággal, minden hiány nélkül végrehajtják. Ez a tudat a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy a közönség megnyugtatlansága szolgáljon.

A 110.000/1903. számú rendelet mint az évszám mutatja, még elég új keletű. — Feuer Nataniel halála után ugyanis dr. Grosz Emil egyetemi tanárt neveztek ki a trachomaugy vezetésére, ki a régi belügyi rendeletet átdolgozta, módosította és többek között visszavonta az 51.066/1884. a 33.455/1889. a 17.415/1893. sz. korábbi rendelkezéseket, melyekre a Zala vasárnapi számában közreadott cikk hivatkozik. Ez a hivatkozás tehát nem állja meg helyét, mert az említett rendelkezések már nem léteznek; visszavonultak. A hatóság ama rendelkezések iránt köteles figyelemmel lenni, melyek érvényben vannak; ezekhez ragaszkodva a 110.000 sz. rendelet értelmében a trachomamentes vidékeken a gyári munkásokat a gyárban, a tanulókat pedig az iskolában évente kétszer, trachomás vidékeken pedig évente háromszor kell megvizsgálni. Ez megtörténik nálunk, a vonatkozó jegyzőkönyvek pontos vezetése természetesen bárki által könnyen ellenőrizhető. Hasonlóképpen megvizsgáltatnak a rendőrkapitányságon az inspekciós tisztí orvos által a családok és szabadságot katonák.

A murakeresztúri trachomás iskolásfiú esetére vonatkozólag közöljük a rendelet következő részét:

Az iskolából csak azon trachomás tanulók tiltandók ki, kiknek baja bő, genyves váladékképzéssel jár, s ezek is csak addig, míg ezen állapot tart. Azok, kiknek szeme nem váladékos, iskolába járhatnak.

Végül az indított belügyminiszteri beavatkozással az a felvilágosítás nyert, hogy ez aligha fog bekövetkezni. Ugyanis az a baj, hogy a kórház nem képes befogadni a trachomás betegeket, nem ujkeltő. Eppen ezen a bajon akart segíteni a belügyi kormány, midőn nyolc éve felajánlta, hogy Kanizsán a város minden anyagi megterhelése nélkül kórházat építtet a trachomásosok számára, azonban a város közegészségügyi bizottságának javaslatára a város a kórházépítéshez nem adta beleegyezését. — Amit elég rosszul tett

A fekete rém.

Ujabb hírek a koleráról.

Az ázsiai kolera mind nagyobb tért hódít. Tegnap és ma tömeges újabb megbetegedés történt és három haláleset.

Budapest, szeptember 19.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) Arról a betegről, kit szombaton koleragyanus tünetek között szállítottak kórházba, megállapították, hogy nem szenved ázsiai kolerában.

A Dunagőzhajózási társulat Ferdinánd nevű hajóján megbetegedett matróz ma meghalt. Megállapították, hogy a matróz ázsiai kolerában pusztult el.

Esztérgom, szeptember 19.

Wilczek Pál esztérgomi lakos ázsiai kolerában megbetegedett és ma hajnalban meghalt.

Szabadka, szeptember 19.

Szabó István mozdonyvezető, kiről megállapították, hogy ázsiai kolerában betegedett meg, ma a kórházban meghalt.

Kalocsa, szeptember 19.

A kalocsai kórházba ma három beteget szállítottak be, kiknél koleragyanus tünetek észlelhetők.

A király a repülőversenyen.

Merénylét a király közelében.

— Saját tudósítónk telefonjelentése —

Bécs, szeptember 19.

A király tegnap, vasárnap, életében először, megjelen a bécsújhelyi repülőversenyen. Ofensége nagy figyelemmel kísérte a repüléseket és az előtte bemutatott produkciókat; különösen a katonai léghajók kísérletei ragadták meg figyelmét. A király több aviatikus meghívott páholyába és itt megfigyelte a repülőket.

A verseny lezajlása után szenzációs esemény történt. A király autóbilivel távozott a versenyterrről, az utalkodó autóbiliját egész sor gépkocsi követte, melyek közül Kiekmanssegg gróf alsóausztriai helytartó a harmadik volt a királytól. Midőn az autóbilivel a laxenburi utra értek, egy merénylő rálőtt a helytartó kocsiára. Az autóban a helytartón kívül felesége és unokaöccse ültek és a golyó által összezúzott ablak egy üvegszilánkja megsebesítette a helytartó unokaöccsét. Egyéb baj nem történt. A merénylőnek sikerült elmenekülnie.

A kanizsai ref. templomépítés.

— Saját tudósítónktól. —

A nagykanizsai református missiói egyház csendben, de erélyes igyekezettel megkezdte arra irányuló tevékenységét, hogy a templomépítéshez szükséges anyagi kelleket megszerezze. Kell, hogy ezt a nemes szándékú törekvést siker koronázza és ezért remélhető, hogy az egyház kibocsátott felhívása minden körben a kívánt hatással lesz. A megkapóan érzelmeltjes felhívás egy része a következő:

A nagykanizsai ref. missiói egyház Isten kegyelméből közeléve fennállásának negyedszázados évfordulójához, erősen érzi szükségét annak, hogy Isten dicsőségére, hívei lelki építésére szentegyházat emeljen Nagykanizsán, a Dunántúl e tekintélyes városában, szentegyházat, mely a három vármegyében 540660 hektárnyi területet felölő missiói egyháznak és felé mutató őrtornyával egyúttal a förtetetlen magyarságnak megvitatlan erőssége legyen. Szerény imatermünk ugyanis a helyben lakók közül is csak egy részét fogadhatja már be az Isten igéje után vágyakozó lelkeknek, ünnepei és hazafias istentiszteletek tartására pedig éppenséggel elegenden; és míg egyrészt imatermünk — egyszerű külsejénél fogva — a nagyvárosi házak tömegében rátálatlan is, nehé, másrészt meg szegényes kinézése miatt nem is emelheti a hívek önértéket és így — a lelki élet hátrányára — talán kevesebb is a vonzó ereje: addig egy igazi templom — nemcsak a lelkekben szolgálva összatartó kapcsol a félmilliónál több lelket számláló területen szétszórtan élő ref. híveknek, hanem a magyar vallás ezen szentélye valósgal mentő horgonya lenne az idegen nemzetiségek tengerétől elnyelését fenyegetett édes magyar véreinknek is, — a meny-

nyiben a nagykanizsai ref. miss. egyház körzete kiterjed Zalavármegyének a horvátoktól és vendéktől lakott letenyei, perlaki és csáktornyai járásaira és a horvátországi Varasd vármegye területére is.

Híveink átérezvén az építendő ref. templom vallásértékes és nemzetiértékes egyaránt fontos szerepét: évenként meghozzák áldozataikat a szent célra, nemcsak szeretet-adományaikkal, hanem azzal is, hogy a „templomalap”-ra önkéntes adózás alá vetették magukat; az országos ref. közalap is kilátásba helyezte segélyét: gyengeségünk érzetében mégis kénytelenek vagyunk szerte e hazában a jótételek áldozatkészségéhez is folyamodni, remélvén, hogy Isten után a ti segítségetekkel, édes magyar véreink, szeretett hitestvéreink, református egyházunkhoz és e tekintélyes városhoz méltó templomot építhetünk. Nagykanizsán Istenünk lélekben s igazságban imáadására, híveink lelki építésére, bennök az igaz valóság és a honszerelmű tüzének ébren tartására; — templomot, a mely kiapadhatatlan erőforrásul szolgáljon az idegenben szétszórott csontok meglevénítésére is.

A gyenesdiási családi dráma.

Hitvesgyilkos asszony.

A kanizsai esküdtsek tárgyalja.

— Saját tudósítónktól. —

A Keszthely melletti Gyenesdiás községben f. hó 15-én véres családi tragédia történt. Egy elvetemült gonosz parasz-asszony ölte meg helyben éves vén urat, akivel már régóta rossz lábon állt: a vagyon miatt. Idősb Major Ignácnak hívják a szerencsétlen meggyilkolt öregot, aki már régóta szálka volt derek családjának, a feleségének, meg két felnőtt fiának a szemében. Major Ignácot a fiai minden áron ki akarták tenni a vagyonából, hogy ők legyenek a birtokukban az urak és emiatt anyjukkal együtt agyonkeserítettek szegény, öreg apjuk életét. Annnyira utáiban volt a gazda a nemes családnak a vagyon miatt, hogy a büntetőtörvénykönyvvel is nem egyszer jutottak már összeütközésbe. Egy alkalommal a két fiu úgy összevissza verte tehetetlen vén apját, — hogy az három hélig nyomta utána az ágát és emiatt is ítélték őket a kanizsai bíróság. Később pedig már annyira elfajult a családban a veszekedés, hogy mindennapos volt a perpatvar, sőt nem egyszer a tetlegesség is. — Egyszer annyira összeveszt az idősebbik fiu, János, az apjával, hogy fejszével támadt apjára és azzal háromszor fejbe vágta, — amiért is szándékos emberölés kísérlete miatt elítélték.

E véres eset után is tovább tartott a családi izgalom, mert a fiuk, de különösen az anyjuk, sehogy sem akartak belelőrdni, hogy az öreg legyen a vagyon és ő legyen az ur a háznál.

Mikor már a gorombasággal nem boldogultak, minden áron gondnokság alá akarták helyezni az apát, hogy lehetlenné tegyék. A tervük azonban nem sikerült, mert a bíróság nem látta fenforogni a gondnokság alá helyezési okot és nem mondta ki a teljesen épteszű, értelmes paraszt gondnokság alá helyezését.

A gondnokság alá helyezési per tartama alatt zárgondnokot rendelt ki a bíróság a Major-féle birtok kezelésére, mert az öregnek lehetetlen volt családja körében maradni.

Major a per tartama alatt bejött Kanizsára, hogy itt várja be a per eldőlését.

Amikor azután f. év szeptemberben fiukat elutasították kérvényükkel, az apát sehogysem lehetett visszatartani, hogy haza ne menjen a birtokára, hiába kérte ügyvédje, dr. Weiss Lajos, hogy még ne menjen, várja meg, amíg a fiuk ha agja lecsalapol; az öreg nem lehetett marasztalni, minden áron haza akart menni, megnézni az idei szőlőt. De vesztére sietett a szerencsétlen ember haza, mert civakodás közben elvetemült felesége megölte.

Major ugyilátszik még is félt családjától, vagy megcsalvált ügyvédje tanácsát, mert nem ment egyenesen haza, hanem Keszthelyig ment csak és ott lakást vett magának. Néhány napig Keszthelyen tartózkodott, de sehogysem tudott ellentálatni a vágnak, hogy meg ne nézze a birtokát és f. hó 15-én az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy haza megy szüretre.

Alig ért azonban az öreg Major haza, újabb megkezdődtek a régi családi veszekedések nálok. A Major-féle asszony gonos volt a nemes familia szikkeitől és szinte várható volt, hogy újabb valami alapos verekedés tör ki a haragos családnál.

Major egy régi hordót akart megnézni és kérte az asszonyt, hogy mutassa meg neki a pincében, de a feleségének, ugyilátszik, nem valami tiszta lehetett a lelkiismerete, mert addig nem ment le az urával, amíg az ki nem forgatta a zsebeit, hogy nincs-e bent revolver, vagy más gyilkoló eszköz.

Mikor Major né látta, hogy nincs semmi az uránál, lement vele a pincébe, ahol meggyilkolta a szegény öreg embert.

Hogy mi történt lent a pincében, iszítottuk, azt nem lehetett megállapítani, de hogy alaposan összeveszhetett újabb, annyi bizonyos. Az asszony különben védelmével védekezik és azt mondja, hogy dulakodás közben, a saját élete megmentéséért szurta le az urát. Major Ignácot a nyomrán érte a szurás és a megállapított orvosi vélemény szerint alig pár perccel érte tul a veszedelmes sérülés. A gyilkos asszonyt még aznap letartóztatták és a napokban hozzák Keszthelyi Kanizsára, ahol a helybeli esküdtsek fog itélni feletle. Az asszonyt dr. Schwarz Zsigmond keszthelyi ügyvéd védi.

Az utolsó zalai haramia.

Emlékezés-Róth Gáspárra.

— Saját tudósítónktól. —

Az újra élő betyárromanitika, a költőre való Vidális Imre hamisítatlan betyárrecensése, a csendőrgyűléssel szemben, eszünkbe juttatja, a régi betyárvilágban is ritkaságszámba menő zalai betyár-életének egy epizódját. Róth Gáspárnak hívják, talán még most is él valahol csendességben valamelyik zalai faluban. A neve után itélve is azon válfélekezetekhez tartozik, amelynek szülőitje közül ezen a pályán kívül senki sem próbálkozott babérokat aratni. Külseje semmivel sem volt más, mint akár Patkó, akár Sobri, akár Savanyú Jóskaé. Széles, rojtos, amolyan totyveti magyar gatyá, lobogós tüllem elől, borjuszájú ing, harmincegy gombos pruszlík, pörge kalap, karikás, fokos, bílge-zsírós csizma, no meg a makra pipa.

Nem őlt, nem gyilkolt, fegyvere nem volt más, mint egy füstölő, de ezzel bivalerejét fölhasználva, mesterien tudott bánni. Utónálló volt a veszedelmesen vad, erősakos. Szegény vásáros zsidókat éppen úgy kifosztott, mint a négyesfogatot hajtó földesurakat. Mészároságot tanult és furkóval olyan ütéseket tudott mérni a kocsi elé fogott lovakra, hogy लगályal sem lehetne remekbe jobbat sujtani. Rablásai közben négy izben szítotték rá közelről közelről pisztolyt, de csodálatosképpen sohasem sebesült meg. Azt mesélték róla, hogy inge alatt „szent kendőt” hordozott s ez védte meg a golyóktól. Az ő korában a megyebeli jámbor zsidók igen könnyen voltak arra kaphatók, hogy istenfélőmüket szögbe akasszák. Egy papjuk mondta — mikor híre ment Róth Gáspár sérthetlensége romantikájának és az állítólagos okának, hogyha Jehova ő szent kendőjébe burkolódzó istentelen zsványt ennyire védi, hogyan találhat az istenfélő ember az Istennel oltalmat, hogyan keresen védelmet ugyanannal az istennel a jámbor, aki a haramiát is megöltalmazza. Ellenben a szent kendő varázslatos hatásának híte még jobban lelkébe vésődött a hithű zsidóknak.

Közel két esztendeig tartó garázdálkodás után — van annak már vagy huszonöt éve — komolyan öldözött a haramiát. A gyűrd, amit a pandurok körülötte vontak, mind szűkebb lett s csak napok, talán órák kérdése volt már, hogy hurokra kerüljön a zsvány. Ősz volt, — éppen úgy, mint most — a zsidó nagy ünnepek közeledtek s Róth Gáspárt hitsorsosai imájukba foglalták, vajha elfognák az istentelen gazot. Egy kis zalamegyei faluban, a zsidó nagy ünnepek előestéjén az alacsony templomocskára szufolási megitt hívóval a az ájtatos szolozsmák szongó zajában alig veték észre, hogy az ajtóban megáll egy ember, a szétvetett inge alól kihúz egy szent kendőt s a fejére teszi. Ingben, gatyában, betyár öltözkében állt Róth Gáspár.

Az emberek riadtan ugráltak föl helyeiről, de Róth Gáspár rájuk szólt. Egy imát akart csak elmondani, aztán elmegyek. Halottai csendben hallgatták végig a haramiát.

ma fönghangon elmondott imáját, remegéssel vegyes megindultsággal mormogták rá az áldásukat s mikor bevégezte, megcsókolták az ajtófélfán levő szentséget s elment az éjben.

Hajnaltól a temetőben anyja sírján akadtak rá a pandurok, alvás közben. Megláncolva vitték a falut át, a zsidó nagy ünnepe első napján. Tizenöt esztendő rablás után hazatért falujába. Csöndes ember lett, megőregedett, de rettenetes erejét még mindig kitudta használni, hogy éhen ne pusztuljon el. Szorgalmas teherbördő vált belőle. Lehet, hogy még ma is el valahol, egy kis zalai faluban az utolsó zalai betyár.

Hirek.

— Egy érdekes kinevezés. A Zala napig egy hozzáért érkezett egyszéki levelet közölt, mely a pécsi püspöki jogakadémia egy tanári kinevezéséhez fűzött nem minden pantiériánál néltől való megjegyzéseket. Ezek szerint a kinevezésre kombinációba vett dr. Farkas Zalaegerszegi ügyvédjelölt és legutóbb az ügyvédi vizsgán éppen azokból a tárgyakból bukott meg, melyeknek tanítására a jogakadémia pályázatot hirdetett. A Zala-ban közölt leveleire, mintegy válaszképpen, több lapban közlemény jelent meg, melyek arról szólnak, hogy dr. Farkas pályázatához fűzött megjegyzések teljesen időszerűtlenek, mert újabb értesülés szerint nem Farkas dr.-t logják kinevezni a megüresedett taniszékre. Ezek a közlemények bennünket nem elégtének ki, új b információkkal tartozunk, mert utólag arról győződünk meg, hogy a közölt levél adatai nem fedik a valóságot és egy névsorából származó kellemetlen tévedésről állunk szemben. Ugyanis dr. Farkas Tibor, ki a pécsi jogtanári állást megpályázta, már hosszabb idő óta kész ügyvéd, tehát nem igaz az, hogy az ügyvédi vizsgánál megakadt volna. Most már egészen függetlenül a pécsi kinevezés dolgától, sietünk közölni a Farkas dr. személyéről nyert újabb és helyesebb információkat. Ezt tenni kötelességünknek tartjuk, mert az ő pályázatához fűzött, valóban sajnálatos tévedés a hozzáért érkezett levélből került a pécsi és fővárosi lapokba. Farkas Tibor dr. ügyvéd Bécsben végezte a Teresianumot, majd az angol egyetemeken jogot hallgatott. Kettős doktorátusa van, iri több értekezést és nagyobb szabásu jogi munkát, melyek szakkörök elismerésével találkoztak. Jogász körökben nevének igen jó hangza van, tehát rendelkezik mindazokkal a kellekkel melyek kinevezését indokoltá tették volna.

Közzük még a Pécsről hozzáért érkezett következő felvilágosító sorokat, melyeknek írója illetékes arra, hogy a Zala közleményéhez szava legyen:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Méltóztassék megengedni, hogy a pécsi püspöki jogakadémia megüresedett taniszék betöltéséhez fűzött kombinációkat tartalmazó és b. lapja által közölt levél nyilvánvalóan tarthatatlan felfogásról néhány szóval és ténnyel megvilágítsam; anélkül, hogy magát a tanári kinevezés időszerű lényegét érinteni óhajtanám.

A betöltendő jogtanári állás természetére vonatkozólag tudni kell, hogy ezt az állást véglegesen csak egyetemi magántanári képesítéssel bíró egyének tölthetik be, egyetemi magántanár pedig tudvalevőleg csak az lehet, ki önálló becsű tudományos munkásságot tud felmutatni. Ha tehát erre az állásra nem egyet. magántanár neveznek ki, akkor az állás csak ideiglenes, átmeneti és ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a kinevezett a magántanári grádust megszeresse. Tehát egészen mellékes az, hogy a kinevezett multjában miféle jelentéketlen szigorlati események vannak, miután az állás betöltése a legfőbb tudományos mérték megítélésétől függ. Volt már a pécsi jogakadémia egy igen kiváló jogtanára, ki nek hat év után kellett az állást elhagynia, mert a magántanárságot nem szerezte meg. Ezt hát nagyon szigorúan veszik. A közölt levél adatai akár helyesek, akár nem, ezek oly jelentéketlen, szinte gyermekes momentumok, hogy egy tanár tudományos értékeit megítélésénél közli szerepelhetnek. Erre nekünk igen kelési példák van, mert éppen egy pécsi kitűnő ismerősünk mindkét egyetemünknek magántanára európai hírű tudós és az ügyvédi oklevelet e mai napig kísérletek dacára sem sikerült megszereznie. Tehát az elmélet és a gyakorlat két különböző dolog. Az ügyvédi pályán része nem érdekel és a sorokkal csupán arra akartam

rámutatni, hogy a közölt levél szenzációs megjelenésű adatai tulajdonképpen jelentéketlen és tarthatatlan semmisség akkor is, ha igaz. Még inkább, ha nem igaz.

Mely tisztelettel kérem jelen levelemnek egész terjedelmében való szives közlését és maradtam — stb.

— Előléptetés és áthelyezések a honvédségnél. A nagykanizsai 20. honvédegyalozred zászlóaljparancsnokát, d. m. m. Dormándy Henrik vezérkari festületbeli őrnagyot a vezérkarhoz való beosztása mellett egyidejűleg a honvédség főparancsnokságához helyezték át. A tisztikarból áthelyezettek továbbá: Maklár István, Freytagh Győző zászlósok és Zóbb Elemér hadnagy Körmenről, viszont Körmenről Nagykanizsára Schneider István hadnagy és Miklóssy Aladár főhadnagy.

— Önkéntesek iskolája. A magyar királyi 20. honvéd gyalozredhez beosztott önkéntesek iskolája, mint értesülünk, folyó évben Pécsre lesz. Az önkéntesek október hó elején vonulnak be, Kanizsán felszerelik őket és úgy indítják 6 hónapra Pécsre a kiképzés és tanfolyam, idejére. Kanizsán 6 hónapot szolgálnak le az egy évig tartó gyöngyöleiből.

— A Déli vasut a kolera ellen. Tegnap Nagykanizsára érkezett dr. Ludwig Endre egyetemi tanár, a Déli vasut főorvosa és itt a vasut pályatorvosaival a kolera ellen való védekezés módjait beszélték meg.

— Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte, hogy Czizy Ignác veszprémi megyei pap, városunk volt tanulója, családi nevét Szentgyörgyi-re változtassa.

— Személyi hír. Hohenlohe Krisztián porosz herceg a mult heten Alsóoldvára érkezett és innen automobilon a közeli Mura erdőben levő kastélyába utazott. A herceg Alsóoldva vidékén nagyobb vadászatot rendez.

— Elmaradnak a népfelkelési szemlék. A magy. kir. zalamegyei 64. népfelkelési járás parancsnoksága ma arról értesítette Nagykanizsa városát, hogy a honvédelmi miniszter rendelete értelmében a népfelkelők időszaki jelentkezése az idén a kolerajárvány miatt nem tartatik meg.

— A tánciskolából. Mint már említettük, Mayersberg Frida tánciskolájában már megkezdtek a tanítást. A tanfolyamok iránt óriási érdeklődés nyilvánult, aminek érthető magyarázata van. Ugyanis tavaly nem Adorjáné, hanem egy más táncnő szerepelt Nagykanizsán és valahányszor ez megtörténik, közönségünk a következő alkalommal fokozott örömmel várja és fogadja Mayersberg Fridát, kinek eredményes tanítási módját csak az ilyen összehasonlítások után udjái értéke szerint megbecsülni. Az idén annyira növekedt a jelentéket, hogy a tanítást három csoportra osztva kell végezni. És pedig a gyermekek csoportja a kora délutáni órákban, a fiúk és leányok délután 6 órakor, a felnőttek pedig este 8 órakor nyerne oktatást. Csakhamar megnyílik a külön b. szonkonkurzus is melyre jelentkezni lehet (Casino, földszint.)

— Övdös rendelet a koral házasságokról. A belügyminiszter a koral házasságok ügyében körendeletet adott ki melyben a hatóságokat figyelmezteti arra, hogy szigorúan ügyeljenek a leány fejlettségi korára. Tekintettel a koral házasságokból származható bajokra, a belügyminiszter felhívja a hatóságokat, hogy a fejlettségi bizonyítványok kiállítása körül a legnagyobb szigorúsággal és óvatossággal járjanak és a mennyiben a fejlettséget minden kétséget kizárólag megállapították, az erről szóló bizonyítványban mindenkor külön említést meg az is, hogy az illető leány fejlettségi korát meghaladja és egy 16 éves leány átlagos fejlettségének felel meg, továbbá, hogy a házasságkötés ezen szempontból akadályba nem ütközik.

— Koszorupótló adomány. Folyó hó 15-én elhunyt özvegy Pollák Bálintné szül. Márkus Nanette iránti kegyelet jeléül adakoztak: Nagykanizsai izr. Szentegyet 200 K. A gyászoló család 100 K. Dr. Rotheild Samu és neje 20 K. Pollák Ede és neje, Rosenberg Jónás és neje, Pollák Károly (Bécs), Steiner Márkus és Kende Mór 10—10 K. Berger és Kaizer család 6 K. Steiner Károly, Kocsis Imre, Pollák Ernő, Pollák Károly, ifj. Weiss László, Pollák Ernő dr., Kovács Henrik dr. (Zsurgó), Singer József és Sebő Vilmos 5—5 K. Összesen 400 korona. Az izr. Szentegyet Nagykanizsán.

— Örült a vonaton. Tegnap reggel a Cseleddmők—csakornyai vonatra, Ukon egy jól öltözött falusi asszony szállt be. Alig halad a vonat az állomástól néhány kilométerre, az asszony, a Kupében bíró nagy bámulatára elkezdett hangosan imádkozni. Aztán rövid időre elhallgatott, de később minden ok nélkül belekezdett egy leányba s olyan súlyos becsületesítésekkel illette, hogy a leány elkezdett sírni. Később az asszony kiállt a kupé szék folyosójára s torkaszakadtából kezdett kiabálni a robogó vonatról a mezőre valami józsa nevű emberhez, de az utasok, akik kinéztek az ablakon, nem láttak ott a mezőn senkit. Végre az asszony elkezdett énekelni. Nagyon rosszul énekelhetett, mert erre már az utasok szólnak a kalauznak, akiknek figyelmét felhívták a gyanús viselkedő asszonyra, de a kalauz, aki be volt rugva egy kisse, leintette őket, hogy ne törődjenek más bajával. Az ő dolga, figyelmeztetni valakit a kupében s avval ott hagyta őket. Szerencsére az örült asszony a harmadik állomáson leszállt a vonatról, de nem tudták meg eddig, hogy kicsoda.

— Póterettségi a kereskedelmi iskolában. A helybeli felsőkereskedelmi iskolában ma volt a póterettségi, dr. Zorn Vilmos, a vallás és közoktatásügyi minisztérium biztosa és dr. Zúry Gyula parkamarai elnök jelenlétében. A póterettségi 6 tanuló jelentkezett és mind a 6 meg is felelt.

— Besorozottak táncmulatsága. A nagykanizsai ez idén besorozottak, mint mindenfelé látható plakátok is hirdetik, f. hó 24-én egy nagyszabásúan ígérkező táncmulatságot rendeznek. A mulatság, mely a Polgári Egyet. nagytermében lesz, rendkívül sikerültnek ígérkezik és városunk közönsége már is igen nagyfokú érdeklődést tanúsít iránta. Azt hisszük, hogy a szezon elején mindjárt egy nagyon kellemes estében lesz részünk.

— Hatósági szemle a tejgyárban. Nagykanizsán tudvalevőleg tej-főző és vajgyár alakult. Ebben a gyárban ma volt a hatósági szemle.

Színház és művészetek.

(—) Fedák Sári vendég szereplése Nagykanizsán. Az „Elvált asszony” szombati előadásának „Fedák Sári is közönsége volt. A művésznő Kanizsán járván, elment a színházba, hol nagy szerényen és észrevétlenül az utolsóelőtti p. d. sorban húzódott meg. De persze, Fedák Sári nem lehet annyira háza, hogy jelenléte feltűnést ne keltsen és az előadás óriási közönségének figyelmé csakhamar elfordult a színpadtól az utolsó sorok felé. Pedig Fedák Sári gyakori vendégünk, személye jó ismerősünk, de művésze kevéssé az, mert eddig nem sikerült rábírni arra, hogy a kanizsai színpadon föléljen. Ugy látszik, Zsazsa nekünk Tótszerdahely uróje akar maradni és semmi több. Tegnap végre engedett Kövesy igazgató kérésének és a közönség sorában csakhamar szíjról-szajra szállt a szenzáció: Fedák Sári szerdán, holnap után fel fog lépni az Elvált asszony Gondra szerepében. Kövesytől igazán kedves figyelem a színház közönsége iránt, hogy ezt a fellépést kieszközölte. Üzleti momentumok itt nem játszanak közre, mert hiszen a színházat napról-napra zsúfolásig megtölti a közönség és az ilyen hétköznapiok tiszta bevételénél többet az igazgató Fedák Sári fellépésétől sem remélhet. Sőt kevesebbet, mert ha erre az estére fel is emelik a helyárakat, Fedák Sári tiszteletdíja nem sokat hagy meg belőle a színházi pénztárban. Az igazgatónak e vendég szerepléssel az a célja, hogy szép, emlékeztető estével fejezze be az idei nagyszerű szezon. Ezt a célját eléri Fedák fellépésével. A szerdai előadásra már mátlól kezdve lehet jegyeket váltani a színház pénztáránál.

(—) Nick Carter. A Nick Carter című színművet játszókat tegnap este az arénában. A Nick Carter c. detektívtörténet, egy unalmas, hosszúlere eresztett látványosság, de aminek még nevetni sem lehet, mert az egészből hiányzik az értelem fonala. A színesek minden elkövetek, hogy hangulatba keltsék a közönséget, hogy ez nem sikerült nekik, erről igazán nem tehetnek; sőt még a direktor sem oka ennek, aki ismert tulzott előzenyességgel gyorsan megazerte ezt a kis komisz Vigaszínházi darabot. A Nick Carter különben Pesten is megbukott mert mindössze 6-8 szor adták a Vigaszínházban. Erről elég ennyi.

(—) A bucsuelőadás. A szintáruait csütörtökön bucsuzik városunk közönségétől, mely e végre járó szezonban igazán páratlan érdeklődést tanúsított az aréna művészi eseményei iránt. A bucsuestén a „Csittulj szívem” című Vigaszínház-beli nagyszerű vigjáték kerül színre, valószínűleg a szezon eseményeinek méltó nagy közönség előtt. Az érdeklődést maga a darab is megérdemli, mert ötletes fordulat, komikus helyzeti évezetes estét garantálnak.

Táviratok.

A választójogi liga gyűlése.

Szatmár, szeptember 19. A választójogi liga tegnap Szatmáron nagy népgyűlést rendezett, melyen több száz ember jelent meg. A gyűlésen részt vett Bányfi Dezső báró is, ki nagyobb beszédet mondott. Többek közt kijelentette, hogy az általános, egyenlő, titkos választó. jognak azért híve, mert csupán ezzel lehet Magyarországot kiszabadítani az agrárfeudális járomból és a polgáriult államok színvonalára emelni.

Haldokló érsek.

Kalocsa, szeptember 19. Várogy Gyula kalocsai érsek állapota oly válságosra fordult, hogy a katasztrófa bekövetkezését minden percben várják.

A bélyei császár vadászata.

Mohács, szeptember 19. Vilmos német császár a tegnapi nap nagyrészt is vadászaton töltötte és pedig kiváló szerencsével. A császár az erdő szarvasállományának két remek példányát ejtette el és pedig egy tizenégy és egy huszág agancsost. A pompás vadászszákmányának annyira megörült a császár, hogy vadász vadászlat fogta el és a legjobb hangulatban tért vissza a kastélyba. Itt aztán a sokak lakóság költő-láncában és festői népviseletben gyönyörködött.

Egy germanizáló püspök.

Budapest, septe. 19. Feltűnést kelto tudósítást kapott New-Yorkból a Magyar Távirati iroda. Arról van szó, hogy az Amerikában élő magyar görög katolikusok közt valóságos lázadás tört ki Ormínczy István püspök ellen és elhatározták, hogy ha orvoslást nem nyernek, átérnek a római katolikus vallásra. Az elkeseredés oly nagy, hogy a püspök élete sincs biztonságban, erre pedig az adott okot, hogy a püspök erőszakosan germanizálni akar.

Öngyilkos urinó.

Sátoraljai hely. szeptember 19. Mély megdöbbenést keltett ma délelőtt Sátoraljai helyen az az elterjedt hír, hogy Szemczi Béla állomásfőnök szép, fiatal felesége öngyilkos lett. A hír valóban bizonyult. A fiatal asszony reggel templomban volt, honnan hazatérve a tükör elé állt és kétszer magára lött. Mindkét lövés a homlokába fúródott és megölte az asszonyt. A városban nem is sejtik, hogy a mindig vidám szép asszonyt mi kergette haláiba.

A legközelebbi napokban

megnyílik

az „Uránia” villamos mozgófényképszínház

a Szarvas szálló disztermében.

Teljesen új felszerelés!

Szakszerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegességet! Különlegességet! Színes felvételek a beszélő mozgóképek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-11-12-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Irtá: Rovenszky Árpád.

Másnap hajnalban azután megtörtént a párbaj és a sors ismét bebizonyította, hogy többször tud ostobaságokat csinálni, mint józan dolgokat.

Szekely Gyulát átlőtt mellet vették el a párbaj színhelyéről.

A párbaj természetesen óriási szenzációt keltett az egész városban; annál is inkább, mert az előzményeit senki sem ismerte. Sőt a párbaj egyenesen érthetetlennek látszott olyan egyének között, mint amilyen a Bánváry fiú volt és Szekely Gyula, akinek nevét mindig együtt emlegették a szép leányával.

A súlyosan sebesült fiatallembert elszállították a lakására; a golyót szerencsésen kivették a melléből és másnap reggel már megérkezett az édesanyja. Csáhatatlan anyai ösztönével mindjárt megsejtette, hogy csakis valami asszony lehetett a katasztrófa egyedüli oka és zokogva virrasztott órákon át a fiu betegágya mellett, aki az ő mindensége volt, s akit már akkor féltett az emberektől, amikor legelőször utnak engedte.

Mikor pedig Szekely Gyula szerencsésen átesett a krízisen, az édes anyja még jobban aggodott a fiáért és a legközelebbi gyógyulást úgy vélte előidézni, ha kiszakítja mostani környezetéből és hazaviszi a falu romlatlan tiszta levegőjébe. Hiszen volt annyi vagyonuk, hogy egyetlen gyermeküknek nem kellett dolgoznia.

Azon a napon, amikor a nő először gondolt a hazautazásra, valaki egy csokor illatos rózsát küldött a lábbadozóknak, de a megkeresített anyai szív az illatozó rózsákban újabb veszedelmet látott, azonnal megsemmisítette a virágokat és elitkolta a fiu előtt a különös megemlékezést. És most már semmi szín alatt sem hagyta volna fiát Debrecenben.

Ebéd után, mint mindig tenni szokta, homlokon csókolta a fiát és csak annyit mondott:

— Este hazautazunk...
— Bocsásson meg édes anyám, hogy úgy megnyomorítottam! — Felelte rá Szekely Gyula alázatos fiúi szeretettel és karjaiba zárta a fehér hajú nőt.

Ez volt az első eset, hogy a szomorú dolog közöttük szóba került. — Az anyja nem akart fájdalmat okozni a fiúnak, a fiu pedig nem merde az édes anyját búsítani. Az öreg nő most sem kutatta a párbaj okait, csak végtelen szeretettel viszonozva a fiu csókjait, mint valami kis gyermeket, úgy becézte:

— Te rossz fiu... látod... látod... no de mostantól fogva megint én vigázok majd rád... este utazunk...

— Jól van! — felelte rá Szekely Gyula engedelmességhez szokva.

És este csakugyan hazautaztak...

II.

Szekely Gyula a régi környezetben rövid hat hét alatt teljesen felépült sebéből. A családás látszólag minden nyom nélkül vonult el fölötte, de azért egészen más ember lett belőle.

Néha órákon át ült egyedül a szobájában, s elmerengve bámult a távoli hegyek felett tovarohanó felhők után; kedvelt könyveit belepte a por; a hegedőjéhez hozzá sem nyúlt; sehol helyét nem találta; s a legjobban féltapokon át csatangolt a határban anélkül, hogy kóborlásainak valami célja lett volna. És akik ilyenkor találkoztak vele, mind úgy látták, hogy egy fatörzsön vagy kővön ülve, kezeibe temetve arcát, olyan tekintettel néz a semmiségbe, melynek nincsen semmi gondolata. Mellette hevert a puskája, de csak megszokásból vitte magával; lábánál a fűben pedig a kutyája lobolt, de nem akadt dolga... A fiatal ember ijedten riadt fel az emberek köszöntésére, de már a kövekező pillanatban ismét visszahátrált előbbi buskomoragába.

Az édes anyja aggódva figyelte a fia lelkének e veszedelmes átalakulását, de csak fájdalmasan bólgatott hozzá a fejével, mert e baj ellen ő sem tudott semmiféle orvosságot, noha jól ismerte. Pedig tévedett. Az ő fia már nem is gondolt arra a szivelen leányra, aki miatt kis híja volt, hogy a föld alá nem került. Sőt az iránta érzett szerelme is úgy elpárolgott a szívéből, mint ahogy a rózsza elveszti illatát, ha a nap ráúzó lángoló sugaraival. Az ő lelkét csak az elszívveit sértés marcangolta, s amely miatt egész életét egyszerre céltalannak találta.

Igy tartott ez a kínos állapot egészen addig a napig, mikor Szekely Gyula mindenki bámulatára kijelentette, hogy a nyakába veszi a nagy világot, miután odahaza minden ugys csak terhére van. Néhány hónapra, talán egy esztendőre, talán kettőre...

Az édes apja nem ellenzte, sőt helyeselte. Fiatalembernek nem árt, ha kissé megismeri a világot és az embereket. De már az édes anyja zokogással felelt a fia kijelentésére. Nem tudta a szívére venni, hogy annyi ideje ne lássa a gyermekét. Mikor azonban azt látta, hogy a fia mily csökönyösséggel ragaszkodik tervéhez, nagynehezen ő is beleegyezett. Szekely Gyula pedig ezek után oly lázas sietséggel fogott a csomagoláshoz, mintha a tervbe vett kalandozásról egyáltalában nem is akart volna visszatérni.

A böröndjei már készen állottak és egy napon az édesanyja éppen akkor lépett a fia szobájába, mikor az utra készült.

— Hát te? — kérdezte a fiától csodálkozva.

— Elutazom...
— Már?... hiszen nekem nem is szóltál... valamit készítettem volna az utra...

— Nem a nagy utra megyek anyám...
— Hát?

— Csak néhány napra Debrecenbe...
— Debrecenbe? — ismételte az anyja és ez az egy szó egészen felizgatta.
De a fia fanyar mosolygással készült tovább.

— És tulajdonképpen miért mégy oda? — kérdezte az öreg nő, mikor észrevette, hogy a fia nem akar részletesebb felvilágosítást adni.

— Mert dolgom van... vagy talán édesanyám azt kívánja, hogy ne menjek? — kérdezte Szekely Gyula halkán, mintha a választól félt volna.

— Hát igazán dolgozod van?...
— Van.

— Ugy menj édes fiam, de...
— Ne féltsen engem többé anyám...

az a golyó, amelyik a szívemet kereste, sok mindenre megtanított. Három négy nap múlva ismét otthon leszek és addig is jól állok magamról... Ugy fogok hazakerülni, ahogy elmentem... De azalatt készítem el mindent, mert azután csakugyan elmegyek Indiába... vagy tudja isten, hová...

— Hát még mindig?

— Igenis elmegyek édes anyám... feltétlenül elmegyek...

— Ugye azért, mert még mindig gondolsz rája? — mondotta az édes anyja szomorúan.

— Kire anyám?

— Valakire...

— Légy egészen nyugodt, senkire sem pazarlom a gondolataimat...

Az anyát bántotta kissé a fia cinikus hangja és könnyíteni akart a lelkén.

— Avagy igazán beteg vagy?

— Nem anyám... nem emlékszem, hogy mikor éreztem magamat ilyen jól, mint mostanában.

— A tested talán igen, de a lelked?

— A lelkem?... Nos annak vajmi kevés köze volt az egész dolghoz...

— Hát csakugyan utazol fiam?

— Igen anyám, először Debrecenbe, azután ki a nagy világba...

És az esti vonattal csakugyan elutazott. Könnyű lélekkel, míg az édes anyja egész éjjel nem tudott miatta aludni...

(Polyt. köv.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Vörös-marth-utca 14. sz. alatt

fehérnemű- és vegytisztító
intézetet

nyitottam, ahol mindenféle fehérneműeket és szöveteket szakszerűen és a legkényesebb igényeknek megfelelően tisztítok. Szíves pártfogást kérek
HENCSECS GYÖRGYNE.

Közgazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 19.

Készlet-Üzlet:

Változatlan.

Határidő-Üzlet:

Buza 1910. októberre 9.97, 1911. áprilisra 10.32, rozs 1910. októberre 7.32, 1911. áprilisra 7.76, zab 1910. októberre 7.86, 1911. áprilisra 8.25, tengeri 1911. májusra 6.71.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Ne féljen
a kolerától!
mert egy palack
„Fiume
Cognac
Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat

biztos hatású övszer, a fiumei

„ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság kitűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben.

Egy tanonc felvétetik

KREINER GYULA női-divatkereskedésében Nagykanizsán. 4307

Burgonya

bármilyen nagy mennyiségben kapható HAAS VILMOS fűszerkereskedésében Nagykanizsán. 4195

5000 koronát

fizetek annak, aki bebizonyítja, hogy esoda gyűjteményem koronáért nem alkalmi vétel. És pedig: egy valódi svájci Roskopf-szab. zsebóra pontosan szabályozva, 3 évi irásbeli jótállással; egy amerikai aranydoublepáncellánc; 2 amer. arany-double gyűrű (urak és hölgyek számára); 1 aranyszíj garnitúra kéző-, g. lér- és mellgombókkal; 1 órágu amerikai zsebkész; 1 elegáns seiyemnyakkendő kívánat szerinti színben, mintában és fazonban; 1 pompás nyakkendőű u. ázott briliánsból; 1 remek női mellett, legutóbbi újdonság; 1 hasznos utazó toalett-garnitúra; 1 elegáns bőrtárcsa; 1 pár amer. buton utánzott gyémántkövekkel; 1 s-ab. angol légsúlymérő; 1 szalonalbum 36 leggyönyörűbb tájképpel; egy pompás nyak- vagy hajkollier valódi keleti gyöngyből; 5 indiai jóvondomondó ördögi minden társaságot szórakoztat és 550 drb. különböző tárgy, amely minden házban hasznos és nélkülözhetetlen, ingyen. — Mindez összevéve, az elegáns Roskopf-szab. rával együtt, a melynek értéke egyedül megfelel az összeg két-zereseének, **csupán 6 koronába kerül.** Kapható utánvételt: vagy az-összeg előzetes beutalása mellett (levélbélyegekben is elfogadjuk). **F. GELB, VERSANDHAUS, Neu-Sandez No. 276.** NB. Két csomag megrendelése mellett 1 prima angol borotvát vagy 6 drb. finom vázon zsebkendőt mellékelünk. Nemtetszés esetén az összeget visszaküldjük, ezáltal minden rizikó ki van zárva. 4305

Ménészgazdák figyelmébe!

Sonkolyos, valamint pergetett

Méz

bármily mennyiségben a legjobban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

méznagykereskedőnél Nagykanizsán, Magyar-utca 19.

A kiváló bőr- és lihtimán gyógyforrás
SALVATOR

Vannak a hólyagbajoknak, kövérségnek, cukorbetegségnek, vese-
hénynek és húrtutak bántalmának kiváló hatása.

Terméskészítés és értékesítés: Kapható Gyógykezelő Intézetben és gyógyszerárakban.
Amennyiben Kórház Gyógykezelő Intézetben, Budapest, V. kerület, Rózsák u. 1.

Méz és egerek

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

1. (Készlet) és 2. (Készlet) és 3. (Készlet) és 4. (Készlet) és 5. (Készlet) és 6. (Készlet) és 7. (Készlet) és 8. (Készlet) és 9. (Készlet) és 10. (Készlet)

LŐNEREFÉJTŐ GÉPEK

Egyszerű és hatékony tisztító szerkezetekkel 650-1250
DÖNZELÉSEGI GÉPEK MOTON S JÁRÁNYOS HAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LŐNERECSEPLŐ FEJTŐ- és TISZTÍTÓ GÉP

OLCSÓ ÁRAN
KÉSZÍTŐ FÉLTETTEL
ARÁNYTANULI FELHATÁRA
DÖNZELÉSEGI HÁLÓ

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST

VI. MÁTYÁS UTCA 44

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kassza-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy melléklettel.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére jöhetnek. — Készítők megkérve nem vállalkozik és névelve leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozatokat szerinti van (a kiadóhivatal).

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhöz hordva:	szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. — „	Félévre 9. — „
Egész évre 14. — „	Egész évre 18. — „

Egyes szám ára 5 fillér.

Műlatások, béli kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 5 korona. Köszönetnyilvánítás 5 kor.

XXXVII. évf. 208. szám.

Nagykanizsa, szerda, 1910. szeptember 21.

Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Kanizsai lakás-inség.

Nagykanizsa, szeptember 20.

Az ember alig i-mer Nagykanizsára. Ebben a városban, ahol még két évtizeddel ezelőtt állandóan legalább száz 2-3 szobás lakás állott üresen, ma éppen a 2-3 szobás lakások hiánya érezhető legjobban. Sőt e tekintetben valóságos lakásinség van városunkban.

Ha valaki talán kétségekednék erre nézve, nagyon könnyen meggyőződhet személyesen is, hogy semmit sem nagyitunk. Állításunk mellett bizonyít egyébként az a vállalkozás is, mely éppen ezt a lakásinséget akarja megszüntetni 1 és 2 szobás, meg előszobás munkáslakások építésével.

Mi ezzel a helyzettel szemben csak azon csodálkozunk, hogy egyáltalán bekövetkezhetett Nagykanizsán ez a lakás-inség. — Ezt csak akkor lehetne teljesen megérteni, ha nálunk nem volna elég tüke a szükséges építési befektetéshez. De hisz az kétséget sem szenved, hogy itt tüke, az van. — Azt azonban már nem tudhatja a be nem avatott ember, hogy mi tartja köte a töké, hogy miért nem folyósítja azt a vállalkozási szellem.

Találkozásokkal találkozunk. Azt mondják, hogy Nagykanizsán egyáltalán nincs vállalkozási szellem. Meglehet. Azt is mondják, hogy nagy a pótlódó. Semmiképpen sem fizetődik ki a házépítés, ha mindjárt 15 évig akómentes is a ház. Ez is meglehet. Azt is mondják, hogy méregdrága a ház hely is, meg a házépítés is. Egy 3 szobás lakás felépítése a területtel és a mellékhelyiségekkel együtt beleszerül 16-20 ezer koronába. No most már, ha 800 korona lakbért fizetnek is érte, ez csak 4 százalék. Ha ebből a pótlódót és tatarozási költséget leszámítjuk, legfeljebb 3-5 százalék marad a befektetett tüke kamatjával. — A pénzintézetek meg 4-5 százalékot fizetnek a betéti összeg után. —

Hát ez is elég nyomós ok arra, hogy valakinek elmenjen a kedve a házépítéstől.

Csak hogy az eféle okokat, ha valóban fenforognak, — amint, hogy nálunk valóban fenforogni látszanak — meg kell szüntetni a város érdekében dolgozó, vezető tényezőknél, hogy a vállalkozás előtt ne álljanak megakasztó, elkedvetlenítő dolgok. — Mert az kétségtelen, hogy az utolsó évtizedben — amint majd a legközelebb fogantatosítandó népszámlálás adataiból is ki fog tűnni — Nagykanizsa lakóinak számát nagy mértékben emelte a bevándorlás. Ezeknek a bevándoroltaknak pedig valahol lakniok kell itt okvetlenül. És sem magukra a bevándoroltakra, sem a közegészségi állapotokra nézve nem közömbös dolog, hogy hol laknak. Az egésztelen, egész a közveszélyességig fertőzött lakásokba bekényszerülésnek már régen meg kellett volna szünnie Nagykanizsán és meg is szünt volna, ha a házépítési vállalkozás nagyot nem csökkent volna az utóbbi időben.

Mert az építkezésnek az a csekély aránya, ami most tapasztalható, még mindig nem áll arányban a lakosok számának szaporodásával és az igényeiknek nagyobbodásával. A civilizáció, a haladás ugyanis, elmaradhatatlanul hozza magával az emberi igények növekedését is. — Azok az emberek, akik néhány évtized előtt még másod, harmadmagukkal egy szobában meghúzódtak, ma már legalább is két szobás lakást, akik pedig akkor 2 szobában laktak, ma már 3 szobás lakást igényelnek. Ez így van. Ezen változtatni csak a haladás, a civilizáció viszsztatolásával lehetne, ami senkinek sincs hatalmában. És jó is, hogy nincs.

Szóval: ami elfogadhatatlan lakás-inségünkkel szemben az az elkerülhetetlen feladat vár városunk vezető tényezőire, hogy az építkezési vállalkozás — akár rész-

vénytársasági, akár egyes ember részéről nyilatkozzék is — mindig a legmesszebb támogatóban részesüljön. Hogy az építkezési kedv fokozása végett a vállalkozók itt olyan kedvezményekben részesüljenek, amelyek teljes bizonyossággal megmozdítsák a zár alatt nyugvó töké. Mert az bizonyításra sem szorul, hogy egy lakóhelyet sem kolera, sem trachoma, sem egyéb ilyen veszedelem nem akaszt meg olyan bizonyosan a fejlődésében, mint a lakás-inség.

A kanizsai vizitársulat.

Szabályozzák a Kanálist.

— Saját tudósítónktól. —

A polgármester és a városi mérnök uraktól nyert értesítés alapján a Principális vígyi lecsapoló társulat megalakítására vonatkozó korábbi cikkünket a következőkben helyesbítjük:

A szabályozási munkák végrehajtásánál érdekelve van 2400 kat. hold, a későbbi fenntartási munkálatoknál 3000 kat. hold terület.

A szabályozás kiterjed a Principális csatornára és a Principális csatorna mellékáraira.

A kiknek birtokai a Principális csatorna mellett fekszenek, azok csak ezen csatorna szabályozásának költségeihez járulnak hozzá, a kiknek birtokai pedig a mellékárkok mellett fekszenek, azok ugy a mellékárkok, mint a főcsatorna szabályozásának költségeihez hozzájárulni tartoznak, mert a főcsatorna szabályozása nélkül a beietorkoló mellékárkok víze lefolyni nem tudnak.

Ha a társulat nem alakul meg, ugy azon birtokosokból, kikre a szabályozás folytat haszon háramlik, az alispán ur a vizjogról szóló 1885. évi XXIII. t. c. alapján érdekeltséget alakít és ez az érdekeltség kötelezhető lesz arra, hogy a szabályozási munkálatot végrehajtsa és a költségeket a főcsatornánál katasztrális holdanként 26 koronát, mellékcsatornánál katasztrális holdanként 53 koronát egyszerre lefizesse.

Továbbá kötelezhető lesz az érdekeltség arra, is, hogy a szabályozási munkák jókarban tartásáról a későbbi évek folyamán is gondoskodjék, ugy a mint az a Somogy-Zalavármegyei határcastronánál a közel múltban több ízben megtörtént.

Ha ellenben a társulat megalakul, ugy a szabályozási munkálatokra szükséges összeget — hosszú lejáratu és igen elő-

nyós, a talajjavítási kölcsönről szóló 1889. évi XXV. t. c. alapján felveendő kölcsönből teremtheti elő, melyet csekély évi járulékkal fog törlesztheteli.

Ezenkívül az állam a társulat tagjainak egyéb kedvezményeket is nyújt. Elengedi az ármentesített területre eső általános jövedelmi pótlódót, a kir. adóhivatallal szedeti be az évi járadékot, hogy ezáltal a terheket és az igazgatási költségeket lehető legkevesebbre csökkentse.

A társulat választmánya és közgei által saját maga intézkedik a szabályozás végrehajtásáról és a jókarban tartásról és így csak töle függ, hogy a kiadásokat minél jobban mérsékelje.

A társulat megalakulása esetén a végleges szabályozás végrehajtásának, valamint az állandó fenntartás és igazgatásnak költségei egy katasztrális hold, azaz ötnegyed magyar hold, tehát 1600 négyzetöl. után előreláthatólag 4 illetve 5 koronára fognak rugni.

Remélhető, hogy ez a kiadás a nagyobb terméshozatalból és a rétek értékének emelkedéséből bőven meg fog térülni és így hisszük, hogy azokat az aggodalmakat, melyek előbbi cikkünk téves értelmezése nyomán felmerültek, sikerült eloszlatnunk és mindegyik birtokos saját jólle fogott érdekében a társulat megalakítása mellett fog állást foglalni.

A fekete rém.

Terjed a kolera.

— Táviratok. —

Az ázsiai kolera terjedéséről és az elene alkalmazott újabb óvó rendszabályokról ma a következő távirati jelentéseket kaptuk:

Budapest, szeptember 20.

Ma elrendelték, hogy Budapesten állandó orvosi vizsgálat működjön a Dunaparton. Ezentul minden hajót, mely a fővárosba érkezik, szigorú vizsgálat alá vesznek. Ma Mohácsról, Esztergomból, Kálcsáról Nyergesújfaluról érkeztek jelentések újabb koleragyanus megbetegedésekről.

A posta és a kolera.

A kereskedelmi miniszter szigorú rendeletet adott ki, amelyben utasítja a postahivatalokat, hogy a hatósági értesítés vétele után a következő csomagokat és áruintákat, ugymint: viselt ruha, használt ágynemű, gyümölcs, zöldség, hús, szalonna, zsir, kalbász, hal, nyers bór, tej és tejtermékeket, ócska vászonba göngyölt

Uj fakeskeskedés!

Tisztelettel értesitem a n. é. építető közönséget és vállalkozó urakat, hogy Nagykanizsán, Erzsébet királyné-ter. 13. sz. (Rákócy-vendéglő) fakeskeskedést nyitottam és raktáron tartok mindenféle deszkát, épülettáit, tözifát és porosz szenet a legpontosabb kiszámlálás és legutányabb árak mellett. Számos megrendelést kór, kiváló tisztelettel

LEHR OSZKAR fakeskeskedő.

bármily tartalmu küldeményeket pósta szállításra ne vegyenek fel. Ha téves vagy hamis tartalomnyilvánítás következtében kolerafertőzött vidékről valamely kitiltott tárgyat mégis elküldenek, a postahivatal a csomagot köteles a legközelebbi közegészségügyi hatóságnak átadni. A továbbszállítás csakis a hatóság engedélyével történhetik. A levélpósta küldemények semmiféle szállítási korlátozást nem igényelnek. Szigorúan meghagyta, hogy a postahivatalok, mozgó- és kalauz-pósta-kocsik fertőtlenítsenek.

A megcáfolt gyékényesi kolera.

Több fővárosi lap arról adott hírt, hogy egy vasúti őr Horvátországból jövet Gyékényesen megbetegedett és hogy Gyékényesen emiatt a vasúti kocsit kikapcsolták és az utasokat dezinficiálták. Erre vonatkozólag azt közlik velünk, hogy igenis utazott a vonaton koleraanyag beteg, de azt már Horvátországban, Kőrösön szállították le a vonatról és ugyan csak ott kapcsolták ki a kocsit is. Az utasok már dezinficiálva érkeztek Gyékényesre. Nagyobbára szabadságot katonák voltak a vonaton, akik Gyékényestől a szélerőssé minden irányában jöttek haza Magyarországra. E miatt a halálrendőrség a hazautazó katonák lakóhelyére sürgőznözt, hogy otthon megfigyeljék őket.

A német császár Nagykanizsán.

Alszik a császár.

— Saját tudósítónktól. —

Vilmos császár, aki most tér vissza a belyei vadászatról Németországba, ma hajnalban kereszttől utazott Nagykanizsán. A német császár vonalát Barcsról kezdve Breuer Mór, déli vasúti igazgató vezette. A vonat hajnali 3 óra 25 perckor érkezett a kanizsai pályaudvarra, ahol pár percig állt; mert vizet kellett felvennie. A vonaton mindenki aludt. A rendőrség kivonult a pályaudvarhoz, mely teljesen el volt zárva, bár erre igazán semmi szükség sem volt.

A császár Bécsben.

Bécs, szeptember 20.

— Saját tudósítónk távirata —

II. Vilmos német császár ma reggel Bécsbe érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelentek az összes Bécsben időző főhercegnők, főhercegek, egyéb notabilitások, előlön királyunkkal, ki porosz tábornagyai egyenruhát viselt. A fogadónál a magyar kormányt Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter képviselték, kik még tegnap este megérkeztek Schönbrunnban.

Midőn Vilmos császár udvari vonata berobogott a pályaudvarra, királyunk a szalonkocsi ajtajáig ment és ott üdvözölte a német császárt, ki a kocsi ajtajában közös hadseregünk tábornokai egyenruhájában jelent meg. Az üdvözlés igen szívélyes volt; az uralkodók melegen kezelt fogtak és kétszer megcsókolták egymást, majd élénk beszélgetésbe bolygott. A német császár azután Ferenc Ferdinánd trónörökösét, majd az uralkodóház többi megjelent tagját üdvözölte. Az udvari hintóban, mely az uralkodókat Schönbrunnba vitte, Vilmos császár királyunk jobbán foglalt helyet.

A schönbrunni házak zárlatában állanak; minden egyes ház a német és az osztrák lobogóval van díszítve. A katalógus terjedő uton a négy ártú sorlatlalt és lelkes ovációkban részesítette az uralkodókat. A királyi kastélynál először Vilmos császár szállt le, aztán lesegítette Ferenc József királyt is. Miután megtörtént a csapatszemle, az uralkodók visszavonultak a kastély terméibe.

Sütemény, viz, szalvéta.

Egy rég várt, kitűnő rendelet.

— Saját tudósítónktól. —

Csak néhány napja jelent meg Dedk Péter rendőrkapitány egy üdvös rendelete arról, hogy a kávéházban tilos megrogatni és végigpogatni a süteményeket. A főkapitány nem állt meg a feleuton és mai újabb rendeletével oly helyénvaló intézkedést fogantatosított, melyet rég vártunk és melyről kíváncsok, hogy azt a legszigorubbant betartsák. Ez a rendelet oly bölcs és megfelelő, hogy más városok sem fognak késni, hogy e tekintetben Nagykanizsa példáját kövessék. A főkapitány újabb rendelete megvalósítja azokat az óhajokat, melyeket a Zala szombati száma kifejezett. Maga a rendelet egész terjedelmében a következő:

Hivatkozva mult évben a szállodák és vendéglőkben az ágyneműk, asztalterítők és szalvéta tisztántartása tárgyában emlékeztető hozott 36152. VI. 11. — 1893. sz. B. M. rendeletre, igen ajánlom a helybeli kávéosknak, hogy vászon szalvéta helyett vendégeiknek a kiszolgált ételmi cikkekhez egyszeri használatra alkalmas papír szalvétát adjanak.

Ugyasintén kapcsolatban f. évi 5967. 1910. szám alatt kiadott rendeletemre, felhívom az összes vendéglős, korcsmáros és kávéoskat, hogy vendégeik elé kiszolgált ételmi cikkekhez mindig csak 1 darab süteményt szolgáljanak fel, ez által elejét vesszik a sütemények undort gerjesztő ropogtatásának

és esetleges ragályos betegségek terjesztésének.

Végül igen ajánlanám a kávéházakban szokásos gyakori ivóvíz poharakintálása helyett, amennyiben kivihető lenne, az ivóvizet palackokban felszolgálni és a palackok mellé üres ivópoharat helyezni, hogy mindenki saját poharából igyék és a poharak ne cseréltessenek folyton.

Nagykanizsa, 1910 szeptember 19.

Dedk Péter s. k.
rőkapitány.

Zalamegye népesedése.

— Saját tudósítónktól. —

Az elmúlt negyedévben Zalamegyében összesen 5164 gyermek született, a halálozások száma 3159; a szaporodás 2005.

A népesedési mozgalom az egyes járásközségekben és városokban a következőképpen oszlik meg:

Az alsólendvai járásban született 522, meghalt 268, szaporodás 254, a balatonfüredi járásban szül. 103, megh. 78, szap. 25, a csáktornyai járásban szül. 552, megh. 276, szap. 276, a kesztelyi járásban szül. 322, megh. 207, szap. 115, a letenyei járásban szül. 374, meghalt 193, szap. 181, a nagykanizsai járásban szül. 348, megh. 240, szap. 108, a novai járásban szül. 277, megh. 159, szap. 118, a pacsai járásban szül. 309, megh. 197, szap. 112, a perlati járásban szül. 560, megh. 338, szap. 222, a sümegi járásban szül. 315, megh. 197, szap. 118, a tapolcai járásban szül. 408, megh. 261, szap. 147, a zalaegerszegi járásban szül. 451, megh. 241, szap. 210, a zalaszenti járásban szül. 274, megh. 185, szap. 79, Zalaegerszeg városban szül. 55, megh. 53, szap. 2; Nagykanizsa városban szül. 294, megh. 256, szap. 38.

Fonyó Mihály

női és férfi-divat és szövött áru üzlet
Nagykanizsán, Kazinczy (Vasuti) utca, Városház-épület.

Ajánlja az őszi idény beálltával dúsan felszerelt raktárát, n. m.:

Jaeger alsóruhák, harisnyák, keztük, női s gyermek kötött kabátok, férfi-, női- és gyermek-cipők, bokavédők, ugyasintén női és férfi fehérneműk, nyakkendők, bőrdíszek és bőrűk, fűzők, zsinórok, ruhadíszek, flanelum szőnyegek, téli pamutok, pipere cikkek, megkezdett kézimunkák és kézimunka anyagok, valamint minden egyéb rövid és szövött árukat legjobb minőség és legutányosabb árak mellett.

== Gummi különlegességek! ==

Hulló csillagok.

— Saját tudósítónktól. —

Két nagyon érdekes meteor-hullásról értesítették lapunkat. Mindegyik a közeli napokban történt.

Az egyiket a zalaszenti járási állomásról az állomás főnök és az egyik váltóőr látták. A lehulló meteor valamivel nagyobb alakúnak látszott, mint a mekkorának a kelő vagy nyugvó nap szokott látszani. Szomogyimihály fölött hullott le a utána nyomban tüzfény csillant föl a távolban. A meteor-hullás szemléltől azután csakhamar értesültek, hogy Mihálydon egy ház teljesen ismeretlen módon kigyullt és elhamvadt. A ház hamvai között most keresik a meteor nyomait és maradványait; de aligha fogják megtalálni, mert ott a tűz mindent elhamvasztott.

A másik meteor dr. Szigethy Károly kir. törvényeszkü orvos látta, mártiatelepi világlának verandájáról, amin Keszthely felel a mártiatelepi szőlők irányára hátrátosan futott le a veranda fölött alig egy toronynyi magasságban és ettől pár száz lépésmre elrobbanva, a földre hullott. Dr. Szigethy át a kutatta a területet de nem akadt nyomára. Valószínű, hogy teljesen atomokká pukkant azét.

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer dolgában
bizalommal fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műorás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zébet királyne-tér, Szarvan-
cs Plume-kávéház közölt.

Hamis információk.

Orvtámadások hiteltudósításokban.

— Saját tudósítónktól. —

Amiről a következőkben szó lesz, azt nem ma tárgyaljuk először és sajnos nem remélhetjük, hogy utolszor kerül a tollunk alá. Amíg a módok meg vannak adva arra, hogy valakit felelőtlenségre lehessen rágalmozni, vagy károsítani, addig mindig akadnak emberek, kik ezeket az eszközöket nem találják magukhoz illetleneknek. A kereskedői hiteltudósítások természetük-nél fogva tág teret engednek az ilyen felelőtlenség nélkül való orvtámadásoknak és sajnos, Nagykanizsán mindig akadnak emberek, kik az ilyen lehetőséget kiaknázták a letkiismeretlenségig, sőt a — gázságig. Erős kifejezés ez, de helyes, találó, mert az ilyen orvul kártevők, kik talán a nyilvánosság előtt a legzigorubb erkölcsi-császárg pompájában tűnnek föl, — rá-szolgálnak a közlelmény leglesujtób-
b lételetére.

Nem is egy, hanem több helybeli kereskedő azzal a panaszal keresett fel bennünket, hogy róluk a budapesti és bécsi tudakozódó és hiteltudósító irodáknak Nagykanizsáról a legharagubb és nyilvánvalóan rosszindulatú információkat adták. Ezek az információk, melyek nem csakely mértékben rágalmakat is tartalmaznak, az érintett kereskedők érzékeny károsodására vezettek. Hogy ki, vagy kik küldözik es-

ket a hazug tudósításokat, erről a károsultaknak sejtelmük sincs.

Nagy eset ez, bár gyakori — és módfelett jellemző. Ennek a visszafelé városnak alig van egy maroknyi nagyobb kereskedő-cége és a nálunk kifejtett konkurrencia jórészt alig-alig haladja meg a krajcároskodás körét. Valóban igaz csak az önmagáért való, indokolatlan rosszindulat képes arra, hogy ennek a gyenge alkotmány kereskedelemnek még ártani akas és azt a sajnálatos marakodást, mely a helyi piacon néha kipattan, ily vad eszközökkel fokozva.

E merényletekkel szemben persze ugy az érintett kereskedők, mint mi tehetelenelek vagyunk. Csak annyi áll módunkban, hogy az ilyen letkiismeretlen hamis informálókra valóságos vadászatot kell indítani és ha elcsipik, ne legyen irgalom. Sajnos, e felderítő hadjáratnál annál kevésbé lehet számítani a bíróságra, mert az csak a legtrikább esetben átlápija meg a károsodást; de ha a kereskedők egyszerű és mindenkorra végezni akarnak ezekkel a merényletekkel, maguk is eredményre juthatnak. Csak egy, egyetlen egy hamis információ szerzését kell kideríteni, a többi el fogja végezni a nyilvánosság.

A marhavész ellen.

Horvátország védekezik.

— Saját tudósítónktól. —

Egész Zalamegye közgazdasági forgalmára rendkívül károsan hat a marhavész, mely főképpen a kesztelyi, sümegi, tapolcai és zalaszenti járásközségekben minden óvintézkedés és ellenvetés dacára is egyre terjed. Most Zalamegye kivételét éri ennek következtében egy újabb megszorítás. A horvát bán távirati uton megtiltotta: hasított körmű állatoknak az említett járásközségek Horvátországba való vitelét. Hasonló tilalom érte a csáktornyai járást, ahol a sertésvész terjedt el. Innen sertéseket tilos átvinni a horvát határon. A bannak ez a megszorító tilalma érzékenyen sújtja az említett járástokat, melyeknek Horvátországgal élénk kereskedelmi összeköttetésük van.

A Déli vasutasok mozgalma.

Szűnik a passzív rezisztencia.

— Saját tudósítónktól. —

Bécsből jelentik nekünk: A Déli vasút vezérigazgatósága a hivatalnokok köldöttségének mára ígérte a választ. Nagy a valószínűség, hogy holnap létrejön a béke és megszűnik a passzív rezisztencia. A Déli vasút vezérigazgatósága a következő kommunikét tette közzé:

Ma ideérkezett jelentések szerint az egész forgalmi területen a helyzet lényegesen javult. A forgalom a tehervonatoknál is majdnem egészen normális. Az egyes állomásokon észlelt átmeneti zavarok már megszűntek. Egyáltalában nem felel meg a valóságnak a közönség körében elterjedt hír, mely szerint az ellátási mozgalom mélyebb hatást gyakorolt volna a Déli vasút vonalain vagy állomásain a forgalomra. Nem igaz az a hír sem, mintha a mozgalom átterjedt volna a Déli vasutak magyar vonalaira is. — A déli vasutak magyar vonalain az alkalmazottak körében teljes nyugalom van és ennek következtében a vasutforgalom egészen rendesen bonyolódik le. A bécsi szomszédos forgalomban a bécsi helyi közlelmény meeting miatt tegnap igen élénk volt a vonatforgalom. Ennek dacára a déli vasuton a forgalom minden fennakadás nélkül volt lebonyolítható. A tehervonatok forgalmára sem gyakorolt a passzív rezisztencia mozgalom nagyobb hatást. Így különösen a Bécs elmozdítása szempontjából fontos fővonal- és gyümölcsvonat mindössze 32 percnyi késedelmet szenvedett.

A legközelebbi napokban
megnyílik
az „**Urania**” villamos mozgó-
tényképszínház
a Szarvas szálló dísztermében.

Teljesen új felszerelés!
Szakszerű kezelés!
Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német-, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! — Különlegesség!
Színes felvételek a beszélő mozgóképek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

Hírek.

— **Vízvezeték Sümegen.** Sümegi tudósítónk írja: Sümeg képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén kimondta, hogy a vízvezeték megépítését elvileg elhatározza és megbizta az előjáróságot, hogy a megéhez és a kormányhoz anyagi támogatásért folyamodjon.

— **Esküvők.** Tegnap és tegnapi délután házasságra léptek Nagykanizsán: Jambrovics István Keszsei Katalinnal — és Brónyai Lajos Vindiss Annával.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Derencsényi Pál zalaegerszegi kir. járásbírói díjnokat a nagymartoni járásbíróshoz irnokká kinevezte.

— **Gimnázium Dombóváron.** Dombóvár köz. lakóinak régi óhaja az, hogy Dombóváron gimnázium létesüljön. Most a gyűlést indították, mely eddig huszonnégy koronát jövedelmezett. Remélik, hogy a község régi óhaja végre teljesül.

— **Gyászrovat.** Mai napon elhunytak Nagykanizsán: Takarcsi Katalin 29 éves, Schlesinger Olga 14 hónapos, Benczekovics József 77 éves, Auer József 20 napos.

— **Községi jegyzők tanácskozása.** A községi és körjegyzők országos központi egyesülete rendes évi közgyűlését október hó 16-án tartja meg Budapest. A tanácskozás színhelye Pest vármegye székházának díszterme lesz. A közgyűlés reggel 9 órakor kezdődik. Az elnöki jelentés és az ügyrend elfogadása után a közgyűlés a számvizsgálóbizottság jelentését veszi tárgyalás alá és megállapítja a jövő évi költségvetés előirányzatát és intézkedik a hátralékos tagsági díjak behajtásáról. A közgyűlés elé számos indítvány érkezett. Ezek közül a legfontosabbak a békésvármegyei jegyzőegyesület indítványa, a jegyzők lakbértörvényének törvényhozási uton való rendezése és községi adómentességei dolgában; a honvármegyei jegyzők indítványa a községi ügyviteli szabályzat sürgős életbe lépése, a szolgálati pragmatika megalkotása és külön jogellenes ügyviteli bíróság létesítése dolgában. Továbbá a honvármegyei jegyzők javaslata „községi országos hankja” létesítésére nézve. A közgyűlést általános tisztújítás fogja berekesztetni. Az egyesület vezetősége felkéri a vármegyei egyleteket, hogy kiküldöttjeik megbiztatásával legkésőbb október 10-ig Jászberényi Miklós egyesületi főjegyzőnek Mezőlakárára küldjék meg. Az elnökség a segédjegyzők részére kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványt kér a kereskedelmi minisztertől. Akik ilyenre igényt tartanak, szintén az egyesületi főjegyzőnek jelentésként be. A közgyűlés után a jegyzők árvaháza és segítő egyesülete tart gyűlést, amelyen a helyi jegyzők által visszaszállított képeket tárgyalni.

— **Besorozottak mulatsága.** Tegnap számunkban a mulatság dátumát 24-iké volt jelezve. A mulatság nem 24-én, hanem 25-én, vasárnap lesz a Polgári Egyet nagyertermében.

— **Eljegyzés.** Havas (Frommer) Sándor eljegyezte Ring Rellát Budapesten.

— **Pékszájra.** Sopronból jelentik a Zaldnak, hogy az ottani pékségek szájra léptek. A segédek az eddigéinél magasabb élelmiszeri díjat követelnek.

— **Földmérés.** Székesfehérvárról jelentik tudósítónk: A Lovasberény határában lévő agyagos bányában tegnap több munkás dolgozott, miközben egy hatalmas földréteg hirtelen leomlott és maga alá temette Nádasdi Mihály lovasberényi gazdát, aki rögtön meghalt. A leomló földréteg azonkívül Cziráky Antal gróf három szekerét is összezúzta és egy lovat is agyonütött. A többi munkás szerencsére ideje korán elmenekült.

— **Segédjegyzői cigányprímás.** — A clevelandi „Szabadság” írja: A minap kísérték Lackavanna Cityben utolsó útjára nagy részvét mellett a Steel Plant magyarságának hírneves muzsikusa: Szécsi Dezsőt. A Szabó Betti bandája megható gyászindulókat játszott végig azokon az utcákon, merre a halottas menet elhaladt, a sírnál pedig rázendítettek a „Kittették a holttestet az udvarra” dallamára. Szécsi Dezső nem volt született cigány és valamikor segédjegyző volt az egyik somogyi községben. De igazi muzsikus vérkeringte ereiben. Mindössze 35 évet élt a primás és tudóvész ölte meg. Még halála előtt pár perccel is a nótá járta szívében. Odahívatta betegágyához a nagybőgőt és eldandolta vele azt a nótáját: „Jön a daru, meg a gölya, hogyha kivirít a róza...” Azután csendesen elszenderült.

— **Összeütközés a Dráván.** Eszék-ről jelentik: A dunagőzhajózási társaság „Szamos” névű vontatógőzöse tegnap este egy uszályhajóval Barcsról ideérkezett. A téli kikötő mellett a kapitány meg akart fordulni. A sötétben nem vett észre egy vontató hajót, úgy, hogy a két vontató összeütközött. A „Szamos” erősen megsérült és a víz 2 méter magasságban elöntötte a szalonkabinokat és a raktárhelyet. A hajókat azután a partra vontatták és megkezdtek kijavításukat. A „Szamos” hosszabb időre hasznavehetetlen. A hajón az összeütközés pillanatában több somogyi és zalai utas és munkás tartózkodott. — Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár jelentékeny.

Színház és művészetek.

(—) **Fedák Sári a nagykanizsai színpadon.** Tegnap lapunkban megírtuk, hogy Fedák Sári szerdán, holnap fel fog lépni az „Elvált asszony” Gonda szerepében. Erre vonatkozólag különböző hírek terjedtek el Nagykanizsán, mintha a művész egy nappal később csütörtökön jelenne csak meg a kanizsai közönség előtt. E hírek nem felelnek meg a valóságnak. Fedák Sári megmáshatatlannal holnap este lép fel és amint reméljük, holnap este fogja elragadni a nagykanizsai közönséget művészetével. Az előadásra a jegyek rohamosan fogynak.

Táviratok.

A közös pénzügyminiszter lemondása.

Bécs, szeptember 20. Az utóbbi napokban Ausztria szláv sajtója állítólag jól informált körökből azt a hírt bocsátotta világra, hogy valószínűleg még a delegáció ülésének előtt Burján közös pénzügyminiszter le fog mondani átlásáról. — Illetékes helyen kijelentik, hogy a Burján báró távozására vonatkozó hír s így minden ahhoz fűződő kalandos kombináció alaptalan.

A nagybeteg érsek.

Kalocsa, szeptember 20. Várogy Gyula érseket az éjjel ujjabb asztmaroham lepte meg, melytől órákon át eszméletlenül feküdt. Reggelre mégis annyira javult az érsek állapota, hogy fölkelhetett, felöltözött, de csakhamar elhagyta ereje és ujját le kellett fektetnie. Azóta alszik; éjjeli rohamáról mit sem tud az érsek.

Kainz meghalt.

Bécs, szeptember 20. Kainz József, a világhírű bécsi udvari színművész ma reggel meghalt.

A szerb keresk. szerződést aláírták.

Belgrád, szeptember 20. A monarchia és szerbia kereskedelmi szerződését ma végérvényesen aláírták. Ezzel a szerződés perfekt lett.

A görög bonyodalom.

Athén, szeptember 20. A miniszterelnök közölte a pártok vezérével, — hogy amennyiben a zavarok ismétlődnek, vagy ha nem állnak el attól a szándékuktól, hogy a képviselőházat alkotmányozó gyűlésnek proklamálják, — király feloszlatja a nemzetgyűlést.

Vasuti baleset.

Hatvan, szeptember 20. Hatvan közelében az éjjel két tehervonat összeütközött. Mindkét vonat mozdonyai és kocsijai kiaklottak és megrongálódtak, több vasuti alkalmazotti megsebesült.

Sikkasztó ügyvédjelölt.

Budapest, szeptember 20. A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója elrendelte Szendrői Béla ügyvédjelölt körözését. Az ügyvédjelölt több ezer koronát sikkasztott és megszökött.

Egy gyár pusztulása.

Késmárk, szeptember 20. A késmárki Weisz-féle gyártelep az éjjel kigyúlt és a tűzben elpusztult. A tűz terjedését a nagy szélvészben nem lehetett megakadályozni. A kár igen nagy.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

III.

Mikor Székely Gyula másnap reggel megérkezett Debreczenbe, a régi emlékek dacára semmi elfoglaltságot nem érzett, sőt bizonyos fásúltsággal intézte el dolgait. Mire délelben megkondultak a harangok és ő ebédhez ült, már semmi se kötötte a városához.

A vonata csak a késő délutáni órákban indult visszafelé és szabad idejét addig s arra használta fel, hogy kissé szétnézzen az ismerős házak között. A lelke e napon könnyű volt, mint azoknak a lelke lenni szokott, akiket egy ujjabb élet reménye kecsegtet. A késő őszmunka napfénye ragyogott körülötte és ő ruganyos léptekkel, fiatalos jókedvvel sétált az utcákon. Mosolyogva köszöntötte az ismerősöket és néhány szót váltott velük, de azért minduntalan elővette az óráját.

Amint később befordult egy másik utcába, arca hirtelen elborult, valami fojtogatni kezdte a torkát, egyszerre mázsányi teher nehezedett a lelkére és gyorsan vissza akart fordulni, de már késő volt. A kocsiuton, lassu üggetésben, egy elegáns gígg közeledett feléje, melyet egy szép leány hajtott.

Bánváry Lujza, mikor szép ideálját ilyen váratlanul viszontlatta, először elpirult, mint egy tettenért iskolás fiú, de mikor a kis fogat egészen melléje ért, már az emberek miatt is, mégis udvariasan megemelte a kalapját, azután meggyorsította a lépteit.

A leány is azonnal felismerte a fiatalembert, mosolyogva fogadta köszöntését, de mikor látta, hogy Székely Gyula szó nélkül el akar mellette menni, az arca elkomolyodott, azután hirtelen elhatározással megfordította a kis kocsit és utána hajtott. Amint ismét melléje ért, habozás nélkül megszólította

— Székely ur...

A fiatalember elhalványodott, mikor az ismerős hangot közvetlen közelében hallotta és sokért nem adta volna, ha ez a találkozás soha meg nem történt volna, de azután nyugodtan állva maradt.

Bánváry Lujza odadobta a gyepőt az inasnak és fülgén leugrott a gíggrről.

— Miért fut előlem Székely ur? — kérdezte izgatottan, mikor már szemközt állott vele és a hangjának lihegéséből ki lehetett érezni, hogy mikor ezt a találkozást kiereszkolta, hirtelen valami nagyon komoly dologra határozta el magát. — Kezeit csókolom Lujza nagysád! — Köszöntötte Székely Gyula banális udvariasággal és várakozással nézett a fiatal leány szeméibe.

— Székely ur, volna számomra néhány percre?

— Amint láthatja Lujza nagysád, most éppen sétálok.

Bánváry Lujzát feszélyezték a járókelők és hogy elterelje a figyelmet, közömbös dolgokról beszélgetett a fiatalemberrel.

— Mikor jött?

— Ma reggel.

— És?

— Talán már ma vissza is utazom.

— Hova?

— Haza...

— Hazamegy? ... és a hivatala?

— Annak már vége... édes anyám nem nyugodott addig, míg be nem adtam lemondásomat.

— Gazdálkodni fog?

— Talán... egyelőre semmit sem csinállok...

Bánváry Lujza szívét erre elfogta a keserűség, hirtelen odafordult a várakozó inasához és elküldte:

— Hazamehet Ferenc... gyalog sétálok tovább...

Mikor pedig magukra maradtak, társát mosolygással kérlete a fiatalembert:

— Beszélni szeretnék önnel.

— Velem?

— Kérdezje Székely Gyula csodálkozva.

— Igen... nos, ha van számomra egy kis ideje, akkor sétálunk a park felé, ott kevesebben járnak.

— És be sem várva a fiatalember beleegyezését lassan elindult.

— Igaz, hogy Indiába szándékozik menni?

— Debreczenben gyorsan terjed minden

hir... egyébként pedig Lujza nagysád jól hallotta. — felelte Székely Gyula nem csekély gúnyjal.

— És mikor jön onnan vissza?

— Nem tudom...

— Nem tudja?

— Igazán nem tudom... Talán egy két év múlva... talán soha... s amilyen blazírtnak érzem magamat néha, igen valószínű, hogy az utóbbi fog megtörténni... ámde ha bármikor megünnelem a csavargást, ide többé nem vezetne utam. — Felelte a fiatalember minden szót hangsúlyozva.

— Ugyebár ön gyűlöli engem? — kérdezte Bánváry Lujza keserűséggel és egy futó pillantást vetett kisérfőjére.

— Hogyan jönnék én ahhoz Lujza nagysád? ... Enőnt? ... Sőt ellenkezőleg... Köszönettel tartozom önnek, hogy idejekorán felnyitotta a szememet. Eddig mindig azt hittem, hogy vagyok valaki, de most már tudom, hogy edes kevés, vagy éppen senki. S ha előbbi hitemben tovább éltem volna, ki tudja nem lett-e volna talán a romlásom... Ön észreértette és ezt nem tudom önnek eléggé meghálálni...

— Jó, jó... értem... és következtetem, hogy mily gyűlöletes lehetek ön előtt...

Eközben kiértek a parkba. Bánváry Lujza fásult mozdulattal ment egy védett helyen levő padhoz és a fiatalembernek maga mellett mutatott helyet.

— Gyula, bocsásson meg nekem...

— Mit?

— Hogy félreismertem...

Székely Gyulát oly váratlanul érte ez a beismerés, hogy akaratlanul is gúnyosan felkacagott.

— És mióta tudja ezt magáról? — kérdezte azután élesen.

— Amióta nem láttam.

— És előbb?

— Hagyjuk ezt...

— Előkezdzék... Nagyön is szeretném tudni, hogy mi változtatta meg az ön érzelmeit? Mert annyi bizonyos, hogy régebben csak kacérkodott, kegyetlen jatekot űzött velem... és ha véletlenül ma nem kerültem volna Debrecenbe?

— Már gondolkoztam rajta és módját ejtettem volna, hogy önnel négyesem között beszélhessek... És ha ön engem valamikor csakugyan szeretett, mint azt mondotta, akkor most felismerheti e valóságom értékét — felelte Bánváry Lujza harcrakészen.

— Késő! — mondotta rá a fiatalember igen szomorúan és felnézett a levegőbe.

— Gyula, én szeretem önt és ha úgy akarja, a magáé leszek.

— Késő Lujza! — felelte rá Székely Gyula még egyszer, olyan bánatos hangon, mint előbb.

— Hát nem szeret már engem? — kérdezte a szép leány csalódással.

— Lujza nagysád én három hónap óta egészen más emberré lettem...

— Veszem észre...

— És a múlt már csak úgy szerepel az emlékeim között, mint egy szép, rövid álom.

— De szép volt!

— Csak álom...

— Tehát visszautasít?

— Kell.

— Nem tud, már hinni nekem? ... Nem látja, hogy én is szenvedek?

— Mi az? Én többet szenvedtem Lujza... testileg is, lelkiileg is... Kegyed még boldog lehet, én aligha...

— Ha akarja, még ön is boldog lehet... Bocsásson meg nekem és a rabzolgája leszek...

— Én lettem volna az öné, ha ezelőtt három hónappal így beszélt volna hozzám... Ha pedig most lelkifurdalást érez, viselje türelemmel, mikéni én...

(Folyt. köv.)

Közigazgatás.

(Tovább)

BUDAPEST, 1910. szeptember 20.

Készlet-Üzlet.

Változatlan.

Statisztika-Üzlet.

Buda 1910. októberre 9,22, 1911. áprilisra 10,29, 1912. októberre 7,28, 1913. áprilisra 7,78, 1914. októberre 7,84, 1915. áprilisra 8,28, 1916. októberre 8,77.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felügyelő szerkesztő: Nagy Samu.

Házi-szolgát

keres azonnali belépésre Pollák M. Emil.

Okleveles tanítónő

uri családnál 1-2 magán vagy rendes tanuló oktatását elvállalná. — Bővebbet a kiadóban. —

Méhészgazdák figyelmébe!

Sonkolyos, valamint pergetett

Méz

bármily mennyiségben a legjobban értékesíthető

ROTSCHILD SAMU

méznagykereskedőnél Nagykanizsán, Magyar-utca 19.

Adorjánné

MAYERSBERG FRIDA

táncitanítását

f. hó 18-án, vasárnap megkezdte a

CASINO termében.

Beiratkozni még mindig lehet d. e. 10 órától d. u. 6-ig a Casino épületében, földszint, balra.

A tanítás 3 csoportra van osztva!

A külön boszton-kurzus

csütörtökön este 8 órakor

kezdődik melyre már most

előjegyeztetni szintén a

fenti helyiségben lehet!

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán. 2674

Uranus

mozgófénykép színház

október 1-én a

Polgári-Egyet. katalombájában

megnyílik.

A megnyitó műsor szenzációs és meglepő, mely Nagykanizsán még teljesen új.

A helyiség amerikai mód szerint van berendezve és a legkényelmesebb.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsénk a háztulajdonosok urak b. figyelmébe ajánlani

kút-szivattyú jókarbantartási vállalatunkat

Elvállalunk régi, romlott kútszivattyúkat kijavításra és jókarbantartásra évi átalányösszeget, tefelösség és jótállás mellett. Továbbá, berendezünk ujonnan vizvezeteket, fűdősöbákat és új kútszivattyúkat.

Kérjük a háztulajdonos urak szíves megbízását. — Kiváló tisztelettel:

Simkovits és Ujlaky épületlakosok kútszivattyú és vizvezeték berendezési vállalkozása Nagykanizsán, Erzsébet-tér (Csopori-ház).

SZABÓ és TÁRSA

Most BUDAPEST, V., Báthory-utca 22. azelőtt Gyár-utca.

Árjegyzék ingyen.

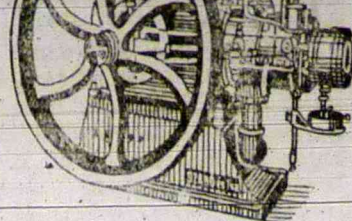
Eredeti svéd

„Ölinder“

védjegyzett

nyersolaj-

motor.

Védjegyzett „Ölinder“ nyersolajmotorok csak nálunk kaphatók — Legmosszebbmő jótállás.

A levelezést kérjük nem Gyár-utca, hanem Báthory-utca 22. sz. címezni.

Két ház Eötvös-tér 9. sz. alatt saját kézből ELADÓ.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 4290

Egy tanonc felvétetik

KREINER GYULA női-divatkereskedésében Nagykanizsán. 4307

Figyelem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Fő-ut 15. sz. alatt levő, régi jó hírnévnek örvendő

fehérnemű-tisztító intézetemet

a legújabb villanyerőre berendezett

vasaló-géppel

szereztem fel. — Főfőlegessé vált tehát a fehérneműeknek és galléroknek tisztítás végett Bécsbe és Pestre való küldése, miután ezen felülmúlhatatlan gépem által szép és tiszta munka, valamint pontos kiszolgálás tekintetében, a versenyt bármely fővárosi céggel felveszem s a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. — Kérem egy próba által fentiekrol meggyőződni.

Mayer Klótild fehérnemű-tisztító.

Élső kanizsai szőrmemegővő intézet

Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra, szőrme-kucma különlegességet, utazóbundát, lábzsákot, szőval minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbből a legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek.

Szabóknak előnyös ár!

Kiváló tisztelettel

A n. érd. közönség szíves

pártfogását kérem,

Robinson Gyula

szőrmemegővő.

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezést, régi épületek tartozását és az összes építkezési szakkhoz tartozó tervet, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolások, mind azt már évek óta keresztem is jutányos és kedvszó feltételek mellett készítettem, ezáltal is felkértem az építési szándékozó n. á. közönséget, hogy bármely terv kivite éhez a legnagyobb bizalommal hozzáam fordulni kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb megelégedését s kérem nagybecsű pártfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó

Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

Ne féljen a kolerától!

mert egy palack

„Fiume

Cognac

Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat

biztos hatású óvszer, a fiumei

„ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság kitűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kaszinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy melléklettel.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Készkötő megrendelés nem vállalkozik és névtelen levelek nem vesz figyelmbe a szerkesztőség.

Modelleket és nyilatkozatokat a szerkesztőségnek kell küldeni.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:	Postai szétküldéssel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. „	Félévre 9. „
Egész évre 14. „	Egész évre 18. „

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, hallásmeghallás és magán-
közlemények soronként 50 fillér.

Előjegyzési és átvételi díjak
5 koronára. Készenléti díj 2 kor.

XXXVII. évf. 209. szám.

Nagykanizsa, csütörtök, 1910. szeptember 22.

Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

A hus.

Nagykanizsa, szeptember 21.

A drágaság általános, ezt zengi mindenki. Ez hangzik a Kárpátoktól az Adriáig. Sőt ez zengi túl a bérceket, mert az egész Európa ebben kiabál, ebben sóhajtozik s rengeteg sok írás gyűlt már egybe afelől, hogy micsoda nagy baj, milyen rengeteg nehéz a megélhetés. Azonban be kell vallani: a drágaságról írt cikkek, elmékedések és vaskos könyvek eddig nem sokat használtak, mert a drágaság most is csak úgy megvan, mint eddig. Talán a kenyérrút kivéve, a mérge sehol sem csillapodott.

Ha a fényűzési tárgy drága, az aligha lehet közönd és közérde. Egyszerűbb életmód mellett ezt a bajt el lehet kerülni. Nem most történt, van annak már hat éve is, amikor Meline francia miniszterelnök kimondta Párisban a híres jelszavát: Vissza a faluba! Ami magyarra fordítva annyit jelent, hogy a nagyvárosok lázas, költséges életmódjából vissza kellene térni ahhoz az egyszerű élethez, amit általánosságban a falu képvisel.

Más kérdés azonban az élelmiszer kérdése. Enni elvégre falun is kell. És az emberek húst akarnak enni. Nem is étel, ha nem hus. — Mint a fényűzésben az arany- és gyémánt ékszer, az étkezésben a hus jelenti a jómodot. De még ap-

nak is megválogatva kell lennie. Különösen nálunk. A világ leggazdagabb népének, az angolnak nemzeti éledele a birkahús, de természetesen, előkelő néven úgy nevezzük, hogy ürincomb. Nálunk ezt a tápanyagot harmadrendű húsnek tartják, nem kedvelik s apránként a juhtenyésztés is elmúlásra kerül.

Legutóbb több városban tett hatósági próbavágatások azt mutatják, hogy nem sok eredménnyel kecsegtetett a hatósági mészárszékek fölállításai sem. Míg a kedvelt húsok, a marhahús és a sertéshús a lábónjáró jószágoktól a gazdaszszony kezébe jutnak, a közvetítő kereskedelem példátlanul megdrágítja azokat. Budapesten például, mint ezt a minapi hus drágasági ankétan egy tanácsos jelentette: a hus éppen öt kézen megy keresztül, míg a fazékba jut. S afelől nem lehet semmit sem tenni, mert a közvetítő kereskedelemnek, s a földözgőz iparnak éppen annyi joga van az élethez, mint bárki másnak.

Ennek a belátása indított több ausztriai városban mozgalmat arra nézve, hogy a fogyasztás mérséklése által segítsenek a drágaságon. Kimondják a bojkottot és a sztrájkot a hus ellen és következetesen betartják. — Egyetlen egy torony sem dől tőle össze. A hus nem föltétlen szükséges a megélhetéshez, teljes joggal lehetne az élve-

zeti cikkek közé sorozni. Husdrágaság és gyomor nagyon közelfekvő fogalmak. — De szintén közelfekvő fogalmak azok is, hogy: gyomor meg Karlsbad. Ott vezekli le testi bűneit a sok hústétkü magyar. — S éppen most a híres Karlsbad egyik neves orvosának a magyar, sőt nagykanizsai származású Lőrándnak a tollából hagyta el egy figyelmeztető munka a sajtót, amelyben ez a szakember óva int mindenkit a hus túlságos élvezetétől. A könyv címe „Védekezés a megöregedés ellen.” Aféle makrobiotikai munka, amelyent már az öreg Hufelant mester is csinált. De Lőránd dr. tudományos alapon mutatja ki, hogy az az ember az okos ember, aki nem eszik húst. — De az is okos ember, aki ha élni akar és nem akar Karlsbadra szorúlni, csak kevés húst eszik és minden harmadik hónapban teljes husbőjtöt tart.

Igy mondja a hirneves gyomortudós. — A könyve ebben a husdrágasági világban egészen kapóra jött. — Egy kis tudományos utmutatás arra nézve, hogy az ausztriai gazdaszszonyok nem csak a zsebük, hanem az egészségük érdekében is cselekedtek, amikor kimondták a husfogyasztási sztrájkot.

Mi persze ezt nem követjük. Ha rendjelek és kitüntetések jönnek Ausztriából, azok előtt lojális kö-

telességünknek tartjuk a legföltlenebb hasraesést. Ha azonban okos dolog híre jön onnan, azt kinevetjük. Hógyné! Majd még minden belföld osztrák parancsoljon nekünk. Elég, ha a kvótán parancsol, a konyhánkat hagyja békén. Ha bajunk van tőle, majd elmegyünk — Karlsbadba.

A banktárgyalások. Mint félhivatalosan jelentik, a banktárgyalások ügye, amennyiben az Osztrák-Magyar Banknak ezekben való szerepéről van szó, a nyár óta egyetlen újabb fázist sem tüntet föl. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a jövő hét valamelyik napján Budapesten ülésre gyűl össze, ezen az ülésen azonban tisztán csak folyó ügyek kerülnek tárgyalásra. Popovics bankormányzó tegnap reggel Budapestre érkezett, de csak magántügyben.

A szökevény kolerások.

A zár alá helyezett munkások megszöktek.

Rémület a Duna mentén.

Saját tudósítónk távirata.

Alább közölt táviratunk jelenti, hogy a mohácsi kolerától fertőzött szentlepről az összes zár alá helyezett munkások megszöktek. Borzalmas egy hír ez, mely az emberi rosszszeműség, könnyelműség, vagy butaság példátlanul ékes dokumentuma.

Ma már kétségtelen, hogy Magyarországon szörvényszerűen föllépett ázsiai kolerának a mohácsi szentlepről a kiinduló pontja és a székhelye. Mohács levegőjét, vizét át meg átitatta a fertőzet és annyira ide lokalizálódott a baj, hogy ha Mohácson idejekorán a legerélyesebb intézkedéseket foganatosították volna, a baj terjedését megakadályozhatták volna. —

Panju.

Irtá: Emile Bergerat.

Ismerete ön Panjut?

Hogy ne ismerete volna Panjut, ahhoz az kellett volna, hogy soha se legyen ön színházban, sem temetésen. Különben ime:

Anlemon Privát az ő ismeretlen Páris című híres könyvében alig a fele részét leplezte le ama rendkívüli foglalkozásoknak, melyeket a modern társadalom proletárjai gyakorolhatnak. Mesés ilyen foglalkozások vannak, melyek minden képzeletet fölülmulnak.

Ismeretek egy jeles művészt, az akadémia tagját, a francia szobrászat egyik legfőbb csillagát, aki eleintén azzal kezdte kényerét, hogy hűlővízzel hűzban a kimerített vízbeletolnak a személt színezte és élénkítette föl. Miután ő maga beszélt el mindenek, aki csak hallani akarja, nem látok semmi indiszkrétót benne, ha megnevezem őt: Frémier Emánuel a neve.

Panju nem volt sem szobrász, sem

festő, sőt nem volt éppen semmi egy időben, mikor az ember ha senki, legalább valakinek kell lennie. Kidobva az élet harcába, minden más fegyver nélkül, mint az érettségi bizonyítvány, mely az Eneas imbeli telum sine ictu, miután foglalkozása nem volt, alkalmas volt mindenre és nem is húzódtott semmitől. Hőrihorgas fráter volt, csupa láb, hosszú mint a közmondás hosszonyakú kényér nélkül, a fabulista hosszonyakú gémje, aki jár-kél isten tudja merre, szórakozottan, éhesen.

Hogy jött hozzá, hogy megházasodjék, ezt kérdeztem én magamtól. Mind amellett tény, hogy talál az asszonyt, aki kész volt vele frigyre lépni ezzel a mesés állattal és fölvenni a Panjuné nevet. És az asszony két virágzó őzlelet hozott magával hozomány gyanánt, mindkettő egymás mellett feküdt a nyílt utcán: egy illmhegyet, melynek ő volt a felügyelője és egy városi kocsit a tözsomzédságban, melyben virágot árult, annyira igaz, hogy a szélsőségek érintkeznek.

Ami Panjut illeti, ő is föltálla végre a hivatalát, két egyformán ellenkező és

egyenkőztü képességének a gyümölcsöztesse révén, melyeket egész veletlenül földözött föl magának a következő módon:

Egy este a színházba hová elvitte a nejét, jököde olyan erővel tört ki és olyan ellenállhatatlan ragados volt, hogy delejesen futott végig az egész nézőtérben. Sőt a darabnak mindaddig ingadozó sikerét is eldöntötte. Az ilyen nevetés, melynek a leghipokondriusabb sem tud ellentállani, megbecsülhetetlen a dramatikai életben.

A darab végén, ávozaskor Panjut egy kis potrohos ember szólította meg, ki egy pohár bort ajánlott föl neki és a nocsékének is, a demokrata udvariasság szabályai szerint. A kis potrohos ember pedig nem volt kisebb egyéniség, mint a színpadi sikerek vállalkozója, vulgo: a klak főnöke, prepotens és tekintélyes egyéniség.

Három frankot kap ön minden este, ha eljön nekem nevetni, mint ma, a színházba, majd az egyik, majd a másik helyre, a napi közönség szerint, néha a krüikusok közt.

Szó sincs róla, hogy elutasítsam, — mondta Panju, ki ily módon kilencven frankot volt keresendő havonta a „csiklandozó” vagy „gyújtó” vidámság révén, mert így is, úgy is nevezik.

Kis idő múlva a ház tulajdonosa, a melyben lakott, visszaadta az Úrnak ragadozó lelket, utolsó nyugvóhelyére kellett őt kísérni. Panju a koporsó mögött vezetette a lakók karját és anélkül, hogy valaki s ő maga is tudta volna miért, hangosan zokogott a háztól a temetőig, az egész uton a két szemre kiapadhatlan forrás volt. Ily módon rájött, hogy megvan neki a könyek adománya is. A benne élő Demokritosz Heraklitussal duplázódott meg, amiből-nemcsakára újabb három frankot szajtozt ki temetésenkint a miután két ilyen temetést csinált naponta anélkül, hogy fájda/mát kimerítene, erről az oldalról is szép és jó pénzt hordott a konyhára.

Hallottam, hogy mint „sír” talán még meglepőbb volt, mint „nevető”. Ez így tartott folyton s az öröközők és bódécs síró tehetőség által megrázarodva, néha apró borraiválókra is ragadtatták magukat,

Nemény testvérek

SAVOY
nagyszálló

Budapest, József körút 16, Telefon 154-08. A főváros legújabb és legmodernebb, elsőrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó termek — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasút közlekedés az összes pályaudvarokkal. Díszesekelt árak. A legfigyelemesebb kiszolgálás.

A kolera legtöbb áldozatát a mohácsi széntelepről szedte, ennek a telepnek tehát minden talpalatnyi helye infálva van. Ezért a telepet el kellett zárni és zár alá kellett helyezni a telep összes munkásait. *Ma ezek a munkások eltűntek; megszöktek és viszik szét magukkal a kolera gyilkos csiréit. A szökevények közt nem egy gyanús beteg van, sőt egyik a szökés útján meghalt. Ez az egyetlen esemény, a mohácsi fertőzötték szökése alkalmas arra, hogy halomra döntse a hatóságok minden eddigi intézkedését és hogy nagy vidékre kiterjessze a kolera veszedelmét.*

Ezek a szökevények egyszerű hajómunkások, kik mely butaságukban nem tudják, mit követnek el. Ezeknél sokkal súlyosabb annak a hatóságnak a bűne, mely a zár alá helyezést úgy fogyanatosította, hogy a szökés lehetővé vált. Ezzel a könnyelműséggel szemben nincs, nincs mélység és minden büntetés enyhe marad.

Mai távirataink a következők:

Baja, szeptember 21.

Az ázsiai kolera magyarországi terjedésének ma szenzációs mozzanata van, mely még igen nagy bajoknak lehet az okozója. Az történt, hogy a mohácsi fertőzött széntelepről az összes zár alá helyezett munkások elszökdöstek. Közülük négyet, kik Jánosalmára valók, ebben a községben elfogtak, egyet pedig a mélykúti vasúti állomáson fedeztek föl. A többinek nyoma veszett. A szökés híre Mohácson és környékén egész Szabadkáiáig óriási riadalmat keltett, mert az összes munkásokról megállapították, hogy fertőzve vannak, sőt az egyik, Botos nevű közülük meg is halt. Az eltűnt munkásokat a legérelmesebben nyomozzák.

Szeged, szeptember 21.

A belügyminiszter ma Szeged városát a kolera miatt távirati rendelettel zár alá helyezte.

Budapest, szeptember 21.

Ma Mohácsról és Esztergomról egy-egy újabb kolera-gyanús megbetegedést jelentettek.

Dr. Oláh Gyula orvostanár ma Mohácsra utazott, hogy a kolera ellen feltalált új szerumával ott kísérletezzon. Oláh tanár a múlt évben a nemzetközi orvoskongresszuson bemutatta szerumát, melyet a kongresszus nagy elismeréssel fogadott.

melyeket Panju a szó valódi értelmében fordított hasznára.

Nem volnánk proletárok, ha ki-ki követné a saját hajlamát s engedelmességet a természetnek. Igaz, hogy általában véve nem ismerjük önmagunkat. Csak véletlenül jutunk a saját teleplezésünkre.

Panju fölíválva, nevető és síró szerkezettel volt megáldva. Ha tilt, a rekeszizmai maguktól megrezdültek, ha lépkedett, a könyvirigyei maguktól kicsordultak. Csupán csak a becses neje oldalán volt nyugodt, sőt komoly, mert nyilván szerette őt. A szerelem komoly.

Délután, azaz a nyugalom idején, reggeli Pompei funéres szolgálatát a: esti közt, ott áldogált hosszú lában a buen ritmo és a kioszk között és segített az asszonyának. És Panju boldog volt.

Mint jó történetírónak, kötelességem azonban egy rendkívül sajátos és lélektani elcsöstellést jelezni ebben a két rugóju szerkezetben. A színházban nyilvánult meg, az esti szolgálat közben. Új darabot adtak azon nap, valami kivételesen ostoba vigjátékot, melyben maga az igazgató is játszott. A hallgatóság komor volt, elannyira, hogy maga a kiak is némaságra volt kényszerítve. Panju aludt a kritikusok közt, a szerző barátjának adva ki magát a kiak főnöke fenyegető tekintetét lövölt rá. Egyszerre, mikor a színpadon a párbeszédnek a hőlyesség legmagasabb fokára hárítottak, a föltárgatott állat hirtelen lagyászott meg a vért a nézőközönség szívében s a terem pillanat alatt

Élelemhiány a marhavész miatt.

Zalamegye vesztégtár alatti.

Saját tudósítónktól.

Tegnap lapunkban ismertettük a horvát bán rendeletét, mely megtiltotta, hogy Zalamegyéből Horvátországba szarvasmarhákat vigyenek ki. Ez a rendelet Zalamegye kivételét teszi tönkre. Ma egy még nagyobb horderejű rendeletről számolhatunk be. — Somogyvármegye alispánja ugyanis rendeletileg betiltotta Somogyvármegye Zalamegyével való állatforgalmát. Ez a rendelet, mely a marhavész miatt éri Zalamegyét, valóságos csapás a megyére és Nagykanizsára. Zalamegyének Somogyvármegye volt ugyyszólván az éléskamrája és ha most innen nem lehet szarvasmarhákat behozni hozzánk, ennek természetesen az lesz a következménye, hogy a hus árai még jobban megdrágulnak és az élelemmizériák még nagyobbak lesznek. Ezt csak az tudja igazán méltányolni, aki előtt ismeretes, hogy a kanizsai piacon a hus árai eddig nem hallott mértékben drágultak meg és hogy pl. a fővárosban egymásután kénytelenek a mérsárosok üzleteiket bezárni a tarthatatlan üzleti viszonyok miatt. E rendelet megbénítja az üzleti életünket és Nagykanizsának amugy is rosszul ellátott piacán olyan hihetetlen helyzetet teremthet, hogy a közönség talán kénytelen lesz a husevészről lemondani és vegetáriánus-életmódhoz fanyalodni.

A messzeható rendeletről szóló alispáni értesítés így hangzik:

17408 910. Tárgy: Hasított körmű állatok forgalmának betiltása.

Polgármester

Nagykanizsa.

Somogyvármegye alispánja 20609. sz. alatt arról értesített, hogy hasított körmű állatoknak Zalamegyével való forgalmát a szomszédos járásokban betiltotta. Kérem ezt közhírré tenni.

Zalaegerszeg, 1910. szept. 19.

Árvay s. k. alispán.

Erről a rendeletről hivatalosan értesítik a város állattartó gazdáit. Azonban illetékes körökben bizonyosra veszik, hogy Zalavármegye alispánja mielőbb megteszi a szükséges lépéseket az irányban, hogy e vármegyénkre nézve sérelmes rendelet hatályon kívül helyezésessék.

kiürült. Panju sirt: azt álmodta, hogy háziurát temeti.

Panju asszonyt, amint egy nap foglalkozására indult, egy gépkocsi elütötte és átgázolt rajta. Ajultán vitték lakására, hol a férje a temetőből hazatérve felhívtan találta. Egyetlen szó nélkül, közömbösen nézte haldoklását. Mindennek vége volt rá nézve, úgy ezen a földön, mint a más világon. Éjjel-nappal ott állt mozdulatlanul az asszony ágya előtt és egyetlen mozdulattal sem árulta el, hogy mit érez. Nem érzett semmit. Várt, hogy megérke. Nem volt szíve rá, hogy kifejezze külsőleg, amit érzett. Ugy volt, mintha a test kibújt volna a bőrből a csontokkal, az izmokkal és a gondolatokkal együtt.

És aztán koporsóba fektették a szegény asszonyt, amint a földet ásófojták, megemmiált a jó teremtes képe; megindult a menet a sírkörbe, hol a föld visszafogad és megész bennünket. És Panju, amint a küszöböt átlépte, összesett, örök kacsaj közben. Karon fogták és megindultak vele a koporsó után. Hagyta magát vezetni és közben torokszakadástól hahótázott. Az erre kikapcsolódott, mint az ébreztő óra lánc.

Egy gépkocsiba kellett őt dobni, hogy a börtönyt elkerüljék.

Mánap akit a tébolydába szállították. Ott is nevet még egyre, föltartóztatlanul és ha meg akarják egy kisérti kitalálni, kénytelenek a lapát csiklandozni.

A gazdaszövetség az állat- és husbehozatal ellen.

Saját tudósítónktól.

A Magyar Gazdaszövetség tegnap tartotta meg Nyiregyházán ezidei nagygyűlést Dárdányi Ignác elnöklésével. A nagygyűlés három határozatot hozott, melyek bizonyára élénk visszhangot fognak keltetni a sajtóban. E határozatok a következők:

I. Azon régi álláspontját, hogy az élő állat behozatalának engedélyezéséhez nem járulhat hozzá, fenntartja. Ezen álláspontját igazolva látja a csempészet által legutóbb behurcolt száj- és körömfájás által s ezért legerélyesebb intézkedéseket látja szükségesnek a bárcás legelletes tilalmáról hozott törvény szigorú végrehajtására nézve.

II. A balkáni államokra nézve Ausztria és Magyarország között a balkáni államokból behozható huskontingens tekintetében az előző kormány által megállapított s a jelen kormány által is fönntartani ígért összkontingensben s az erre vonatkozó egyezményben a magyar állattenyésztés garanciális védelmét látja, s amennyiben a szerb szerződésben ezen egyezmény be nem tartatott volna, az magyar mezőgazdaságra nézve hátrányosnak nyilvánítja.

III. Egész erélyvel tiltakozik az argentinai husbehozatal engedélyezése ellen s azon agitációt, a mely elvégre Ausztria tágabb körei részéről megindult, az Ausztriával való kiegyezés természetével még nem egyezhetőnek tartja és a kiegyezés által teremtet gazdasági egyensúly megbolygatásának tekinti.

Egy kitűnő ujság.

Zsurnaliszta-erkölcsök Keszthelyen.

Saját tudósítónktól.

Keszthely nem nagy város, de a zsurnalisztikája elég hangos. A város két lapja, a Keszthelyi Hírlap és a Balatonvidékecskének fejébe szállt a nagy dicsőség és beleköt mindenbe, természetesen első sorban a konkurrens lapba. Miután az igazga és teljesen felesleges kis lapot a veszprémi püspök szubvencionálja, a K. H. a Balatonvidéket nyílt levélben följelentette a püspökhöz. A nyílt levél érdekes tanulsága az, hogy a Balatonvidék és a nagykanizsai kir. törvényszék közt mily élénk és szoros összeköttetés áll fenn; ugyanis alig volt még munkatársa a kis helyi lapnak, ki a törvényszék ítéletét elkerülte volna. Van még egy tanulság és ez az, hogy Keszthelyen mily liberálisan magyarázzák az ujságíró lelkiismereti szabadságát; ugyanis a néppárti Balatonvidék-et — ortodox és neológ izraeliták szerkesztik. Akár csak Nagykanizsán. A nyílt levél érdekesebb részei a következők:

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy Keszthely város képviselőtestülete még 1903. évi november hó 21-ikén hozott határozatával a Nagyméltóságod pártfogása alatt álló Balatonvidék című lapot alapítván rágalmozónak jelentette ki. Együttal kimondta, hogy „mivel a lap nem a város-biztos haladásának elősegítésére, hanem a lakosság nyugalmanak megzavarásával fejlődésének akadályok gördítését tűzte ki feladatának, ennél fogva a lap, szubvenciójának elvonásával, a községhezán egyhangulag mellőztetik.”

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy a Balatonvidék című lap segédszerkesztőjét Szollár Istvánt a Balatonvidék című s a katolikusok érénnyel terjesztésére szánt lapban elkövetett becsületsértésért a pécsi kir. törvényszék, mint esküdtbíróaság jögerősen elítélte és a büntügyi költségekben elmarasztalta?

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy a Balatonvidék című lap segédszerkesztőjét Szollár Istvánt, a Balatonvidék

című s a keresztény szeretői terjesztésére szánt lapban elkövetett becsületsértés miatt a nagykanizsai kir. törvényszék, mint esküdtbíróaság jögerősen ismét elítélte és a büntügyi költségekben elmarasztalta?

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy a Balatonvidék című lap volt. Jömmekatársát: Kétszery Gézát, a lap viszonyából kifolyólag, a keszthelyi kir. járásbíróaság, mint büntető bíróság, becsületsértés miatt jögerősen elítélte és a büntügyi költségek viselésében elmarasztalta?

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy a Balatonvidék volt felelős szerkesztőjét, most főszerkesztőjét: dr. Bozay Józsefet ugyancsak a lap viszonyából kifolyólag, a keszthelyi kir. járásbíróaság, mint büntető bíróság, becsületsértés miatt jögerősen elítélte és a büntügyi költségek viselésében elmarasztalta?

Van-e tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy a Balatonvidéknek az egész városban nem akadt katolikus munkatársa, úgy, hogy a lapot egy vén ortodox-zsidó szerkesztette éveken át — katolikus szellemben az egész társadalom gunyakaja mellett?

Mikor azután zsidó polgártársunk a katolikus mezeiről visszavonulni volt kénytelen, akkor ismét nem akadt egyetlen ember, e városban, aki vállalkozott volna a kétes dicsőségekkel járó szerkesztésre.

A lapnak tulajdonosa és felelős szerkesztője más mezeirel falvakban laktak. Mit tehettek más, mint hogy vállalkozó katolikus ember hiányában, a most már mind határozottabban katolikus lapot a helybeli — lutheránus hitoktató gondjaira bízták.

Kolerás udvarok.

A kolerára vonatkozólag tudvalevőleg messzemenő intézkedéseket rendelt el a polgármester. Hogy ez intézkedéseket mennyire tartják be, erre vonatkozólag vettük a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

Ismerve, hogy b. lapjuk a köz érdekében mindig felemelte szavát, bátorodom Önöket soraimmal felkeresni. Nap-nap után olvasom, hogy mennyire fenyegeti Kanizsát a koleraveszedelem. Ugyancsak a Zala révén értesültem arról is, hogy a város előjárósága mily intézkedésekkel akarja a kolera behurcolását és terjedését megakadályozni. Hát kérem t. Szerkesztőség, én ezeknek az intézkedéseknek semmi nyomát sem látom. Nem akarok soraimmal demünciálni, vagy egyeseknek kellemetlenkedni, épp ezért a lakásomat sem nevezem meg: de meg vagyok arról győződve, mert hisz saját szememmel láthatom, hogy a rendeleteket nemcsak nálunk, hanem a szomszédban sem hajtják végre. Így pl. nálunk az udvaron a kut mellett van közvetlenül a szemétdödő. Ennek szennye lehetetlen, hogy be ne szivárogjon a kutha, melynek vizét természetesen megfertőzi. A csatorna közvetlenül a lakásunk előtt van. Nincs sem tisztítva, sem megszelítve levő. Pedig ezt így rendelte el a hatóság, de hát törődnek is azzal! Ha a rendőrség állandóan látogatná az egyes udvarokat, akkor rájőnnének arra, hogy tíz eset közül kilencben nem tartják meg az üdvös rendeleteket. Pedig a rendelet úgy-e bár csak akkor ér valamit, ha végre is hajtják.

Tisztelettel

egy előfizető.

A Déli vasuton

megszűnt a passzív rezisztencia.

Saját tudósítónk távirata.

Bécs, szeptember 21.

A Déli vasut alkalmazottainak passzív rezisztenciája az igazgatóság által adott koncessziók folytán ma megszűnt és a forgalom rendje helyre állt. A néhány napos passzív rezisztencia érezhető forgalmi zavarokat-alig okozott, a személyforgalomra nézve teljesen hatástalan volt és csupán az áruforgalom szenvedett némileg. Az alkalmazottak nagy örömmel töltötték el az az előékenység, melyet a vasutigazgatóság részéről, — mint mielőg — ezáltal is tapasztaltak.

A bécsi császárnapiok.

— Saját tudósítónk távirata. —

Bécs, szeptember 21.

Vilmos császár ma délelőtt megjelent a bécsi városházán, hogy egy osztrák festőtanárnak Bécs város megbízásából készült nagy képét megtekintse. A festmény azt a jelenetet ábrázolja, midőn Ferenc József királyunkat uralkodói jubileuma alkalmából Schönbrunban Vilmos császár a német szövetségi fejedelmek élén üdvözlö. A császár látogatásának híre a városház környékét óriási néptömeg lepte el, mely a császárt nagy ovációkkal fogadta. A császárt a városházán Neumayer polgármester üdvözlötte. A városházáról Vilmos császár visszatért Schönbrunba és Ferenc József király látogatását fogadta. A két uralkodó másfél óra hosszat tárgyalt egymással. 1 órakor a német nagykövet dejeuner-t adott, melyen Vilmos császár, királyunk Ferenc Ferdinánd trónörökös és Frigyes főherceg is részt vettek.

A legközelebbi napokban

megnyílik

az „Urania” villamos mozgó-fényképszínház

a Szarvas szálló disztermében.

Teljesen új felszerelés!

Szakzerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német-, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! — Különlegesség!
Színes felvételek beszélt mozgóképek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-től 11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

Hírek.

— Tóth László — nyugodalomban. Pécsről írják, hogy Tóth László volt nagykanizsai törvényszéki elnök, a pécsi ítélőtábla tanácselnöke három havi szabadságot kért, melynek elteltevel nyugdíjaztatását fogja kérni. A tanácselnöki állást januárban tölti be.

— Anna Kapper. Tegnap Nagykanizsán csendes visszavonultságban meghalt egy idős uriaszony, kinek kanizsai szerezni félrevonulása nem is sejtette, hogy bekövetkező halálát az osztrák irodalmi és művészvilág gyászát fogja jelenteni. Meghalt Pongor Henrik vezérigazgató neje, nagynéje, ki életének utolsó éveit itt töltötte Pongor igazgató házánál. A magas kort ért uriaszony haláláról a Neue Freie Presse ma érkezett híradása a következő sorokban emlékezik meg:

Ma Nagykanizsán hosszas szenvedés után 75 éves korában meghalt Kapper Anna uróné, Kapper Szigrid, az imért cseh, költő és fordító özvegye, Hartmann Mór, a kiváló tudós nővére. Az elhunyt házassága gyermektelen maradt és így az özvegy férje halála után fokozottabban élethetett kedvteléseinek az önképzésnek és az utazásnak. Hosszabb időt töltött Olaszországban és végleg csak akkor tért haza, midőn a magas korral járó bajok jelentkeztek. Utolsó éveiben nővérével, Löwy Helénével Budapesten élt, azután Nagykanizsán unokanővérénél, Pongor Henrikné urónéknál szeretetteljes gondozásban.

— Építkezési bizottsági hírek. Az építkezési bizottság ma d. u. 11 órakor bizottsági ülést tartott. Knottner György elnöke aleln.

— A városi állások. Nagykanizsa városánál tudvalevőleg megüresedett a főjegyzői, a levéltárosi és egy irnoki állás. Ezeket fogják legközelebb pályázat útján betölteni. Mint értesülünk, a levéltárosi állásra Orbán János v. díjnos és Hajós Ferenc rendőrbiztos pályáznak. A képviselőtestület a kinevezéseknél és előépítésekénél, igen helyesen, eddig azt a rendszert követte, hogy elsősorban a szolgálati évek számát vette figyelembe és így mint egy automatikus előléptetési rendszert honosított meg. Hajós Ferenc, ki tizenöt esztendője szolgálja a várost, erre a gyakorlatra támaszkodva nyújtja be kérvényét. Mellette szól még az a körülmény is, hogy nyolc évig v. kiadó volt, a kezelés minden ágában jártas és így az új főjegyző mellett, kinek a kellő tájékozottság megszerzéséhez hosszabb idő kell, szükség van az ő sok évi gyakorlatára és tárgyi ismereteire. — Az esetleg így megüresedő rendőrbiztosi állást Füredi János rendőrségi irnok szándékozik megpályázni a legjobb kilátásokkal.

— A kivándorlók panasza. A kivándorlók utleveleinek a kikötőkben történt megvizsgálása alkalmával számos kivándorló emelt panaszt, hogy az utlevelek megszerzése körüli munkákért az illető községi vagy körjegyzői által túlságosan terhelve lettek. A belügyminiszter tegnap leiratot intézett ennek megállítására céljából Zalavármegye elispánjához, amelyben intézkedik, hogy ilyen esetek a jövőben elő ne fordulhassanak.

— Súlyos baleset. A nagykanizsai kórházba tegnap behozták Németh József 19 éves gyótlát bérrel, kinek egyik kezén borzalmas seb tátong, úgy hogy az egész keze össze van roncsova. A rendőrség még nem hallgatta ki a fiút arra nézve, hogy a mély seb mitől származik.

— Öngyilkos ácseség. Halász Ferenc, kacorlaki ácseség, tegnap Szentbalázson öngyilkosságot kísérelt meg. — Mellbe lötte magát. Súlyos sérüléssel behozták a nagykanizsai kórházba. — A rendőrség még nem hallgatta ki és így nem lehet tudni, mi késztette el annyira a szegény ácslegényt.

— Vitálishnak, a bihari haramiának elfogatására a Tolnai Világlapja 500 korona jutalmat tűzött ki készpénzben, ezt az összeget a nagyváradi kir. ügyészség címére már el is küldötte. Ez az 500 korona annak lesz kifizetve, aki 6 hétfőn belül Vitálishat elfogja. A tekintélyes jutalomdíj bizonyára nemcsak derék csendőreinket, hanem sok magánembert is a haramia üldözésére fogja buzdítani.

— Rabló cigányok. Csurgóról jelentik: Szentmiklóson Domján Pál revolveres cigányok támadták meg és elrabolták tőle háromezer koronát. A csurgói csendőrség a cigányokat elfogta és a három ezer koronát megtalálta náluk.

— Széttépett a disznócsorda egy csecsemőt. Megrendítő szerencsétlenséget idézett elő tegnap Borostyánkőn a szülők gondatlansága. A disznócsorda széttépett és felfalt egy kéthónapos kis gyermeket, akit szülői őrizetlenül hagy-

tak az udvaron. Böhm Károly házánál történt a szerencsétlenség. Böhmné az istállóban foglalatokodott és gyermekét letette a földre. Ekkor hajította haza a kanász a disznócsordát. A disznók átgázoltak a szerencsétlen gyermekén. A gyenge kis apróság persze hamarosan összeesett, erre a disznók nekitámadtak és a szó szoros értelmében összemarcangolták a szerencsétlen kis gyermeket. A gondatlan szülők ellen a büntető eljárást folyamatba tették.

Színház és művészetek.

Az utolsó előadás.

Holnap lesz az utolsó előadás a kanizsai arénában. A fővárosi Vigszínház egyik legnagyobb sikerű újodása: a „Csittuj szivem” megy, melyben a francia vigjátékok rafinált szellemessége tetőpontját éri. Ezért, no meg talán másért is, a darab egymásután csinált telt házakat a fővárosban. Reméljük, hogy Nagykanizsa közönsége sem fog tartózkodóan viselkedni a darabban szemben és színlőg megölti a színházat, ha másért nem, már azért is, mert Kövessy direktor e darabban búcsút vesz Nagykanizsától.

Nem kell külön említeni, hogy Kövessy megérdemli, hogy a bucsúzás minél impozánsabb legyen. Az idei szezonnal is igazolta Kanizsa közönségének pártfogó szeretetét. A szezon minden tekintetben fényesen sikerült. Nagyon jól tudjuk, hogy az előadások művészi-nívója és a közönség pártfogolása éppen nem párhuzamosak egymással. Hányszor fordul elő, hogy az előadások minden tekintetben precízek, kifogástalanok, a repertoárhoz nem férhet szó és a közönség mégis távol marad az előadásoktól. Viszont arra is van eset, hogy az előadások éppen nem a legművészebbek, és mégis mindig telt házból folynak le. A színházlátogatás sok meliékörülménytől is függ. — Függetlenül a szimpátiától, mellyel a közönség a társulat és az igazgató irányában viselkedik. Nagykanizsa városának Kövessy iránt érzett szeretete szinte a levegőben van. Ő a mi régi, megszokott és kedves direktorunk, akit mindenki ismer, és akinek pártfogását mindenki kötelességének tartja.

Ezen a szimpátián kívül a kitűnő repertoárnak tulajdoníthatjuk, hogy az idei szezon úgy művészi, mint finánciális szempontból oly pompásan sikerült. De érdemül — kell feljegyeznünk Kövessynek, hogy éppen nem vezettek tisztán csak a finánciális szempontok. A fővárosi színházak téli szezójának nem volt olyan ujdonsága, amit elő nem adott volna. A darabok előadásaival és összeállításaival pedig a legkényesebb kívánni valókat kielégítette, és azt hisszük, hogy a jövőben is ki fogja elégíteni.

Ebben a reményben és abban a hiszemben, hogy a jövő évben is ily nagy sikerű szezont fog produkálni, mondunk búcsút Kövessy igazgatónak és társulatának. St.

(—) Szerződötetés. Károlyi Ibolykát, a Kövessy igazgató színtársulatának volt tagját Feld Zsigmond városligeti színházhoz szerződötette, Budapestre.

Ahol kevés a férfi.

A szeményei lányok panasza.

Tíz leány egy sorba!

— Saját tudósítónktól. —

Tíz takaros, karton-rokolyás, jóképű kis leány állott tegnap Hajós Ferenc rendőrbiztos előtt. Valamennyi Szeményére való. Hetekkel ezelőtt bejöttek Kanizsára, hogy itt szolgálatba álljanak. Elmentek a cupringerhez, szerzett is nekik helyet — kinek jót, kinek rosszat — s egy hónap múlva már egyik se volt a helyen, mivelhogy nem is azért jöttek Kanizsára, hogy dolgozzanak. A rendőrök éjjel valamennyit helynélkül, tiltott csavargásban találták az utcákon. Így kerültek a rendőrségre.

Ugy állt a 10 jóképű, kartonrokolyás kislány a biztos előtt glédában, mint a katonák szoktak az ezredes ur előtt. Félelem és szégyen nélkül. Pedig talán mindnyájan először álltak a törvény előtt.

— Miért csavargott éjjel az utcákon? — kérdezte szigorúan a biztos az egyik fiatal, csinos arcú leányt.

— Mert nem volt helyem — mondta ez olyan természetesen, mintha az csakugyan természetes volna.

— Akkor miért nem megy vissza Szeményre a szülőihez?

— Nem azért gyóltunk be, kérem, hogy visszamenjünk, — szólt rá hirtelen a másik.

— Hány éves?

— Most leszek szüretkor 15.

— Még tizenöt éves sincs s máris romlott, — mondta feddő hangon a rendőrbiztos.

— Csak a lábam van megromolva, kérem, elestem, oszt' nagyon megütöttem.

— Igen, igen, azért romlott. Mert el-esett... Miért jöttek be Szeményről? Beccsalta valaki magukat ide?

— Nem a, úgy hozott be ide bennünket a rendőr ur.

— Nem azt kérdezem, hanem hogy Kanizsára nem úgy csalta-e be valaki?

— Nem kérem, nem csalt be senki. Magunktól gyóltunk be.

— És miért jöttek be?

A sorból kiszólt egy 15 éves, termetű barna lány. — Ő se lehet több 16 évesnél.

— Megmondjuk, kérem szépen őszintén. Azért, mert Szeményen kevés a férfi, oszt' nem tudunk férjhez menni.

— Férjhez menni? Hiszen maguk még gyerekek!

— Régen volt az kérem, mikor mi azok voltunk — mondta rá büszkén egy másik.

Csakugyan régen lehetett. Sok sárban, fertőben megferenghettek azóta ezek a villányfényben sütkérező, letört csápú kis pillangók, ezek a csunya kis lápvirágok.

A kihágási bíró gyorsan ítél főlöttük: öt-öt napi fogház és tonclut — Szeményre.

Egy hanggal sem tiltakoztak a büntetés ellen, egy arcizuk se rezdült meg. Engedelmesen, szépen mentek be a rendőr után — a börtönbe. A tíz kis leány egy sorba.

A csunya kis zalai lápvirágok...

Táviratok.

A miniszterelnök Bécsben.

Bécs, szeptember 21. Khuen-Hédervdy gróf külügyminiszter ma délelőtt a magyar házban hivatalos ügyek intézésével volt elfoglalva. Délben Albert gyalogsági tábornok látogatását fogadta, kivel hosszasan tanácskozott. Később a miniszterelnök megjelent a német nagykövet dejeuner-jén, melyet a nagykövet a német császár tiszteletére adott.

A haldokló érsek.

Kalocsa, szeptember 21. Várogy Gyula kalocsai érsek az éjszakát oly nyugtalanul töltötte, hogy moriuminjekciót kellett adni. Midőn reggel fölébredt ágyához hívatta hozzátartozóit, mindenkinek személyes körülményeire vonatkozó atyai jótanácsot adott, majd saját temetéséről intézkedett. A jelenlevők sírva fakadtak, mire haldokló érsek így szólt hozzájuk:

„A halál csak annak borzalmas, ki nem foglalkozott vele. A halál egy boldogabb élet kapuja, melyen túl viszontlátjuk egymást.”

STERN JÓZSEF DIVATÁRUHÁZA

— NAGYKANIZSA, FŐ-TÉR. —

Ajánlja dusan felszerelt

ősz és gyermekfelöltő raktárát

Legújabb szobásu angol peluche és fekete kabátok. Orfári válasszék: kész blousok, pongyolák aljak. Boát és karmaniguk. Ugyezintén schiffon, vászon, mosó-parchettek és mindennemű divatalktek.

Meglepően olcsó árak.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

Bánváry Lujza szenvedélyes mozdulat-
tal megragadta a fiatalember kezét és
kutatva nézett a szemeibe, de már nem
tudott azokban olvasni, mint régebben.

— Legalább azt mondja meg nekem
Gyula, hogy miért nem tud, vagy miért
nem akar nekem megbocsátani? — Zuzza
össze a szívet, ha őnt ez kielégíti, de
legalább tudjam, hogy miért teszi? Hi-
szen semmiről sincsen tudomásom. Mi
történt ön és a bátyám között? Miért
választottak önök feyvert? Az oka valami
rettenetes lehet és azóta nincs egy nyu-
godt percem. Mi történt önök között?
Oh mondja meg. Tudni akarom, mert
ehhez jogom van, melyet ön is tisztelni
tartozik. — Mondja el Gyula és köny-
nyítsen a lelkemen.

— Igazán tudni akarja Lujza nagysád?
— Akarom.
— Pedig higgye meg, hogy semmi kül-
önösebb nem történt közöttünk.

— Maguk inár nem voltak kis gyer-
mek és így alig hisztem, hogy két férfi
merő szórakozásból, vagy unalomból koc-
kára tegye az életét.

— Jól van... ha ön akarja, tudjon
meg hát mindent... Lujza, emlékszik
még arra a napra, mikor megjelentem ön
előtt és megkértem a kezét.

— Emlékszem. — Felelte rá a fiatal
leány tompán.

— Akkor ugyebár arra is emlékszik
még, hogy gyúnosan a szemem közé ka-
cagott.

— Örült voltam...
— Mindegy... Ön csak úgy visel-
kedett velem szemben, amint azt akkor a
lelke mélyén érezte is. Megértettem, hogy
önben nincs annyi lelkierő, hogy egy
paraszthoz kösse az életét.

— Azt nem mondtam Gyula...

— De gondolata és ez végeredmény-
ben egyre megy. A történetek után pedig
most már nyíltan beismerem, hogy akkor
nem annyira ön volt a hibás, mint én.
Miért voltam egy dőre rajongó, miért
futottam a szívdarv után és miért kép-
zeltem, hogy műveltségem, társadalmi
állásom, egyéniségem, jellemem elég jog-
cim ahhoz, hogy az önök körébe befura-
kodhassam? Tolakodó voltam, mert az
apám egy egyszerű paraszt volt.

— Az én atyám is kevéssel kezdte —
szólt közbe Bánváry Lujza békítőleg, de
a fiatalember rája sem figyelve folytatta:

— És amikor én, a parasztnak vala-
mivé lett fia, elkívánczoltam az ökreim
melől és megkértem a dugaszdag Bánváry-
János leányát, akkor ez az én részemről
nem volt annyira képtelenség, mint inkább
szemtelenség.

— De Gyula!

— Hagyjuk csak Lujza nagysád, ma
már én is tudok józanul gondolkodni; az
a kis vérvetsés egy cseppet sem ártott.
Lásza Lujza nagysád, én akkor kétszer
követtem el egymásután súlyos baklővést.
Először akkor, amikor arra vetemedtem,
hogy megkérjem a kezét; másodszor pe-
dig akkor, mikor a kacagásán indulatba
tudtam jönni. De én abban a percben
olyan feldühödött voltam, hogyha ön vé-
letlenül férfi lettem volna, ott helyben az
életével fizette volna meg a sértést. Ehe-
lyett a dolog egyszerű megoldása az lett
volna, hogy mint egy kiveri kutyának,
meghunyáskodva hallgatnom kellett volna.
Itt hibáztam... De hát higgye meg ked-
ves Lujza nagysád, hogy a becsületét
megvédelmezni nemcsak az a smokingos ur,
hanem a kérgesenyű paraszt is. Talán
nem a szalon szabályai, de minden esetre
a maga módja szerint... És ebben a
tévedésben csúcsosodik ki az én tragi-
kumom.

— Igen, mert nem értette meg ön-
magát.

— Még akkor délelőtti felekerestem az
ön bátyját a Kaszinóban és körülbelül így
szóltam hozzá: „A nővéred megsértett be-
csületemben; mint gyenge nő nem adhat
elégtételt, de te pimasz ember vagy, ha
nem adsz!”... Az ön bátyja szintén
kinevetett. Először is sokkal jobb barátok
voltunk; másodszor pedig alighanem azt
gondolta, hogy az előző éjjeli mulatás
után mámoros fővel kötekedem vele. Erre
feleltem a kezemet és megütöttem.
Bátyja látta ebből, hogy nagy okom
lehet és eltagadta a kihívást.

— Ha tudtam volna! — felelte rá Bán-
váry Lujza csillogó szemekkel.

— Akkor sem tudta volna megakadá-
lyozni a párbajt...

— Talán mégis...

— Nem... Mint tudja, másnap haj-
nalban csakugyan megtörtént közöttünk a
párbaj és én leckeül egy golyót kaptam
a bordáim közé. Valaki értesítette anyá-
mat s a szegény azonnal vonatra ült és
hosszám rohant, csakhogy még életben lá-
son. Sajnos, nem pusztultam bele, a pa-
rasztoknak szívós az életük. A sors meg-
hagyott az életnek, — és mikor lábaimra
tudtam állni, aggódó anyám azonnal ma-
gával hurcolt messze, messze az ország
másik felébe, egy csöndes nádfedeles fa-
luba, a parasztok közé, a hol tulajdonké-
pen a helyem volt. Hat hét alatt valaho-
gyan kihevertem a sebet, de azóta más
lett a lelkem...

— Igaza van Gyula, az ön részéről
könnyműség volt, hogy az én elbizako-
dottságom miatt kockára tette az életét.
Ha én rá nem is, de az édesanyjára
csak gondolhatott volna?... Harag he-
lyett miért nem fogta meg inkább a ke-
zeimet és miért nem vezetett mint egy
kis gyermeket, aki eltévesztette az utat.
Hiszen akkor én olyan tudatlan voltam.
Oly kevéssé ismertem az életet, az em-
bereket még kevésbé. Miért nem szólt
hosszám: „Látd kedves Lujzám, ilyen az
élet és ilyenek az emberek; ezt remél-
heted, azt várhatod, ehhez jussd van,
ezért meg hiába epedsz!”... Miért nem
beszélt így hosszám?

— Önzetlen szerelem nem ismer tár-
sadműségeket, s igazán szeretném
tudni, hogy mire való lett volna az én
vállalkozásom?

— Nézzé hát Gyula, levetem asszonyi
hiúságomat, csak bocsásson meg. Kész-
akarva nem kívánhatja a saját... a
kettőnk boldogtalanságát, — mondta
Bánváry Lujza szintelen hangon és mintha
templomban lett volna összehitte a kezét.

— Késő Lujza...

— Nem késő... szeretem... nagyon
szeretem és könyörülök rajtam.

Székel Gyula felelet nélkül hagyta a
fiatal leány rimázkodását és csak szomo-
ruan mosolygott hozzá.

— Gyula, ha van önben szikrányi be-
látás, akkor ön nem büntethet meg eny-
nyire egy fiatal leányt, aki csak lapas-
talatlanságában sértette meg önt.

— Igaz, de mégsem teljesíthetem ki-
vánságát.

— És magára veszi, hogy kénytelen-
sége miatt egész életemre boldogtalan
leszek? Gyula... nézzén a szemembe...
Asszonyi ösztönöm sugja, hogy az ön
megingathatlanságának más az oka...

— Más! — felelte rá a fiatalember,
mintha csak magának beszélne.

— Tudtam!

— Mit tudhat ön?... semmit...
még azt sem, hogy félholtan kerültem
haza és hogy csak a leggondosabb ápolás-
nak köszönhetem az életemet.

— Hiszen az édes anyja ápolta...

— Anyám! — felelte Székely Gyula és
ezt az egy szót olyan hangsúlyozással
ejtette ki, mely után okvetlenül még
valami folytatásnak kellett volna követ-
keznie, de... hallgatott.

— És? — tudakolta Bánváry Lujza
kíváncsian mikor észrevette a fiatalember
pillanatnyi zavarát.

— És a szomszédunk leánya... az
én ifjúkori játszópajtásom...

(Folyt. köv.)

Törvényszék.

§. Jogi vizsgák letétele. Ilyen címen a
napokban hagyta el a sajtót Kolozsvárt egy
hasznos és tartalmas könyv, mely részletesen
ismerteti a jogi vizsgák letételének módoza-
tait. A könyv hézagpótló és azt a jogi viz-
gák letétele iránt érdeklődők nagy haszonnal
forgathatják, minthogy a jogi vizsgák leté-
tele körül felmerülő összes kérdésekben ala-
pos tájékoztatást nyújt s így a jogászságnak
s a szigorlóknak nélkülözhetetlen útmutatója.
Díjmentesen megküldi az érdeklődőknek dr.
Dobó, Kolozsvárt, Malom-u. 14.

Közigazgatás.

Távlat.

Budapest, 1910. szeptember 21.

Készlet-Üzlet:

Öt füzettel magában.

Határvidék-Üzlet:

Buda 1910. októberre 0.00, 1911. áprilisra
10.32, 1912. májra 1910. októberre 7.99, 1911. áprilisra
1.73, 1912. májra 1910. októberre 7.81, 1911. áprilisra
8.21, 1912. májra 8.04.

Kaufmann Mór

uriszabó

Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Elek ház).

Dus választék a legfinomabb szöve-
tekből. Gondos és izléses kidolgozás.

Szolid, jutányos árak!

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös keresztnek

Nagykanizsán.

Ne féljen
a kolerától!
mert egy palack

Fiume
„Fiume
Cognac
Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat

biztos hatású óvszer, a fiumei

„ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság
kötőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban,
drogériában és jobb csemegekeres-
kedésben.

Tűzifa árjegyzék!

Érvényes 1910. október 15-ig.

Kitűnő minőségű száraz bükkenésből ház-
hoz szállítva, összerakva,

2 mtr. m. ölenként 38,- K.

2.10 " " 39.90

2.20 " " 41.80

súlyban. — Métermázsánként 1.95

Egész kocsiakomány 10000 kgr. K 190.

Viszonteladók, gyárak, pékek
stb. 10,000 kg. kocsiakomány 185 K.

Kondor Adolf

Nagykanizsa,
Arany János-u. 2.
Telefon: 122.

Burgonya

bármilyen
nagy
mennyi-
ségben kapható HAAS VILMOS
flúszkereskedésében Nagyka-
nizsán. 4195

Császárfürdő Budapest. Nyári és
téli gyógyhely. A ma-
gyar irlalmas rend tulajdona. Kisdrága kénye-
hevízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőz-
fürdő, kényelmes iszapfürdők iszapborongató-
sok, uszodák, külön hölgyek és urak részére.
Török-, kö- és marványfürdők; hölgy-, szén-
savas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő
eredménytelenséggel használnak főleg csúszós bánt-
almaknál és idegbajok ellen ivó-kúra a leg-
szervek hurutos esetében s altesti pangások-
nál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezeles,
jutányos árak. Gyógy- és zenélő nincs. Pros-
pektust ingyen és bérmentve küld.
3627 Az Igazgatóság.

Értesítem a n. é. közönsé-
get, hogy legjobb minőségű

bükk tűzifát

— bármikor szállíthatok. —
100 métermázsza vételnél 187
korona, azon aluli me-
nyiség 190 kor., 1 öl 210
centiméter magas 40 kor.

— házhoz szállítva. —

Szíves megrendelést kér:

Rosenberger Pál

Csengery-ut 36. sz.

Figyelem!

Nyomatványszükségletét csak a

Zala Nyomda R.-T.-nél

szerezze be, hol a legolcsóbb,
leggyorsabb és legjutányosabb
áron lesz kiszolgálva.

NÉVJEGYEK
5 percz alatt készülnek!

LÖNEREFÉJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ ÉS HATÉKOS TÍZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650-1250
DORSZELLESGU GÖZGEP MOTOR S JÁRGÁNYOS HAJTÁSA
SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LÖNERECSEPLŐ-ÉJTŐ ÉS TÍZTÍTÓ GEP
OLCSÓ ÁRAN
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
ARAJUTSÁGOK FELHÍVÁSA
DÍJMENTESEN KÜLD
SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST
VI. MÁTYÁS-UTCA 44.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kasinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Készítők megismerik nem vállalhatók és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Postafelrakat és nyitvatartás a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhöz hordva:	szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. „	Félévre 9. „
Égész évre 14. „	Égész évre 18. „

Egyen szám ára 6 fillér.

Mulatságok, hírlapok és magán-könyvtárak soronként 50 fillér.

Előfizetés és reklámok áraként díj 5 korona. Készletnyitási díj 6 kor.

XXXVII. évf. 210. szám.

Nagykanizsa, péntek, 1910. szeptember 23.

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Darányi beszélt.

Egy kis harci riadó.

Nagykanizsa, szeptember 22.

Barátai vagyunk minden küzdelemnek, amely haladást, fejlődést, tehát életet eredményez. Ellenségei vagyunk minden küzdelemnek, minden olyan egymásrortásnak, — amely megbénít, öl, tehát halált eredményez. A nagy embertársadalom különböző rétegei azonban vajmi keveset törődnek a mi barátságos vagy ellenséges érzelmünkkel. Azért a maguk érdekében melletti küzdelemre kelnek, egymásra rontanak, habár éppen olyan világosan látják, tudják, mint mi, hogy ez az egymásrortás határozottan öl. Ha a nagy embertársadalom egész egyetemében lép föl: öli az egész emberiség egyetemét. Ha nemzettársadalmi rétegek között lép föl: pusztítja, öli az egész nemzettársadalmat. Mert akár az emberiség egyetemes társadalmának, akár az egyes nemzettársadalmaknak rétegeit vagy — amint szokottabban mondják — osztályait tekintjük: azok a nagyobb vagy kisebb szervezetben olyan szorosan, elválaszthatatlanul egymásmellé helyezett vagy rendelt szervek, amelyeknek életétől, szabad, szabályos működésétől függ az egész szervezetnek élete is. A

szervezetben ugyanis csak akkor van meg az életadó, az életbiztosító összhang, ha a szervek fejlődésében, életében, működésében sehol nincs a többi rovására föllépő, tehát az egész szervezet szabályos működését megzavaró tultengés.

A nemzettársadalomban, mondjuk most már úgy, hogy a magyar nemzettársadalomban is akkor van meg a határozott szervezeti erő, ha különböző rétegei, osztályai a nagy organikus működés közben, a nemzeti organizmus fejlődése közben egymás rovására eső fejlődési méreteket a maguk számára nem követelnek, tehát nem zavarják az egész szervezet arányos fejlődését, élet-összhangját.

Idáig jutva, most vesszük csak észre, hogy mi voltaképpen itt csak gondolatokat másoltunk le. Hisz ezeket a gondolatokat, melyeket mi itt leírtunk, már régen valija, hirdeti a magyar nemzettársadalomnak egyik nagyon tiszteletre méltó rétege, osztálya is, a *gazdaközönség*.

Sőt — ha jól emlékezünk — ugyanezekkel a gondolatokkal iparkodott a mi *gazdaközönségünk* az egész magyar nemzettársadalmat meggyőzni a szocialistáknak, — a munkásrétegnek, a munkás-osztálynak törekvéseiben, előrenyomulá-

sában rejlő veszedelemtől is. Vagyis arról a helyről, ahonnan a magyar *gazdaközönség* közszellemét fejlesztik és irányítják, hangzottak el mindig azok a szép igék, melyek a nagy nemzettársadalmi organizmusban való egészséges elhelyezkedés és a társadalmi osztályoknak, mint szervezetnek, arányos fejlődése és összhangzó működése érdekét hangsúlyozták, — hirdették mindenkor eminens nemzeti érdekül. Ezek az igék mutattak rá mindenkor a szocialistáknak, — ama erősebb mozgalmára, — melyekben a nemzettársadalom fejlődésének, megismosodásának legerősebb veszedelme rejtőzik a *gazdaközönség* felfogása szerint; mert azokban már a nemzettársadalom egy nagy rétegének tultengő fejlődési törekvése, osztály-önérzete nyilatkozik meg; tehát bénítólag hat az egész nemzeti szervezet fejlődésére.

A szép igék nem igen hatottak meg a szocialistákat. A munkásréteg a maga osztályérdekeinek kivívása közben bizony a nemzettársadalmi réteg, meg az egész nemzeti organizmus életérdekeit nem igen mérlegelte. Nem számoltgatta bizony azt sem, kik a barátai, kik az ellenségei; azok vagy ezek vannak-e többen; hanem ment a megkezdett küzdelem után

előre. Azt sem grammolta, hogy életet vagy halált eredményez-e ez a küzdelem; sőt egyenesen azzal az elszánt elhatározással ment és megy előre, hogy vagy élet, vagy halál.

Valami fátumszerű dolog az, hogy az ilyen bölcsstelen, elszánt, megdondolatlannak látszó előrenyomulást sokszor azoknak a bölcseseknek kell utáncsinálni, akik a maguk csendesebb vérmérséklettől előbb a leghatározottabban perhorreszkáltak. Ilyen bukfeneket csináltat sokszor a haladás nyugodtabb bölcsseivel a haladás lázas szelleme. Megtörténik, hogy a nemzeti organizmus arányos fejlődésének, a szervek közötti összhang nagy apostolának is bele kell a lelkét vetnie a korszellem nagy áramlatába, az osztályharcba vagy legalább is kilátásba kell azt helyeznie, arra az esetre, ha az ellenfelek, vagyis a nemzettársadalom többi osztályai békeségesen ki nem térnek az utból.

Igy történt Darányi Ignácnak is, a magyar *gazdaközönség* nyíregyházi nagygyűlésén, ahol ezeket a kétségfelenül nagyjelentőségű s a mindenkor etitelt osztályharcot szankcionáló, gyújtó igéket mondta:

„Szomorú az is, hogy a sajtó nagy része nem ismeri bajainkat, nem méltányolja érdemeinket,

Kronika.

(Kovácsék.) Nagy család volt a Kovácsék családja. — már úgy érve, — hogy sokan voltak. Mindenestől kilencedmagukkal früstölköltek a nyavalyások, ha ugyan került minden reggel harapnivaló a füstös kis puszta Kovács putriba. Kovácsék, mert így hívták őket, kétszerezen is Kovácsok voltak. A tanya polkolókovácsa volt a család feje, a kis vézna, vörös ember és a nevük is Kovács volt.

No meg aztán kovacsolt az egész familia éjjel-nappal kalandos, nagy, nagy tervek.

Kovácsék kilencen voltak egy konvencióra, ami ugyan több valamivel, mint egy béres ferály, de kilenc embert csak az éhenhalásról tud megmenteni. A legszegényebbek voltak az egész puszta majomok. Főtte csak vasárnap ettek, a ruhájuk a legszürösabb volt az egész határban.

Koldusok, szegények nagyon, de azért mégis boldogok voltak. És ebben volt az ő nagyságuk, ceda egy család volt ez a kis tanya mesterember familia. Vegyest, bolondok, okosak, féltékeny. De nem voltak közönséges emberek, annyi bizonyos.

Ágyaik nem voltak. A szoba butorzata a szegényesség miatt, csak pár törött

székkel, egy rozoga kreszencből és egy durva fenyő asztalból állt. De a szoba telis-tele volt rongyos könyvlapokkal, fakó újságtekercsekkel, ócska gyertyatartókkal és tömteletlen szentképpel. Mint valami könnyelmű bohém boudoirja, ahol siralmas rendetlenségben van minden, de a falakon ezer pengős festmények díszlenek.

Alig volt meg Kovácséknak a mindennapijuk, de azért sohasem panaszkodtak a szegénységet. Annira teli voltak a jövedelmek, hogy nem is érezték a márt, mint a művész, aki hisz, nyomorog, mert a jövőnek fabrikál.

Kukoricás kenyert ettek, de este a ponyvafüzetekből Argius királyról olvasott fel a legbősebb fiú. Az öreg csatlakozott, hadi térképeket tanulmányozott. Hadállásokat és próbaattakokat tervelt ki esténként és kalapácsolás közben.

Az egyik leány apácnak készült. Álmában mindig szentekkel beszélgetett és anizsokat küldözgetett a papának. Volt egy leány köztűk, aki minden tudott harmonikázni és a városba készült a tölre, a színházba.

A legnagyobb fiú pedig repülőgépeket tanulmányozott ócska ekevasból, egy döglött verben tanulmányozva a szárnyak anatómiáját.

Mindgyűlölködnek volt valami nagy, nem közönséges vágya. De a legforróbb álmai a legkisebb leányok voltak, aki verseket írt.

Csúcskor ott adogatta a köveket versenyt a többi parasztiánnyokkal. És amig zakatolt a csúpi, füstölt a gép, a gépész leánya szalmahányó villáján tüzet ütömetek csalt ki a nyári nap.

Az apja gépet fűtött. A bátyja kovácszegetek patkolt. Ő a Nacáknak és a Miriknak verseny adogatta a buzakévéket. Nappal.

Este az öreg térképeket böngészte. A fiú a verébárszárnyain spekulált és a leány meg verseket írt. Verseket, szép, igazi, értelmes verseket.

Vacsorára krumplít ettek, ha volt. Este felé disznókat és teheneket kellett etetni, de a szobában benn, boldog tébolyodottsággal: térképeket néztek, harmonikáltak, gépeket terveztek, énekeltek és verseket írtak hozzá.

A szomszéd szobában a kocsis az urakat szidta, akik bort isznak és mindennap hust esznek vacsorára, míg ő esténként csak kutivizet ihatik és hajmás kenyeret majszol.

A gépészéknél addig mindenki boldogan játszadozott a maga kis bolond, álombabájával.

Nagy család volt a Kovácsék házgépe, mert kilencen voltak. Rongyosak és szegények, a puszta a legutolsó béres is magát nálunknál költömbnek tartotta.

Hogy igaziból nem lettek-e volna nagyok, azt csak a tanya csendes, sejtelmes illata tudná elárulni, ahol annyi hadvezér lovaktól pucol, mérnökszeni patkószegyeket kovacsolt és dalos szívű asszony kocákat etet.

A. A.

Kolbász és fényképek.

— Utcai jelenet. —

Egy ur: Már látta a fényképeket a hentesüzlet kirakatában?

A másik: Miért kérdi ezt éppen tőlem,

mikor száz meg száz ember jár ott feje alá...

Egy ur: És nem ütközött meg rajta! A másik: Miért ütközött meg! Izlés és szépérzék nincs bennök.

Egy ur: Dehogy nincs. Hát a divat iránti érzék nincs kifejlődve?

A másik: A divat barátom, az csak utánzat, az nem eredeti érzék. Azt szuggerálja Bécs és Páris hölgyeinek. De ha a közönségben volna eredeti érzék, már régóta megütközött volna azon, hogy urihölgyek, gentlemenek háttérbe disznó, szafaladé, kolbász, ecetes ugorka és mustár legyen. Ennek a háttérnek magyarázó jellege van.

Egy ur: Ön rossznyelvű! Mit akkor evvel kifejezni? Hogy ezeknek a képmásoknak eredeti alakjai rokonszenveznek azokkal a disznóságokkal?

A másik: Hát ebben nincs semmi sértés. A sértésben nincs sértés.

Egy ur: Pihál olcsó szójáték!

A másik: Nos, hát miterők legyünk? Menjünk be a henteshez, hogy távolítsassa el a fényképeket?

Egy ur: Próbáljuk meg!

(Öt perc múlva csontok repülnek ki a bolti helyiségből. Nagy kutyacsődület támad az utcán. Két ur sieve hagyja el az üzlet-helyiséget. A napos rendő a kutyák közé csap. Fülkeltető vonítás. A közönség kezd érdeklődni.) A helyi sajtóban pedig szóbeszéd tárgya válik az ügyet „Kolbász és fényképek” címmel.

Smyrna.

mondhatnám, nagyvárosi befolyás alatt áll. Egyik támadás a másikat éri ellenünk; védelemre, oltalomra pedig alig találunk s a magyar gazda még azt a fáradságot sem veszi magának, hogy olyan lapokat pártoljon és keressen, melyek szavukat mellette olykor felemelik. Politikai ellentétek is megosztanak bennünket. A túsák hevében hamar elfelejtjük, hogy testvérek vagyunk. De azért óva intem ellenfeleinket az elbizakodástól. A rádium erejét sem ismerték soha. Vannak incommensurabilis, mérhetetlen erők, melyeket nem látunk, de melyek azért léteznek, hatnak és alkotnak. A magyar gazdaságszadalmat egyeteme még nem mozdult meg. Azt senki sem mérlegheti, hogy ha egyszer arra kényszerítene, hogy megmozduljon, milyen erőt tudna kifejteni? Ha egyszer látni fogná, hogy életgyökerei elmeszeséről van szó, akkor meg fogja látni egymást különbség nélkül a nemzet lakosságának gazdálkodó nagy zöme s akkor nem lehet kétséges a diadal.

E lelkes, gyújtó részlet után, mely valóságos kis harci riadó, a békés megoldás keresésének csendes, méla akkordjaival végződött az osztályküzdalem talajába ugyancsak mély barázdát szántó beszéd.

A politika hírei.

Megcáfolt miniszterváltozás.

A delegációk.

— Táviratok. —

Bécs, szeptember 22.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma délelőtt a bankgassei magyar házban hivatalos akták elintézésével volt elfoglalva, majd később Lukács László pénzügyminiszter látogatását fogadta, ki Semmeringről érkezett ide. A két államférfi sokáig tanácskozott. Délben mindketten a külügyminiszteriumba hajtottak és résztvettek a közös miniszteri tanácskozáson.

Bécs, szeptember 22.

Ma Aehrenthal gróf külügyminiszter elnökletével a külügyminiszteriumban közös minisztertanács volt, melyen a magyar kormány részéről Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vettek részt. A miniszteri értekezletről megjelent félhivatalos közlés szerint a delegációk október hó első felében ülnek össze Bécsben és az 1910. évi közös költségvetést fogják tárgyalni. Az 1911. évi költségvetést a delegációk egy másik ülésen tárgyalják, azonban ennek az ideje még nincs megállapítva. A kormányok nem hiszik, hogy a folyó évre indemnitást kelljen kérniük, miután az idei költségvetés teljesen ki van dolgozva.

Megcáfolt miniszterváltozás.

Budapest, szeptember 22.

Egy fővárosi reggeli lap azt az értesítést közli, hogy a kormány többi tagjai nem jó szemmel nézik Zichy János gróf kultuszminiszter működését és ezért oly képpen akarják eltávolítani a kultuszárcsától, hogy a személye körüli miniszterséget vele fogják betölteni. Ezt a szennyezett hírt ma a leghatározottabban megcáfolták.

A nagy kölcsön.

Budapest, szeptember 22.

A napilapok mai számaikban azt a hírt közlik, hogy a magyar kormány öt-az-öt millió kölcsön ügyében legutóbb német pénzportókkal is tárgyal, de eredménytelenül. A félhivatalos Távirati iroda Bécsben időző munkálatsa ez iránt megkérdezte Lukács László pénzügyminisztert, aki kijelentette, hogy a közlemény valótlan, mert a kormány a kölcsön ügyében egyáltalában még senkivel sem tárgyal.

Felesleges utca.

A Bettlheim féle utcanyitási tervet nem ajánlják.

— Saját tudósítónktól. —

A város építési bizottsága tegnap foglalkozott a Bettlheim féle utcanyitási tervével és arra az álláspontra helyezkedett, hogy azt nem tartja megvalósításra alkalmasnak.

A Bettlheim cég tudvalevőleg a Hajcsár-utcától a Szentgyörgyvári-utig terjedő részen két új utcát akar nyitani, melyeknek fentartási költségei, csatornázása és világítása a várost terhelnék. A bizottság álláspontja ezekkel az utcákkal szemben érthető és helyes. A város belsejében még igen nagy kiépítendő, megfelelő területek vannak, teljesen felesleges tehát, hogy a város a rendezési vonalon kívül eső utcák fentartására költskezzen. Az építési bizottság üléséről a következő tudósítást közöljük:

Az építési bizottság tegnap ülést tartott. Az ülés a magánépítési engedélyek kiadását tárgyalta. Az ülésen került tárgyalás alá Bettlheim Győző gyártulajdonos kérvénye is, melyben a Hajcsár-ut keleti végétől egészen a Szentgyörgyvári-utig terjedő, mintegy 21.000 m² területű szántóföldjeinek építése telkekre való parcellázására kért engedélyt. Ezen a területen a kérvényező két, nyugatról kelet felé haladó utcát szándékozott nyitani. Ez utcák világítása és csatornázása, valamint rendben tartása a várost terhelné.

A v. mérnök jelentése szerint ezen utcák elkészítése mintegy 22.000 koronába kerülne. Azonkívül idejárná még a világításra és az utcák jókarban tartására szükséges költség, amely szintén a várost terhelné.

Az építési bizottság a kérvény részletes tárgyalásba nem is bocsátkozott. Egyhangúlag azt határozta, hogy nem látja szükségét annak, hogy a szabályozási vonalon kívül újabb építési engedélyek adassanak ki akkor, mi ön a szabályozási vonalon belül is óriási beépítetlen telek-komplexumok vannak. Ilyen beépítetlen telek pl. az Attila-utca és Teleky-ut közötti hatalmas tömb, a Petőfi-utca és Hunyadi-utca, az Arany János-utca és Rákóczi-utca közötti hatalmas tömb. Ilyen továbbá a Hajcsár-ut és a Sétány közötti részlet. A város a külső Csengeri utcában a Blau-féle telek, az uradalmi major stb. stb., melyeknek beépítése és közigazgatási elintézése amúgy is sok gondot fog okozni a városnak. Ilyen beépítésre váró terület a Nagykanizsa és Kiskanizsa közötti utvonallal.

Szóval a bizottság városrendezési tekintetben is teljesen feleslegesnek, sőt károsnak tartja, hogy a szabályozási vonalon kívül újabb városrészeket építsenek. A város amúgy is szerfelett tagolt helyzetű, az egyes városrészek rendkívül messze fekszenek egymástól és hiányzik a szerves kapcsolat közöttük. Mily messze fekszik pl. a VI. és VII. kerület a város centrumától. Tagadhatatlan, hogy a városnak ilyen ugyasólván póklabakként kinyúló részei a közigazgatás rendszeres viteleit is rendkívül megnehezítik. Ha most tehát a terv valóra válnék és a temető háta mögött egy új városrész keletkezne, az annyi volna, mint a közigazgatásra egy újabb terhes feladatot róni, ami annak egyenes viteleit az addigi mértéken felül nagyon is megnehezítené.

Rz orvossztrájkot elhalasztották.

Újévig rend van.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala minap írt az orvosok készülő lemondásáról, mely a nagykanizsai kerületi munkásbiztosító pénztári fenyegette. Az orvosok sztrájkja egyelőre nem következik be, mert közülük és a pénztár között ez év december végéig megegyezés jött létre, amiről a következő tudósítást kapjuk: A nagykanizsai kerületi munkásbiztosító pénztár és orvosai között olyan egyezség jött létre, hogy a fennálló szerződés hatályát december 31-ig kiterjesztették. Ezen idő alatt a pénztár képviselői a fiók orvosszövetség hetes bizottságával, mint a pénztári orvosok megbízottjával tárgyalni fog a végleges szerződés megkötése tárgyában. A pénztár igazgatósága legutóbb tartott ülésén elfogadta az országos pénztár által kidolgozott szolgálati-, felelősi- és illetmény-szabályzatot, mely az orvosokkal való tárgyalás alapját fogja képezni.

A dráwaparti halász-társulat.

Vasárnap megalakul.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Serényi Béla földmívelésügyi miniszter nagy gonddal és tevékenységgel fáradozik azon, hogy rendszeresen fejlessze és tökéletesítse Magyarországon a haltenyésztést. — A földmívelésügyi miniszter belátja, hogy a folyóparti birtokokok eddigi öletszerű és kényűk-kedvű szerinti haltenyésztése, mely abban csúcsosodott ki, hogy senki se akad, aki szaporítani akarja volna a halakat, mert senki se biztosította róla, hogy azokat ő fogja majd ki és nem más valaki, — előbb-utóbb a halállomány teljes elpusztulására fog vezetni. Eppen ezért Serényi a Romániával a dunai hajózásra vonatkozólag kötött szerződésbe bevezette, hogy a Dráva határt képező részein csakis társulati uton gyakorolható a halászási jog. Ami annyit jelent, hogy a dráwaparti birtokokok külön-külön nem halászhathatnak ezen a birtokukat érintő folyórészen, hanem csakis közösen, egyesületbe tömörülve. A haszon így arányos, egyforma lesz és a haltenyésztés csak így járhat eredménnyel.

A dráwaparti birtokokok vasárnap gyűlnek össze Barcsra, hogy a halászási társulatot megalakítsák. — A gyűlésen jelen lesz az országos halászási felügyelőség kiküldöttje és Zalamegye is képviselve lesz.

Élet-halálharc a tüzzel

Nyolc ökr az égő cséplőgépbe fogva.

— Saját tudósítónktól. —

Hétfőről keddre virradó éjjel a Szabáspusztaiak olyan látványok voltak a szemtanúi, melyet soha el nem felelnek, amíg csak élnek.

József János hosszufalusi kisbirtokos Szabáspusztán cséplélt a gőzgéppel. Este 10 órakor hirtelen tűzszlop csapott fel az égbe az egyik óriási szalmakazalból, mely mindössze 10—15 méternyire állott a cséplőgéptől. A tűz szárnyán felszálló lángcsóvák leestükben nagyrészt a cséplőgépre hullottak s minden pillanatban várni lehetett, hogy az is tüzet fog.

A veszedelmet elsőnek egy béres fiú vette észre, kinek kiáltásaira ott termett a gép tulajdonosa és vele együtt több naposzámos. A 8—10 ember emberfeletti erőlködéssel állott neki, hogy elvonsszólják a gépet a tűzvonalból, de a helyéből se tudták elmozdítani. József János a rémüléttől elváltozott hangon adta ki a parancsot, hogy ökrökért kell sietni.

Es ezzel megkezdődött a tüzzel az örjű élet-halálharc. Az ökrök, mikor a géphez akarták őket hajtani, megvadultak a tüztől; előreszegett fejfel, bögeve menekültek a veszedelem közeléből a nem volt rá mód, hogy odamehessen őket terelni. Végre is valahogy járomba fogtak nyolc ökröt a ostorcsapásokkal, vasvillaszúrással kényszerítették őket, hogy odavonuljanak a veszedelestől a cséplőgéphez.

Mire az ökrök ott akapcsoltak a gép rudjához, az eleje tüzet fogott. Az emberek ezevezett összevisszaságban keresték a fesskendőt, de nem találták és már meg

is kések vele. A nyolc izmos, megszállott állat egyetlen rántással elindította az égő gépet s vad bögéssel elkezdett rohanni vele.

A gyors mozgástól a tűznyelvek egy pillanat alatt végignyaldosták a gépet. Gyönyörű és ijesztő volt elnézni, amint az ökrök magukat vitték az égő gépet, melynek nyomában hosszú szikrácsóva húzódott el-hosszan.

Végül egy ároknál az előző ökrök egyike felbukott, az utánakövetkezők belebuktak a tesébe, mire a rémes menet megállott. A rud mellett lévő két ökrökben ekkor már nem volt élet: agyonperzselték őket a tűz. A többi a bérések valahogy kimentették a gép elől, mely menthetetlenül elhamvad.

Közben a kazalról fészállo parázs meggyújtotta az istállót is, mely — mire a tüzet eloltották, nagyrészen leégett. A kár körülbéli. 8000 koronát tesz ki. Hogy a tűz hogyan keletkezett: gyújtogatásból-e, vagy nem, a csendőrség nyomozása ez ideig nem tudott világosságot teremteni ebben a kérdésben.

Hírek.

Kanizsától — Szécsényig.

Szöke doktor, Szökené, a Szökegy-volt; nines. Az egész szécsényi dráma szokatlanul érdekes részleteivel és nem mindennapi szereplőivel letűnt a közérdeklődés színpadáról, nincsenek többé; a hullámzó napi események tarajáról ismét letűntek a mélybe. Csak egyetlen tényező maradt meg érdeklődésünk változatlanul örök tárgyának: a dráma kerete. A kisváros. Ennek a sajátságosan kialakult társadalmi rendje, felfogása, erkölcsi itt maradnak igazító témáknak, — akár Szécsénynek, akár Nagykanizsának hívják a kisvárost.

Igazságtalanok vagyunk magunkkal szemben, hogy Szécsényt, a kapcszkodó magyar falut egy napon említjük Kanizsával, a tradíciós várossal; ez az igazságtalanság azonban megbocsátható, mert csupán a külsőségek elhanyagolásán alapszik Szécsény, Egerszeg, Kaposvár, Kanizsa — lényegében egy. Ott több a tehermentes földszintes ház, itt meg az adóssággal terhelt emeletes. Ott egyetlen kaszinó a városi pletykák gyűjtő rezervoárja, itt kettő, három négy. A cukrászda itt is, ott is egy és azonos a helyi nagyságok végtelen húsága, mely folytonos jengzőkönyvi köszönetekből, megnyert kanapépörökből, egy méhkasnyi közönségben való elsősegekből táplálkozik. Minden egyezik, de főképpen az élet amaz apró hullámverései, melyek kavés és teácsészék körül gyűrűzik a hat órai zsurokon. Ezek a zsurok tulajdonképpen energia-levezetők. Ami fölös energia a vidéki nőkben a szürke napok változatlan unalmában felgyülemlik, azt levezetik a pletykák, gazdátlan, kedves és ártalmas apró föltetések, rágalmak, mely állandóan ott kóvályognak a szamovárgőzében. A pletykának és rágalomnak a vidéken határozottan rendeltetése van és ezt a rendeltetést méltányolják is a nők, kik az energia-levezetés módját mohón és csöfögő szemekkel kultiválják.

Egy öreg ügyvéd-tanu azt mondta a főtárgyaláson, hogy ha Reök polgót érdemelt, akkor Szécsényben történelem kelene eldördülnie. Lám, a kicsi Szécsényben I és másuti? Mindenütt, hol egy maroknyi vetélkedő, irigy, marakodó és főképpen unatkozó ember egymásra van utalva. A szűkebb társaságok tagjai ritkán cserélődnek ki és mivel csak a változatosság gyönyörködött, a kicsi helyen igazán intenzív, szerelmi chassé-croisé folyik.

A kicsi városnak külön, speciális szociológiája van. Ezt érdemes tanulmányozni, mert benne rejlenek az igaz ember legtipikusabb dokumentumai. Ezek kialakultak mindenütt, hol nincsenek nagyon kevesen és nincsenek nagyon sokan, hol házasodik a férfi, hogy visszavonuljon és nyu-

galmat találjon és hol férjhez megy a leány, hogy éljen és világot keressen; hol csak egy Reök és néhány csésze tea van.

A költői instrukciók oh! — ot, ah! — ot, kegyes, égrevetett tekintet és liarteletteljes áhítattal irányoznak elő azokra az alkalmakra, midőn a romlatlan vidéki erdősök és egyszerű szokások szobá kerülnek. Hija, a költészet, — az sohasem volt Szécsényben: nálunk is csak keveszer.

— **Épül az iskola.** A Rozgonyi-utcai iskola építése a folytonos őszi esőzés dacára is halad szépen, bár természetesen az esőzés késleltető hatása érezhető. Azt hiszik, hogy az új iskolapépület novemberre felül alá kerül. Az iskola-szép-lest, mindenben megfelel, csak egy a baj: az, hogy a tornatermet a főépülettől elkülönítve, az utca másik során, az arena tövében építik. Ez a terv nagyon hátrányos és különösen a téli időkre nem sok jót jelent. Az érdeklőt tanügyi körök nagyon szívesen látnák, ha a tornaterem elhelyezése vonatkozólag helyesebb, célszerűbb megoldást lehetne találni. — Itt említjük a kiskánizsa iskolaterv hiányát is. Ugyanis a tervet szerint az iskola szeriára részére nem irányoznak elő kályhát, ami abszurdum. Most e hiány pótlása végett a tanterület meg fogja tenni a kellő lépéseket.

— **Kamarai ülés.** A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 27-én (kedden) délután 4 órakor a kamaragyűléstermében rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés a sürgős természetűek miatt elnököleg elintéztet fontosabb ügyekről. 2. Titkári jelentés az ügyforgalomról. 3. Pénztári jelentés a kamarai pénztár és nyugdíjalap állapotáról. 4. Miniszteri leirat a kamarai választási munkálatok megindítása tárgyában. 5. Miniszteri leirat a közös hadsereg terménybeli szükségletei beszerzésére vonatkozó utasítások véleményezéséről. 6. A törvényhatósági ipartanácsosok megválasztása. 7. Az egyévi önkéntesség intézményének a reformja. 8. Spitzner jöszet kamarai beiktatásának a magyar és osztrák postakaraképenztárak kölcsönös forgalmában való portómentesség tárgyában. 9. A nőtisztviselők országos egyesületének az áttára női felső kereskedelmi iskolák létesítése tárgyában. 10. Ösztöndíj-ügyek: a) 600 koronás állami ösztöndíj iparosok külföldi tanulmányutjára céljaira; b) a kamara által rendszeresített ösztöndíj a budapesti keleti kereskedelmi akadémiá hallgatói számára; c) a kamara által rendszeresített ösztöndíj ipari szakiskolai növendékek számára. 11. Segélyügyi kérvények: a) a kesztelyi és közpéti kereskedő tanonciskolák; b) a Balatoni Szövetségnek és a Dunántúli Turista-Egyesületnek a Balatonvidéket, illetve a Dunántúli nyugati hegyvidéket ismertető kiadványai anyagi támogatásáért.

— **Egy zalai község pusztulása.** Zalaegerszegi tudósítónk táviratozza, hogy a zalamegyei *Tótfé községben* tűz ütött ki, mely a község jelentékeny részét elpusztította. A kár igen nagy. Közlebbi részletek hiányoznak a tűzkatasztrófáról.

— **Megnyitották a Siófok.** Siófoki tudósítónk jelenti, hogy a belügyminiszter távirati rendelkezése folytán a Sió-csatorna zsilipjét tegnap megnyitották és a Balatonból új vízet bocsátották a csatornába. A csatorna megnyitását a parlamenti községek kérvényezték, mert a csatorna vize állott, poskadó, volt és e kolerás időben veszélyessé válhatott volna.

— **Kétféle torzazó.** Nadori községben egy *Gitka* Károlyné nevű parasztnő egy elhalt gyermekét szűli, amelynek rendszeren kifejlődött törzsén két fej van.

— **Az öngyilkos ácslegény.** Halász Ferenc, ácssegédet, akit lőtt sebbel a napokban beállították a kanizsai kőkorházba, tegnap hallgatta ki a rendőrség. Halász elmondta, hogy ő kacorlaci származású, 21 éves ácssegéd. Már régebben viszonya volt egy falubeli leánnyal, Kovács Annával, amit a leány anyja nagyon ellenszert. A minap a leánnyal bejöttek Kanizsára és csak késő este tértek haza. A leány anyja emiatt megdorgálta Kovács Annát, aki szorult helyzetében azt hazudta, hogy azért jötték ily későn haza, mert a flu utközben megfáradt és mérgénytelen követelt el ellene. Halász Ferenc tagadta, hogy ez igaz lett volna, de a dolog annyira szörvén vette, hogy az esetleges büntetésétől való féltésében egy tevével vásárolt és azzal mellbe lötte magát. Sérülése különben nem életveszélyes.

— **A cognac mint széplő szer.** Margit olasz királyné tudvalevőleg a legszébb uralkodónők egyike Európában, — arcb re rendkívül tiszta és csodálatosan lágy és sima. Az osztrák-magyar nagykövetség állása nem rég bókot mondott erre nézve a királynénak, aki mosolyogva azt felelte, hogy arca üdését egy földi-jének, az Eszterházy cognacnak — mely tiszta borsdaráltalom — köszönheti, amelyet rendszerint este lefekvés előtt szokott használni. Ő felség, mondotta erre a diplomata, ez a dolog nagyon megie engem, mert szép honfitársnőimlő mindig azt hallottam, hogy semmi sem rontja meg úgy és teszi olyan keménnyé a bőrt, mint az alkohol. Meglehet, felelte a királyné, de én az Eszterházy cognac-kal nem az arcomat, hanem a torkomat nedvesítem.

— **Vásári tolvajok.** Ugy látszik, hogy a heti vásár még mindig tud egy kis idegen forgalmat csinálni, ha mások között nem is, a környék tolvajai között mindenesetre. Így történt a tegnapi hetivásáron is, amikor egy egész kis társaság jelent Nagykanizsán, — hogy tolvaj művészetét gyakorolja. A jeles társaság kitűnően volt szervezve és négy tagból állott. — *Dedk* Anna állott az előkőn, aki bejárta az üzleteket és boltokat, és ahol valamit lopni lehetett, ott fel is használta az alkalmat. A másik három: *Bognár Anna*, *Kerekes Elza* és *Takács Anna* pedig az ellopott holmikat ügyesen továbbította. — *Loptak* cipőt, kendőt, divatcikkeket, ami akadott. Így pl. *Némethi Karoly* cipészmeisterlő cipőt loptak 8 korona értékben, az egész napi zsákmány pedig mintegy 30 koronát tett ki. A vásár végén osztozásra került a sor, de a rendőrség rajtuk ütött. Kettőt elfogtak közülük, de a másik kettő, köztük *Deák Anna* elmenekült. — Ez utóbbit azonban a csendőrség Újnépen lefotóztatta. A rendőrség az eljárást a tolvajok ellen megindította.

— **Színház és művészetek.** (—) **A Fedák.** Fedák Sári, mióta visszavonult a színpadtól és a szomszéd Tiszterdahelyen ünnepli önmagán a föld-birtokos származást, azóta — hogy Arany János szavaival éljünk — eszmévé finomult és egyszerűen „a Fedák” lett belőle. „A Fedák” föllep Kanizsán, jelentették a színpadok, mire a mi jó szenzációéhes közönségünk tegnap este, tekintet nélkül rossz időre, kétszeresen emelt helyárakra, zsúfolásig megtöltötte az arénát. Első csengetés: A művész nőt három szobaleány öltözteti. A művész nőt nagyon haragos, mert az öltözében hideg van, pedig a figyelem igazgató direkt erre az alkalomra ponyvát terítettett az öltöző tetejére, az eső ellen. A Fedákot ez a figyelem cseppet sem hatja meg. A közönség vár.

Második csengetés: A művész nőt megjelen a színpadok mögött és tudomásul veszi, hogy csokor nem várja. A közönség feszülten figyel. A függöny „fel.” Kezdi az „Elvált asszony”-t. Folyik a törvényszéki jelenet, mely ezáltal végtelenné tetszik. Végre, végre!

— Engedjék be a koronatanut, — mondja Léva. A fenék szárnyas ajtaja feltárul, de a koronatanu még várat magára. Udvariasan időt enged ahhoz, hogy a közönség kelően előkészüljön megjelenésének boldog eseményére. Az emberek felagaskodnak, szidják a nagy kalapokat és az előtők állókat, a nagy dobba bele-vágnak és bevilharzik Fedák, testhez si-muló fekete bárony ruhában, mely remek terméket — nem sejtet, — hanem precízen megmutat.

— Ennek a naccságának mindent szabad, — kesereg egy kis kőristaleány; bezereg minket fellárnának ezért a toalettért. És elárulja a titkát annak, hogy miért tapad oly pompásan a bárony ruha. Elárulja, hogy mi van alatta. Illetve, hogy mi nincs.

Zsazsa csapong a színpadon; mint a szabad szerelem apostola kockot, merész, féktelen. Széles, kifejező mozdulatának kicsiny a színpad és a féktelenségig ott-honos játék nemcsak uralkod, de nyomja az egész felvonást. Csupa izgalmas nyugtalanság. Állandó összehúzó mozgás. A közönség felfigyelve van a játék e tömeg-től, melyet mellbevágtak. Az első pozitív ítélet az, hogy Fedák Sárinak gyönyörű, éreos, erős a hangja és a kifejezés ideálisan tisztá. A felvonás végén nehezen indult meg a taps, de aztán bő áradatban ömölt.

A második felvonásban már a táncos Zsazsa következett és a táncos Zsazsát az igazi siker. Az egészséges fizikuma és lázadó vér ereje, a tökéletes női arányok plasticitása és bája van minden mozdulatában. Táncszámait három-négyezer is-mélete tomló teljességgel követve. Zsazsa kedves, ritka előzőkeny volt a közönséghez.

A harmadik felvonásban ragyogó jelen-ség volt. Tapadó, szűk és átlátszó fehér seiyem toalettjében varázslatosan szép volt és kiderült, hogy ért a hatás bölcs fokozásához. „A man steigt nach” külön-álló kis remek számba ment, mely száz lokra hevítette az aréna levegőjét. Taps-n ünneplésnek se vége, se hossza.

Eddig van. Véleményt is mondjunk? Hát úgy volt, hogy Fedák Sári nálunk itthon érzi magát és rendezett egy föllé-pést, melynek keretében nem felejtette el, hogy neki sok köze van ehhez a közön-séghez. Ezért nyújtott sokkal többet, mint amennyi a darabban van és ezért el-mondhatjuk, hogy mi nem Fedák Sárít ismerjük meg az Elvált asszony Gonda szerepében, hanem mindenütt függetlenül, tisztán Fedák Sárít, klasszikus természet, gyönyörű hangját, dobzódo temperamentumát és utóélettelten táncművészetét. Midőn egy jelenése, mely igazán nem a-darabból következett, tapsra ragadta a közönséget, egy színész nőt így szolt:

— Nem olyan dolog ez, amit mi nem tudnánk, csak mi nem merjük. Bölcs, igaz ítélet ez.

Hát így volt.

Helyes cím, jó cég, hova óra és látszer dolgában bizalommal fordulhatunk SZÍVÓZS ANTAL műőrá és látszerész Nagykanizsa Erzsébet királyné-tér, Szarvas és Fiume-kávéház között.

Táviratok.

A haldokló érsek.

Kalocsa, szept. 22. Várossy Gyula, a nagybeteg kalocsai érsek az éjszakát ismét rosszul töltötte, mert visszatért a légzési nehézségek. Ma reggel ágyához hivatta a szemináriumi papnövédekeit és elbúcsúzott tőlük.

A kolera Törökországban.

Konstantinápoly, szept. 22. Konstantinápolyban tegnap ismét tizenhat ember halt meg ázsiai kolerában. — A városban leirhatatlan rémület uralkodik.

Nagy összegű váltóhamisítás.

Arad, szeptember 22. Az aradi vizsgálobírónál jelentkezett Weinberger Ferenc szőlősi kereskedő és bevallotta, hogy felesége és anyósa nevére sok ezer korona összegről szóló váltókat hamisított. Letartóztatott.

Egy hosszú pálya tragikus vége.

Budapest, szeptember 22. Grándl Imre államvasúti főellenőr ma reggel Hernád-utcai lakásán agyonlőtte magát. Grándl-nek nagy adósságai voltak a különböző szövetkezeteknél, melyek állandóan zaklatták. A szerencsétlen ember minap el-tűnt lakásáról és csak napok múlva került haza. Ekkor elmondta feleségének, hogy pénz után járt, de eredménytelenül. Folytonos anyagi gondjai miatt hivatalát is teljesen elhanyagolta, úgy hogy tegnap felszólították, adja be nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Ez végleg elkésztette s ma megvált az életől.

Nagy vasúti katasztrófa.

London, szeptember 22. Kingsland mellett egy gyorsvonat kisiklott és kocsi-jai darabokra törték. A vonat utasai közül negyven halált látta.

Egy katonai fró halála.

Budapest, szeptember 22. Balogh János honvéddörögny, a katonai irodalom jeles munkása, tegnap este, vacsora közben meghalt.

Ki nyert?

Budapest, szeptember 22. Az osztály-sorsjatek mai húzása a 20,367 sz. sors-jegy húszézer koronát nyert.

Fősszerkesztő: Szalay Sándor.

Feladó szerkesztő: Nagy Samu.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

Bánváry Lujza erre a kijelentésre egyszerűen szomorúan lehajította a fejét, szeméből könnyek törtek elő és csak annyit mondott:

— Most már értem!
— Mit ért?
— Tehát ezért nem kellett én...
— Oh ha látta volna Lujza, hogy milyen ritka önfeláldozással ápoli engem az árthatlan lelkű leány, akit lassan elfelejteni kezdtem.
— És szereti?
— Édes Istenem... szeretem-e?... nem tudom... meg lehet... talán kötelességből...
— Tehát mégis csak szereti...
— Még ha úgy volna, akkor is igen egyszerű magyarázata volna... Az a leány a halálai harcolt értem, s mivel felegyőgultam, illő, hogy az övé maradjon a küzdelem zsákmánya. És nézze, Lujza, ahogy az a fiatal leány virrasztott és ahogy ápol, abból tudom, hogy én vagyok annak a fiatal leánynak a min-dene. Megéreztem ezt a tekintetéből, minden mozdulatából, elrejtett szavaiból, közeli lehetetéből, pirulásából... De azért annyira mégsem szereteti őt, — mondá Bánváry Lujza reménykedve.

— És mégsem veszem a lelkemre, hogy egy szegény tizenöt-tizenhat esztendő fiatal leánynak összetörjem a szívét; hogy csalódása miatt elfáissam lelkét az élet iránt; hogy háttámaszommal megöljem. Amint mi most egymás mellett ülünk, oly biztosan tudom Lujza, hogy árulásommal megölném. De én nemcsak hogy ezt nem akarom, hanem azonfelül boldoggá is akarom tenni azt a leányt, mert az élettemmel vagyok adósa.

— A feleségévé akarja tenni, noha talán halálánál, száználomnál egyebet nem érez iránta? — kérdezte Bánváry Lujza kicsinylélssel.

— Igen, mert bízom, hogy az idő talán valami jobbat is hoz.

— És az ön boldogsága? — folytatta a leány lihegve, de Székely Gyula csak a vállait vonogatta.

— Öszintén szólva: ez mellékes.

— Nem értem önt.

— Abban az órában, amelyben az a fiatal leány a feleségem lesz, megesküszöm arra is, hogy sohasem fogja megérezni, hogy az én lelkemet valamikor már más feldúlta. Én pedig az ő szerelméből fogok erőt meríteni a lemondáshoz és jassankint talán mégis csak megszok-juk egymást...

— És ha most maga Gyula tulbecsülné az erőt?

— Ismerem magam.

— És ha mégis?

— Mondottam, hogy ezt sohasem fogja megérezni az a fiatal leány.

— Tehát inkább feláldozza magát?
— Ep úgy, ahogy ő hozott értem ál-dozatot... az övé sem kisebb, mint az enyém...

— Rettenetes!

— De igazság.

Bánváry Lujza egész testében megbor-zongott és kezeibe temette arcát, majd hirtelen felkapta a fejét és azt kérdezte:

— Szép leány?

— Ön mellett Lujza természetesen nem érvényesülhet, de a szíve színarany, a lelke csillogó kristály...

— Ez nekem szól?

— Ugy hiszem, hogy máskor sem tulajdonított az avaimnak valami különsebb jelentőséget, — felelte Székely Gyula csipősen.

— És mi lesz velem?... mondja, mi lesz én velem? — kérdezte Bánváry Lujza minden átmenet nélkül.

— Feleljessen el Lujza.

— Soha!

— Pedig kell...

— Nem... jogom van önhöz...

Ön nem sejt Gyula, hogy e pillanatban mit érez magam an? Talán ugyan úgy, mint ön ezélt három hónappal... En is megvédelemem az életemet és érte mindenre képes vagyok... Ne kénsze-ritsen reá Gyula, de most épen olyan állapotban vagyok, hogy örökséget is tudnék elkövetni.

— Vigyázzon Lujza... jönnek...

— Nem bánom! — Felelte rá Bánváry Lujza a hisztériás asszonyok idegesné-gével.

Mégis megvárta, míg a sétáló elhaladnak mellettük, azután annál szenvedélyesebb hangon folytatta.

— Ön az enyém.

— Lehettem volna.

— Most is az... legyen irgalmas iránta Gyula, mert ha nem enged, én... én... elmegyek ahhoz a leánynak és a szemébe vágom, hogy az elsőbbség engem illet... Mi ketten előbb szerettük egymást... Ne szeresse, mert az őrléteket kerget vele... Ha önnök nincs bátorsága ahhoz, hogy azt a leányt idejében kiábrándítsa, aki csak az én helyzetemet bírja, szóljon és én megmutatom, hogy bátor is tudok lenni.

— Csendesedjék Lujza, hiszen a mi helyzetünkön már úgy sem tudunk változtatni. Sőt idegességedéből azt is látom, hogy még most sem tud hozzám felemelkedni.

— Mennyiben?

— Ha megértett volna, úgy sejtene, hogy miért hagyom el épen most azt a fiatal leányt, aki pedig lángolóan szeret Nem tűnt fel ez különösnek ön előtt?

— Nos hát tudja meg, hogy egyelőre azért utazom el, hogy még a jelenlétemmel se bábargassam annak a leánynak türelmét, aki éppen most van a bakfi és a felnőtt leány válságos pontján. Azt akarom, hogy annak a leánynak a lelke önmagától forrjon ki, minden külső hatás nélkül. Esztendő, vagy kettő múlva haza kerülök és ha ő akkor is ugyanazzal a szerelemmel köszönt, mint most, rövidesen oltárhoz vezetem.

— Nem fogja... nem engedem... Jögom van az életh. z és a boldogsághoz.

— Az egyiket eljártszotta Lujza nagysád.

— Jövéhettem.

— Igen, ha ki tudná irtani szívéből a multat.

— Vállalkozom rá. — Felelte rá Bánvály Lujza erős akarat hangján.

— De nem lesz hozzá alkalmam.

— Az Isten áldja meg magát Gyula, hát mondja meg, mit tegyek, hogy meglágyítsam a szívét?

— Semmit! — felelte Székely Gyula nagyon kurtán.

— De igen... tudom is, hogy mit kell tennem?... Először is szembezállok azzal a másik leánnyal, és előre tudom, hogy meghátrál.

— Ezt nem fogja megtenni.

— De megteszem... bennem is van erő.

— Akkor használja fel azt a lemondáshoz, engem pedig engedjen utamra.

— Vagy ön, vagy senki és esküszöm Gyula, hogy a győztes én leszek. Ön még nem is tette a hajóra lábát, én már annál a leánynál leszek.

— Akkor inkább nem utazom, de annak a másik leánynak hagyjon békét...

— És itt marad? — kérdezte Bánvály Lujza hirtelen.

— Nem... itt nincs semmi keresni valóm.

— Akkor mégis elmegyek magukhoz.

— Ne menjen Lujza; ennyit megérdemlek öntől.

— De elmegyek! — rikácsolta a szép leány félig magánkiel.

— Lujza ne fokozza a dolgot a végletekig, mert akkor én is önnel tartok. — Felelte a fiatalember indulatosan.

— Annál jobb, legalább nem leszek egyedül.

— En mindenkiel szemben megvédem azt a fiatal leányt és ha ön elég merészen mégis bekopogtatna hozzánk, akkor...

— Akkor Gyula? — Felelte Székely Gyula némi habozás után.

— Kiutasítanám! — Felelte Székely Gyula némi habozás után.

— És ez az egy szó megtöri Bánvály Lujza dacos lelkét. Nem törődve a járókelőkkel, a fiatalember vállára hajította fejét és hangosan felzokogott. Székely Gyula megrendülve nézett rá, de ezek után sem tudott annyira nemeslelkű lenni, hogy könnyítsen a leány megkínzott lelkén, mert csakugyan nem érzett iránta már semmiféle vonzalmat. Pedig Bánvály Lujza mostani zokogása nem volt a hisztériás asszonyok gőrcsős fuldoklása, hanem a halálrészeg leányszív bűnbánó könyárja. (Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

(Távlat.)

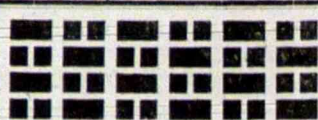
Budapest, 1910. szeptember 22.

Közzgazd.-Üzlet:

Öt fillérrel magasabb.

Határldó-Üzlet:

Buza 1910. októberre 10.01, 1911. áprilisra 10.38, rozs 1910. októberre 7.30, 1911. áprilisra 7.76, zab 1910. októberre 7.90, 1911. áprilisra 8.29, tengeri 1911. máj. ára 6.68.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárok által ajánlott, $\diamond\diamond$ kitűnő minőségű $\diamond\diamond$

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az

Esterházy cognac

a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár

Központi irodája:

BUDAPEST

V., Csáky-utca 14. sz.

Telefon 31-49.

Első kanizsai szőrmemegóvó intézet

Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítenek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra, szőrme-kucsmát különlegességet, utazóbundát, lábszákat, szőval minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek.

Szabóknak előnyös ár!

A n. ár. közönség szíves partfogását kérem.

Kiváló tisztelettel
Robinson Gyula

Ne féljen a kolerától!

mert egy palack

„Fiume Cognac Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat

biztos hatású óvszer, a fiumei

„ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság kitűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben.

Irodaszolgálat

keres azonnali belépésre Pollák M. Emil.

Budapest a postabélyeg kelte.

AZ ELISMERT

LEGJOBB

LEGERTERJEDTEBB

MAGYAR NAPILAP

Az Ujság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, Rákóczi-ut 54. sz.

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős, szerkesztő: Gajári Ödön. Szerkesztő-társ: Dr. Agai Béla.

Előfizetési árak: Egy óra 2 K 40 T., negyed évre 7 K, fél évre 14 kor., egész évre 28 korona.

Értesítés.

Értesitem az igen tisztelt cseléd-tartó közönséget, hogy nálam mindenkor kapható

férfi és női cseléd.

Magamat szíves partfogásukba ajánlom

SATTLER ARMINNÉ

hat. eng. helyszerzőné Nagykanizsa Magyar-utca 4. szám.

Adorjánné

MAYERSBERG FRIDA

táncitanítását

1. hó 18-án, vasárnap megkezdte a

CASINO termében.

Beiratkozni még mindig lehet d. e. 10 órától d. u. 6-ig a Casino épületében, földszint, balra.

A tanítás 3 csoportra van osztva!

A külön boszton-kurzus

szombaton este 8 órakor

kezdődik, melyre már most

előjegyeztetni szintén a

fenti helyiségben lehet!!

Bazsó József

kovács és kocsigyártó

NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut 6.

Készít és állandóan raktáron tart könnyű és divatos új kocsikat.

Elvállal:

lévassalást, kocsik átalakítását, tisztogatását és bérelését.

Külön munka, jutányos árak. 2-79

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szorosan a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni: miszerint új építkezést, régi épületek tartozását és az összes építkezési szakhoz tartozó tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat, mind azt már évek óta keresztem is jutányos és kedvező feltételek mellett készítettem, ezáltal is felkérem az építési szándékozó n. é. közönséget, hogy bármely terv kivitehez a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni kégyeskedjen, gyakorlatom, előre bialosítja legnagyobb meglepetéset és kérem nagybecsű partfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó Nagykanizsán, Kínizsy-utca 21. sz.

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös keresztbe

Nagykanizsán.

A legközelebbi napokban megnyílik az „Uránia” villamos mozgófényképszínház

a Szarvas szálló dísztermében.

Teljesen új felszerelés!

Szakaszerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! Különlegesség! Színes felvételek a beszélő mozgóképek.

Kényelmes árak. Előadások 7-10-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Árjegyzéket és nyilatkozat díjtáblázatát szerinti vezeti a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:	Postai szétküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7.— „	Félévre 9.— „
Égész évre 14.— „	Égész évre 18.— „

Egyes szám ára 5 fillér.

Műveltségi, béli kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és reklámszámok díja 5 korona. Készletnyitási díj 5 kor.

XXXVII. évf. 211. szám.

Nagykanizsa, szombat, 1910. szeptember 24.

Kiadójelző: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Az őszi politika.

A munkaprogram és kilátásai.

— Fővárosi munkatársunktól —

Szokatlan érdeklődéssel tárgyalják a politikai lapok a küszöbön álló őszi politikai kampány programját, de csak a lapok, mert a nagy közönségről éppen nem mondhatjuk, hogy melegen érdeklődnek az országgyűlés tárgyalásai iránt. Sőt a képviselők körében is legfeljebb a matadorok mutatnak megfelelő érdeklődést, míg a többeket merőben hidegen hagyja az a kérdés, hogy mit és minő eredménnyel fog az országgyűlés letárgyalni. A pártok is igen csendesek a szőnyegre kerülő kérdésekkel szemben; — semmi készülődésről sincs szó.

Pedig az őszi politikai kampány folyamán nagyon fontos kérdéseket kell dűlőre vinni és a nemzet vitáris érdekeiben kell a parlamentnek dönteni. Itt van mindjárt az 1911. évi állami költségvetés, melyet a kormány az őszi ülésszak folyamán kíván letárgyalni. Ennél két fontos, de éppen nem homogén érdek néz egymással farkasszemet. Az egyik a még ki nem elégített, de jogosoknak feltűnő igények lehető kielégítése, a másik a deficit elhárítása és mindkét célból új jövedelmi források kreálása. Újabb fizetésrendezések jogos igényei zörgetnek a parlament kapuján, melyek ígéretekre, biztatásokra hivatkoznak. — Ezeknek a lehetőségig való kielégítését a közérdek is követeli, de honnan vegyük rá a fedezetet: ez az a nagy kérdés, — melyre Lukács László pénzügyminiszter zsenialitásának kell megfelelni. Ez a fedezet azonban adóemelésből nem kerülhet ki, ennek elértük a véghatárát, tehát elő az új jövedelmi forrásokkal, melyekre nézve tudjuk, hogy azokat a szeszadó és a monopólium körül kell keresnünk. Csakhogy itt sokféle érdek fog egymással és zeitközni és a kormány és a parlament nagy bölcsességére lesz szükség, hogy ezek az érdekeltek klegyenlítettessenek.

A költségvetéssel függ össze az 560 millió kölcsön ügye is, mely a papíron már el van ugyan intézve, de bizonyosan újból szóba kerül, sőt befolyással lehet a költségvetés kialakulására is. Tudvalevő, — hogy a magyar kormány végleg lemondott a kölcsönnek a francia pénzpiacon való elhelyezé-

séről, — de arról egyelőre nincs semmi hír, hogy hol és mikor fogja a nagy kölcsönt elhelyezni. Ennek folytán a kölcsönügy visszahat a költségvetésre is, melybe az esetben, ha a kölcsönt nem lehetne ez év végéig megszerezni, oly tételeket is be kell állítani, melyek a kölcsönügy s kerés lebonyolítása esetén részint maguktól esznek, részint a kölcsönből lennének fedezendők. Így péld., ha az év végén esedékes 215 millió kor. kincstári jegy nem lesz visszaváltható, be kell állítani a költségvetésbe az adósság további 4 és fél százalékos kamatait. Ugyancsak beállítandók némely elodázhatatlan beruházás költségei, valamint azoknak az összegeknek visszapótlása, melyek az annexió költségeinek fedezésére az államkincstár feleslegeiből és más alapokból felhasználattak. Szóval a kölcsön beszerzésének elodázása nagyon komplikálja a költségvetést és problematikusá teszi az egyensúly fenntartását.

Aggodalommal nézünk a delegációk októberi ülésezése elé is, mert bizonyos, hogy azok a közös költségterhek jelentékeny emelésével fognak foglalkozni. — Ugy látszik, hogy a közös miniszterek is tisztában vannak azzal, hogy egyszerre sok-sok millió újabb tehernek a két államra hárítása rendkívül deprimáló hatással lesz, sőt esetleg újabb belpolitikai krízist idézhet elő. Ennélfogva delegációk őszi ülései csak az 1910. évi költségvetéssel fognak foglalkozni, az 1911. évi költségvetés pedig a delegációknak valószínűleg a tavasszal egybehívandó újabb ülésszakára marad. Ez azt jelenti, hogy a rosszat két részre osztják és külön-külön tállják fel. Egyelőre tehát csak azokról a költség-többletekről lesz szó, melyeket már előre elköltöttek, melyeket tehát a delegáció kénytelen lenne megszavazni. A nagy hadihajók és egyéb jók költségeiről majd csak később lesz szó és addig sok víz lefolyik a Dunán.

Kimagasló tárgya lesz az őszi politikai kampánynak a jegybank-ügy rendezése is. Ez ügyben a két kormány, továbbá a kormányok és a bank közti a nyár folyamán nem történt semmi, az előterjesztendő javaslat tehát még egyáltalán nincs előkészítve. Egy homályos kijelentést kaptunk csupán, mely odakonkludál, hogy a

Khuen-Héderváry-kabinet a bank-ügyben nem fog kevesebbet hozni, mint amennyit a koalíciós kormány hozott volna, de hogy mit hozott volna, ha tovább él az a kormány, arról aligha van sejtelmük a legbeavatottabbaknak is. A mostani kormánynak tagjait egyenként és összesen kötelezi az az ígéret, hogy a bankszabadalmat csak a készfizetések azonnali felvételével ujtják meg; ha még a készfizetések felvételét sem hozná a kormány, hirtelen nagyon komor felhők vonulnának fel az őszi politikai kampány horizontjában.

A nagyobb jelentőségű tárgyak közé sorozhatjuk még a szerb kereskedelmi szerződés becikkelyezését is. A szerződés megkötött, aláíratott, tehát készen áll a parlamenti tárgyalásra és egyike lesz az első sorban elintézendő ügyeknek. Gazdasági szempontból ennek a szerződésnek nincs nagyobb jelentősége, de parlamenti tárgyalását mégis jelentékeny mozzanatnak tartjuk azért, mert ütközőpontot fog alkotni az agráriusok és a kormány között.

A szerződés tárgyalása alkal-mával győződünk meg majd arról, hogy a kormány mekkora ellenállást képes kifejtetni az egyes csoportok követeléseivel szemben!

A sajtószabadságért.

Nagykanizsa, szeptember 23

Akik néha sokallják a sajtószabadságát, és már elég sokan vannak, akik az ily gondolkodásra hajlanak — azok elilejtik, hogy a sajtószabadság, ez a jelszóként használt, de a valóságban eléggé nem becsült valami, tulajdonképpen nem is a sajtó dolga. Vagy nem egészen a sajtóé. A sajtószabadság korlátozása magára az újságra azzal a kellemetlenséggel járna, hogy kevesebbet írhatna meg. Vér szerint való újságíróknál az öncsonkítás fájdalmával egyet jelentene, ha valamit, amit a közérdek, a hírszolgálat mezejéről valónak tart, nem szedhet le s nem adhat a közönség elé. De hát ha nem, nem.

Ellenben a közönség szempontjából sokkal iragikusabb valami ez. Nem szólnak arról, hogy le kell mondani arról az élvezetről, amelyet az érdekes, a legérdekesebb újságközlemények olvasása szerez. De hány és hány esetet tudunk, amikor a közönség a megbotránkoztató bűnök halálára, durva mellényalanságok, kínos üldöztetések esetében azt pügelí: hát ehhez nincs az a sajtónak?

Ha az a reform, amelyet Székely Ferenc igazságügyminiszter tervez, valóság lenne, akkor az újságíró azt mondhajtja: — nincs. A állkaszót nem helyezgethetem meg, mert a törvény szerint körülbelül csak akkor írhatok róla, ha majd tárgyalásra jut a dolog. Addig a közönség

nagy része azt hiszi, hogy a sikkasztó ma is az a tisztfeletremelő dsentimen, aki lecsuktatása előtt volt. Nem emelhetek szót az ellen, ha valakit Anyagi érdekből, ép-eszü volta mellett a tébolydába hurcolnak. Igaz, hogy így nagy későre derül ki az igazság, de a törvény szerint elintézésben levő ügyekről három hónapi elzárás terhe alatt tilos írni. Sőt a földvédi határnál működő, bírói vizsgálat alatt álló leánykereskedőről se szabad írnom s üzelmekre a hisztékeny embereket figyelmeztetnem. A bíróságnak ez esetben valószínűleg nem lenne kifogása az emberhushereskedő megbélyegzése ellen: de az ügyben a trencsényi törvényszék az illetékes s mennyi időbe tart, amíg a törvényszékhez az engedelem iránti való kérelmet beadom, azt beiktatják, kiosztják, referálják, elintézik, leírják, kiadják és ekszediálják?

Abból, ahogy az igazságügyminiszter tervezte az újság legfontosabb hivatását, a hírszolgálatot meg akarja nehezíteni s annak előre vetett rajzából, amilyen hatással ezek az intézkedések járnának, — látszik meg, hogy mennyire mindenkinek érdeket szolgálja a hírszolgálat. Lehet, hogy ma kellemetlen valamiféle, ma jobban esett volna, ha ezt azt elhallgatja, — holnap, más esetben érdekemmé válik, a lellem kívánsága lesz, hogy más valamit megírjon, kiderítsen, pellengéres dobjon. Az aradi ügyvédi kamara helyesen ismerte föl a való életet, amikor igen figyelemreméltó érvekkel állást foglalt az igazságügyminiszteriumnak sajtó-bénítótervezete ellen. A kamara elismeri, hogy a sajtó terén, s a hírszolgálat révén sok visszaélés történik — ezt mi is elismerjük, de hát van-e tere a társadalmi életnek az emberek gazdasági harcának, amely a bűnös kísérletektől ment lenne? Azonban — folytatja a kamara — a fürdővízzel együtt a gyermeket kiönteni nem szabad.

Az aradi ügyvédi kamara bizonyára nem a sajtónak akart kedveskedni, amikor ezt a föltérjesztést határozatba foglalta. A kamarának nem ez a hivatása, s kétségen kívül sokkal komolyabb, magasabban álló testület, hogysem udvariassági szempontok kormányozzák. De fölismeri a kamara a törvénytervezetbe foglalt intézkedések veszedelmében azt a kárt is, amelyet azok nemcsak az újság tartalmán, de a jogszolgáltatás, a közönség érdekén vágynának.

A közmórnak megjavítására egy csöppet se vezetne, ha a bűnökről az újságoknak mindaddig hallgatni kellene, amíg azokban jogerős bírói döntés nincs. Nem szólva arról, hogy ehhez gyorsabb igazságszolgáltatás illenék, épp az újságok köteles hallgatása lehetne oka annak, hogy egyes bűnügyek felelő kiszárgott apró részletek fonálán a leglehetetlenebb híresztelések terjedjenek el a szobeszédben, pletykajárásban. S ez jobb lenne?

Végül pedig esztünkbe jut az odesszai polgármester, aki nemrég börtönbüntetés terhe alatt megöltötta az újságíróknak, hogy a koleráról híreket közöljenek. És csökkent-e a járvány azáltal, hogy az újságok hallgattak róla? Éppen megfordult. Vajon csökkent-e a bűnök száma, ha az újságoknak kevesebb alkalma nyílt, hogy azokat idejében átadják a nyilvánosságnak?

Mit kívánnak a postások?

Elkészült a memorandum.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Egy fővárosi esztendő értesítése szerint az általános postás sztrájk 100-as előkészítő bizottsága az elmúlt éjszaka megbeszélte a határozati javaslatot, amelyet a kormányhoz intéznek. Ennek elfogadásától teszik függővé a további harcot. A határozati javaslat a következő pontokat tartalmazza:

1. 1910. év folyamán a fizetésrendezés elkészítendő, júniusig visszamenőleg.
2. A segéd-tiszt-jelöltek katonai szolgálatra való behívásuk előtt kinevezendők.
3. A tiszt-helyettesek tisztké névezendők ki.
4. Az összes gyakornokok s alap- és szakvizsgát letett gyakornok jelöltek tiszt-helyettesekké nevezendők ki.
5. Szolgálati pragmatika.
6. Azok a gyakornok-jelöltek, akik szakvizsgát nem tettek, gyakornokká nevezendők ki.
7. Kinevezés előtti minősítés megszűntetése.
8. Segéd-szolgálatnak szolgákká, várakozó állományú szolgálatnak altisztekké kinevezése.

Ezzel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy a postások elkeseredéséről, tüntető felvonulásáról és sztrájkjáról szóló hírek nem igazak. Nem is lehetnek igazak, mert nincs rá semmi ok. A postások fizetésrendezése ugyanis a küszöbön van. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter nem akarja elhalasztani ezt a rendezést, sőt ellenkezőleg. A postások fizetésrendezésének a dolgában a kereskedelmi miniszter már megállapodásra jutott a pénzügyminiszterrel is és a fizetésrendezéssel járó kiadásokat már beállították a jövő évi költségvetésbe, amelyet az ősszel fog leírni a képviselőház.

A fizetésrendezést a kereskedelmi miniszter úgy csinálta meg, ahogy a postások óhajtották; ugyanis a postásokat is az államvasuti alkalmazottak fizetési rendszerébe osztotta be. Ez a fizetési rendszer — az üzemi alkalmazottak fizetési rendszere — sokkalta előnyösebb, mint az államtisztviselők fizetési rendszere, úgy, hogy ez az új beosztás a tisztviselőknél 2—3—400 koronás fizetésjavítást jelent, sőt az előmenetel is kedvezőbb. Ugyancsak meg lehetnek elégedve az új renddel a postás altisztek és szolgák is. Meg is vannak elégedve, mert már hekelkel ezelőtt kiszivárgott a minisztériumból, hogy a fizetésrendezés doiga már az őzi költségvetés-tárgyalások a ikalmával sorra kerül. Szóval a postások nyugodtak és sem tüntető felvonulásra, sem sztrájkra nem gondolnak. Igaz ugyan, hogy néhány napidíjas mundenarón föl akarja igaztatni a postásokat, de ez az igaztatás nem fog a postásokon, akik különben sem akartak mást, minthogy a kereskedelmi miniszter őket is az államvasuti alkalmazottak fizetési rendszerébe helyezze át. Ha a parlament elég korán végez a költségvetéssel, akkor már január elsején az új rendszer szerint kapják a fizetésüket.

A jegybank ügye.

Folytatják a tanácskozásokat.

— Saját tudósítónk távirata —

Bécs, szeptember 23.

A N. Fr. Presse ma esti száma jelenti: Bilinsky osztrák és Lukács magyar pénzügyminiszterek arra a megállapodásra jutottak, hogy a bankszábadárol megkönnyebbülése ügyében a referenck legközelebb már folytatják tanácskozásukat. A tanácskozások színhelye Bécs lesz.

Czirbusz Géza — egyetemi tanár.

— Saját tudósítónktól. —

Az Est című fővárosi lap közli, hogy Lőczy Lajos volt egyetemi tanár helyére Czirbusz Géza kegyesrendi tanárt fogják kinevezni a budapesti egyetem egyik földrajzi tanszékére.

Czirbusz Géza sok éven át a nagykanizsai főgimnázium tanára volt; de olyan tanára, kinek igen sajátos nevelési és tanítási rendszeréről még ma is sokat beszélnek volt tanítványai. Rendkívül temperamentos és szabad gondolkodású ember, erősen egyéni kijelentései még ma is szájról-szájra járnak. A kanizsai hírlapírásnak is szorgalmas munkása volt és hírlapi cikkei is valami tisztelet egyéni vonás jellemzte.

Czirbusz kiváló tudós, kinek tudományos munkái megjelenésükkor feltűntek kellek, sőt egyik könyvéről a napi sajtó is heteken át írt. Az Est ugyan „botrány”-nak tartja azt, hogy a katedrára nem Cholnoky Jenő neveztek ki, aki szintén pályázott és széles körben ismert nevű tudós és író; ennek az állásfoglalásnak az a magyarázata, hogy Cholnoky a napi sajtóban és a tudományok népszerűsítésére szánt folyóiratokban széleskörű tevékenységet fejt ki, míg a nem éppen előnyös megjelenésű, visszavonult, szerény Czirbusz művei inkább a szorosan veit szakörök részére készültek. Késégtelen, hogy Czirbusz kinevezésével semmi igazságtalanság sem történt, hanem elismert tudományos érdemeit méltányolták ezzel.

Balogh János halála.

— Saját tudósítónktól. —

A Zala tegnap távirati tudósítást közölt arról, hogy Balogh János honvédőrnagy, katonai író meghalt. — Mint értesülünk, Balog mint honvédtiszt, hosszabb ideig Nagykanizsán is állomásozott és ittartózkodása alatt megírta „Kanizsa hadtörténelmi múltját”. A kitűnő hadtörténelmi munka a Fischel Fülöp könyvkereskedő cég kiadásában jelent meg. — Balogh nevesebb munkái közé tartoznak: „Munkács vára” és „Eger vár története.”

Az elhunytat, aki erősen magyar érzelmű volt, a múlt évben nyugdíjazták, amikor is a budapesti népfőlkéző osztályának volt a parancsnoka. Halálát övegye, hat gyermeke és előkelő rokonság gyászolja.

A kolera.

Kilenc koleras közsg.

— Táviratok. —

Budapest, szeptember 23.

Hatósági jelentés szerint a bakteriológiai vizsgálat legújabbán kilenc helyen megállapította az ázsiai kolera felléptét. A belügyminiszter elrendelte, hogy Mohácsra és Nyergesújfalura a járvány ellen való védekezés céljából, a hatóságok támogatására megfelelő csendőrséget vezényeljenek.

A határrendőrség értesítése szerint Romániából Weldmann Gyula kereskedő átjött a határon és Budapestre utazott. Miután Weldmann koleraól fertőzött vidékről jön, a keleti pályaudvaron intézkedtek, hogy feltartóztassák.

Magyarhazánk, szept. 23.

Bicska János földműves ma Magyarhazán ázsiai koleraóban meghalt.

Mohács, szeptember 23.

Dr. Vida mohácsi főorvos kijelentette, hogy a kolera betegek száma nem növekedett az utóbbi időben, mert körülbelül ugyanannyi a megbetegedések száma, mint amennyien koleraóban elhaltak. A főorvos reméli, hogy 2—3 nap múlva már javulást tapasztalhat, mert a beállott hidegebb

időszakkal határozottan csökkent a járvány. A megsejtesített munkásokra vonatkozólag azt mondja, hogy közülük a gyanúsakat és betegeket már mind visszahozták Mohácsra. Mohácsra eddig harminchat megbetegedés és tizenhatsz haldéset történt.

A fekete rem ellen.

Fertőtlenítő állomások Gyékényesben és Zákányban.

— Saját tudósítónktól. —

A kolerafertőzött Baranya veszedelmes szomszédsága újabb és újabb erőteljes intézkedésre kényszerítik Zala- és Somogyvármegye hatóságait. Nem védi e megyéket semmi a kolera behurcolása ellen, csak az éber vigyázat és legkörültekintőbb ellenőrzés, hogy koleras vidékről jött emberek a megye területére csak fertőtlenítés után tessenek be a lábukat.

A fertőtlenítés azonban csak megfelelő eszközök segítségével hajtható végre. A főkélléke a fertőtlenítésnek, hogy erre a célra valamilyen helyiség álljon rendelkezésre. A vasut mentén az állomásokon tünnek föl leginkább a koleraanyagus emberek. Az állomások többnyire a falukon kívül esnek és annyira szűkek, hogy nem lehet az állomásokon egy fertőtlenítő helyiséget berendezni. Leginkább a gyékényesi és zákányi állomásokon vannak veszélyeztetve és itt kell elsősorban gondoskodni arról, hogy az utasokat fertőtlenítésre megfelelő helyiséget rendezzenek be.

Elhatározták tehát, hogy Gyékényesen és Zákányon fertőtlenítő állomásokat állítsanak föl. A somogyi főispán sürgős előterjesztésre a belügyminiszter haladéktalanul leküldi Kayser Pál dr. közegészségügyi felügyelőt, hogy a fertőtlenítő ügyben intézkedjen.

Az első minisztertanács.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, szeptember 23.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma délután 1 órakor Bécsből visszaérkezett Budapestre és most már állandóan a fővárosban marad. A kormány a jövő hét elején megtartja az első minisztertanácsot. A kormány tagjai hétfőig mind megérkeznek a fővárosba.

A bécsi tanácskozás eredményei.

A hadi tengerészet követelése.

Az 1911-iki nagy költségvetés.

Budapest, szeptember 23.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A tegnap lefolyt bécsi közös miniszteri tanácskozásról ma még a következőket jelentik:

A közügyek tárgyalására rendelt országos bizottságok október hó 12-én fognak összejárni, hogy az 1910-ik évi közügyei előirányzatot megállapítsák. — A közös külügyminiszter a megállapodás értelmében meg fogja tenni előterjesztését a koronának s a mint az egybehívó királyi kézirat megjelenik, a magyar miniszterelnök indítványozni fogja az országgyűlés két házának, hogy az országos bizottság tagjait megválassza. Az osztrák birodalmi tanács a maga delegátusait már régebben kiküldötte, a magyar parlamenti gyakorlat szerint azonban a delegátusok megválasztása csak az egybehívó királyi kézirat országgyűlési kihirdetésének kapcsán szokott megtörténni. — Így lesz ezúttal is.

Az október hó közepén Bécsben egybeült delegációknak az lesz a feladata, hogy az 1910-ik évi közügyei előirányzatot megállapítsák. E bizottságok elő 1911-re szóló előterjesztések nem kerülnek. Miután azonban az esztendő harmadnegyed részén már túl vagyunk a lefolyt

időszak alatt a közügyei kiadások az téren is fennállott költségvetésen kívüli állapot folytán nagyjában a régi keretek között kellett, hogy mozogjanak, a delegátus természetében rejlik, hogy az októberi delegációk elé terjesztendő előirányzat az 1909-ik évi budget-tól lényeges eltérést nem mutathat. Mivel mindazonáltal elképzelhetetlen, hogy két előirányzat végösszegében teljesen azonos legyen, az 1910. évi magyar indemmitás pedig csakis a legutolsó közügyei előirányzatnak megállapított tételét foglalja magában, a most megállapítandó közös budget végösszegére külön magyar törvényhozási felhatalmazás válik majd szükségessé. A magyar kormány ezt a felhatalmazást a megfelelő törvényes formák között kéri fogja a törvényhozástól.

A tengerészeti követelések.

Budapest, szeptember 23.

(Saját tudósítónk telefonjelentése).

Beavatott forrásból jelentik: Az 1910. évi költségvetés minden részlete meg volt már állapítva és így a tegnapi közös minisztertanács csak a költségvetés végleges megbeszélésével foglalkozott. Ezzel kapcsolatban folytattak tanácskozásokat az 1911. évi költségvetésről is. Az 1911. évi költségvetés az 1910. évvel szemben a rendes kiadásokban nem tüntet fel emelkedést, annál jelentékenyebb többletet követelnek azonban a rendkívüli kiadások, mert ezeknek keretébe vannak beillesztve a haditengerészet újabb követelése. A tegnapi minisztertanácsból kifolyólag, avégett, hogy mindkét delegáció tiszta képet nyerjen a haditengerészet állapotáról, utasította a hadvezetőséget, hogy a legközelebbi delegációs ülések elé részletes jelentést terjesszen az új követelések terjedelméről.

Az annexió és a magyar befolyás.

Budapest, szeptember 23.

(Távirat.) Félhivatalosan jelentik:

A Bosznia és Hercegovina kormányzásával megbízott közös pénzügyminiszternek, ez országok igazgatására vonatkozó előterjesztése kapcsán a magyar miniszterelnöknek alkalma nyílt, hogy az annektált országok kormányzatára való törvényes befolyását érvényesítse.

Hogy a törvényes befolyás érvényesítése milyen keretek közt mozgott, erről nem szól a félhivatalos.

A fogyasztásiadók megváltása.

A város és a kincstár alkudoznak.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa városának a kincstárral kötött bor- és husfogyasztási adókra vonatkozó három éves bérlete az idén lejár. Már több hete folynak a kincstár és a város közötti az új szerződésre vonatkozó egyezkedési tárgyalások, amelyek most a befejezéshez közelednek. A kincstár legközelebb három esztendő szerződéséért az eddiginél nagyobb összeget kívánt a bérletért, mint amennyit eddig fizetett a város.

Ez a túlnagy követelés megtehetően kemény akadályokat gördített az egyezkedések elé. Ma azonban már ott tartunk, hogy a kincstár és a város közelebb jutott egymáshoz és már a legközelebbi napokban végre teljesen perktuálva lesz az új szerződés.

Mint ma értesülünk, az alkudozások a jövő héten véget érnek és akkor ezek pozitív eredményeit közölni fogjuk.

értett és ekkor fájdalmas mosolygással ajkain fordult a leányhoz.

— Ne szóljon semmit Lujza. Ez anyám műve volt. Elitkolta előttem az ön megemlékezését, mert nem akart féltetni; de azért bocsásson meg neki, mert a szerető anyai szív az utolsó lehetetlenségig megvédelmezi gyermekét, aki a vértől való... Nos hát akkor most köszönöm meg a virágait.

— Lásd, hogy mégis csak volt olyan idő, amikor szeretettel gondoltam önre. Ha annak idején megkapta volna a rózsáimat, most talán nem lenne ilyen kegyetlen hozzám.

— És Székely Gyula csakugyan úgy érezte, hogy a haragjának már nincs meg az a szilárd alapja, ami előbb volt, de azért még most is ellenkezett, hogy gyenge oladalát leplezhesse.

— Beszélgetünk hát józanul egymással. — Hiszen én is csak ezt akarom... — Mindenek előtt mondja meg hát kedves Lujza nagysád, hogy örömet talál-e olyan házasságban, amelyben mindig attól kellene rettegnie, hogy az a másik ön mellett csak mutatja a szerelmet, a nagy fellángolást, míg a szíve csak úgy kong az ürességtől?

— Ismerem önt és ettől nem félnék.

— Én látom, őszintén szólna: félnék.

— Mondom Gyula, hogy nem rettegnék tőle, sőt remélném, hogy igaz szerelmem láttára kibékíthetem sorsával azt a férfit, aki valamikor ellenségem tudott lenni.

— Ez még az egyik gyengébb lehetőség... de ha ez a férfi csupán a békesség kedvéért tűrné meg önt az oldala mellett, míg a szívében megvetné, mondja, mit csinálna akkor?

— Akkor? — ismételte Bánváry Lujza izonyodva.

— Igen Lujza, mit érezne akkor...

— Eh... hiszen ez lehetetlenség...

— Miért?

— Úgy látszik, hogy ön még nem tudja, hogy mire képes egy szerelmes asszony.

— Sajnos...

— Jóra is képes...

— De meddig? ... Míg az ő fellángolása tart és azután? Mi lesz azután?

— Sínylődnék egymás mellett, míg a sors meg nem kényőül rajtuk és szét nem választja őket.

— Nem... ez nem történik meg.

— És feltéve, hogy ismét a barátja tudnék lenni, mondja Lujza, mi lesz azaz a szegény másik leánnyal, aki feltéve őzi egyetlen reményét?

— Megnyugszik.

— Miért nem nyugszik meg ön is?

— Hiszen nem is beszélt még vele szerelemről.

— És önt kielégítené az olyan boldogság, amelyről tudja, hogy mástól orozta el?

— Többet igazán nem kívánnék...

— Ez az egy vágy hevíti keblemet és érette a legnagyobb áldozatra is képes volnék. Tegyen próbára Gyula, ha kételkedik érzelmeim tisztaságában.

— Lujza, ön veszedelmes játékokat űz velem...

— Csak a boldogságomért küzdök.

— És ha engednék kívánságának, ketten közül ki lenne az áldozat?

— A legrosszabb esetben: én.

— Mind a ketten!

— Nem... csak én... mert ha azt látnám, hogy a sors minden igyekezetem dacára mégis legyőzött, akkor tudnám kötelességemet. — Felelte Bánváry Lujza nagyon halkán.

— Csakhogy ez nem megoldás Lujza. Ön gyáván meg akarna szólni a bűnhődés elől, míg én kétszeresen lakolnék érte.

— Hát vájunk... eszelen ki valamit... hiszen lehetetlenség, hogy két olyan lélek, mint mi vagyunk, elszakadjon egymástól.

— Jó, gondolkodom. Felelte rá Székely Gyula valamivel barátságosabban.

(Folytatjuk.)

Közigazgatás.

(Távlat.)

Budapest, 1910. szeptember 23.

Közigazgatás.

Öt fillérrel magasabb.

Határvidék-Dél.

Buda 1910. október 10. 11. 1911. április 10. 1912. 1913. október 7. 1914. április 7. 1915. 1916. október 7. 1917. április 7. 1918. 1919. október 7. 1920. április 7. 1921. október 7. 1922. április 7. 1923. október 7. 1924. április 7. 1925. október 7. 1926. április 7. 1927. október 7. 1928. április 7. 1929. október 7. 1930. április 7. 1931. október 7. 1932. április 7. 1933. október 7. 1934. április 7. 1935. október 7. 1936. április 7. 1937. október 7. 1938. április 7. 1939. október 7. 1940. április 7. 1941. október 7. 1942. április 7. 1943. október 7. 1944. április 7. 1945. október 7. 1946. április 7. 1947. október 7. 1948. április 7. 1949. október 7. 1950. április 7. 1951. október 7. 1952. április 7. 1953. október 7. 1954. április 7. 1955. október 7. 1956. április 7. 1957. október 7. 1958. április 7. 1959. október 7. 1960. április 7. 1961. október 7. 1962. április 7. 1963. október 7. 1964. április 7. 1965. október 7. 1966. április 7. 1967. október 7. 1968. április 7. 1969. október 7. 1970. április 7. 1971. október 7. 1972. április 7. 1973. október 7. 1974. április 7. 1975. október 7. 1976. április 7. 1977. október 7. 1978. április 7. 1979. október 7. 1980. április 7. 1981. október 7. 1982. április 7. 1983. október 7. 1984. április 7. 1985. október 7. 1986. április 7. 1987. október 7. 1988. április 7. 1989. október 7. 1990. április 7. 1991. október 7. 1992. április 7. 1993. október 7. 1994. április 7. 1995. október 7. 1996. április 7. 1997. október 7. 1998. április 7. 1999. október 7. 2000. április 7. 2001. október 7. 2002. április 7. 2003. október 7. 2004. április 7. 2005. október 7. 2006. április 7. 2007. október 7. 2008. április 7. 2009. október 7. 2010. április 7. 2011. október 7. 2012. április 7. 2013. október 7. 2014. április 7. 2015. október 7. 2016. április 7. 2017. október 7. 2018. április 7. 2019. október 7. 2020. április 7. 2021. október 7. 2022. április 7. 2023. október 7. 2024. április 7. 2025. október 7. 2026. április 7. 2027. október 7. 2028. április 7. 2029. október 7. 2030. április 7. 2031. október 7. 2032. április 7. 2033. október 7. 2034. április 7. 2035. október 7. 2036. április 7. 2037. október 7. 2038. április 7. 2039. október 7. 2040. április 7. 2041. október 7. 2042. április 7. 2043. október 7. 2044. április 7. 2045. október 7. 2046. április 7. 2047. október 7. 2048. április 7. 2049. október 7. 2050. április 7. 2051. október 7. 2052. április 7. 2053. október 7. 2054. április 7. 2055. október 7. 2056. április 7. 2057. október 7. 2058. április 7. 2059. október 7. 2060. április 7. 2061. október 7. 2062. április 7. 2063. október 7. 2064. április 7. 2065. október 7. 2066. április 7. 2067. október 7. 2068. április 7. 2069. október 7. 2070. április 7. 2071. október 7. 2072. április 7. 2073. október 7. 2074. április 7. 2075. október 7. 2076. április 7. 2077. október 7. 2078. április 7. 2079. október 7. 2080. április 7. 2081. október 7. 2082. április 7. 2083. október 7. 2084. április 7. 2085. október 7. 2086. április 7. 2087. október 7. 2088. április 7. 2089. október 7. 2090. április 7. 2091. október 7. 2092. április 7. 2093. október 7. 2094. április 7. 2095. október 7. 2096. április 7. 2097. október 7. 2098. április 7. 2099. október 7. 2100. április 7. 2101. október 7. 2102. április 7. 2103. október 7. 2104. április 7. 2105. október 7. 2106. április 7. 2107. október 7. 2108. április 7. 2109. október 7. 2110. április 7. 2111. október 7. 2112. április 7. 2113. október 7. 2114. április 7. 2115. október 7. 2116. április 7. 2117. október 7. 2118. április 7. 2119. október 7. 2120. április 7. 2121. október 7. 2122. április 7. 2123. október 7. 2124. április 7. 2125. október 7. 2126. április 7. 2127. október 7. 2128. április 7. 2129. október 7. 2130. április 7. 2131. október 7. 2132. április 7. 2133. október 7. 2134. április 7. 2135. október 7. 2136. április 7. 2137. október 7. 2138. április 7. 2139. október 7. 2140. április 7. 2141. október 7. 2142. április 7. 2143. október 7. 2144. április 7. 2145. október 7. 2146. április 7. 2147. október 7. 2148. április 7. 2149. október 7. 2150. április 7. 2151. október 7. 2152. április 7. 2153. október 7. 2154. április 7. 2155. október 7. 2156. április 7. 2157. október 7. 2158. április 7. 2159. október 7. 2160. április 7. 2161. október 7. 2162. április 7. 2163. október 7. 2164. április 7. 2165. október 7. 2166. április 7. 2167. október 7. 2168. április 7. 2169. október 7. 2170. április 7. 2171. október 7. 2172. április 7. 2173. október 7. 2174. április 7. 2175. október 7. 2176. április 7. 2177. október 7. 2178. április 7. 2179. október 7. 2180. április 7. 2181. október 7. 2182. április 7. 2183. október 7. 2184. április 7. 2185. október 7. 2186. április 7. 2187. október 7. 2188. április 7. 2189. október 7. 2190. április 7. 2191. október 7. 2192. április 7. 2193. október 7. 2194. április 7. 2195. október 7. 2196. április 7. 2197. október 7. 2198. április 7. 2199. október 7. 2200. április 7. 2201. október 7. 2202. április 7. 2203. október 7. 2204. április 7. 2205. október 7. 2206. április 7. 2207. október 7. 2208. április 7. 2209. október 7. 2210. április 7. 2211. október 7. 2212. április 7. 2213. október 7. 2214. április 7. 2215. október 7. 2216. április 7. 2217. október 7. 2218. április 7. 2219. október 7. 2220. április 7. 2221. október 7. 2222. április 7. 2223. október 7. 2224. április 7. 2225. október 7. 2226. április 7. 2227. október 7. 2228. április 7. 2229. október 7. 2230. április 7. 2231. október 7. 2232. április 7. 2233. október 7. 2234. április 7. 2235. október 7. 2236. április 7. 2237. október 7. 2238. április 7. 2239. október 7. 2240. április 7. 2241. október 7. 2242. április 7. 2243. október 7. 2244. április 7. 2245. október 7. 2246. április 7. 2247. október 7. 2248. április 7. 2249. október 7. 2250. április 7. 2251. október 7. 2252. április 7. 2253. október 7. 2254. április 7. 2255. október 7. 2256. április 7. 2257. október 7. 2258. április 7. 2259. október 7. 2260. április 7. 2261. október 7. 2262. április 7. 2263. október 7. 2264. április 7. 2265. október 7. 2266. április 7. 2267. október 7. 2268. április 7. 2269. október 7. 2270. április 7. 2271. október 7. 2272. április 7. 2273. október 7. 2274. április 7. 2275. október 7. 2276. április 7. 2277. október 7. 2278. április 7. 2279. október 7. 2280. április 7. 2281. október 7. 2282. április 7. 2283. október 7. 2284. április 7. 2285. október 7. 2286. április 7. 2287. október 7. 2288. április 7. 2289. október 7. 2290. április 7. 2291. október 7. 2292. április 7. 2293. október 7. 2294. április 7. 2295. október 7. 2296. április 7. 2297. október 7. 2298. április 7. 2299. október 7. 2300. április 7. 2301. október 7. 2302. április 7. 2303. október 7. 2304. április 7. 2305. október 7. 2306. április 7. 2307. október 7. 2308. április 7. 2309. október 7. 2310. április 7. 2311. október 7. 2312. április 7. 2313. október 7. 2314. április 7. 2315. október 7. 2316. április 7. 2317. október 7. 2318. április 7. 2319. október 7. 2320. április 7. 2321. október 7. 2322. április 7. 2323. október 7. 2324. április 7. 2325. október 7. 2326. április 7. 2327. október 7. 2328. április 7. 2329. október 7. 2330. április 7. 2331. október 7. 2332. április 7. 2333. október 7. 2334. április 7. 2335. október 7. 2336. április 7. 2337. október 7. 2338. április 7. 2339. október 7. 2340. április 7. 2341. október 7. 2342. április 7. 2343. október 7. 2344. április 7. 2345. október 7. 2346. április 7. 2347. október 7. 2348. április 7. 2349. október 7. 2350. április 7. 2351. október 7. 2352. április 7. 2353. október 7. 2354. április 7. 2355. október 7. 2356. április 7. 2357. október 7. 2358. április 7. 2359. október 7. 2360. április 7. 2361. október 7. 2362. április 7. 2363. október 7. 2364. április 7. 2365. október 7. 2366. április 7. 2367. október 7. 2368. április 7. 2369. október 7. 2370. április 7. 2371. október 7. 2372. április 7. 2373. október 7. 2374. április 7. 2375. október 7. 2376. április 7. 2377. október 7. 2378. április 7. 2379. október 7. 2380. április 7. 2381. október 7. 2382. április 7. 2383. október 7. 2384. április 7. 2385. október 7. 2386. április 7. 2387. október 7. 2388. április 7. 2389. október 7. 2390. április 7. 2391. október 7. 2392. április 7. 2393. október 7. 2394. április 7. 2395. október 7. 2396. április 7. 2397. október 7. 2398. április 7. 2399. október 7. 2400. április 7. 2401. október 7. 2402. április 7. 2403. október 7. 2404. április 7. 2405. október 7. 2406. április 7. 2407. október 7. 2408. április 7. 2409. október 7. 2410. április 7. 2411. október 7. 2412. április 7. 2413. október 7. 2414. április 7. 2415. október 7. 2416. április 7. 2417. október 7. 2418. április 7. 2419. október 7. 2420. április 7. 2421. október 7. 2422. április 7. 2423. október 7. 2424. április 7. 2425. október 7. 2426. április 7. 2427. október 7. 2428. április 7. 2429. október 7. 2430. április 7. 2431. október 7. 2432. április 7. 2433. október 7. 2434. április 7. 2435. október 7. 2436. április 7. 2437. október 7. 2438. április 7. 2439. október 7. 2440. április 7. 2441. október 7. 2442. április 7. 2443. október 7. 2444. április 7. 2445. október 7. 2446. április 7. 2447. október 7. 2448. április 7. 2449. október 7. 2450. április 7. 2451. október 7. 2452. április 7. 2453. október 7. 2454. április 7. 2455. október 7. 2456. április 7. 2457. október 7. 2458. április 7. 2459. október 7. 2460. április 7. 2461. október 7. 2462. április 7. 2463. október 7. 2464. április 7. 2465. október 7. 2466. április 7. 2467. október 7. 2468. április 7. 2469. október 7. 2470. április 7. 2471. október 7. 2472. április 7. 2473. október 7. 2474. április 7. 2475. október 7. 2476. április 7. 2477. október 7. 2478. április 7. 2479. október 7. 2480. április 7. 2481. október 7. 2482. április 7. 2483. október 7. 2484. április 7. 2485. október 7. 2486. április 7. 2487. október 7. 2488. április 7. 2489. október 7. 2490. április 7. 2491. október 7. 2492. április 7. 2493. október 7. 2494. április 7. 2495. október 7. 2496. április 7. 2497. október 7. 2498. április 7. 2499. október 7. 2500. április 7. 2501. október 7. 2502. április 7. 2503. október 7. 2504. április 7. 2505. október 7. 2506. április 7. 2507. október 7. 2508. április 7. 2509. október 7. 2510. április 7. 2511. október 7. 2512. április 7. 2513. október 7. 2514. április 7. 2515. október 7. 2516. április 7. 2517. október 7. 2518. április 7. 2519. október 7. 2520. április 7. 2521. október 7. 2522. április 7. 2523. október 7. 2524. április 7. 2525. október 7. 2526. április 7. 2527. október 7. 2528. április 7. 2529. október 7. 2530. április 7. 2531. október 7. 2532. április 7. 2533. október 7. 2534. április 7. 2535. október 7. 2536. április 7. 2537. október 7. 2538. április 7. 2539. október 7. 2540. április 7. 2541. október 7. 2542. április 7. 2543. október 7. 2544. április 7. 2545. október 7. 2546. április 7. 2547. október 7. 2548. április 7. 2549. október 7. 2550. április 7. 2551. október 7. 2552. április 7. 2553. október 7. 2554. április 7. 2555. október 7. 2556. április 7. 2557. október 7. 2558. április 7. 2559. október 7. 2560. április 7. 2561. október 7. 2562. április 7. 2563. október 7. 2564. április 7. 2565. október 7. 2566. április 7. 2567. október 7. 2568. április 7. 2569. október 7. 2570. április 7. 2571. október 7. 2572. április 7. 2573. október 7. 2574. április 7. 2575. október 7. 2576. április 7. 2577. október 7. 2578. április 7. 2579. október 7. 2580. április 7. 2581. október 7. 2582. április 7. 2583. október 7. 2584. április 7. 2585. október 7. 2586. április 7. 2587. október 7. 2588. április 7. 2589. október 7. 2590. április 7. 2591. október 7. 2592. április 7. 2593. október 7. 2594. április 7. 2595. október 7. 2596. április 7. 2597. október 7. 2598. április 7. 2599. október 7. 2600. április 7. 2601. október 7. 2602. április 7. 2603. október 7. 2604. április 7. 2605. október 7. 2606. április 7. 2607. október 7. 2608. április 7. 2609. október 7. 2610. április 7. 2611. október 7. 2612. április 7. 2613. október 7. 2614. április 7. 2615. október 7. 2616. április 7. 2617. október 7. 2618. április 7. 2619. október 7. 2620. április 7. 2621. október 7. 2622. április 7. 2623. október 7. 2624. április 7. 2625. október 7. 2626. április 7. 2627. október 7. 2628. április 7. 2629. október 7. 2630. április 7. 2631. október 7. 2632. április 7. 2633. október 7. 2634. április 7. 2635. október 7. 2636. április 7. 2637. október 7. 2638. április 7. 2639. október 7. 2640. április 7. 2641. október 7. 2642. április 7. 2643. október 7. 2644. április 7. 2645. október 7. 2646. április 7. 2647. október 7. 2648. április 7. 2649. október 7. 2650. április 7. 2651. október 7. 2652. április 7. 2653. október 7. 2654. április 7. 2655. október 7. 2656. április 7. 2657. október 7. 2658. április 7. 2659. október 7. 2660. április 7. 2661. október 7. 2662. április 7. 2663. október 7. 2664. április 7. 2665. október 7. 2666. április 7. 2667. október 7. 2668. április 7. 2669. október 7. 2670. április 7. 2671. október 7. 2672. április 7. 2673. október 7. 2674. április 7. 2675. október 7. 2676. április 7. 2677. október 7. 2678. április 7. 2679. október 7. 2680. április 7. 2681. október 7. 2682. április 7. 2683. október 7. 2684. április 7. 2685. október 7. 2686. április 7. 2687. október 7. 2688. április 7. 2689. október 7. 2690. április 7. 2691. október 7. 2692. április 7. 2693. október 7. 2694. április 7. 2695. október 7. 2696. április 7. 2697. október 7. 2698. április 7. 2699. október 7. 2700. április 7. 2701. október 7. 2702. április 7. 2703. október 7. 2704. április 7. 2705. október 7. 2706. április 7. 2707. október 7. 2708. április 7. 2709. október 7. 2710. április 7. 2711. október 7. 2712. április 7. 2713. október 7. 2714. április 7. 2715. október 7. 2716. április 7. 2717. október 7. 2718. április 7. 2719. október 7. 2720. április 7. 2

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy nullkállomással.

a szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozatokat díjtalanul szívesen vesszük a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postal
házhoz hordva:	székhelyig:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. „	Félévre 9. „
Egész évre 14. „	Egész évre 18. „

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelődési és közéleti közlemények soronként 50 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 6 korona. Közzétételért 5 kor.

Kiadóhivatal: Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

XXXVII. évf. 212. szám.

Nagykanizsa, vasárnap, 1910. szeptember 25.

Zala Hírlapkiadó és Nyomda Rt.

Következik a munka.

Fásult a nemzet.

Nagykanizsa, szeptember 24.

Néhány nap múlva megint összeül a magyar országgyűlés.

Ugy kellene, hogy most a magyar nemzet közvéleménye nagy érdeklődéssel figyeljen oda, ahol a politikai közélet ütőere fog verni. De hát a magyar nemzet erre az érdeklődő figyelmére — úgy látszik — egy cseppet sem hajlandó. Ami bizony nem szép dolog. — Szinte bántó figyelmetlenség... Hiszen, kérjük szépen, most következik voltaképpen az a munka, amelynek elmaradhatatlan bekövetkezése és biztosra vett elvégezése alapján előlegezte magának a mai többség, a nagytöbbségű kormány a kétségtelenül nagyon szépen, bizalomkeltően hangzó „munkapárt” nevet. Most jönnek azok a nagy pillanatok, amikor a kormány párt odaállítja a magyar nemzet elé a maga komoly akaratát és erős munkaképességét, amelyet nem fog elaprozni, elfecsérelni értéktelen közjogi, ugynevezett nemzeti küzdelmekre; hanem amelylyel behatol a magyar nemzet közgazdasági és kulturális haladása talajának eddig érintetlenül hagyott

mélyebb rétegeibe, és produkál itt olyan közjólétet, kulturális haladást, fejlődést biztosító produktivitást, amely hatalmasabban lendít a nemzetben minden nemzeti vívmánynál.

Bizony-bizony nagy figyelmetlenség, bántó udvariatság, hogy most minden szem e felé a bekövetkező munka felé nem irányul és minden fül affelé nem hegyeződik. Mikor olyan varázslatos politikai munka jön most, amilyent még egyetlen kormánypárt sem pipált még Magyarországon!

Igazán megérthetetlen illetlenség a magyar nemzet millióitól, hogy ilyen közönyösséggel, ilyen fásulttan várja ennek a korszakos munkának kezdetét, amelyet még a trón várományosa, Ferenc Ferdinánd is oly kitüntető módon respektál, — hogy a nagy munka előkészítése közben még ebédre való meghívással sem engedte zavartatni Khuen-Héderváry miniszter-elnököt.

Kétségtelenül nagyon sajnálatos dolog ez feltűnő érdeklődés-hiány; de hát — ha igazságosan akarunk itélni — nem szabad, nem lehet követelnünk a magyar nemzetre e miatt, a minden vonalon tapasztalható fásultság miatt.

Azok után a csalódások után, amik immár nagyon kis időközök-

ben érték a magyar nemzetet, egészen természetes és teljesen megérthető ez a közöny, ez a fásultság.

A magyar nemzet nem azért viselkedik ilyen fásulttan, mert talán nem érdeklődik a nemzeti közjólétérdekében kifejtendő munka iránt; hanem azért, mert megint világosan állt előtte, hogy a munkapárt, mely a közjogi küzdelem ki- kapcsolásával olyan nagy, nemzetizmosító munkát ígért, most a várt és remélt alkotások helyett szintén azzal lép majd a munka terére, hogy milliókkal akarja megterhelni a költségvetést hadügyi célokra.

Hát ugyan ki figyeljen érdeklődéssel az olyan munka kezdetére, mely nemzetizmosítás helyett nemzetgyöngítő mozzanattal fog bevezetődni?! Ki fog érdeklődésével megajándékozni olyan munkát, melynek céljától most már a legnagyobb idegenkedéssel fordulnak el a magyar nemzetársadalomnak éppen a valódi haladásért, a közgazdasági megizmosodásért lelkesedő, izzó milliói?!

Ha a magyar nemzet gondolkodó nagy zömének módjában volna idegenkedését aktív formában is kifejezni: akkor a „nemzeti munkára” vállalkozott kormányt

bizonyára elsöpörné az ilyen munkájával együtt. De mivel az ilyen aktív megnyilatkozásnak még nem ütt az órája: a magyar nemzetársadalom, teljesen passzív formában, közönyével, fásultságával fejezi ki a lelkében élő politikai közfelfogást.

És ha majd az országgyűlés megnyitakor a kormányt bekövetkező munkájával szemben az országgyűlési függetlenségi párt részéről is bizonyos mértékben ilyen küzdelemtől való elállást tapasztalunk: ne tekintse azt azért senki fégyverletételnek, hanem okos, tervszerű erőklímélésnek. A függetlenségi párt előtt ugyanis tisztán áll az, hogy az ilyen összetételű parlamentben, mint aminő a mostani, hiábavaló, eredménytelen lenne a leghevesebb harc is a nemzetet agyonnyomorító követelésekkel szemben. Minden erejét tehát arra a kérdésre akkumulálja, melynek igazságos megoldása egészen más összetételű parlamentet, népparlamentet fog eredményezni. Minden erejét az általános egyenlő, titkos választójog keresztülvitelére tartogatja, gyűjti; mert a munkapárt munkájának már igézkedő kezdetéből világosan látja, hogy Magyarországon a kormányok mindig

Czirbusz Géza Nagykanizsán.

Amint a Zala ezt már tegnap megírta, a budapesti tudomány egyetem filozófiai fakultásán megüresedett földrajztanári állásra a király dr. Czirbusz Géza kegyesrendi szerzetes volt nagykanizsai főgimnáziumi tanárt nevezte ki. Czirbusz Géza ellenfele Cholnoky Jenő neves kolozsvári egyetemi tanár volt, akit az egyetemi tanács is kändidált, s akinek barátai most méltatlankodnak a kinevezés felett. De írjanak és mondjanak bármit, mi, akik közelebről ismerjük Czirbusz tanárt, akik abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy élvezhetjük a szellemét és szívét, azt mondhatjuk, hogy soha jobb ember és rátermettebb pedagógus nem ült még az egyetemi tanárszéken.

Czirbusz doktor kétszer is tanított Nagykanizsán. Utoljára 1899-ben volt itt egy évig és mi, akik akkor tanítványai voltunk, nem tudjuk elfeledni. Ötletes, kedves, okos ember volt, aki tanítója, nevezője és barátja volt a diáknak. Könyv egész éven át nem volt a kezében és mégis a legtöbbet az ő tanításából tudtunk. Nevetre, hangozva, játék közben tanultuk meg a magyar történetet s az évről eredmény az volt, hogy senkinek sem volt „elégégyese” az osztályunkban.

Mindegyikünk, úgy recitálta el az anyagot, valahogyan lassan úgy jártunk be a könyvet.

De könnyen is ment a tanulási játék, amikor olyan pártnerünk volt, mint dr. Czirbusz Géza, a humor, módszere és a

szíve páratlan volt a maga nemében. Szeretünk és csudáltuk is mindannyian és úgy mentünk az órára, mintha cirkszba, vagy színházba mentünk volna. Hej pedig, de sokat tanultunk belőlük!

Tréfáink se szeri, se száma. Sok van olyan is, amit le sem lehetne írni, mert a korai meli felvilágosításnak nála őszintébb és komolyabb híveivel még nem találkozott. Egyik-másik vicce, igazán nem volt gyermekeknek való. De hiszen ő nem is a gyermekeket látta a tanítványaiiban, hanem a kis pajtásait. Ugy beszélt velünk a katedrálról, mintha a szobájában lett volna.

A hangulatokat, a gyermekeket és a könyveket kedvelte nagyon. Virág, parlóm, kedves arcok, egy-két könyv. Ezt mindennap megkívánta! Igazi költői kedély volt, teli finomágok utáni vágygyal.

Szinte előttem ül jószágos, mosolygós, kis alakja, amint a dobogón izeg, mozog, magyaráz: — körülötte egy halom virág — amivel mi kedveskedtünk neki reggelienként és csinálta az ő jellegzetes arcintorgásait. Mi pedig ott gubbasztunk vele szemben a padokban és buksi fejünkkel összedugva lassók a szavait...

Rendkívüli tanár volt Czirbusz, születt pedagógus, akinek minden módszerre szabadságot kellett adni, ha ugyan sokszorosan lehetne a legajánlatosabb egyéniséget. Nem magyarázott és nem

feleltetett. A félelmetes, diákberzegető notesze is hiányzott. Felesleges volt neki teljesen, hiszen velünk tanult, velünk élt. Elsőrendű előadó volt, de sohasem vágta magát tudományos pózba a tekintély kedvéért. A kedves és közvetlenség volt a jellemvonása és jellemezte az előadásait is. No meg az ötleteesség!

Czirbusz-féle pedagógiai módszer volt a „szemléltető előadás”. Ugy mesélte el a legnehezebb részleteket is. Cukrosan adta be a legkeserűbb lapdacsokat is. És mi bevertük! Kellene, finom hízog hangján úgy színezté ki az eseményeket és úgy adta elő azokat, mintha „Mackó-utazásait” mesélné el Sebők Zsiga bátyának — gyermek lapban. Hogy azután a veleje is megmaradt a fejünkben, ez már a Czirbusz szisztéma — titka.

Hogy azután nem bízott a mese sikerében, különösen a gyengébbek kedvéért — elővette a tulajdonképeni „szemléltető skicceit. Volt neki mindig rakitárszám. Könyven tehette.

Künnön tudott rajzolni, az előadásait hát sokszor rajzokkal kísérte, még most is emlékszem „Podjebrád Katalin” és nemes és vitéz „Bocskay uram kosarának” fali karrikatura skicceire.

Holló Mátyás házassági politikáját magyarázta és, hogy megértessék velünk, milyen sorány, gúnyos teremtes volt a Kati királynő, lerajzolta a táblára Mátyást, amint a Gellérthegyen sétál csont és bőr

nejével és hogy a szél bele ne lökje a királyi asszonyt a Dunába, a mi tanárunk nehéz sulyokat rajzolt Katalin zsebeibe. Szegény Katalin, hogyan húzzák le a zsebeit a nehéz vasak és kövek. — És szegény, szegény Mátyás!

Ha jól tudom még, valamelyik Német-erdélyi háborúnak az volt az oka, mert a német császár nem adta oda a hugát Erdély büszke fejedelmének Bocskaynak. Hogy jobban a fejünkben maradjon az ügy, Czirbusz rögtön a táblára rögtönzött két díszmagyaros udvari embert, amint nagynehezen baktatnak az uton, a hátukon egy-egy nagy puttonnal. Ez volt a szimbólum: a Bocskay-féle kosár. És ha már így sem boldogult a Mester egyik-másik fajnőkövel, akkor előjött az utolsó tudománysajtó eszköz: az „élő példa”.

Mindegyik történeti alaknak talált egy helyi hasonmását. Ha jól emlékszem épp Podjebrád Katalinhoz hasonlított egy hőrőbörgös, tulvőkony, király-utcai varlóleány. De voltak közelebbi szerepek is.

És valamennyi dészahölgynek (az ő szava), takarítóőnök és sarkikofának meg volt a maga történeti hasonmása. De lehetetlen az ötleteit egy tárcacivil keretében megírni. Egy kötet kértülné ki belőlük, ha az ember előszörne valamennyi sikerült mókát.

Arra vonatkozólag, hogy milyen ember volt Czirbusz Géza, ideírok egy jellemző

PAPIRSALVETAK

cégnomással, különböző minőségekben, legolcsóbb árak mellett kaphatók.

ZALA Nyomda Részvénytársaságnál Nagykanizsán.

csak frázisokkal, be nem váltható nagyhangú ígéretekkel kénytelenek dolgozni, míg az általános, egyenlő, titkos választójog alapján szerveződő népparlament erőit nem adja a magyar kormánynak hamisítatlan nemzeti munka végzésére.

Az Agricola.

Egy kanizsai vállalkozás.

A fogyasztó közönség ismét károsodik.

— Saját tudósítónktól. —

Említetük már, hogy egy osztrák cég Nagykanizsán tejfeldolgozó vállalatot létesített, melynek az a rendeltetése, hogy összevásárolja a piacra kerülő tejet és azt feldolgozva Bécsbe szállítsa. A kanizsai vállalat úgy tervezi, hogy naponta mintegy ötezer liter tejet vásárol és dolgoz fel. A vállalat iparengedély kiadása iránt való kérvényével most foglalkozik a városi tanács.

Magához, a vállalkozó cég fizetési számláikhoz nem lehet szavunk; mindenki olyan vállalatba bocsátkozik, melytől a legtöbb hasznot reméli, de azért fel kell hívunk a figyelmet arra a tényre, hogy a vállalat működése már amúgy is a végletekig kizsárolt fogyasztóközönségünk újabb károsodását jelenti. Az Agricola a tejet az eddigi piaci áron fogja összevásárolni nagy mennyiségben és ezért kétségtelen, hogy a tejtermelők elsősorban a vállalatnak fognak szállítani, mert ezzel elsősorban időt és fáradságot takarítanak meg. A fogyasztó közönség csak úgy kap tejet megfelelő mennyiségben, ha többet fizet érte, mint a vállalat. Ez volt az állapot akkor is, midőn még a Magyar-utcai vajgyár működésben volt.

Másutt is, de különösen Nagykanizsán oly mostoha időköt érünk, hogy a tej megdrágulása is valósággal újabb csapás erejével sújt bennünket. Még csak az a vigaszunk sem lehet, hogy az új vállalat mezőgazdasági érdekeket szolgál, mert hiszen nem vásárolja drágábban a tejet, mint amilyen áron eddig a közönség

vette. Igaz, hogy a tejgazdaságok némi időt és fáradságot takarítanak meg, de ez a jelentéktelen előny nem áll arányban a fogyasztóközönségre nehezedő hátrányokkal.

Az Agricola kanizsai létesülését, sajnos, nem lehet megakadályozni, mert nincs rá mód, hogy az iparengedély kiadását megtagadják. Ezért csak annyi teikőlünk, hogy az új vállalat létesülésének hírére igen kellemetlen érzésekkel vegyük tudomásul és gondolkodjunk megfelelő módokról, melyek alkalmasak arra, hogy a vállalat működésének talán Bécsre előnyös, de reánk határozottan káros hatásaitól a fogyasztó közönséget megóvják.

Faludy repülőgépe.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa közönsége élénk érdeklődéssel kíséri annak a repülőgépnek a sorsát, melyet a közönség áldozatkészsége teremtett meg. Jelenthetjük, hogy az új repülőgép teljesen elkészült és felszerelést áll a katonaréti hangárban. A gép gyönyörű, kivitele pompás, minden része precíz és a számításoknak megfelelően működik. A felfaláló Faludy és más szakértők is erősen biznak benne, hogy a gép bevált és igazolja a Faludy zsenialitására fűzött reményeket.

Faludy, ki mellékfoglalkozására nézve színész, a szintársulattal együtt távozott a városból. A gép itt maradt és a közönség a hangárban megtekintheti. Faludy néhány nap múlva, az esős idők múltán visszajön Kanizsára, itt motorpróbákat tart és ha kedvező idő lesz, nyilvános fel szállást rendez. Ezzel mintegy igazolni akarja áldozatkész közönségünk előtt, hogy mire költötték a pénzt. — Faludy reméli, hogy sok méter magasból köszönheti meg a közönség valóban nagyszerű pártfogását.

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer dolgában
bizalommal fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műórás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zsébet királyné-tér, Szarvas
és Fiume-kávéház - között.

esetet: Valami komolyabb csínyet megdorgálta az ország legvásozottabb nebulója, egy kis vidéki zsidógyereket. Rossz fátett a fiu nagyon a tűzre, más tanár ki-nadrágolta volna érte. A jó Czirbusz azonban csak megkorholta érte. A fiúnak ez nem tetszett. És szó-szóra, alaposan visz-szanyelvelt a kölyök. Sőt annyira elfajult a dolog, hogy a fiu szemébe vágta a tanárnak, hogy: „vén — pupós.”

Megjegyzem, hogy testi gyengesége nagyon fáj a tanárnak és nem egyszer keserűen gunyolta ki emiatt önmagát. Egyikünk-másikunk ismerte Czirbusznak ezt a gyengeséjét és reszkedtünk a következményektől... Czirbusz doktor eleinte elszáadt, szemmel láthatólag bántotta a dolog... Majd mosolyogni kezdett és az osztály felé fordulva elkezdett eszélni:

— „Fiuk, én mátol fogva átok alá veszem N. Józsefet. Ha a pápa kiátkozhat valakit, én is itt megtehetem.

— Az átkom pedig abból áll, hogy N-ből senki sem szólhat hozzá, mindenki ütheti, verheti, ha ő vissza találva valakit ütni, csak nekem szóljatok.

Aki pedig mégis szólna hozzá, az osztozhat vele az átokban!

— Három napig tart az átok. Ha addig bocsánatot kér, feloldom.

N-Józsi másnapra végleg megtört. Bocsánatot kért. És doktor Czirbusz nagy ünnepélyességgel oltotta fel, mondván: — „Valamint Jézus Christus megbocsátott az ellene vételtéknek, én is megbocsátok N. Józsefnek!”

Szervus öcskös! És nevetett egyet. De egész évben senki sem volt többé goromba.

Idé irok egy mondatát is:
„Fiuk, örüljétek az ellenségeteknek, csak a szimpia, semmi, tucat embert nem gyűlöli senki, a valamire valónak vannak irigyei!”

Cholnoky Jenő dr. Czirbusz tanár konkurrens, nyilatkozik egyik esti lapban és azt mondja a többi között, hogy Czirbusznak egy tulajdonságát ismeri csak, hogy „vak”. Öszintén szólva annyira homályos kis jelző ez, hogy meg sem értem. De sejem, hogy gesztribolizmus akar lenni és egy kis mérgezőket rejt magában.

Igaz van Cholnokyknak! Noha még szemethunyóbb, bölcsebb, megértőbb tanár — ismétlem — nem illt az egyetemi székben.

Vak lesz tanúváyai apró hibáival szemben, hogy annál jobban kifejezze bennök az erényeiket!

Dr. Abonyi Andor.

Göcsejországi krónika.

(Egerszegi levél.)

Rovatvezető: PUBLI.

(A kolera. — Önfeláldozó barátság.)

Bámulatos itt nálunk a kényszerletelepültek, vagy a hogy itt hívják bennünket „gyűlt-menteknek” az apathiája. Még a veszedelemmel szemben is.

Mert Göcsejországi, fővárosával együtt annyira elzárkózott a modern haladás és a nagyvárosi színvonalra való törekvés elől, hogy nem csoda, ha minden olyan vállalat, vagy bármiféle lársulás, mely ezt előidézhelné, következetesen, de értehetően távol tartja magát innen. Ez a szomorú tudat érlelte meg bennünk azt a vigasztaló hitet, hogy talán azon a réven, hogy ezt a vidéket mindenki és minden elkerüli, még a kolera-veszedelem sem fog bennünket háborgatni.

Es ebben a hitben élünk gondtalanul és tülenül, de csak a legutolsó pár napig.

A napokban ugyanis erős kocsirobogás verte fel városunk csendjét. Láttuk, hogy a kocsiiban két doktor vesztőjőslő és egy falusi jegyző nagyon fontos arccal ül. Itt valami komoly baj lehet! A minthogy-ugy is volt. Egyik közeli faluban észlelték egy kolera-gyanus megbetegedést.

Megérkezik a komissió, hát lájják, hogy az előjáróság már megtette a magáét. A házat, ha a gyanus beteg fekszik, köröskörül elzárták, sőt még a sövénykerítést is egészen bemeszelték. De annyira elzárkózott már t. i. a házat, hogy még a doktorok is csak nagynehezen tudlak bejutni.

De mégis bejuttak.

Féltünk, a mi a körülményekből kifolyólag érhető, hatoltak be a házba, de biz ott senkit sem találtak.

Már-már valami rejtélyes dologra kezdtek gondolni, mikor bejutva a házi kőrtbe, ott találtak az asszonyt leányával, amint jóízűen harapták az „ömát” a friss „dióval.”

— Hát a beteg? Mi van vele? Él-e még? Merre van? — hangzott feléjük egyszerre a kérdések özöne.

— A hivatalos ijesztés azonban nem hozta ki az asszonyt sodrából.

— Meg van kérem. Nem kell féltetni.

— De hát hol van, merre van?

— Hát jelenleg a dolgozát végzi.

— És régen oda van már?

— Bizony már van két órája hogy elment és még mindig nem jött elő.

— És maga ezt olyan nyugodtan mondja! Hát merre van?

— Mit tudom én, kérem, hogy melyik részén van most a falunak.

— Hallja asszony, itt ne beszéljen bolondokat, hanem mondja meg ízében, hogy hol van az ura.

— Instálom, én egyáltalában nem beszélek bolondokat. Az uram a kisbíró és hogy ma már egészen jól éreze magát, hát hát-elment a faluba kidobolni, hogy féljenek az emberek a „korelától.”

Ezt a dolgot is most lehet már elmesélni, hogy teljesen befejezett lett. Mert csak az előzménye érdekes.

Van itt a közelben egy jómódú földbirtokos és annak egy kedves leánya. A leány kedvessége mellett szép is, így nem csoda, ha a kínálkozó örökség és létező hozomány tudatában állandó érdeklődést tudott tartani a nőtlen fiatalok táborában.

Hanem egy nagy hiba mégis volt. Mert nem annyira a leány, de az apa retentelen válogatós volt. Olyan vót akart, aki takarékos is, gavallér is, nem kopott, de vasalt nadrágban sem jár, okos is legyen, meg sokat is beszéljen és ráadásul se ne dohányozzon és nagyon természetesen, egy cseppet se igyon. Hát ilyen ritkaság Göcsejországnak nem lehet találni.

Ezt tudta a leány nagyon bölcsen, de hát hiába, az apa nem engedett.

Az öreg ur aztán úgy tervezte, — persze csak magában — hogy ha már ide-

genből sem akad ilyen kedvére való vő, hát oda adja a leányát olyan fiatalhoz, a ki rokonságban van velük. Igaz, hogy jó csomó kifogásolni való van benne, de legalább a vagyon a családban marad.

Igen ám, csak hogy ezenközben a leánya és egy egészen új fiatal élénken, sőt melegen kezdtek egymás iránt érdeklődni. A mi fiatalunk amolyan vérbeli gyerek volt. Élt, a hogyan jól esik és a hogyan kell. És rettentés még elmondani, kártyázott is. De ez nem tartozik a dologhoz. Az azonban igen, hogy az öreg ur egyáltalában nem akart semmit sem tudni róla, kifogásul hozván fel, miután a fiatalember a többi hibái addig ügyesen elakarta, hogy nyírólt bajszú visel és hogy lakk cipőt hord.

Szóval a rokon fiatal kilátásai, — bár a hozománytól nem, de a nőstőlőlől a hajlam hiánya miatt) annál inkább idegenkedett — erősen növekedtek. De mit tesz a barátság?

Egy közösen átmulatott éjszaka nemes tervet érelt meg bennük. A milyent csak a lovagkor termel. Látván a rokon ifju, hogy barátját tényleg a szerelem is vonzza a vidéki uri házhoz, megígérte neki, hogy minden lehetőséget elkölve, csak-hogy a zord apa szívet megpuhítsa.

— Holnapután kimegyünk együtt. Fogadni mernék, hogy mire hazajövünk, te vőlegény leszel.

Ki is mentek.

A kerti lugasban ültek le. Az öreg ur hozott ki bort, szivart. A rokon ifju aztán neki is látott alaposan. Cigaretta, szivart, szivta egyiket a másik után és borzasztóan meg elképzelné is, egy pint bort egyedül megivott. És amikor ezt megtette, hát nemcsak hogy másik pinttel kért, hanem már a szivar sem volt elég neki, pipát kívánt. Az öreg ur, a házigazda majd le-szedült a székről, és csak az csillapította némileg dühét, hogy a másik fiatal minde-zeideig egy korty bort sem ivott, de még egy cigaretta sem szivott el.

Mire ütött az indulás órája, a rokon ifjut teljesen elázva raklárózták fel a kocsi-ra. Ellenben a másik fiatalember teljesen belepota magát az öreg ur tetszésébe. Kijelentette, hogy nagyon szívesen látja máskor is, ha kijön, de csak a rokon ifju nélkül.

És a fiu élt is az engedelemmel. Addig ment, addig ment, hogy most már az öreg ur jár be Egerszegre az ő menyecske leányát megfádatgatni.

Ambar a rossz nyelvek azt mondják, hogy most már kevesebbet, mert rájött, hogy a vejében igen csalódott.

Mióta megnősült, az is rászokott a do-hányzásra és az italozásra. És ki nem szokik rá Egerszegen?

Két törvényjavaslat.

A közigazgatás államosítása.

A választójogi reform.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 24.

Politikai körökben beszélnek, hogy a kormány slágerekkel fogja emlékeztetést tenni a parlament őszi munkaszezonját. Kell-meseknek látszókkal és tényleg kellemetlenekkel, Sőt hogy őszintén megvalljuk, csaknem kizárólag igen kellemetlenekkel. Igazolni akarja, hogy miért is nevezi magát nemzeti munkapárti kormánynak. A „mélyen szántó” és házagpótló törvényjavaslatoknak egész garmadája várja a képviselőház elé való terjesztését. Többek közt a miniszterelnök mint belügyminiszter maga két igen nevezetesen készűl, úgy mondják, már az ősz folyamán betervez-teti. Mjnd a kettő a legnagyobb mértékben meg fogja lépni a parlamentet és az országot. Az egyik a közigazgatási államosításról szóló törvényjavaslat, a másik

Az első nagykanizsai posztó- és gyapjuszövetraktár

1910. október hó 1-én nyílik meg a városi bérpalotában,

melyre a nagyérdemű közönség b. figyelmét előre is felhívjuk.

az általános szavazati jogról szóló törvényjavaslat. A kettőt egyszerre adná be Kluen-Héderváry és egyúttal junktimot állítana fel közöttük.

E szenzációs értesülésre vonatkozólag egy kiváló ellenzéki politikus a következő kijelentéseket tette:

Bölcsen tudjuk, hogy a nemzeti munkapárt programja, a miniszterelnök programbeszéde, a trónbeszéd és a többi felirat is hangsúlyozza a közigazgatási reform sürős voltát, hangsúlyozván, hogy ez a reform nem fogja sérteni a törvényhatóságoknak autonóm jogait. És most, a szálló hír szerint a közigazgatás államosításával jönne a kormány. Természetesen sejtelmünk sincs, hogy mi lesz az ősszel vagy mások szerint csak tavasszal beterjesztendő törvényjavaslat tartalma, de ha tényleg benne lesz az államosítás, akár csak a megyei és községi tisztviselők államosítása, nehezen képzelhető el, hogy ebben az esetben hogy fog lelesni a megyei autonómiának „épségben tartása.” Nem áll módunkban a kérdéssel ma in merito foglalkozni, csak annyit akarunk konstatálni, hogy nemcsak az ellenzéken, de magában a munkapártban is igen-igen erős az államosítás ellenzőinek tábora.

Ha igaz, hogy már ősszel jön a miniszterelnök a választási reformjavaslattal és a közigazgatás államosításával, ezzel egészen új helyzetet teremtené. Az ellenzék külön-külön is fog bizonyosan súlyos kifogásokat találni az első javaslat ellen, a legsúlyosabb kifogása pedig a kettő közötti tervbe vett junktim lenne. Ez ellen az ellenzék késhegyig fog harcolni, ez könnyen új obstrukciót idézhetne fel és látnunk már a mai kormány-nál és többségnél erősebb kormányt és többséget, amelyet a mai ellenzéknel gyengébb ellenzék tudott megbuktatni. Ne felejtjük el Bánffy bukásának tanulságos történetét. Ha tehát a hír alaposnak bizonyulna, a két javaslat junktimba hozása feltétlenül megrendítené a kormány pozícióját a parlamentben.

A kolera.

Gyanus megbetegedés Zalamegyében.

Budapestben öt újabb megbetegedés.

Szomorú, de kétségtelen valóság az, hogy a kolerajárvány bár lassan, de egyre nagyobb tért hódít és már a Dunától távolabb eső vidékekre is kiterjeszkedik. Egy ma érkezett jelentésünk szerint, Zalamegye Murahely községben is történt kolera-gyanus halálozás. Az elhunyt gyermek hulla-reszeit felküldték a budapesti bakteriológiai intézetbe, mely megfogja állapítani, hogy csakugyan a fekete rém köszöntött-e be Zalába. A bakteriológiai vizsgálat eredményének közléséig nincs okunk az ijedelemre, mert hiszen a murahelyi koleraeset még nincs bebizonyítva és nem kell szem elől tévesztieni, hogy a gyanus megbetegedések háromnegyed részénél nem állapítják meg a kolérát.

A murahelyi eset.

Zalaezerszeg, szeptember 24.

Murahely községben Jerics Mihály gazda gyermeke gyanus tünetek között megbetegedett és meghalt. Egy hullarészt küldöttek Budapestre a bakteriológiai intézetbe. Jerics házáat elköltöztették. Az alispán azonnal a helyszínre küldte Thany Gábor dr. megyei főorvost. A község táv-

íratilag kérte a csendőrség szaporítását. Az egész megyében minden óvatossággal megtekintették és azok betartását szigorúan ellenőrzik.

A budapesti járvány.

Budapest, szeptember 24.

(Saját tudósítók távirata.) Budapestben tegnap estétől ma reggelig újabb öt kolera-gyanus beteget szállítottak be a Szent-Gellért kórházba. Az egyik dunai uszályhajón két matrózban ma délelőtti koleraszerű tüneteket állapítottak meg. Mindkettőt kórházba szállították, a hajót pedig fertőtlenítették és vesztgőz alá helyezték.

Paks, szeptember 24.

Paksan az éjjel ázsiai kolera-ban meghalt Tóth Józsefnek 76 éves asszony. Megállapították, hogy az asszony a Duna vizéből ivott és innen kaphatta a bajt. A papot, ki a haldoklót meggyónította, öt napig megfigyelés alatt tartják.

Mohács, szeptember 24.

Mohácson ma újabb két kolera-gyanus megbetegedés fordult elő.

Eperjes, szeptember 24.

Sárosmege alispánja sürős körrendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja, hogy a kocsmákat, kávéházakat és irodákat naponta meg kell vizsgálni.

Hirek.

„Nap-nap után.”

A kanizsai irodalompartitólás fökmérője.

Egy jó emberünk, egy tehetséges, már elismert barátunk új könyvéről írok. Sajnálatos dolog, hogy midőn ezt teszem, Antoniusként inkább temetek, — mint dicsérek.

Nem reklamot akarok tenni Abonyi Andor „Nap-nap után” című verses kötetének; tessék elhinni, hogy ez meg üzleti szempontból is merőben felesleges, mert hiszen egy négy-öt ives nyomtatott füzet kiadása nálunk üzleti szempontból se jó, se rossz eredménnyel nem végződhet. Ha mind elkel, — akkor éppen hogy kifizetődött a vállalkozás, ha pedig megmarad néhány példány, a jelen esetben az író kárpótolja érte az elismerés, mely a kötet megjelenését nyomon követte.

A gyászharangot a kanizsai irodalompartitólás felett kell meghuzni és a tarthatatlanná váló frázis felett, mely szerint Nagykanizsa az ország egyik legműveltebb és áldozatkész városa. Kanizsai szempontból az történt, hogy egy közönlünk való, rátermett, tehetséges ember itthon

ultra bocsájtotta azokat az irodalmi termékeket, melyek szétszórtan megjelenve lettek és melyeknek irodalmi értékéhez nem fér kétség. És ezek a szerény kis füzetek itthon úgy jártak, mint Noé galambjai első ízben: visszatértek, mert nem nekik való időt találtak ottkinn. A versek iránt az ismerősök, a jóbarátok sem mutatnak valami élénk érdeklődést, pedig a poétaleleknek anteuszi érzékeny ragaszkodása az anyaföldhöz serkenthet és leverhet Bizony, egy fűszerüzlet hirdetése az érdeklődés szélesebb hullámgörbűt veti nálunk; mint akármely világ-jelenlős irodalmi esemény.

Né higgyük, hogy ez így van minden magyar vidéki városban. Szegeden tökélet jelent az, ha egy helyi író könyvvél lép a közönség elé és a megjelenő vidéki kötetek nagy száma arra vall, hogy a magyar vidék nem abszolút rossz irodalmi talaj. Csak éppen nálunk tart évek óta ez a sorvasztó szélcsend, minden érdeklődés-teljes hiánya, melyben okvetlen elperzselődik és eltikkad minden, ami nálunk üdőbb, tisztább, törekvőbb.

A Nap-nap után-t nem reklámozták, nem hordták házakhoz, ismerősökhöz, mint egykor a szegény, jó Baboss László könyveit. A Nap-nap után nem üzleti vállalkozás, ezért pénz-dolgában nem is nagy baj, ha megmaradnak. De egyébként keserű, nagy baj. Majd elfogynak másutt e füzetek, de ez nem pótolja az itthon való érdeklődés melegét, szeretetét, buzditását.

A legszomorúbb kanizsai dokumentumok egyike az, hogy egy 80—100 oldalas kicsiny füzet megjelenése alkalmából ok adódott e cikk megírására. Mert ez a cikk, mely nagy eseményre tülöz egy, különben szép kis versésfüzetet, — ez a cikk nagyon vidéki. De a megírásának okai még inkább azok.

N. S.

— Az utrendészeti szabályrendelet.

A városházán tegnap tartott tanácsülésen az 1908. augusztus hó 24-ikén alkotott Nagykanizsa r. t. város utrendészeti szabályrendeletének életbeletéptetését határozta el. A szabályrendeletéről, mely több üdvös intézkedést tartalmaz az utcák tisztartásának és a köztisztaságnak érdekében, legközelebb bő ismertetést közlünk.

— Tanácsülés. Nagykanizsa város tanácsa tegnap d. u. Vécsey Zsigmond polgármester elnöklésével megtartotta a heti ülést, melyen a lapunk más helyén említett utrendészeti szabályrendeleten kívül még a következő két dolgot intézték el: a 20,000 koronás államsegélyre vonatkozólag hozott vármegyei határozat ellen

több felebbezés érkezett be. Ezeket a tanács felterjesztette a vármegyéhez azzal a kérréssel, hogy továbbítsák a belügyminiszternek. Azután visszautalták azok bannapjénzt, kik eredménytelenül pályáztak az iskolák építésére.

— Házasságok. A napokban Nagykanizsán házasságra lépett Flumbort János Fülöp Katalinnal, Bach József postamester Német Máriával, Bezeki Kálmán Vences Kápolna Máriával.

— Vécsey Sándor — főrendiházi tag. A dunántúli ág. h. ev. egyházkerület felügyelője, Vécsey Sándor, rövidesen bekerül a főrendiházi tagok sorába és ezzel egészen elfoglalja — Inás Lajos örökét. Azok a lutheránus egyházkerületi felügyelők ugyanis, akik — Vécseynek kor szerint idősebbek — Zsilinsky és Szentiványi — országgyűlési képviselők és így egyidőben nem lehetnek a főrendiházi tagjai, ennél fogva Vécsey foglalja el az ág. h. ev. felügyelők harmadik helyét a főrendiházban.

— Eljegyzések. Bród Ignác eljegyezte Schwarz Sárika kisasszonyt Abonyból. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Hofman Soma, a kesztelyi Hofman József és Fia szappangyáros és nagykereskedő cég birtagja eljegyezte Werthelmer Rózsika kisasszonyt Ipolyváson.

— Népszámlálás Nagykanizsán. Rövidesen Zalamegyében is megkezdődik a törvényhozás által elrendelt népszámlálás. E tárgyban vasárnap Zalaezerszegen Árvay alispán elnöklése alatt értekezlet lesz, melyen az összes megyei főszolgabírók és polgármesterek részt vesznek. Nagykanizsán a népszámlálás mintegy 6—8 napig tart és azt 50 ember fogja teljesíteni, kiket napi hat koronára díjaznak.

— A Székely-féle javaslat és jogi vizsgák. Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, a kik a törvény életbeletéptés doktrínust nem szeretnek, csak két évvel később lehetnek önnálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi seminariumhoz (Kolosvárt, Malom u. 14.) melynek segítségével hat hét alatt letelhetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul nagybódott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket feljölő jegyzeteket, melyekből otthon elkészült jelöltek rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— Elhunytak. Nagykanizsán a napokban elhunyt Áts József 80 éves korában. Az elhunytban Áts József v. közigazgatási tanácsos édesatyját gyászolja. Kivül elhunytak még: özv. Sneff Jánosné 55 éves, Benczik Mária 2 napos és Dani Rozália 1 hónapos korában.

— Október 2. A legényegylet szüreti multságának előkészületei serényen haladnak előre. A kormánygar betanulását nagy buzgalommal folytatja a tánc kedvelő fiatalok és teljes igyekezettel azon van, hogy előadásával a múlt évi sikert elérhesse. — A kormánygar érdekességének fokozására Szabó István táncrendező, (aki a betanítás fáradságos munkáját végzi) még egy képet töltött hozzá, úgy hogy még azok is akik a múlt évben látták ezen táncot mint újat fogják szemlélteni. — A nézőközönség kényelmére a rendezőbizottság a teremben ülőhelyeket szervezett, melyek emelvényen lesznek elhelyezve és a meghívókban, mint „fenn-tartott ülőhelyek” szerepelnek. A rendezőbizottság felkéri az egyület tagjait és jóbarátait, hogy a multság sikerének elő-

Fonyó Mihály

női és férfi-divat és szövött áru-üzlet
Nagykanizsán, Kazinczy (Vasuti) utca, Városház-épület.

Ajánlja az őszi időny beálltával dúsán felszerelt raktárát, u. m.:

Jaeger alsóruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötött kabátok, férfi-, női- és gyermek-cipők, bokavédők, ugyintén női és férfi fehérneműk, nyakkendők, bőrdíszek és bőrúrok, fűzők, zsinórok, ruhadíszek, linóleum szőnyegek, téli pamutok, pipere cikkek, megkezdett kézimunkák és kézimunka anyagok, valamint minden egyéb rövid és szövött árukat legjobb minőség és legutányosabb árak mellett.

== Gummi különlegességek! ==

155

forint egy teljes keményfa hálószoba márvány és tükörrel. Kapható
Balázs B. kárpitos és bútorraktárban (volt Goldberger Károly és társa)
Csengeri u. 3. Takarékpénztár épület.

mozdítására bármily csekély gyümölcsöt (miután szőlő nincs) adományozni szíveskedjenek.

— **A barcsi halásztársaság.** Tegnap folyt le Barcsen a halásztársaság megalakulása, melyről a Zala már megemlékezett. Az alakuló gyűlésen a birtokosság rendkívül nagy számban vett részt. A halásztársaság elnökül az érdekeltiség gróf Széchenyi Frigyeszt választotta meg, míg alelnökigazgató Győry Vilmos közalapítványi jószágfelügyelő lett. Az új halásztársaság alapszabályait már fölterjesztették a miniszterhez jóváhagyás végett.

— **Sikkasztó postaszolga.** Verőcéről jelentik nekünk: Mrazek János, vitrovitici postaszolga az ottani községi postaépületből 500 koronát sikkasztott és megszökött. A verőcei rendőrség azt tartja, hogy a sikkasztó Kanizsa felé vette útját. Köröző levelet adtak ki ellene.

— **Két napig a borzlyukban.** Tragikomikus esetet jelentenek Vasvárról. Márkus János olaszka hegyi pásztor a minap a mezőn meglőtt egy borzot. A megsebesült állatnak azonban volt még annyi ereje, hogy odajába visszabujhatott. A vadász utána bujt az oduba, de kijönni már nem tudott és minél jobban erődödött annál inkább csuszott befelé, úgy hogy végre csak a csizmája talpa látszott ki a földből. Majdnem negyvennyolc óra múlva akadtak csak rá hozzátartók, a kik keresésére indultak. Őket is csak az vezette nyomra, hogy a nyílás száján találtak levelet, kabátját és fegyverét. Ugy kellett a szerencsétlen embert kiadni a földből, a borzfécskéből, a hol a hegyi pásztor eszméletlen állapotban a meglőtt borzon feküdt. Újjairól a körmök mind leszakadtak "a nagy erőlködéstől", a melyly magát ki akarta szabadítani. Karjairól csatokban lógott a hus. A feje pedig hordó nagyságúra dagadt meg. Alig tudtak orvosi segítséggel eszméltetve téríteni. A midőn észretért, az első szava az volt, hogy "a borzot ne hagyják ott, hanem vigyék haza, ha már ennyire megsebesedett érte."

— **Besorozottak mulatsága.** A besorozott ifjúság mulatsága holnap este lesz a Polgári Egylet nagytermében. A város minden körében nagy érdeklődés mutatkozott már napokkal ezelőtt a mulatság iránt, mely 8 órakor kezdődik és valószínűleg késő hajnal előtt nem is ér véget. A terem gyönyörűen lesz díszítve és tekintve a buzgalmat, melyly az ifjúság e mulatságot előkészítette, hisszük, hogy az legsikerültebbek közé fog tartozni.

— **A legényegylet köréből.** A nagykanizsai kath. legényegylet vezetősége közli, hogy az újoncok mulatságára való tekintetből, a vasárnapi tánciskola elmarad.

— **Pályázat a Tanítók Hunyadi Házába.** A „Zalamegyei Általános Tanítótársulat” „Mura-közi Tanítókör”-nek a budapesti Ferenc József Tanítók Házában létesített, de a folyó 1910—11. tanévben csakis a Kolozvári Tanítók Hunyadi Házában elnyerhető kedvezményes alapítványi helyére a folyó tanévre oly zalamegyei tanítóknak a Kolozvári Ferenc József tudományegyetemen tanuló, kiváló előmeneteli, példás magaviseletű fiai pályázhatnak, kik egyszersmind a „Zalamegyei Általános Tanítótársulat”-nek s az Eötvös-alapnak tagjai. A féléltre folyamodók a kérvényhez mellékelni tartoznak: születési, tanulmányi és esetleg erkölcsi bizonyítványokat. A hiánytalanul főszerelt kérvények az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segélyegylet) elnökségéhez címelve, 1910. évi október hó 15-ig nyújtandók be Brauner Lajos csáktornyai áll. isk. tanító, a „Mura-közi Tanítókör” elnökehez.

A ki friss és egészséges akar lenni, igyék legalább egyszer hetenkint (reggel a felkeléskor) egy fél pohárynyi termézetes Ferencz József-keszérűvizet. Ez gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a sok évestől vagy ivástól túllerheltemézt, téli esztornát, tisztítja a vért, az anyagcserét hathatósan előmozdítja s így módon sok súlyos bajtól megóvjaa az embert. — A párisi orvosi akadémia a valódi „Ferencz József”-vizet nagyon jónak találta. Kapható ásványvizkeszkezetekben, gyógyszerárakban és drogériákban.

— **Magyar Izrael.** Az orsz. rabbi-egyesület Nagykanizsán megjelenő közlönyének szeptemberi kettős száma igen gazdag tartalommal. A tartalomjegyzékből a következő cikkeket említhetjük. A nyolcvan éves király. — Az orsz. Rabbi-egyesület második rendes közgyűlése. A rabbi a modern zsidóságban (Dr. Diamant Gyula.) Hitközségi könyvtárak. (Dr. Goldberger Izidor.) Proselyták fölvétele. (Dr. Grossmann Zsigmond.) Közli továbbá az O. R. E. közgyűlésének jegyzőkönyvét. A számot gazdagítja a Krónika című rovat.

— **Esik a hó.** Szombathelyről táviratozzák lapunknak, hogy a felsőöri járásban már hótól fehérlelenek a hegyek. Rohoncon tegnap délután havasodott esett.

— **Pécs hercege.** Pécs város legközelebbi közgyűlése elé egy illetőségi kérelmet terjeszt a tanács. Egy telivel, két és forró véru olasz herceg vágyakozik arra, hogy Pécs polgárának mondhasa magát. Nem ez első eset, hogy olaszok magyar állampolgárságot és illetőséget akarnak szerezni, aminek az a magyarázata, hogy Olaszországban nehezen megy a válás, sőt gyakran lehetetlen. A valódi készülő férjek tehát egy magyar emberrel örökbe fogadtatják magukat, aztán valamelyik magyar városban illetőséget szereznek. Mint Pécsről írják, *Borbone di Braganza* Lipót Alfonz herceg luccai lakos pályázik a pécsi illetőségre. A harmincöt éves olasz arisztokrata, akinek édesatyja a néhai Borbone di Braganza herceg volt, nemrégiben, ez év májusában új atyát fogadott *Candellari* Joachim — 50 esztendősi frumei városi szolga — személyében.

Fésüs György dr. fiumei királyi közjegyző előtt kötötték meg a szerződést, amelynek értelmében *Candellari* Joachim örökbe fogadja a herceget. Annak, hogy Pécs most ilyen előkelő és magasrangú polgárhoz juthat (ha akar), a története messzire nyúlik vissza, egészen 1898-ba. Az akkor 24 éves herceg Nizzában szórakozott. A híres nizzai karneválon szórakozott és esténként a monte-carliói játéktérkében helyezte el az aranyait. — Nizzában ismerkedett meg szerelmével. *Weyss Enrichetta* valbrancai grófnő tizenhét éves, az olasz női típus minden észbontó csodaképességével megáldott leány volt akkor. Nizzában töltötte a telet szülei és a farsangi korzók egyikén találkozott honfitársával, *Borbone* herceggel. A herceg igazán az első pillanatban megszerette a félig gyermek grófkisasszonyt. A szerelem nem maradt viszonzás nélkül. A fiatal arisztokrata párшенvedelye olyan heves volt, hogy, be sem várták a házajukba visszatérést, hanem Nizzában az olasz főkonzul előtt kötötték házasságot. A házasság boldogsága néhány évig tartott. Két gyermeke is született a szépséges *Enrichetta* hercegnőnek, akit azonban a házasságuk tizedik évében nagy szerencsétlenség ért. Hisztériás lett és ez az idegbetegség önkéntelte a hercegi pár házasságát. A boldogtalanul elhalt évek

100 kgr. kovács-szén 4 kor. 80f.

LEHR. OSZKÁR (akereskedőnél)
Erzsébet királyné tér. Rákóczi-vendéglő
Telefon 198. sz.

Fog-Krém

KALODONI
Szájviz

A legközelebbi napokban
megnyílik
**az „Urania” villamos mozgó-
fényképszínház**
a Szarvas szálló dísztermében.

Teljesen új felszerelés!
Szakszerű kezelés!
Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német-, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő
humoros és drámai tárgyú képek.

Különlegesség! — Különlegesség!
Színes felvételek s beszélő mozgóképek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-től 11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy
bármely percben be lehet lépni.

STERN JÓZSEF DIVATÁRUHÁZA
NAGYKANIZSA, FŐ-TÉR.

Ajánlja dusan felszerelt

ősz i női és gyermektelöltő raktárát

Legújabb szabású angol peluche és fekete kabátok. **Orléai választék:** kész blousok, pongyolák aljakt. Boát és karmantyuk. **Ugyazintén** schiffon, vászon, mosó-parchettek és mindennemű divatellkek.

Meglepően olcsó árak.

vége a válóper lett, amelyet most a herceg már annyira sürget, hogy nyakába vette a magyar állampolgárság kijárását is.

— **Betiltott országos vásár.** Baranyavármegye alispánja ma táviratban értesítette Zalamegye alispáni hivatalát, hogy a 26-iki pécsi országos vásár megtartását — a Mohácson pusztító kolerajárványra való tekintettel — a további rendelkezésig betiltotta.

— **Az izraelita nagyünnepekre szükséges imakönyvek és imaköpenyek** (italia) a legnagyobb választékban raktáron tartatnak *Fischel Fülöp* Fia cégnél Nagykanizsán.

— **Kerítő csavargó.** *Takács Géza*, rovtól multu csavargó, napszámos, ki már sikkasztás és lopás miatt többször volt büntetve, és 3 évig javító intézetben is volt, most szerelmi téreken próbált szerencsét és pásztorórákat közvetített. De ezzel is malőrje volt. Tetten érték és az eljárást megindították ellene. — Minthogy pedig egyéb büntetésekből kifolyólag is folyt eljárás ellene, ma átkísérték a kir. ügyészséghez.

— **Globint veszek.** Ez a legjobb és legfinomabb cipőkrém, amelyet az ifjabb *Fritz Schulz* betéti társaság *Aussig a/E. gyárt.* Minden bőrt anyagára varázsol a Globin, a közönséges csizmat éppen úgy, mint a legfinomabb sevró cipőt a Globin pártallan a maga nemében, semmiféle más bőrtisztító szerhez nem hasonlítható. A Globin-nal farsadtság nélkül pompás fényt adunk a lábainknak, amely fény még esőben is megmarad. A Globin nem csak a nadrágszára, vagy a szoknya. A Globin savak és egyéb ártalmas anyagok nélkül készült, annál több zsiradék van benne, amelyek a bőrt erősítik és a bőr törését megakadályozzák! Száz szónak egy a vége: a Globin felülmúl minden más cipőfényaszt és az egész világban használatos. Mindenütt kapható nagy dobozokban. Kérjünk határozottan *Fritz Schulz*-féle Globint és ne üljünk fel értéketlen utazótáskákra.

— **Egy elterjedt háziszser.** A folyton növekvő érdeklődés a „*Moll-féle* sóbor-szesz és só” után biztosítja annak eredményét úgy fájdalomcsillapító hedőrszűlőseknél, mint ruma ellen való használatnál. Egy korona 90 filléres üvegekben naponta szállítja utánvétellel *A. Moll* és kir. udv. szállító, *Wien f. Tuchlauben 9.* A vidéki elárulító helyeken csak *Moll-féle* készítményt kérjük annak védjegye és aláírásával.

Táviratok.

Politikai hírek.

Budapest, szeptember 24. Félhivatalosan jelentik, hogy *Lukács László* pénzügyminiszter az 1911. évi költségvetést nem a képviselőház első ülésén, hanem valamelyik későbbi ülésén fogja beterjesztetni.

A képviselőház az országgyűlési bizottsága a jövő héten összeül és a polgári törvénykezés rendtartásáról szóló törvényjavaslatot fogja tárgyalni.

A képviselőház elnöksége elhatározta, hogy amíg a delegációk Bécsben ülészenek, addig a képviselőház nem tart ülést, a delegációk ülésnek szünetelése alatt azonban a Ház néhány fontosabb javaslatot lefárgyal.

Gyilkos merénylet egy nagybirtokos ellen.

Eszék, szeptember 24. Az éjeli borzalmas merényletet követték el *Mihajlovics* Demeter dugardag nagybirtokos, *Mihajlovics* Ödön miniszteri tanácsos, a zeneakadémia igazgatójának fivére ellen. A földbirtokos minap elbocsátotta szolgálatból *Armiga Ferenc* nevű kertészét. A kertész emiatt bosszút forralt és gyilkos tervet eszelt ki. Az éjeli 11 óra tájban bezörgtetett a földbirtokos ablakán és azt hamis ürüggyel hívta. Alig hogy *Mihajlovics* kinyitotta az ajtót, a kertész közvetlen közelből rálőtt. A golyó talált és *Mihajlovics* halálosan sérülve összeesérgyött. A gyilkos elmenekült.

Sikkasztó hitközségi választmány. Újvidék, szeptember 24. Köztudomásu, hogy a szerb egyházi javakat nem keresik nagy lelkiismeretességgel, az öbrecsi hitközségi vezetőség vizelt dolgai mégis

Építkezők figyelmébe.

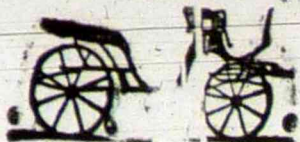
Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezési, régi épületek tartozását és az összes építkezési szakhoz tartozó **tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat**, mind azt már éveken keresztül is jutányos és kedvező feltételek mellett készítek, egyúttal is felkérem az építési szándékozó n. é. közönséget, hogy bármely terv kivitelése a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni kégyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb megelégedését, s kérem nagybecsű pártfogását.

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó
Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

Bazsó József

kovács és kocsigyártó
NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut 6.Készít és állandóan raktáron tart
könnyű és divatos új kocsikat.Elvállal:
lévasalást, kocsik átalakítását,
tisztogatását és bérelését.
Kifutó munka, jutányos árak. 2479A szépségápolási
specialistákegyértelműen azzal, hogy szép arcból elnye-
résének egyszerű titka: a pórusokat tisztí-
tani és tisztán tartani. Néhány csep

Corsini-féle EAU DE FLORENCE

ből u mosdó- vagy fürdővízbe keverve, a
pórusok felnyílnak, kitisztulnak. Az eredmé-
nye tiszta, puha egészséges arc. Az egész-
ségietlen arcból az eldugult pórusoknak a
kefemetlen következménye. Használjon na-
ponta Eau de Florence-et és bevásárlásánál
követelje az eredeti címkés Corsinit (címké
színe kék-vörös-arany), amely Önnek bizto-
síték ezen toilette víz elsőrangúságáról. Egy
szolid üzlet respektálja a vevő akaratát.

Magyarországon mindenütt kapható.

Tűzifa árjegyzék!

Érvényes 1910. október 15-ig.

Kitűnő minőségű száraz bükkhasábfa ház-
hoz szállítva, összerakva,

2	mjr. m. ölenként	38.— K.
2.10	" " "	39.90 "
2.20	" " "	41.80 "

sulyban. — Métermázsánként 1.95

Egész kocsirakomány 10000 kgr. K 190.

Viszonteladók, gyárak, pékek
stb. 10,000 kg. kocsinként 185 K.

Kondor Adolf

Nagykanizsa,
Arany János-ut. 2.
Telefon: 122.A Fő ut vagy környékén október
1-ére keresek 1 vagy 2 különbejáratu
butorozatlan szoba.

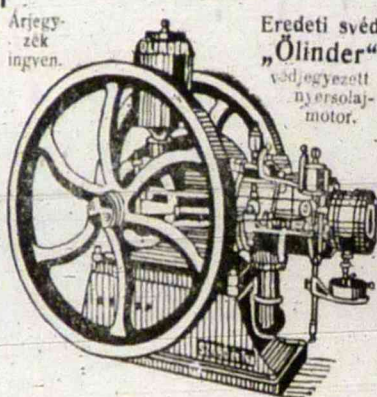
Cim a kiadóhivatalban. 4324

A városi csoportház Szarvas-szál-
lodára néző részében

egy boltihelyiség azonnal bérbe adó.

— Bővebbet a kiadóhivatalban.

SZABÓ és TÁRSA

Most BUDAPEST, V., Báthory-utca 22.,
azelőtt Gyár-utca.Árjeg-
yék
ingyen.Eredeti svéd
„Ölinder“
védjegyzett
nyersolaj-
motor.Védjegyzett „Ölinder“ nyersolajmotorok
csak nálunk kaphatók — Legmesszebbmenő
jótanács.A levelezést kérjük nem Gyár-utca, hanem
Báthory-utca 22. sz. címre.

Értesítés.

Értesítem az igen tisztelt cseléd-
tartó közönséget, hogy nálam min-
denkor kapható 4319

férfi és női cseléd.

Magamat szíves pártfogásukba
ajánlom

SATTLER ARMINNÉ

hat. eng. helyszerzőné Nagykanizsa
Magyar-utca 4. szám.TÖBB MINT 600 VAGYONOS HÖLGY
SÜRGŐSEN férjhez óhajt menni. — Te-
kintet nélkül foglalkozásukra és vallá-
sukra csakis olyan urak jelentkezzenek,
— ha vagyontalanok is — a kiknek ko-
moly a nősülési szándékuk. 4205
L. SCHLESINGER, BERLIN 18. szám.

Szíveskedjék a címre figyelni!!!

AMERIKA

Indulás Havre-ből minden szombat és Wien-
ből minden kedden. — Utazási jegyek a
francia vonalon át amerikai vasúti jegyek
minden állomásra eredeti árak mellett. —
Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve

csak a Französische Linie útján

Wien, IV. Wiedener Gürtel 12. sz. (a
déli és államvasutak átellenében.)

Szíveskedjék a címre figyelni!!!

Értesítem a n. é. közönsé-
get, hogy legjobb minőségű

bükk tűzfát

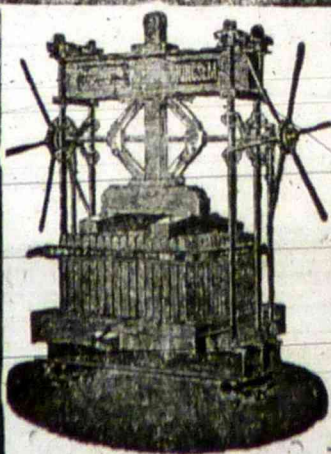
— bármikor szállíthatok. —
100 métermázsá vételnél 187
korona, azon aluli meny-
nyiség 190 kor., 1 öl 210
centiméter magas 40 kor.

— házhoz szállítva. —

Szíves megrendelést kér:

Rosenberger Pál

Csengery-ut 36. sz.

1902. orsz. gazd. kiállítás, Pozsony, I. díj aranyérem.
1906. Nagybánya, I. díj díszoklevél. — 1901. temesvári
kiállítás, I. díj díszoklevél. — 1907. évi pécsi kiállita-
son aranyérem és díszoklevél.

Legújabb rendszerű könyökszerkezetű

BORSAJTÓK

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabilie és Acélorsós a
magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű víznyomású (hidraulikus)

kettős kosaru sajtók
nagyüzemi préseléshez.Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érik ki a vasrészekkel.
Egyszerű kezelési! Orsai erőfejleszt! A törköly egy darabban
és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!Szőlőzúzó és bogozók. „VILLAM” legújabb
centrifugális bogozó- és zúzógépek.1902. — borászati kiállítás Eger, I. díj díszoklevél é
aranyérem.
Árjegyzék ingyen.

SZILÁGYI ÉS DISKANT

gépgyáros, MISKOLCZ.

Sarokház

Gyár-utca-Hajcsár-ut

szép kerttel ELADÓ eset-
leg ugyanott 2 kétszobás
lakás mellékhelyiséggel
együtt november 1-eki adó.
Bővebbet a kiadóban.

HÖLGYEK

övjátok egészségetek és fia-
talos kinézeteket!„Tarogen“ (örv. védve) első-
rangú védelmi esz-
köz. Zsirtalan. Kényelmesen használható.

Egy rudaeska 3 kor.

Kapható gyógyszerárakban és drog-
riákban. — Kívánjon határozottan —

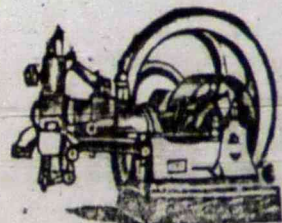
„Tarogent“

Nagybani szétküldés

Fr. Vitek & Co., Prag

Ulassergasse 19.

Drezdai Motorgyár Részvénytársaság

Németország egyik legrégebbi és leg-
nagyobb motorgyára.Szállít szakkörökben elismert legjobb gyár-
mányu benzín-, nyersolaj-, gáz-,
petroleum

motorokat és lokomobilokat

valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő ajándék!

Egyetemes generatorunkkal a tényleges lőerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselő:

Gelléri Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös keresztnek

Nagykanizsán. 2674

Kaufmann Mór

uriszabó

Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Ilek ház).

Dun választék a legfinomabb szőve-
tekből. Gondos és ízletes kidolgozás.

Szolid, jutányos árak!

FRITZELACK

A legjobb padlófenymáz.

Tartós! Elegáns! Kiadós!

Hasznalatban legolcsóbb.

A tudományos folyóiratokban egészségi szempontokból igen el-
ismerőleg nyilatkoznak a fénymázról.

Raktár Nagykanizsán: Neu és Klein és Fialovits Lajosnál.

Egy 90 korona értékű ajándék előfizetőinknek!!

Alant felsoroljuk a 30-kötet regény címeit, melyek gyönyörű szép angolvaszonn diszkötésben vannak kötve, egy-egy kötet bolti ára 3 korona, tehát a 30 kötet kilencven korona.

Ingyen adjuk mind a 30 kötetet

Megrendeli egy évre „A BAZÁR” divatlapot és beküldi az érte járó hat forintot. Félévre is megrendelheti 3 forintért s akkor ezen 30 kötetből 10 kötetet adunk (a felsorolt csoportok bármelyikét) díjtalanul. Ezen itt említett összegekben már benne foglaltatik a kedvezmény után járó díj is és így semmiféle külön összeg ezen diszkötetek után nem fizetendő. A műveket postafordultával küldjük, mielőtt az előfizetés beérkezett. Negyed évre is előfizethet, ami 1 forint 50 krajcár és akkor 5 kötet diszkötésű regényt adunk, postadíjra 20 krajcár csatolandó ezen 5 kötethez és a következő negyedben kapja a másik 5 kötetet ugyanilyen feltételek mellett. Utánvéttel is megrendelheti félévre vagy egész évre.

Ilyen fejedelmi ajándékot lap még nem adott!

Kézzel jelöljük, ha bármely okból nem felelne meg ezen kedvezményünk, a nekünk befizetett előfizetési összeget minden levonás nélkül visszaküldjük. A BAZÁR havonként kétszer jelenik meg és minden száma százezer urfő kezén fordul meg. Kérjen díjtalanul egy mutatványt.

Itt felsoroljuk a 30 kötet angol vaszonkötésű regény címeit.

I. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Malonyai D. A gyáva.
2. Zempléni P. Új név, A legfájdalmasabb érzés.
3. Gatti S. A pupus.
4. Tábori K. A nőgyűlölő.
5. Zboray A. Megváltó szerelem.
6. Sas E. Közdelem a sírért.
7. Tábori K. A boldogságért.
8. Vertesi A. Az élet betegje.
9. Hovasi L. A bűvész.
10. Gácsi P. dr. Molitorisz rögeszméje.

II. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Hervien, Titokzatos hatalom.
2. Pakots J. A nyaradi kenyer.
3. Czobor M. Két arany hajszál.
4. Nagy E. A Géodhyek.
5. Lombroso, Lángos és árulás.
6. Szess L. A végzet.
7. Sienkiewicz, Quo Vadis I.
8. Sienkiewicz, Quo Vadis II.
9. Köbör T. A házasság nevében.
10. Bórony L. Sugár válamit.

III. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Abonyi A. A fehér asszony.
2. Kövér I. Révész Magda.
3. Darvin K. Harcz a természetben I.
4. Darvin K. Harcz a természetben II.
5. Verne Gy. Camp Ole sorsjegye.
6. Nagárdi L. Katolka.
7. Barna J. Látókó konyve.
8. Verne Gy. A danai hajós.
9. Prem J. Idegen szavak szótára.
10. Rész D. Egy német család története.

Előfizetések a „Bazár” kiadóhivatalához küldendők,
Budapest, VII. kerület, Dohány utca 16. szám.

Fontos!

Ha nem kívánja a 30 kötet regényt, e helyett megküldjük Tolnai Világtörténelme három kötetét, a fent említett évi 6 forint előfizetési ár mellett, melynek bolti ára 90 korona, félévi előfizetés után csak egy kötet jár.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsénk a háztulajdonos urak b. figyelmébe ajánlani

kút-szivattyú jókarbantartási vállalatunkat

Elvállalunk régi, romlott kút-szivattyúkat kijavításra és jókarbantartásra évi átalányösszeért, felelősség és jótállás mellett. Továbbá, berendezünk újonnan vízvezeték, fűtő- és szennyvízvezeték.

Kérjük a háztulajdonos urak szíves megbízását. — Kiváló tisztelettel:

Simkovits és Ujlaky épületlakatosok kút-szivattyú és vízvezeték berendezési vállala a Nagykanizsán, Erzsébet-ter (Csoport-ház).

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó,
20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó,
300 hydraulikus sajtó
bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyítékra ezen gyártmányok föltűnő jószágának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és TSA

mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz,

BÉCS II., TABORSTRASSE 71.

Kitüntetés több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen.

Képtelenség és vizuálisan látható károsulatok.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére figyelni.

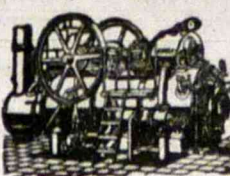
Linx 1909: aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gőzzel működő
lokomobilok

— WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig. —

Az ipar és mezőgazdaság

leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 700 000 lóerőn felül

UNGHVARY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CSEGLÉD (PESTMEGYE)

Nagyobb mennyiségű

nemes gyümölcsfa-

csemete, bogyógyümölcsűek,

vadonok, kertli sávények,

síma és nyökerekes szőlővesszők

stb. kaphatók.

Tessék elmeríté árjegyzékot kérni.

Első kanizsai szőrmemegóvó intézet

Eötvös-ter 9. szám.

Megrendelés szerint készítek: Szőrme kabát, szőrme-garnitúra, szőrme-kucsmát különlegességet, utazóbundát, lábzsákokat, szőval minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek. Szabóknak előnyös ár! Kiváló tisztelettel

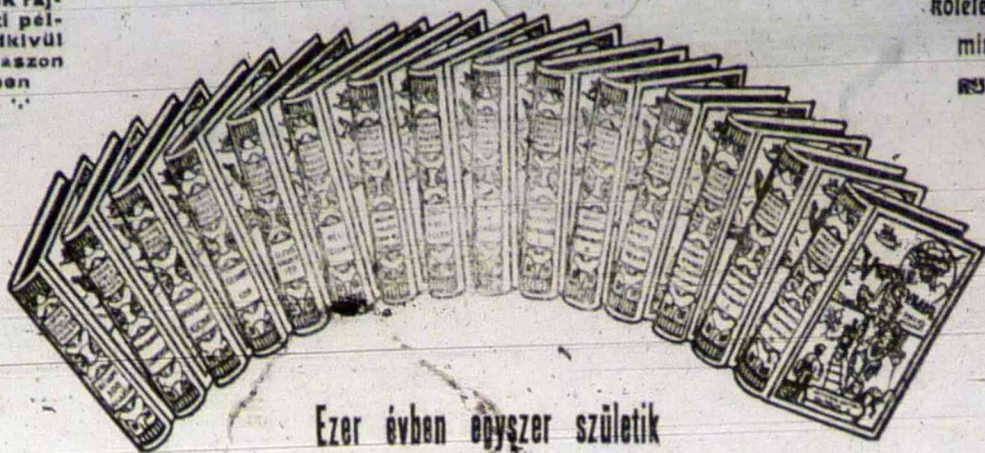
A n. érd. közönség szíves **Robinson Gyula** pártfogását kérem. szőrmester.

Egy lángész terméke

A század legnagyobb ifjúsági írója tudvalevőleg VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki, pompás nyole színben előállított angol vászon diszkötésben. — Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzatát, az eredeti példányok rendkívül csinos angol vászon diszkötésben. Vannak.

Alant felsoroljuk a kötetek címzeit, valamint a fordítók neveit.

Ezer évben egyszer születik

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok szárai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egy-egy 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette. M. m.: Mikos Lajos dr., Chomoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékoztató nyújt a kivételre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vászon kötésbe, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címzeit alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemcsak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a lényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 260 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 kor. 90 fill. kerül, bolti ára 2 kor. 50 fill.

5 kötet 12 korona 50 fillér helyett 8 korona 50 fillérért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.
10 kötet vételnél 25 korona helyett 16 korona 50 fillérért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

15 kötet egyszerre meghozatva 37 korona 50 fillér helyett 22 korona 50 fillér, tehát 15 koronával olcsóbbá kerül.
20 kötet megrendelésnél 50 korona bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 koronát takarít meg.

Ha a megjelölt 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bérgum 500 millió.
2. Bombardier Claudius.
3. Brancani asszony.
4. Chancelor.
5. Clovis Dardentor.
6. Del csillaga.
7. Dunai hajós-Camp Ole sorsjegye.
8. Ezek a delkell.
9. Fala a levegőben.

10. 11. Grant kapitány gyermekei, 2 kötet.
12. Győzedelmes Robur.
13. Harom orosz- és három angol kalandjai.
- 14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.
- 16-17. Jégasphix, 2 kötet.
18. Keraban a hemenyfejl.
- 19-20. Ket Ripp festvér, 2 kötet.
21. Orinokon keresztül.

22. Ot hét leghajón.
- 23-24. Sándor Mátyás, 2 kötet.
25. Servadac Hector.
26. Strogoff Mihály.
27. Tizenöt éves kapitány.
28. Utas-város Zártörök.
29. Utazás a föld központja felé.
30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.

Megrendelések a Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó vállalatához küldendők. Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti mint a vidéki összes könyv- és papírkereskedőnél.

Fix-fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 korona. **Kecsk. Bankház** Részvénytársaság Budapest, IV., Ferenciek-tere 6.

OMOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és a testbántalmak**, gyomorgörcs, gyomorfű, rögzített **székrekedés**, májbántalom, **vértelenség**, aranyér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, a jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb terjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak **2 korona**.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll” felíratú ónozáttal van zárva. A Moll-féle sósbor-szesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzselési szer **köszvény**, **sux és meghűlés** egyéb következményeinél legismertebb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára **2 korona**.

MOLL Gyermekszappanja Legújabb módszer szerint készített **legfinomabb gyermek- és hölgy szappant** a bőrkórosoktól apólsára gyermekek a felnőttok részére. Ára darabként **40 fillér**, 6 darab **1 kor. 80 fillér**. Minden darab gyermekszappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főzetékhidás:

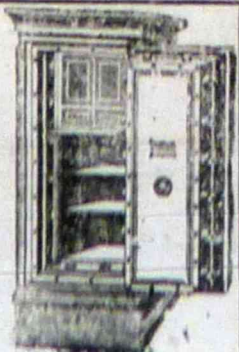
Moll A. Gyógyesszencia, en. kir. udv. orv. tanácsos **Alkal. Bacc. Tuchsleben B. sz.**

Videki megrendelések naponta postautóval mellélt teljesítettek.

A raklárakban tessék hűtőszigetelt „MOLL A.” palackozással és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagykanizsa: Rosenfeld Adolf Vil.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **Vörösmarthy-utca 14. sz. alatt** **fehérnemű- és vegytisztító intézetet** nyitottam, ahol mindenféle **fehérneműeket és szöveteket** szakszerűen és a legkényesebb igényeknek megfelelően tisztítok. Szíves pártfogást kér **HENCSECSICS GYÖRGYNE**.

„METEOR” pénzszekrény és Tresorgyár **VAJDA ERNŐ, BUDAPEST**

VI. Gűmb-utca 59

Telefon 103-71.

Thermit és lángvágó ellen biztos páncél-szekrények pénzszekrények, páncél-szekrények safe deponits, értékpapír, okmány és könyvszekrények. Árjegyzék és költségtérítés díjmentesen.

Szőlőoltványok

szőlővesszők és finom érmelléki borok beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia szőlőtelepét **BIHARDIÓSZEGEN**.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve. — Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabad hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza egy levelezőlapra kérni.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Több ezer elismert levél. Készlet: 3 millió.

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsönözhet a szobapadlónak **állandó, szép, és előkelő színt** antig a valódi **Eisenstükter-féle**

EGLASINE padló-fénymáz

Bejegyzett védjegy nem használja.

Az „Eglasine” három óra alatt megszárad.

Remény mint a borostyánkő ügynyörű idkőző színt ad.

Az „Eglasine” teljesen szagtalan.

Az „Eglasine” fénytartós, és ezért előszeretettel használják könyvtárakban, iskolákban, kórházakban, mindenütt csak ajánlani.

Az „Eglasine” készítményét a legújabb és legkényesebb technológiával készítették, ezért mindenütt csak ajánlani.

Az „Eglasine” készítményét a legújabb és legkényesebb technológiával készítették, ezért mindenütt csak ajánlani.

Az „Eglasine” készítményét a legújabb és legkényesebb technológiával készítették, ezért mindenütt csak ajánlani.

Az „Eglasine” készítményét a legújabb és legkényesebb technológiával készítették, ezért mindenütt csak ajánlani.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzése nem vállalkozik és névtelen levelek nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozat díjtalanul szívesen vesz a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székhelydel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 „	Negyedévre 4.50 „
Félévre 7. — „	Félévre 9. — „
Egész évre 14. — „	Egész évre 18. — „

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, kéli kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Egyjegyű és ekeket ártsátsák díja 5 korona. Kézbesítésvétel 5 kor.

XXXVII. évf. 213. szám.

Nagykanizsa, kedd, 1910. szeptember 27.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Harc a választójogért.

Nagykanizsa, szeptember 26.

(B. O.) Feszült érdeklődéssel várja a közvélemény az összeülő parlament munkájának eredményét. A helyzet úgy festett, hogy a leg-erősebb összefüggés a kormány és az ellenzék között a véderővita és a katonatárgyalásnál lesz, de a legutóbb történtek arra engednek következtetni, hogy semmivel sem lesz kisebb erejű a mérkőzés a választójog tárgyalásánál, amelynek megoldására a mostani parlament van hivatva.

Hatalmas, nagy erkölcsi súllyal bíró szervezeti alakult a közelmúltban az általános szavazati jog érdekében: a Választójog Országos Szövetsége, amely célul tűzte ki a fáradságot nem ismerő, lankadatlan agitációt a radikális választójog megalkotásáért. Az alapítók között ott találjuk a szellemi élet vezéreit, jeleseit: kiváló politikusokat — pártkülönbség nélkül, — jeles írókat, a legnagyobb lapok szerkesztőit, magasrangú államhivatalnokokat, tudósokat, egyetemi tanárokat, stb., akik a tudás erejével, a szellemi hatalom felsőbbségével követelik egyértelműen: az általános, egyenlő és titkos választói jogot. Élünk, mint vezér, — báró Bánffy Dezső áll.

A Választójog Országos Szövetsége a napokban gyűlést tartott Szatmáron. Itt báró Bánffy Dezső oly kijelentéseket tett a radikális választói jog mellett, melyek méltán keltettek politikai körökben nagy feltűnést és visszhangot.

A választási törvények megalkotása óta (1848: V. és 1875: XXXIII. t.-c.) — ugymond Bánffy — új társadalmi és foglalkozási kategóriák születtek, anélkül, hogy róluk a törvényhozás tudomást vett volna. A kormány még ma is, amikor már a radikális választói jog törvénybe iktatása halaszthatatlan, — csak feldozgatni-feldozgatni akar, ami nem ér semmit. A választói jog — így folytatja — csak titkos

lehet, mert csak ez képes a visszaéléseket megszüntetni. Ma úgy áll a dolog, hogy igen kevesen vannak Magyarországon, akik politikai meggyőződésüket szabadon követhetik. Az általános, egyenlő és titkos választói jog az egyedüli, amely a nemzetet az agrár-feudalizmus jármából át tudja vinni a polgári megerősödés útjára.

Tartalmas, súlyos kijelentések ezek, nem mintha új lenne, amit mond, de mivel Bánffy mondja. Az ő szavát nemcsak a magyar politikai körök, de a bécsi udvar, a legfelsőbb körök, a király és trónörökös is tudomásul veszik és mint egyenlőségéről, őszinteségéről híres ember, szavát meg is szívelelik. Bánffy közéleti szereplését örömmel szemlélhetjük. — Az utóbbi években oly politikát követ, mely igazán megtalálta az utat a magyar nemzet szívéhez. Az első magyar államférfi, ki a kormányelnökség, miniszterség után ellenzékbe ment. Azóta ott látjuk minden komoly nemzeti küzdelemben az első sorokban és halljuk szavát minden válaszos időben.

A sajtóban igen megoszlottak a vélemények Bánffy állásfoglalása tekintetében. Míg egyik rész örömmel üdvözölte a radikális álláspont miatt, a másik rész a univerzális választójogtól a magyar nemzeti szupremáciát félti. Balga félelem, amely éppen Bánffytól, a legsovénebb magyar politikustól félti a magyar hegemoniát.

Az aggályok az „Általános” kifejezéstől ijedtek meg annyira. Ez egy oly kifejezés, amely magyarázatra szorul. Mint sok más kifejezést, nem szabad ezt sem a legszigorúbb értelemben használni, hanem azt kell alatta érteni, amit ez alatt érteni szoktak, amint hogy cum grano salis értelmezzük a minden ember, minden hazafi, minden magyar, az egész világ stb. kifejezéseket. Általános szavazati jog a kifejezés legszélesebb értelmében az lenne, hogy bizonyos kor után, már az emberi

minőségénél fogva mindenki szavazati joggal bírna. De vajon ki akarna szavazati jogot adni: a fegyencnek, az erkölcsi defektusban szenvedőnek, a csőd, gondnokság alatt állóknak, a katonának, a koldusnak, az országban tartózkodó, itt élő külföldinek? De tovább megyünk. Ki tudná jó kezében azt a vezetést, amely minden kondának, bérselegénynek irni-olvasni nem tudó napszámosnak stb. szavazati jogot adna? Korrektívumok nélkül ma választójogot elképzelni sem lehet. — Kellékül mindenesetre megkívántatik az, hogy a szavazó az államról, a közdekről valami minimális fogalommal bírjon, sőt a nép nevelése érdekében az alsóbb osztály egy részére még politikai képesség híján is kiterjesztendő, hogy a népben a közügyek iránti érdeklődés felbredjen és a közügyek vezetésével megismerkedjék.

A magyar szupremáciát félteni, amit a nemzet ezer év alatt megtartott, nevétséges. — A magyar nemzet ezt nem mesterkedésnek, hanem belső, államalkotó éréjének köszönheti. Az a vád sem állhat meg, hogy azt a jogot, amit Bánffy a nemzetiségeknek egyik kezével akar adni, a másikkal elveszi a kerületek beosztása révén. — A kerületek ésszerű beosztása csak a magyarság sérelmét szünteti meg, mert rengeteg azoknak a kerületeknek a száma, ahol 120—140 oláh, száz szavazó-kap egy képviselőt, míg szintisza, magyar kerületekben csak 4—10.000 magyar szavazót érdemesítenek erre.

Választások a vármegyénél.

— Saját tudósítónktól. —

Zalaegerszegről írják a Zaldnak: a Vármegye törvényhatósági bizottsága ismét választani fog. Elsősorban a nyugdíjazott Víz Öze első osztályu aljegyző helyét fogják betölteni, aztán az ebből következő avaszmánok által megüresedő helyeket.

Víz Öze helyére Czobor Mátyás II. osztályu aljegyző pályázik egyedül, tehát megválasztása kétségtelen. Czobor utódjául

Polgár Ferenc III. oszt. aljegyző és Szeliánszky Nándor az árvászekelői pályának. A kettő közt még eldöntetlen a kérdés, hogy kit illet az elsőség, miután Szeliánszky, bár több szolgálati éve van, de az árvászeknél működik. Ezzel a vitás kérdéssel legközelebb bővebben foglalkozunk.

A megüresedő III. oszt. jegyzőségre több gyakornok pályázik, kik közül első helyen Cséry Bálint szolgálati éveit szerepeltet. Pályáznak még kivül Gözöny István, Balogh Endre, lovag Ahsbas Sándor és Gyömörey István.

A patronázs-egylet gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

A nagykanizsai patronázs-egylet tegnap délután 6 órakor a városház tanácstermében gyűlést tartott, melyen dr. Rotschild Jakab elnökölt, minthogy Vécsey Zsigmond polgármester hivatalosan távol volt. A gyűlés tanácskozásának első pontját a miniszteriumhoz felterjesztett és onnan visszautalt alapszabályok helyreigazítása képezte. Nevezetesen a miniszter kifogásolta az alapszabályok 14. pontját, mely szerint a határozatképességhez 20 tag kívántatik meg. A miniszterium szerint vagy 30 tag legyen szükséges a határozatképességhez, vagy 20 tag, de akkor a jelenlévő tisztviselők és a választmányok tagjai ne számíttassanak ezek közé. A gyűlés az első értelemben határozott.

A régi alapszabályzat szerint a patronázs-egylet a kormány akkor oszlatja fel, hogyha az egylet hatáskörét általában túllépi. A miniszter ezzel az általános meghatározással nem elégedett meg, hanem szabatosabban definiót kívánt. Ezért a gyűlés szintén az elnök indítványára az alapszabályok idevonatkozó részét akképpen módosította, hogy az egylet feloszlik, először akkor, ha patronázs-egylet maga határozza el feloszlását, másodszor pedig, ha a kormány oszlatja fel hatáskör-átlépés miatt. Hogy mely esetben lép át az egylet hatáskörét, az részletesen az alapszabályok 32. pontja fogja felsorolni. Az egylet pénzállományát egy másik jótékony célu egyletnek adják át ez esetben. Hogy melyik jótékony egyletnek, afelett a feloszlást kimondó gyűlés határoz.

Minthogy Nagyvárad Horváth Dénesné a társelnökségi tisztségről lemondott, új társelnöknek a gyűlés Kaffka Józsefnek választotta meg.

A titkári állás hasonlóképpen megüresedett, mert az eddigi titár, dr. Bartha József eltávozott Kanizsáról. A gyűlés jegyzőkönyvi közönetet szavazott meg a volt titkárnak és az állást dr. Miklós De-

Az első nagykanizsai posztó- és gyapjuszövetraktár

1910. október hó 1-én nyílik meg a városi bérpalotában,

melyre a nagyérdemű közönség b. figyelmét előre is felhívjuk.

zsd ügyvédre ruházta, aki eddig az egyesület pénztárosa volt. E minőségben kifejtett érdemeit — a gyűlés szintén — jegyzőkönyvileg köszönte meg. A pénztárosi állást pedig Gáspár Bélára bízta. A jegyző távollétében a jegyzőkönyvet Gartner Antal vette. A jegyzőkönyv hitelteljesítésével a gyűlés Marosi Gusztávot és Gáspár Bélát bízta meg.

Azután az elnök köszönetet mondott a megjelenteknek és ezzel a gyűlés véget ért.

Politikai hírek.

— Táviratok. —

Bécs, szeptember 26.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök vasárnap este Bécsbe érkezett Klein Ödön miniszteri osztálytanácsos, a sajtóiroda vezetőjének kíséretében és a bankassei magyar házban szállt meg. A miniszterelnök ma délelőtt hosszasan tanácskozott Bienerth báró osztrák miniszterelnökkel. Khuen gróf még ma királyi kihallgatáson fog megjelenni.

Zichy János gróf kultuszminiszter ma szintén Bécsbe érkezett és a magyar házba szállt.

Budapest, szeptember 26.

A kormány elhatározta, hogy a delegációban a Kossuth-pártnak 4, a Justh-pártnak 3, a horvátoknak 4, a néppártnak 1 helyet átenged. Eszerint a delegációban a kormánynak 48 szavazatlöbbsége lesz.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 26.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt 11 órakor tartja a szünet után első formális ülését. A holnapi ülés tárgyát egyedül a következő ülés napirendjének megállapítása képezi.

Az ellenzéki pártok ma este értekezleteket tartanak s jövődó maguktartásáról határoznak. A parlament összes pártjai különböző interpellációk benyújtására készülnek.

Egy nagy malom pusztulása.

Egymillió korona kár.

— Saját tudósítónk távirata. —

Ujvidék, szeptember 26.

Rettenetes tűzkatasztrófa pusztított tegnap, vasárnap este Ujvidéken. Már beállt az este, midőn kigyúlt a Dungserszky fele Zsófia gőzmalom első emelete. A maloméges híre nagy ijedelemet keltett a városban. Bár a tűzoltóság és a katonaság azonnal kivonult a tűz oltásához, ennek rohamos terjedését nem lehetett megakadályozni. A lángnyelvek hihetetlen gyorsasággal körülbélelték az egész hatalmas épületet, melynek néhány perc múlva mind az öt emelete lobogó lángban állott. Az égő malom messze elvilágított az éjszakában és még a szomszéd vármegyékben is láthaták az ujvidéki tűzkatasztrófa piros jelét.

Borzalimasan nehéz munkája akadt a tűzoltóságnak és a katonaságnak és bár emberfeletti erővel dolgoztak, semmi sem lehetett megmeníteni. Porra égett az egész malom, elpusztultak a raktárak és a tűz áldozata lett négy szomszédos lakóház is. A legszörnyűbb, hogy emberéletet is követelt a tűzvész. Egy urinó az ijedségtől szörnyen halt, két tűzoltó pedig lezuhan és haldiosan megsebesült.

A személye körüli miniszter.

Zichy János gróf tárcát változtat.

— Saját tudósítónk telefonos jelentése. —

Budapest, szeptember 26.

Megbízható helyről kapjuk a következő érdekes híradást, melyben vannak valószínűsége, de melyet azért csak fennhatással közölünk:

A delegációk foglalkoztatásán túl Khuen gróf bécsi tartózkodásának volt még több fontos tárgya. A miniszterelnök nem bírja négy tárcájának rája sulyosodó terhét s legalább az egyikről, a felség személye körüli mihamarább szabadulni kíván. A miniszterelnökség vezetése sok dolgot ad: még többet a belügyi tárca, a hol a választási törvény, — a közigazgatás reformja és más élelbevágó törvénytervezetek előkészítése szintén lekötik Khuen idejét, nem szólva a megsokasodott teendők, a melyeket a kolerajárvány halmozott össze. A horvát miniszteri tárca, a horvátországi választások után tölthető be. De semmi ok sincs immár, hogy a felség személye körüli miniszterségnek ügyeivel a miniszterelnök terheltesse. Arról értesülünk, hogy a trónörökös kifejezett óhajátára ezt a miniszteri tárcát Zichy János gróf kultuszminiszternek szánták, a kinek helyére Berzeviczy Albert, a kormány jelöltje s vele Kozma Andor vonulna a kultusz-kormány politikai államtitkárságába. A képviselőház elnökének személyében még nem történt megoldás. Értesülünk szerint a munkapárt Sándor János volt belügyi államtitkárát óhajítja.

Egy parcellázás utóhangjai.

A Festetics-birtok és a kiscigárdák.

Farkas József „Nyilatkozat”-a.

— Saját tudósítónktól. —

Farkas József, az egerszegi kerület volt néppárti képviselője, ki legutóbbi választáson Batthyány Pál gróffal szemben kisebbségben maradt, terjedelmes „Nyilatkozat”-ot bocsátott ki, melyet a kerületbeli elvbéráinak megküldött. A nyilatkozat egy példánya hozzánk is eljutott és érdekes tartamért sietünk azt megismertetni közönségünkkel — bár mi: elap és közönsége nem néppárti.

A képviselőválasztási előcsatározások hevében történt, hogy a kiskanisai függetlenségi választók egy felhívási bocsajtottak ki. Ezt a példát követték az egerszegi járásban Alibánfa, Kemendóllar, Zalaistvánd stb. községek és a felhívásban többek közt a következőket mondják:

Mi, akik a Festetics-féle uradalom parcellázása alkalmával földeket akartunk venni, tudva azt, hogy állam nekünk, kiscigárdáknak parcellázta azt, elmentünk fel Budapestre, meghoztuk ezt a nagy költséget és Farkas József volt követünket arra kértük, hogy vezessen el bennünket a miniszterhez, hogy jogos kérelmünket előadhassuk. Farkas József ahelyett, hogy jogos kívánságunk mellett szólott volna, nekünk, sőt a miniszternek is azt mondotta, hogy jobb lesz, ha Szily Dezso földbirtokos kapja a birtokot, ki neki jó barátja, akinek 500 ezer forint vagyona van. Meg is kapta azért, mert a volt képviselő ur kijelentette, hogy ő Szily ellen nem tesz, hiszen egyik hűbér sem ajja ki a másik szemét. Nem is kaptuk meg a birtokot.

Az egykori, rég elmúlt és elfelejtett felhívás idézett részére válaszol most Farkas

József Államtitkári levelekkel igazolja, hogy ő igenis eljár a kiscigárdák ügyében és a parcellázásra vonatkozó kérelmeket támogatja.

Eddig rendben lenne a dolog, azt Farkas József és más is helyesen teszi, ha vélt igazságát megvédi. Ami azonban ezután következett, az már nemcsak felesleges, de elhibázott dolog is. Farkas József kikér a „hazugságok írói”, „48-as hazafiság” ellen és ezt a következő kölönben — miért ne valljuk meg, — ötleless mondattal végzi:

Egyébként legyenek boldogok: a zsidók negyven éves bolyongásuk közben kaptak a mindenhatótól világító oszlopot, az én jó felebarátaim ezt rövidebb idő alatt megkapták —

Ezek a keserű kifakadások igazán nem egyeztetők össze a Nyilatkozat ama melabus színezetű kijelentéseivel, hogy az íróját a bukás hidegen hagyja.

Negyven év.

Szurovy Géza jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Azt az ünnepet, melyet tegnap a nagykanizsai vasutasok az igazgatóság kebeléből kiküldött és a Déli vasut minden vonaláról összesereglett vasutasok jelenlétében tartottak, méltán lehet a Déli vasut ünnepének nevezni.

Tegnap ünnepeltek ugyanis Szurovy Géza főfelügyelő, forgalmi főnök szolgálatba lépésének negyvenedik évfordulóját. Méltó keretben ünnepeltek, mert a jubiláns negyvenéves szolgálata szakadatlan láncolata volt a munkának, mintája a fáradást nem ismerő kötelességtudásnak. Egy emberöltőn keresztül volt szigorú, de ítéletében igazságos, tanácsaiban aliai feljebbvalója azoknak, — kik alárendeltjei valának. Egy emberöltőn betöltő, óriási felelősséggel járó munkában volt segítő-társa, önzetlen jó barát azokkal szemben, kik vele a vasutasság röggel borított útjain egysorban küzdöttek. Ennek a minden téren becsülést, szeretetet és tisztetletet termő munkálkodásnak volt gyümölcse az az osztatlan lelkesedés, mely a tegnapi ünnepet feledhetetlenné teszi.

Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött az állomási épület első osztályú várótermében, hol Kaiser József álmásfőnök nagyhatalú beszédében vázolta a vasutasok örömeit afelett, hogy alkalom nyílt a vasutas-társadalom egyik oszlopát olyan alkalomból ünnepelni, mely az ég által csak kiválasztottaknak adatik meg. Ányújtotta az ünnepének díszes albumba foglalt arckép-gyűjteményét a vonal szakaszain szolgálatot teljesítő tisztiek és altisztjeinek. Lasky Pál főkapitány a vonatkisebörök emléktárgyait, melyek a szeretet megnyilvánulásának emlékét óhajtják őrizni. Végül Filipovics Ferenc mozdonyvezető a mozdonyvezetők nevében tartott lelkes beszédet, mire az ünnepelt könyekig meghatva köszönte meg az ovációt, biztosítva az összes kartársakat, jóbarátait változatlan szeretetéről. Leikes éjlenzés zárta be az ünnepély első részét, melynek folytatása a Casino éttermében következett, hol 200 terítékű banketten énekel a dalárda, mely a főszok áradata addig, míg a felkelő nap az ablakokon át távozásra nem intette a lelkesen ünnepelő vasutasokat.

Szurovy Géza pályafutásának főbb adatai a következők:

Szurovy Géza főfelügyelő született Pusztaföldemén, Pozsonymegyében 1851 szeptember hó 2-án. Szolgálatba lépett 1870 szeptember hó 25-én Polstrai állomáson. 1875-ben már Kisbérén állomásfőnök, 1880-ban Lepsényben, 1882-ben Bsztyorgyó állomásfőnök, 1886-ban Barcon, 1887-ben Szombathelyen forgalmifőnök és 1900 óta a Déli Vasut legnagyobb forgalom pontján a forgalmi és kocslintézési főnökség felelős teljes tisztét tölti be.

A vasutasok a maguk körében akarták ünnepelni illusztris jubiláns kartársukat, sajnáljuk, hogy az ünnepelésnek nem adtak szélesebb keretet és így városunk közönségének nem nyílt alkalma, hogy kifejezze azt az őszinte nagybecsület, mely Nagykanizsán Szurovy Géza főfelügyelő személyéhez fűződik.

A postatolvajt elítélték.

Négyezer koronás lopás a kanizsai postán.

— Saját tudósítónktól. —

A nagykanizsai kir. törvényszék ma ítélezett Herczeg Lőrinc postaszolgá feletti, ki a kanizsai postahivatalból ellopott egy háromezerkilencszáz koronát tartalmazó pénzeslevelet.

A lopás bonyodalmas történetét annak idején részletesen ismertettük. A pénzes levél Tapolcáról érkezett a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókintézetének címére. Vasárnap lévén, a levelet a postahivatal egy nyitott fiókjában hagyták, honnan azt ellopák. A nyomozást megnehezítette az a körülmény, hogy a bank egyik tisztviselője tévedésből nyugtatta a levél átvételét és csak később derült ki, hogy ezt a levelet a bank nem kapta meg. Végre vizsgálat megállapította, hogy azt Herczeg Lőrinc postaszolgá vasárnap délután kilopta a fiókból. A pénzt kevés hiánnyal meg is találták nála.

A mai főtárgyaláson Herczeg beismerte a lopást és ezen felül bevallotta, hogy egy izben egy csomagból egy zsebórát is ellopott. Jureczky Iván kir. ügyész vádbeszéde és dr. Hajdu Gyula ügyvéd képviselőjében megjelent Hoch Oszkár védelme után a törvényszék a tolvaj szolgát hivatali sikkasztás és lopás büntetésében mondta ki bűnösnek és két évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Bucsuszó.

Az Osztrák-magyar bank nagyváradi fiókjához főnöki minőségben történt kinevezésem alkalmából őszinte ragaszkodással emlékezem meg mindazon jó barátaimról és kedves ismerőseimről, kik engem tíz évi nagykanizsai tartózkodásom alatt barátságukkal és rokonszenvéssel kiuntettek.

Miután legnagyobb sajnálatomra mindnyájuktól személyesen el nem bucsuzhatom, ez után mondom hálás köszönetet az irányomban tanúsított rokonszenvért és kérem, tartsanak meg továbbra is szíves emlékeztükben.

Nagykanizsa, 1910 szeptember 26.

Hlimesch Frigyes.

A gyakorlat emberei gyakorlati Kisérletek

alaján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósértéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját földjében ezen szarvasélményeket tartalmazó lemerítettéket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KÖNYVIAI TRÁVATÁRSZÁRITÓGYÁR

Budapest, Szabadság és Városi újak Budapest, 14. Utca 21. szám

Ha a levelek a földbe kerülnek, minden földművelőnek is szarvasélmény van mellékelve!

A múlt évben hozott szarított szarvasélmények hatásával meg voltak a gazdákhoz eljuttatva.

A trágyát havasi hegyekben alkalmartam circa 15 községben 30 parcellán másféle trágyákkal együtt és külön-külön is, és azt tapasztaltam, hogy a szarvasélmény talajon is jobb lett a föld növénye, és a trágyázott parcellák a hegyoldalakon már messzebbi kőbányák szarvasélményével szemben sokkal jobb eredményeket értek el, hiszen nagy levelekkel növények voltak.

Dörner István kir. gazd. tanács, miniszteri kir. megválasztott Szarvasélmény.

11

100

Ignatius: Plaquet Lake.

Ne féljen
a kolerától!
mert egy palack
„Fiume
Cognac
Medicinal“
szavatoit valódi borpárlat
biztos hatású óvszer, a flumel
„ADRIATICA“,
Cognac-lepároló Részvénytársaság
kifőzőinek elismert különlegessége.
Magyarországon
Kapható minden gyógyszerárban,
drogériában és jobb esemegekeres-
kedésben.

Budapest a postabélyeg kelte.

AZ ELISMERT
LEGJOBB
LEGERTERJEDTEBB
MAGYAR NAPILAP

Az Ujság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
BUDAPEST, Rákóczy-ut 54. sz.
Főmunkatársak :
Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,
Kóbor Tamás, Kozma Andor.
Felelős szerkesztő : Gajári Ödön.
Szerkesztő-társ : Dr. Agai Béla.
Előfizetési árak : Egy hóra 2 K 40 ft.,
negyed évre 7 K, fél évre 14 kor.,
egész évre 28 korona.

Figyelem!

Nyomatványászképletét csak a

Zala Nyomda R. T.-nél

szerkezze be, hol a legizlésebb,
leggyorsabb és legutányosabb
árón lesz kiszolgálva.

NÉVJEGYEK

5 perc alatt készülnek!!

LŐMEREFEJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ ÉS HETTES TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650⁰ - 1250⁰
DÖBSZELESGIG GŐZGEP MOTOR-5 JÁRGANYOS HAJTÁSA
SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT
LŐMERECSÉPLŐ FEJTŐ-ES TISZTÍTÓ-GÉP

OLCSÓ ÁRAN
MEGHOZÓ TÍZTETÉSI FELTÉTELEN
ARÁNYGÉZSELT FELHÍVÁSRA
DIJMENTESEN MŰKÖD
SZÜCS ÖDÖN TITK.
BUDAPEST.
VI. NAGYMEZŐ UTCA 66

Gyermekjätök
a Schicht szappannal való mosás
mest. egyszerre tisztít és fehérít is,
s meglakosít minden faradságot
és meggyölleltést!

A black and white illustration of a woman in a checkered dress and a crown, washing clothes in a tub. She is holding a piece of fabric, and the tub is filled with water and clothes. The background is a checkered pattern.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőgépet illető költségek a szerkesztőség címére válnak. — Készítők megismerik nem vállalkozik és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozatokat díjazás nélkül fogadjuk a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.—	Félévre 9.—
Égész évre 14.—	Égész évre 18.—

Egyes szám ára 6 fillér.

Műveltség, hírlapkiadás és magán-könyvtárak sorozatát 50 fillér.

Eljegyzési és kasszaárak díjazás díja 6 korona. Készítők díjazás 6 kor.

XXXVII. évf. 214. szám.

Nagykanizsa, szerda, 1910. szeptember 28.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Megnyílt a parlament.

Mit csinál az ellenzék?

Nagykanizsa, szeptember 27.

Ma nyílt meg újra a magyar parlament.

Már az eddig világgá bocsátott hírek azt bizonyítják, hogy a sokat emlegetett, komoly nagy munka helyett megint csak afféle politikai taktikázás foglalta el.

Első dolog lenne kétségtelenül a költségvetések letárgyalása, hogy a magyar közgazdasági életre békítően ható törvények kivételével kiértékelte ne öltözködjék újra körülöttünk.

Ámde valami baj van a kréta körül. A politikai furfang más dologtól eltérve, hogy a költségvetések letárgyalása kapcsán felmerülhet élesebb hangok el ne rontsák a hangulatot, amely nehéz dolgok keresztülviteléhez elengedhetetlenül szükséges.

Szinte bámulja az ember, hogy a kormány a maga hatalmas tömegerejével még ilyen politikai taktikázáshoz is nyúl. — Ez vagy nagy óvatosságot vagy túlnagy vállalkozást jelent. Vagy úgy gondolkozik a kormány, hogy a kormánypárt nagy számbeli ereje mel-

lett is mindig kellő óvatossággal kell eljárni, hogy a kis ellenzékben föl ne ébredjen az elkeseredés; vagy pedig valami olyan nagy, súlyos dolog keresztülvitele előtt áll, — amely a kormánypárt számbeli nagy túlsúlyát is a roskadásig meg fogja terhelni. Legtöbb valószínűség kétségtelenül az utóbbi föltevés mellett szól. — És ilyen esetben az ügyes politikai róka, *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök mindig a „többet észszel mint erővel” elvének álláspontjára helyezkedik.

Ebből a parlamenti taktikázásból megnyugvással, örömmel látjuk, hogy az ellenzék, különösen pedig a függetlenségi párt magatartása nem olyan, amely teljesen gondtalanná tenné a kormánynak *terhelési munkáját*. Ugy látszik: a kormány is tudja, hogy minden olyan vállalkozása, mely a különbözőben is agyónterhelt nemzet vállaira újabb nagy terheket akar rakni, a függetlenségi párt részéről olyan fogadtatásra számíthat, amely nagyon is kritikussá teheti még a vállalkozás kimenetelét.

Megnyugtató lehet ez a magyar nemzetre. Az látszik belőle, hogy az ellenzék, a függetlenségi párt

ébre van. Figyeli, várja a parlamenti fejleményeket nyitott szemmel, küzdelemre kész elhatározással.

Más alkalommal, más időkben, mikor a kormánypárt tömegereje ilyen aránytalanul nagy volt, mint most, — a kicsi ellenzék soraiban bizony be szokott következni az elkedvetlenedés, az erőösszemeréssel járó lehangoltság a nagy kisebbségben levők részéről.

Most azonban a magyar parlamenti ellenzék a régi közmondás alapján („ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel!”) a kötelességérzet, a nemzeti öntudat és lelkesedés erejével akarja és fogja pótolni, megtoldani tömegerejének kicsinységét.

A parlamenti ellenzék nem fog letörpülni, nem fog passzív szemlélője lenni azoknak a nemzetterhelési munkatörkéveknek, amelyekkel a kormánypártnak bécsi sugalmakra elő kell állania. Ezt tisztán látja, tudja a kormány is; azért tartotta célszerűnek a munkarenden való módosítást, amelynek taktikázási színezetét azonban nem bírta eléggé leplezni.

Ez az előlegezett és kitüntető bizalmatlanság, vagy — ha job-

ban tetszik — politikai óvatosság az ellenzék figyelmét csak élénkíti. Mennél gondosabban árkolja körül és sáncolja el a kormány a maga, kétségtelenül kritikus álláspontját: annál inkább készül az ellenzék is a maga támadási munkálataival. Azt tűnt ki az ellenzék pártok értekezleteinek lefolyásából, hogy az ellenzék, kiválóan pedig a függetlenségi párt teljes erejével, kötelességtudásával, nemzeti öntudatának csodálatosan galvanizáló hatalmával nyomul be a tömeges nagyságán kívül semmivel sem imponáló kormánypárt munkavonalába, hogy megakasszon ott minden olyan munkát, mely Bécsnek szép szeméért a nemzetet újabb, immár elbirhatatlan tervekkel akarná megrokkasztani; és hogy a maga lelkes, igaz nemzeti munka-erejével támogasson minden olyan törekvést, amely a nemzetet az önállóság és függetlenség felé vezető megmozdításra, erőre igyekezik segíteni.

Nagyon jól van és jól lesz ez így.

Az ellenzék sohasem lehet olyan kicsiny, hogy az igazi lelkesedés, az elszántságig fokozódott kötelességteljesítés erejével parlamenti

Krónika.

(Egyensúly a házasságban.) A. Bárhogyan vélekedik a házasságról, édes barátom, az hol is csak szerződés.

B. Hol, a közjegyzőnél?

A. Tudatlan! Az anyakönyvi hivatalban és ha akar, a templomban a pap előtt. A közjegyző csak az anyagi oldalát a házasságnak foglalja irásba.

B. Közszómon a definíciót, de engem nem elégít ki.

A. Mi nem elégít ki, a definíció vagy a házasság?

B. Egyik sem. Én azt tartom, a házasság szentség, melyet az asszonynak mosoktanabban kell megővni, mint a férfinak. A házasság sem elégít ki, mert ha az asszony valami elégt felüti az orrát, egyszerűen elhagyja a házat mindjárt egy pár hónapra és kész a válási hír. Az emberek erre összebuknak, egymás fölébe tagnak valamit és sajnálkoznak.

A. Találva érzed magadat?

B. Persze. Feleségem elhagyott engem, elhagyta gyermekeit, lakását és elment falura. Oh, vérlázító! Legszentebb kötelességet így elhanyagolni!

A. Biztos vagy abban, hogy csak nőd hanyagolja el, mondjuk, legszentebb kötelességeit?

B. Ugy látszik, most ez nálunk divat. Egyszerre csak azon veszi magát észre a férfi, hogy felesége nem szereti.

A. De térrünk el kérdésemtől, nem vétek tért el is?

B. Én úgy élek feleségemmel, mint testvér testvérről.

A. No lám, ez az első bűn. És kivel élsz úgy, mintha feleséged volna?

B. Nem szobaleány. Minek mondjam meg a nevet?

A. Ne félt semmit, én nem teszek érie szemrehányást. De ha azt akarod, hogy a békét közvetítek közted és feleséged közt, az igazat tudnom kell.

B. Akarni még nem tudni. Aztán béke csak ott van, ahol két ember egymással egyetért. Ha köztem és az asszony közt összekülömbözés volt, csak úgy tudtam kiegyenlíteni a differenciát, hogy vagy ékszeri, vagy drága ruhát vettem neki.

A. De most valami más furfangot eszel ki.

B. Ne félt semmit attól a furfangtól. Gyékényt teszünk az apád külsőre, hogy oda senki be ne vigye az utca sarát, ezt csak képtelen mondom. És

itt van egy levél feleségedtől, csak ird meg neki, hogy ha beadja a válási keresetet, ezt a levelet a bíróság elé fogod vinni.

B. (Mikor megpillantja a kéziratot, barátjának nyakába borul, aztán felkiált): Hála Istennek! A feleségem sem jobb nálam!

Smyrna.

(Köler! Köler!) Nem vagyok félték, sem képzelt, hanem előrelátó, óvatos ember, azért kised garzonlakásomban már régen megtettem minden kölerelleni védekezést. Az összes helyiségekben karbolpor terjesztő könnyekig ható illatát, a köszöbököt naponként többször szublimációs vízzel lemosom; szeretném én látni azt a komma-bacillus-komát, amely az én küszöbömön élve átmászik! Ágyamat esténként — hja, rendkívüli esetek rendkívüli intézkedéseket kívánnak — Zacherlin helyett karbolporral hintem be és ezenkívül teszek sok másit is, amiknek felsorolásával nem kívánom untatni az olvasót.

Persze nagyon fontos dolog az ország különböző helyeiről jött értesítéseket is figyelemmel kiadni, ezért én a reggelinél

rögtön belemérülök az újságolvasásba. Rettenetes dolgok állottak a tegnapi lapokban is: A köler terjed... Mohácscon 4 új megbetegedés fordult elő... Pongrá János hajólegény köler asiaticában meghalt... Schlamwasser Teréz szakácsnő Ercsinél megbetegedett... A bakteriológiai intézet... stb. stb.

Félretezem a szomorú olvasmányt és reggelizéshez látok. Épen azzal foglalkozom, hogy szőlőmet szublimációs vízben megfürösztöm, midőn kopogtatás nélkül ajtó nyílik és belép rajta ifjú barátom, Viktor.

Alig ösmerek rá. Arca szürkés, fakó, hosszú fekete haja nedves homlokára van tapadva, az ajtó mellett megáll, lábait inognak, csaknem összerogy.

— Az istenért, mi bajod, kérdem, de ő nem felel, hanem felém tántorog...

— Tán torokbaja van, gondolom, megfogom kezéni, divánomhoz vezetem őt és gyengéden lefektetem, de alig kerül szegény Viktor vízszintes helyzetbe, torokból előbb bugyborékoló hangok, majd olyanvalami tör elő, ami legtipikusabb jele a kölerának. Megrettenem! Ez a rosszlehet háromszor egymásután megismétlődött és

Az első nagykanizsai posztó- és gyapjuszövetraktár

1910. október hó 1-én nyílik meg a városi bérpalotában,

melyre a nagyérdemű közönség b. figyelmét előre is felhívjuk.

tekintély, hatalom ne lehessen. — Ugy hisszük, hogy a tömegében nagy munkapártiak is módjában lesz meggyőződni arról, hogy „non numerantur, sed ponderantur.” — A parlamenti küzdelmekben sem a számarány, hanem a küzdők erős kötelesség érzete és lelkesedése fogja elbillenteni a győzelem mérlegét. És a nemzet — amint a jelek mutatják — jogosan várja és várhatja is a függetlenségi párt lankadatlan küzdelmének eredményeit.

A horvát bán beszéde. Tomasics horvát bán vasárnap délután Eszéken egy választógyűlésen nagy politikai beszédet mondott, amelyben megüzente a harcot a horvát-szerb koalíciónak, s új, egységes kormányt megalkotását követelte, amelybe a szerbek is beletérnének. Politikai programja különben nagyon sovány, mindössze két kérdésről nyilatkozott. Először a szerb sérelmeket akarja orvosolni, s ha a horvátok és szerbek egy táborban lesznek, akkor a kiegyezés sérelmeit akarja orvosolni.

A horvát nemzetiségi viszonyokról többek közt a következőket mondta:

— A szerbeket nem nemzetiségnek tekintem, hanem a mi vérünkbeli való vérenek és aki velük igazságtalanul bán, az a horvát nemzetet sérti meg.

Ezután kifejtette, hogy a horvátok és szerbek közti viszony tekintetében a teljes testvéries egyetértés állapota van. Ohajlandónak tartja, hogy a horvát és szerb képviselők egymásközt az összes szerb ohajokról tanácskozzanak és határozzanak. A maga részéről gondoskodni fog a határozatok keresztülvételéről. Nem lehet azonban üdvös az az állapot, amelyben tisztázatlan kérdések rendezésének halogatása által a konfliktus folytonosan fűgőben tartják.

A bán beszédét így végezte:

— Nem tudom, meddig lesz az ország abban a helyzetben, hogy horvát ember tölti be a báni méltóságot. Ez az imperatívus nyomaikosabb, mint minden másik. Kifejtettem önök előtt, amit az ország érdeke megkövetel. Egységes governmentális párttal akarok harcba vonnom. Ne követeljek azonban tőlem, hogy a koalíció érdekében magasabbra tegyem, mint hazám érdekeit. Erre egy Tomasics sohasem lez kapható.

én nyomban tisztában voltam azzal, hogy diagnózisom helyes. Hídegvérem egy percre sem hagyott el; telefonhoz ugrottam és telefonáltam a mentőért, akik a helyszínen gyorsan megjelentek. Sok magyarázat nekik sem kellett. Szegény Viktor barátomat felnyalabolták a jó emberek és gyors ügyében a járványkórházba szállították.

Kemény ember vagyok és nem egyhamar áll sírásra a szájam, de ez a szomorú esemény könnyekre fakasztott. Szegény fiú! Szegény szülei!

Csendes sírdogálásomból nehéz léptek vertek fel; a fertőtlenítő intézet emberei jöttek szerszámaikkal. Felmutaták a hatóság utasítást és nyomban munkához láttak. A bútorokat a szoba közepére tolták, a tapétákat lekapták, a padlókat fölmossák, bútoraimat belüli kifüstöltek és kívül befüstöltek. Derekas munkát végeztek. Igaz, hogy közben a tapétát tönkretették, igaz az is, hogy egy valódi Birnstil képet kilyukasztottak, hogy két Gallé-fele vázát porrá zúztak, de bizonyos az is, hogy kolerabacillus — ha volt — élve egy sem maradt! És ez a fő.

Délután négy óra lehetett, midőn a fertőtlenítő emberei lakásomról eltávoztak és én nem vesztegettem sok időt, kocsiba vettem magam és — dupla taksát vételeve — a járványkórházhoz hajtottam, utána nézendő szegény Viktor állapotának.

A barakk-kórház kapujában a járványorvossal találom magam szemközt:

— Az igen szerelmére, hogy van a barátom?

— Eltávozott.
— Hát nem volt? ..?
— De igen, hanem már kifáradott.
— Nem értem, hát nem volt? ..
— De igen, komiszul be volt rugva az ipse.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, szeptember 27.

A képviselőház a nyári szünet után ma tartotta első ülését Berzeviczy Albert elnöklésével. Az ülésen Zichy János grófn kívül a kormány minden tagja megjelent.

Elnök jelenti, hogy október 6-ikán az aradi gyászünnepén a képviselőházat küldetés fogja képviselni, — melyet Tisza István gróf vezet. (Eljenzés a jobboldalon.) Jelentést tesz továbbá a király által szentesített törvényekről, az időközi választások eredményéről és közli a kuria átiratát, mely szerint a Sümegi Vilmos és dr. Vadász Lipót mandátuma ellen beadott petíciókat visszautasították.

Miután felolvasták az interpellációs könyvet, elnök javasolja, hogy miután a bizottságok nem készítettek elő munkarendet — bízzák meg őt a legközelebbi ülés összehívásával.

Ezt a javaslatot elfogadta a Ház és ezzel a mai ülés véget ért.

Nyomor és szenvedés.

A Nőegylet gondoskodik a szegényházról.

— Saját tudósítónktól. —

Másfél esztendeje annak, hogy a Zala mintegy kézen fogta olvasó közönségét, és élvezte a város pompázó belsejéből azokra a részekre, hol a nyomor és szenvedés tanyái vannak. Bejártuk a temetői utcai szegényházat és kórházat. Amit látnunk, azt leírni, anélkül, hogy a látottak borzalmaát fokozni akartuk volna. A cikksorozatnak igen nagy hatása volt. A 78 éves dögember keserve, ki a telet egy pléhtábla alatt töltötte, a 98 éves asszony nyomora melyen nyult a közönség lelkebe. Nem tudunk, ha azt mondjuk, — hogy a cikksorozat hatása alatt a város közönsége szinte forradalmi erővel követelte a kórház és a szegényügy rendezését. Interpellációk hangzottak el a város képviselőtestületében, kaptunk is megnyugtató és biztató ígéreteleket. Mivel azonban minden csoda csak három napig szokott tartani, a cikksorozat nyomán támadt érdeklődés hullámai is lassankint elsimultak. Azóta meghalt a pléhtáblás öreg ember, az öreg asszony is kiszervezett, a szegény ház azonban fennáll még változatlanul a régi fekete nyomorban és piszkokban. Akik ott élnek, talán könnyebben is viselik el a maguk nyomorát, — mint mi a nyomor látását. Mert hiszen, ahogy megírjuk a szegényház lakóinak háromnegyed részét hűlyévé, érzéketlené, — állatvá rugta és nyomta ez az állati életmód.

A mi munkánk, amint most kiderül, mégsem volt egészen eredménytelen és jó hatása nem semmisült meg teljesen. Az akkor támasztott érdeklődés érlelte meg a nagykanizsai Keresztény Jótékony Nőegylet vállalkozásának eszméjét. Sok szavunk lesz még a nőegylet gyönyörű vállalkozásához, mert hiszen kötelessége mindenkinek, aki lehet valamit, hogy segítse a nőegylet munkáját. Most azonban csak arra szorítkozunk, hogy a nőegylet elhatározásait ismertessük.

A nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet tegnap délután népes választmányi ülést tartott dr. Szekeres Józsefnek elnöklésével. A választmány egyhangulag elhatározta, hogy amennyiben nem ötközik nehézségbe, elvállalja a nagykanizsai szegényház felügyeletét és kezelését. A

választmány megbízta Dobrovits Milán főtitkár és Pfeifer Elek titkár, hogy ez ügyben tárgyaljanak a polgármesterrel, szerezzen be más városok szegényházaival vonatkozó adatokat és a legközelebbi választmányi ülésen legyenek jelentést.

Ha a nőegylet előmunkálatait elvégezte, akkor konkrét ajánlatot fognak tenni a város képviselőtestületének.

Sümeg a főreáliskoláért

— Saját tudósítónktól. —

A zalamegyei Sümegen tudvalevőleg négyosztályú reáliskola van. A város régi óhaja, hogy ezt az iskolát nyolc osztályú főreáliskolává egészítsék ki, amihez az iskolának máris mintegy kétszáz ezer korona tőkéje van. Sümeg képviselőtestülete ez iránt most kérvényt intéz a közoktatási kormányhoz és e kérvényben többek közt a csonka iskola következő hátrányait sorolja fel:

Ez a kiegészítés annál inkább helyénvaló, mert a sümegi iskola óriási kerületeen az egyetlen nemű intézet. Győr, Pécs, Székesfehérvár, Sopron, hol főreáliskolák vannak, mind messze esnek tőlünk, sőt egyik-másik e városok közül környékünk ből még vasuton is igen fáradságosan közelíthető meg. Így inkább adják a szülők gyermekeiket gimnáziumba, melyek környékünkön csakugyan igen napspek.

Sümegnek közvetlen környéke is igen kiterjedt és számos községet foglal magában. A város egy körülbelül 60.000 lelket számláló kör közepén fekszik. Körülötte Tapolca, Jánosháza, Devecser, Somlyóváros, Csabrendek, Túrje, Zalazentgrót nagyobb községek, azonkívül számos kisebb község, mind 5-20 kilométer távolságra és vele vasuti összeköttetésben is vannak. De még innen sem jön minden reáliskolába készülő növendék hozzánk. A szülők egy része más reáliskolába adja a gyermekeket, mert így kikerüli az alsó négy osztály végzése után a tanulmányokra ártalmas intézetcsere. Intézetünk csekély tanuló létszámának is ez egyik kútje.

Egy város förtelmei.

Tanulságok Kanizsa részére.

— Saját tudósítónktól. —

Kaposvártörtént, hogy a rendőrség, miután mindenféle bölcs rendeleteket bocsátott ki a kolera ellen való védekezés dolgában, a napokban végig vizsgálta a kaposvári udvarokat és amit talált, az botrány, piszok, förtelem. Nem kevesebbet, mint nyolcszáz háziurat jelentettek fel amiatt, hogy a háztájja közveszélyesen piszkos, mint egy konstantinápolyi török udvar. A talált állapotokat a következő színes szavakkal ecseteli egy kaposvári újság:

Olyan állapotok ezek, a minőket a legkisebb oláh-faluban is csak elvéve találhat az ember. A szemét, hulladék, mocskos rakásszám áll az udvarokon, a mélyebb helyek moslékszerű, piszkos poecolyákkal vannak tele, melyek több helyen oly förtelmes büzt terjesztenek, hogy az utcára is kiérzik. A házak környékén rothadásnak indult hulladékok hevernek szanaszét, szemétrakások fertőzik meg a levegőt, amelyeket többszöri hatósági felhívás után sem távolítottak el a háztulajdonos urak.

A kaposvári rendőrség elhatározta, hogy a nyolcszáz piszkos urat példásan megbünteti. Nagyon kedves dolog volna a mi rendőrségünkön is, ha efféle udvarvizsgálatokat tartana, amire különben már a Zala hasábjain egy olvasónk is felhívja a rendőrség figyelmét. Ha Kaposvárt találtak nyolcszáz büntetendő háziurat, nálunk is fog akadni egy, vagy kettő. Esetleg szintén nyolcszáz.

Kanizsa szennyese.

E cikk felső része már nyomdába került, midőn értesültünk róla, hogy a nagykanizsai rendőrség is szigorú vizsgálatot tartott és pedig nem eredménytelenül. A rendőrség emberei sörbe vizsgálták az udvarokat, hogy vajon a háztulajdonosok betartják-e a polgármesteri rendelet utasításait. A vizsgálat négy esetben állapított meg mulasztást. — Az illető háztulajdonosok közül az egyiket negyven, kettőt 20—20 és a negyediket 10 koroná büntetésre ítélik. A közérdek kívánja a mulasztások legszigorubb ellenőrzését. Ezért az ezentúl előforduló ilyen mulasztásoknál a megbüntetett háztulajdonosok nevét sem fogjuk mellőzni. Egyébként pedig az érdekeltek nagyobb okulására egész terjedelmében ide iktatjuk a kinasági btk. idevonatkozó 125. szakaszát, mely szövezerint ezt mondja:

Aki a városban vagy más községben a szemét kihordására, vagy pócegödör tisztítására fennálló szabályokat megszegi, vagy a hatóság tilalma ellenére házába, udvarába, vagy annak közelébe nagyobb mennyiségű szemetet, trágyát, vagy más könnyen rothadó anyagot összegyűjteni enged: 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Járvány esetén a büntetés kétszáz koronáig emelhető fel.

Választójogi gyűlés Kaposváron.

— Saját tudósítónk távirata. —

Kaposvár, szeptember 27.

A választójogi országos szövetség tudvalevőleg elhatározta, hogy az ország nagyobb vidéki városaiban agitációs népgyűléseket tart. Több kaposvári vezető ember meghívására a szövetség október 2-ikán Kaposvárt is tart népgyűlést, melyen Budapestről Bókay Árpád dr. orvostanár, ifj. Erdélyi Sándor orsz. képviselő, Székely Imre dr. ügyvéd és Pfeifer Sándor lapszerkesztő vesznek részt. A népgyűlésre Kaposvártól széleskörű előkészületek lesznek.

Hírek.

— Kiténtelések. A király Prager Gyulának, a budapesti Giro- és Pénztárgylet r. t. igazgatójának az udvari tanácsosi, Stadler Tódor besztecebányai lakosnak az udvari tanácsosi címet, Szabó László miniszteri tanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Czirbusz Géza kinevezése. — Czirbusz Géza, a volt nagykanizsai főgimnáziumi tanár egyetemi tanárrá történt kinevezését a hivatalos lap mai száma közli. E szerint a király dr. Czirbusz Géza kegyesrendi áldozópapot, a nagybecskereki róm. kath. főgimnázium tanárát az egyetemes földrajznak a budapesti tudományegyetemen úresedésben levő tanszékére nyilvános rendes tanárává a rendszerezett illetményekkel kinevezte.

— Hírek Tapolcáról. Tapolca képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a három év óta szolgáló rendőrök fizetését évi 120 koronával felfelé emeli. — Fontosabb ennél a közgyűlés ama határozata, mely szerint Szigethy Ödön tűzoltóparancsnok beadott tervételve értelmében 4 hivatásos tűzoltói állást szervez egyenkint 720 korona évi fizetéssel, ezenkívül 920 koronát irányoz elő egyéb kiadásokra, ami összesen 3800 korona. A hivatásos tűzoltókon, kívül legalább 20 önkéntes tűzoltót alkalmaznak, akik gyakorlatot és vész alkalmával 1—1 korona díjat kapnak. A jelzett 3800 koronát az 1911. évi költségvetésbe veszi fel, amit esetleg a költségvetés végleges összeállítására alkalmával helyesbíth.

155

forint egy teljes keményfa hálószoba márvány és tükörrel. Kapható Balázsy K. kárpitos és bútorraktárban (volt Goldberger Károly és társa) Csengeri u. 3. Takarékpénztár épület.

— **Zsufolt iskolák.** Egy sümei tudós kezeztőlten képet fest az ottani állami elemi iskola tulzsoltságáról. E tudósítás szerint az iskola I. leányosztályában egy tanítónő szdztiz gyermeket tanít, a II. leányosztályban 82, a III. leányosztályban 92 tanuló van egy terembe besorolva. Az ilyen zsufolt iskola amit tanítás révén nyújt a tanulóknak, azt bizony kétszeresen leszedi róluk erő, egészsé, testi fejlődés dolgában.

— **Karácsonyi vásár.** A keresztény négyzet választmánya elhatározta, hogy az egyet idej karácsonyi vására december 3-án és 4-én, szombaton és vasárnap lesz. Erre egy külön bizottságot szerveznek, mert az idej vásár arányait az eddigiekéi is nagyobb méretilnek tervezik.

— **Be kell vonulni.** Több lapban az a hír látott napvilágot és a kanizsai közönség körében is az a hír terjedt el, hogy az ujonok idej bevonulása a kolera miatt halasztást szenved. Mint illetékes helyről értesülünk, e tekintetben még semminemű intézkedés sem történt, sőt nem is fog történni. Tehát az önkéntesek október elsején, a többi ujonok pedig 7-én vonulnak be.

— **A kanizsai személyvonat balasete.** Az a személyvonat, mely vasárnap este háromnegyed tízkor Kanizsáról Pragerhof felé robogott, itt nekiment egy tehervonatnak. Négy kocsija összetört. Emberéletben nem esett kár, de a forgalom egy napig zavarokat szenvedett.

— **A legényegylet szüreti mulatsága.** A nagykanizsai kath. legényegylet október 2-iki szüreti mulatságára már elküldték a Zala nyomdájában készült izléses meghívókat. A meghívó szerint az este fél-9 óra körül kezdődik a Polgári Egylet nagyertermében; a mulatságot az egyet felszerelési alapja javára rendezik. Előadásra kerül a *Rákóczy kőrmagyar* tánc, melyet Szabó István tanított be. Az estei egyet a hegybíró tisztét *Vizlendvay Sándor* duznaki földbíró, a hegybíróéét dr. *Pihál Viktor*né urnó töltik be. Belépő díjak: páholy 10 kor., fentartott állóhely 2 kor., személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 50 fill., karzati állóhely 60 fillér. Aki tévedésből nem kapott meghívót és erre igényt tart, szíveskedjen azt a rendezőségnek reklamálni. A kőrmagyarban résztvevő pásztorleányok névsora a következő:

Azazlag Margit, Bakos Janka, Berstein Mariska, Feiler Mariska, Feiler Tereska, Gódné Juliska, Istef Katica, István Bózsike, Kereznár Mariska, Kincses Gizike, Kolláris Évike, Kovács Berta, Lakics Gizella, Mayer Klórid, Nagy Mariska, Szabó Bózsike, Székely Mariska, Szüpper Józsa, Tézer Irma, Tizedes Gizike, Vojnovits Mariska, Vojnovits Rózsika, Zábó Mariska, Zákonyi Margit.

— **Megfoltotta a gyermekét.** *Bellovics O.* fertőzőszéplaki hajadon mult pnteken titokban gyermeknek adott életet, melyet nyomban megfoltott és a kertben elásoft. A szomszédok a leány megváltozott állapotára figyelmessé lettek és a leányt a csendőrségnél fejelentették. A csendőrségi nyomozás csakhamar kiderítette a valóságot és a leány tegnap délebben mindent bevallott.

— **Változás egy kereskedő cégnél.** Mint velünk közlik, a *Goldberger Károly* és *Társas* helybeli butorkereskedő cégből *Goldberger Károly* kilépett és az üzletet a másik társtulajdonos, *Baldzsy Károly* fogja tovább vezetni azzal az ismert kereskedelmi képzettségével és rátermettségével, mellyel ezt az üzletet rövid fennállása alatt is sikerült felvirágoztatnia és teljes mértékben megnyernie a közönség bizalmát.

— **A halál játékköben** című hírek száma tegnap megszaporodott egyvel. *Tapolczai Sándor* jómódú buzásai gazdálkodó ugyancsak Sándor nevű fiával Kibényen járt tegnap, hol sógoránál *Erődy János* bírónál tett látogatást. Miközben a két ember a belső szobában beszélgetett, a kis fia a mellékhelyiségbe ment, hol amint a bíró yadászlegyveret a falon meglátta, székel viit oda, felmászott rá a lemeletre a puskát. Javában vizsgálta, nézegette már a fegyvert, mikor a szobába lépett a bíró legényfia s el akarta venni tőle a fegyvert. A fia azonban nem engedte, hanem sírva magához szorította a fegyvert csövét, mely a következő pillanatban elcsúszott a sörétek egy része a fia fejébe turódott. A kis *Tapolczai Sándor* még sznap meghalt.

— **Az izraelita nagybírónepekre szülőseges imakönyvek és imakönyvek (talis) a legnagyobb választékban** raklárban találunk *Pischel Pál* és *Pia* cégnél Nagykanizsán.

— **A kanizsai Berlitz-tanfolyam.** *Rose Miksa* debreceni nyelvtanár értesít bennünket, hogy szombaton, október elsején a kanizsai Berlitz-tanfolyamot megnyitja és pedig a német, francia, angol és magyar nyelvekből. Ugyanezen a napon jelentkezhetnek a résztvevők *Rose* tanárnál a Szarvas szállóban, ahol további felvilágosítást nyerhetnek. A tanfolyam szd órán keresztül tart (négy, vagy nyolc hónap, aszerint, hogy a tanítvány naponta vesz-e órát, vagy csak hetenként háromszor). Ezen idő alatt bárki, — még kisebb tehetséggel is, — elsajátíthatja az idegen élőnyelvet szóban és írásban. Tandíj az egész tanfolyamért, hávi részletekben is fizethető szd korona, ha a növendék osztályoktatásban vesz részt; magánoktatás esetén 1—4 személy összesen ötszáz koronát fizet az egész tanfolyamért. Iskolás gyermekek, valamint testületek számára ötven százalékos tandíjkedvezmény áll fenn. Ezenkívül öt tandíjmentes hely is lesz.

— **Felülfizetések.** Az 1910. évben besorozott ifjak I. hó 25-én tartott mulatságán felülfizetni szivesek voltak: *Leitner Odón* 5 kor., *Eperjesy Gábor* 5 kor., *Trippammer Gyula* 4 kor., *Kobáld István* 3 kor. 25 fill., *Mathea Károly* 3 kor., *Iványi József* 3 kor., *Hencsics József* 2 kor., *Mesteri Ferenc* 2 kor., *Loser József* 2 kor., *N. N. 2 kor.*, *N. N. 1 kor.* 20 fill., *Fekete János*, *Bergér István*, *Havelka Károly*, *N. N.*, *N. N. Szabolcs József*, *Lenz Boldizsár*, *Bocsay József*, *N. N. 1—1 kor.*, *Garay István* 70 fill., *Klement Erzi*, *Klapper Terus*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, *Mesterházy József*, *Horváth N.*, *Tizedes Ferenc*, 60—60 fillér., *Weisz Samu*, *Weisz Lajos*, *Zavalaczky Gy.* 40—40 fill., *Robos János* 25 fillér. Összesen 49 kor. — Ugy a fentieknek, valamint *Pongor Henrik* gyárigazgató urnak az ingyenes villanyvilágításért hálás köszönetet mond a rendezőség.

Törvényték.

§ A képviselőválasztás egy elintézetlen ügye. A választási mozgalmak idején hangos szerep jutott *Károlyics László* v. tanácsos, kiskánizsai gazdának, ő lévén *Zichy Aladár* gróf kiskánizsai helytartója. Eminőségben *Károlyics* kissé elbizta magát és oly széles hatáskört követelt magának, melybe beletartozik például az is, hogy a Bosnyák-párti választókat szabadon bántalmazhatja. Az emlékezetes kiskánizsai népgyűlésen történt, hogy *Plander Boldizsár* odaállt a szónokló Butykay páter elé és így szólt hozzá:

— Tisztelem, becsülöm a papot, de csak az oltár előtt!

Nagy riadalom követte *Plander* bátor felépését. Többen megragadták, a följelentés szerint elsősorban *Károlyics* tanácsos és addig lökdötek, míg sikerült eltávolítani a népgyűlés színhelyéről. *Plander Boldizsár* természetesen pert indított *Károlyics* ellen; a pert *Lájpóczig Antal* járás bíró tárgyalta. A bíró felszólította a feleket, hogy béküljenek ki, de *Károlyics* nem békült.

— Nem tehelem, — mondta — mert hátha rossz néven veszi a földöm.

— Ki a maga földje? — kérdezték a független kisgazdát.

— Hát a polgármester ur, — magyarázta meg *Károlyics*.

A tárgyalás folyamán csak annyit lehetett *Károlyicsra* rábizonyítani, hogy egy ízben megöltte *Plander*et. Ezért becsülletértésben mondták ki vétkesnek és elítélték 10 korona pénzbüntetésre és a költségek viselésére. A pénzbüntetést egyelőre felülgasztették.

§ A malom tolvajai. *Faszi Ferenc* napzámos volt a Franz féle gőzmalomban. Már régebbi idő óta károsította a céget azzal, hogy időről-időre egy-két zsákot ellopott. A lopást akképen követte el, hogy a zsákokat a ruhója alatt dereka köré csavarta. — Ily formán mintegy 120 zsákot emelt el. A zsákokat azután *Bauer József* piaci áruló olcsó pénzért összevásárolta. Mivel azonban nem volt elegendő pénze ehhez, üzletlárává tette *Berger* Ádám házától, akinek azonban a zsákok eredetéről nem volt tudomása. — Fasznak különben nem ez az első bűne. Testvérétől egy alkalommal ellopott egy 1400 koronás takarékpénnyel. A három embert tegnap vonia felelősségre a nagykanizsai kir. törvényszék. Faszi lopásért 7 hónap, *Bauer* orgazdasáért két hónap fogháza ítélték, *Berger* pedig felmentették.

Táviratok.

A kolera.

Budapest, szeptember 27. A budapesti Szent-Gellért kórházban az éjjel meghalt *Kökény József*, kit néhány napja koleraanyagyas tünetek közt szállítottak a kórházba. A mai boncolás megállapította, hogy *Kökényes* ázsiai koleraiban halt meg.

Budapest, szeptember 27. A belügyminiszteriumhoz érkezett hivatalos jelentések szerint ma délig az országban két új koleraanyagyas megbetegedés történt és ismét hatan meghaltak ázsiai koleraiban. A belügyminiszter dr. *Hajós Béla* egészségügyi főfelügyelői miniszteri biztosi hatáskörrel Mohácsra küldte.

Esztergom, szeptember 27. Esztergom környékén fegyveres őrszemek cirkálnak a Duna partján és pénzbüntetéssel sújtják azokat, kik a Duna vizéből meritenek.

Klein Róza gyilkosa.

Budapest, szeptember 27. A fővárosi lapok nagy részletességgel megírták, hogy tegnap éjjel a budapesti *Adria* szállóban *Fekete* Vilmos elzúllott gyógyszerészsegéd ciankáliával megmérgezte *Klein Róza* rendőrségi felügyelet alatt álló leányt, aztán a halott leányt kiraholta. *Fekete* az éjszakát a rendőrségen töltötte. Álmából többször felriadt és értelmetlen szavakat kiabált. Midőn ma délelőtt a kapitány elé vezették, a vállas, erős ember minden részében reszkelett és közel volt az elájuláshoz. Délebb átkísérték az ügyészséghez.

Szerencsétlenség egy építésnél.

Nagyimihály, szeptember 27. A nagyimihályi Hitelbank épülő palotájának egy fala ma délelőtt összeomlott és hat munkás maga alá temetett. A munkásokat még nem sikerült kiszabadítani a romok alól.

A felvidéki kivándorlás.

Sátorajaujhely, szeptember 27. — A homonnai járásban ma kezdődött a fősorozás. Nagy meglepetést keltett, hogy az 583 állításköteles legény közül összesen csak 168 jelent meg. Midőn ennek okát keresték, kiderült, hogy az összes hiányzó legények Amerikába szöktek.

Ki nyert?

Budapest, szeptember 27. Az osztálysorsjáték mai húzásán 30 ezer koronánysorsját 99,589 sz., tízezer koronát nyertek a 11,105, 24423 és 47,268 számú sorsjegyek.

Nagy utcai harc Berlinben.

Berlin, szeptember 27. Berlinben tegnap este a sztrájkoló szénmunkások összeütköztek a rendőrséggel. A munkások revolverekből lödöztek és közaport zúdítottak a rendőrökre, kik viszont kardjaikat használták. Három rendőrtiszt, 40 rendőr és sok munkás súlyosan megsebesült. Tizenkét munkásvezért letartóztattak. A munkások összetörték az utcai lámpákat, betörték egy református templom ajtaját, végre a rendőrségnek sikerült szétvernie a tömeget.

„URÁNIA“

villamos mozgófényképszínház
a Szarvas-szálloda disztermében.

Szombaton, október 1-én

este 6 órakor

nagy megnyitó előadás

Teljesen új felszerelés!

Szakaszerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, olasz, német, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely pereben be lehet lépni.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

10

A szobaleánynak nem tezett a leány viselkedése és aggodalmasan leste mozgulatait.

— Nem jól érzi magát *Lujza* nagysád?
— Semmi... semmi...
— Hiszen csak úgy reszket... az arca meg olyan, mint a kréta...

— Hagyjon magamra!
— De...
— Távozzék!

— Mikor azután a szobaleány mögött bezárult az ajtó, undorodva dobta egy sarokba a piros rózsát és kitört belőle az indulat.

— Gyula... Gyula... Miért tetted ezt velem?... Azt gondoltam, hogy lovagias férfi vagy és nem utonálló bandita... Add vissza a becsületemet le nyomorult!

Estefelé benyitott a szobába a szobaleány, hogy lámpát gyújtson, de az ajtóban rémtünet megvárta.

Bánváry Lujza a szoba szönyegén eszméletlenül elterülve találta és épen olyan volt, mintha nem is lett volna benne már élet.

Fellármáztam a cselédséget; az egyik orvosért futott; a másik az öreg *Bánváry* Jánosért, ő maga pedig levelezte és ágyba fektette az ájult leányt. Néhány perc múlva megjelent az orvos, de tanácsalannul állott a beteg ágya mellett és vigasztalni sem tudta a szerencsétlen apát.

A fiatal leány meggondolatlan látogatása titokban maradt, s az egészről csak annyit tudtak meg, hogy viszontlátta régi ideálját, sőt hogy beszélt is vele és ebből sok mindenfelét következtettek.

Bánváry Lujza heteken át feküdt erős ideglázban élet-halál között lebegve. Mikor pedig nagynehezen visszanyerte egészségét, a régi, megcsodált szépségű leánynak már csak az árnyéka volt. A kedélyét is iszonyuan megviselte a katasztrófa, úgy hogy egész szervezete lassan-lassan elfasult. Ezer szerencse volt még a szerencsétlenségben, — hogy könnyelműségének nem lett valami más kellemetlen következménye is. Mert feltette magában, hogy ebben az esetben inkább megölje magát. Nem annyira a gyalázat és az emberek szája miatt, hanem azért, hogy az áruló apának aljas vére életre ne keljen a gyermekben. De nem történt semmi. Ő maga is csak annyiban változott meg, — hogy most szinte elbűbözött a közeléből a hódoló fiatalembereket, — olyan igen utálta őket.

A rákövetkező farsangon azonban már vigan táncolt a bálóban és még a bőjtben felesége lett egy olyan embernek, akinek egy kilenczágú korona volt a zsebkendőjébe hímelve és már túl volt az ötvenen...

VI.

Székely Gyula amint hazaérkezett, rögtön felkészült indiai útjára. Szentül meg volt győződve arról, hogy az indiai dzsunglek sáros fenevadjai sokkal veszélytelenebbek, mint a macskafajzat európai rokonai, akik magassarkú cipőkben, tollas kalapban, divatos ruhákban veszélyeztetik az utcák közbiztonságát. Azok legteljebb a testet téphetik szét, ami aránylag véve elég gyorsan történik meg, míg ezek a lelket is megméltelyezik és ez sokkal fájdalmasabb.

Az édes anyja megint nagyon furcsán rázta a fejét, de azután mégis elengedte.

Az elutazás napján meg átmént a szomszédba, ahoz a kis leányhoz, aki oly odaadással ápolta és csak egy kérszortással bucsúzott el tőle.

Azután elindult a vonat és Székely Gyula szerelmes reménykedéssel lobogtatta zsebkendőjét a kis leány felé, aki szűkeivel együtt kint volt a pályaudvaron és könnyes szemekkel bámult a továbbutazó vasszörnyeteg után.

Mikor azután Székely Gyula már semmit sem látott a falujából, eltávozott az ablak mellől és elfoglalta helyét. Néhány újságot vitt magával az utra, de nem tudott olvasni, mert sokkal izgatottabb volt. Gondolatai vissza-visszaszálltak abba a kis dunántúli faluba, melyből bizonytalan időre száműzte magát. Azután még egyszer méregette a tényeket. *Almássy Thilda*, az a kis leány szerette őt, talán nagyon is tudta, hogy az is hasonló sorsvágással fog rá gondolni és az ő visszatérére. Ez tudta azt is, hogy ez a kis leány a mai naptól kezdve majd megváltoztatja

mindennapos sétájának az irányát. Ha ő otthon volt, eddig egymás mellett, bizalmasan elbeszélgetve, végighaladtak a falu egyetlen utcáján, ki egészen a kálvária kápolnájáig, ott a kis leány elmondott egy rövid imádságot, azután megkönnyebbülve indultak hazafelé. Most azonban tudta, hogy Almásky Thilda sétája ezennel csak a postahivatalig fog terjedni, ahol mindennap kérdősködni fog, hogy nem érkezett-e levél számára a távol idegenből. S mily boldog lesz majd, ha olykor-olykor kap egyet. Szinte a szemei előtt látta, hogy ez a kis leány mint szorítja majd szívére az ő szerelmes levelét, s mint siet majd haza, hogy otthon gyorsan bezárkózhassék a szobájába és pirulva olvashassa a boldogító sorokat.

Székel Gyula legalább azt hitte, hogy mindez így fog történni; s azért is tudott oly könnyű szívvel megvárni...

(Folytatjuk.)

Helyes cím, jó cég, hova
óra és látszer dolgában
bizalommal fordulhatunk
SZIVÓS ANTAL műorás és
látszerész Nagykanizsa Er-
zsébet királyné-tér, Szarvas
és Fiume-kávéház között.

Közgazdaság.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 27.

Készáru-üzlet:

Öt fillérrel olcsóbb.

Hataridő-üzlet:

Buza 1910. októberre 10.07, 1911. áprilisra 10.37, rozs 1910. októberre 7.34, 1911. áprilisra 7.72, zab 1910. októberre 7.81, 1911. áprilisra 8.20, tengeri 1911. májusra 8.55.

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Gyakornokot keres

a légrádi takarékpénztár. A pályázók fordul-
janak levélileg az igazgatósághoz.

Ház, Magyar-utca 62-ik
szám alatt kerttel
és mellékhelyiséggel
együtt **azonnal** eladó, esetleg
bérebe adó. Bővebbet ugyanott.

Attila-utca 9. szám alatt vidékre
való átköltözködés folytán egy-két
tágas szobából, egy előszobából
és konyhából álló

szép lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel
együtt november hó 1-re, esetleg
azonnal is kiadó.

Ne féljen a kolerától!

mert egy palack

„Fiume Cognac Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat
biztos hatású óvszer, a fiumei
„ADRIATICA“

Cognac-lepároló Részvénytársaság
kítűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszertárban,
drogériában és jobb csemegekeres-
kedésben.

Első kanizsai szőrmemegóvó intézet

Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítenek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra,
szőrme-kucsmát különlegességet, utazóbundát, lábzsákot, sző-
val minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a
legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész
szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek.
Szabóknak előnyös ár!

Kiváló tisztelettel

A n. érd. közönség szíves
— pártfogását kérem. —

Robinson Gyula
szűcsmeister.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget
értesíteni, hogy **Vörösmarthy-utca 14. sz. alatt**
fehérenemű- és vegytisztító
intézetet

nyitottam, ahol mindenféle **fehéreneműeket és**
szöveteket szakszerűen és a legkényesebb igényeknek megfelelően tisztítok. Szíves pártfogást kér

HENCSECS GYÖRGYNE.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a háztulajdonos urak b. figyelmébe ajánlani

kút-szivattyú jókarbantartási vállalatunkat

Felállunk régi, romlott kútszivattyúkat kijavításra és jókarbantartásra évi
átalányösszegért, felelősség és jóállás mellett. Továbbá, berendezünk **új**
vízvezeteket, fürdőszobákat és új kútszivattyúkat.

Kérjük a háztulajdonos urak szíves megbízásait. — Kiváló tisztelettel!

Simkovits és Ujlaky épületlakatosok kútszivattyú és vízvezeték berendezési
vállalata a Nagykanizsán, Erzsébet-tér (Csaport-ház).

Tűzifa árjegyzék!

Érvényes 1910. október 15-ig.

Kitűnő minőségű száraz bükkhasábfá ház-
hoz szállítva, összerakva,

2 mtr. m. ölenként 38.— K.
2.10 " " " 39.90 "
2.20 " " " 41.80 "

sulyban: — Métermázsánként 1.95
Egész kocsiakomány 10000 kgr. K 190.

Viszonteladók, gyárak, pékek
stb. 10,000 kg. kocsiakomány 185 K.

Kondor Adolf Nagykanizsa,
Arany János-u. 2.
Telefon: 122.

Gyár-utca 46. szám alatt
egy modernül épített ház

3 utcai szobával, a hozzátartozó
mellékhelyiségekkel és kerttel együtt
szabad kézből eladó. Bővebbet
ugyanott a háztulajdonosnál. 4335

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű
építő közönség szíves tudomására adni,
micsinint új építkezést, régi épületek tala-
rozását és az összes építkezési szakhoz tar-
tozó **tervek, bármilyen rajzok, költsé-
vetések és elszámolásokat**, mind
azt már évek óta kereszteni is jutányos és
kedvező feltételek mellett készítettem, egy-
tá is felkérem az építési szándékozó n. é.
közönséget, hogy bármely terv kivitelezése a
legnagyobb bizalommal hozzám fordulni
kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja
legnagyobb megelégedését a kérem nagy-
becsű pártfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

okleveles építő és építészeti vállalkozó
Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21 sz.

Varró-gép

teljesen új állapotban eladó Magyar
utca 7. szám alatt. 4337

Rum

az elismert jó minőségben
egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez
Nagykanizsán. 2674

Uranus

mozgófénykép színház

október 1-én a

Polgári-Egylet kátekombájában

megnyílik.

A megnyitő műsor szenzációs
és meglepő, mely Nagykanizsán
még teljesen új.

A helyiség **amerikai** mód
szerint van berendezve és
a legkényelmesebb.

Hirdetmény.

A nagykanizsai közkórház részére folyó évre szük-
séges **FEHÉR- és VÁSZONNEMŰEK**, úgy az 1911.
évre beszerzendő **KÖNYVEK, NYOMTATVÁNYOK,**
PAPIR, ÍRÓSZEREKRE, úgy **PAPUCS, SZALMA,**
COGNAC, SZÓDA-VIZ, ORVOSKÖTSZEREK, BOLTI
CIKKEKRE és KONYHA-EDÉNYEK szállítására

pályázat hirdettetik.

Felhívtnak a helybeli vállalkozók, hogy **zárt és**
lepecsételt ajánlataikat **FOLYÓ ÉVI OKTÓBER HÓ**
15-IG a kórház igazgatósághoz adják be. Megjegyez-
tetik, hogy csakis hazai gyártmányok szállíthatók.

Az erre vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt
a gondnoki irodában megtekinthetők.

Nagykanizsán 1910. szeptember 26.

Dr. Szekeres József

kórházai igazgató-örvos.

4338

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kassza-u. 3.

Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratok megőrzését nem vállaljuk és névtelen leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.
Hirdetéseket és nyilatkozatokat a szerkesztőségnek kell a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben, házhoz hordva:	Postai székküldéssel:
Egy óra 1.20 K.	Egy óra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 "	Negyedévre 4.50 "
Félévre 7. — "	Félévre 9. — "
Egész évre 14. — "	Egész évre 18. — "

Egyes szám ára 6 fillér.

Mulattagok, béli kimutatások és magán-közlemények soronként 80 fillér.

Eljegyzési és esküvői értesítések díja 6 korona. Közzétételért 6 kor.

XXXVII. évf. 215. szám.

Nagykanizsa, csütörtök, 1910. szeptember 29.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Politika és vármegye.

Zalamegye legutóbbi közgyűléséhez.

Nagykanizsa, szeptember 28.

Türelmetlen hangú panaszos levelet kaptunk a keszthelyi járásból. A levelet nem közöljük, bár ismert kézből származik; olyan férfiutól, kinek felszólalása figyelmet érdemel. A levelet pedig nem közöljük, részint, mert kiindulási pontja, meggyőződésünk szerint, tarthatatlan, másrészt pedig e tarthatatlan állásponthoz oly vérmes következtetéseket fűz, melyek alkalmasak lehetnek arra, hogy indokolatlanul zavart keltsenek. — A panaszos felszólalás lényege az, hogy a keszthelyi-hévíz-villamos vasút ügyét a törvényhatósági közgyűlés azért intézte el kedvezőtlenül, mert a keszthelyi járás néppárti képviselőt választott és a megyegyűlés túnyomó többségben levő függetlenségi tagjai revanche-képpen megakadályozták a vasút keletkezését. A levél írója vehemens kikel az ellen, hogy a vármegye gazdasági kérdéseibe is belevigyék az országos pártpolitikát és ennek talaján, — mint mondja — „a keszthelyi villamos vasút ügyéhez hasonló kulturbotránnyokat rendezzenek.”

A levél tartalma elég figyelemreméltó ahhoz, hogy állításainak utána járjunk és ezen utánjárásunk eredményeképpen megértsük, vagy megcáfoljuk azt a felfogást, mely valószínűleg el a keszthelyi összes törvényhatósági biz. tagokban. — A levél messzemenő következtetéssel már megdöbbentő képét rajzolja a jövőendő megyegyűlésnek, melyeken szerinte külön kikékké alakulnak a keszthelyi és tapolcai járárok, melyek kormányon kívüli 67-es képviselőket választottak, aztán más klikkbe csoportosulnak a kormány-párti és újra másba az ellenzéki kerületek. E frakciók aztán örökös harcban állnának egymással és az így kialakult politikai pártszempontoknak áldozatul dobnák a megyei közigazgatás, legvilágosabb érdekeit.

Tarthatatlan, légből kapott állítások cáfolatára rendszerint nem pazaroljuk a helyet és az időt, úgy látjuk azonban, hogy itt egy, bár csillogó, de okvetlenül hamis felfogás egy egész terület bizottsági tagjait inficiálja. Mielőtt tehát ez a hamis felfogás mélyebb gyökereket verne és olyan eredményekre vezetne, melyeket senki sem óhajt, sietünk annak a bizonyítékával szolgálni, hogy a keszthelyiek messzemenő következtetéseiket a legkézzelkenesebb metafizikai módszerrel építik fel, mert igazán semmi sincs, ami kiindulási pontjaként igazolná.

Szerintünk is veszedelmes játék lenne az, ha a vármegye eminens gazdasági

kérdéseibe pártpolitikát vegyitnének és a megyei részek gazdasági szükségleteit aszerint bírálnák el, hogy milyen párti képviselőt küldtek a parlamentbe. Ez kártékony eljárás lenne, mely végeredményben anarkiára vezetne. Nálunk azonban ez az eset nem forog fenn és a keszthelyi vasutügy elintézésének nincs egyetlen mozzanata sem, mely erre engedne következtetni. Olyan forrásból, mely ebben az ügyben nyilatkozási felhatalmazással bír, kijelentették előttünk, hogy a tervezeti vasút nagy fontosságát minden tényező méltányolja és belátja és mindenki tisztában van azzal, hogy e vasutal szemben a vármegye is kénytelen számolni az anyagi lehetőségekkel, másrészt pedig nem hunyhat szemet a furcsa, sőt lélektelen tény elött, hogy Hévíz közelebbi érdekeit tulajdonosa, Festetics gróf tudomást sem vesz a vasuterről. Ha keszthelyieknek okuk van a keszthelyi járás egész intenzitásával forduljanak bályványozott fórum ellen, kiölt mégis csak első sorban várható el, hogy ha nem is az ő városa, Keszthely érdekében, de legalább a saját jól felfogott érdekében kellő arányban támogassa a vasútépítést.

Cáfolhatatlan tény az, hogy a vármegyenek egyelőre nincs fedezete e vasútépítés támogatásához. Zalamegye vasutügye a rohamos haladás erejével kezd bontakozni és sok hivatásos eszme vár itt megvalósulásra. Ezt nem lehet szem elől tévesztetni. De még ha a megye oly kiváló jóindulattal viseltetne is a hévízi villamos iránt, hogy annak anyagi segítésére új forrást akarna teremteni, — nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy e vasutal szemben a legközvetlenebbül érdekeltek tényezői sem teszik meg a kötelességét. — A megye különben a kanizsai csurgói vasút tervét is leintette és itt senki sem keresett politikai hátteret.

Forrásunk agyremeknek minősíti a keszthelyiek veszéljézését, mely a megye gazdasági ügyeit a pártpolitikai befolyástól meg akarja menteni. Ez a képelt veszély nem forog fenn és komoly tényezők nem is engedhetik, hogy a vármegyei gyűlésterem ennek színhelyévé váljon.

A kanizsai faipari szövetkezet.

A megvalósulás után.

— Saját tudatunkból. —

A nagykanizsai faiparosok Braun István, zalamegyei iparfelügyelő agilis ösztönzésére tudvalevőleg elhatározták, hogy faipari szövetkezetet alkotnak. Mint most megbízható helyről értesülünk, a szövetkezet-alakítás terve igen szépen halad

előre, mindenütt a legnagyobb jóindulattal találkozunk és már igazán csak az érdekelt faiparosok komoly elhatározásán mulik, hogy az megvalósuljon. Ha ez a szép remény valóra válik, az iparosok megbecsülhetetlen új forrásokhoz jutnak, melyek megélhetésüket biztosabbá és foglalkozásukat jelentékenyen jövedelmezőbbé teszik. Szinte lehetetlen egyszerre átlátni az előnyök nagy tömegét, melyeket a szövetkezés nyújthat; az ipartestület vezetőségének elévülhetetlen érdeme lesz, ha kitartó agitálással ezekhez hozzásegíti Nagykanizsa kisiparosait.

Nem akarunk közutódású dolgokat fejtegetni, ezért csupán néhány újabb értesítés alapján igyekezünk megvilágítani a készülő szövetkezet célját és működésének módjait. Ezekre vonatkozólag ma a következő felvilágosítást nyertük:

Ha a kanizsai iparosok helyesen járnak el, akkor a szövetkezetnek mindkét ágát megalkotják: a közös műhelyt és ezzel kapcsolatban az iparcikkek értékesítéséről is gondoskodnak és az anyagbeszerzési szövetkezetet. Ezt az utóbbit az országos hitelszövetkezet finanszírozná és így kellő tőke állna rendelkezésre ahhoz, hogy a tagok részére szükséges nyersanyagot beszeressék. A szövetkezet nagyban vásárolja tagjai részére, tehát az anyagot jelentékenyen olcsóbban kapja, aztán a legméltányosabban kiitelezi a tagoknak. Az az állapot tehát megszűnne, hogy valamely iparos egyetlen kereskedőtől sohasem szabadulhat meg, mert örökké tartozik neki és ezért kénytelen rosszabb minőségű anyagot is elfogadni.

A közös műhely felépítésére a város adná az ingyen telket és nincs kizárva, hogy az épületet a kormány emeltetné, ha kezességét lát arra nézve, hogy az iparosok a szövetkezés célját komolyan felfogják. A műhelyt aztán a kormány mintegy negyvenezer korona értékű modern géppel felszerelné, tehát az iparosok az összes gépmunkákat elvégezhetik közös műhelyben. Hogy ez mit jelent, elég annyit tudni, hogy egyetlen gyalugép fél óra alatt elvégzi egy segéd egész napi munkáját. Tehát eddig is az iparos igen jelentékeny összeggel gyarapodott az anyagbeszerzésnél, a műhelyben pedig munkaerőket takarít meg és még precízebb, szebb munkát is végez.

Az értékesítésnek az a módja, hogy vagy egy helybeli butorkereskedő méltányos feltételekkel elvállalja a készítmények értékesítését, vagy pedig maguk az iparosok értékesítő szövetkezetet alakítanak. Ennek részére mindig dolgozhatnak, itt előleget kapnak, tehát sem munka, sem pénz dolgában nem akadnak meg.

Nagyon szép terv ez; a legszebb benne az, hogy a megvalósulás küszöbén van,

Braun iparfelügyelő, mint tudjuk, nagy lelkesedéssel fáradozik a megvalósításán és mindent elkövet, hogy a szükséges hatósági támogatásokat kieszközölje. A nagykanizsai iparosok, reméljük, elég életrelváló lesznek ahhoz, hogy a szövetkezésben rejlő és most kínálkozó erőt a maguk részére lekössék.

A kolera ellen.

Hol a kanizsai szegényügyi bizottság?

A városi jótékonyaság, mely kolera ellen vezet.

Tekintetes Szerkesztőség!

Kolera, kolera, mindenfelé csak kolera! — ezzel rémítik a lapok olvasóit, ezzel lármázzák tele az egész országot, ott is a hol nincs. Annyit olvastunk már az úgynevezett közegészségügyi és közbiztonsági intézkedésekről, hogy szinte belebódul a fejünk. Mindenféle rendeletek, utasítások és rettenetes sok szekatúros eljárás, hatósági intézkedések, szakértelem nélküli tulbuzgóság és százelele szekatúrája a lakosoknak, — ez van most napirenden. — De a humanizmussal párosult igazi, cél szerinti eljárást nem találták ki, sem a hatóságok, sem a jótékony intézetek.

Pedig ez az egyetlen módja a veszély távoltartásának.

Elmondom röviden: Véletlenül kezembe került egy zöld fedetű füzet, — a címe: „Utasítás az ázsiai kolera tárgyában — 111.000/1907. sz.” Kiadja a m. kir. belügyminiszter. Ebben felvannak sorolva mindazon intézkedések, — melyeket már minden hatóság kevés szakértelemmel, de rettenetes tulbuzgósággal igyekszik végrehajtani az utasításnak azt a pontját azonban, mely a veszély felléptét leginkább kizárhatja, egyáltalán nem akarják észrevenni, ez pedig az említett utasításnak 58. §-a, mely szó szerint ezeket mondja:

„Tulzsufolt és egészségtelennek talált lakások betiltandók, szegény és ügyefogyott egyéneket pedig, ha nem betegek is, élelemmel és lakással kell ellátni.”

Hát lássák uraimék, ez az a pont, amit az intéző körök eddig figyelemre sem méltattak.

Pedig hát itt a dolog fájtja.

Megmozdultak e ily irányban a város szegényügyi bizottsága, vagy jótékonyasági egyesületeink? nem; — nem mozdult senki. A város jegyzékbe vett szegényei az élelmiszerek megkészszerzett árai mellett is még mindig 90 krajcár heti segélyben részesülnek, oly utasítással, hogy koldulniuk nem szabad, hanem tartoznak ebből az összegből 7 napig megélni. — Istenem! micsoda kegyetlenség! Mióta Mikos táblabíró városunkból távozott,

Az első nagykanizsai posztó- és gyapjuszövetraktár

1910. október hó 1-én nyílik meg a városi bérpalotában,

melyre a nagyérdemű közönség b. figyelmét előre is felhívjuk.

nem tartott a szegényügyi bizottság egyetlen ülést sem, mintha már nem is létezne. Nem találán-e e tisztelt bizottság most helyenvalónak sürgősen összehívni és a város elöljáróságának még sürgősebben indítványozni, hogy az ügyefogyottak istápolására, az eddig megállapítva volt 90 kr. helyett heti 3 korona volna megállapítandó.

Most hát ha a kolera felüti a fejét, ez bizonyára nem palotában üti fel, hanem a nyomor tanyáján, ha ilyen nyomorult ügyefogyott kinzó éhséget savanyurépa-hulladék, dinnyehéj, vagy rothadt tök, vagy hasonló dolgokkal csillapítja, bizony könnyen kiüthet rajta a kolera; ha pedig ez elkezd terjedni, nem kíméli többé a jobb módú osztályt sem.

Jó lesz ezt figyelembe venni és követni a belügyminiszter erre vonatkozó jóindulatu támogatását. Így fogjuk elérni azt, hogy a rettegett kolera hozzánk még csak be sem köszön.

Filantrop.

Politikai hírek.

A költségvetés.

Meg lesz a nagy kölcsön

A pénzügyminiszter nyilatkozata.

Táviratok.

Budapest, szeptember 28.

Beavatott forrásból jelentik, hogy a kormány a jövő évi költségvetést még a delegációs ülésszak előtt a képviselőház elé terjeszti és óhajtja, hogy azt a Ház mielőbb letárgyalja.

Ugyanezen forrás szerint a delegációk egybehívását tartalmazó királyi kéziratot holnap csütörtökön teszik közzé.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 28.

A képviselőház legközelebbi ülését valószínűleg október 3-án tartja. Az ülésen kihirdetik a delegációk egybehívásáról szóló királyi kéziratot s a Ház azután a legközelebbi ülés napirendjére tűzi ki a delegátusok megválasztását.

A nagy kölcsön.

Budapest, szeptember 28.

Lukács László pénzügyminiszter ma egy újságrónak kijelentette, hogy a lapok azon híre, hogy a nagy kölcsönt már perfektuálták, ebben a formában még korai. A kölcsöntügyet megkötése már folyamatban van és bizonyos, hogy létrejön. A kölcsönt a Rothschild csoport adja egy másik érdekcsoporttal társaságban.

Ugyanezen újságról előtt egy pénzügyi kapacitás a következő kijelentést tette:

A kölcsön ügyét a kormány a Rothschild csoporttal egy-kettőre nyíltan ültette, azonban mondhatom, hogy nem a legkedvezőbb feltételekkel és magán viseli annak nyomát, hogy a pénzcsoport kihasználta a francia fiaskó hatását és a kormány szorult helyzetét. Ugyanezekkel a feltételekkel a kormány Franciaországban is megkaphatta volna a kölcsönt, azonban ez erkölcsi kárral járt volna és ártott volna az ország presztízsenek, sőt talán hitelének is. A kormány rég tisztában van ezzel, hogy Franciaország a Dél vasút és a límanovai petro-

leumbányák ügyéből kifolyólag gazdasági ellensége a monarchiának és ezért a megalkodás jellegével bírt volna, ha a francia kölcsönt erőltetik. Kétség eken, hogy a francia kísérletre ráfeszített Magyarország.

A kézügyesítő tanfolyam kiállítása.

A kanizsai slöjd-tanfolyam.

Saját tudósítónktól.

A kanizsai kézügyesítő tanfolyam, mely ezelőtt négy héttel kezdődött, ma az állami iskolában kiállította az alkotott tárgyakat, hogy bemutassa az elért eredményeket. A tanfolyamon résztvettek a helybeli állami elemi iskola összes tanárnői és tanárai. Az előbbieket a papír és agyagmunkát sajátították el, a tanárok pedig az asztalos-slöjd munkát tanulták meg Simkó Pál, egyetemi magántanár vezetése alatt, akit a kormány küldött ki e tanfolyam vezetésére.

A kiállítás tanuskodik arról, hogy a tanfolyam mily pompásan sikerült. Három teremben vannak kiállítva tárgyak, kettőben a papír- és agyagmunkák és egy nagyobb teremben a famunkák. Három terem van telisded tele szebbnél-szebb tárgyakkal, a négy heti szorgalom, fáradságos munka és ügyesség művészi eredményeivel. — Az agyagmunkák meglepnek formaszépességükkel. Levelek, virágok sorakoznak egymás mellett, melyeknek szírmái úgy hajlanak, olyan természetesen, hogy az ember szinte elfelejti, hogy az a könnyed, finom vonalú rózsza sárga agyagból van. Várak, szobrok, és pedig olyan szobrocskák vannak, melyek egy kezdő szobrásznak is becsületére válhatnak. (Igen sikerült pl. Ferencz József király, továbbá Vécsey Zsigmond polgármesterünk szobra is.) — Madárfejek, hattyúk, vonatok, házak, melyeknek tetején látom, hogy ez szalmából van, ez meg cserépből. Sőt odáig ment a tanulók művészete, hogy a filigrán háziki belseje is ki van dolgozva. Gyümölcsök, duzzadó paprikák, hosszú kukorica csövek, és minden sárga, piszkos agyagból. Se szeri, se száma az ügyesebbnél-ügyesebb tárgyaknak, melyek mind műtérkéssel bírnak. Épp ezért nevet sem irhatunk, mert ha mindazokat kikaparnók írni, akik a tanfolyamon az agyagmunkát iparművészeti tökélyre vitték, akkor az egész iskola tanítónői karát fel kellene sorolnunk. Ez pedig ugyebár ismeretes? Hasonló szépek a papírmunkák. Skatulyák, dobozok, kosarak és százfélé tárgykészült papirosból és fog készülni, majd, ha megkezdődik a slöjd-tanfolyam az osztályokban is.

A famunkáknál a hasznosság elve lép előtérbe, de az egyes dolgok annyi csín-nél készülték, hogy egy asztalos is megirigyelhetné. Előtűnk fekszik az egész tanfolyam terveze. Először könnyebb tárgyakat készítettek. Zsámolyokat, ládákat, majd díszesebb karókat, összecuskható fogasokat, kottatartókat, polcokat, sőtartókat, talyigákat, teknőket és végül kész bútorokat: asztalokat. És, mint megje-

gyeztük, mindez szép, csinos és tartós, mintha egy műiparos készítette volna.

És ha elgondoljuk, hogy ezt a sok hasznos és szép tárgyat, nemcsak a tanulók maguk fogják csinálni, akkor lehetetlen ennek a vállalkozásnak átvőse és célravezető voltát be nem látni. A slöjd tanításának a célja ugyan elsősorban az, hogy a gyerek idején megszokja a kényerkereső munkát, találjon élvezetet a dologban, itt leljen szórakozást a tanulás után, de emellett mindenesetre nagy könnyebbsége a szegény családoknak, ha egy-egy hasznos dolgot kapnak a slöjd révén. A tanfolyam az osztályokban hamarosan megkezdődik. Anyagról munkaeszközökről gondoskodik, sőt már gondoskodott is az állam. Még csak technikai kérdések elintézése van hátra, hogy a tanulók oktatása ez irányban megkezdődjék. Kívánjuk, hogy minél előbb!

Mustafa, a fakir.

Az egiptomi csoda Nagykanizsán.

Saját tudósítónktól.

Messze vidékről jött vendége volt ma szerkesztőségünknek. Mustafának hívják a derék fiút, ki származására s foglalkozására nézve egiptomi fakir. Mustafa most van először Magyarországon. Egy bűvész-csoporttal jár, mely ma, szerdán és holnap, csütörtökön este előadást tart a Polgári Egyeletben. Az előadások fél kilenc órákor kezdődnek és hogy a dolog reklámjával végezzünk: fentartott helyek ára 1 korona.

Mustafa alacsony, tömzsökös férfiú. A haja, mely hosszú és fónatlan, szénfekete. Arcsina is fekete; a szemei jellegzetesen egiptomiak, tele a tüzes rajongás fényével és az egiptomi bölcsesség fájdmával. Némétől folyékonyan beszél, mert hosszabb ideig tartózkodott Németországban. Imprezáriója így mutatja be nekünk:

— Ez Mustafa. Tessék venni egy tüt, olított, kést és szurják meg Musztafát, ahol akarják.

— Késünk és tűnk nincs — válaszoltuk, — csak ollónk van. De miért szurjuk meg a becsületes férfiut?

— Mert csudát látunk — szól az imprezárió.

Közben Mustafa már levetkőzött és tetovált mezitelen testtel állt előttünk. — Mivel nem tartozik hozzánk és izlésünk sem engedi meg, hogy mezitelen egiptomiakat szurkáljunk, — tessék elhírní, hogy még soha nem tettük, — vonakodtunk. Erre az imprezárió minden további nélkül egy költővel átszurta Musztafát jobb karját, a könyök felett. A tű nehezen hatolt be a húsbá és az izmokba, de aztán teljesen keresztülszurta a felső kart, középen. Csunya látvány volt, de, úgy látszott, Mustafa minderről semmit sem tud. Mereven, — szinte üvegen szemmel — maga elé bámult, mint ha imádkozna. A tű megállt a karban és egy csepp vér sem folyt. Akkor sem, midőn a tűt nagy erőfeszítéssel eltávolítottuk.

— Bámulatos — kiáltott egyik munkatársunk, és most már ő szurta át Musztafát kiöltött nyelvét, majd az arcát, végül pedig a gyomrába szurta a türelmes embernek. Semmi hatás. Musztafa mindezt állta mereven, valami fanatikus, rajongó arckifejezéssel.

— Ha parancsolják az urak, folytatta az imprezárió — Musztafa iszik forró olajat, megiszik egy felírt petróleumot és a szájában meggyújtja engedi, hogy meztelen testét izzó parázson meghengergessék, szóval semmitől sem riad vissza, ami az életétől még szép, jó, kellemes. Ő mindebből semmit sem érez és teste egyik részéből sem jön vér.

Musztafa nagy csoda; egiptomi csoda, kinek rejtélyével szemben az orvosok is tanácstalanul állnak szemben. Ugy van, hogy a fakirnak, amely pillanatban akarja, teljesen megszűnik az életműködése és a halálos dermedtség állapotába szüggérli magát. Elmondta, hogy 15 éves koráig egiptomi fakirok nevelték; tőlük van az a tudomány is, hogy a fakir elhatározza, hogy egy-két hónapra meghal és akkor éltén, szomján, mereven, halálos mozdulatlansággal fekszik hónapokon át. Az autoszugesztiónak bámulatos és előtűnk érthetetlen példái ezek; igaz, hogy Musztafa bevallása szerint valami fűnedvvel is segítenek a nagy elhatározáshoz.

Musztafa tudománya nem tréfa, nem szemfényvesztés, nem játék. Komoly valóság ez, mellyel a tudomány is számol. Aki még nem látta, nézze meg.

Hírek.

Egy érthetetlen áthelyezés.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter Sági János kesztihelyi telekkönyvvezetőt a móri járásbíró-sághoz helyezte át. — Tudni kell ezen áthelyezés teljes megértéséhez, hogy ki az a Sági János kesztihelyi telekkönyvvezető. Sági neve jól ismert a vármegyében, sőt ennek határain kívül is. Mint a Kesztihelyi Hírlap című hetilap szerkesztője szinte fanatikusán élénk és sokoldalú munkásságot fejtett ki Kesztihely érdekében, a balatoni kultuszának szinte apostoli hevületű munkása, kinek nevéhez a Balaton partján nem egy helyes ujtás, bevált intézmény fűződik. Egyik alapítója és vezetője a virágzó balatoni múzeumnak; hogy ez a sikere mit jelent, azt csak az tudhatja méltányolni, kinek a vidéki kisvárosi, különösen a zalai nemtörődömséggel, közönnnyel már dolga akad. Egész életét töltötte Sági Kesztihelyen, szüntelenül agitálva és alkotva e város és

„URÁNIA“

villamos mozgófényképszínház a Szarvas-szálloda dísztermében.

Szombaton, október 1-én

este 6 órakor

nagy megnyitó előadás

Teljesen új felszerelés!

Szakszerű kezelés!

Tökéletes, rezgésnélküli vetítés!

Az előadások műsora a legújabb hazai, orosz, német, franciaországi és amerikai gyártmányú mozgóképekből van összeállítva.

A legkényesebb igényeket kielégítő humoros és drámai tárgyú képek.

Kényelmes ülőhelyek. Előadások 7-11-ig.

A műsorok úgy vannak beosztva, hogy bármely percben be lehet lépni.

Fonyó Mihály

női és férfi-dívat és szövött áru üzlet
Nagykanizsán, Kazinczy (Vasutl) utca, Városház-épület.

Ajánlja az őszi idény beálltával dúsan felszerelt raktárát, u. m.:

Jaeger alsóruhák, harisnyák, keztyűk, női s gyermek kötött kabátok, férfi-, női- és gyermek-cipők, bokavédők, ugyanzintén női és férfi fehérneműk, nyakkendők, bőrdíszek és bőrúruk, fűzők, zsinórok, ruhadíszek, lin-

teum szőnyegek, téli pamutok, pipere cikkek, megkezdett kézműmunkák és kézmunka anyagok, valamint minden egyéb rövid és szövött árukat legjobb minőség és legutányosabb árak mellett.

== Gummi különlegességek! ==

a Balatoni fürdőhelyek érdekében, irt és verekedett szép eszméiért, melyek részben megvalósultak. — Irodalmi munkássága széles körben ismert; mint színikónak is elismert neve van.

Most aztán ez az áthelyezés. Sági kiradjja eddigi munkáiról, el kell hagynia évtizedes szüntelen munkásságának színterét, a Balaton mellékét, hol réa több hivatás várt, mint sok hivatalos tényezőre. Móra megye, egy bárdolatlan kicsiny községbe, hol lehet akármilyen, de amit Sági keres: fejlettebb kultúra és élénk közélet nincs, hol sok mindenki megtalálja a helyét, de a Sági Jánoshoz hasonló kritikai elméjű, tetterős és tenni vágyó férfiak aligha. Teljesen érthetetlen ez az áthelyezés. Ha Jánost Sági kívánta előtűnik ismeretlen magánokból, akkor nem lehet hozzá szavunk s csupán mélyen sajnálkozhatunk távozásá felett; olyan emberi veszítünk, kire nálunk szükség van; de ha az áthelyezés óhaján kívül történt meg, akkor olyan lehetetlenség ez, mely nem állhat meg.

— **Uj magyar nemeselek.** A király Pirkner János nyug. miniszteri tanácsos, orsz. gazdasági felügyelőnek és törvényes utódainak Békai előnével, dr. Angyán Béla egyetemi tanárnak és törvényes utódainak Vöröserényi előnével a magyar nemességet adományozta.

— **Bizottsági ülés.** Az egészségügyi bizottság ma délután fél 6 órakor ülést tart, dr. Szekeres József elnökölte alatt, melyen a kolera ellen való védekezés hatálos és célravezető módjairól fognak foglalkozni.

— **Jótekonny adomány.** Özv. Szalacszy Farkasné urnó ötven koronát adományozott a nagykanizsai keresztény nőegyletnek; a nagylelkű adományait hálás köszönettel mond a egylet elnöksége.

— **Templomrend.** A f. évi október hó 3-án, hétfőn este megkezdődött izr. nagy. ünnepek köré szervezték és közbiztonsági szempontból, sem a nagy, sem a kis templomba belépni jegy nélkül senki sem fog beengedni. A kis-templom női karzata 50 uj női üléssel kibővíttetett ugyanott külön énekkar szerveztetett s az istentiszteletek ép oly módon és sorrendben lesznek megtartva, mint a nagy-templomban. — A hitközségi előjárásról felhívja a t. templomlátogató közönséget, hogy templomi jegyét mindenki mielőbb váltsa ki. *Szegények, ugy ferjakk, mint nők, díjtalanul kapnak templomi jegyeket, ha e célból f. hó 30-án, pénteken, és október 2-án, vasárnap, a hitközségi irodában jelentkeznek.*

— **A nagykanizsai segélyegylet** könyvelőjévé a nagykanizsai izr. hitközség pénztárosát és irodatisztjét, Berger Lipótot választotta meg. Az ekként üresedésbe jött hitközségi pénztárosi állásra kiírt pályázat lapunk más helyén olvasható.

— **Gyilkos rendőr.** Lengyelötiban a tegnapi virradó éjjel embermészáriást rögtönzött egy rendőr. A község egyik kávéházában nagyszőrű kártyapáru verődött össze. Kovács János málhazó, Miseta Mihály, Görbitz János és Fekete Lajos voltak a partnerek, ez utóbbinak bátyja, Fekete János községi rendőr pedig kibiceit. A játékosok csakhamar összeveszttek, amit a kibicelő rendőr úgy intézett el, hogy felkapott egy kést és azzal melibe szúrta Kovács Jánost. Miseta és Görbitz erre megrohantak a rendőrt, de ez oly vadul vagdalózott a késsel, hogy ezek is súlyosan megsebesültek. Mind a három sebesültet a kaposvári kórházba szállították,

de Kovács János utközben meghalt. A másik két sebesült is haladékl. A gyilkos rendőrt a csendőrok letartóztatták. A véres eseményei Lengyelötiban nagy izgalmat keltettek.

— **Használt tankönyvek.** A következő tartalmu levelet kaptuk: Az iskolában a tanítás kezdetét vette és nagyrésze a tanulóknak el van látva a szükséges tankönyvekkel. Ha megfigyeljük ilyenkor a tanulókat az első elemi osztálytól a középiskolák utolsó évfolyamát robotoló diákokig, azt fogjuk látni, hogy a tankönyvek nagy része használt és már megsárgult és megzöldült levelekből áll. Ha megdondoljuk azt, hogy ezen könyveknek nagy része hány tanuló kezén ment keresztül, hányan hajoltak rá magolász közben és tömték azt meg a ráföcscsenő köpetutján a bacillusok millióival, elképzelhető, hogy hány és hány tanuló és azok hozzátartozói szívják magukba a festet leiket öfő gümőkör bacillusokat. Tudjuk azt is, hogy nem minden szülő vehet uj könyveket, mert ez sok apának talán egész havi jövedelmét emésztene meg, de meg volna ez a kérdés másként is oldható. A könyvek kiadói bocsássák a szükséges mennyiségű tankönyveket azzai a határozott kikötéssel, az egyes iskolák igazgatói rendelkezése, hogy minden olyan tanulóknak, ki a könyvek eredeti árát megfizetni nem képes, az — mondjuk — félárban vehesse meg. Erre az úzletre a kiadók sem fizetnének rá, mert sokkal több könyv volna eladható és így az előállítási költségek kevesebbnének. Nagyon természetesen, hogy egy ilyen akció keresztül viteléhez a kulturaminiszter rendeletére volna szükség, melylyel megtiltáná azt, hogy a könyvtárosok használt könyveket adjanak el és utasítaná, illetve utasítatná az összes tanintézetek vezetőit, hogy a tanulók az iskolaév elején uj könyvekkel legyenek ellátva és csakis azon tanulók jussanak félárú uj könyvekhez, kik arra tényleg rászorulnak. Figyelmébe ajánljuk e sorokat az illetékes faktoroknak és meg vagyunk róla győződve, hogy e terv megvalósítása esetén egy nagy lépéssel haladunk a higienia felé. K. A.

— **Öngyilkosság tévedésből.** Kovács Anna, 14 éves kiszolgáló leány a Fischer és Baeder cég vaskereskedésében volt alkalmazva. Multkor estefelé két teli poharat vett észre az egyik szekrény tetején. Egyik társnőjétől megkérdezte, hogy mi van a pohárban. „Cukros víz” felelte ez, mire Kovács Anna az egyik pohár tartalmát felhajtotta. Csakhogy a cukros víz a másik pohárban volt, míg amit Kovács Anna ivott, az igazi lugkó volt, olyan, a milyent az öngyilkosok szoktak használni. A szegény leányt súlyos égési sebeivel szállították a kórházba. Bár erős léza van, állapota nem reménytelen.

— **Fedák Sári politizál.** Fedák Sári nagykanizsai vendégszerelése után Aradra utazott és ott jár szik estéről-estére zsufolt színházban, taposó, ünneplő közönség előtt. Egy aradi lap azt írja, hogy Fedák a régi, csak politikai elvei változtak meg. Ugy látszik, zalamegyei magányában politizálással töltötte idejét Szászra. Egy aradi újságíró előtt így nyilatkozott:

— En most Tisza Istvánért rajongok. — Tiszáért? Hiszen az emlékezetes belvárosi választáson Andrassy mellett kortekedett Tisza ellen.

— Azóta nagyon megváltoztak a politikai nézeteim. Mit tudtam én akkor, ki az a Tisza, mi az a Tisza? A választáskor eródménnyel járt a kortekedésem Andrassy győzött, a szabadelvű párt megbukott és Tisza visszavonult. Vele buktam én is. Gyorsan letűnt a szerencsecsillagom. A Népszínház megbukott, Vidor Pál öngyilkos lett és mindezt engem okoltak. Mindenfelől nekem támadtak és nem akadt

egyetlen jóakaróm, aki mellém állt volna ezekben a nehéz napokban. Nem maradt idehaza, Berlinbe költöztem. És ahogy vonatra ültem, elkéseredtem, eltökölve, hogy soha vissza nem térök Magyarországra, valami megmagyarázhatatlan lelki működés révén valami nagy szimpátia támadt bennem az elűzött, a bukott Tisza István iránt. Azóta egyre vele foglalkoztam. Berlinben tanultam meg igazán megismerni. Ott mindenki érte rajongott. Reinhardt, a Deutsches Theater igazgatója óráig beszélt róla fanatikus lelkesedéssel. A magyarok: Beregi Oszkár és a többiek is, mind, mind rajongtak érte. Ideadták nekem a beszédeit, — lázasan olvastam őket. Azóta az a meggyőződése, hogy nincs nagyobb talentumu politikus Magyarországon, mint Tisza István.

Talán van ebben a Tisza-imádásban valami babona is... Az egykori „koalíciós primadonna” aki együtt bukott Tisza Istvánnal, most, Tisza föltámadásával talán azt reméli, hogy megint feltűnik az ő szerencsecsillaga is.

— **Kaland az éjben.** Jegyud György és Obádics Balázs tiszt szolgák kedélyesen ballagtak 25-én éjjel a Sugárúton. Egyszerre a sötétségből három ismeretlen alak ugrott elő és se szó, se beszéd, — nekimentek a meglepett tisztiszolgáknak és alaposan elverték őket. Azután úgy, ahogy jöttek, ismét tovaálltak. — Jegyud ennek következtében 8 napig, Obádics pedig 4 napig gyógyuló sérülést szenvedett. Az elpáhol tiszt szolgák feljelentést tettek a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. A nyomozás adatai kiderítették, hogy Szecsó János és Bajor József, akik mint tanúk jelentkeztek, ismerik a tetteseket. A nyomozás ez irányban folyik.

VITA

természetes hazai gyógyásványviz.
Kütnő gyógyász. gyomor- és cukorbetegségeknél, közhány, hólyag- és vesébajok ellen.
Félfőhár VITA-törzs a gyomorgörgőre azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 4243
„CONSUM” kereskedelmi részv. társ.
Budapest, VI. Teréz-körút 4. Telefon 10-12.
Kapható minden jobb üzletben és gyógyszerüzletben.
Forrátelep: Sónkfalu, Vas megye.

Táviratok.

A kolera.

A megfertőzött Bácska.

Budapest, szeptember 28. A Szent-Gellért kórházba ma kolera-gyanus tünetek közt becszállították Horvát Józsefet, a Zrínyi gőzhajó matrózát.

Nyergesújfaluból jelentik, hogy ott Mayer József bérő ázsiai kolera-ban meghalt.

Szabadka, szeptember 28. A kolera-járvány Baranyából Bács megyébe is át-

terjedt és eddig már nyolc bács megyei községben fordultak elő ázsiai kolera-ban történt megbetegedések és halálások. A vármegye alispánja az összes szabadságon levő községbirtokot sürgősen haza rendelte és a belügyminiszteriumtól járvány orvosok kiküldését kérte. Az alispán betiltotta az országos vásárt és a lakosságot plakátokon figyelmeztette a hatósági rendelkezések szigorú betartására.

Az utcaleány gyilkosa.

Budapest, szept. 28. Klein Róza gyilkosát, Fekete Vilmost ma utóljára hallgatta ki a rendőrség. Megkérdezték tőle, ki óhajt védőjének, mire ő Lengyel Zoltánt nevezte meg, ki családjának régi ismerőse. Mindjárt irt is Lengyel Zoltánnak, ki a védelmet elvállalta. A meggyilkolt Klein Róza holtestét ma déiben felboncolták.

A nagybeteg érsek.

Kalocsa, szeptember 28. A nagybeteg Vározy Gyula kalocsai érseket tegnap este budapesti orvostanároknak megvizsgálták és kijelentették, hogy az érsek már csak óráig élhet és nem fogja megélni a reggelt. Nagyon meglepte tehát a tanárokat az érsek híhetetlenül ellenálló természete; ugyanis a nagybeteg az éjszakát átáludta, reggel fölkel, megmosdott, felöltözött és íróasztalához ült és még déiben is íróasztala mellől elbeszélgetett környezetével.

Öngyilkosság a hivatalban.

Nagyvárad, szeptember 29. Bihar-megye alispánja súlyos hivatali mulasztások miatt felfüggesztette állásától Müller Konrád rézbányai körjegyzőt. Ma tudatták a jegyzővel, hogy ellene az eljárást lefolytatták és hivatalvesztésre ítélték. Midőn Müller jegyző erről értesült, bement hivatalába és ott agyonlőtte magát.

A gázrobbanás áldozatai.

Ujpest, szept. 29. Csepregi János asztalosmester műhelyébe Ujpesten gázrobbanás történt, mely a mestert és egy segédjét megölte.

Törvénytörés.

§ A képviselőválasztás utójátéka. Tegnap számunkban tévesen írtuk azt hogy Plander Beldizsárnak volt póre Kálovics László v. tanácsossal. Kálovicsot nem Plander, hanem Szedlmayer László pórolta be, mert Szedlmayer volt az, kit a kiskánizsai népgyűlésen Kálovics és társai bántalmaztak.

Közigazgatás.

Távirat.)

Budapest, 1910. szeptember 28.

Készárú-Üzlet:

Tíz fillérrel olcsóbb.

Hataldó-Üzlet:

Buza 1910. októberre 10.07, 1911. áprilira 10.37, rozs 1910. októberre 7.34, 1911. áprilira 7.71, zab 1910. októberre 7.78, 1911. áprilira 8.23, tengeri 1911. májusra 8.54.

STERN JÓZSEF DIVATÁRUHÁZA

NAGYKANIZSA, FŐ-TÉR.

Ajánlja dusan felszerelt

ősz i női és gyermekfelöltő raktárát és téli női és gyermekfelöltő raktárát

legújabb szabásu angol peluche és fekete kabátok. Oriási választék: kész blousok, pongyolák aljak. Boák és karmantjuk. Ugyiszintén schiffon, vászon, mosó-parchettek és mindennemű divatcikkék.

Meglepően olcsó árak.

A kiváló bőr- és lithumós gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vese- és húrtüneteknél, húrtüneteknél, húrtüneteknél, húrtüneteknél.

Tudományosan bizonyított. — Kapható kórházakban és gyógyszertárakban. — Kapható kórházakban és gyógyszertárakban. — Kapható kórházakban és gyógyszertárakban.

Nemény testvérek

SAVOY

nagyszálloda

Budapest, József körút 10. Telefon 154 03. A főváros legújabb és legmodernebb elsőrangú szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó terem — központi gőzfűtés — fürdőszobák, lift, Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg és meleg vízvezeték. Villamos vasút közlekedés az összes pályaudvarokkal. Mérsékelt árak. A legfigyelmesebb kiszolgálás.

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Írta: Rovenszky Árpád.

VII.

Székely Gyula ide és oda már két évig volt Indiában és hasonló oldog sóvárgással olvasta a kis leány válaszait. S ki tudja meddig időzött volna még távol idegenben, ha egy napon Almásy Tilda gyászkeretes levelet nem küld neki. Meghalt az édes anyja. Székely Gyula ismerie a kis leány szüleinek családi körülményeit és belátta, hogy elérkezett a cselekvés ideje. Ideáljának édes apja fődrész volt egy grófi urodalomban és míg élt, a családja nem is látott szükségét, de most hogy lehunyta szemét, az a kis nyugdíj, amit az özvegye kapott, s ami, mint mondani szokták: az elcsúsz keves, a meghaláshoz sok, bizony kevés volt a legszükségesebb viszonyok rendezéséhez is. S már azért is hozzá kellett szólnia, hogy a leány jövőjét egy boldog házassággal egyengetse. Összeszámolta tehát podgyaszát és a legelső hajóval utra kelt.

Hat hét alatt már itthon is volt. Az édes anyja örömkönnnyekkel fogadta rég nem látott fiát, s még jobban kenyeztette mint azelőtt, pedig nem is volt már gyermek.

Mikor azután Székely Gyula lerázta magát az ut porát, kiment az utcára és mint egy szegyenkező iskolásfiú, lopva a szomszédjuk ablakaira tekintett. És elképzelte azt az örömsikoltást, amit az a kis leány fog hallatni akkor, ha majd meglátja őt. Készakarva, hogy nagyobb legyen a meglepetés, nem közölte vele visszaérkezésének idejét.

De az ablakok üresek voltak. Később azután idegen arcokat látott rajtuk kinézni és ekkor csalódva az édes anyjához sietett és felvilágosításokat kért tőle. S az öreg nő szomorúan újságolta:

— Bizony édes fiam, Almásyék már nem a mi szomszédaink... már nem is laknak a falunkban. Hát nem tudtad?

— Nem... — felelte rá Székely Gyula komoran.

— Thilda nem írta meg neked?

— Nem...

— Csodálom...

— No és? — kérdezte a fia ingerülten.

— Ugy történt a dolog édes fiam, hogy Thildának meghalt az édes anyja. Harmadnapra rá a grófnak már új fődrésze volt... Egyed József... tudod, aki a te apának is testileki jó barátja volt... emlékszel még rája? ... hiszen gyakran volt nálunk.

— Emlékszem rá... derék ember...

— Igen ám, de a gróf kikötötte, hogy a fődrésze ne lakjék többé ebben a faluban, hanem lehetőleg a közelében legyen. Így azután Egyedék elkerültek innen az uradalom másik felébe.

— És Almásyék?

— Velük mentek.

— Hogyan?

— Azt tudod, hogy Egyednek volt egy leánya? ... hogyne tudnád? ... hiszen bucsukor táncoltál is vele... Nos tehát Thilda és Sárika a te távolléted alatt oly elváhatatlan barátok lettek, hogy az öreg Egyed azt az ajánlatot tette Thilda anyjának, hogy költözzenek egy helyre. A leányok hadd maradjanak együtt. Almásy né nagyon kevés nyugdíjat kap és Egyed szíveségből ingyen lakáshoz jutottak. A fődrész kint lakik a családjával az erdőszékházban, Almásyék pedig a majorban, mely csak öt percrenyire van tőle. Így azután a leányok minden nap láthaják egymást. Egyed Sárika egybeként menyasszony... jegyzőnk vesz el, s a farsangon akarják megtartani az esküvőt... De igazán csodálkozom fiam, hogy Thilda mindezeket nem írta meg neked... vagy nem leveleztek?

De igen... meglehet, hogy Thilda írt is nekem és a levelet már nem talált a helyemen — mondotta Székely Gyula védelmébe véve szerelmét; ámbar furdalta a szívét, hogy miért nem írta meg ezt a változást is.

— Jól van fiam, hiszen tudom, hogy szereltek egymást és...

A fiatal ember eltálatla édes anyjának gondolatát és gyorsan közbevetett.

— Holnap elmegyek hozzájuk...

— Menj el fiam, talán már várnak is.

— Ki tudja anyám, két évig voltam távol...

— No... no... fiam... hiszen vannak, akik husz évig várnak egymásra... Hozd haza Thildát és legyenek boldogok... — mondá az öreg nő és megcsókolta a fiát. (Folyt. köv.)

Főszerkesztő: Szalay Sándor.

Felelős szerkesztő: Nagy Samu.

Gyakornokot keres

a légrádi takarékpénztár. A pályázók forduljanak levéltel az igazgatósághoz.

Kórház-utca 5. számú különálló 4 szobás lakóház összes mellék-helyiségekkel, előnyös feltételek mellett **AZONNAL ELADÓ**, esetleg **BÉRBEADÓ**. Bővebbet: Özv. LENGYEL LAJOSNÉ Nagykanizsa, Teleky-ut 11. sz. 4334

Burgonya bármilyen nagy mennyiségben kapható **HAAS VILMOS** fűszerkereskedésében Nagykanizsán. 4195

Bazsó József
kovács és kocsigyártó
NAGYKANIZSÁN, Teleky-ut 6.

Készít és állandóan raktáron tart könnyű és divatos új kocsikat.

Elvállal: lövésálmást, kocsik átinkítását, tisztogatását és beállítását. Kifutó munka, jutányos árak. 4170

Ne féljen a kolerától!
mert egy palack „Fiume Cognac Medicinal“

szavatolt valódi borpárlat
biztos hatású óvzser, a fiumel „ADRIATICA“
Cognac-lepároló Részvénytársaság kft-nőnek ellamert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben.

Kaufmann Mór

uriszabó

Nagykanizsa, Erzsébet-tér (Élek ház).

Dus választék a legfinomabb szövetelekből. Gondos és izléses kidolgozás.

Szolid, jutányos árak!

Pályázat.

A nagykanizsai ízr. hitközségnél üresedésbe jött

pénztárosi állásra

pályázat hirdettetik

Évi fizetés 840 (nyolcszáznegyven) korona.

A pénztáros hivatalos órái napoként d. e. 9—12-ig és d. u. 3—4-ig, szombat és izraelita ünnepek kivételével.

Pályázati kérvények f. évi október hó 10-éig nyújtandók be a hitközségi előjárásához.

Az állás mielőbb elfoglalandó s ugyanakkor 4000 kor. biztosíték teendő le.

Bővebb felvilágosítás nyerhető az ízr. hitközség titkári hivatalában.

Nagykanizsa, 1910. szept. 26.

A nagykanizsai ízr. hitközség előjárásága.

4339

PÉCSI ANTAL

kocsigyártó

Nagykanizsa, Kazinczy-utca 12.

•••••

Értesítés.

Van szerencsém a t. c. közönséget tiszteltetl értesíteni, hogy

kocsigyártó üzletet nyitottam.

Bátor vagyok megemlíteni, hogy Kaposvároitt, a Mayer-féle kocsigyárban 21 éven át mint előmunkás voltam alkalmazva s azonkívül a külföld nagyobb városaiban szerzett tapasztalataim alapján is; képesnek érzem magamat arra, hogy e szakmába vágó mindenféle munkát szakszerűleg készítsék.

Abban a helyzetben vagyok, hogy új kocsikat, javításokat, valamint azok cserélését elvállalom. — Megjegyzem: kívánom, hogy ennek folytán nálam bármiféle kocsik a legszebb kivitelben; a legjutányosabb árak mellett szerethetők be. — Szives pártfogást kér

Pécsi Antal.

17344|1910.

4341

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye alispáni hivatalának 5467/910. sz. 1910. évi július hó 15-én kelt rendelete, valamint Nagykanizsa város képviselőtestületének 1910. évi augusztus 24-én tartott ülésében 67. és 69. szám alatt hozott véghatározata alapján Nagykanizsa városnál üresedésben levő 3400 kor. fizetés, 800 kor. lakbérrel javadalmazott **FŐJEGYZŐI**;

1600 kor. évi fizetés 300 kor. lakbérrel javadalmazott **LEVÉLTÁRNOKI** és

1300 kor. évi fizetés és 240 korona lakbérrel javadalmazott egy **IRNOKI** állásra, továbbá ezen állások betöltése folytán megüresedhető egyéb állásokra pályázat hirdetetik. Főhivatnak mindazok, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a v. tanácsához címezve

folgyó évi október hó 15. napjának d. u. 5 órájáig adják be, esetleg a választás napján a kijelölt választmány előtt az előírt okmányokkal személyesen jelentkezzenek.

A pályázók kérvényeikhez csatolni, avagy a kijelölt választmány előtt való személyes jelentkezés esetén a választmányának átadni tartoznak valamennyien születési, erkölcsi és községi választól voltakant tanúsító bizonyítványukat, azonkívül a főjegyzői állásra pályázók az 1883. évi l. t. c. 3. és 6. §-ban megjelölt képzettséget igazoló okleveleiket és bizonyítványukat. A városi tanács.

Nagykanizsán, 1910. évi szeptember hó 26-án.

(P. H.)

VÉCSEY, polgármester.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
Kazinczy-u. 3.Telefon-szám: 78.
egy mellékállomással.

A szerkesztőség illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Készlet megrendelés nem vállalkozik és nyelven leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Művelőket és nyitlert díjazásai szerint vesz fel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	azértküldéssel:
Egy hóra 1.20 K.	Egy hóra 1.50 K.
Negyedévre 3.50 ..	Negyedévre 4.50 ..
Félévre 7. — ..	Félévre 9. — ..
Égész évre 14. — ..	Égész évre 18. — ..

Egyes szám ára 6 fillér.

Művelők, külső munkások és magán-közlemények soronként 50 fillér.

Előfizetési és reklámszámok díja 5 korona. Készletnyitvatartás 5 kor.

XXXVII. évf. 216. szám.

Nagykanizsa, péntek, 1910. szeptember 30.

Kiadóhivatal: Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

FIUME kávéházban

ma és a következő napokon

FÖLDESI

Szerén hegedűművész 10 tagú filharmonikus hölgyzenekara

ANGELOTTI IMRE

harmoniumművész közreműködésével

hangversenyez

Szombat bememenet. Kezdeté fél 9 órakor.

A könyvtárak.

Van-e Kanizsán könyvtár?

Nagykanizsa, szeptember 29.

A társadalom kultur-életében ma már olyan elengedhetetlen köz-zükséglet a könyvtár, hogy nemcsak minden jelentősebb városban, hanem még a legkisebb faluban is kellene lenni megfelelő közkönyvtárnak.

Ez olyan világos dolog, hogy erről már igazán teljesen fölösleges akár írni, akár szónokolni. Nincs erre nézve egyéb tennivaló, mint föl kell szerelni minden várost, minden falut tisztességes, értékes, a helyi igényeket kielégítő s a lelki műveltséget fejlesztő közkönyvtárral. A többi azután magától jó. „Evs közben jön meg az étvágy.” Ez a közmondás. Mihelyt az emberek megszokják az olvasást vagy csak belefognak: többé már nem kell buzdítás. Ha a lelkek világának megfelelő olvasmányokhoz juthatnak, nem kell azokat már sem vezércikkkel, sem szózatokkal, sem szónoklással buzdítani az olvasásra.

A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa amennyire a rendelkezésére bocsátott évi összegekből telik, egyes helyekre adni szokott kisebb-nagyobb könyvtárakat és ezeknek a kezelőit, — akikről megállapítható, hogy a közönséget a könyvtárak használatára ügyekeznek megnyerni és meg-

is nyerni, — jutalmazással is kitünteti. Az eredmény végül mégis a legtöbb helyen az, hogy a könyvtárkezelő minden fáradozása, buzgalma megtörik a közönségnél rendesen bekövetkezett közönyben.

Ilyenkor a vidéken szemlétartó felügyelő urak szomorúan szokták konstatálni, hogy a magyar népet nem lehet még most sem megnyerni a szorgalmas olvasásnak, a buzgó könyvtárhasználatnak.

Ezt állapítják meg. De ez nem igaz. Igaz ellenben az, hogy semmiféle buzdító, lelkesítő szózat nem pótolhatja a könyvtárak tartalmi hiányait, hézagosságát. Ha az olvasni akaró közönség a közkönyvtárban nem találja meg lelke számára az óhajtott, remélt szellemi táplálékot: akkor bizony evés (olvasás) közben sem jön meg az étvágya soha. Sőt még a meglevő étvágyát is elveszíti.

Az a baj — még pedig a legnagyobb baj, — hogy a közkönyvtárak szervezése alkalmával egyes nagyobb könyvkiadó cégek érdekeinek istápolása oly nagy mértékben előtérbe nyomul, hogy ennek következtében a könyvtáraknak a helyi szellemi igényekhez mért összeállítására majdnem egészen háttérben, figyelmen kívül marad. A szervezésnél, a tartalom összeállításánál majdnem mindegyik sablonosság mutatkozik. Bizonysos típusokat állapítanak meg, és azt akarják, hogy ezeket Nagykanizsán, Perlakon, Alsóendvén, Letyén és Zalaszentmihályon egyforma szellemi étvágyat vegye be az olvasóközönség, mely a maga olvasási kedvével, szellemi igényeivel közkönyvtárak használatára kényszerül. Ez pedig teljes lehetetlenség.

A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa, ha jól felkarolt könyvtárakkal akarja fölserelni a kisebb-nagyobb kulturális gócpontokat, — előbb valóságos tanulmányt kell végeztetnie a néplélektan terén. Mert ahogy nem bódolulhat az oktató az iskolá-

ban — gyermeklélektanai tanulmányok nélkül: úgy a felnőtteknek olvastatás utján való művelését célzó vállalkozás is csak akkor választhatja meg helyesen a célt szolgáló eszközöket, az olvasmányokat, ha a népleleknek etnografikus megnyilatkozásáról világos adatok, tiszta, határozott képek állanak rendelkezésére.

No most már, ha a nagykanizsai könyvtárakat ilyen etnografikai alapon vizsgáljuk: akkor szomorúan kell megállapítanunk, hogy nekünk az itteni igényeket kielégítő egyetlen könyvtárunk sincs.

A társadalomnak talán egyes rétegei egyik-másik egyesületi vagy közkönyvtárban megtalálják legálább részben a maguk szellemi táplálékát; de olyan közkönyvtárunk, amely az itteni társadalmi rétegek összességének igényeit kielégíthetné, ezidőt még nincsen. Nagykanizsa társadalmi rétegei pedig talán nem is igényelnek összességükben valami rendkívüli, csak drága pénzen megszerezhető dolgokat, valami nagyon speciális szellemű táplálékot. És mégis, ha valaki valamely tudományos kérdés tanulmányozásába akar fogni, annak Budapestre kell mennie, hogy tanulmány-forrásokhoz juthasson.

Valóban szép és dicséretes munkát végezne a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa, ha a szükséges néprajzi tanulmányoztatás alapján megállapíthatná, hogy egyes kulturális gócpontokon minő tartalmú könyvtárak — szükségesek, és azután a megállapítások alapján szerveznék a közkönyvtárakat azokból az összegekből, amelyeket a célra az országgyűlés évenként megszavaz és rendelkezésre bocsát.

Ha ez megtörténne, akkor alapos reményünk lehetne ahhoz, hogy végre Nagykanizsa, mint Zalavármegyének legnagyobb kulturális gócpontja is olyan közkönyvtárt kapna, mely az itteni társadalom minden rétegének szellemi igényeit kielégíthetné.

Az iparkamara közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

A soproni kereskedelmi és iparkamara Ulein József kir. tanácsos elnökelete alatt tegnap tartotta meg a nyári szünetet követő első közgyűlést. A kamarai tagok 5 évre terjedő megbízatása már erősen alkonyodik, anélkül, hogy a gyűlés látogatottságán ez a körülmény észrevehető lett volna. A belfelag szép számmal jelentek meg, a külfelagok pedig Magyaróvár, Kapuvár, Kőszeg és Nagykanizsa városokból vonultak be.

A közgyűlés elején az elnök meglepő szavakban elkezelt meg Rosmann József belfelag elhunytáról, bejelentve, hogy e megüresedett tagsági helyre Schwerdt Ferenc soproni órást, mint sorrend szerint következő pótlag hivatott be, akit mindjárt üdvözölt is.

Kiemelkedő mozzanata volt a közgyűlésnek az a levél, a melyben Csercsúr József, a kamara ipari szakosztályának tizenhét év óta buzgó tagja, megbízatásáról lemondott. Lemondását azzal indokolta, hogy egészségi okokból kénytelen volt az üzleti térről visszavonulni s így a kamara további működésében sem vehet részt. Nem akarja azonban, hogy a kamarában való szereplése maradandó emlékek nélkül maradjon és ezért iparostársait iránt táplált szeretetének is kifejezését adandó, alapítványként ipari továbbképzés céljaira ezer koronát bocsát a kamara rendelkezésére, amely alapítványi összeget tehetsége szerint növelni szándékozik, amikor részletesen is meg fogja jelölni a célt, amelyre az alapítvány jövedelme fordítandó lesz.

Ulein József elnök, majd a kereskedelmi szakosztály részéről Spiegel Szefrid alelnök nagy elismeréssel méltatták Csercsúr József kamarai belfelagi működését és az alapítványt illető elhatározását. — Az első eset a kamara hatvanéves múltjában — jegyezte meg az alelnök — hogy egy kamarai tag távozásában közéleti alapítvánnyal örökíti meg emlékét s e példa annál értékesebb, annál megragadóbb, mert oly kézműiparos szolgáltatja, aki vagyonának alapjait véres vitézettel és nagy nélkülözések árán vetette meg. Az önmegtartóztatás, a nemes gondolkodás e szép példája igazán megérdemli, hogy követőkre találjon.

A közgyűlés mely sajnálatának adott kifejezést Csercsúr Józsefnek a kamara tagjai sorából való kiválása felett és elhatározta, hogy a kiváló tagnak a kamara kebelében kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységéért elismerését fejezi ki, az alapítványért pedig köszönetet szavaz.

Az első nagykanizsai posztó- és gyapjuszövetraktár**1910. október hó 1-én nyílik meg a városi bérpalotában,**

melyre a nagyérdemű közönség b. figyelmét előre is felhívjuk.

A távozó tag megüresedett helyét Pausz György soproni csizmadiamesterrel mint legtöbb szavazatot nyert pótlag fogja betölteni.

A napirend előtt Spitzer József beltag sürgős indítványban arra kérte a közgyűlést, hogy a bankszábadalom megállítására érdekében folyó tárgyalások alkalmából ujtassa meg a kamara bank lombard-kölcsönei kamatlába tárgyában tett korábbi fölterjesztését. E fölterjesztésben a kamara Spitzer József indítványára annak a kieszközölését kérte a kormánytól, hogy a bank a magyar állampapírokra adott lombard-kölcsönök kamatlábát a mindenkori váltóösszeállítás kamatlábnál ne — mint most — fél, hanem csak negyed-százalékkal állapítsa meg magasabban. Az ily intézkedés állampapírjaink elhelyezését lényegesen megkönnyítené.

A közgyűlés az indítványt elfogadta.

A napirend tárgyai közül fölemlítjük, hogy a kereskedelmi miniszter a kamarai kerület törvényhatóságaihoz rendeletet intézett a kamarai tagválasztás munkájának a keresztlétele tárgyában, a kamarának azt a javaslatát azonban, hogy a kapuvári választási alkerületet ketté ossza és Csorna székhellyel új választási alkerületet létesítsen, nem fogadta el, mert a kamarai alkerületek beosztásának a kérdése annak idején az összes hazai kereskedelmi és iparkamarákra nézve együttesen lesz megoldandó.

A közgyűlés a miniszter ez álláspontját sajnálattal vette tudomásul és elhatározta, hogy a kamarai választási eljárásnak 12 év óta kitiltásba helyezett reformját meg-sürgősen és e mozgalmának a támogatására a társakaratát is fölkeri.

A hadserg terménybeli szükségletei beszerzésére vonatkozó hadügyminiszteri utasítások fölött Spiegel Szigfrid alelnök által gyakorolt kritikát a kamara magáévá tette és a mezőgazdáknak egyoldalú kedvezményt nyújtó mai terménybeszerzési mód megváltoztatása, vagyis a verseny szabadságának e téren való visszaállítása érdekében fölterjesztést intéz a kereskedelmi kormányhoz.

A törvényhatósági ipartanácsosok megválasztása után a közgyűlés állást foglalt az egyévi önkéntességi jog oly irányban való kifejtésére mellett, hogy a jog a középiskola, vagy ezzel egyenrangú más iskola hatodik osztályát (állami ipari szakiskolát) végzett ifjakat is megilletse.

Spitzer Józsefnek a magyar és osztrák postakareképenztár kölcsönös fogaimában való pótlómentességre vonatkozó indítványát elfogadta a közgyűlés, megfogadva ezt Hacker Sándor indítványára azzal, hogy a számlatulajdonos jogosítva legyen cheque-jére vezetett megjegyzéssel olyképpen rendelkezni, hogy az átutalt összeg készpénzben küldessék a rendelkezési helyre, akkor, ha ezen a helyen postahivatal nincs, vagy ha van is, de megfelelő pénzellátással nem rendelkezik.

A nőtisztviselők országos egyesületének női felső kereskedelmi iskolák létesítése érdekében indított mozgalmát a kamara oly alakban támogatja, hogy a felső kereskedelmi fiú-iskoláknak a nőtanulók előtt való megnyitását kéri a kormánytól. Maga a kamara a jövőben arra irányítja a fő figyelmét, hogy kerülete iparszakoktatási intézményeket nyertjen, mert ma négy felső kereskedelmi iskola mellett egyenrangú iparszakoktatási intézménynek nyoma sincs a jelentékeny országrészben.

A 600 koronás állami iparos ösztöndíjra Nagy József soproni cipészmentéri

és szakitanitót hozza első helyen javaslatba, mint a ki Németországban az orthopedicseletet kívánja tanulmányozni.

A keleti kereskedelmi akadémiá halálától közül a kamara Hollós Jenőnek 600, Rottensteiner Rikárdnak 400, és Spiegel Józsefnek 200 korona ösztöndíjat szavazott meg.

Az iparszakiskolát látogató ifjak öt ösztöndíjára 43 pályázó jelentkezett. A kamara méltányolva a jövő iparos nemzedék szakképzettségéhez fűződő nagy érdekeket, 36 pályázót részesített 100—200 korona összegű ösztöndíjban, ami 5900 korona kiadást von maga után, úgy, hogy a kamara kereskedelmi ösztöndíjakkal együtt 7000 koronát meghaladó időszaktot hoz a szakoktatás érdekében.

A keszthelyi és községi kereskedő tanonciskolák 200—200 koronát kapnak, míg a Balatoni Szövetség a Balaton ismerető népszerű munka kiadására 200, a Dunántúli Turista Egyesület pedig a soproni és vas megyei hegyvidékek turistakönyvének kiadásával járó költségekhez való hozzájárulásként 100 korona segélyben részesül.

Az ösztöndíjban részesített ipariskolai tanulók közül zalamegyei illetőségűek a következők:

1. Récz Ferenc (Alsőlendva), a budapesti felső építő ipariskola 3. oszt. tanulója.
2. Hofmann Rezső (Zalaegerszeg), a budapesti felső ipariskola gépészeti 3. éves tanulója.
3. Fülöp József (Tapolca), a győri szakiskola 4. éves fémiparos növendéke.
4. Weisz Béla (Csáktornyai), a kassai felső ipariskola gépészeti 3. éves tanulója.
5. Piros József (Tapolca), az orsz. iparművészeti iskola növendéke.
6. Nagel József (Keszthely), a budapesti felső ipariskola 11. éves vegyész-tanulója, amennyiben keszthelyi illetőségét utólag igazolja.

Ezek közül a két utóbbi 100—100, a többi pedig fejenként 200 koronát kap.

Nagykanizsa a kolera ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa egészségügyi bizottsága tegnap délután fél 6 órakor ülést tartott, melyen a kolera elleni védekezés célra vezető módszereivel foglalkoztak. A gyűlés főleg a közisztaság érdekében hozott hatósági rendeletek szigorúbb betartását hangsúlyozta. Általános rendelkezéseket határoztak el, különösen a Sugárut, Csányi-László utca, Szemere-utca és Erzsébet-tér fedett és fedetlen csatornáinak tisztítására. Az egyes rendeltetésekre házak tulajdonosait nagyobb tisztaságra, a személgödörök alapos kihordására utasította.

Ami a járványkórház állapotát illeti, az dr. Récz Kálmán tiszt. orvos jelentése szerint teljesen rendben van. El van látva a szükséges orvosszerekkel és fertőtlenítő készletekkel. Már most egy ápolót fogadtak fel, s mielőtt a járvány felélné fejét Nagykanizsán, még három ápolót fogadnak melléje. A kórház kellő élelmezése is biztosítva van.

Ami az érkező utasok átvizsgálását illeti, erről nem nyilatkozott az ülés, miután ez teljesen közigazgatási hatáskörbe tartozik. Egyébként azt hisszük, Kanizsát ez irányban nem fenyegeti veszély. A Mohács felől, Pécsen keresztül jövő vonatokat utasait Öykényesnél amugy is megfelelő vizsgálatban részesítik. A főnyit tehát a közisztaságra kell fektetni, mert ez halálos ellensége a kolerának, míg rothadó anyagokban, póshad csatornában rohamosan szaporodik el a rettegelt kórházbacillus.

Terjed a marhavész.

Várható a huszdrágulás.

— Saját tudósítónktól. —

A szarvasmarhák ragadós szájl- és körömfájása az illetékes hatóságok minden erőfeszítése dacára is fokozatosan terjed tovább és tovább. A keszthelyi és pacsai járásban, melyek csak kevésbé voltak inficiálva a betegségől, most nagyobb mérvet öltött a ragályos betegség. A járvány terjedésének főoka mindenestre az, hogy akadnak számosan, akik negligálják a hatóságok kiadott fővirendeléseit és a szomszédos községekből beviszik a betegséget, bacillust. Az egyik gazda, átmev a rokonaihoz, ismerőseihez a szomszéd faluba, akinek beteg állata van. Az istállóból azután, ahová beviszi a kíváncsiság vagy a sajnálkozás, a ruhádn, csizmáján átvisszi a bacillust a saját falujába. Így történt, hogy Sümegből, amely a járvány kiinduló pontja, rövid idő alatt 5 járásban és számos községben terjedt el a járvány. A megfertőzött helyek elkerülhetése végett ideitartjuk a községeket, amelyekben a ragadós szájl- és körömfájás elterjedt:

A pacsai járásban: Egeraracs, Esztergály, Zalaapáti, Zalahosszúfalva, Zalasabar, Orozstony.

A keszthelyi járásban: Karmacs, Rezi, Sármedék, Vindornafok, Zalazántó, Szentgyörgyvár, Alsópáhok.

A tapolcai járásban: Tapolca, Balatonederics, Lesencei-tóvárd, Lesencetomaj, Nemesvita, Raposka, Hegymagas, Zalaszentgrót, Gyűlévész.

A sümegi járásban: Sümeg, Sümegprága.

Ezen helyeket annál is inkább el kell kerülniök az érdekelt mézáros mestereknek, mert abban az esetben, ha Nagykanizsán is elterjed a betegség, Nagykanizsa is zár alá kerül, amikor is kénytelenek lesznek a bevásárlók faluról-falura menni és a szükséges árukat így beszerezni. Ez a körülmény pedig a hus árait még magasabbra emelné fel, és a ma-holnap ugys szinte tarthatatlan állapotokat még lehetlenebbé tenné.

Az aréna sorsa

Kövesy igazgató kérelme a tanácshoz.

— Saját tudósítónktól. —

Kövesy Albert szinigazgató a következő kérvényt intézte Nagykanizsa város tanácsához:

Tekintetes Tanács!

Alulírott azon tiszteletteljes kérelemmel járulok a tek. Tanács elé, hogy a szinkör telkét, nem különben a játszasi engedélyt meg utójjára az 1911. nyári színiévadra átengedni, illetve kiadni kegyeskedjek.

Azokat az agályokat, amelyek a szinkör használatossága ellen felmerültek, sikerült elosztatnom, amennyiben a tekintetes Tanács utasítására már most nyáron nagyobb aréna-javításokat eszközöltem, úgy hogy a szinkör egész nyáron át tartósnak és elfogadhatónak bizonyult.

De ezzel szemben is utalok a kaposvári esetre, ahol tavaly a régi szinkörrel már az oszlopokat is kiszédték és mégis, mivel az új szinkör nem készült el, ismét a régi szinkörben folytatták az előadásokat.

Kérelmemet még az a körülmény is támogatja, hogy nekem más kerülem nem ez idő szerint, másrészt meg ez nemcsak az utolsó év, ami e kerületben töltök, de valószínűleg sohasem is lesz alkalmam Nagykanizsán működhetni, és úgy hiszem, hogy a tekintetes Tanács velem szemben, aki annyi évet töltöttem Nagykanizsán, a méltányosság dűdspontjára fog helyezkedni és kéresemet nem fogja megtagadni.

Kiváló tisztelettel

Kövesy Albert
szinigazgató.

Ehhez a kérelemhez felesleges a bővebb magyarázat. Kövesy Albert mint igazgató utolsó esztendejét tölti most Pécsen, hol ez a bucsúzó szezon a tavasszal véget ér.

Miután azonban társulatának tagjai szeptemberig vannak szerződötve, a társulatnak szüksége van még Kanizsára, mint nyári állomásra. Bizonyos, hogy Kövesy jövőre Kanizsától is búcsút vesz: akkor sem jöhet többé, ha hívjuk is.

Az aréna, ahogy van, — vagy valami újabb reparatúrával kibírja a jövő esztendői szezon is, lebontani már csak azért is könnyelműség volna, mert nincs más, elfogadható Szinkörünk; az idej jól sikerült szezon pedig amellet szől, hogy közönségünknek pótolhatatlan kultúrské-sége a minden esztendői színházi szezon.

Kövesy kérvényében — méltányossági szempontokra is hivatkozik; ezt bizony teljes átértéssel is teheti ő, mivel Pécsen csunya méltánytalansággal bántak el. Nálunk ez aligha fog bekövetkezni és ha Kövesynek nyolc esztendői itt való működés után szüksége van még egy visszavonhatatlanul utolsó kanizsai szezonra, s mivel ennek minden lehetősége meg van adva, Kanizsa méltányosságán nem fog mulni, hogy kívánsága teljesüljön.

A delegációk összehívása. A hivatalos lap mai száma Aehrenthal gróf közös külügyminiszterhez, Bienerth báró osztrák és Khuen-Hédervy gróf magyar miniszterelnökökhöz intézett királyi kéziratokat közli, melyekkel őfelsége a delegációkat október 12-ikére Bécsbe összehívja.

Hirek.

Oroszországban vagyunk?

Egy botrányos áthelyezés.

Egy érthetetlen áthelyezés volt a címe ama tegnapi hírünknek, melyben Sági János keszthelyi telekkönyvezető, a Keszthelyi Hírlap szerkesztője, a keszthelyi Balatoni múzeum osztályvezetőjének, a fehérmegyei Mór faluba történt áthelyezéséről megemlékeztünk. Azok részére, kik még nem tudták, megírtuk azt is, hogy kicsoda Sági János, lelke a Balatoni múzeumnak, ki a Balatoni kulturáért egymaga dolgozott annyit, mint a mindenkori kormányok együttvéve, elismert író és mint szakíró tekintély az országban. — Sági életével és fáradsáttal, rajongó munkásságával annyira begyökerezett Keszthelyre, hogy midőn előléptetésekképpen a miniszteriumba akarták behívni, nem ment. Most Móra, egy fekete város faluba helyezték át. Ma megtudtuk, hogy ez Sági óhaján kívül történt és őt is oly meglepetésszerűen érintette, mint a villámcsapás.

Még sokat megtudtunk; azt, hogy Sági áthelyezésén nemtelen politikai boszu munkált közre és midőn ezt a sokra hivatott tetterős és tenni vágyó férfit élve eltemetik egy kultúrátlan faluba, olyan országos skandalumot rendeztek, ezzel, melyet — és erről kezeskedünk — az egész magyar sajtó és valószínűleg a képviselőház sem fog szó nélkül hagyni. Legközelebb már az összes szükséges adatok birtokában leszünk és akkor rá fogunk világítani erre a szégyenletes ügyre, mely mégis csak bennünket, zalaiakat érint a legközelebből és a veszteség faldalmával.

155

forint egy teljes keményfa hálószoba márvány és tükörrel. Kapható

Balázsy K. kárpitos és bútorraktárában

(volt Goldberger Károly és társa)
Csengeri-u. 3. Takarékpénztár épület.

„URÁNIA“
villamos mozgófényképszínház
a Szarvas-szálloda dísztermében.

Szombaton, október 1-én
este 6 órakor

nagy megnyitó előadás

Kitűnő műsor:

Agenfő-tő. Természetes. Jancsi-musi. detektív. Humoros.	Dráma. (350 német.) Szerelem-csapdában. Humoros.
A varasbot. Nevettető. Bermos. Tajték. Ajátalos hasugság.	Hogy lett a favágóból bana ? (Színes.) Igen humoros.

Előadások 6, 7, 8, és 9 órakor.
Minden kép végén be lehet lépni.
Kényelmes váróterem.
A képek kitűnő zongorakísérettel ke-
rülnek bemutatásra.

Helyárak: Páholy 5 személyre 4 korona.
Páholyulós 1 korona, I. hely 60 fillér, II. hely
40 fillér, III. hely 20 fillér

200 kényelmes ülőhely.

Szíves pártfogást kér

BRÓNYAY LAJOS, tulajdonos

REGÉNY.

Szenvedélyek.

Irt: Rovenszky Árpád.

12

VIII.

Másnap reggel Székely Gyula elővezette lovát és elindult Almásyékhoz.

Rövid órai lovaglás után a majorba ért. Ott megállította lovát, különös érzés vett rajta erő és arca egy pillanatra elborult.

— Két éve már... ki tudja? — mondotta a fiatalember komolyan maga elé tekintve, azután az épület felé irányította lovát, de a kapuhoz közel elhagyta a batorsága és nem mert tovább menni. Valami szorongó érzés visszatartotta.

Szinte félve tekintett fel az ablakokra és midőn azok egyikében megpillantotta régi ideálját, minden csepp vere az arcába szökött, a szíve hevesebben kezdett dobogni és majdnem hogy leszédült a lováról.

Csakugyan ő volt.

A fiatal leány szorgalmasan kézimunkázott és nem vette észre titkos bámulóját.

Székely Gyulát egyre unszolta a szíve, hogy rohanjon fel Almásy Tildához, köszöntse és ölelje keblére, de ugyanakkor valami bántó idegenszerűség tolokodott a lelkébe, gyáván megfordította a lovát és egy utolsó bucsupillantást vetve az ablakra, lassan tovább indult.

Egyedylet akarta felkeresni.

Nemsokára egy csinos erdőszél előtt állott, amely már jó mélyen bent feküdt az erdőben. Székely Gyula habozás nélkül becsengetett. Vadász ruhás szolga nyitotta ki a kaput és mikor a vendéget megismerte, jelentősen mosolygott.

— Mily szerencse Székely ur... a főerdész urék minden nap megemlékeztek Székely urról... A főerdész ur ugyan épen most nincs idehaza, de a nagysága a szalonban van.

Székely Gyula fűrgén leugrott a lováról és átadta a vadásznak, azután betért az épületbe és nemsokára a főerdészre, anyjának öreg barátjára előtt állott, aki meglepette összecsapta kezeit.

— Hát maga hazajött Gyula? — kérdezte szívélyesen.

— Tegnap — felelt a fiatalember és kezét csókolt a nőnek.

Egyedylet felesége nem volt szép asszony, inkább kedves, szavaiban és mozdulataiban bizonyos kimért nyugodtsággal, gondolkodásában eredeti és őszinte. — Egész férfi lett magából... milyen barna az arca... hát mit csinált Indiában? Ezt el kell mesélnie... de most már itthon marad?

— Itthon.

— A férjem épen... idehaza...

— Hallottam.

— Nos ön épen jókor jött. A napokban férjem néhány hétre Budapestre szándékozik menni és legalább lesz valakinek, aki bennünket szórakoztat. Szegény férjemre is ráfér egy kis változás. Önnek megmondhatom Gyula, mert úgyis tapasztalni fogja. Olyan nyomott a kedélye, hogy igazán félek; pedig milyen vigyázott ember volt előbb. Nem beszél ugyan lelki fájdalomról, de minden tekintete, minden mozdulata elárulja, hogy szenved. És én vigasztalni sem tudom, mert tudom, hogy mi bántja a lelkét. Tavaly egy alkalommal vadászókat üdöztetett és akkor egy lövést kapott a lábába. A seb begyógyult, de azóta mégis fáj a lábát. Hivatásának ugyan még mindig meg tud felelni, de már nem oly kedvvel, mint előbb. A fárasztó hajóvadászatokon már nem tud részt venni és ezt nagyon a szívére veszi, mert gyűlöli minden néven nevezendő télienséget. Azért, midőn most előállt utitervével, én is helyesltem. Az idegen környezet talán helyrebillenti lelkének egyensúlyát... Jelenleg Sárka leánnyal a városban van, hogy egyet más bevásároljon az utra.

— És Sárka nagyság hogy van? — kérdezte Székely Gyula érdeklődéssel. A főerdész leánya felől kérdezősködött, hogy kerülő uton feleletet kapjon arra a kérdésre, amit nem tett fel, de amelyre oly nagyon áhítozott a válasza.

Sárka boldog menyasszony és lehet-e ennél jobbat kívánni egy szerelmes fiatal leánynak? De Ön Sárkáról kérdezősködik és Almásy Thildáról egészen megelégedezik, pedig a két nevet mindenki egyszerre szokta emlegetni.

Székely Gyula kiált elpirult és létozva felelt.

— Utam a major mellett vezetett el és Thildát az ablakban láttam, amint kézimunkázott. Ő ugyan nem veti észre.

— És ön?

Székely Gyula zavartan nézett másfelé.

— Nem üdvözölte?

— Nem.

— De miért nem? ... Avagy meglepetésnek szánta?

— Igen...

Azt nem merie bevallani, hogy gyáva volt.

— Nos, a mai napot természetesen nálunk tölti és mivel Thilda ritkán szokott elmaradni, úgyis viszontlátják majd egymást. Náluk különben minden a régiben maradt, csak a Thilda édes anyja bejegesedik folyton a férje halála óta és a leány az ő hű ápolója. Ha Almásy néval nem határoztuk el volna, hogy Thilda az estét rendszeresen nálunk töltsen, úgy talán alig látnók azt a leányt. Ujabb idő óta ő sem tejszik nekem. Szerencsére az édes anyja is egyetért velem abban, hogy a teljes visszavonultság hátrányára van a fiatal leánynak, azért ő is folyton unszolja Thildát, hogy keresse a társaságot és szórakozzék.

— Magába zárkózottságot nem lehetett előbb Thildán észrevenni, sőt ellenkezőleg, egyike volt a legvidámabb lelkületű leányoknak.

— Ami a vidámságot illeti, az most sem hagyta el őt. Az a fiatal leány nagyon szépen fejlődött: a két év alatt, de most bizonyos idő óta úgy veszem észre, hogy az ábrándozás felé hajlik és ez aggaszt. Különben este majd ön is tapasztalhatja és mondhatom, hogy már előre örülök annak a meglepetésnek, mikor viszontlátni fogja magát... Mi majd nem mondjuk el neki, hogy ön itt van nálunk.

— Thilda nagyság talán nem is fog valami nagyobb fontosságot tulajdonítani a találkozásunknak? — mondotta Székely Gyula valamivel élénkebben.

— Ki tudja? — felelte a főerdész neje mosolyogva. — Ha nem csalódom, úgy ön volt az első udvariója és az ilyesmit nem egyhamar szokták elfelejteni a fiatal leányok. Azóta, az igaz, egy néhány utóda volt, mert tavaly báloztunk és a fiatalság sem vak, sem télen, de úgy hiszem, hogy ez önnel sem volt másképpen ott Indiában... ott is vannak csak szép hölgyek, érdekes arcú angol hölgyek... ugye...

(Folytatjuk)

Ház, Magyar-utca 62-ik szám alatt kerttel és mellékhelyiséggel együtt azonnal eladó, esetleg bérbe adó. Bővebbet ugyanott.

Carbolsav

creolin

és egyéb fertőtlenítő szerek raktára

Drogeria

a Vörös kereszthez Nagykanizsán

Tűzifa árjegyzék!

Érvényes 1910. október 15-ig.

Kitűnő minőségű száraz bükkhasábfából szállítva, összerakva,

2 mtr. m. önként 38.— K.

2.10 " " " 39.90 "

2.20 " " " 41.80 "

súlyban. — Métermázánként 1.05 "

Egész kocsi rakomány 10000 kgr. K 190.

Vízonteladók, gyárak, pékek

rtb. 10,000 kg. kocsiánként 185 K.

Kondor Adolf Nagykanizsa,

Arany János-utca 2. Tel. 129.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomás a közönségnek az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer az

ESTERHÁZY

COGNAC

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás.

Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az Esterházy eognagyár két Egrót-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzék a

kolera ellen.

Ez a magyarzata rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható!

Központi Iroda:

Budapest, V., Csáky-utca 14. sz.

Attila-utca 9. szám alatt vidékre való átköltözködés folytán egy-két tágas szobából, egy előszobából és konyhából álló

22 szép lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt november hó 1-re, esetleg

azonnal is kiadó.

Építkezők figyelmébe.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű építő közönség szíves tudomására adni, miszerint új építkezést, régi épületek tartozásait és az összes építkezési szakhoz tartozó **tervek, bármilyen rajzok, költségvetések és elszámolásokat,** mind azt már éveken keresztül is jutányos és kedvező feltételek mellett készítettem, ezáltal is felkérem az építési szándékozó n. e. közönséget, hogy bármely terv kivételéhez a legnagyobb bizalommal hozzáam fordulni kegyeskedjen, gyakorlatom előre biztosítja legnagyobb meglepetését a kérem nagybecsű pártfogását

maradok teljes tisztelettel

Mankovits Jakab

nkleveles építő és építkezési vállalkozó

Nagykanizsán, Kinizsy-utca 21. sz.

Első kanizsai szőrmemegóvó intézet
Eötvös-tér 9. szám.

Megrendelés szerint készítek: Szőrme-kabát, szőrme-garnitúra, szőrme-kucsma különlegességet, utazóbundát, lábszakot, szőval minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig.

Raktáron tartok: mindennemű szőrmét, valamint kész szőrmegarnitúrákat. Javítást és átalakítást olcsón végezek.

Szabóknak előnyös ár!

Kiváló tisztelettel

A n. érd. közönség szíves **Robinson Gyula** pártfogását kérem.

szőrmester.

Rum

az elismert jó minőségben

egy liter

90 krajcár.

Kapható:

Drogeria a Vörös kereszthez

Nagykanizsán.

Ne féljen a kolerától!
mert egy palack

„Fiume” Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

biztos hatású óvszer, a fiumei

„ADRIATICA”

Cognac-lepároló Részvénytársaság kitűnőnek elismert különlegessége.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben.